BIBL. NAZ.
Vitt Emanuele III.
RACCOLTA
VILLAROSA
C
268
NAPOLI

Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt Emanuele III.
RACCOLTA
VILLAROSA
C
268
NAPOLI

Digitized by Google

605547

COMPENDIOSA

PRAXIS BENEFICIARIA

EX

CONCORDATIS INCLYTÆ

Nationis Germanicæ, Regnorum Poloniæ & Galliæ cum S. Sede Apostolica initis, ac privilegiis Clero Leodiensi ab eadem S. Sede indultis, vim quoque Concordatorum obtinentibus

DEDUCTA.

Variis Summorum Pontificum Constitutionibus, Diplomatibus Cæsareis, Cardinalium Concilii Tridentini interpretum Declarationibus., Rotæ Romanæ Decisionibus, & probatissimorum Auctorum placitis elucidata & roborata.

Operâ & studio

LAURENTII NICOLARTS

SS. Theologiæ Doctoris, Prothonotarii Apostolici, atque insignis Ecclesiæ Collegiatæ S. Ioannis Evangelistæ in Civitate Leodiensi Canonici.

Anno M. DC. LVIII.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Apud Ioannem Antonium Kinchium.
Cum Privilegio S. C. Maiest.

Digitized by Google

Præfatio ad Lectorem.

Studioſo Lectori, praxis beneficiariæ diſcendæ amatori ſalutem.

BEnevole lector, tritum eſt: nemo debet inauditus damnari, *ne igitur me inauditũ pramaturo iudicio cenſeas, præſentem tractatum ab inſtituto meo alienum iudicando: utpote, qui hactenus theoriæ deditus, nunc ad praxim & Ius ſubitò deflexerim; viſum fuit præcoci cenſuræ ire obviam, innuens, hunc nequaquam vitæ, conditioni, aut ſtudiorum meorum rationi conatum repugnare, ſed vel maximè congruere: primùm quidem, quod nemini potius ſano iudicio, beneficiorum Eccleſiaſticorum naturam ſcrutari, præſcriptas in eorum collatione Regulas, pro quotidianis caſibus occurrentibus noſſe, & de iis agere, quàm perſonis Eccleſiaſticis & beneficiatis conveniat; adhæc maxima & arctiſſima inter Theologiam & SS. Canones, ac Pontificias Conſtitutiones, theoriam & praxim ſit communio, ut alterum ſine alterius connexione & adminiculo conſiſtere vix queat; neque ego uſque colui theoriam, ut praxim omninò excluſerim, præſertim beneficiariam,* CONCORDATORUM *Germaniæ inter Sedem nimirum Apoſtolicam, & inclytam Nationem Germanicam conventis articulis inmixam: in qua non exigua mihi diſcendi fuit occaſio, dum ſub theoria, & poſt eam decurſam, in familia per-Illuſtris & Reverendiſſimi Domini* D GEORGII PAULI STRAVII *Epiſcopi Ioppenſis, ſuffraganei, & Vicarii in ſpiritualibus Generalis Colonienſis, Avunculi mei Colendiſſimi, praxeos Romanæ Curiæ ſtudioſiſſimi conſtitutus quotidianas fermè de einſmodi caſibus quæſtiones & diſcuti audirem, & diſcutiendas obſequens Nepos relativè acciperem, facem mihi aliquam* GEORGIO BRAN-

Præfatio Ad Lectorem.

BRANDEN *in hac, ni fallar, materia propè unico præferente, qui tamen nimiùm brevitati ſtudens, principaliores controverſias vel emittendo, vel curſim tranſeundo, incidit in illud*: brevis eſſe laboro, obſcurus fio. *Dabis ergò veniam bone Lector, quod horis ſucciſivis prædicta* CONCORDATA *Germaniæ, quæ à pleriſque ignorantur, ab aliis contemnuntur, ab aliis ſiniſtrâ interpretatione depravantur, enucleatiùs explicare conatus ſim, eaq; de re præſens compendium, uſus Magiſtro Practico, concinnaverim, & publicæ utilitatis ergò, & præcipuè in beneficiatorum, & collatorum Ordinariorum gratiam, quibus hic libellus manuarius ſerviet pro forma & norma in beneficiorum collationibus obſervanda, conformiter ſupradictis Germaniæ* CONCORDATIS, *luce etiam publicâ donarim; ſpero ſiquidem hæc prima praxis meæ tyrocinia tibi perquàm foregrata, mihi maius quid & limatius, temporis decurſu in eiuſmodi materia tentandi calcar additura. Interea hiſce fruere, atque ad tuam & proximi tui inſtructionem & ſalutem utere.*

Cenſura.

PRimus admodum Reverendi & eximii D. *Laurentii Nicolarts*, in antiquiſſima Pontificia Vbiorum ad Rhenum Vniverſitate Sacræ Theologiæ promoti Doctoris, Prothonotarii Apoſtolici, atque inſignis Eccleſiæ Collegiatæ S. Ioannis Evangeliſtæ Leodienſis Canonici Capitularis &c. *praxis beneficiaria*, ex Germaniæ, Poloniæ, Galliæ, aliiſq; Concordatis, accuratâ lucubratione formatus & limatus fœtus, is eſt, qui nil à bonis moribus, fide Romano-Catholica Apoſtolica devians complectitur; aſt maioris conaminis, & ingenii ad maiora nati non obſcurus prodromus; proin eundem dignum iudico, qui in totius Germaniæ, quin Eccleſiæ

cleſiæ utilitatem, comprimis tamen eorum, qui ſolidam praxis beneficiariæ, ad evitandum plurimas in iiſdem exorbitantias, notitiam ſectantur, commodum & directionem, typo divulgetur. Coloniæ Agrippinæ, 9. Novembris 1657.

LAURENTIUS PELLIONIS
SS. Theol. Doctor, Ædis Metropolitanæ Colonienſis Canonicus Capitularis Preſbyter, SS. Apoſtolorum Paſtor. M. P.

ALTERA.

LIber inſcriptus: *Compendioſa praxis beneficiaria* ab Admodum Reverendo & eximio Domino *Laurentio Nicolarts*, SS. Theologiæ Doctore Profundiſſimo, Inſignis Collegiatæ Eccleſiæ Leodienſis ad S. Ioannem Evangeliſtam Canonico Capitulari ſcitè compoſitus, non modò nihil ab orthodoxa fide, honeſtiſq; moribus alienum complectitur, ſed etiam præter complura alia inſignia documenta, eruditiſsimè perſpicuâ quâdam Concordatorum Germaniæ, Galliæ, & Poloniæ cum Sede Apoſtolica initorum, uti & Privilegiorum Leodienſi Clero ab eadem Sede conceſſorum elucidatione, in diverſis authenticis Summorum Pontificum Conſtitutionibus, Cæſareis Edictis, Eminentiſſimorum DD. Cardinalium Declarationibus, Sacræ Rotæ Romanæ Deciſionibus, ſolidiſq; Probatorum Theologorum & Canoniſtarum ſententiis fundata

Approbatio

data, exactam tradit normam & formam, iuxta quam in materia beneficiali quilibet meritò se dirigat. ita sentio Coloniæ, 9. Novembris anno 1657.

THEODORUS ELMPT
SS. Theol. Doctor & Professor in Vniversitate Colonienſi Ordinarius.

Approbatio

Reverendiſsimi Domini Cenſoris Ordinarii.

PRaxin Beneficiariam ex Concordatis Germaniæ, Poloniæ, Galliæ, aliiſq; deductam, Summorum Pontificum Conſtitutionibus, Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, Edictis Cæſareis, Eminentiſsimorum DD. Cardinalium S. Concilii Tridentini interpretum Declarationibus, atque Sacræ Rotæ Romanæ Deciſionibus ſtabilitam & elucidatam, operâ & ſtudio Admodum Reverendi & eximii D. LAURENTII NICOLARTS, SS. Theologiæ in celeberrima Vniverſitate Colonienſi promoti Doctoris, Prothonotarii Apoſtolici, & inſignis Collegiatæ Eccleſiæ S. Ioannis Evangeliſtæ Leodienſis Canonici Capitularis conſcriptam, nihil contra bonos mores, aut fi-

dem

dem Catholicam Romano-Apostolicam continere, sed pro quorumcumque Ecclesiasticorum, beneficiatorum, ac Collatorum Ordinariorum, cæterorumq; omnium iuris & praxeos beneficiariæ studiosorum usu, utilitate, forma & norma, maximè dignam censemus, quæ in publicam lucem prodeat. Signatum Coloniæ die 10. Novembris, 1657.

GEORGIUS PAULUS STRAVIUS
Episcopus Ioppensis, Vicarius in Pontificalibus & Spiritualibus Generalis.

Loco † Sigilli.

ACROSTICHIS GRATVLATORIA

In compendiariam de Ecclesiasticis beneficiis Praxin,

A B

ADMODVM REVERENDO ET EXIMIO VIRO

AC DOMINO DOMINO

LAURENTIO à NICOLARTS

SS. Theologiæ Doctore, Coloniæ promoto, Prothonotario Apostolico, in D. Ioannis Evangelistæ apud Leodios Canonico dignissimo, ad multorum usum laboriosè ac doctè concinnatam.

LAudabunt alii numerosa poêmata, telæ
Zon simplicis quæ texuit *Subtemine*
Aut *Lyricen* fidei Romanæ, aut grande cothurno
Vniens theatrum *Seneca* tragico, vel elegis
Rtens flexilibus *Vates*, qui tristia scripsit
Cum gaudio. multos pedestre *Tullii*
Romano ore genus capiet, *Liviiq;* rotundis
Orchestra delectabit utq; cochleis.
Est sua cuiq; operi (neque contemnenda) voluptas:
Labore tamen ad altiora strenuo
Nitentes, *Consulta Patrum, Canonesq; beatos*
Agitant frequenter, affluuntq; honoribus,
Talibus accinctum studiis, laus maxima te LAV-
RENTI manet, nec præmio tantus labor
Immunis credetur: erit sua gloria *Praxi*
Tuæ per orbem Christianum. Avunculus
Vt quoque lætetur maturis STRAVIUS annis,
Cubierum ovili qui præest, Episcopus
Sacratum referens peregrinæ nomen *Ioppæ*.
Sequana, Tibris, Vistula, Tagus plaudat operi.

Amicitiæ & honoris causâ alludebat

CHRISTIANUS ADOLPHUS THULDENUS *Canonicus Diaconus ad B. Mariæ Virginis Gradus. SS. Theologiæ Licentiatus, Coloniæ anno 1657. mense Novembri. postridie D. Cuniberti.*

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO DOMINO

D. JOSEPHO SANFELICIO ARCHIEPISCOPO

Conſentino, S^mi D. N. ALEXANDRI PAPÆ VII. & Apoſtolicæ Sedis ad Tractum Rheni, & inferiores Germaniæ partes cum poteſtate Legati de latere Nuntio, Domino & Patrono ſuo Colendiſſimo.

ILLVSTRISSIME ET REVERENDISSIME DOMINE,

PATRONE COLENDISSIME.

Numer. cap. 18. v. 8. & 11.

IN libro *Numerorum* eſt, quod Deus ſibi primitias, ſeu primam frugum obventionem, uti ſupremo rerum omnium Domi-

 no debi,

no debitam, in Sacerdotii prærogativam, AARONI eiuſq; filiis munificâ largitione attribuerit: unde & hodie Sacerdotibus aſſignatur. Huiuſce legis ductu non dubitavi meorum quoque laborum primitias, ceu primos ingenii mei fructus ILLUSTRISSIMÆ C.V. promptè & devotè conſecrare, ac præſentem lucubratiunculam, ſeu commentariolum in CONCORDATA inter Sedem Apoſtolicam, & inclytam Nationem Germanicam pacta & inita confectum, ILLUSTRISSIMI NOMINIS SUI auſpiciis multis quidem titulis inſcribere; ac primùm quidem, quia nulli, quàm ILLUSTRISSIMA C.V. potiori iure debebatur, quæ non ſolùm munere magni Sacerdotis, ut AARON fungitur, iure quaſi Divino ſibi huiuſmodi primitias depoſcens: verùm etiam SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI ALEXANDRI PAPÆ VII. eiuſq; ſanctæ Sedis in hiſce Germaniæ partibus digniſsimum agit Legatum, & Magni illius AARONIS filium re-

a. 1. de decimis.

præ-

præſentat; præſentia autem CONCORDATA inter S. Sedis Apoſtolicæ tunc Legatum, & Nationem Germanicam fuere concluſa: & ita ipſi præ cæteris, qui eiuſdem honoris & legationis apud Nationem Germanicam vices obit, erant adſcribenda. Deinde ſi res ipſa, de qua agitur, ex æquó penſetur, non poterit non gratioſiſſimis eius oculis exiguum hocce ſtudium meum, quo nimirum inviolatum Sanctæ Sedis Apoſtolicæ cum Romanorum Rege FREDERICO *III.* & Germaniæ Principibus, ac Prælatis ſancitum fœdus enucleatur, blandè & ſuaviter abblandiri; quid enim ſancto fœdere, quid pace & unitate cum Eccleſia Romana omnium aliarum domina, matre ac magiſtra perpetuò conſervandâ præſtantius? quid gratius? quid ILLUSSTRISSIMÆ C. V. honorificentius? quæ Apoſtolicis planè conatibus, pacis quà publicè, quà privatim in perturbatiſsimo rerum omnium per Germaniam ſtatu tuendæ & reſtituendæ pro fidei Catholicæ pro-

pagatione est usque adeò studiosa, ut non ita pridem ex speciali SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI Commissione, singulos Principes Electores Ecclesiasticos privatim convenire, & ad pacificam ac concordem novi Regis Romanorum electionem verbis efficacissimis hortari voluerit, eoq; etiam fine Francofurtum ad Imperii Comitia sit deputata, ut idipsum SUA præsentiâ, consilio, agendi dexteritate, de qua SUA SANCTITAS sibi plurimum pollicetur, cum immortali SUI NOMINIS gloria ampliùs præstetur, & universæ Germaniæ pacis promovendæ zelus innotescat.

Et munusculum hoc meum meritis quidem est impar, ea tamen de ILLUSTRISSIMÆ C. V. humanissima benevolentia mihi spes est, ut hoc etiam quantumcumque tenue obsequii genus prono affectu sit prosecutura: maximorum siquidem Virorum ea indoles est, ut offerentis tenuitatem humanitatis suæ opulentiâ non gravatè locupletent.

pletent. Patere igitur ILLUSTRISSIME DOMINE, ut dum ILLUSTRISSIMA C. V. Germaniæ paci, & unanimi Regis Romanorum electioni tantis ſtudiis proſpicit & intendit, hic CONCORDATORUM Germanię cum S. Sede Apoſtolica initorum tractatus (ſine quibus veteres Romani Pontifices, teſte *Leonino*, exiſtimarunt decus Chriſtianæ Religionis, pacis & tranquillitatis publicæ ſuſtineri & conſervari non poſſe) ſub ſplendidiſsimi & pacis amantiſsimi NOMINIS SUI inſigniis lucem aſpiciens, firmiſsimo Apoſtolicæ tutelæ præſidio contra æmulos & pacis oſores, ac Criticos quoſvis cenſores protegatur: eò enim faventiorem inveniet lectorem, quò illuſtriorem habuerit protectorem; omnibuſq; omninò id placebit, quod ILLUSTRISSIMÆ C. V. prudentia probarit, & benevolentia acceptarit; cui erga me hactenus adeò abundè demonſtratæ obſtrictiſsima ſunt quævis literarum mearum ſtudia, & devotiſsima

Leoninus conſil 50.

animi

animi obsequia. Cæterùm ut ansa mihi detur, illa futuris annis, vitâ, Deo favente, comite, in ILLUSTRISSIMA C. V. promptiùs declarandi, eiusq; beneficum favorem ampliùs demerendi, quod Vates lyricus Augusto Imperatori exoptabat:

Serus in cœlum redeas; diuq; — *Horat. lib. 1. ode 2.*
Lætus interfis populo Quirini.

ILLUSTRISSIMÆ C. V. pro totius Germaniæ bono, pace & tranquillitate medullitus pariter opto, Deum supplex orando, ut eandem diutissimè sospitet, æternumq; post fata suprema beet. Coloniæ Agrippinæ die 11. Novembris. S. Martino Episcopo sacrâ. 1657.

ILLVSTRISSMÆ C. V.

Humillimus & Devotissimus servus

LAURENTIUS NICOLARTS.

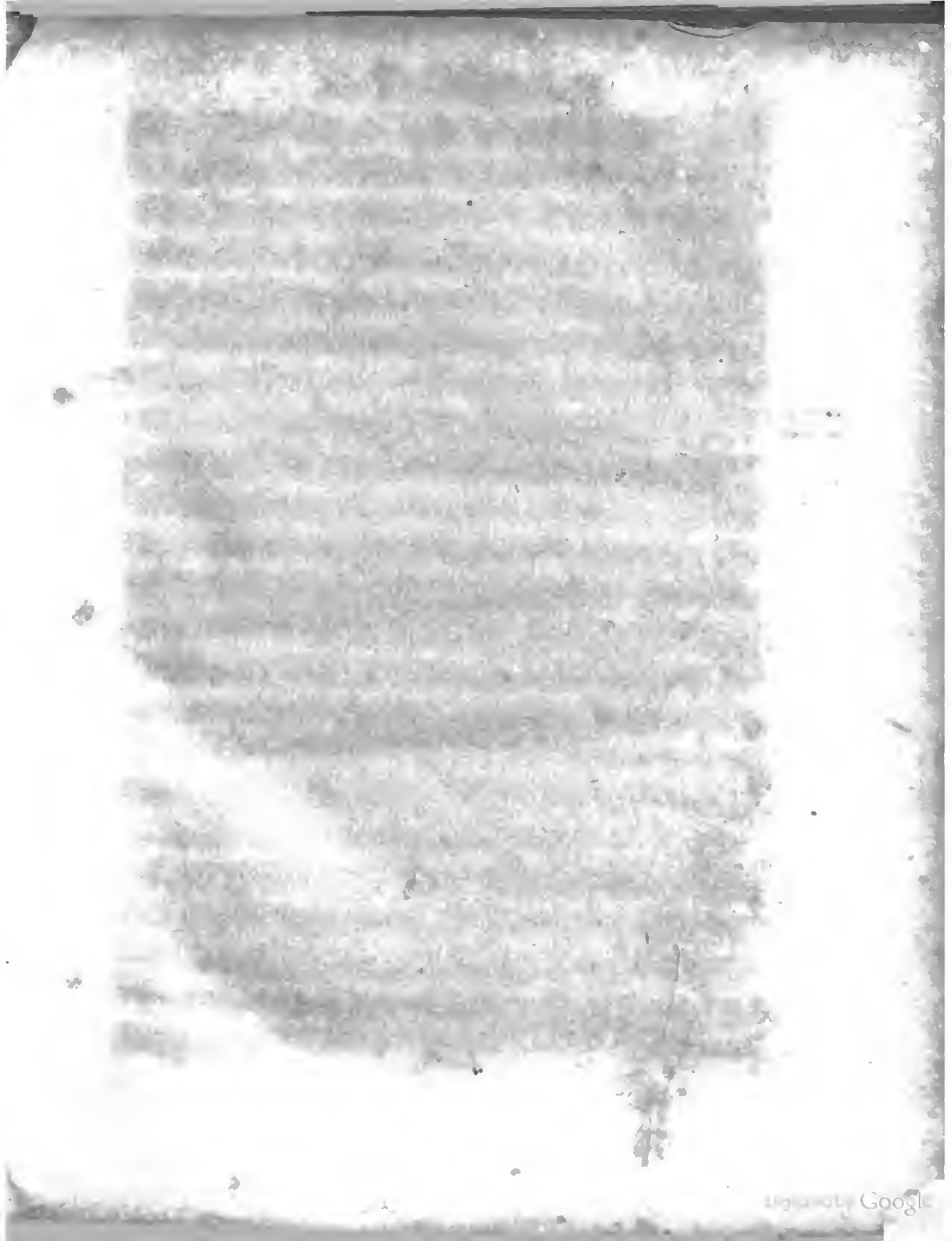

PROOEMIUM.

CONCORDATORUM GERMANIÆ.

§. 1. CUm juxta Philosophum *lib. 2. poster. cap. 1.* de re qualibet priùs scisciari oporteat, an sit: ideò pro debito ordine servando, & faciliori Concordatorũ Germaniæ notitia, necessariò præmittendam, quin & altiùs repetendam censui eorundem Concordatorum cum inclyta Natione Germanica initorum rationem, formam & normam.

Historica deductio de Concordatorum cum Natione Germanica initorũ ratione.

§. 2. Sciendum igitur est, uti Historici referunt, de Concordatis cum Natione Germanica ineundis tempore *Eugenij* Papæ IV. maximè agi cœptum, quando tota propemodum Christianitate eidem *Eugenio* vero Pontifici & Christi in terris Vicario obedientiam præstante, soli Nationis Germanicæ Principes inter se divisi tergiversabantur: alij enim Concilio Basileensi (quod idem *Eugenius* sua auctoritate dissoluerat) & *Felici V.* Antipapæ adhærebant: alij cum *Frederico III.* Imperatore neutrius partes sequentes, *neutrales* dici amabant; eoq; schismate durante, Ordinarij Collatores, teste *Bzouio in annalibus ad annum* 1444. pro arbitrio suo beneficia conferebant.

De eius sub Eugenio Papa 4. agi cœptum.

§. 3. Itaque *Eugenius*, ut hos ad veram obedientiam perduceret, & à Concilio Basileensi abstraheret, misit *Thomam Sarzanensem* Episcopum Bononiensem, posteà summum Pontificem *Nicolaum V.* dictum, *Ioannem Caruaiales* Doctorem Iuris, pòst S. R. E. Cardinalem S. Angeli, & *Nicolaum Cusanum* Theologum, pòst similiter S. R. E. Cardinalem Anno 1446. in Germaniam, ut cum Principibus ea de causa tractarent. Conventum ergò

Per suos ad Cæsarem, & Germaniæ Principes deputatos.

fuit Francofurti Anno 1446. cum Imperatoris *Frederici* Austriaci legatis *Alberto* Marchione Brandeburgensi, *Petro* Augustensi & *Sylvestro* Chiemensi Episcopis, & *Casparo Schlick* Cancellario, nec non cum Electoribus *Theodorico* Moguntino, *Theodorico* Colonensi, *Iacobo* Trevirensi Archiepiscopis, *Ludouico* Comite Palatino, *Iacobo* Marchione Badensi, Oratoribus Ducis Saxoniæ, & *Friderici* Marchionis Brandeburgici in Marchia Brandeburgica residentis, *Friderico* Magdeburgensi, *Friderico* Salisburgensi, *Gerardo* Bremensi Archiepiscopis, *Ioanne* Merspurgensi, *Petro* Naumburgensi Episcopis, & Deputatis á Concilio Basileensi, *Ludouico* Arelatensi, aliisq; nonnullis Doctoribus, præsente *Æneæ Piccolomineo* aliàs *Syluio* nuncupato *Frederico* Romanorum Regi à secretis, postea S. R. E Cardinale, & demum Pontifice *Pio* II. dicto. Vbi unanimi consensu conclusum fuit, ut *Eugenius* maneret in Papatu, ac pro vero Pontifice agnosceretur, dummodo tamen Decreta Basileensia servaret, ac nonnulla Nationi Germanicæ indulgeret. *Primùm* erat, ut Generale Concilium mense Majo anni sequentis 1447. in uno ex Germaniæ nominatorum locorum per Pontificem designando convocaretur. *Alterum*, ut professio potestatis, auctoritatis &c. Generalium Conciliorum militantem Ecclesiam repræsentantium per Oratores Apostolicos facta, literis Apostolicis approbaretur. *Tertium*, ut Nationi Germanicæ super prætensis gravaminibus, nempe super reservatione & collatione Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum opportunè provideretur. *Quartum* & ultimum, ut quæ in præjudicium duorum Principum Electorum Colonensis & Trevirensis, vel suarum Ecclesiarum acta essent, ex suæ Sanctitatis clementia revocarentur.

§. 4. Signatis hisce articulis & pactis, singulorum Electorum, Principum, Archiepiscoporum, & Oratorum singulis sigillis, decreta est legatio ad *Eugenium* Pontificem, quæ nomine totius Germanicæ Nationis & Cæsaris ei obedientiam deferret, ac postulata & concordata impetraret in proxima Dominica *Lætare* Anni 1447. in Comitijs Norimbergensibus publicanda.

Et eorundem recipro è ad Pontificem legatos.

Pontifex Concordata appro-

§. 5. *Eugenius* porrò auditis in Consistorio secretò Legatis, postulata concessit, & Concordata approbavit speciali desuper edita

edita paulò ante obitum ſuum Conſtitutione: eoq; defuncto *Nicolaus* huiuſce nominis Papa V. ſucceſſor, miſſo in Germaniam *Ioanne* Cardinale S. Angeli ad S. R. I. Proceres Aſchaffenburgi congregatos, eadem priùs ſimpliciter, poſteà tamen certo modo confirmavit Conſtitutione ſua, quæ ſequitur.

Nicolaus Papa V. ſucceſſor hab. ejuſd. eadem confirmat.

Tenor Concordatorum Germaniæ.

NICOLAUS PAPA V.

Nicolaus Papa 5. Conſtitut. Bullarij tom 1.

Exordium.

Dſacram PETRI ſedem Divina diſpoſitione ſublimati, ſingulis, quæ pro univerſalis Eccleſiæ unione, ac pace & tranquillitate profutura conſpicimus, Apoſtolicæ providentiæ ſolicitudine libenter intendimus, & ad felicem eorum proſecutionem & conſummationem, opem, & operam impendimus efficaces.

Num. 1. Nuper ſiquidem charisſimus in Chriſto filius Noſter FREDERICUS Romanorum Rex Illuſtris, & nonnulli alii dilecti filii Eccleſiaſtici, & Seculares Principes inclytæ Nationis Germanicæ ex una, ac dilectus filius Noſter IOANNES S. Angeli Diaconus Cardinalis in partibus illis Apoſtolicæ Sedis de latere Legatus, per Nos ad dictas partes miſſus, ſufficienti deſuper à Nobis & Sede Apoſtolica auctoritate ſuffultus, ex alia partibus, Rom. Eccleſiæ & dictæ Nationis nominibus, pro ipſius Eccleſiæ unione, pace & tranquillitate, inter Eccleſiam & Nationem prædictam perpetuò ſolidandis & conſervandis, diverſa rationabilia & utilia ordinationes & ſtatuta, à partibus ipſis hinc inde approbata, laudata,

Frederic. Imperator Principes, Germaniæ, & legatus Apoſt. ordinationes ſive concordata fecerunt ſuper reſervationib. & collationc Eccleſiarum & benefic. eorum.

concluſa, acceptata, & Concordata fecerunt, ac ediderunt, Nobiſq; humiliter ſupplicari fecerunt, ut illis pro firmiori eorum ſubſiſtentia, robur Apoſtolicæ firmitatis adjicere, nec non auctoritatem potiorem, & decretum interponere dignaremur.

Quæ Pontifex approbat.

II. Nos itaque, qui ſtatuta, ordinationes, & Concordata prædicta per nonnullos ex Venerabilibus Fratribus Noſtris S. R. E. Cardinalibus, magnarum maturitatis, auctoritatis, & literaturæ Viros, diligenter examinari & diſcuti fecimus, eaq; rationabilia & ſalubria tam Eccleſiæ, quàm Nationi præfatæ fore comperimus; de dictorum, & aliorum Venerabilium Fratrum Noſtrorum prædictæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio & aſſenſu, Apoſtolicâ auctoritate, & ex certa ſcientia approbamus, ratificamus, laudamus, & acceptamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, juxta modum & formam ſubſequentes.

Modificatio de extravag. Execrabilis. & Ad regimen, de præben.

III. Placet Nobis ſuper Eccleſiarum, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque proviſionibus, uti juris ſcripti reſervationibus & *Execrabilis. & Ad regimen.* conſtitutionibus modificatis, ut ſequitur. Ad Regimen Eccleſiæ generalis, quamquàm immeriti, ſuperna diſpoſitione vocati, gerimus in Noſtris deſiderijs, ut debemus, quod per Noſtræ diligentiæ ſtudium, ad quarumlibet Eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, & alia beneficia Eccleſiaſtica, iuxta Divinum beneplacitum, & Noſtræ intentionis affectum, Viri aſſumantur idonei, qui præſint & proſint committendis eis Eccleſijs, Monaſterijs, & beneficijs prælibatis. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti

inducti, & suadentibus Nobis aliis rationabilibus causis, nonnullorum Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum vestigijs inhærentes, omnes Patriarchales, Archiepiscopales, & Episcopales Ecclesias, & etiam Monasteria, Prioratus, Dignitates, Personatus, & Officia, nec non Canonicatus, Præbendas, & Ecclesias, cæteraq; beneficia Ecclesiastica, cum cura, vel sine cura, secularia, & regularia, quæcumque & qualiacumque fuerint, etiamsi ad illa personæ consueverint, seu debuerint per electionem, seu quemvis alium modum assumi, nunc apud sedem Apostolicam quocumque modo vacantia, & in posterum vacatura, nec non per depositionem, vel privationem, seu translationem per Nos, seu Auctoritate Nostra factas, & in antea faciendas ubilibet: nec non ad quæ aliqui in concordia vel discordia electi, sive postulati fuerint, quorum electio cassata, seu postulatio repulsa, vel per eos facta renuntiatio, & admissa Auctoritate Nostra extiterit, seu quorum electorum, vel postulatorum, & in antea eligendorum, seu postulandorum electionem cassari, seu postulationem repelli, aut renuntiationem admitti per Nos, aut Auctoritate Nostra continget apud Sedem prædictam, vel alibi ubicunque: ac etiam per obitum Cardinalium eiusdem Ecclesiæ Romanæ, aut officialium dictæ Sedis, quamdiu ipsa officia actualiter tenebunt (videlicet Vicecancellarij, Camerarij, septem Notariorum, Auditoris literarum contradictarum, & Apostolici Palatij causarum Auditorum, Correctorum, centum & unius Scriptorum Literarum Apostolicarum, & viginti quatuor Pœnitentiariæ præfatæ Sedis, & vigintiquinque

que Abbreviatorum, nec non verorum commenſaliũ Noſtrorum, & aliorum vigintiquatuor Capellanorum ſedis eiuſdem in epitaphio deſcriptorum) & etiam quorumcumque Legatorum, ſeu Collectorum, ac in terris Romanæ Eccleſiæ Rectorum, ac Theſaurariorum deputatorum, ſeu miſſorum hactenus, vel deputandorum, aut mittendorum in poſterum, nunc vacantia, & in antea vacatura, ubicumque dictos Legatos, vel Collectores, ſeu Rectores, & Theſaurarios, antequam ad Romanam Curiam redierint ſeu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis: nec non quorumlibet pro quibuſcumque negotijs ad Romanam Curiam venientium, ſeu etiam recedentium ab eadem, ſi in locis à dicta Curia ultra duas dietas legales non diſtantibus jam forſan obierint, vel eos in antea ab hac luce tranſire contigerit: ac etiam ſimili modo quorumcumque Curialium peregrinationis, infirmitatis, ſeu recreationis, vel alia quacumque cauſa ad quævis loca ſecedentium, ſi eos, antequam ad dictam Curiam redierint, in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut præmittitur, non remotis (dummodo eorum proprium domicilium non exiſtat ibidem) iam forſan deceſſerint, vel in poſterum eos contigerit de medio ſubmoveri, etiam nunc per obitum huiuſmodi vacantia, vel in poſterum vacatura; rurſus Monaſteria, Prioratus, Dignitates, Perſonatus, Decanatus, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, Præbendas, & Eccleſias, cæteraq; beneficia Eccleſiaſtica, ſecularia & regularia, cum cura, vel ſine cura, quæcumque & qualiacumque fuerint, etiamſi ad illa perſonæ conſueverint, ſeu debuerint per electionem, ſeu quemvis alium modum aſſumi, quæ promo-

ti per

ti per Nos, seu Auctoritate Nostra ad Patriarchalium, Archiepiscopalium, & Episcopalium Ecclesiarum, nec non Monasteriorum regimina, obtinebant tempore promotionum de ipsis factarum, nunc quocumque modo vacantia, aut in posterum vacatura, nec non etiam per assecutionem pacificã quorumcumque Prioratuum, Dignitatum, Personatuum, Officiorũ, Canonicatuũ, Præbendarũ, Ecclesiarum, aut beneficiorum aliorum per Nos seu Auctoritate Nostrarum Literarum immediatè collatorum, seu conferendorum in posterum, præterquam, si virtute gratiæ exspectativæ assecutio fiet, nunc vacantia & in antea vacatura, plena super præmissis omnibus & singulis cum Fratribus Nostris collatione præhabita, & matura deliberatione secuta, ordinationi, dispositioni, ac provisioni Nostræ de ipsorum Fratrum consilio, Auctoritate Apostolica reservamus. Decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super præmissis & quolibet eorum, per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

c. quam 6. de elect in 6.

IV. Item placet Nobis, quod in Metropolitanis, & Cathedralibus etiam immediatè non subiectis Ecclesijs, & Monasterijs immediatè subiectis Sedi Apostolicæ fiant electiones canonicæ, quæ ad dictam Sedem deferantur, quas etiam ad tempus constitutionis fel. recor. NICOLAI Papæ III. quæ incipit, *Cupientes* &c. exspectabimus, & elapso dicto tẽpore, si non præsentatæ, vel si præsentatæ, minùs canonicæ fuerint, providebimus; & si canonicæ fuerint, eas confirmabimus, nisi ex rationabili & evidenti causa, ac de dictorum Fratrum consilio, de digniori & utiliori persona duxerimus

Declaratio q. circa electiones &c. constitutionem Nicolai 3. Papæ in tit. de elect. in 6.

provi-

providendum, provisò, quod confirmati prædicti, & per Nos provisi Metropolitanis suis & alijs præstent debita iuramenta & alia, ad quæ de iure tenentur. Et in Monasterijs dictæ Sedi immediatè non subiectis, & alijs regularibus beneficijs, super quibus pro confirmatione, vel provisione ad dictam Sedem non consuevit haberi recursus, electi, seu illi, quibus providendum est, pro confirmatione & provisione huiusmodi ad Curiam Romanam venire non tenebuntur: ipsaq; Regularia beneficia sub gratijs exspectativis non cadant. Vbi autem pro Monasterijs ad dictam Curiam venire, seu mittere consueverint, non aliter confirmabimus, vel providebimus, quàm superiùs de Cathedralibus Ecclesijs est expressum. Et de Monasterijs monialium non disponemus, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

Declaratio insuper vacationes futuras in mensibus Ordinariorum, ac reservatis sedi Apostolicæ.

V. De cæteris verò dignitatibus, & beneficijs quibuscumque secularibus & regularibus vacaturis, ultra reservationes prædictas (maioribus dignitatibus post Pontificales in Cathedralibus, & principalibus in Collegiatis Ecclesijs exceptis) de quibus iure ordinario providetur per illos inferiores, ad quos aliás pertinet; placet etiam Nobis, quod per quamcumque aliam reservationem, gratiam exspectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacumque verborum forma, per Nos, vel Auctoritate Nostra factam, vel faciendam, non impediemus Nos, quò minus de illis, cùm vacabunt de *Februarij, Aprilis, Iunii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus, liberè disponatur per illos, ad quos eorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, reservatione, aliave quavis dispositione

Auctori-

auctoritate Noſtrâ factis vel faciendis, non obſtantibus quibuſcumque. Quoties verò aliquo vacante beneficio in *Ianuarii, Martii, Maii, Julii, Septembris & Novembris* menſibus ſpecialiter diſpoſitioni dictæ Sedis reſervatis, non apparuerit intra tres menſes à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de illo Apoſtolicâ auctoritate proviſum fuerit, ex tunc, & non anteà Ordinarius, vel alius, ad quem illius diſpoſitio pertinebit, de illo liberè diſponere poterit. Et ad finem, ut hæc ordinatio collationum beneficiorum non reſervatorum per alternos menſes poſsit per dictam Nationem publicari, & omnes qui ea gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc quoad dictam Sedem à Kalendis *Iunii* proximè futuris, ipſa currere incipiet, & durabit deinceps, niſi in futuro Concilio de conſenſu dictæ Nationis aliter fuerit ordinatum.

VI. Placet ſimiliter Nobis, quod circa proviſionem dictæ Sedis ordinandam, modus Annatarum hoc modo currat. De Eccleſiis Cathedralibus omnibus, & Monaſteriis Virorum duntaxat, vacantibus & vacaturis, ſolvantur de fructibus primi anni à die vacationis ſummæ pecuniarum in libris Cameræ Apoſtolicæ taxatæ, quæ communia ſervitia nuncupantur: & ſi quæ exceſsivè taxatæ ſunt, retaxentur, & quod provideatur ſpecialiter in gravatis regionibus ſecundùm qualitatem rerum, temporum & regionum, ne nimiùm prægraventur, ad quod petentibus dabimus Commiſſarios in partibus, qui diligenter inquirant & retaxent. Taxæ autem prædictæ pro me- *Et quoad Annatas.*

dia parte infra annum à die habitæ possessionis pacificæ totius, vel majoris partis solvantur, & pro alia media parte infra annum sequentem; & si infra annum bis vel pluries vacaverint, semel tantùm solvantur, nec debitum hujusmodi in successorem in Ecclesia, vel Monasterio transeat. De cæteris verò Dignitatibus, Personatibus, Officiis & Beneficiis secularibus, ac regularibus quibuscumque, quæ auctoritate dictæ Sedis conferentur, vel de quibus providebitur (præterquam vigore gratiarum expectativarum, aut causâ permutationis) solvantur Annatæ, seu medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis intra annum, & debitum hujusmodi similiter in successorem in beneficio non transeat. Sed de beneficiis, quæ valorem viginti quatuor florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvatur: duretq; hæc observantia deinceps, nisi eam similiter in futuro Concilio de ipsius Nationis consensu contingat immutari.

Approbatio Constitutionis Eugenii IV. Papæ, ac quasi præinprimis.

VII. In aliis autem, quæ per fel. rec. EUGENIUM Papam IV. etiam Prædecessorem Nostrum pro dicta Natione usque ad tempus futuri Generalis Concilii permissa, concessa, indulta & decreta, ac per Nos confirmata fuerunt, in quantum illa Concordiæ præsenti non obvient, istâ vice nihil volumus esse immutatum. Et per hoc, quod in Concordatis hujusmodi, sive quibusvis aliis eorum occasione conficiendis literis, propter compendiosiorem descriptionem Alemannia specialiter appellatur, Natio ipsa censeri non debet à Germanica Natione distincta, seu quomodolibet separata.

Eugenii Papæ IV. Const. 29 Bullarii tom. 1.

VIII. Et

VIII. Et prætereà quia difficile foret præsentes literas ad singula, in quibus de eis forsan fides facienda fuerit, loca deferri, eâdem Apostolicâ auctoritate decernimus, quod ipsarum transumpto Metropolitanorum dictæ Nationis sigillo munito, tanquam præsentibus, si exhiberentur, literis plena fides adhibeatur, & perinde stetur, ac si dictæ præsentes literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Et insuper quoque irritum & inane, si secùs super his à quoquam quâvis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. *Fides standa transumpto, & Decretum irritans.*

IX. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, commutationis, reservationis, constitutionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quadringentesimo, quadragesimo septimo. Kalend. Aprilis. Pontificatus Nostri anno secundo. *Sanctio pœnalis.*

§. 6. Positis Concordatis, operæ pretium censui dubia, quæ circa illa moveri solent, quoad fieri poterit, breviter resolvere & elucidare. *Dubia quædam elucidantur.*

dia parte infra annum à die habitæ possessionis pacificæ totius, vel majoris partis solvantur, & pro alia media parte infra annum sequentem; & si infra annum bis vel pluries vacaverint, semel tantùm solvantur, nec debitum hujusmodi in successorem in Ecclesia, vel Monasterio transeat. De cæteris verò Dignitatibus, Personatibus, Officiis & Beneficiis secularibus, ac regularibus quibuscumque, quæ auctoritate dictæ Sedis conferentur, vel de quibus providebitur (præterquam vigore gratiarum expectativarum, aut causâ permutationis) solvantur Annatæ, seu medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis intra annum, & debitum hujusmodi similiter in successorem in beneficio non transeat. Sed de beneficiis, quæ valorem viginti quatuor florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvatur: duretq; hæc observantia deinceps, nisi eam similiter in futuro Concilio de ipsius Nationis consensu contingat immutari.

Approbatio Constitutionis Eugenii IV. Papæ, de qua supra in proœmio.

VII. In aliis autem, quæ per fel. rec. EUGENIUM Papam IV. etiam Prædecessorem Nostrum pro dicta Natione usque ad tempus futuri Generalis Concilii permissa, concessa, indulta & decreta, ac per Nos confirmata fuerunt, in quantum illa Concordiæ præsenti non obvient, istâ vice nihil volumus esse immutatum. Et per hoc, quod in Concordatis hujusmodi, sive quibusvis aliis eorum occasione conficiendis literis, propter compendiosiorem descriptionem Alemannia specialiter appellatur, Natio ipsa censeri non debet à Germanica Natione distincta, seu quomodolibet separata.

Eugenii Papæ IV. Const. 29. Bullarii tom. 1.

VIII. Et

VIII. Et prætereà quia difficile foret præsentes literas ad singula, in quibus de eis forsan fides facienda fuerit, loca deferri, eâdem Apostolicâ auctoritate decernimus, quod ipsarum transumpto Metropolitanorum dictæ Nationis sigillo munito, tanquam præsentibus, si exhiberentur, literis plena fides adhibeatur, & perinde stetur, ac si dictæ præsentes literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Et insuper quoque irritum & inane, si secùs super his à quoquam quâvis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. *Fides facienda transumpto, & Decretum irritans.*

IX. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, commutationis, reservationis, constitutionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quadringentesimo, quadragesimo septimo. Kalend. Aprilis. Pontificatus Nostri anno secundo. *Sanctio pœnalis.*

§. 6. Positis Concordatis, operæ pretium censui dubia, quæ circa illa moveri solent, quoad fieri poterit, breviter resolvere & elucidare. *Dubia per us, dem elucidantur.*

TITULUS I.
De Beneficiis Ecclesiasticis in genere, sub Concordatis Germaniæ comprehensis.

DUBIUM I.
Quænam Beneficia Ecclesiastica vigore Concordatorum Summo Pontifici, & respectivè Ordinariis sint reservata?

Concordata renovant reservationes Constitutionum Execrabilis & Ad regimen.

§. 1. PRo huius dubij resolutione, & pleniori Concordatorum intelligentia, notandum est inprimis Pontificem in Ijsdem renovare, ac dispositioni suæ omninò reservare beneficia vacantia per Constitutiones *Execrabilis.* & *Ad Regimen.* cum modificationibus ibidem expressis, quibus ne diutiùs immorer, Lectorem remitto ad commentaria q. *Ioannis à Chokier* Vicarij in Spiritualibus Generalis Leodiensis, viri de re Literaria optimè meriti, *ad reg.* 1. *cancell. sub num.* 23. & *seq.* & *Barbos. de off. & potest. Episc. par.* 3. *alleg.* 57. *num.* 63 & *seq.*

Statuunt electos intra certum tempus à Sede Apostolica confirmandos.

§. 2. Notandum secundò, in dictis Concordatis statui, quod in Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesijs, etiam immediatè non subiectis Sedi Apostolicæ, & in Monasterijs immediatè subiectis fiant canonicæ electiones, quæ ad dictam Sedem pro obtinenda confirmatione deferantur intra tempus constitutum per constitutionem NICOLAI III. incip. *Cupientes &c.* alioquin ad eandem Apostolicam Sedem electiones. *c. quam. 6. de elect. in 6.*

ctiones devolvantur: & si dictæ electiones minùs canonicæ fuerint, de ijs per S. Sedem providebitur; & si canonicæ fuerint, per eandem confirmabuntur, nisi ex rationabili & evidenti causa de digniori & utiliori persona ex consilio Cardinalium duxerit providendum: at in Monasterijs dictæ Sedi immediatè non subiectis, & a'ijs beneficijs regularibus, super quibus pro confirmatione, vel provisione ad dictam S. Sedem non consuevit haberi recursus, electi, vel providendi ad Curiam Romanam pro confirmatione, vel provisione venire non tenebuntur De monasterijs verò Monialium eadem S. Sedes non disponer, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

§. 3. Omissis ergò reservationibus per *extravag. Execrabilis. & ad Regimen.* pro quarum cognitione sufficit Lectorem remisisse ad Auctores *suprà* §. 1. citatos, ad speciales Concordatorum Germaniæ reservationes accedamus. *Respondeo primò,* per Concordata Germaniæ Papæ expressè reservari provisiones Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium, etiam immediatè non subiectarum Sedi Apostolicæ, ac Monasteriorum eidem immediatè subiectorum; ubi nimirum de ijs electiones non fuerunt factæ canonicæ, aut canonicæ factæ intra tempus per Constitutionem Nicolai Papæ III. *c. cupientes.* 16. *de præben. in 6.* non fuerunt ad eandem Sedem Apostolicam pro confirmatione obtinenda delatæ: cà enim sanctione statutum est, ut intra unum mensem post consensum, vel notitiam electionis, ipsemet electus per se, vel si legitimè sit impeditus, per procuratorem ad Sedem Apostolicam iter arripiat, & ad illud conficiendum tantum temporis sumat, quantum necesse fuerit pro locorum intervallo. *d. c. cupientes. sancto c. si postquam 23. de elect. in 6. Fallonisi in paratit. iur. Canon. lib. 1. tit. 6. §. 7. num. 4.*

Electiones Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium, ac Monasteriorum non canonicæ, vel intempore ad Sedem Apostolicam non delatæ, ad eandem devolvuntur.

§. 4. Vt autem electiones dicantur canonicæ, omninò observanda est forma in *c. quia propter* 42. *de elect.* præscripta, scilicet, ut fiant una ex quatuor modis subsequentibus. Primus est via *scrutinij*, qua præsentibus omnibus, qui debent, volunt & possunt interesse, tres de collegio fide digni eligun-

Forma electionis canonicæ.

tur, qui cunctorum suffragia secretè & sigillatim diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi: quâ publicatione factâ, nullius mutatio admittitur, *c. publicatio. 58. de elect.* Sed ex suffragiorum collatione is unus eligitur, in quem omnes, vel maior & sanior pars consenserit. Estq; hæc electio per unum aliquem vice omnium pronunciandâ, ut eo significetur electionem unicam & communem esse *c. sicut. 21. de elect. in 6.* forma autem pronunciandi hæc esse potest per eum, cui Capitulum commiserit. *Ego talem nomine meo & Capituli eligo. arg. c. 4. de sent. & re iudic. Canisius in sum. iuris Canon. lib. 1. tit. 11. de elect.* Altera via est *compromissi*, quando ij, quorum est eligere, compromittunt in unum, vel plures viros idoneos, qui vice omnium eligant, & Ecclesiæ viduatæ provideant de pastore *c. si compromissarius. 37. de elect. in 6. & c. cùm in veteri. 52. x. eod. tit.* Et in eum, qui electus fuit, omnes consentire, & si idoneus sit, recipere tenentur *d. c quia propter. 42. iuncto c. causam quæ. 8. de elect.* Idem autem pronunciandi modus in electione per compromissum observatur, qui in scrutinio. v. g. *Ego compromissarius talem eligo. Canisius loco cit.* Tertia per *quasi inspirationem Divinam*, seu *viam Spiritus sancti*, dum ab omnibus fit electio unanimiter, quasi conspirante consensu, *d. c. quia propter.* Quibus rectè additur quartus eligendi modus, *mixtus* videlicet ex *scrutinio & compromisso*, communiter receptus. *Canisius in sum. iur. Canon. lib. 1. tit. 11. de elect. Vallensis loco præcit. §. 4. sub num. 4.* puta, si ità compromissum sit, ut compromissarij, sive unus, sive plures secretò & sigillatim singulorum vota exquirant, illumq; eligant, in quem maior & sanior pars Capituli consenserit. Pronunciatio autem eodem modo hic fit, sicut in scrutinio *Canisius loc. cit. Vallensis suprà §. 4. n. 4.* Aliter autem facta electio est nulla, ac potestas providendi devolvitur ad summum Pontificem, uti frequentiùs decisum est à Rota Romana magistralibus sanè decisionibus coram Rev^mo. D. Decano *Coccino. 5. Iulij 1621. in una Mesen. Monasterii. & in altera Treviren. Abbatia S. Maximini.*

20. Ne-

20. *Novembris* 1624. *Item in eadem* 24. *Ianuarij* 1625. quarum duas poſtremas, quia elegantiſſimæ & doctiſſimæ ſunt, pro Lectoris notitia hic ſubjunxi.

DECISIO ROTALIS

In una Treviren. Abbatiæ S. Maximini coram Rev^mo. D. Decano Coccino. Mercurij die 20. Novembris 1624.

N. 1. PEtitum fuit, ut Sanctiſſimus Dominus Noſter confirmaret electionem Abbatis, quæ niſi valida ſit, confirmari non debet. *c. nihil.* 44. §. *caterum. de elect.* Imò ſi eſt nulla, ob non ſervatam formam *c. quia propter.* 42. *de elect.* poteſtas providendi devolura eſt ad Sedem Apoſtolicam, tam vigore iuris communis, ut eſt *text. expreſſus in c. quamquam.* 18. *de elect. in 6. Roman. conſ.* 332. *num.* 11. quàm vigore Concordatorum & compactatorum Germaniæ. Ideò ſanctiſſimus Dominus Noſter mandavit, ut in Rota videretur, an conſtet de valida electione, quæ veniat confirmanda; & reſolutio pendet principaliter ex eo, an fuerit ſervata forma *c. quia propter.* 42. *de elect.* quod habet locum in electione etiam Abbatum, ut colligitur ex dicto *text. in verbo. Eccleſia viduata. iuncto text in c. ne pro defectu.* 41. *tit. eod. & in c. indemnitatibus.* 43 §. *ſanè. cum* § §. *ſeq. de elect. in 6. Io. And. in d. c. quia propter. Imol. ibi de commun. Bellam. ibid. num* 3. *in princ. Imol. n.* 3. *ubi de commun. Rot. deciſ.* 5. *in princ. iuncto. n.* 2 *de elect. in nov. cum pluribus allegatis in cauſa Meten Monaſterii.* 5. *Iulij* 1621 *coram me.* quibus poteſt addi *Cuch. inſtit. maior. lib.* 4. *tit. de elect. n.* 279 *in fin. Caniſ. de elect.* §. *& hæc de Epiſc. Iodoc. Lorich. in theſaur. utriuſque Theolog. in verb. electio in forma ſtatuti, verſ. octavo hæc forma.* Et forma, quæ traditur in *d. c. quia propter.* eſt præciſè ſervanda, cum habeat decretum irritans, ibi, *electio aliter facta non valeat*, quæ verba dictorum decretorum important. *l. non dubium. C. de legu. l. ſtipulatio. ff. de verbor. oblig. Sa. Sala. de leg. q.* 96. *trait.* 14 *diſput.* 16. *ſect.* 11. *n.* 29 *Alex. conſ.* 41. *num* 13 *& 14. lib.* 5. *Soccin. ſen. conſ.* 87. *n.* 6. *vol. conſirmatur. lib.* 3. *Laſ. conſ.* 85. *n.* 8. *& 9. lib.* 3. *& in puncto d. c. quia propter.* dicunt *gloſ. & DD in d.*

An electio Abbatis non ſervatâ formâ c. quia propter. valeat

Meten.

Meten. allegat. Compost. n. 20. vers. nunquid de ista. Io. Andr. n. 37. in verb. non valeat. Innoc. n. 6. eodem verbo. Gulielm. Mandaget. de elect. c. 22. Roman. cons. 332. n. 12.

Resolvitur negativè.

II. Et Domini negotio maturè discusso, cùm una tantùm pars informaret, censuerunt non constare de valida electione, quæ debeat confirmari. Cùm enim in *d. c. quia propter.* dentur tres formulæ electionis, per *scrutinium* scilicet, *compromissum*, & *quasi inspirationem*, quæ ultima verè non est formula, ut notant DD. *ibidem.* & fuerit electa forma *scrutinij*, non fuit servata forma in *d. c. quia propter.* præscripta. *Primò*, quia ibi disponitur, quod assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in hoc casu fuerunt assumpti tres quidem de Collegio, & tres extra Collegium; unde electio in duobus peccat, ac proinde remanet nulla. *Primò*, quia fuerunt electi sex, & tamen non debent esse plures quàm tres. *Secundò*, quia fuerunt electi tres extra Collegium, utrumque enim est contra formam substantialem illius *c. quia propter.* ut probatur ex *text. claro in c. Ecclesia vestra. il 2. 57. §. denique. de elect.* Vbi est expressum, quod clausula illa posita in *d. c. quia propter.* dum post requisita ad electionem legitimè faciendam subiungitur, *electio aliter facta non valeat &c.* refertur ad ea omnia quæ attentantur contra formam electionis repertam solùm à *d. c. quia propter.* in Concilio generali, non autem ad alia ibi narrata, quæ ad electionem faciendam reperta sunt ab alijs etiam Canonibus, quibus tamen omissis, illi Canones non invalidant electionem; hoc verò, quod scilicet tres de Collegio, & non plures debeant esse scrutatores, statutum est solummodo ab ipso Concilio generali in *d. c. quia propter.* non autem ab alio Canone: igitur electio omissâ istâ formâ, est nulla, cùm illa clausula *aliàs electio facta non valeat*, posita in fine *d. c.* ad dictam formulam à Concilio generali introductam referatur: ut bene dictum *text. in c. Ecclesia vestra.* ponderat *Roman. cons. 332. n. 12.* ad quod nullus alius, quem ego viderim, animadvertit.

Nec plures debent esse scrutatores, quàm tres.

III. Et quod etiam scrutatores debeant esse tres, & non plures, aliàs electio non valeat, est communis & indubitata sententia, *Abb. in d. c. quia propter. n. 13. vers. tertium substantiale. ubi de communi. Iwol. n. 7. Innoc. n. 4. Bald. n 31 Io. Andr. n. 9. vers. assumantur*, dum vult, quod substantialia *c. quia propter.* incipiant à verbo. *assumantur Butr n. 22. vers. dicitur sextò. Hostien. in sum. §. qualiter facienda. vers. sed verba Consilij. Bais. de elect. p. 3. c. 23. ubi de communi. Bertrand. cons. 187. n. 1. ubi etiam de communi.* & quod ab hac opinione non sit recedendum in consulendo, neque iudicando, *Rebuff. super Concord. in tit. de reg. ad Prælat. nomin facien. §. ult. verb. formam. vers tres. ubi de communi. Franc. Marc. decis. 1201 ubi pariter de communi Ioan. de Friburg. in sum. tit. de elect. q. 7. col. 2. vers. assumantur. Sylvest. in sum. verb. elect*

2. n. 12

2.n.12.verſ.tertium de communi Ang.in ſum.eod.verb.n.26.Tabien.in verb elect. 1.n.20 verſ.ſecundum quod.Roſell eod.verb.col.5.verſ quot ſunt forma. Azor. Inſtit.moral.p.2.lib.6.c 14.col.7 verſ.undecimò quæritur. Rodriq.in Sum. c. 2.de elect.col.3.ubi de communi aliàs cap.102. Iodoc Lorich.in theſau. utriuſque Theolog.in verb.electio.in forma prima Scrutinii.verſ.ſecundò ut ipſi eligant. & ratio hujus ſententiæ eſt,ut tres faciliùs conveniant,& fideliùs negotium tractent.Hoſtien.in ſum.Petr.de Baiſ. Butr & Bertrand. locis jam allegatis.

IV. Et quod etiam dicti tres Scrutatores debeant eſſe de Collegio, aliàs electio ſit nulla,eſt pariter communis opinio.Abb. in d.c. quia propter. n.13.verſ.quartum ſubſtantiale.Imol.n.8.ubi de communi. Io. Andr. n. 11. Butr. n.22.verſ.dicitur ſeptimò.Hoſtien.n.25.& 43.Card.n.3.q.12.Compoſt.n.5 in fin. verſ.de Collegio.Anchar.col.2.verſ.circa hoc.Goffred in ſum.de elect.n.7.Hoſtien. in ſum.eod tit.§ qualiter facienda.col.4.verſ.de Collegio.Roman. conſ. 312.n.12. ubi de communi.Rebuff.loco prafato,verſ.quartò requiritur.Baiſ.de elect.part.3.c. 24.Franc.Marc.d.deciſ.1201.in fin.Sylveſt.in ſum.Ang.Io.de Fridburg.Tabien.Roſell.Azor.Iodoc.Lorich.locis ſuprà allegatis. Et ratio hujus dicti eſt,quia præſumitur eos,qui ſunt de Collegio,fideliùs tractaturos electionem, & non eſt honeſtum,ut qui ſunt extra Collegium, ſciant conſcientiam illorum de Collegio.Hoſtien.Imol.Baiſ.& Rebuff.ſuprà citatis locis. *Et quidam de Collegio.*

V Et quamvis ſecundùm aliquos ſubſtantialia formæ c. quia propter. non incipiant à verbis illis *aſſumantur tres de Collegio*,ſed à verbis immediatè ſequentibus,*qui ſecretè & ſigillatim vota cunctorum diligenter exquirant*, prout gloſſ.in d c.quia propter.in verb.ſanior.in fine. & fuit opinio Vincentii.& Tancredi.Mandagot.de elect.c.23. in verb. irritari. ubi, quod in Curia fuit confirmata electio Abbatis Tullen.licet in ea fuerint electi ſex ſcrutatores,tres ſcilicet de Collegio,& tres extra Collegium,quem etiam refert Card.in d.c.quia propter.n.13. q. 12. verſ.Et juxta Mandagotum. & hanc opinionem eſſe in Curia receptam dicunt, licet ipſi contrarium expreſsè teneant,Hoſtien.in ſum.de elect §.qualiter facienda. col 4. verſ. aſſumendo. Goffr.in ſum.n.7. Io.de Fridburg.in ſum tit.de elect. q. 7.col. 2. verſ.aſſumantur. Ioan. Andr.in d.c. quia propter n.9.in verb.aſſumantur. Prædicta tamen opinio Gloſſæ non eſt vera,ut patet ex ſupradictis,& bene dicunt DD. modò allegati,neque probatur,quod ſit recepta in Curia, quia non eſt credendum Doctori de receptione atteſtanti, prout nec creditur de conſuetudine atteſtanti.Mobed.deciſ.2.& 3.de conſuetud.& eſt ratio, quia conſuetudo eſt quid facti,& quod tunc fuit,poteſt hodie non eſſe: per quam rationem ſemper meo tempore Rota reprobavit opinionem illorum, qui tenent,quod credatur Doctori teſtanti de conſuetudine,quando eſt verſatus in illo foro. Eoq; magis non eſt credendum dictis Doctoribus, quia hoc dictum non videtur congruum, cùm fere omnes prædicti Doctores *Explicatur dictum c. quia propter.*

ctores videantur moveri ex prædicta confirmatione electionis, in qua fuerunt adhibiti sex scrutatores, quæ quidem electio, ut rectè Rota advertit in *d. causa Meten. Monasterii. 5 Iulii. 1621.* per summum Pontificem potuit confirmari ex gratia, non autem ex eo, quod electionem censuerit validam; nec prædicta electio adhibitis sex scrutatoribus potuit sustineri, prout nec ista, ex regula, quod utile per inutile non vitietur *c. utile. de reg. jur. in 6.* quia ista regula non habet locum, quando aliquid inducitur pro forma substantiali, prout est, quod tres tantùm eligantur scrutatores de Collegio, quia cùm forma sit individua, utile per inutile vitiatur. *Dec. conf. 532. n. 5. Mandos. de communi. reg. 27. q. 24. n. 10. Matien in l. 1. tit. 4. lib. 5 gloss. 4. n. 9. Becc. conf. 12. n. 30. Guttier. canon. qq lib. 2. c. 15. n. 114. Rota decis. 471. n. 9. par. 1. & in terminis electionis Roman. conf. 66. n. 2. usque ad finem.* ubi, *quod stante statuto, ut electio fiat ad annum, & non ultrà, & si contra fiat sit nulla: electio facta per trienni m est nulla in totum, quia illa verba dant formam electioni, quæ facit eam individuam. & ibi Add. in litera C.* quem sequitur *Alciat. in l. 1. §. sed si mihi. n. 13. ff. de verb. oblig. & Garz. de benefic. part. 2 c. 1. n. 59.* & optimè ad rem idem *Alciat loco cit. n. 11. & 12* ubi ex *c. Massana. de elect.* dicit, quod si interveniant in electione Laici, & Clerici, electio est nulla in totum, ea ratione, quia non est servata forma, cùm lex de forma introduxerit, ut Laici non interveniant in electionibus, ut tenent *Card. & Imol. in d. c. Massana.*

Nec suffragatur contraria consuetudo.

VI. Neque prædictis resistit quod de consuetudine possit introduci, ut aliqui extra Collegium interveniant in electione, *Specul. de elect. §. 1. n. 12. Card. in c. quia propter. q. 12. in princ. Bertach. de Episc. lib. 1. part. 3. q. 5. n. 4.* quem refert, & sequitur *Boer. ad Mandagot de elect. c. 23. lit. R. vers. adde, qui tales possunt eligi scrutatores. Card. & Specul. ubi suprà.* Quia quicquid sit de hac opinione, procedit, quando illi extra Collegium de consuetudine legitimè præscripta habent vocem; tunc enim, ut considerat *Cardin. loco prædicto*, hi dicuntur de Collegio eligentium. In proposito autem nullibi probatur, quod tres scrutatores exteri de consuetudine debeant interesse electioni, & si probaretur ista consuetudo, non relevaret, quia apertè constat, quod hi ex consuetudine non sunt de Collegio eligentium, cùm in electione vocem minimè dederint. Si verò prætendatur, quod de consuetudine possint eligi sex scrutatores, tres de Collegio, & tres extra Collegium; hoc etiam probato, nihil efficeret; quia esset consuetudo contra dispositionem *d. c. quia propter.* quod cùm habeat decretum irritans, tollit omnem consuetudinem in contrarium, ut in puncto illius *text. dicit Boer. decis. 1 n. 49. & 50.* & hoc est regulare in omni lege, & canone habente decretum irritans *c. quod super his. 5. in fin. de consanguin. & affinit. c. super eo. in princip. de cognat. Spirit. Covar. par. 4. c. 6. §. 10. num. 35. & seq. Urieden. de Inter-*

Christian.

Christian.lib.1.c.16. col.ult.verſ. Et hinc jam conſideranda. & confirmatur, quia lex irritans facit perſonam incapacem, quando circa illam verſatur, & conſuetudo non poteſt tollere incapacitatem, *Dec.in c. novit.de judic.n. 84. Felin. & Aym. quos allegat. Suar.de legibus.lib.7.c.19.num.13.in fin.* & quāvis ipſe *n.14.* hanc ſententiam non probet, dum tenet, quod lex irritans aliquâ ratione honeſtâ poſſit eſſe abrogabilis per conſuetudinem; tamen quicquid ſit de hac opinione, quatenus etiam eſſet vera, in caſu iſto nihil prodeſſet, quia ut idem *Suarez* declarat *n.16. & 17.* procederet, ſi univerſaliter in toto orbe per conſuetudinem contrariam cum requiſitis lex eſſet abrogata, quod in caſu iſto videtur improbabile; ſecus autem, quando in certo loco ſervatur contra id, quod in lege habente decretum irritans diſponitur; iſta enim eſt præſcriptio, quæ introduci non poteſt, obſtante decreto irritanti, quia cùm lex generaliter non ſit abrogata, remanet in ſuo robore; neque hîc repetendum eſt, quod aliàs dicebatur in *d. cauſa Meten. coram me*, quod videlicet non agatur de præſcribenda lege, ſed communi Doctorum ſententia, quia imò de præſcribenda lege agitur; nam licet aliqui DD. interpretentur ſubſtantialia *c.quia propter.* incipere ibi, *qui ſecretè inquirant.* nihilominus communis intellectus illius *text.* eſt, quod ſubſtantialia incipiant à verbo *aſſumantur*, & hoc in aliis juribus declaratur, ſcilicet *in d.c. Eccleſia veſtra.il 2.57.de elect.* ut ſuprà relatum eſt: & ſic agitur de præſcribendo contra jus, non autem contra communem ſententiam, quæ communis ſententia verſatur ſolùm circa interpretationem illius *text. Suarez de legibus.lib.6.c.1. n.5. verſ. de hac igitur interpretatione.*

VII. Secundò principaliter conſtat de nullitate electionis, quia dicti tres Scrutatores extra Collegium ſcrutati ſunt votum Fratris *Antonii* primi Scrutatoris de Collegio, & ſecundo loco præſente dicto *Antonio*, votum *Matthiæ* ſecundi Scrutatoris, ac tertio loco præſente *Antonio & Matthia*, votum *Valentini* tertii Scrutatoris; unde Scrutatio *Antonii & Matthiæ* corruit, quia etſi aliqui velint, quod eligatur quartus Scrutator, qui unà cum Notario ſcrutetur Scrutatores; rectiùs tamen & communiter ſervatur, quod duo ex eis tertium ſcrutentur; & ſic duo ex Scrutatoribus debebant *Antonium* ſcrutari, & duo *Matthiam*, quod minimè ſervatum fuit, ita *Abb.d.c.quia propter.n.9.verſ.quartò quæritur. Innoc.in verb. cunctorum.num.6. Hoſtien.num.43.verſ.ſed quis inquiret. Io. Andr. n.18. Butr. n.26. Compoſtell.n.6. Baiſ.de elect.part. 3.c.26.n.8. Io Fridburg. in ſum. de elect. q.7.col.2.ante fin.verſ. Et puto. Roſell.in ſum. verb.electio.1.col. 5.verſ.quot ſunt. Rodriq.qq.reg.tom.2.q.52.art.3.verſ.in princ.* & ſic non fuit ſervata forma *c.quia propter.* quia modus prædictus ſcrutandi eſt ſecundùm formam *d. text.* ibi, *vota ſingulorum diligenter exquirant. Hoſtien.in d.c.quia propter.num.3.*

Duo Scrutatores debent tertium ſcrutari.

in verb cunctorum. & sufficit quod forma deficiat in his duobus votis, cùm satis esset, quod etiam in uno non fuisset servata, ut electio corrueret, ut fuit opinio *Vincentii*, quem refert & sequitur *Bellam. in d.c. quia propter. §. nisi fortè. vers. Tertiò quæro.* Et ratio est, quia in parte relinquitur forma, quæ est indivisibilis *Garz. de benef. part. 5. c. 4. n. 148.* qui loquitur, quando etiam defectus est in uno voto; & quod magis est, nec ille unus, in quo notatur defectus, potest postea assentire, quia cùm electio fuerit nulla, non potest ratificari. *Compostell. in d.c. quia propter. n. 29. Bellam. loco citato.*

Ipsimet autem exquirere vota electorum.

VIII. Tertiò principaliter electio fuit nulla, quia ipsi Scrutatores extra Collegium scrutati sunt, solùm assidentibus Scrutatoribus de Collegio, ut patet ex instrumento confirmationis transmisso Sanctissimo D. N. in quo sic habetur, *Petrus Abbas Epternacen. Suffraganeus Treviren. & Abbas ad S. Matthiam* (qui sunt Scrutatores electi extra Collegium) *in præsentia Notarii infrascripti, primò votum Fratris Antonii Scrutatoris, deinde in præsentia iam dicti Antonii votum Matthiæ Scrutatoris, tertiò ipso quoque Matthia præsente votum Valentini*, qui sunt tres Scrutatores electi de Collegio: & postea subsequitur, *assidentibus iam dictis Scrutatoribus, Venerabilis Patris Michaelis Prioris, & postea singulorum in ordine sequentium vota præstita, ab uno quoque primitus iuramento consueto præstito inquisiverunt, audiverunt, & exteperunt, &c.* Et sic Scrutatores extra Collegium sunt illi, qui scrutati sunt vota, assidentibus solùm scrutatoribus de Collegio, atque ita contra formam *c. quia propter.* ubi expressè disponitur, quod tres Scrutatores de Collegio vota omnium diligenter exquirant, quod verbum *exquirant* importat, ut ex se, & proprio ore exquirant: imò adhibitis quibusdam verbis adhortatoriis, quæ tamen non possunt dici de substantia, prout de substantia est, quod ipsi exquirant, *Specul. de elect. §. 1. n. 17.* quem sequuntur *Bertach. de Episc. lib. 2. p. 1. n. 2. Butr. in c. quia propter. n. 25. Abb. n. 5. vers. nota tertiò. Hostien. n. 30. Innoc. n. 6.* quod non fecerunt Scrutatores de Collegio. Aliud nempe est facere, aliud assidere, *l. 1. ff. de offic. Assess.* & aliud est facere, aliud est esse præsentem actui per alium explicato, *Bart. in l. omnium. n. 5. per illum text. & ibi Bald. n. 9. Alex. n. 9. Bart. in l. modestinus. n. 3. ff. de donat. Bald. in l. illud. sub n. 4. C. de Sacr. Eccles.*

Quæ danda sunt scripto.

IX. Quarta etiam principalis nullitas ex verbis suprà ponderatis resultat, quia ut ex illis patet, vota non fuerunt redacta in scriptis, contra formam *text. in d.c. quia propter.* ibi, *& in scriptis redacta. Abb. ibidem. num. 6. Butr. n. 27. Io. Andr. n. 19. Hostien. n. 31. ubi ait expressè*, quod aliter non servatur forma. *Innoc. n. 6. Imol. n. 5. in fin. vers. in gloss. redacta.* Vbi quod hoc requiritur, quia melius constat de voto per scripturam, hoc est, ne memoria Scrutatorum pereat. *Innoc. ibid. Anchar. ante num. 1. Baiss. de elect. part. 3. c. 28. num. 1. & seq. Mirand. in Manual. Prælat. regul. tom. 2. q. 23. art. 16.*

X Quinta

X. Quinta adest nullitas, quia vota in scriptis redacta publicari debent in communi, ut habetur in *d.c.quia propter.* & hoc est etiam substantiale, in præsenti autem fuit publicata solùm electio, non autem vota, ut in instrumento, ibi, *inquisitis itaque, collectis, & collatis singulorum votis, suffragiis & voluntatibus, nos omnes rursus in unum, ac in locum capitularem convocati, atque pro publicatione novi Abbatis & Pastoris instantes, per sæpedictum Dominum Præsidentem expressè rogati, unam factam per nos electionem ratam, firmamq; haberemus, consentientes in Abbatem & Pastorem nostri Monasterii, & Conventus Venerabilem Patrem &c. Pium, &c. publicari & proclamari fecimus, prout idē D. Præsidens Dominum electum altâ & intelligibili voce proclamavit, publicavitq; &c.* Vnde cùm fuerit publicata tantùm electio, non autem vota, electio fuit nulla, *Hostien in d.c.quia propter. n.44. vers.quintum est Io. Andr. n. 28. vers.nonò. Anchar. & Butr. eod vers. Baisd. par.3. c.29. in princ. Mirand loco prædicto.* Neque dicatur, quod electio fuit unanimis, & propterea non erat necessaria publicatio votorum, cùm non esset facenda collatio numeri ad numerū, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, *Abb. in d.c.quia propter. n.10.* quia respondetur, quod ex tenore narratæ electionis constat vota non fuisse publicata, sed solùm electionem. Et quamvis in petitione confirmationis dicatur, quod electio fuit unanimis, hæc est simplex enunciativa, & si modò constaret, quod fuisset unanimis, non relevaret, dum non constat fuisse publicatam, cùm vota semper publicanda sint; licet enim, ut suprà dictum est, quando electio est unanimis, non sit facienda collatio numeri ad numerum, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, debet tamen fieri collatio numeri, meriti, & zeli, *Abb in d.c.quia propter. num.10. vers. si unus.* vel saltem est facienda collatio numeri, aliàs esset in arbitrio scrutatorum pronunciare, quem mallent, & hoc bene requiritur, prout etiam quando quis eligitur à duobus partibus, quo casu, licet non fiat collatio meriti & zeli, *c. si quando. 9. de elect. in 6. Abbas d. num. 10. vers. nam maioritas. Franc. Marc decis. 924. ante num. 6. lib. 1.* nihilominus fit collatio numeri, licet non ad numerum. *Et publicanda.*

XI. Non obstat, quod Monasterium sit Ordinis *S. Benedicti*, & in dicta electione dicatur, *& lecto capitulo ex Regula de eligendo Abbate &c.* quod est *cap. 64.* ex quo forsan posset prætendi, quod electio facta, iuxta dictam Regulam sustineatur, quia, ut advertit *Turrecrem tract. 38.* illud caput habet duas partes principales, in prima agitur de ipsa electione, in secunda de qualitate ipsius electi; & circa primam partem tres ponuntur electionum differentiæ. *Prima est, si tota Congregatio in timore Domini concors fuerit in eligendo. Secunda, si parva pars Congregationis, meliori tamen consilio freta eligeret aliquem. Tertia, si tota Congregatio per-* *Nec hæc contraria Regulæ Ordinis obstat.*

versâ intentione corrupta aliquem elegerit. *Primam* & *secundam* approbat; *tertiam* verò reprobat, & hoc est, quod disponitur etiam postea in *d. c. quia propter.* ut suprà relatum est; circa modum autem eligendi, Regula nihil disponit, & si disponeret, non relevaret, quia licet verum sit, quod quando habenti facultatem datur certa forma, illâ non servatâ actus tenet, licet contraveniens possit puniri; secus tamen est, quando illa forma habet decretum irritans, vel perpetuam prohibitionem, prout in casu isto. Nam cùm Regula *S. Benedicti* sit anterior, supervenit Constitutio Concilii Generalis, de qua in *d. c. quia propter.* quæ dat formam certam cum decreto irritanti: ergò quod fit in contrarium, est nullum, ut distinguendo dicunt *gloss. in Clement. 1. in verb. inhibentes. de iure patron. ubi Imol. n. 3 & 4. Vitalin. n. 13. Anchar. in c. Statutum. § fin. per tot. de rescript. in 6. & in Clement. 1. n. 11. versic. Et hoc enim videtur. de Sequestr. poss. & fruct. Felin. in c. ex parte. limit. 2. de constit. Abb. consil. 91. col. 3. n. 6. vers. ad predicta induco. lib. 1. & q. 5. Augerio n. 6. vers. secundò probatur. Apostill. ad Roman. cons. 236. n. 8. in verb. singularis. Suarez de Legibus. lib. 5. c. 31. n. 10.* ubi materiam exornat. *Io. de Salas de Legibus. q. 96. tract. 14. disput. 16. Sect. 8. n. 33. Sa in summa verb. lex. n. 13.* & ista est communis opinio, ut per *Brun. de forma. tit. de potestate & effectu forma, & solemnit. in ult. effect. in 6. limit. fol. 57. col. 1. vers. sextò predicta regula.*

Licet Abbas sit regularis.

XII. Neque etiam obstat, si dicatur, quod ubi agitur de electione Abbatis Regularis, sufficit, quod electio fiat per vota secreta iuxta *Concil. Trident. sess. 25. c. 6. de Regular.* Quia fuit responsum, quod aut Concilium loquitur de Abbatibus temporalibus; prout innuunt illa verba, *in electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium &c.* & super dispositione Concilii non est insistendum: aut loquitur de Abbatibus perpetuis, & eò magis electio est nulla, quia Concilium non derogat dispositioni *d. c quia propter.* ut per *Rodriq. in Sum. cap. 1. alias 102. n. 2. & 3. de elect.* & fuit dictum coram me in dicta *Meten. Monasteris.* solùm addidit, quod nedum vota sint secreta, sed ita & taliter, ut nunquam eligentium nomina publicentur: unde si erat servanda forma *c. quia propter.* dispositio Concilii nedum non obstat, sed operatur, ut eò magis electio sit nulla, cùm eligentium nomina nunquam publicari debeant: ex quo fuit, cùm fuerint electi tres Scrutatores ex Collegio, & tres extra Collegium, electio non remanserit secreta, quod certè non esset dicendum, si tres tantùm de Collegio electi fuissent, *Rodriq. loco allegato. num. 3.* Et censuit Congregatio Illustriss. interpretum, quam refert *Garz. de benef. par. 5. c. 4. n. 189.* ubi, quod electio est nulla, si aliquis ex electoribus unam schedulam tantùm unico nomine scriptam recipit de manu Scribæ, vel duas recipit, & aliam scindit, quam declara-

declarationem refert idem *Garz. in d. n. 89.* Sic in proposito tres scrutatores extra Collegium sciunt votum eligentis, unde illud possunt revelare, & inirat nullitas electionis per rationem declarationis præfatæ, cùm Concilium habeat decretum irritans verbis claris, quod inficit titulum & possessionē. Et quamvis *Navar. cons. 9. de elect. & Rodriq loco pradicto n. 4. & qq. regul tom. 1. q. 52. art. 9.* teneāt, quod electio sustineatur, quando votum alteri offenditur sine culpa Capituli, tamen quicquid sit de hoc, in casu isto cu'pā Capituli votum non est secretum, cùm admiserit tres scrutatores extra Collegium; neque etiam sustineri potest electio, ex quo *Navar. post Innoc. & alios asserat loco citato,* quod si adsit consensus, etiam non servatâ formâ, electio teneat, quia loquitur in foro conscientiæ; nam in foro fori indubitatum est, electionem esse nullam, quia summus Pontifex potest consensum eligentium nō solemniter præstitum invalidare. *c. unic. de postul. Prælat. Abb. in c. quod sicut. in fin. de elect.*

XII. Neque facit, quod de prædictis solùm constet ex instrumento, in quo Capitulum petit confirmationem, quia cùm illud sit manu publicâ scriptum, habeatq; sigillum & subscriptionem omnium eligentium, indubitatum est, quod probet, ut in puncto similis instrumenti dicunt *Innoc. in c. innotuit. n. 3. de elect. Io. Andr. n. 20. Card n. 7. vers. sextò quæro. Bellam. n. 20. vers. item dicit. Bursat consil. 159. n. 15. lib. 2.* & videntur facere *tex. in c. Ecclesia vestra. il 2. 57. & ibi. DD. de elect.*

Electionis forma colligitur ex instrumento.

XIII. Tandem fuit considerarum, quod in omnem eventum electio non debet confirmari, cùm non fuerit petita iuxta terminos *c. cupientes. 16. de elect. in 6.* & Concordata Germaniæ, & impedimēta quæ possent allegari non probantur; unde meritò fuit resolutum in contumaciam alterius partis, non constare de valida electione, quæ debeat confirmari, neque etiam debere confirmari ex negligentia petitionis confirmationis. Et ita concluſum.

Ea etiam iuxta Concordata Germaniæ non regulari debet exc. cupientes. de elect. in 6.

§. 5 Sequitur altera decisio prioris confirmatoria, coram eodem *Coccino die 24. Ianuarii* 1625. in quâ perplura puncta tangentia canonicas Prælaturarum electiones, subtiliter resolvuntur.

Subsingitur altera decisio Rotalis.

Veneris

Veneris 24. Ianuarii. 1625. coram eodem D. Coccino.

N. I. COntra deciſionem in hac cauſa factam, in qua fuit reſolutum, electionem non ſuſtineri, tria opponebantur. *Primum*, quod non omnes nullitates oppoſitæ ſubſiſterent. *Secundum*, quod electores poſſent iuvari conſuetudine hoc modo eligendi. *Tertium*, quod in omnem eventum erat iſta electio per *compromiſſum cum Scrutinio mixtum*, & ideò poterat ſuſtineri. His tamen non obſtantibus, & cauſâ bis maturè diſcuſſâ, Domini unanimi voto perſtiterunt in reſolutis. Nullitates enim in deciſione firmatæ ſubſiſtunt; nam cùm fuerit actum per viam *Scrutinii* in pluribus non fuit ſervata forma tradita in *c. quia propter. de elect. Primò*, quia fuerunt electi tres Scrutatores extra Collegium, & tres de Collegio; & tamen numerus non poteſt augeri, nec ſumi extra Collegium. *Secundò*, quia Scrutatores extra Collegium ſcrutati ſunt votum fratris *Antonii* primi Scrutatoris, & deinde præſente dicto *Antonio*, votum *Matthiæ* ſecundi Scrutatoris, & demum præſentibus *Antonio & Matthia*, votum *Valentini* tertij Scrutatoris: unde vota *Antonii* & *Matthiæ* corruunt. *Tertiò*, exquiſitio ſuffragiorum fuit facta à ſcrutatoribus ſolùm extra Collegium, aſſidentibus tantùm tribus Scrutatoribus de Collegio. *Quartò*, quia ſuffragia non fuerunt in Scriptis redacta. *Quintò*, quia non fuerunt publicata vota, ſed tantùm electio, quæ ideò corruit, ut in *c. quia propter. de elect.* & latè in alia deciſione fuit dictum; ille enim *tex.* habet decretum irritans, ut in *ead. deciſ.* fuit deductum, & probat *tex. in c ſi cui. 23. de elect. in 6.* ibi *decernens eas, ſi aliter fierent, non valere*, & *gloſſ. ibidē* dicit non valere ipſo iure. Quare cùm electio non fuerit canonica, S. D. N. illam confirmare non tenetur, tam ex diſpoſitione iuris communis, ut in *c. quamquā. 18. de elect. in 6.* quod licet procedat in electione Epiſcopatuum, habet tamen locū etiā in aliis beneficiis Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectis, *Roman. conſil. 332. n. 11. gloſſ. in d. c. quamquam. in figurat. caſ.* Quàm etiam vigore Concordatorum, ibi, & *lapſo dicto tempore, de quo ſcilicet in c.* cupientes. 16. de elect. in 6. *ſi non præſentate, velſi minùs canonicè præſentate fuerint electiones, providebimus.*

Nullitates electionis ob non ſervatam formam c. quia propter. latiùs deducuntur.

Ex communi Doctorum opinione.

II. Neque eſt inſiſtendum in eo, quod plerique DD. circa prædictas nullitates varient. Quia (ut fuit in prædicta deciſione firmatum) omnes nullitates deducuntur, ex quo ſecundùm communem DD. opinionem ſunt con-

sunt contra substantialia formæ *c. quia propter. de elect.* quæ communis opinio operatur, ut ita debeat intelligi *text.* & si aliquid contrarium fiat, non sit contra communem sententiam DD. sed contra ipsum *textum*, quem communis schiola ita interpretatur. *Suarez de Legibus. lib. 6. c. 1. n. 3. vers. de hac igitur interpretatione.* Nec ex verbo *exceperunt*, deduci potest, quod vota in scriptis fuerint recepta, cùm non fuerit additum in scriptis, prout loquitur *Suet. Tranq. de Tito Principe Romano*, ibi, *è pluribus comperi, notis quoque excipere velocissimè solitum &c.* & licet scriptores & Notarii vocentur excceptores in §. *deinde*, ubi *gloss. in verb. excepterem auth. de defens. Civit.* & in *l. exceptores*, ubi *gloss. C. de numer. actuar. lib.* 12. id tamen non concludit, quod dicendo *exceperunt*, in scriptis excepisse intelligendum sit: quid enim hoc verbum de per se positum importet, ipsi Grammatici bene discentiunt. Adid verò, quod in *decis.* dicitur, nempe Scrutatores tantùm extra Collegium vota exquisiviſſe, assidentibus iis de Collegio, quod est contra formam *c. quia propter.* dum respondebatur, quod sufficiat præsentia, & consensus ex *Innoc. in c. in Genesi. n. 5. de elect. & ex gloss. in c. sicut. in verb. per unum. de elect. in 6.* fuit replicatum, quod *gloss. Innoc. & alii alleg.* non loquantur in his terminis. Quidquid autem dicendum esset, an unus ex Scrutatoribus possit tantùm scribere, schedulasque recipere, illud certum est, quod omnes Scrutatores debent exquirere; hîc verò tres tantùm Scrutatores extra Collegium exquisiverunt, Scrutatoribus de Collegio assidentibus. Nec debuit allegari; quod decretum irritans in *d. c. quia propter.* appositum, referatur solummodò ad formulas electionum, ita ut prohibeat omnem aliam formam, quàm *Scrutinii, Compromissi. & quasi per inspirationem*, non autem referatur ad solemnitates circa Scrutinium dispositas. Quia iste intellectus nedum est valde subtilis & novus; sed contra *text. expressum in c. Ecclesia vestra. 57. §. denique. de elect Roman. conf. 332. n. 12.* & contra alium *text. in c. si cui. 23. eod tit. in. 6.* ibi, *talis electio cùm prater formas, quas generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere.*

III. Quantum attinet ad secundum caput, quod scilicet in hac electione fuerit servata forma consuetudinis huius Ecclesiæ, & ideò non fuerit opus servari formam *c. quia propter.* cùm lex per contrariam consuetudinem, etiam quod habeat decretum irritans, abrogetur *Suar. de Leg bus. lib. 7. c. 19. n. 14.* Tres fuerunt datæ responsiones. *Prima*, illam consuetudinem non probari. *Secunda*, non suffragari, cùm non adsit expressus Papæ consensus. *Tertia*, eò magis non suffragari, quia nec adest scientia Papæ. Quod non probetur consuetudo satis patet; quia illa non inducitur, si vario modo fuit servatum, quia requiritur actus uniformes, *Bart. in l. 2. in*

Nec contra eam operatur ulla consuetudo.

l. 2. in fin. princ. ff. solut. matrim. Dec. cons. 214. *n.* 2. *vers. Secundò hoc idem. & per tot. & cons.* 129. *col.* 2. *Alex. cons.* 5. *lib.* 5. *& cons.* 173. *per tot. lib.* 6. *Roland. cons.* 2. *n.* 118. *& seq. lib.* 1. *& cons.* 87. *n.* 53. *lib.* 2. *& cons.* 13. *n.* 18. *&* 20. *ubi, quod nullus discrepat. lib.* 4. *Aym. cons.* 96. *n.* 5. *Rimin. Iun. cons.* 264. *n.* 28. *&* 29. *lib.* 3 *& cons.* 265. *n.* 25. Et qãndo consuetudo est varia, quod non recedatur à iure communi, *Natt. cons.* 132. *in fin. & cons.* 309. *n.* 9. *Rolind. d. cons.* 87. *n.* 53. *lib.* 2. *Curt. Iun. cons.* 260. *n.* 20 *lib.* 3. In proposito autem electiones, in quibus fit fundamentum, uniformes minimè sunt. In illa enim de anno 1502. sub *Alex. VI.* vota fuerunt redacta in scriptis, & tam Scrutatores de Collegio, quàm extra, suffragia exquisiverunt. In alia facta de anno 1514. sub *Leone X.* fuerunt electi tres Scrutatores de Collegio, & vota in scriptis redacta. In alia de anno 1525. sub *Clem. VII.* tres tantùm de Collegio Scrutatores fuerunt electi, & suffragia pariter redacta in scriptis. Sub *Pio V.* de anno 1565. tres etiam Scrutatores de Collegio tantùm fuerunt adhibiti. Sub *Gregor. XIII.* de anno 1581. suffragia fuerunt per Notarios scripta, quod est de iure permissum, *gloss. in d. c. quia propter. in verb. redacta.* sola enim quæstio est, an Laicus Notarius possit scribere, ut per Doctores ibidem. Vltima verò sanctæ mem. *Greg. XV.* de anno 1621. satis innuit, vota fuisse in scriptis redacta, cùm in ea dicatur, quod in præsentia Notarii vota scrutata fuerunt. Fuit præterea ex abundanti consideratum, quod tempore *Clem. VII.* fuit electus *Ioannes de Cellis*, & non datur alia electio usque ad tempus *Pij V.* & tamen electiones intermedias affuisse non est ambigendum, cùm sub *Pio V.* non fuerit facta electio per obitum dicti *Ioannis*, sed cuiusdam *Petri*, prout fuerunt etiam electiones intermediæ inter *Greg XIII.* & S. mem. *Greg. XV.* tempore enim illius fuit electus quidã *Bernerus*, & sub ultimo *Gregorio* fuit facta electio per obitum *Nicolai*, & sic non rectè deducitur status electionum. Fuit insuper ponderatum, quod in electione sub *Alex. VI.* fuit facta mentio electionum, de quibus in *c. quia propter*, & sub *Pio V.* dixerunt electores, quod volebant procedere per viam Scrutinii. Sub *Greg.* XIII. expressè etiam fuit dictum, quod ex tribus modis eligendi nimirum, per *Scrutinium*, per *compromissum*, & *quasi per inspirationem*, viam Scrutinii elegerunt. Et in postrema sub S. mem. *Greg. XV.* dicitur, quod viduatæ Ecclesiæ per viam Scrutinii intendebant providere. Ex quo igitur viam Scrutinii censuerunt eligendam, censendum est viam ordinariam eligendi esse, scilicet iuxta terminos *c. quia propter. Specul. in rubr. de elect. n.* 12. si verò d. ctam formam servare nescientes errarunt, non potest dici aliquam consuetudinem induxisse, quæ ex certa scientia, non ex errore debet induci. *gloss. in c. fin. in verb. legitimè. vers. item quod ex certa scientia & ibi etiam Abb n.* 12. *de consuet. Jul. vest. in*

vest. in verb. consuetudo. q.4. Tabien not. 7. n. 8. Medic. de Leg. part. 2. q. 41. n 5.

IV *Secundò* fuit principaliter responsum, quod ad inducendam consuetudinem contra Canones, requiratur scientia & expressus consensus Papæ, aliàs nunquam per contrariam consuetudinem lex abrogatur. Quia Summus Pontifex non habet potestatem à populo, sed immediatè à Deo; & ideò non est populus, qui inducit consuetudinem contra Canones, sed auctoritas Papæ permittentis, *Abb. in c. fin. n. 8. in fin. de consuet. Salas de legibus. q. 97. trac. 14. disp. 19. sect. 6. n. 59. vers. hæc sententia.* Quod in lege Civili secus est: nam lex Civilis tendit ad bonum publicum, & in utilitatem privatorum: unde si populus vult sibi præiudicium inferre, Principes ab eodem populo potestatem habentes non curant, *l. de quibus, vers. nam cùm ipse. ff. de leg. S. Thom. 1. 2. q. 47. art. 3. in resp. ad 3. Abb. in c. fin. n. 9. de consuet. Driedon de Libert. Christ. c. 11. ante fin.* Ius autem Canonicum principaliter intendit hominem in Deum dirigere, & venit ad bonum publicum Ecclesiasticum; & cùm sit institutum à potestate spirituali, illa non potest in laicos cadere, *Abb. & Driedon. locis præcitatis.* Hinc ergò cùm consensus Papæ operetur ad istam consuetudinem inducendam, requiritur illius certa scientia, ita ut non sufficiat error, ut dictum est, & insimul requiritur animus inducendi consuetudinem, *gloss. in d. c. fin. in verb. legitim. ubi Abb. n. 17.* & facit *tex. in l. 1. C. quæ sit long. consuet.* Quare si consensus Papæ est ille, qui consuetudinem inducit, & etiam ad hunc effectum requiritur certa scientia, & voluntas inducendi consuetudinem, non potest deduci voluntas, nisi expressus consensus adsit; multa enim per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente iustitiâ, toleranda non essent, ut dicit *tex. in c. cùm iam dudum. 18. in fin. de præben.* quem in puncto allegat *gloss. in §. leges in verb. abrogata. distinct. 4* & ex istis rationibus convincitur *Vasquez part. 2. q. 97 disp. 177. c. 12.* dum dicit nihil referre, quod Papa recipiat potestatem à Deo, & non à Populo, ut consensus eius tacitus non possit operari ad derogandum suæ legi: ut enim ex prædictis appareat, multum refert, quod Papa immediatè potestatem habeat à Deo. In hoc autem casu nedum non adest expressus consensus summorum Pontificum; sed nec etiam scientia, ut in tertia responsione ostendemus. Et quod requiratur nedum scientia, sed etiam expressus Papæ consensus ad inducendam consuetudinem contra Canones, etiam quantocumque temporis spatio illa fuerit servata, tenent *gloss. in d. §. leges. in verb abrogatæ dist. 4. Archid. in c. cùm de benef. n. 2. circa med. vers. nam & ibi notat. de præb. in 6. ubi optimè dicit casum esse expressum in c. conse-*

Quæ contra sacros canones non potest introduci, sine certa scientia & expresso Papæ consensu.

quens, & in c. nolite. 11. dist. c. facta. 9. q. 3. & c. illud & c. ridiculum. 12. distinct. 10. Andr. in d. c. cùm de beneficio. post princ. Gemin. n. 6. Franc. n. 3. & 4. S. Antonin. in sum. part. 1 tit. 16. c. nunc. 92. ante fin. vers. dicit autem Ioannes. Io. de Salas de legibus. q. 97. tract. 14. disput. 19. n. 62. in fin. quam sententiam sequuta fuit Rota *in Romana observationis contractus 23. octobris 1551. coram Chisanen. relata apud Verall. decis. 204. n. 3. par. 3. & in Romana concordia S. Petri. 12. feb. 1610. coram Reverendissimo D. meo Cavalerio, nunc S. D. N. Datario.* quæ eò magis de plano procedunt, cùm *c. quia propter.* habeat decretum irritans, ut considerant *Archid. Io. And. Gemin. & Franc. locis prædictis.* cui sententiæ consonat etiam dictum *Goffr. & Innoc. in c. ad nostram in princ. de prob.* ubi, lex quæ est contra ius commune, non debet servari, cùm non sit inducta de certa scientia eius, cuius est condere & mutare legem, *l. de quibus. ff. de legibus.*

Quod supra probatur.

V. *Tertiò* principaliter etiam fuit responsum, quod communis & indubitata conclusio est, legem Papæ non posse abrogari, saltem absque illius scientia, ut egregiè probat *Driedon. delibert. Christ. d. lib 1. cap. 2. in fin. Vasquez ad* S. *Thom. 1. 2. q. 97.* & hanc opinionem ab omnibus teneri affirmat *Petrus de Lorca ad 1. 2. S. Thom. in tit. de legibus disp. 29 in princ.* & latè fuit deductum in *d. causa Romana concordia S. Petri.* Quæ scientia, ex qua arguitur consensus, hîc non adest, sed error, qui non sufficit ad indutendam consuetudinem, ut suprà dictum est. Scientia enim summorum Pontificum, quæ deducitur ex confirmationibus non adest, cùm electiones nullas confirmaverit absque certa scientia, *Bar. in l. si constet. 12. n. 2. ff. de appel.* ubi quod per confirmationem non confirmatur electio inualida, nisi fieret ex certa scientia. *Bal in l. nominationes. 27. n. 2. vers. Tu dic. C. de appellat.* ubi, quod confirmatio superioris non purgat vitium electionis, nisi Princeps confirmet ex plenitudine potestatis. Et loquitur in terminis electionis, in qua non fuit servata forma *c. quia propter. Franc. Marc. decis. 227. n. 5. & 6. part. 1. Innoc. in c. cùm dilecti. 31. n. 1. de elect. Alex. cons. 58. n. 8. l. 1.* ubi, quod nec certa scientia præsumitur, nisi probetur. In proposito autem, sive dicamus verba confirmationum de per se importare, quod Papa ex certa scientia confirmaverit, sive non; nihilominùs utcumque sit, veritas est, quod Summi Pontifices confirmaverint electiones tamquam canonicas, & verè non sint tales, cùm in illis non fuerit insertus tenor; præsumuntur circumventi ab iis, quibus electiones examinandis mandarunt. *Felin. in c. cùm à nobis. n. 3. de test. Ruin. cons. 41. n. 15. vers. secundò respondendum. lib. 1. Gabr. concl. 1. n. 42. & seq. de probat.*

VI. Ne-

VI. Neque facit, quod quando intervenit consensus de iure naturali requisitus, electio dicatur canonica, *Innoc. in c. cùm sicut. n. 7. Compostell. col. 6 in princ. num. 17. vers. item quero. de elect. Archid. in c. nullus. n. 2. eod. tit. Franc. Marc. decis. 1322. n. 1. in fin. part. 1.* & in dictis electionibus intervenerit consensus de iure naturæ requisitus, & propterea tanquam canonicæ potuerunt confirmari, *Innoc. in d. c. quod sicut. n. 23. vers. circa primum. Io. Andr. n. 7. Bellun. n. 50.* Quia fuit responsum, electionem triplici modo dici canonicam. Largè, strictè & strictiùs; ut per *Gemin. in cons. 88. n. 4.* Strictiùs dicitur canonica electio, quando omnia interveniunt, quæ sunt de substantia & solemnitate: quæ si omittantur, electio est nulla, ut in *d. c. quia propter.* Strictè dicitur, quando servantur illa, quæ sunt de substantia: omissis tamen his, quæ pertinent ad solemnitatem, ut puta, vocatio absentium &c. & isto casu electio non est nulla, sed venit annullanda, ut in *c. quod sicut. 28. de elect.* Largè dicitur canonica, quando non sunt servata substantialia, nec alia solemnia requisita à iure positivo: sed habet tantùm validitatem iuris naturalis, ut quia scilicet habet consensum eligentiũ, & ista de iure non est valida, ut in *d. c. quia propter.* & in *c. sicut 21. de elect. in 6.* Vbi autem appellat electiones canonicas, censendum est intellexisse de electionibus canonicis strictiori modo, cùm iura tales approbent, & illud est proprium significatum, quod communiter iura recipiunt: dum enim dicunt canonicam, intelligunt de valida, ut patet in *c. postulastis. 7. in princ. de cleric. excomm. ministr.* & à propria verborum significatione recedendum non est, *l. non aliter. ff. de Legat. 3. c. in nostra. 8. de iniur. & in c. propterea. 8. de verb. significat.* ita egregiè *Gemin. d. cons. 88. n. 4. & bene Rebuff. in praxi. tit. canonica institutio quæ dicatur,* ubi, quod solùm illa dicitur canonica, quæ fit secundùm Canones, *c. cùm olim 7. de dolo. c. gravis. 15. de cens. c. unic. de ætat. & qualitat. in 6.* nec potest dici canonica, quæ iure facta non sit, *c. 1. de elect.* Et si diceremus Summos Pontifices non ita sensisse electiones canonicas, confirmationes tanquam non factæ ex certa scientia corruerent, ut suprà ostensum est.

Electiones canonicæ intelliguntur strictiori modo.

VII. Neque debuit allegari, quod in Concordatis habeatur, Papam confirmaturum electiones canonicas, & Concordata debeant intelligi iuxta terminos Concilii Basileensis *Sess. 38. de elect.* in quo fuit statutum, quod electiones factæ ab omnibus, vel à maiori parte, etiamsi reliqua electionis formam concernentia omissa fuerint, confirmari deberent. Nam ut plenè satisfiat huic prætensæ vanitati, & minùs dignæ, ut à Catholicis allegetur, Concordata continent: *Placet Nobis, quod in Metropolitanis & Cathedralibus, &c. & Monasteriis immediatè subiectis Sedi Apostolicæ fiant electiones canonicæ, quæ ad dictam Sedem deferantur, quæ etiam ad tempus constitutum in Constitutione sel. recor. Nicolai Papæ III. quæ incipit,* Cupientes.

Et de iure debuerunt Concordata Germaniæ.

pientes. *exspectabimus, & lapso dicto tempore, si non præsentata, vel si minùs canonicè præsentata fuerint, providebimus &c. & si canonicè fuerint, eas confirmabimus, nisi ex rationabili & evidenti causa &c. de digniori & utiliori personæ duxerimus providendum, &c.* Huiusmodi Concordata, quod sint intelligenda de electionibus strictiori modo acceptis, hoc est, iuxta formam *c. quia propter. dicit Henr. Cantf. in annot. ad dd. concordata* & probetur ex verbis illis, *si præsentatæ minùs canonicè fuerint*, quæ verba sunt desumpta ex *tex. in c. quanquàm.* 18. *de elect. in 6.* ubi minùs canonicas appellat illas electiones, quæ fiunt contra formam Concilii Generalis, quæ est forma *c. quia propter*, ut notat *gloss. ibidem.* Et hæc satis probant omnia superiùs deducta ad interpretationem verbi *canonicas*, positi in confirmationibus. Et *Æneas Syl* in eius epist. 338. *Martino Mayer* Archiepiscopi Moguntini Cancellario missa, data Romæ 12. *Kalen. Octobris* 1457. & sic statim post Concordata, videtur illa intelligere de electionibus canonicis, prout de iure communi: inquit enim, *nulla electio reiecta est, quam constitit fuisse canonicam; Pontificalis Ecclesia in Alemannia nulla reservata est specialiter S. D. N. contra Concordata vestra. &c.*

Nec attenditur Concilium Basileense, quod tum non nisi conciliabulum erat.

VIII. Et hoc posito, inanis etiam est prætensio, quod Concordata sint intelligenda iuxta determinationem Concilii Basileensis, quia licet illud in principio fuerit Oecumenicum, eo quod auctoritate summi Pontificis fuerit indictum sub Præsidio *Iuliani Cardinalis Cæsarini*, & prosequutum, donec illicitâ potestate usurpatâ, & in Pontificem Romanum omni iudicio & subiectione coactiva iure Divino exemptum, iudicium suum ipsi converterent, & Pontifex Legatum suum, omnesq; alios Episcopos avocaret. Quando verò post horum discessum, Synodus sub Præsidio Cardinalis *Arelatensis* continuata, invitoq; Pontifice prorogata est, non tantùm Oecumenica, verùm etiam Legitima Synodus esse desiit. Nam eo tempore, quo Concilium in Pontificem sententiam pronunciare aulum est, omnesq; præcipui Episcopi discesserant, & Cardinalis *Arelaten.* præsidendi sibi munus assumpserat, quia Episcopi paucissimi erant, introduxerunt in Synodum ingentem Presbyterorum multitudinem, ita ut contra omnem formam Concilliorum, non Episcoporum, sed Presbyterorum Synodus esset, ut Deus Opt. Max. sententiam suam dicere volens, tam horribili peste Basileam affligebat, ut maior pars eorum, qui remanserunt in concliabulo, vel extincti, vel secedere coacti fuerint, ut refert *Æn. Syl. in historia Concilii Basileen.* cui ipse interfuit, quod Concilium in Concilio Lateranensi ultimo sub *Iulio II. Sess. 4. & sub Leone X. Sess. 11.* appellatur schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis; & S. mem. *Eugenius IV.* ad orationem habitam per *Ioannem Bachenstein* & petitionem factam nomine Concilii Basileensis, inter alia, cùm peteretur

tur obſervatio decreti de electionibus, præmiſsâ reſponſione, quod ſemper eius fuit intentionis invigilare in his, quæ honorem Dei, ſalutem animarum, ac bonum totius Eccleſiæ, & Reipublicæ Chriſtianæ concernerent, ſignanter ad extirpationem hæreſum, reformationem morum, ac pacem populi Chriſtiani: ad ſpecialiter petita ſic reſpondit: *Quantum autem ad negotium indulgentiarum, electionum, annatarum, cauſarum, & vacationum ſcriptorum & abbreviatorum Romanæ Curiæ; quia materiæ grandes ſunt, & diſcuſſione, & declaratione indigent, ſe unà cum fratribus ſuis S. R. E. Cardinalibus decreviſſe reſpondere per ſuos Concilio, quod quamprimùm facere intendit, ſperans reſponſiones ſuas tales eſſe debere, quæ iuſtitiæ & honeſtati conveniant, ipſiq; Concilio, & omnibus piè ſentientibus ad Dei honorem, charitatem & pacem, ac bonum univerſalis Eccleſiæ grata & accepta meritò ſint futuræ.* Ita habetur *tom. 4. part. 1. Concilior. Coloniæ impr. in append fol. 177. & ſeq. & fol. 179.* habetur prædicta reſponſio.

IX. Neque dici poteſt, Concordata eſſe intelligenda iuxta Concilium Baſileenſe, ex quo *Nicolaus V.* qui Concordata fecit, decreta Concilii Baſileenſis confirmaverit, ut patet in eius Bulla, & refert *Æneas Syl. & Gobelin. locis citatis.* & ideò Concordata debent intelligi iuxta ſtatuta Concilii Baſileenſis per eundem Pontificem confirmata: quia hoc eſt merum figmentum, cùm Concordata habeant *Dat. Kalendis Aprilis 1447.* Bulla autem habet *Datam ſub 14. Kal. Iulii 1449.* Et ſic de tempore Concordatorum Bulla nonerat in rerum natura. Veritas tamen eſt, quod *Nicolaus V.* non confirmavit decreta Concilii, ſed pro bono pacis electiones factas in obedientia Concilii Baſileenſis, ut patet in prædicta Bulla, quæ habetur *in d. tom. 4. p. 1. fol. 96.* cuius hæc ſunt verba formalia. *Nicolaus &c. quaſcumque promotiones, electiones, confirmationes, poſtulationum admiſſiones, tranſlationes, commendas, adminiſtrationes, proviſiones, reſervationes, uniones, incorporationes, revocationes, pallii donationes, conſecrationes, perſonarum benedictiones, de ordine ad ordinem tranſlationes, infeudationes, abſolutiones, liberationes, quietationes ſuper quibuſcumque debitis ratione decimarum, indulgentiarum, annatarum, diſpenſationes tam ſuper ætatis, quàm natalium, & aliarum inhabilitatum defectus, &c ac omnia & ſingula, tam juſtitiam, quàm gratiam concernentia, ſive in foro conſcientiæ, vel contentioſo, in perſonis & locis, quæ tempore conceſſionis, & aliorum præmiſſorum obediverunt prædicto Venerabili ac Chriſtifero Fratri Noſtro Amodeo Card. Felici V. nominato, ac congregatis (in Concilio Baſileen.) aut alterius eorum, auctoritate, etiam per Legatos de latere, ſeu delegatos ab eis poteſtatem habentes, conjunctim vel diviſim, qualitercumque facta, geſta, conceſſa, indulta, data, diſpoſita & ordinata, etiamſi maiora aut graviora, aut alterius cuiuſcumque naturæ à præmiſſis exiſtant, & ſpecialem requirentia expreſſionem, cum omnibus & ſingulis inde ſequutis, ac etiam omnia & ſingula per Ordinarios in dictis*

Cuius decreta Nicolaus Papa V. ſimpliciter non probavit.

dictu locu facta, pro bono pacis & unionis Ecclesiæ, motu proprio & ex certa scientia & Apostolicæ potestatis plenitudine de consensu Venerabilium Fratrum Nostrorum S.R.E. Cardinalium præsentium serie approbamus, ratificamus, & confirmamus, rataq; & firma fieri volumus &c. Et quamvis prædicta clarissima sint, potest tamen addi. quod si gesta Concilii Basileen. fuissent confirmata, frustrà in Concilio Lateranen. sub *Iulio II. & Leone X. Sess. 4. & 11.* ut suprà relatum est, illud fuisset appellatum schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis; & incassum, dum in eodem Concilio Lateranen. improbantur acta Basileen. fuissent facta Concordata cum Rege Franciæ. Et *Æneas Sylv.* epist. 369. sub *Data Romæ 8. Augusti* 1457. scribens d. *Martino Mayer* Cancellario Archiepiscopi Moguntini, non dicit decreta Concilii fuisse confirmata, imò totum oppositum: siq; aliter diceret, falsum esset. Audiatur ipsemet loquens ibi: *Sed ut ad querelas tuas veniamus, dicimus tibi, dignum esse, ut compactata cum vestra Natione serventur &c. verùm cùm dicis decreta Concilii Basileen. non custodiri, idq; putas iniuriosum esse Nationi, indignam dicimus esse querelam tuam; propter decreta enim Basileen. Concilii, inter Sedem Apostolicam & Nationem vestram dissidium cœpit; cùm vos illa prorsus tenenda diceretis: Apostolica verò Sedes omnia rejiceret. Itaque fuit denique compositio facta* (scilicet Concordata) *in qua nos Imperatorio nomine interfuimus, eam certam legem dedit inviolabiliter observandam, per quam aliqua ex decretis Concilii prædicti recepta videntur, aliqua rejecta*: hoc est, fuerunt facta Concordata, per quæ aliquid fuit concessum Nationi; non autem simpliciter dicit, quod per Concordata gesta in Concilio Basileen. fuerunt confirmata; & subditur: *Itaque non iustè agis, si per omnia servanda esse decreta contendis*, & sequitur ibidem. *Sed venio ad electiones, quas passim contemni refers. Hoc non invenimus ita esse, ut asseris: nam postquàm ex Alemannia huc venimus, plures Ecclesiæ Cathedrales eiusdem Nationis vacaverunt, in quibus vel postulationes factæ, vel electiones fuere. De postulationibus nihil est, quod objici possit: nam illæ ex gratia pendent etiam vetusto iure, liberumq; est Pontifici Maximo eas admittere vel rejicere: electiones autem si canonicæ fuerint, compactatorum vigore confirmationem merentur, nec repelli possunt, nisi de utiliori persona Romanus Pontifex de consilio Fratrum suorum S.R.E. Cardinalium duxerit providendum; sed neque hic est aliquid, quod reprehendi meritò possit.* Et sic apparet quod refert tenoren. Concordatorum. & intelligit de electionibus canonicis, prout de iure communi, non autem iuxta disposita in prædicto Conciliabulo, & subsequitur idem *Æneas*; *de tempore dicimus quo Romanam Curiam sequimur, neque enim (tam biennium tantum est quod hic sumus) ulla electio huc allata est, quæ ritè & canonicè comperta sit; nam Trajectensis electio, de qua magni rumores habiti sunt, in personam excommunicati cecidérat: alia verò alios defectus habuêre*; & concludendo dicit:

cit: Itaque vides non esse, cur vestra Natio circa electiones iustam querelam habeat &c.

X. Sit non adversatur idem *Æn. Syl.* sed favet *in Apolog. ad eundem Martinū Mayer. fol. 672. secundùm parvā impressionem*: ibi enim recensēt obitum *Eugenii IV.* & creationem *Nicolai V.* quodq; miserit legatum in Germaniā *Ioannem* Cardinalē S. Angelicorum *quo* inquit *, disceptatum est, quonam pacto Pontifici* Nicolao *parendū esset, erant, qui decreta Basileen. Concilii omnia suscipienda contenderent, illisq; salvo Papæ obediendum. Contrà Legatus Apostolicus eius Concilii regibus, quod Romana Sedes resutasset, nullam ineſſe vim asebat: alii, quibū media sententia placebat, verum Basilea Concilium aliquando affirmabant, eiusq; temporis constitutiones haud quaquam rejiciendas esse putabant. Postremò eo modo concordiæ locus fuit, ut sententia quorundam decretorum Basileensis Concilii reciperetur: reliqua verò eius statuta reiecta viderentur.* Hæc verba non sunt intelligenda, quod decreta Concilii fuerint approbata, sed quod in Concordatis aliquid fuerit conventum, prout dispositum fuerat in Concilio Basileensi; & quoad formam electionum, quod Concordata non sequantur disposita in Concilio Basileen. literis rotundis idem *Æneas* asserit ibi: *Sed pergis ulteriùs, & concordiæ formulam attingens, decretum super electionibus in Basilea promulgatum, tanquam receptum in conventionibus videatur, infringi, rejiciq; contendis; inexcusabilem esse Romanum Pontificem arbitraris. & prorsus iniustum, qui cunctis electionibus adversetur, nec tolerabile hoc tuæ genti esse existimas, nec tibi responderi posse in hac parte confidis.* Sed subsequitur prædictæ obiectioni talis responsio. *Falleris haud modicè nostro iudicio, quemadmodum clarius tibi ostendemus; nam formula concordiæ, quæ respicit electiones, hunc sensum habet; illas enim in Ecclesiis Cathedralibus. & ex Monasteriis exspectari iubet per tempora, quæ sunt a iure statuta, easq; si canonicæ fuerint, confirmari, nisi Romanus Pontifex de persona quæ sit magis idonea electo, vacanti Ecclesiæ de Consilio Fratrum suorum S. R. E Cardinalium providendum duxerit.* Et sic verbis, quibus nihil potest objici, dicit Concordata circa electiones non esse intelligenda, ut scilicet electiones subsistant, si iuxta tenorem Concilii Basileen. fiant; sed solùm quod sustineantur, si secundùm Canones factæ fuerint; & tamen recensēt plures electiones, quas Summi Pontifices tanquam canonicas confirmarunt; alias verò tanquam minùs canonicas reiecerunt. Denique *Gobelin. in comm. Pii* II. qui fuit idem *Æneas Syl.* ita in minoribus appellatus. *fol. 12. secundùm magn. impress. & fol. 20. secundùm parvam. vers. interea Ioannes*, refert, quod Legati Romam missi retulerunt *Eugenium* durissimè respondisse, & quod *Æneas Syl.* alias notulas composuit, quæ *Eugenio* mitterentur, ut verè postea Romam missæ fuerunt; sed hoc non tangit negotii veritatem, quæ clarè elucescit ex suprà deductis.

Sed quædam dubitasse in eo dispositis, & per Concordata Germaniæ conventa consensisse.

In hac electione non intervenit compromissum cum Scrutinio mixtum, nec expressum.

XI. Quantum attinet ad tertium principale caput oppositum, nempe quod ista non fuerit facta electio simpliciter per Scrutinium, sed per compromissum cum Scrutinio mixtum, quæ forma eligendi est canonica. Puta, si ita compromissum sit, ut compromissarii ipsi exquirant vota singulorum, illumq; eligant, in quem maior & sanior pars consenserit, ut est Constitutio Innocentii III. de qua *in c. cùm dilectus. 32. de elect.* quæ non fuit revocata per Constitutionem *Alex. III.* in Concilio Generali de anno 1215. de quo in dicto *c. quia propter.* ut declarat *Bonifacius VIII. in c. cùm expediat. 29. de elect. in 6. c. si cui. 27. eod. tit. Canis. in compend. jur. Canon. in tit. de elect. §. de concurs. comprom. cum Scrut. in. Bais. de elect par. 3. c. 17. n. 4. vers. aliquando autem.* Cæterùm quod ista forma sit canonica non negatur, sed factum negatur; non enim fuit processum per viam compromissi cum Scrutinio mixti; quia compromissum aut fit expressè, aut tacitè ex verbis inducitur, ut sentit *Petr. de Bais. ead. p. 3. c. 17. n. 1. in fin. de elect. & Specul. in rubr. eiusdem tituli. n. 13.* In hoc autem casu neutrum adest. Non expressum: quia congregato Capitulo, is, qui habet in Capitulo primam vocem, vel alius de mandato Capituli, seu quivis etiam sine mandato, Capitulo tamen non contradicente, requirit primò singulos sigillatim, an placeat procedere hâc formâ compromissi; & omnibus consentientibus, ita ut nullus omninò discrepet, debet requirere eos iterum, quibusnam personis, & per quem modum velint eis committere vices suas; & omnibus de personis concordantibus & de modo; tunc omnes simul, vel unus nomine omnium in personas huiusmodi eligendas transferat potestatem, si verò Capitulum nolit in compromissarios convenire, possunt eo casu, ut citiùs ad concordiam deveniatur, uni vel pluribus, qui vice omnium eligant compromissarios, committere vices suas, ita *Mandagot. de elect. part. 1. c. 39. Compostell. in c. quia propter. n. 26. vers. quæro modò. & ibi Bellam. in §. vel saltem. n. 7. eod. tit.* & de hoc debet confici publicum instrumentum. *Specul. in tit de elect. §. 2. in princ. Bertach. de Episcop. part. 1. lib. 3. q. 49. n. 93. idem specul. in c. de via compromiss. n. 4.* & hoc casu quæstio est, ut per *Bart. in l. institutio. n. 3. ff. de cond. instit.* an duo sint conficienda instrumenta, ut scilicet unum contineat: *Nos eligimus, quem tales compromissarii nominabunt* & alterum: *Eligimus illum, quando tales compromissarii nominabunt*, tamen idem *Bart.* concludit, quod licet de iure duo essent conficienda, de consuetudine contrarium servatur. Hanc autem formam hîc non fuisse servatam certum est, cùm nihil tale legatur in instrumento S. D. N. transmisso.

Nec tacitum.

XII. Reliquum est, ut videatur, an adsit compromissum cum Scrutinio mixtum, saltem tacitè. Abbas *Richardotus* fuit electus Præsidens Capituli, & ea quæ uti talis gessit, gessit in præsentia Abbatis Trevirensis & S. Matthiæ;

S. Matthiæ ; fuerunt etiam electi tres Scrutatores de Collegio, quibus, & antenominatis Abbatibus fuit data & concessa omnis auctoritas & potestas secretò & sigillatim vota omnium & singulorum scrutandi ; quapropter hi fuerunt electi Scrutatores, non compromissarii, ut scilicet eligerent per compromissum cum Scrutinio mixtum ; ut enim superiùs firmatum est, debet dari facultas, ut compromissarii vota singulorum exquirant, illumq; eligant, in quem maior & sanior pars consenserit, *d. c. cùm dilectus. 32. de elect.* quem ita explicat *gloss. in c. cùm expediat. 29.* quæ est prima. & incipit *pro intellectu. de elect.* Et quamvis in dicto instrumento subdatur, *& facta collatione numeri ad numerum, zeli ad zelum, meriti ad meritum, fuit data potestas illum in Abbatem nominandi, & publicandi, in quem omnes, vel maior pars Capituli inveniretur consensisse* Hæc tamen verba sunt intelligenda; ut scilicet Scrutatores possint nominare, hoc est, verbo pronunciare, seu proclamare & publicare electionem factam à Capitulo ; non autem, quod ipsi tanquam compromissarii possint eligere ; quia post electionem factam à Capitulo, electio pronunciatur & publicatur, ut bene *Rebuff. super Concord. rubr. de reg. ad Pralat. nomin. §. ult. in verb. forma. in 13. 15. & 16. requis fol. 230. & 231.* & tunc demum datâ facultate nominandi, censeretur data facultas etiam eligendi, si constat arbitros fuisse electos. Et in istis terminis procedit *tex. in c. cùm in iure pertus. 33. de elect. ubi Hostien. n. 15. vers. sed quidquid dicat. Io. Andr. n. 8. Rebuff. in pract. de nomin. q. 1. n. 24.* hîc autem non fuerunt electi arbitri, sed Scrutatores, ut dictum est: & idcò illa facultas nominandi debet quoad publicationem censeri, vel ad summum data ad electionem nomine Capituli faciendam ; cùm de substantia sit, ut unus nomine Capituli eligat, ut in *c. quia propter, & ibi DD.* quod clarius ex modo procedendi, de quo statim dicam, colligi potest.

XIII. Cessat denique omnis difficultas : quia in instrumento, quo petitur confirmatio, Capitulum his verbis loquitur ; *Atque pro publicatione novi electi Abbatis & Pastoris instantes, per sæpe dictum D. Præsidentem expressè rogati, num actam per nos electionem ratam firmamq; haberemus.* Ex qua serie apparet, quod Abbas non vocatur compromissarius, sed Præsidens, & non agitur de electione facta à compromissariis, sed ab ipsomet Capitulo. Et quamvis in compromissis Capitulum censeatur eligere, quem arbitri nominabunt, *Compostell. in c licet. n. 7. de elect. Hostien n. 14. vers. utique quia ex compromisso* hîc tamen Capitulum non loquitur de electione ipsius nomine facta à compromissariis, sed de electione ab ipsomet Capitulo facta, quod evidentiùs demonstratur ; quia Capitulum proclamari & publicari fecit electionem per ipsum Præsidentem *Richardotum* ; quod propriè convenit electioni per scrutinium : facta enim collatione debet sequi communis electio per unum nomine Capituli per verba singularis

Quod & ex ipsò electionis instrumento patet.

numeri, ut in *c. cùm ab uno. 4. de re iudic. in 6. c. sicut. 21. de elect in 6. Franc. Marc. decis. 922. n. 2. lib. 1.* Et ita communis electio potest etiam fieri per extraneum, dummodò electores tacitè, vel expressè consentiant. *Raiss. de elect. part. 3. c. 33. n. 4. & seq.* Si igitur fuisset processum per viam cōpromissi, unus compromissarius omnium compromissariorum vice eligere debuisset, ut puta, dicendo, *Ego N. compromissarius ex consensu & voluntate mpcorompromissariorum meorum eligo &c.* Hanc formam ponit *Mirand in manual. Prelat. regul. par. 2 q. 33. art. 38. concluf. 2.* & bene adaptatur quando pronunciatio fit sine scriptis. *Mandagot. de elect. q. 59. form. 9.* ponit aliam, quæ idme in substantia continet; & subjicit opus esse, ut unus vice omnium eligat, alias electio est nulla. *Oldrad. cons. 184. in princ. Roman cons. 216. n. 4. vers. quarto eiusdem nullitas.* In proposito autem neque expressè, neque per æquipollens verba possunt importare, quod *Præsidens* tanquàm compromissarius nomine aliorum compromissariorum elegerit.

Quin & in compromisso observari debent substantialia Scrutinii.

XIV. Dato tamen, absque eo quod veritati præiudicetur, quod electio fuerit per compromissum cum Scrutinio mixtum, nec etiam sustinetur; licet enim ista dicatur melior, & expeditior forma, cùm non omnes formam Scrutinii bene sciant, ut ait *gloss. in c. cùm expediat 29. in verb. inquisitis. de elect. in 6. Mandagot. de elect. c. 41. in litera E.* Nihilominus isto casu non possunt omitti substantialia scrutinii, *c. si cui. 22. de elect. in 6.* ubi, si fuerit actum, quod electio facta per compromissum cum Scrutinio mixtum, ut scilicet eligatur ille, in quem maior pars respectu numeri, non autem respectu totius Capituli consenserit, valeat, non tenet. Et *gloss. ibid.* exemplificat in verbo *secretò*, si fuerit actum, quod vota non sint secreta: quia semper habet locum ratio finalis illius *tex.* & meritò hoc dicit; ex ea enim ratione *tex.* dicit electionem factam vigore compromissi non tenere, si actum fuit, ut eligatur nominatus à maiori parte respectu minoris, cùm hoc sit præter formam, quam Generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere, & *gloss. ibid.* explicat ipso iure: & sic ista ratio militat, quotiescumque omittitur aliquod substantiale, de quo in *c. quia propter.* ut bene *Abb. in d. c. quia propter. §. vel saltem. n. 2. vers. non tamen. de elect.* ubi dicit, quod etsi prædicta *gloss. in c. cùm expediat.* hanc formam utiliorem nominet, non tamen intelligas, quod cōpromittentes possint in aliquo tollere huius Capituli substantialia (scilicet *c. quia propter*) *Buer. in d. c. si cui n. 5. in fin. de elect. in 6. Lap. Abb. n. 2. Canis. in sum. iur. Cano. tit. de elect. §. de cōcurs. Scrut. cū compr.* & expressè sentiunt DD. mox allegādi, dum firmāt, quod in electione per compromissum cum Scrutinio mixtum nō requiratur collatio plena, sed aliqualis, cùm forma compromissi non requirat illam de se, quam requirit forma Scrutinii: illa enim arctior, ista liberior, nec tenetur cōpromissarius

ad

ad aliud, quàm ad d. quod in compromisso expressum est; quia non est necessaria collatio meriti ad meritum, zeli ad zelum, sed numeri tantùm ad numerum, ut nimirum videatur, an adsit maior pars totius Capituli, *Monach. in c. cùm expediat. 29. n 9. ad fin. vers. item quæro. & n. 10 de elect. in 6. Io. Andr. in princ. Gemin. n. 3. vers. quæro an ista forma. Compostell. in c. in Genesi. 59. col. 3. vers. in forma verò compromissi. ubi Abb. n. 2. in 4. notab. de elect.* & in hoc ista forma compromissi cùm scrutinio mixti potest secundùm dictam *gloss.* utilior appellari. In nostro casu autem omnes defectus considerati in forma meri Scrutinii, in hac etiam electione militarent: excepto tamen, quod non dicerentur adhibiti sex Scrutatores: quia tres primi extra Collegium compromissariorum nomine venirent; & alia nullitas posset addi, quod unus ex compromissariis nomine aliorum compromissariorum electionem minimè publicaverit. Et ex forma ipsius compromissi corruerer etiam electio; quia Scrutatores de Collegio non exquisiverunt suffragia, & illa non fuerunt redacta in scriptis, prout fuerat ordinatum in instrumento compromissi: quæ omissio formæ viriat compromissum, cùm forma data sit servanda, & illius verba debeant potiùs restringi, quàm ampliari, ut per DD. in illo *c. cùm expediat. loco citato.* & bene *Bald cons. 101. nobiles viri n. 8. vers. videtur concludendum. in fin. & cons. 103. lib. 3. in princ. Soc. cons. 20. in princip lib. 1* ubi, quod est strictæ iuris, & in ea veniunt solum ea, de quibus specialiter est dictum. *Dyn. cons. 45. incip. Quæstio quæ versatur.* Et ita concluſum.

Eadē forma electionis seruari debet in maioribus & principalibus dignitatibus

§. 6. Hæc porrò forma electionis in *d. c. quia propter*, extenditur etiã ad dignitates maiores, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quales in Germania sunt Præposituræ, uti mox dicemus, & patebit *infrà hoc titulo & dubio.* §. 10 ubi nimirum ex indulto Apostolico inferioribus ad easdem electio concessa est, uti Leodiensibus & aliis *infrà* §. 12. *&* 13. adducendis; non autem ad dignitates inferiores, veluti Decanatus, & alias, prout decidit Rota Romana in causa *Decanatus S. Bartholomæi Leodiensis* infrà scriptis decisionibus.

DECISIONES ROTALES

In una Leodien. Decanatus.

PRIMA

Coram R. P. D. Manzanedo. Veneris. 26. Februarii 1627.

Electio Decanatus valide declaratur.

N. I. VAcante Decanatu Ecclesiæ Collegiatæ S. Bartholomæi Leodien. Capitulum & Canonici dictæ Ecclesiæ in Decanum elegerunt *D. Ioannem Sauueur*, qui præsentatâ electione Capitulo Cathedrali Leodensi, ab Episcopo petiit confirmationem illius, sed quia pro parte *D. Ioannis Novilia* fuit oppositum de invaliditate electionis, ideò causâ in Rota introductâ, & mihi commissâ, dubitavi an constaret de illius validitate, & Domini constare responderunt, & moti fuerunt ex eo, quod d. *Ioannes Sauueur* non solùm habuit maiorem partem votorum respectu totius Capituli, prout requiritur ad effectum, ut quis dicatur canonicè electus à maiori & saniori parte Capituli, *ad text. in c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4 & cons. 25 n. 4 lib. 2. Franc Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1.* Sed etiã habuit omnia vota, ut legitur in instrumento electionis, de quo in *summario d. Ioannis n. 1.* unde negati non potest, quin appareat de validitate electionis, uti factæ à maiori parte Canonicorum, à Canonicis congregatis more Collegii, *ad trad. per Dec. in c. cùm omnes. 18 in prima lect. de constit.*

Cui non obstat c. quia propter de elect. nepotes in dignitatibus succeduntur.

II. Nec visum fuit Dominis obstare dispositionem *text. in c. quia propter. 42. de elect.* cùm præscripta ibi forma procedat solùm, & sibi locum vendicet in electionibus Ecclesiarum, quæ per mortem Prælati viduantur, ut notat ibi *gloss. I. & ibid Abb. n 7. vers. circa istam partem & vers. in hanc partem ubi testatur de communi. Io. Andr. n. 6. Butr. n. 19. Imol. n. 3. vers. sed non habet locum. Franc. Marc. decis. 924. n. 1. lib. 1.*

Et in

Et in puncto, quod dicta forma non sit servanda in electione dignitatũ inferiorum dicit *Abb. ubi suprà. n. 7. vers. iste autem. Imol. d. n. 3. Franc. Marc. decis. 920. n. 3. & 4. lib. 1.* ex quo sequitur, quod licet Capitulum voluerit eligere per viam Scrutinii, non erat servanda in dicta electione forma *d. c. quia propter.* cùm non agatur de prima dignitate Collegiatæ, ut constat ex litteris *Sixti V.* ex fide Curialium, de quibus in dicto *summario Ioannis num. 2. & 3. Garcias de benef par. 1. c. 6. n* 20.

Electiones non habens.

III. Minus obstat, quod Scrutatores non publicaverint electionem iuxta præscriptam illis formam in Compromisso; quia cùm publicationem electionis Capitulum commiserit Scrutatoribus & directoribus, potuit illa fieri per unum ex illis, qui cæteris præsentibus, iure optimo potuit publicationem electionis facere. *ad text. in c. sicut. 21. de elect. in 6.* & tantò magis, stante præsentiâ & acquiescentiâ ipsius Capituli, dum Decanus S. Pauli unus ex compromissariis, tam nomine suo, quàm aliorum omnium publicavit in Decanum D. *Ioannem Sauueur*; ex quo resultat non solùm ratificatio gestorum per Decanum S. Pauli, quibus Capitulum tacendo videtur consensisse, ut in puncto *gloss. in d. cap. sicut. verb. per unum. Abb. in d. c. quia propter. n. 11. Specul. tit. de elect. §. 1. n. 2. vers. si autem. Franc. Marc. decis. 924. n. 2. Petr. de Bassio. in direct. elect. par. 3. cap. 33. n. 4.* qui DD. loquuntur, quando publicatio debet fieri ab eo, qui non est de Capitulo, ut in casu nostro, sed etiam declaratur & cognoscitur, quid & quomodo per d. Capitulum S. Bartholomæi Scrutatoribus ac directoribus fuerit ordinatum & dispositum.

Publicatio electionis potest fieri ab uno Scrutatorum.

IV. Denique non obstat, quod instrumentum electionis, ex eo quod careat testibus, non videatur in forma probanti, cùm talis defectus suppleatur ex subscriptione directorum, præsertim cùm adfuerit unus testis, & Notarius, qui loco alterius testis habetur, nec non tot Canonici, qui sic & tanquam partes & interesse habentes considerentur, nihilominus visum fuit Dominis sufficere pro talis defectus supplemento.

Instrumentum electionis subscriptum à directoribus est in forma probante.

V. Ex quibus censuerunt Domini electionem fuisse validam, reservant tamen super electi idoneitate particulariter videre.

Conclusio pro validitate electionis.

SECVN-

SECVNDA.

Mercurii 10. Decembris 1627. coram R. P. D. Pirouano.

Decisio altera priori confirmatoria.

N. I. RESolutũ fuit, standum esse in decisis in hac causa 26. *Februarii proteriti* 1627. quia *Sanueur* docet de suo titulo, nempe valida electione, nedum quia habuit maiorem votorum partem respectu totius Capituli ad canonicã electionẽ necessariã *c. Ecclesia vestra.* 48 *de elect. ubi Abb. n* 4. *& cons.* 52. *n.* 4. *lib.* 2. *Dec. in c. cùm omnes.* 18 *in* 1. *lect. n.* 7 *de constit. Franc. Marc. decis.* 922. *n.* 2. *lib.* 1. Sed omnes de Capitulo concurrerunt ad eandẽ electionem, ut clarè colligitur ex instrumento electionis, quod datum fuit in eius *summario*.

Nec obstat c. quia propter. ut in suscitata decisione.

II. Non obstat, quod electio sit nulla, ob non servatam formam *c. quia propter.* 42. *de elect.* circa votorum eligentium, & ad invicem ipsorum Scrutationem, & ipsius electionis publicationem, quibus circumscriptis, electio invalida remanet, *Innoc. Hostien. Abb. Butr. in d. c. quia propter.* & latè fuit comprobatum in *Treviren. Abbatia.* 20. *Novembris* 1624. *coram D. Decano.* quia decisio respondit dispositionem *c. quia propter.* non se extendere ad inferiores dignitates in Collegatis existentes, prout est Decanatus, de quo agitur, *Abb. in d. c. Ecclesia vestra. n* 7. *de elect. Imol. ibid. n.* 3. *Franc. Marc. decis.* 922. *n.* 3. *lib.* 1. ea ratione, quia Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam dignitatem, *gloss. Abb. Io. Andr. Butr. Imol. in d. c. quia propter. Fran. Marc. d. decis.* 922. *n.* 1. *lib.* 1. *Garcias de benef par.* 1. *c.* 6. *n.* 19. *&* 20.

Quia Decanatus non est principalis dignitas.

III. Non obstat, quod hæc Decanalis dignitas sit principalis in Ecclesia *S.* Bartholomæi, in qua contigit vacatio, & de qua agitur, ut propter eà supra dicta retorqueantur, & intrant pro invaliditate electionis, quia visum fuit *Noviliam* impetraniem sufficienter non iustificasse hanc qualitatem, prout ei necessarium erat, dum obiecit defectum formæ non servatæ in electione, *Rota decis.* 8. *&* 9 *de except. in nov. & decis.* 353. *n.* 8 *&* 9. *cum ibi addit. num.* 18. *coram Papa Gregor. XV.*

Quod & probatio esse, in hac causa producta.

IV. Nam si probatio maioritatis huius Decanatus deducatur ex testibus datis per *Noviliam*. *Primus* quidem deponit explicitè Decanatum esse primam dignitatem, alii verò duo consentiunt Præposituram esse primam di-

mam di-

mam dignitatem; nam *secundus* iuxta 19. dicit in Collegiatis Leodiensibus adesse duas dignitates, scilicet Decanatum & Præposituram, & primam dignitatem esse Præposituram. *Tertius* verò iuxta 21. pariter respondit in qualibet Collegiata Ecclesia adesse duas dignitates, Decanatum & Præposituram, primam verò dignitatem esse Præposituram, & habere sedem in digniori loco, quando ad chorum accedit, quamvis rarissimè soleant facere: & hæc probatio per testes conquassatur, quia duo destruunt dictum unius, & probant plenè contra inducentem, sicuti pro eo etiam probationem implerent, *Rota decis. 594. n. 2 par. 3. diversi. & decis 747. n. 6. part. 2. recent.* quod idem fuit dictum in *Bononien. portoni. 8. Martii. 1610. coram D. Patriarcha Camphilio.* Nec vis facienda est in distinctione iurisdictionum, quod scilicet Præpositus non habeat iurisdictionem in spiritualibus, ut dicunt iidem testes, sed solùm cognoscat causas laicorum delinquentium, quia iurisdictio non distinguit prioritatem dignitatum, sed locus nobilior, qui est prima sedes post Pontificalem, quam testes admittunt esse Præpositi, *gloss. in c. quam periculosum. in verb. primatus. 7. q. 1. Felin. in rubr. n. 8. de maior. & obed. Boer. de auct. magn. conf. 79. Cassan. in catalog. glor. mundi. par. 1. consid. 10. Tiraquell de iur. primog. in præfat. n. 13.* Et similiter non relevat, quod Decanus habeat curam animarum, inferendo per eam ad primatiam dignitatem, quia ex dictis eorundem testium, cura non est apud Decanum in proprietate, sed quoad exercitium, dum eo mortuo, vel absente, Capitulum providet de vice-Decano; & idem est de iure, quod cura in Collegiatis sit penes Capitulum, *Put. decis. 290. lib. 1. Rota in recent. decis 340. par. 2. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. n. 71. & seq.* ut propterea nō vacante proprietate curæ, nō etiā ex hoc capite possit inferri ad viduationē Ecclesiæ.

V. Si verò hæc maioritas Decanalis dignitatis fundatur de iure communi, hoc pariter non probatur, sed contrarium ex *decis. 4. vers ego verò dicebam. de elect. in nov. & ibi Papa Zon* asserens Præposituram esse principaliorem dignitatem, tribus concurrentibus. *Primò*, quod sit electiva. *Secundò*, quod habeat administrationem temporalium. *Tertiò*, quod habeat prærogativā in sedēdo. Quæ omnia concurrūt in præsenti ex dictis testiū *Novilis.* & hāc attētā consuetudine, quæ in Germania viget, ut Præpositutæ sint primæ dignitates in Collegiatis, in Francia verò Decanatus, de qua testatur Compilator decisionis, cui multùm nomini detulerunt, cùm esset auditor Rotæ insignis: & ulteriùs visa fuit sufficienter comprobari hæc consuetudo ex attestatione *Sixti IV. & V.* & aliorū in Concordatis exprimentium hanc Ecclesiam S. Bartholomæi, & Præpositūras esse primas dignitates, quæ attestationes referuntur etiam per *Cholier Leodien. in suis comment. ad reg. Cancell. reg. 3. n. 16.* Et dantur quæ electiones de hac

Idem consuetudo in Germania confirmat.

Præpositura, tanquam de prima dignitate in Collegiata S Bartholomæi.

Quæ hic attendatur.

VI. Non obstat, quod eadem decisio 4. *in nou. de elect.* contrariumde iure determinet, quia semper obstat consuetudo allegata per Compilatorem & suprà ex aliis comprobata. Neque decisiones *Burgen. iuris Præsidentiæ*, primò coram D. Patriarcha *Pamphilio*, quæ est 533. *n.* 4. *par.* 2. *recent.* & deinde in eadem coram Domino meo *Merlino* 18. *Iunii* 1627. contrarium disponunt; quia prima dicit Decanatum esse dignitatem sub *n.* 4. quod non controvertitur, & sub *n.* 5. firmat, ub non adest Archipresbyter, succedit in eius locum Decanus, & hoc admittitur, sed quando in eadem Ecclesia adest Præpositus & Decanus, & quæstio est de prioria, nihil dicit, prout nec secunda decisio hoc tangit. Et quæ deducuntur ex historia *Molani de Canonicis. cap.* 4. & *poemate Decani S. Pauli* vel nõ sunt attendenda in hac quæstione de maioritate, vel si aliqua fides esset adhibenda, illa diminuitur & annihilatur ex testibus, & ex instrumentis electionum datis, attestatione Compilatoris, & generalitate qualitatis Præpositaratum Germaniæ, quæ sunt primæ dignitates in Collegiatis, ex suprà deductis: ita ut assertio illorum conquassata remaneat ex contrariis allegatis, & penitùs irrelevans, *Rota decis.* 160. *n.* 12. *par.* 1. *recent.* & *in Maioricen. sacristiæ* 5. *Novembris*, 1603. *coram Cardinale Pamphilio. Gratian. discept.* 893. *n* 26. & 918. *n.* 26.

Fit sufficit publicatio per unum ex Scrutatoribus.

VII. Demum non obstat, quod si etiam admitteretur Decanatum non esse primam dignitatem, nec per consequens subiacere illius electionem formæ *c. quia propter.* nihilominus esset servanda forma præscripta in Compromisso, etiamsi forma non fuisset de iure necessaria. *Innoc in c. si cui.* 23. & *ibi Franc. post Archid.* & *Io. Andr. n.* 2. *de elect. in.* 6. propterea cùm publicatio electionis facta non fuerit ab omnibus deputatis in Compromisso, sed tantùm à Decano S. Pauli, dicebatur electionem corruere. Quia decisio causæ respondit sufficere publicationem esse factam ab uno ex Scrutatoribus aut Directoribus in compromisso nominatis, cæteris præsentibus. *c. sicut.* 21. *de elect. in* 6. & quod magis est, Capitulo præsente & acquiescente; quæ acquiescentia succedit loco ratificationis gestorum per Decanum S. Pauli, *Specul. in tit. de elect.* §. 1. *n.* 20. cum aliis in eadem decisi, one causæ allegatis. Et ita. &c.

TERTIA

TERTIA.

Mercurii 14. Iunii 1628. coram R. P. D. Pirovano.

N. I. ITerùm hæc causa fuit proposita, & Domini adhuc respondetunt standum esse in decisis, quia *Ioannes Sauneur* fundat intentionem suam super valida electione Capituli, & Confirmatione Episcopi, ut in primis decisionibus abundè fuit firmatum; *Novilia* autem tanquam prætensus provisus à sede Apostolica, & de eadem dignitate Decanatus tanquam de prima in Collegiata non iustificat narrativam suarum literarum; quia tam de iure Decanalis digniras non est prima, *c. quamvis. 9 de verbor. signif. Oldrad. cons. 281. n. 1.* quàm de consuetudine generali Germaniæ, de qua testatur Rota *decis. 4 de elect. in nov.* affirmando Præpositurale dignitatem esse primam in Ecclesiis Regionis prædictæ, cum qua concurrit altera assertio, de qua in Bulla Concordatorum Leodiensium, in qua ponitur hæc S. Bartholomæi Præpositura, & dicitur Præposituras esse primas dignitates, & dantur duæ provisiones Apostolicæ de hac S. Bartholomæi Ecclesia tanquam de prima dignitate: & his accedunt testes *Novilie* consentientes esse primam dignitatem; ex quibus in primis decisionibus excludebantur obiecta contra electionem *Sauneur*, quod scilicet non fuisset servata forma *c. quia propter. de elect.* ex quo prædicta forma non erat servanda in electione dignitatum, per quarum vacationem Ecclesiæ non viduantur, prout non viduantur per obitum obtinentium inferiores dignitates, ut latè fuit firmatum in decisionibus causæ. *Tertia decisio, quæ primis stat.*

II. Neque relevant, quæ hodie replicata fuerunt, quod licet Præpositus habeat primam sedem in Choro, & habeatur tanquam prima dignitas ad effectum reservationis, attamen nihil commune habeat cum Capitulo, aut ei præsit, ut ideò nec Præsidens, aut Prælatus, aut dignitas in ea dici possit, *Gemin. in c. 1. n. 7. vers. est ergò. de consuetud in 6. Add. ad decis. 4. de prab. in nov. Selva de benef. part. 1. q. 2. n. 71. & seq.* Quia hæc distinctio, ultra quod ex allegatis non probatur, neque in primo, neque in secundo capite, caret etiam ratione, nam distinguere effectus reservationis, & prioritatis, aliud non est, quàm admittere duo capita in eodem Collegio & Ecclesia, quod monstrosum reputatur, & in *Præpositus equus dicitur prima dignitas licet non præsit Capitulo.*

iure damnatur, ut in *decis. 5 de elect. in nov.* ponderatum. Valet quidem argumentum, non præsidet, ergò non est Prælatus, aut principalis dignitas; sed alter obtinet principalem dignitatem, & primam sedem in choro, alter verò administrat & imperat, ergò est prima dignitas ista, quæ administrat, non bene consequuntur; quia possunt contingere ex privilegio aut præscriptione, absque læsione status principalis dignitatis in suo esse, quod sit caput & sponsus Ecclesiæ: & per hanc rationem cessant argumenta à iurisdictione Archidiaconi, & cura animarum, quæ illi annexa prætenduntur, quia si cessarent probationes istius qualitatis prioralis, bene deserviunt tanquam signa ad distinguendum statum primæ dignitatis; sed admisso, quod plenè iste status sit probatus, prout verè probatur ex iam relatis, non est opus coniecturis aut signis circa ea, quæ clarè patēr, ut iustificentur in sua qualitate, *l continuus ff de verbor. oblig. l. cùm de indebito ff. de probat. furd. decis.* 194. *n.* 20.

Ex per eas, non autem Decani mortem Ecclesia viduatur.

III. Minùs visum fuit obstare, quod hodie prætendatur probari Ecclesiam viduari per obitum Decani, ex duabus attestationibus Cleri Leodiensis, & ex tribus enunciativis emanatis in tribus electionibus Decanatus, ac iuramentis eorundem, & auctoritatibus eorum, qui de dignitate Decanorum scripserunt. Quia assertiones Cleri adversus assertionem Papæ in Bulla Concordatorum non præponderant, similiter & enunciativæ electionum cedere debent enunciativis Papæ, tanquam de Præpositura prima dignitate, quæ emanarunt in duabus provisionibus Apostolicis; & iuramenta Decanorum confunduntur cum iuramentis Præpositorum, quorum forma data fuit, postquam ex eodem contextu apparet, quod defensio in arduis spectet ad eundem Præpositum. Ac demum auctoritates & historiæ non relevant contra veritatem, nam eis tantum creditur, quantum auctoritate comprobatæ sunt *Dec. in c. cùm causam. 13. n. 8. de probat. Paris. cons. 23. n. 152. lib. 1. Menoch cons. 112. n. 70. lib. 2.* & cùm auctoritate Papæ in Bullis Concordatorum, & à testibus eiusdem *Novilia* nuncupetur hæc Præpositura prima dignitas, satis improbantur, ut illis fides non adhibeatur. Et ita fuit resolutum. Hactenus Rota.

Prædictarum decisionum confirmatio.

§. 7. Insuper præmissæ decisiones Rotales circa formam electionis *c. quia propter.* in dignitatibus maioribus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis necessariò observandam, confirmatæ fuere ab eadem Rota Romana *in una Leodien. Abbatiæ.* 19. *Ianuarii* 1633. per insigni decisione ad favorem *q. Ioannis à Chokier* Vicarii in spiritualibus Generalis Leodiēsis emanatâ, quam, ne prolixior sim, hîc omitto.

§. 8. Ser-

§.8. Servanda quoque est prædicta forma in electione Prælatorum quarumcumque Ecclesiarum Regularium, super quo omnem ambiguitatem sustulit sacra Tridentina Synodus, quæ *d.c. quia propter.* minimè derogavit, sed & *sess. 25. cap. 6. de regular.* statuit hisce verbis. *In electione superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia recte & sine ulla fraude fiant: inprimis sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si verò contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat; facultatesq; super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam subreptitiæ habeantur.* Videantur super his decisiones Rotales *suprà* § 4. & 5. citatæ. Et hæc de forma in electionibus Ecclesiarum & dignitatum servanda attigisse sufficiat, iam ad alia progrediamur.

Et in quibuscumque Prælaturis regularibus.

§.9. *Respondeo secundò*, in vim prædictorum Concordatorum Pontificiæ dispositioni reservari nominatim collationem & provisionem maiorum dignitatum in Cathedralibus post Pontificalem, & principalium in Ecclesiis Collegiatis, in quocumque mense vacantium, ut patet ex tenore eorundem Concordatorum *suprà num.* 5. ubi Papa concedit de cæteris dignitatibus, & beneficiis quibuscumque, tam sæcularibus, quàm regularibus in sex Ordinariorum mensibus infrà designandis vacantibus, per eosdem Ordinarios posse disponi (*maioribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus, & principalibus in Collegiatis Ecclesiis exceptis*) quæ etiam per Regulam III nunc IV. Cancellariæ Apostolicæ expressè sunt reservatæ, de quo vide *Garciam de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num 256. Chokier ad reg. 1. sub n. 23 casu 15. & ad reg. 3. n. 16. Layman. Theolog. moral lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1. Barbos. de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 94. & seq.*

Insuper Concordata reservant Papæ maiores dignitates in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis in omni mense.

Videantur Præposituras.

§. 10. Maiores porrò dignitates post Episcopalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis communi omnium passim locorum per Germaniam usu censentur Præposituræ, *Chokier ad reg. 3. cancell. n. 20. Layman. loco suprà cit. Rota decis. 4. in nov. de elect. & in decisionibus suprà hoc tit. & dub. post* § 6. *adductus*. Vbi tamen in Collegiatis nulla existeret Præpositura, Decanatus vicem principalioris dignitatis obtineret.

Hâc fuit per Rotam Romanam sæpè declaratum & decisum.

§. 11. Quin pro omni ambiguitate circa hanc reservationem Pontificiam tollenda, idipsum crebris Rotæ Romanæ decisionibus fuit definitum & confirmatum, uti videre est *part. 2. recent. decis. 580.* & apud *Branden. ad Concordat. quæst 12. not ab. 3.*

Leodienses gaudent peculiari privilegio eligendi Præpositos.

§. 12. Verùm ab hac reservatione excipiuntur Leodienses, quos speciali Concordato, privilegio & prærogativa cohonestavit *Sixtus V.* Pontifex Maximus anno salutis 1585. Pontificatus sui primo, dum prætactas dignitates electivas, tam in Civitate, quàm tota Diœcesi Leodiensi voluit non comprehendi sub hac, & quibuscumque Regulis reservatoriis, aut aliis in corpore juris non clausis; sed reliquit liberæ electioni inferiorum, dummodò tamen intra 30. dies á die vacationis computandos electio fiat, & confirmatio petatur à S. Sede infra sex menses à die electionis numerandos, aliàs ejusmodi electiones nullas declarat, suæq; & successorum suorum dispositioni reservat: nec eiusmodi electioni voluit præiudicium aliquod afferri per quascumque collationes, provisiones, commendas, vel quasvis alias in contrarium auctoritate Apostolicâ factas dispositiones, etiam cum speciali derogatione horum privilegiorum & Concordatorum, prout apparet ex dicta Constitutione extensè posita *à Chokier. ad reg. 3. cancell. sub num. 16.* Quam *Vrbanus* Papa VIII. non solùm confirmavit, sed insuper indulsit, nullas prædictarum Præpositurarum resignationes, simplices cessiones, vel etiam coadiutorias admittendas esse, nisi in favorem Canonicorum eiusdem Ecclesiæ Cathedralis Leodiensis, cuius privilegii Apostolici tenorem pro maiori notitia hîc inserere libuit.

VRBA-

URBANVS PAPA VIII.

Constitutio Vrbani Papæ 8. ad favorem Leodiensium.

Exordiū.

AD perpetuam rei memoriam. Clerum Leodiensem, ob eius amplitudinem, & sinceram erga sedem Apostolicam devotionem, paterno affectu complectentes, de eius privilegijs non conservandis tantùm, sed & ampliandis libentissimè cogitamus.

Recensentur indulta & privilegia à variis Pontificibus Clero Leodiensi concessa circa electiones ad Præposituras, vim Concordatorum habentia.

Num. I. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Capituli & Canonicorum Majoris Ecclesiæ Leodiensis petitio continebat, quod aliàs fel recor. SIXTO Papæ V. Prædecessori Nostro pro parte Capitulorũ dictæ Maioris, & Sæculariũ ac Collegiatarũ Ecclesiarũ Civitatis & Diœcesis Leodiensis, & quarundam particulariũ personarũ expositò, quod cùm ipsa Capitula prætextu literarum piæ memoriæ EVGENII Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri, quas vim Concordatorum inter ipsas Ecclesias, & Sedem prætactam habere prætendebant, ac quibus inter alia caveri dicebatur expressè, electiones ad dignitatem majorem post Pontificalem in Majori, & principales in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi electivas per tempora à iure statuta expectari, illasq; approbari & confirmari, vel infirmari debere, prout iustitia & æquitas suaderet, atque etiam prætextu literarum recol. mem. PII II. & SIXTI IV. ac forsan aliorum Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum Nostrorum, quibus inter alia idem ipsis etiam de novo indultum & concessum dicebatur,

tur, quibus etiam literis prætacti SIXTI IV. Prædecessoris antiqua consuetudo approbata prætendebatur, quod tam Majoris, quàm etiam ferè omnium aliarum Ecclesiarum prætactarum Civitatis & Diœcesis huiusmodi major & principales dignitates prætactæ, aliis quàm Canonicis actu præbendatis ipsius Ecclesiæ Majoris conferri aut commendari nequirent, quodq; ab ijsdem dignitatibus omnes aliæ, præter certas in dictis prætensis Concordatis, indultis & privilegijs expressas reservationes, erant exclusæ, occurentibusq; pro tempore vacationibus tam majoris, quàm principalium dignitatum huiusmodi, personarum idonearum ad illas electiones ad se pertinere legitimè prætenderent; ac postea inter provisos de illis auctoritate Apostolicâ, & electos à prætactis Capitulis ad easdem dignitates variæ sæpè lites & controversiæ orirentur, prout ortæ tunc erant, seu periculum erat, ne inter provisum à sede prætacta de aliquibus ex dictis dignitatibus, & ad illas electos orirentur. Idem SIXTUS V. Prædecessor supplicationibus sibi pro parte dictorum Capitulorum desuper tunc porrectis inclinatus, per suas sub data Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Nonis Maii, Pontificatus sui anno primo expeditas literas, Concordata seu indulta, & Prædecessorum prætactorum literas moderans & amplians, loco illorum in perpetuum iisdem Capitulis omnium tam Majoris, quàm aliarum Ecclesiarum Civitatis & Diœcesis prætactarum, & eorum singulis, ut occurrentibus vacationibus Præpositurarum & Abbatiarum

batiarum sæcularium nuncupatarum earundem Ecclesiarum, tam scilicet majoris post Pontificalem, quàm principalium dignitatum Collegiatarum Ecclesiarū huiusmodi, nisi illæ pro tempore vacantes per reservationes in corpore juris claulas, aut ex personis inibi nominatim expressis, dispositioni Apostolicæ reservatæ forent, ad liberam electionem personarum idonearum ad dignitates huiusmodi procedere liberè & licitè valerent, concessit & indulsit, nec non quod electio ipsa intra triginta dies à die vacationis huiusmodi computandos omninò fieri, & confirmario intra sex menses à die electionis numerandos à Romano Pontifice pro tempore existente, à quo confirmari, vel infirmari deberet, prout æquitas & ratio suaderet, petenda esset, decrevit. Provisò tamen, quod sic confirmati Ordinarijs ipsis debita præstarent juramenta, obsequia & alia, ad quæ de jure, vel consuetudine tenerentur. Insuper ne ad Præposituram Majoris Ecclesiæ prætactæ, quæ inibi dignitas post Pontificalem major, vel ad *SS. Petri, Martini, Pauli, S. Crucis, SS. Ioannis, Dionysij, & Bartholomæi* Civitatis Leodiensis, necnõ *Tungrensis, Huensis, Fossensis, Beatæ Mariæ Trajectensis, Eyckensis, Visetensis, Amaniensis, Cinacensis, Dionantensis, & Tudinensis* locorum seu Oppidorum dictæ Diœcesis, ac *Beatæ Mariæ Namurcensis* Ecclesiarum Præposituras, seu Abbatias sæculares, quæ in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi princi-

pales sunt dignitates, aliæ personæ, præterquam Canonici eiusdem Majoris Ecclesiæ actu præbendati, & personaliter in ea residentes: etiamsi dignitatem aliam in ipsa Majori, aut aliis Ecclesiis prætactis obtinerent, eligi possent, aut deberent: & ne quis eorum plures, quàm unam ex Præposituris, seu Abbatijs sæcularibus, vel dignitatibus eiusmodi insimul retinere posset, perpetuò inhibuit & interdixit, decernens, aliasq; prætactas in corpore juris clausas, & ratione personarum sic nominatim expressarum ab ipso SIXTO V. vel eius Prædecessoribus, vel successoribus pro tempore factas, & faciendas speciales & generales de vacantibus & vacaturis beneficijs Ecclesiasticis & dignitatibus huiusmodi reservationes, etiam per Cancellariæ Apostolicæ Regulas, vel alias quascumque Constitutiones, vel Ordinationes Apostolicas, etiam perpetuas vel temporales, etiamsi in eis dignitates electivæ nominatim & in specie reservatæ, ac gratiæ & indulta huiusmodi in specie expressa forent, ad dignitates prætactas minimè extendi, sed quoties illæ emanarent, toties ipsa Capitula in suum pristinum jus restituta & reintegrata censeri debere decrevit, & aliàs prout in dictis SIXTI V. Prædecessoris literis, quas vim contractus inter ipsum & Sedem prætactam cum dictis Capitulis initi habere voluit, pleniùs continetur.

Eorumq; causa.

II. Cùm autem sicut eadem petitio subjungebat, eadem Capitula in possessione seu quasi, juris eligendi ad majorem post Pontificalem, & principales dignitates Ecclesiarum hujusmodi juxta formam dictarum literarum existant, certumq; sit, non parum ornamenti ipsis Ecclesiis accedere,

accedere, dum ad prætactas dignitates personæ ex gremio Capituli dictæ Majoris Ecclesiæ, quæ inter insigniores Christiani Orbis Ecclesias merito connumeratur, & in qua nullus, nisi Doctrinâ, aut generis nobilitate conspicuus admitti potest, assumuntur, maximeq; verendum sit, ne secus plerumque accidat, si liberum sit, aut permittatur dignitates ipsas obtinentibus, illas in sibi bene visarum personarum favorem resignare, aut si ad illas alii, quàm ex dicto gremio assumantur. Quare pro parte Capituli & Canonicorum Majoris Ecclesiæ hujusmodi, & qui ab ipsis pro eorum juribus tuendis & defendendis ad Nos & sedem eandem missi sunt, dilectorum filiorum *Lamberti de Lamotte* Prodecani, & *Ernesti de Kerkem* ac *Zegheri à Groesbeeck* ejusdem Majoris Ecclesiæ Canonicorum Nobis fuit humiliter Supplicatum, quatenùs in præmissis opportunè providere, eosq; amplioribus favoribus & gratiis prosequi de benignitate Apostolica dignarenmur.

III. Nos igitur earundem Ecclesiarum decori & ornamento consulere volentes, ipsiusq; Capituli & Canonicorum dictæ Maioris Ecclesiæ singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisq; Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quâvis occasione, vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, dictasq; SIXTI V. Prædecessoris literas, illarumq; totos & integros tenores præsentibus pro plenè & sufficien-

Extensio indultorū extensio amplissima.

sufficienter expressis habentes, illasq; & in eis contentæ quæcumque, salvâ tamen infrascriptâ ampliatione & extensione, approbantes & confirmantes, omnesq; & singulos tam juris, quàm facti, & quosvis alios defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, in eisdem supplentes, easq; modo infrascripto, illis aliàs, & quoad reliqua omnia in suo robore permansuris, ampliantes & extendentes, eisdem Capitulo & Canonicis dictæ Majoris Ecclesiæ, ut de cætero Præpositura dignitas ibidem major post Pontificalem Majoris Ecclesiæ, & *SS. Petri, Martini, Pauli, S. Crucis, SS. Ioannis, Dionysij & Bartholomæi* Civitatis Leodiensis, nec non *Tungrensis, Huyensis, Fossensis, Beatæ Mariæ Traiectensis, Eyckensis, Visetensis, Amanensis, Cinacensis, Dionantensis, & Tudinensis* locorum seu Oppidorũ dictæ Diœcesis, & *Beatæ Mariæ Namurcensis* Collegiatarum Ecclesiarum Præposituræ, seu Abbatiæ sæculares, dignitates inibi principales in aliorũ, præterquàm Canonicorum eiusdẽ Majoris Ecclesiæ actu præbendatorum, & personaliter in ea residentium favorem, & nisi etiam ad hoc Capitulorum huiusmodi ius seu privilegium eligendi habentium, seu majoris partis eorum accedat assensus, etiam causâ permutationis vel concordiæ, etiã in Nostris, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, vel cujusvis alterius ad id facultatẽ habentis manibus, nunc & pro tempore illas obtinentibus resignari, seu jurium in illis, vel ad illas competentium cessiones fieri, vel in illarum re-

regimine & administratione, aliorum quàm Canonicorũ dictæ Majoris Ecclesiæ actu præbendatorum & personaliter residentium, ac de consensu prætacto facienda, etiam Apostolicâ & quavis aliâ auctoritate admitti, aut alij in Coadjutores perpetuos & irrevocabiles in regimine & administratione dictarum dignitatum, illas nunc, & pro tempore obtinentium, etiam de eorum consensu, & ad eorum instantiã deputari nequeant. Adveniente verò casu cessionis simplicis, seu ex decreto Apostolico dimissionis in manibus Nostris, seu alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, de prætactis Præposituris seu Abbatijs sæcularibus, Canonicis dumtaxat dictæ Majoris Ecclesiæ, ac de Capituli, ad quod ad Præpositurã, seu Abbatiã sæcularẽ, de qua cessionẽ simplicẽ, seu etiã ex decreto Apostolico dimissionẽ pro tempore fieri contigerit, electio spectat, consensu, & non aliàs, de illis provideri debeat, Apostolicâ auctoritate tenore præsentiũ perpetuò concedimus & indulgemus, ac quascumque Coadiutorum, etiam de consensu obtinentium, vel motu proprio de cætero deputationes, etiam cũ futura successione, nec non resignationes, cessionesq; ac dimissiones huiusmodi, illorumq; admissiones, & in illarũ consequentiã, etiam ex prætextu, seu ex eo quod vacatio ex resignatione seu dimissione in manibus Romani Pontificis facta, & per eum admissa oriens sub reservatione in corpore juris clausa comprehendatur, aut comprehensa, ac propterea ab indulto dicti Sixti V. Prædecessoris, quod ad tales resignationes ac dimissiones, & vacationes ex eis orientes, & quosvis dictarum dignitatum vacationum

modos, etiam ex quibus quævis generales reservationes in corpore juris clausæ ubicumque & quandocumque resultent, auctoritate & tenore prætactis extendimus, exceptadici, videri, censeri, aut interpretari possit, vel etiam debeat, ad quorumvis aliorumq; dictæ Maioris Ecclesiæ Canonicorum actu præbendatorum & personaliter residentium favorem, & de consensu Capitulorum ad illas eligendi ius habentium huiusmodi, etiam per Nos & Sedem prædictam, etiam motu simili & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac cum præsentium derogatione, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs & alijs efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusq; , & aliis decretis de dignitatibus prædictis faciendas collationes, provisiones, commendas, commissiones, concessiones, aut quasvis alias dispositiones tanquam præter mentem, & intentionem Nostram, ac in præiudicium dictorum Capitulorum & præbendatorum, eorumq; iurium & privilegiorum factas, nullas & invalidas, nulliusq; roboris & momenti fore, nullumq; per eas cuiquam ius, aut etiam coloratum titulum possidendi tribui: præsentes verò litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, etiam ex eo quod interesse forsan habentes, seu habere prætendentes ad id vocati & auditi non fuerint, & causæ propter quas emanarint, iustificatæ & verificatæ non fuerint, notari non posse, minusq; sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut alijs contrarijs dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis excipi,

perpe-

perpetuoq; validas & efficaces existere, & quoties illas revocari, suspendi, aut contra eas aliquid disponi contigerit, toties in pristinum & validissimum, ac eum, in quo anteà quomodolibet erant, statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, seu de novo etiam sub quacumque posteriori data per dicta Capitula quandocumque eligenda concessas esse & fore, sicq; ab omnibus censeri.

Decretum irritans.

IV. Et ita per quoscunque Iudices Ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, quidquid secus super his à quoquam quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, eisdem auctoritate & tenore decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

V. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, similis memoriæ BENEDICTI Papæ XII. pariter Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Ad regimen*, aliisq; Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, dictarumq; Ecclesiarum iuramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus & naturis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, illis, eorumq; Capitulis, Præsulibus & aliis Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etsi de illis, eorumq; totis tenoribus & formis specialis, specifica & individua, non autem

per

per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda foret, tenores hujusmodi pro plenè & sufficienter expressis habentes, hac vice duntaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, harum serie specialiter & expressè derogamus, cæterisq; contrariis quibuscunque.

Præservatio cuiuscumque præiudicij.

VI. Per præsentes autem non intendimus illis, ad quorum favorem Præposituræ, seu Abbatiæ sæculares prætactæ, vel earum aliquæ resignatæ, vel Coadjutoriæ cum futura successione ad Præposituras & Abbatias sæculares prætactas, vel earum aliquam seu aliquas Apostolicâ auctoritate jam concessæ reperiuntur, præjudicare, easdemq; præsentes, quòminus resignationes jam admissæ, seu Coadjutoriæ jam concessæ suum debitum consequantur effectum, ullo modo in aliquo volumus non obstare.

Sanctio pœnalis.

VII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, suppletionis, ampliationis, extensionis, concessionis, indulti, decretorum & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimosexto. Kalen. Aprilis, Pontificatus Nostri anno tertio.

A. Davius.

§.13. Quali etiam indulto Apostolico eligendi Præpositum gaudet Cathedralis Ecclesia Augustana, uti asserunt *Branden ad Concordat. quæst.* 12. *& Laymann. Theolog. moralis lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 11. *num.* 1. *Idem concessum Ecclesiæ Augustanæ.*

§.14. *Respondeo tertiò*, cæteras etiam dignitates post majores in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis *suprà* nominatas, sed & quæcumque beneficia Ecclesiastica seu secularia seu regularia, in mensibus *Ianuarii, Martii, Maij, Iulii, Septembris, & Novembris* vacantia, ejusdem Summi Pontificis collationi & provisioni esse reservata, sicut constat ex tenore dictorum Concordatorum *suprà n.* 5. ibi, *De cæteris verò dignitatibus, & beneficiis quibuscumque secularibus & regularibus vacaturis &c* ita tamen, ut si non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii computãdos, quod Pontifex alicui providerit de beneficio in mensibus sibi reservatis vacante, tum Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertiner, de illo liberè disponere possit; verùm hoc per aliam Constitutionem *Gregorii XIII.* Pontificis Maximi, adducendam *infrà hoc tit. dub.* 11. §. 1. fuit sublatum, aut saltem modificatum, eatenùs nimirùm, ut illi, quibus deinceps gratiæ eiusmodi concedentur, earum concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii huiusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur, decernitq; omnes & quascumque dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem huiusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas; quia verò prædicta Constitutio emanavit inconsultâ Natione Germanicâ, ideò minùs observatur, uti notant *Wamesius in consil. canonic. tom.* 1. *consil.* 255. *num.* 6. *Chokier ad reg.* 2. *cancell. num.* 16. *Zypæus in consultat. canonic. lib* 3. *de præben. consultat.* 5. *Reservans etiam Papæ dignitates & beneficia in sex mensibus Apostolicis vacantia.* *Gregorii Papæ 13. Constit. 42. Bullarii tom. 2.*

§.15. Nec est, quod Capitula contendant ad se in quovis mense eiusmodi dignitatum inferiorum electivarum dispositionem pertinere; nam negari haud potest, quin cæteræ dignitates omnes, & beneficia etiam electiva, quocumque nomine vocentur, post maiores in Cathedralibus, & principales *Siquidem eadem sub Concordatis cadere indubitatum est.*

in Ecclesiis Collegiatis, comprehendantur sub alternativa Concordatorum reservatione, quod ex ipsis Concordatorum verbis clarè elicitur; siquidem cùm in ijs paulò antè sub *num.*4. facta sit mentio de dignitatibus & beneficiis electivis, quorum confirmatio à Papa peti debet, & posteà *num.*5. subjiciatur, *Decaterùs verò dignitatibus, & beneficiis quibuscumque &c.* Papæ & Ordinario in alternis mensibus reservatis, intelligendum est etiam de electivis, quia exceptio debet esse de regula, *gloss. in rubr. de reg. iuris in* 6. & accedit dictio *verò*, quæ est adversativa, & inducit repetitionem omnium qualitatum expressarum in præcedenti dispositione, *Bald. in l. omnes populi. num.*21. *ff. de iust. & iur.* præsertim cùm eodem *num.*5. subdatur, quorum beneficiorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio ad inferiores (cessantibus scilicet reservationibus) pertinebat, & quæ per eadem Concordata tum Papæ, tum Ordinario in alternis mensibus reservantur: ex quibus evidens est, quod hujusmodi dignitates, prout & beneficia quæcumque in sex mensibus Papæ ad ejus dispositionem, in aliis verò sex vacantia ad Ordinariorum electionem & provisionem spectent. Et ea de re extat insignis decisio Rotalis *in una Præpositura Paderbornen.* relata per *Branden ad Concord. German. post quæst.*12. *not ab.*3. *& per Chokier in comment. ad reg.*24. *aliàs* 25. *cancell. num.*19. *& seq.* quæ etiam confirmatur *decis.*580. *par.*2. *recent.*

Adnot. Decanatus & Scholastriæ in mensibus Apostolicis vacantes Papæ sunt reservatæ.

§.16. Vnde consequens est, quod Decanatus & Scholastriæ, & his similia, quocumque nomine nuncupentur, quæ in omnibus penè Ecclesiis sunt dignitates inferiores, seu beneficia, aut officia perpetua Ecclesiastica electiva, *Flamin. Paris. de resignat. lib.*2. *quæst.*1. *num.*87. *&* 127. extra Romanam Curiam in mensibus Apostolicis vacantia, esse Pontificiæ collationi affecta, ut colligitur ex antedictis Concordatorum verbis *num.*5. Et ita decidit Rota in præcitatis decisionibus, quod Pontifex talia etiam beneficia inferiora electiva in mensibus suis vacantia conferre habeat. *Branden quæst.*7 *per tot. & Garcias de benef. part.*5. *cap.*1. §.1. *num.*119 *&* §.4. *num.* 255. *ac* §. 11. *num.* 564. De quo certè nemo ambigere potest, nisi in luce meridiana,

diana caliget; quia cùm hujuſmodi dignitates ſint beneficia, vel officia perpetua Eccleſiaſtica electiva, ſeu adminiſtrationes veri beneficii rationem habentes, utpote quæ dantur in titulum,& conceduntur ad vitam titulati, *c.cùm acceſſiſſent.S. de conſtit.extravag.ad Romani.§.Nos &c. de præben.Hoieda de benef.incompatib.part.1.cap.8.num.3.Flamin.Pariſ. de reſignat lib 2. queſt.1.num.78.& ſeq.Gonzalez ad reg. 8.gloſſ.5. §.11. num. 2* de quo latiùs *infrà hoc tit.dub.3.* minimè poſſunt excipi ab alternativa Concordatorum quæcumque beneficia,ſeu officia etiam electiva, vel adminiſtrationes, quæ in titulum conceduntur,quæq; jure beneficiorum Eccleſiaſticorum cenſentur,obtinentur & reguntur,*Clem.2.quia contingit.* §. *ut autem. verſ.niſi in illorum &c.de religioſ. domib.* in alternis menſibus expreſsè reſervantium,uti nec à Regula olim VIII.nunc IX. Cancellariæ Apoſtolicæ, *Gonzalez loc.cit.num.5. Garcias de benef.part.5.d.cap.1.§.1.num.119 & ſeq.Chokier ad reg.8. gloſſ.1.num. 24.& gloſſ.9.num.1.Rota apud Duran deciſ.340.num. 6. & ſeq.part.* 2.Adeoq; in menſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis vacantia ad Summi Pontificis collationem,uti & in menſibus Ordinariis ad Ordinariorum diſpoſitionem ſpectent, cujus rei exemplum habuimus ſuperioribus annis in Collegiata Tungrenſi Diœceſis Leodienſis; ſiquidem aliàs vacantibus ibidem Canonicatu & Præbendâ cum Scholaſtria per mortem q.*Lamberti Gilkens* anno 1606.de menſe Februarii extra Romanam Curiam defuncti, Præpoſitus ejuſdem Eccleſiæ uti collator Ordinarius vigore Concordatorum Germaniæ de Canonicatu & Præbenda quidem providit bon.mem.Reverendiſſimo D.Avunculo meo *Richardo Paulo Stravio*,poſteà Archidiacono maiori Atrebatenſi & Cameracenſi,ac ſedis Apoſtolicæ in Belgicis ditionibus,Burgundiæq; Comitatu per annos novem inter-Nuntio,& dein Epiſcopo Dionyſienſi & Suffraganeo Leodienſi: de Scholaſtria verò *Guilielmo Voſſio* : unde deſuper per q.*Quirinum Bilſtain* Apoſtolicum in hiſce coadjutorem ipſis lite motâ,& in Rota Romana introductâ, fuere utrique per gratiam motus proprii. *Pauli* Papæ V.dicta beneficia in vim eorundem Concordatorum adjudicata, non

obstante dictâ coadjutoriâ, atque adversario perpetuum silentium impositum, uti videre est apud *Chokier ad reg. 8 gloss. 11. sub num. 23.* & nos referemus *infrà tit. 3. dub. 3. §. 13.*

Ea sub indultis Apostolicis passim.

§. 17. Quin & easdem dignitates, ac beneficia electiva cadere sub Indulto Apostolico Universitatibus studiorum generalium concesso rectè consuluit *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 257. per tot.* ubi non minùs eleganter, quàm doctè hanc materiam discutit in puncto Thesaurariæ ad favorem nominati ab Universitate Lovaniensi.

Excipiuntur Leodienses.

§. 18. Cessat tamen apud Leodienses hæc reservatio, præsertim circa Decanatus, ad quos in quocumque etiam mense vacantes ex peculiari Indulto Pontificio facultatem habent personas idoneas eligendi, quod majoris cognitionis ergò hîc subjicio.

PIUS PAPA II.

Exordium.

AD perpetuam rei memoriam. Cunctis orbis Ecclesiis disponente Domino Præsidentes, circa ipsarum ac dignitatum earundem statum salubriter dirigendum sollicitis studiis vigilamus, easq; sic cupimus utilis Nostræ provisionis ope dirigi, ut prosperis, auctore Domino, jugiter proficiant incrementis.

In a. Pii Pa. 2. cons. sum C. Leodi. ei gene. Decan. in eme. mens.

Motivum hujus indulti.

Num. 1. Cùm itaque, sicut accepimus, Decanis Majoris, & Collegiatarum Ecclesiarum Civitatis & Diœcesis Leodiensis ut plurimùm incumbat onus Capitulis Ecclesiarum ipsarum præsidendi, aut singula ad directionem Divini cultus spectantia disponendi, ac majoritatem, & præla-

prælationem quodammodo ſapientiâ faciendi, ad quæ non omnes, quos ſors obtulerit, ſed quorum induſtria meritò comprobanda fuerit, aſſumendi ſunt viri idonei, qui ea ſciant debita cum decentia & gravitate, ac ipſarum Eccleſiarum venuſtate laudabiliter exercere.

II. Nos igitur habito Eccleſiarum ipſarum decentiæ & venuſtatis reſpectu, cupientesq; ut ad Decanatus ipſos, quoties illos pro tempore vacare contigerit, viri duntaxat aſſumantur idonei, ſperantesq; quod perſonæ Eccleſiarum ipſarum, quæ illorum, cum quibus aſsiduè converſantur, mores per quotidianam experientiam cognoverunt, id ſcient facilè adimplere, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de Noſtra mera liberalitate, auctoritate Apoſtolicâ, & ex certa ſcientia, tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, ut ad Decanatus ipſos, quoties illos de cætero perpetuis futuris temporibus in quibuſcumque etiam Apoſtolicis menſibus vacare contigerit, præterquàm, ſi illi per modos reſervationum in aliis Noſtris literis ſub præſenti data expeditis exceptos reſervati non fuerint, per eos, ad quos jus eligendi perſonas ad eoſdem Decanatus aliàs de jure, vel conſuetudine, ſi ceſſarent Apoſtolicæ reſervationes, ſpectare dignoſcetur, quibuſvis per Nos & ſucceſſores Noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, aut Sedem Apoſtolicam de eiſdem Decanatibus, etiamſi dignitates in Collegiatis Eccleſiis principales fuerint, ac etiam ratione perſonarum illos obtinentium, vel aliàs pro tempore factis ſpecialibus vel generalibus, præterquàm præmiſsis reſervatio-

Electio ad Decanatus in quocumque menſe vacantes conceditur Ordinariis Locorum.

servationibus, etiam cum irritantis interpositione decreti, nequaquam obstantibus, personæ idoneæ iuxta formam iuris communis eligi, electiq; ipsi, si Decanatus principalis dignitas fuerit, illiusq; fructus, redditus & proventus ad summam sex marcharum argenti secundùm communem extimationem valorem annuum ascendãt, iuxta alias ordinationes Nostras à Nobis, si verò ad huiusmodi valorem non ascendant, aut si principalis dignitas non fuerit, ab illo ad quem de iure, vel consuetudine electionis spectat confirmatio, si maluerint, confirmari debeant.

Excipiuntur a quibusvis gratiis expectativis, & nominationibus indultis,

III. Et insuper volumus, & auctoritate prædictâ decernimus, quod præfati Decanatus in quibuscumque mẽsibus vacaverint, sub gratiis expectativis, specialibus vel generalibus reservationibus, nominationibus, nominandi vel conferendi beneficia Ecclesiastica facultatibus, aut aliis ad vacantia, vel vacatura beneficia, etiam motu & scientia similibus quibusvis personis, sub quacumque verborum forma, & cum quibusvis derogatoriis clausulis per sedem Apostolicam, vel Legatos eius pro tempore concessis, aut concedendis literis minimè comprehendantur, nec illarum prætextu acceptari, aut de illis provideri valeat, sed ab illis sint, & omnino censeantur excepti.

Clausulæ derogatoriæ.

IV. Non obstantibus reservationibus & aliis præmissis, ac quibusvis etiam super eisdem reservationibus, aut aliàs per Nos vel dictam Sedem pro tempore factis, & editis Constitutionibus & Ordinationibus, seu Regulis, quas, nisi de præsentibus Nostris literis, & earum data, ac

Clero

Clero Civitatis & Diœceſis prædictarum ſignanter mentionem expreſſam fecerint, nullum ſtatuto, ordinationi, & decreto ac voluntati præmiſsis præiudicium generari poſſe volumus, cæteriſq; contrariis quibuſcumque.

V. Nos enim ex nunc irritum & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quâvis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

VI. Nulli ergò hominum liceat hanc paginam Noſtrorum ſtatuti, Ordinationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo octavo, tertio decimo Kalend. Februarii, Pontificatus Noſtri anno primo. *Sanctio panalis.*

D. De Piſcia.

§. 19. Quod ſane indultum ſupervacaneum foret, ſi Decanatus & aliæ dignitates inferiores non ſubiacerent Concordatis Germaniæ; hinc optimè addit *Simonetta de reſervat. quæſt. 39. num. 2.* eos qui procedunt ad electiones non obſtantibus reſervationibus, eſſe in latiſſima culpa, & non ſine dolo, dum rei ad alium pertinenti ſe immiſcent *l. cum quærebatur. 11 C. unde vi.* *Vide Ordinarii de vis in mensibus Apoſtolicis diſponere nequeunt.*

§. 20. Sed notare libeat, quod ab hac generali Concordatorum alternativa quæcumque beneficia in menſibus Pontificiis vacantia ſedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervante in tantum excipiuntur Leodienſes, in quantum per ſpeciale indultum Apoſtolicum à *Pio* Papa II. conceſſum anno 1458. & à *Sixto* IV. ſummo Pontifice confirmatũ anno 1470. uti oſtẽdam *Leodienſes ex ſpeciali privilegio conſerunt ea quæcumque beneficia.*

non excedentia duas argenti marchas.

dam *infrà tit.* 3. *dub.* 1. §. 14. 15. & 16. gaudent facultate conferendi beneficia Civitatis & Diœcesis Leodiensis in quocũque mense vacantia, quæ non excedunt duas argenti marchas, id est, duodecim ducatos de Camera; marchâ siquidem argenti puri iuxta *Gomezium ad reg. de valore exprim. quæst. 9. Vvamesium in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. num. 20. Chokier ad preces primar. sect. 4. lit. R.* valente sex ducatos de Camera. Quo privilegio etiam gaudent Cameracenses, referente eodem *Vvamesio. in consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1.*

In aliis autem sex mensibus vacantia reservant Ordinarius.

§. 21. *Respondeo quartò*, eaidem quoque dignitates, dummodò non sint maiores post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quas *suprà hoc tit. & dub.* §. 9. Sedi Apostolicæ specialiter reservatas ostendimus, & quæcumque beneficia Ecclesiastica, electiva & collativa, in sex aliis, videlicet *Februarii, Aprilis, Iunii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacantia, Ordinariorum dispositioni, electioni, aut collationi esse reservata, sicuti clarè loquuntur dicta Concordata *suprà num.* 5. Et sic, ne Ordinarii quererentur, Pontifex æquâ lance annum inter se, & eosdem divisit, ipsis sex, sibi autem aliis sex mensibus reservatis, ut nimirum Ecclesiasticorum, & Ecclesiarum quæ sunt per orbem, maior sit communicatio, & coniunctio cum Ecclesia Romana matre sua, dum non solùm in spiritualibus, quæ sæpè parùm curantur, sed etiam in temporalibus, & prouentibus Ecclesiasticis ab ea dependent. Quò enim in pluribus ab ea dependent, & ad eam confugere debent, eò magis reverentur, amant, & in iis, quæ ad fidem, mores, & sacra ministeria pertinent, se illi submittunt: quod si in nullo ab ea dependerẽt, facilè unio Ecclesiæ per schismata dissolveretur, prout non inscitè respondit *Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48.* Meritó ergò menses anni partitus est inter se, & Ordinarios.

Sive per obitum vacent sive de iure, licet contrarium sit probabilius.

§. 22. *Respondeo quintò*, verisimile esse, quod alternativa per Concordata concessa non solùm habeat locum in beneficiis vacantibus per obitum, sed etiam per assecutionem secundi incompatibilis, per renunciationem, privationem, matrimonium

monium contractum, & ingressum religionis; ad modum alternativæ Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, cùm non videatur esse illius ab hac discrepantia, *Zerola in praxi Episcop. par. 2. verb. Alternativa.* §. 1 ubi scribit, quod si vacet beneficium per assecutionem secundi incompatibilis in mense Papæ, quod valeat alternativa, & non possit Episcopus conferre; ideò Episcopus, qui vult privare aliquem beneficio, sit cautus, ut faciat cadere privationem in mense suo, ad hoc, ut possit de illo disponere. ita *Zerola loc. cit.* quem sequitur *Simonetta de reservat. quæst. 99. num. 9 & seq. usque ad fin. Chokier in comment. ad reg. 8. cancell. num. 23. & gloss. 7. ad eandem reg. num. 2.* tamen iuxta eundem *Chokier*, qui satis ambiguè in hac materia de Concordatorum alternativa loquitur, verosimilius est, quod beneficia ipso iure vacantia, de quibus latè tractat dictus *Chokier cit. gloss. 7. ad reg. 8. num. 12. 13. & seq. & Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 199. & seq.* sic sint affecta, seu reservata Papæ, ut etiamsi vacent in mense Ordinario', non possit Ordinarius in Germania vigore Concordatorum ea conferre, sed solus Papa. Ideoq; beneficia hæreticorum etiam in mensibus Ordinariorum vacant soli Papæ, prout & beneficia vacantia ob non publicatam intra tempus constitutum Resignationem, vel commissam Simoniam; utpote sedi Apostolicæ reservata per Constitutiones *Pij IV. & V.* ac *Gregorii* XIII. Summorũ Pontificum ea de re editas, de quibus vide *Branden ad Concordat. quæst. 10. Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 51. num. 101. casu 24. & num. 102. casu 25. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 1. num. 5. Chokier loco præcit. à num. 20.*

Pij Papæ 4. Constit. 85. & Pij Papæ 5. Constit. 29. & 85. nec non Gregorij Papæ 13. Constit. 85. & 85. Bullarij tom. 2.

§. 23. Item & beneficia vacantia per promotionem ad Episcopatum Papa expressè sibi reservavit, tam per Constitutionem *Ad regimen.* Concordatis Germaniæ incorporatam, sicuti ex iisdẽ liquet *supra. sub n. 3.* uti sequitur, *Rursus Monasteria, Prioratus, dignitates, personatus, Decanatus &c. etiamsi ad illa personæ consueverint, seu debuerint per electionem, seu quemvis aliam modum assumi, quæ promoti per Nos, seu auctoritate Nostrâ ad Patriarchalium, Archiepiscopalium & Episcopalium Ecclesiarum, nec non monasterio-*

Beneficia per promotionem ad Episcopatum vacantia summo Pontifici sunt reservata.

nasteriorum regimina obtinebant tempore promotionum de ipsis factarum, nunc quocumque modo vacantia, aut imposterum vacatura &c. ordinationi, dispositioni Nostræ &c. reservamus. quàm per Regulam XXVI. Cancellariæ Apostolicæ. Quibus conformiter decidit Rota apud *Branden ad Concord. quæst. 12. notab. 3. & Chokier ad reg. 24. aliàs 25. Cancell. num. 19.* quæ decisio, ut inquit idem *Chokier ibid. num. 24.* notanda est pro Capitulis Germaniæ, quæ plerumque eligunt Præpositum, vel Decanum in Episcopum, & ab eo recipiunt renunciationem Præposituræ, vel Decanatus, & eligunt alium Præpositum vel, Decanum. Nam talis electio est nulla, & Decanatus, aut Præpositura manet Pontifici reservata, & possessio electi est vitiosa, *Aegid. decis. 498.* cùm infra tempus electionis & confirmationis confirmandus resignare minimè possit, tum ex supradicta Regula XXVI. Cancellariæ, tum Constitutione *Ad Regimen. Branden ad Concord. quæst. 7. num. 2. & 2. ac quæst. 9. num. 1. & seq. Chokier loc. præcit. & ad reg 8. gloss. 11. num. 30.*

Non tamen beneficia Episcoporum titularium seu suffraganeorum.

§ 24. Nota tamen hanc reservationem nō procedere in Episcopatibus titularibus in partibus infidelium existentibus, quales cōferri solent aliorū Episcoporū in Pontificalibus vices-gerentibus suffraganeis dictis; quia per illos non amittuntur alia beneficia, cùm non possint assequi possessionem ipsorum, nec per illos stet, quò minus assequantur. *Achill. de Grass. decis. 2 de elect. num. 1. Granut. ad Simonett. quæst. 27. de reservat. num. 7. Navarr. lib. 1. consil. 14. num. 3. de elect. Flamin. Paris. de resignat. lib. 3. quæst. 1. num. 9. & 89. & quæst. 6. num. 49. Piasec. in praxi Episcop. proœm. num. 24. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 27. num. 139 Garcias de benef. par. 11. cap. 6. num. 24. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 74. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap 8. sub num. 4.*

DVBIVM

DVBIVM II.

An beneficia monocularia comprehendantur sub Concordatis Germaniæ?

§. 1. Non immeritò hæc quæstio movetur, utpotè in qua acerrimos persæpè vidi litium conflictus inter provisos de eiusmodi beneficiis in mensibus Apostolicis vacantibus à Papa, vel eius in partibus Nuntio, & provisos ab Ordinariis, eorundem collationem in quovis mense sibi vendicantibus; cùm verosimile ipsis non videretur, Papam voluisse illos privare unico hoc lumine, quod eis vix semel in vita contingit, iuxta *text. in Clemen. 1. de sentent. excommunicat. & gloss. in Clement. 1. verb. incerta. de præben.* *Status & ratio huius quæstionis.*

§. 2. Pro eius itaque intelligentia & resolutione notandum est, beneficium monoculare dici, quoties in Ecclesia unum dũtaxat est beneficium, vel quoties collatori competit unius tantùm beneficii collatio, *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 4. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 4. num. 5. Atassobr. in praxi haben. concurs. ad parochial. prælud. 9. Rota decis. 13. aliàs 216. de præben. in nov.* Vnde non dicetur beneficium monoculum, si quis habeat beneficii unius collationem tantùm, & in alio præsentationem, vel si quis habeat collationem in uno solus, & cum aliis collationem in pluribus, u.g. Decanus quis, vel Canonicus sit unius dumtaxat per se beneficii collator, habeat autem aliorum beneficiorum collationem cum Capitulo, vel saltem in turno suo, vice & ex parte Capituli, non erit is profectò collator monocularis, sed pluralis: satis enim est, quocumque modo plurium beneficiorum dispositionem habeat, actu, vel potentiâ *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 9. §. 4. num. 26. & 27. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 42. num. 7. Chokier loco citato. Rota decis. 40. aliàs 241 de rescript. in antiq.* *Beneficij monocularis explicatio.*

§. 3. His prænotatis, *Respondeo* beneficia monocularia minimè

Beneficia monocularia non excipiuntur à Concordatis.

nimè excipi à Concordatis Germaniæ, sed sub eorum alternativa reservatione indubitatò contineri: ita ut in mensibus Apostolicis vacantia rectè per Papam, vel eius in partibus Nuntium conferantur absque ulla Ordinariorum iniuria. Siquidem Concordata generaliter & plenissimè loquuntur de omnibus, seu quibuscumque beneficiis; ita ut etiam tenuissima comprehendant, prout & Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 514.* in alternis mensibus vacatura, ergò etiam comprehendunt monocularia, nam qui totum dicit, nihil excludit. *l. testatorem. 68. ff. de. legat. 3. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 222. num. 6. sub. fin.* & reservatio generalis suo ambitu complectitur omnia, & quantum ad comprehensa sub ea, sic singula comprehendit, ac si essent specialiter enumerata, *l. 2. C. de quadriennii præscript. VVamesius consil. canonic. tom. 2. consil. 596. num. 6.* Adeoq; in mensibus Pontificiis tribuunt sedi Apostolicæ ius Ordinarium ea conferendi, in quibus Ordinarii collatores nihil iuris prætendere possunt: imò nec conqueri valent se privari hoc unico lumine, quia id non contingit omni tempore, sed duntaxat in mensibus Apostolicis. *ita Gonzalez ad reg. 8. gloss. 9. §. 4. num. 15 & seq. Simonetta de reservat. quæst. 85. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 42. nũ. 6. & seq. & cons. 222. n. 6. in fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 518. Chokier ad reg. 8. gloss. 4. nu. 5. ubi & sic se iudicasse refert. Barbosa de offic. & potest. Episc. par. 3. allèg. 57 num. 180.*

Imò, nec dignitates monacularia.

§. 4. Quin & à fortiori hoc sequitur, ex quo tam per Regulam III. modò IV. & Regulam VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, quàm Concordata Germaniæ reservantia Pontificiæ collationi maiores dignitates in Cathedralibus post Pontificalem, & principales in Ecclesiis Collegiatis in quovis mense, etiam in quibus unica tantùm est dignitas, eadem pariter Sedis Apostolicæ dispositioni reservetur, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quæst. 11. nu. 30 Simonetta loco præcit. Gonzalez loc. cit. nũ. 19. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 267. & seq. Chokier ad reg. 3. cancell. num. 23. at 24. Barbosa de off. & potest Episc. par. 3. allèg. 57. n. 102.* qui desuper plures adducunt Decisiones Rotales.

§. 5. Nec Ordinarios iuvat, si allegent se esse in possessione, & usu

& usu quasi immemoriali conferendi huiusmodi beneficia monocularia in utroque mense; non iuvat inquam, tum ob clausulam *Decreti irritantis* Concordatis adiectam, quæ tantæ est efficaciæ & potestatis, ut liget etiam ignorantes, & in causis beneficialibus ipso iure inficiat titulum & possessionem, & omnes actus subsequentes in contrarium, ac tollat omnem potestatem conferendi: ita ut taliter provisi nullo iuris adminiculo fulciantur, & ne coloratum quidem titulum habeant, etiam in iudicio possessorio summarijssimo, *Vameſ. consil. canon. tom. 1 consil. 252. nu. 3. 5. & 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 9. à num. 407. per tot. Chokier cum pluribus citatis ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. sub fin. & gloss. 11. num. 8. & seq. & ad Preces primar. sect. 5. §. 2. lit. M.* Tum ob Constitutionem *Clementis* VII. Pontificis Maximi contra Ordinarios, qui non servatâ formâ Concordatorum Germaniæ, beneficia in mensibus Apostolicis vacantia, etiam qualiacumque fuerint, conferre præsumunt, expresse editam, quâ decrevit huiusmodi collationes sic factas, vel faciendas imposterum, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & censeri debere; ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi perceptos & percipiendos nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse; adeoq; illi Ordinarii tanquam mali collatores teste *Zerola in praxi Episcop: part. 1. verb. beneficium. ad quæsit. secundum.* ultra peccatum mortale in quod incidunt, possunt graviter á summo Pontifice puniri, quia dant, quod non habent, *c. qui perfectionem. c. ventũ est. 1. q. 1. & c. quomodo. de consecrat. dist. 4. l. si universa. 15. C. de legat.* usurpantes quod est alterius, contra illud *Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & mysteriorum Dei dispensatores &c.* & sic provisos faciunt similiter manere in peccato mortali, si hoc ipsi sciunt, & reddunt obnoxios restitutioni fructuum perceptorum, & aliis pœnis, hactenus *Zerolá.* cui adstipulatur *Rovenius Reipub. Christianæ lib. 1. cap. 3. sub num. 3.* dicens conferentem beneficium absque potestate teneri ad restitutionem, tam ipsum, quàm

Nec possessio, aut usus contrarius Concordatis Ordinariis iuvat.

Clem. Pape 7. Const. 47. Bullarii tom. 1.

Corinth. 4. v. 1.

quàm eũ, cui contulit, omnium fructuũ perceptorum & damni illati Ecclesiæ, & insuper taliter provisum interdictum esse ab ingressu Ecclesiæ &c. Hinc nec prodest ulla cõtraria consuetudo, quæ contra Regulas reservatorias & Constitutiones Apostolicas est potiùs corruptela dicenda, ad excusandas excusationes in peccatis, quàm vera consuetudo: quin tãtò graviora sunt peccata, quantò diutiùs infelicẽ animã detinẽt alligatam, ut disertè loquitur *text. in c. cùm in Ecclesiæ. 9. de simonia. & c. quanto. 4. & c. ult. de consuet.* Vnde *Branden ad Concord. quæst. 5. num. 21.* censet confessarios obligatos esse ad non absolvendum pœnitentes, donec pareant, & Constitutionibus Apostolicis obedientiam præstent.

Quod ab Ordinariis attendi debet.

§. 6. Quæ si Ordinarii quidam collatores magis perpenderent, non tam inconsideratè subinde ad beneficiorum in mensibus Apostolicis vacantium collationes contra Concordata Germaniæ prosilirent; sed de his latiùs *infrà tit. 3. dub. 2. per tot.*

DVBIVM III.

An Concordata Germaniæ capiant ea beneficia, quæ vulgari titulo officia Ecclesiastica *nuncupantur?*

Exponitur status quæstionis.

§. 1. INter alia argumenta, quibus Ordinarii quidam collatores elidere, seu potiùs eludere conantur Concordata Nationis Germanicæ, est & illud, quo beneficia in mensibus Apostolicis vacantia colorare solent titulo officiorum Ecclesiasticorum, existimantes ea sub Concordatorum alternativa non comprehendi.

Officia in titulum data solita comprehendantur sub Concordatis Germaniæ.

§. 2. Ad illud proinde *Respondeo* juxta receptam Canonistarum sententiam, officia Ecclesiastica, quæ in titulum non dantur, veluti est officium custodis, cellarii, Prothonotariorum, & his similia, nec non officia ea, quæ missarum aliquot onus annexum habent, ad nutum amovibilia, non cadere sub

sub reservationem Regulæ olim VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, aut Concordatorum Germaniæ; secùs verò ea, quæ in titulum dari solent, licet simpliciter officia vocitentur, cùm in nihilo distent à beneficiis Ecclesiasticis *c. 2. § cùm verò, de conceſſ. præben & gloſſ. in Clem. fin. verb. ſi beneficiorum. de decimis.* & apertè *text. in c. fin de conceſſ præben. in 6.* ubi post enumerationem eorum, quæ beneficia censentur, inter quæ & officia ponit, additur, *& aliis quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis.* quæ dictio *aliis* est repetiva similium *gloſſ. in c. ſedes. 5. de reſcript. Rebuff. in praxi. part. 1. tit. ſæculare beneficium quotuplex. num. 6. & de devolut. num. 73. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 2. quæſt. 1. num. 92. Hoieda de benef. incompatib part. 1. cap. 8. num. 3. & part. 2. cap. 8. num. 9. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloſſ. 5. § 11. num. 5. & ſeq. Chokier ad reg. eandem gloſſ. 1. num. 2. 9. & 24. & in comment ad reg. 33. aliàs 35. num. 45. Barboſa de off & poteſt. Epiſc. part 3. alleg. 57. num. 142. & 143. ac ſeq.* Et sic cùm officia huiusmodi Ecclesiastica æquiparentur beneficiis, teste *Flamin. Pariſ de reſignat. lib 12. quæſt 1. num. 36.* non possunt aliam ab ipsis conditionem sortiri.

§ 3. Quin nec refert, quo nomine beneficia nuncupentur, nam magis attendi debet natura rei, quàm simplex nominatio *arg. c. ea quæ. 16 de Simonia. Hoieda de benef. incompatib part. 2. cap. 8. num 11. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloſſ. 5. num. 17. & 18.* adeoq; sive vocentur altaria, capellæ, aut oratoria, dummodò in titulum conferantur, hoc est, ad vitam titulati; quod potissimum ex fundatione, seu dotatione, vel Episcopi Diœcesani erectione, institutione, sive approbatione liquet. *Clem. quia contingit. 2 § ut autem. de religioſ. domib. c. quæſitum. 1. q. 3. Rebuff. loco primò cit. num 15. Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 5. n 11. & ead. gloſſ. 5. 4. num. 14. & 15. & § 11. n. 5. & ſeq. Chokier ad eand. reg. 8. loco cit.* quantumcumque etiã dos ipsis assignata sit simplex, veniunt beneficiorum appellatione, & sub reservationibus Regularum Cancellariæ, ac Concordatorum Germaniæ quæcumque beneficia Ecclesiastica in alternis mensibus vacantia comprehendentibus indubitatò continentur, *Sylveſter verb. beneficium. n. 3.* & eleganter *Gomezius ad reg. de infirmis. quæſt. 23.*

Sive vocentur altaria, capellæ, oratoria, aut aliter.

§. 4. An-

Argumentum aliud contra Concordata.

§. 4. Annis porrò superioribus vidi nonnullos collatores Ordinatios, ut provisos Apostolicos excluderent, hoc ipsis potissimum opposuisse argumentum: scilicet beneficia, de quibus agebatur, esse tantùm officia temporalia & manualia, ad nutum amovibilia, seu legata pia: ex quo fortè literæ erectionis in titulum per Episcopum factæ vel essent deperditæ, aut certè non invenirentur, & sic non constaret de perpetuitate tituli: adeoq; sub Concordatis, & Regulis reservatoriis non cadere, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. 5, 6. num. 9. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 1. num. 7.*

Beneficia Ecclesiastica præsumuntur perpetua.

§. 5. Verùm in ambiguo ejusmodi rerum statu scire juvat, de natura & conditione cujusque beneficii Ecclesiastici communiter esse, ut sit perpetuum, & in dubio perpetuum præsumatur, *c. unico. & ibi gloss. verb. perpetui. de capell. monach. in 6. & c. veniens. 5. de filiis Presbyter. Rebuff. in tract. de nominat. quæst. 9. num. 25. vers. in contrarium me trahit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. 5. 6. num. 7. Vvames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 229. num. 2. Rota part. 1. diverss. decis. 508. num. 7.* Quin etiam in dubio semper præsumendum sit, in beneficii Ecclesiastici fundatione & erectione Episcopi Diœcesani auctoritatem & consensum interv[e]nisse, *Rebuff. in praxi tit. quid sit, & quot modis dicatur beneficium. num. 8 sub fin.* ubi, *capella fundata ad serviendum Deo, licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. num. 50. Barbosa de jure Eccles. universs. lib. 3. cap. 5. num 1. 23. & 24. Rota apud Seraphin. decis. 871. num. 3. & cit. decis. 508. part. 1. diverss. num. 7.* Adhæc perpetuitas & non temporalitas seu manualitas beneficii colligitur, ubi concurrunt cætera, quæ ad veri perfectiq; Ecclesiastici beneficii naturam & subsistentiam requiruntur; ut est habilitas ex parte conferentis, & ejus cui confertur ex Ecclesiastica conditione idonea: ut nempe persona conferens sit Ecclesiastica, Episcopus, Prælatus, vel Canonicus &c. & is cui providetur, sit clericus: item qualitas beneficio inhærens, quæ præcipua est, ut in titulum conferatur, *gloss. 1. in fin. Clem. 2. de decimis.* ut sit perpetua, id est, ad vitam beneficiati *c. Sanctorum. 70. distinct. c. veniens. 5. de filiis presbyter. Rota præcit. decis. 508. num. 3. & seq.*

part.

part.1.diverſ. & apud Gregor. XV.deciſ.48. num.6. Et denique canonica inſtitutio,per quam quis in hanc perpetuitatem velut inveſtitur. Sunt enim hæc ſigna, & velut ſymbola veri Eccleſiaſtici ſpiritualizati & perpetui beneficii; *Ioan. de Selva.tract.de benef.part.1.quæſt.1. Hoeda de benef incompatib. part. 2.cap.8. num.10. VVameſius in conſil.canon.tom.1.conſil.229.num.2. Layman Theol.moral.lib.4.tract.2.cap. 5.ſub num.6.* Itaque dum conſtat de diverſis ſucceſſive collationibus, proviſionibus & inſtitutionibus uſque ad vitam beneficiati factis, judicandum eſt illa beneficia habere veram rationem Eccleſiaſtici perpetui beneficii; præſertim dum ſic ſunt conceptæ,ut nullo modo poſſint intelligi factæ de manualibus aut temporalibus beneficiis,aut officiis; eoq; magis,ſi expreſſa ſit,expreſſimq; adjecta formalis perpetuitatis appellatio,quæ non patitur hæc beneficia alio jure cenſeri,quàm denominatio demonſtrat, *l.labeo.7 ff.de ſuppell.leg VVameſ. loc.cit. Garcias de benef.part.1. cap.2.num.113.* Ad quam perpetuitatem & inhærentem perpetui beneficii Eccleſiaſtici qualitatem coadjuvandam concurrere quoque poſſunt alia,quæ de hiſce officiis Eccleſiaſticis proviſis cum quotquot aliis in iiſdem Eccleſiis perpetuis beneficiatis ex æquo, aut ſaltem cum parvo diſcrimine forſan ſunt communia, & quæ non niſi ſimilibus competunt,videlicet idem habitus Eccleſiaſticus choralis, ſtallum in choro, eædem in officio Divino functiones, fructuum atque emolumentorum perceptio; quibus notis cum aliis perpetuis beneficiatis paribus, non imparia cenſeri debent horum beneficia, *VVameſius loc.cit.*

§. 6. Præterea beneficium de ſua natura manuale fieri poteſt perpetuum conſuetudine, vel præſcriptione; maximè, ſi ciuſmodi conſuetudo, vel præſcriptio proceſſerit à tempore, quo ſciente & patiente illo,qui ius removendi prætendit, fuit aliquis proviſus in titulum perpetuum, & talis proviſio habuit effectum. *Gonzalez adreg. 8. gloſſ. 5. §. 6 num. 34. & ſeq. Chokier in comment.adreg. 37. aliàs 39. cancell. num. 11. DAluin. in trac. de Epiſcop. poteſt. cap. 6. num.1. & cap.17. num. 4. Barboſa de iure Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 5. num. 23.* *Quin & manualia poſſunt fieri perpetua.*

Beneficii perpetui rationem non minuit iusta beneficiati amotio.

§. 7. Beneficii porrò perpetui rationem non minuit, quamvis beneficiati, meritis ipsorum id exigentibus, amoveri queant; cùm accidentaria hæc iusta de causa amovendi potestas regulariter rei naturam, conditionem & substantiam non immutet. Nam ut perpetuum sit & censeatur beneficium, satis est, quod in voluntate & potestate beneficiati sit, ut quamdiu vivit, possit esse perpetuus Rector; eo enim modo accipitur perpetuitas beneficii, *c. unico. de capell. monach. in 6. & gloss. in verb. perpetuas. in c. finali de rescrip. eodem 6.* Vnde in casu huius concessæ amotionis non tam voluntas amoventium, quàm factum eius qui amovetur, in consideratione habetur: siquidem in vera & propria manualitate & amovibilitate nulla fit cõsideratio volũtatis, seu facti ipsius beneficiati, sed ipsius superioris, qui sic suo nutu ex solo voluntatis arbitrio constitutum in officio vel beneficio amovere, & inde avocare potest. *c. cùm ad monasterium. 6. §. tales. de statu monach. & c. 2 §. priores. eod. tit. & Clem. 1. de suppl. neglig. Prał.* Imò licet beneficiati in receptione sua iurent se beneficio cessuros ad nutum collatoris, seu potestatem amovendi habentis: id accipiẽdum est de amotione ex iusta & rationabili causa; quæ amotionis facultas perpetuitati beneficii non derogat. *VVamesius præcit. consil. 229. num. 3 & 4.* quæ pro hoc incidenti sufficiant. Idcircò in beneficiis ultimus status attendi debet, an ad vitam beneficiati consueverint conferri, *VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 257. n. 9.* ex ea enim ratione censebuntur beneficia perpetua Ecclesiastica. *Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 8. num. 15.*

DVBI-

DVBIVM IV.

An sub alternativa Concordatorũ cadant beneficia post eorum datã erecta & fundata, & quorum collatio in quovis mense Ordinariis ex fundatione est reservata?

§. 1. COntra Concordata porró,& reservationes Apostolicas communiter etiam moveri solet, videlicet sub iis non comprehendi beneficia post eorundem datam & promulgationem creata & erecta, iuxta declarationem Papæ in *Clem. unica. c. fin. de rescript. Litteras Nostras super conferendo tibi beneficio vacaturo directas, ad beneficium post datam ipsarum creatum statuimus non extendi.* & tenuit olim *Rota decis. 32. aliàs 858. num. 7. de præben. in antiq.* Sed nec ea beneficia, quorum perpetua collatio in quovis mense Ordinariis in fundatione expresè reservatur, cùm cuivis liberum videatur, eam quam voluerit, rebus suis legem ponere. Hinc operæ pretium duxi veritatem breviter enucleare, & contrariis argumentis satisfacere.

Dubitatur an Concordata Germaniæ comprehendant beneficia post eorum datam & promulgationem erecta.

§ 2. *Respondeo igitur primò*, tam reservationes Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ, quàm Concordatorum Germaniæ afficiunt non solùm beneficia ante, sed & post ipsorum datam & promulgationem creata & de novõ erecta; quippe cùm sint reservationes generales, semper reservant, semperq; loquuntur *l. Arriani. 5. C. de hæret. Rota apud Caputaquen. part. 1. decis. 220. num. fin.* Vnde in casu præsenti non potest considerari nova creatio post alternativam Concordatorum reservationem, quia tam ante creationem, quàm post semper reservant, semperq; loquuntur. *Æneas de*

Resolvitur affirmativè.

de Falcon. de reservat. quæst. 3. principali, num. 8. Et eo ipso, quod beneficium sit de novo creatum, post ipsam creationem Regulæ reservatoriæ & Concordata subintrant, ut proinde non sit dubium, ut dicit *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 44. & seq.* quin sub iis comprehendatur. Tum quia, quando reservatio est generalis & favorabilis, non autem specialis, nec pro certa persona, sicut in casu nostro Concordatorum, reservatio capit beneficia posteà erecta, ut firmant *Lapus in c. si propter tua. num* 4. *vers. sed contra quia. de rescript. in* 6. *Aeneas de Falcon. loc. cit. Mandosius in reg. 3. cancell. q. 7. num.* 21. *vers. contraria opinio est verior.* Vbi concludunt, quod quando reservationes sunt per formam Constitutionum, Legum, seu Regularum, non est in consideratione nova creatio. Huc accedit, quod cùm Concordata capiant quæcumque beneficia in alternis mensibus vacantia, ideoq; quamvis adsit ista qualitas novæ creationis, aut erectionis, nihilominùs sub ista generalitate *quorumcunque beneficiorum* includitur; sufficit enim quod sit actu beneficium, licet ante, vel post Concordata fundatum & erectum, *Gonzalez ad reg. 8 cancell. gloss. 9 §. 5 à num* 44. *usque ad fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num.* 519 *& seq. V Vamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 242. num.* 4. *Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 34. in fin. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 4. num. 9. & seq. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num* 81. *Zoesius ad lib. 3. Decretal. tit. 5. num. 27.* qui accuratè hanc materiam pertractant.

Respondetur ad argumenta contraria.

§. 3. Nec obstant in contrarium suprà adducta, quia procedunt in reservationibus specialibus pro certis personis, uti in terminis dictæ *c. lem. finalis de rescript.* Vbi gratia seu reservatio facta ad favorem certæ personæ de beneficio vacaturo, nõ se extendit ad beneficium post datam gratiæ erectum, quia tunc cùm talis reservatio sit ambitiosa & odiosa, ac restringẽda *c. quamvis plenissima. 4. de præben. in* 6. meritò non extenditur ad futura, & de novo creata beneficia. *Gregor. Tholosã. trac. de benef. cap. 17. nũ. 1.* ad quæ nec preces primariæ extẽdũtur. *Chokier in comment. ad eas dẽ. sect. 2. vers. super singulis beneficiis. nũ* 11.

Quæ

Quæ omnia cessant in reservationibus nostris, quæ non sunt speciales, nec pro certa persona, sed generales, & per viam legis & pacti ob publicam utilitatem, pacem, & unionem, ideoq; favorabiles & ampliandæ. *Gonzalez & Chokier locis citatis, ac VVamesius ibidem.*

§. 4. Quamvis verò *Garcias loco suprà citato num.* 520. teneat beneficia noviter creata & erecta cadere sub Regulis reservatoriis, dicit tamen id non procedere in ipsa prima vacatione per creationem & erectionem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem: durum enim videretur, & à mente Papæ longè alienum, quod si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur beneficium per Ordinarium, quod non esset de jure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro prima vice, nec patronus Ecclesiasticus præsentare; nihilominùs *Gonzalez ad reg. 8. cancell. glossa 9. §. 5 num.* 50. contrarium tuetur, nempe tale beneficium venire sub Regulis reservatoriis, etiam in prima vacatione per creationem & erectionem. Magis tamen placet prior sententia, ne fundatores à fundationibus beneficiorum arceantur, si simul atque creata essent, in mense videlicet Apostolico, provisis Apostolicis deberentur. *Excepta tamen primâ vacatione per erect. mem.*

§ 5. Ad alteram dubii partem veniendo *Respondeo secundò,* hujusmodi fundationes beneficiorum perpetuam in quovis etiam mense collationem Ordinariis reservantes, excluso Summo Pontifice, de jure fieri non posse, & si quæ tales sunt, ipso facto improbatas esse, & minimè attendendas: adeoq; nec impedire, quò minus ea beneficia sub alternativa Concordatorum Germaniæ, seu reservationibus Regularũ Cancellariæ Apostolicæ, dum in mensibus Pontificiis vacare contingit, comprehendantur, præsertim si sint juris patronatus Ecclesiastici; talis enim conditio est contra naturam substantialem beneficii; siquidem Papa ex vi primæ jurisdictionis & potestatis disponendi de beneficiis à principio non Apostolis, sed S. Petro illorum Principi a Christo datæ, est collator supremus & universalis omnium beneficiorum in urbe & orbe, seu libera sint, seu non libera, aut electiva *c. 2. de* *Nequit in fundatione beneficii ejus collatio re servari Ordinario in omni mense, exclusa Papa.*

præben. in 6. Clem. 1. ut lite penden. Quia ipse est supremus dispensator bonorum Ecclesiasticorum, & superior omnium Clericorum, & Episcoporum, atque *Ordinarius Ordinariorum*, sive *Episcopus Episcoporum*, sicuti antiquitus appellari solitus erat juxta *Baronium ad annum Christi* 142. *num.* 4. *& ad annum* 216. *num.* 4. *& Severinum Binium in notis Concilii Carthaginensis sub Cypriano Episcopo*; conformiter *gloss. in c. felicis. 5. verb. privata. de pœnis in 6. c. cuncta per mundum. & c per principalem. 9. q. 3. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quæst. 4. num. 34. VVamesius in consil. canon. tom. 1. cons. 246. num. 1. Chokier in comment. ad reg. 8 num. 3. 4. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10 sub num. 1.* Ut proinde ab illius jurisdictione generali, & potestate collativa nullum beneficium eximi possit, utpotè quæ nullis legibus aut regulis coarctatur : ideoq; Papa vocatur Deus in terris circa beneficialia, *Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proœm. num* 31. 32. 33. 34. 35. *& seq. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 241 num. 3.* Hinc licet quivis sit rerum suarum arbiter & moderator, *l. in re mandata. 21. C. mandati.* nemo tamen facere potest, quin jura desuper statuta locum habeant. *l. nemo 55. de legat. 1. & c. requisivisti. 15. de testament.* ibi *Privata dispositio testatoris non potest generalem Constitutionem canonis immutare. Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quæst. 14. num. 3. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. num* 42. *& 43. cum aliis ibidem citatis. Piasecius in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. art. 5. de visitat. beneficiorum &c num. 5. VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 231. num. 7. & consil. 252. num. 11. Rota decis. 10. alias 868. num. 1. & seq. de testament. in antiq. & apud Gregor XV. decis. 4. num. 9. & 10. & apud Duran decis. 406 n. 6. part 2.* Præterea Papa reservando generaliter, uti in Regulis Cancellariæ Apostolicæ, & Concordatis Germaniæ, derogat omnibus juribus, statutis, & consuetudinibus in contrarium : ita ut eiusmodi fundationes nec fieri, aut factæ subsistere possint, *Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. Rota apud Duran loc. cit num.* 10. Sed nec fundator præjudicare potest juri Ordinariæ collationis, quod Episcopus habet in omnibus beneficiis suæ Diœcesis, *c. sic quidam. & c. noverint. 10. q. 3 Flamin. Paris. loc. cit.* nisi ipso consentiente & patiente. *Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 10. num. 4.* nam inferio-

inferiores Episcopo non habent potestatem conferendi, nisi de consensu Episcopi, *c. ex frequentibus. 3. & c. cùm venissent. 6. de institut. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proœm. num. 12.* vel ex privilegio Papæ.

DVBIVM V.

An sub Concordatis comprehendantur beneficia Iuris patronatus?

§. 1. PRæsuppono ex communi DD. sententia, *Ius patronatus* hic non accipi pro eo, quod jure Civili habet patronus in servum à se manumissum, de quo extat *tit. in ff. de iure patron. & in C. de bonis libert.* Sed quod beneficio sacrorum Canonum illis tributum est, qui vel fundarunt, vel construxerunt, vel dotarunt Ecclesiã, sive ipsi, sive alii à quibus causam habent, *c. quoniam. 3. de iure patron.* & propriè dicitur *potestas præsentandi instituendũ ad beneficium Ecclesiasticum vacans.* *Sensus vocabuli* Ius patronatus.

§. 2. Est autem hoc jus duplex: aliud enim est *Ius patronatus Ecclesiastici*, aliud *Laici*, *c. unico. de iure patron. in 6. & c. cùm autem. 24. X eodem tit.* Addunt aliqui *mixtum. ius patronatus Ecclesiastici* juxta *Covarruviam in practic. quæst. cap. 36. sub num. 2.* dicitur, non quod Ecclesiasticus possidet (is enim etiam laicum patronatum possidere potest) sed quod competit alicui ex eo, quod ex bonis Ecclesiasticis Ecclesiam fundavit, vel extruxit, vel dotavit, vel quod habetur ratione Rectoratus Ecclesiæ, aut dignitatis Ecclesiasticæ; ut si quis fundaverit Ecclesiam, id est, si tribuerit fundum, in quo ædificata est; si eam extruxerit, vel dotaverit, si beneficium pecuniâ ex bonis Ecclesiasticis perceptâ erexerit, habet jus patronatus Ecclesiastici. Item si quis habeat jus præsentandi quà Episcopus, Abbas, Præpositus, Decanus, Scholasticus &c. hoc jus est patronatus Ecclesiastici. *Ius patronatus laici* dicitur, quod competit alicui, quia ex bonis patrimonialibus, seu sæcularibus Ecclesiam fundavit, *Ius patronatus duplex.*

fundavit, vel construxit, vel dotavit, aut beneficium aliquod erexit, aut quia ab aliquo horum causam habuit; nec refert, an sit Clericus, nam equidem inter patronos laicos censebitur, si hoc jus nactus fuerit ratione proprii & sæcularis patrimonii, seu quasi patrimonii, *gloss. in Clem. 2. verb. præsentare. de jure patron. Covarr. loc. cit. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quæst. 4. num. 39. 40. & 41. Lessius de just. & jure. lib. 2. cap. 34. dubit. 4. per tot. Vallensis in parat. it. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 72. num. 152.* super quo extat hic versiculus vulgaris.

Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.

In ejus creatione Episcopi Diœcesani consensus necessarius.

§. 3. Quod intellige mediante Episcopi Diœcesani consensu, qui in his intervenire debet, *c. illud. 8. c. cùm sæculum. 13. & c. nobis. 25. de jure patron. ubi gloss. 1. Rota part. 1. recent. decis. 517. num. 3. & part. 2. decis. 337. num. 4. & 5. & apud Manticam. decis. 86. num. 5. atque apud Gregor. XV. decis. 420. num. 1. & in addit. num. 7.*

Patronatus laicus potest fieri Ecclesiasticus.

§. 4. Si tamen patronatus laicus donatione, vel testamento, vel alia ratione transferatur in Ecclesiam, Capitulum, Collegium Canonicorum, vel Monasterium, vel annectatur alicui beneficio, aut dignitati, v. g. Præposituræ, Decanatui &c. tunc fit patronatus Ecclesiasticus, & de illo tanquam Ecclesiastico est judicandum; colligitur ex *c. unico. de jure patron. in 6. Covarr. suprà num. 5. & præter alios præcitatos, Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 5. 6. & 7. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 9. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 553. Viggers. de jure & just. tract. 7. cap. 3. dub. 2. sub num. 9. Zypæus in Consultat. Canon. lib. 3. consultat. 1. de jure patronatus. Rota part. 2. recent. decis. 740. num. 2.*

Patronatus confraternitatum laicorum censetur laicus.

§. 5. Verùm jus illud præsentandi, quod competit quibusdam confraternitatibus, vel sodalitatibus, quæ aliquam capellam, vel beneficium collatis symbolis, vel aliter instituerunt, censetur esse patronatus laici, quia ipsi laici sunt, & ex bonis sæcularibus instituerunt: unde de illo tanquam de laicorum patronatu judicandum, quamvis ipsi in quibusdam locis Ecclesiæ vocentur, *Covarr. suprà num. 8. Lessius loco præcit. num.*

*num.*21.licet *Garcias de benef.part.*5.*cap.*1.§.11.*num.* 607. contrarium tueatur, nimirum esse patronatum Ecclesiasticum, de quo,si placet,ipsum consule.

§. 6. Denique *ius patronatus mixti* dicitur, quod partim ratione patrimonii,partim ratione Ecclesiæ competit. Tametsi autem de rigore juris laicus jus patronatus, de quo hîc agimus,habere non possit,cùm sit spirituale,seu potiùs temporale spirituali annexum *c.de iure.*16.*de iurepatron.c.quanto.*3. *de iudicÿs.* (antecedenter scilicet,quia ordinatur ad præsentandum clericum ad beneficium,ut in eo instituatur) & laicus spiritualia tractare nequeat,*c. decernimus.*2.*de iudicÿs.c.causam.*7.*de præscript.* tamen ex benignitate quadam à sacris Canonibus conceditur illi hoc jus, remunerationis cujusdam causâ,ut hâc ratione magis excitentur laici ad fundandas,extruendas & dotandas Ecclesias,*Vallensis in paratit.Decretal, lib.* 3.*tit.*38.§.2.*num* 3. *Ius patronatus mixti explicatur.*

§. 7. His præsuppositis, *Respondeo primo*, beneficia juris patronatus Ecclesiastici comprehenduntur tum sub Regula IX.Cancellariæ Apostolicæ, tum sub Concordatis Germaniæ; prædicta enim Regula Cancellariæ complectitur omnia beneficia Ecclesiastica qualitercumque qualificata, ubicumque existentia, in mensibus reservatis vacatura; Concordata autem loquuntur de omnibus omninò beneficiis,quorum ad inferiores pertinet collatio, præsentatio, electio,seu quævis alia dispositio: unde clarum est, quod capiant beneficia juris patronatus Ecclesiastici absque ulla alia expressione.*c.dilectus.*6.*de off.legati.c.cùm dilectus.*28.*de iurepatron.Covarr loco cit.num.* 2. *Gonzalez ad reg.*8.*cancell. gloss.* 18. *num.*6.*Piasec.in praxi Episcop.part.*2.*cap.*5. *art.* 1.*num.*40.*vers. iuripatronatus &c. Garcias de benef.part.*5.*cap.*1.§.11.*num.*552.*& seq.VVamesius consil.canonic.tom.* 1.*consil.*252.*num.* 11.*Chokier ad reg.*8.*gloss.* 8.*num.*1. *Barbosa de off & potest.Episc.part.*3.*alleg.*57. *num.*257.*Vallensis in paratit.Decretal.lib.*3 *tit.*38.§.3.*num.*5.*Layman Theol.moral.lib.*4.*tract.*2 *cap.*11.*num.*2 *Zypæus in consultat. canonicus lib.*3.*consultat.*1.*de iurepatronatus, Rota decis.*740 *num.* *Beneficia iurispatronatus Ecclesiastici comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ.*

2 part. 2. recent. & apud Duran decis. 406. num. 5. part. 2. Et proinde monet idem *Garcias loco cit.* in impetratione beneficii juris patronatus Ecclesiastici non esse necessariam illius mentionem.

Minimè verò beneficia juris patronatus laici.

§. 8. *Respondeo secundò*, beneficia juris patronatus laici non comprehenduntur sub Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, aut Concordatis Germaniæ sicut nec sub aliis quibuscumque reservationibus generalibus, *gloss. in c. 2. verb. collatio. de præben. in 6.* Ratio est, quia cùm patroni laici non titulo Ecclesiastico, sed quasi proprio dominio, & titulo oneroso, scilicet fundationis, constructionis, vel dotationis, & sic quasi per viam pacti & contractus de consensu Ecclesiæ jus illud possideant, certum est Papam non intendere ejusmodi beneficia reservare, & laicis jus suum tollere, vel illi in aliquo derogare, ne ipsi ab impendendis Ecclesiæ obsequiis, sumptibus & favoribus abalienentur; quod Concilium Tridentinum *sess. 25. cap. 9. de reform.* expressè cavit his verbis. *Legitima patronatuum jura tollere, piasq; fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est.* Secus autem in jure patronatus Ecclesiastici, quia in eo cessat prædicta ratio; & facilè eidem præjudicatur, etiam per simplicem collationem à Papa factam absque ullius derogationis expressione. *Covarr. in practic. quæst. cap. 36. num. 2. 3. & seq. Flamin. Pariz. de resignat. lib. 2. quæst. 4. num. 35. 36 & seq. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 255. num. 13. & 14. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 571. VViggers de jure & just. tract. 7. cap. 3. dub. 3. num. 13. 14. & 15. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 3. & gloss. 8. per tot. & ad preces primarias sect. 2. lit. Q. vers. præsentationem. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 25. 26. & seq. & num. 144. & 257. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. sub num. 3. & cap. 11. num. 2.*

Etiamsi vacent apud Sedem.

§. 9. Hinc non impeditur patronus laicus à sua præsentatione, etiamsi contingat beneficium vacare apud Sanctam Sedem *Covarr. & VViggers loc. cit.* nisi Papa nominatim hujusmodi patronatui derogarit.

§. 10. Imò

§. 10. Imò nequidem comprehenderetur, licet in literis Apostolicis poneretur hæc,aut similis clausula, *ad cuiuscumque patroni præsentationem pertineat*, qualis habetur in Regula IX.Cancellariæ Apostolicæ; nam illa dum adscribitur, apponi solet,quò Papa significet se cujuslibet Ecclesiastici patroni juri derogare, quia Ecclesiastici patroni etjam multi sunt,& diversi Ordinis. Quápropter etiam antiqui Canones cum minimo, quo fieri potuit præjudicio, voluerunt emendari mala,quæ occasione difficultatis inter patronos contigissent Ecclesiis obvenire, non autem facilè ad privationem, aut derogationem juris ipsorum volunt procedi,ut *c.si verò.12 c.quacumque Ecclesiæ.2.de iurepatron.Covarr. Gonzalez,VViggers locis cit.& Garcias ibidem num.572.*

Ne quidē, si penantur verba ad cuiuscumque præsentationem.

§.11. His addo,quod etiamsi in literis collationis expressè ponatur hæc clausula derogatoria,*Non obstante,quod beneficium sit patronatus laici.* non tamen per hoc censetur derogatum juri patronatus laici illustrium videlicet personarum, ut Regum,Ducum aut Marchionum &c. si forsan tales sint patroni illius beneficii,quia ut ipsis derogetur,debet idipsum nominatim exprimi, juxta Regulam nunc XLII. aliàs XL. Cancellariæ Apostolicæ,*Chokier ad eandem,& ad preces primar. senarum sect. 2.lit. Q.VViggers loco præcitato.*

Inò nec clausula expressa derogatoria extenditur ad ius patronatus laicum illustrium personarum.

§.12. Proinde generaliter loquendo, Papa nunquam censetur in dubio velle præjudicare, aut derogare juri patronatus laici, nisi utendo supremâ & absolutiore potestate id exprimat,*gloss.& DD.in c.cùm dilectus.28.de iurepatron.* quâ non facilè utitur citra magnam necessitatem, & commune Ecclesiæ bonum; quia quæ ex contractu,aut quasi contractu, & præsertim oneroso concessa sunt, non possunt citra necessitatem immutari,*VVamesius dicto consil.255.num.13.& VViggers suprà num.15.* Qualis expressio non est necessaria,ut censeatur derogatum juri patronatus competentis Clericis, seu Ecclesiasticis personis, in quas, uti major est Pontifici potestas,ita quoque in gravando illas proclivior voluntas: ideoq; nisi illarum beneficia specialiter excipiantur, censentur semper contineri sub gratiis Papalibus, sub quibus ex adverso

Ex Papa nunquam derogare censetur iuri patronatus laici, nisi id exprimat.

non intelliguntur comprehendi beneficia juris patronatus laici, nisi peculiariter cum ejus derogatione exprimantur. *VVamesius loc. cit.*

In beneficiis minoribus vacantibus apud S. Sedem, non solum nominatio spectat ad patronos laicos sed etiam institutio ad Ordinarios Diœcesanos.

§. 13. Sed petes, an beneficia, in quibus præsentatio ad patronum laicum spectat, si vacaverint apud Sedem Apostolicam, ita à *c. licet. 2. de præben. in 6.* eximantur, ut non solùm patronus nominare, seu præsentare ad ea clericos possit, sed etiam jus instituendi ad locorum Ordinarios pertineat. Respondet auctor glossæ *in reg. 40 aliàs 42. Cancell.* nominationem quidem esse patronorum laicorum, sed institutionem Romano Pontifici reservari, quod tamen *Covarr. in practic. quæst. cap. 36. num. 5.* censet tantùm locum habere in Episcopatibus, Abbatiis, & cæteris dignitatibus, quæ Pontifici per *II. & III.* nunc autem *III. & IV.* Regulam Cancell. Apost. cessantibus Concordatis, reservantur, non autē in beneficiis minoribus, quorum præsentatio ad patronos laicos pertinet: in his enim & jus nominandi ad ipsos patronos spectare, & jus instituendi ad locorum Ordinarios Episcopos Diœcesanos. ita cum dicto *Covarr. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. VViggers ibidem tract. 7. cap. 3. num. 17. Chokier. ad reg. 40. aliàs 42. cancell. num. 26.*

Beneficia quoque iuris patronatus mixti non cadunt sub Concordata Germaniæ.

§. 14. Verùm quid in tertia juris patronatus specie ? videlicet *mixto*, hoc est, partim *laico*, partim *Ecclesiastico*: an cadat sub dispositione Regularum Cancellariæ, vel Concordatorum Germaniæ? videtur opinio negativa probabilior: nam in favorabilibus potiùs est attendenda qualitas laicalis, ne laicus propter Clericum perdat suum privilegium, hoc enim æquum est, ut in re individua non patiatur quis præiudicium ratione societatis, quæ illi cum altero communis est; & ideò tale ius patronatus mixtum non subiacet reservationibus generalibus: imò nec precibus primariis. *Couarr. in pract. quæst. cap. 36. num. 5. Gonzalez ad reg. 8. cancell. glos. 18. num. 12. & seq. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 255. sub num. 15. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 40. Chokier ad reg. 8. gloss. 1.*

sub

sub num. 3. & gloss. 8. num. 1. & ad preces primar. sect. 2. lit. Q. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 27. 144. & 257.

§. 15. Quod tamen iuxta præcitatos auctores limita *primò*, dummodò patroni laici habeant maiorem, vel saltem æqualem partem vocum in dicto iure patronatus: secùs autem, si pars vocum patronorum Ecclesiasticorum esset maior & potentior, ac præponderaret vocibus laicorum, veluti si ius patronatus ad unum laicum, & duos Clericos spectaret, vel si ad Decanum alicuius Ecclesiæ, & ad Priorē Monasterii, atque ad Prætorem laicum certi loci pertineret, tunc enim attenditur maior pars prædominans, cùm semper à potentiori fiat denominatio *l. quæritur. 10. ff. de statu hom. & DD. supracitati.*

Dummodò patroni laico habeant maiorem, vel saltem æqualem partem vocum.

§. 16 Limita *secundò*, dummodò ius patronatus mixtū, imòctiã laicū solū cõpetat ex fundatione, constructione, seu dotatione, vel donatione facta ab habente illud ex aliquo de prædictis titulis. Nã reliqui patronatus competentes ex præscriptione, cõsuetudine, vel privilegio, aut usurpatione, aut alio quocumque modo, non exciperentur à reservationibus Pontificiis, *Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34 dubit. 9. num. 42. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 573. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. & gloss. 8. num. 2. nec non ad preces primar. sect. 2. lit. Q. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 28.* Tum quod tales patronatus sint hodie prorsus sublati per Concilium Tridentinum *sess. 14. de reform. cap. 12. & sess. 25. de reform. cap. 9.* Tum quod etiam ante Concilium Tridentinum includerentur sub reservationibus Papalibus, quia tales patronatus censentur verè Ecclesiastici, utpote ex Ecclesiasticis originem trahentes; cùm laici isti nihil in Ecclesiam contulerint. *Covarr. Lessius suprà. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 582. Chokier & Layman locis citatis.*

Ex aliàs ius patronatus laicum comparat ex fundatione, constructione, seu dotatione &c.

§. 17. In dubio tamen, quo constat quidem Clericum fundasse aliquod beneficium Ecclesiasticum, ignoratur autem ex quibus bonis illud fundaverit, an de acquisitis intuitu Ecclesiæ, ut dicatur de iure patronatus Ecclesiastico, an de propriis patrimonialibus, seu quasi patrimonialibus, ut dicatur de iure patronatus laicali; si patronus laicus

Ius autem patronatus laicum in dubio censetur, dum laicus est in possessione.

me, secus vero minimè.

cus sit in quasi possessione huiusmodi iuris patronatus, tunc præsumi laicale, & fundatum ex bonis propriis & patrimonialibus; sin autem aliter, præsumi Ecclesiasticum & fundatum ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ censet *Gonzalez loc. cit. num.* 109. *& seq.* à quo non discrepant *Garcias suprà num.* 594. ac *Vallensis in paratit. Decretal. lib.* 3. *tit.* 38. §. 2. *num.* 2. dicentes, quando non apparet, quâ ratione competat ius patronatus, attendi ius successionis: nam si per successionem deferatur, præsumi laicum, quia iura Ecclesiastica iure successionis non deferuntur, nec dantur *c.* 1. *de præben.*

Hæres fundatoris potest sibi reservare ius patronatus.

§. 18. Denique hîc notare placeat, quod dum testator ultimæ voluntatis suæ elogio pro fundatione perpetui beneficii Ecclesiastici legat dotem sufficientem & certam, seu ex bonis suis cupit illud dotari, & hæres conformiter dictæ dispositioni idipsum exequitur, potest sibi reservare ius patronatus; quia testator iubendo, quod beneficium Ecclesiasticum dotetur & erigatur, si hæres hoc faciat, poterit reservare ius patronatus, cùm repræsentet eandem personam defuncti, *Rota apud Seraphin. decis.* 871. *num.* 2. ibidemq; sub *num.* 4. res non minùs notatu digna additur, quod nimirum patronus de consensu Ordinarii Diœcesani possit pro una vice ad beneficium præsentare eum, qui nō habet omnes qualitates in fundatione appositas.

DVBI-

DVBIVM VI.

An ſub Concordatorum alternativa comprehendantur beneficia Curata?

§. I. RE*ſpondeo* indubitatum eſſe, quin beneficia curata comprehendantur ſub alternativa Concordatorum Germaniæ, ex verbis generalibus, *De cæteris verò dignitatibus & beneficiis quibuſcumque ſæcularibus & Regularibus &c.* Id enim importat vis & poteſtas univerſalis huius dictionis *Quibuſcumque*, ut omnia omninò beneficia complectatur, etiam præter expreſſa, & ad quæ aliàs nõ extenderetur *c. ſolitæ. 6. §. nobis autẽ. de maior. & obed. Paulus Pariſ. vol. 1. conſil. 92. nũ. 7. VVameſ. in conſil. canon. tom. 1. conſil. 255. num. 19. Franciſc. leo in theſau. fori Eccleſ. part. 1. cap. 15. num. 60. Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 8. num. 61. Chokier in comment. ad reg. 19. aliàs 20. de non impetr. benef. per obit. vivent. num. 11. Rota deciſ. 680. num. 5. part. 2. recent. & apud Seraphin. deciſ. 980. num. 8. apud Gregor. XV. deciſ. 267. num. 5. & in addit. num. 32. nec non apud Duran deciſ. 233. num. 32. part. 1.* non ſecus, ac dictio *omnia c. ſi Romanorum. verſ. dicendo verò omnia. diſt. 19. Paul. Pariſ. loc. cit. num. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 6. num. 20. Barboſa de offic. & poteſt. Epiſc. part. 3. alleg. 101. num. 39.* Et qui omnia dicit, nihil excipit, *l. teſtatorem. 68. in princip. ibi prædium Seianum omne. ff. de leg. 3.* latè *Gonzalez loc. proximè cit. num. 21. & ſeq.* ubi dicit, quod licet Regulæ olim VIII. nunc autem IX. Cancellariæ Apoſtolicæ non forent addita iſta verba *cum cura & ſine cura*, equidem ex ſola univerſali dictione *omnia beneficia Eccleſiaſtica* comprehenderentur curata; quod & confirmat *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 508.* ideoq; tantùm adiecta eſſe maioris claritatis gratiâ, ut proinde nil certius ſit, quàm beneficia curata ſub Concordatis Germaniæ cadere, *Layman Theol. moral. lib. 4. trac. 2.*

Beneficia curata cadunt ſub Concordatis Germaniæ.

trac. 2. cap. 10. num. 3. Zypæus in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. num. 15. Rota apud Cavaler. decis. 572. num. 1.

Requisita ad beneficium curatum.

§. 2. Vt beneficium porrò dicatur curatum, seu Ecclesia Parochialis, inter alia substantialia concurrere debent infrascripta. *Primò* requiritur potestas ligandi & solvendi in foro pœnitentiali, quæ non cadit nisi in sacerdotem, *c. in novo. dist. 21. c. omnis 12. de pœnit. & remiss.* idq; ex necessitate ratione oneris ipsi imposita, *gloss. in Clem. dudum. 2. verb. impendant. de sepultur. & ibi DD. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 35. Chokier ad eandē reg. gloss. 2. nū. 1. Secundò*, ut sit certa parochia, & locus certis finibus & limitibus constitutus ac designatus, in quo populus alicui Ecclesiæ deputatus degit, *c. Ecclesias. 13. q. 1. in princ. Concil. Triden. sess. 24. de reform. cap. 13. sub fin. ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines &c.* Nam talis Ecclesiæ Rector dicitur populum regere *c. 1. de capell. monach.* cùm alioqui Archidiaconi, Abbates, & similes habeant curam animarum, & non dicantur curati, *Anast. Germon. de indult. Card. §. ac beneficia. num. 43. & seq. Chokier ad preces primar. sect. 2. vers. cum cura.* *Tertiò* requiritur, ut Rector Ecclesiæ curatæ exerceat curam nomine suo, non alieno *c. extirpandæ 30. §. qui verò. de præben. Rebuff in praxi tit. de non promot. inf. annum. num. 36. Gonzalez dicta gloss. 6. num. 40.* nisi sit principalis dignitas in Collegiata *Chokier ad reg. 8. gloss. 2. num. 1. Quartò*, ut Solus suo nomine regat, non cum adiuncto, vel duobus, aut pluribus aliis; quia ut unum corpus duo capita habere non potest, nisi sit monstrum, ita nec Ecclesia duos, vel plures curatos, *c. cùm non ignores. 15. de præben. c. in apibus 7. q. 1. c. sicut in unaquaque. 21. q. 2. Mascardus de probat. conclus. 469. incip. curam animarum. num. 5. & seq. Gonzalez & Chokier loco cit.*

Quibus rebus deficientibus, non desinit beneficium esse curatum.

§. 3. Ex quibus infertur *primò*, quod etiamsi deficeret fons baptismalis, non propterea desineret esse Ecclesia Parochialis, quia ex actu baptizandi non sequitur cura animarum, cùm baptismus etiam à muliere & laico conferri possit, *c. ad limina. 30. q. 1. Mascard. de probat. d. conclus. 469. num. 8. & 9.*

Hoie.

Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 8. Flamin. Pariſ. de reſignat. benef. lib. 2. quæſt. 1. num. 109. Gonzalez. d. gloſſ. 6. num. 48. *Secundò* infertur idem dicendum, quoad ſepulturam ſeu actum ſepeliendi. *Hoſtien. in ſum. de ſepultur. §. 2. & 3. Hoieda ſuprà num. 9. Maſcardus loc. cit num. 10. Flamin. Pariſ. ibid. num. 108. Gonzalez ſuprà num. 53.* *Tertiò*, idem quoque dicendum, ſi Eccleſia non percipiat decimas, quia idcò non conſequitur, non eſſe parochialem, nec è contra. *Gonzalez ead. gloſſ 6. num. 56.* *Quartò* infertur, quod poteſtas fori contentioſi v. g. quod quis habeat iurisdictionem in ſpiritualibus in foro exteriori, prout eſt ſuſpendere, excommunicare, abſolvere, viſitare, & alia eiuſmodi, quæ ad correctionem morum pertinent, non facit propriè beneficium curatum. *Innocen. in c. dudum. 54. num. 11. verſ. nam modus. ubi Abb. num. 7. de election.* ſed melius poteſt dici beneficium curatum, quod habet curam iurisdictionalem etiam fori exterioris, ut in *præcit. c. dudum. 54. de elect. Maſcard. ſuprà. num. 2. Garcias de benef. part. 1. cap. 6. num. 7. Barboſa de off. & poteſt. Epiſc. part. 3 alleg. 57. num. 163.* *Quintò* infertur, quod quando Eccleſia Collegiata habet curam animarum, talis cura non pertinet ad ſingulos canonicos illius, ſed ad totum Collegium unicam perſonam Rectoris repræſentans. *Caſſador. deciſ. 11. num. 2. de præben.* quales Collegiatæ teſte *Chokier ad reg. 8. gloſſ. 2. num. 7.* in Italia & Hiſpania ſunt perplures, quæ reguntur per omnes de collegio hebdomadatim. *Sextò* infertur, quod beneficium curatum non dicitur, quando non habet curam perpetuam, ſed tantùm ad certum tempus, *Hoieda de incompatib. benef. d. cap. 13. part. 1. num. 52. Gonzalez ſuprà num. 93.* *Septimò* curatum beneficium non dicitur Prioratus per Vicarium perpetuum deſerviri ſolitus: quia ſolus Vicarius perpetuus habet curam, non etiam Prior, *Probus in addit. ad Monich, in c. ſuper eo 6. num. 17. de præben. in 6. Gonzalez præcit. gloſſ. 6. num. 97. Chokier ſuprà num. 9.*

§. 4. Prædictis & ſimilibus caſibus, quos copioſiùs explicatos habes apud *Maſcard.* & præcitatos Auctores, beneficia non dicuntur curata; ſed in dubio beneficia præſumuntur ſimplicia. *In aliis autem caſibus non cenſentur beneficia curata.*

plicia. *Gonzalez gloss. 6. num. 91. Garcias de benef. part. 1. cap. 6 num. 8. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 53. num. 69.*

Beneficia curata in mensibus Apostolicis Papæ sunt reservata

§. 5. His præmissis, ut ad quæstionem nostram redeamus, certum est, quod beneficia curata in mensibus Apostolicis vacantia, vigore Concordatorum Germaniæ sint summo Pontifici reservata: ita tamen, quod illorum provisio fiat per concursum, non secùs atque in provisione Ordinaria, ut disponit Concilium Tridentinum *sess. 24. de reform. cap. 18.* & confirmavit *Pius* Papa V. infrascriptâ Constitutione: ideoq; in tali eventu Episcopus Diœcesanus, seu eius Vicarius in spiritualibus, Generalis habitâ notitiâ vacationis, & constituto, in quantum opus, in ea Vicario, cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione, proponit edictum pro concursu, & mittit Romam approbationem factam ab examinatoribus in synodo deputatis, de magis idoneo & à se electo, atque á sede Apostolica confertur approbato seu electo, ut colligitur ex eadem Constitutione *Pii V.* Atque ita fuit sæpiùs à S. Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum definitum apud *Flamin. Pariſ. de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. num. 103. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 103. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 3. num. 6. vers. beneficiis quoque curatis &c.* & quotidie practicatur.

In multis casibus solet provideri de beneficiis curatis sine concursu.

§ 6. Sunt tamen permulti casus, in quibus tam per Papam, quàm etiam aliàs solet provideri de Parochialibus absque concursu, prævio duntaxat examine ad curam animarum per Episcopum Diœcesanum, seu eius Vicarium in spiritualibus Generalem in partibus facto, quos obiter recensebo. *Primò*, si approbatus per concursum, & electus ad petendam provisionem Apostolicam nolit consentire pensioni, quæ à Papa super tali Parochiali reservatur, tunc enim omisso examine per concursum, prævio tantùm examine simplici, conferri potest. *Secundò* locum non habet concursus in resignatione Parochialis ad manus Papæ in favorem certæ personæ, sufficit enim resignatarium Episcopi seu eius Vicarii in spiritualibus Generalis examine idoneum esse repertum ad curam animarum.

& idem

& idem eſt in permutatione, ſecus autem in reſignatione ſimplici ſeu ad manus Papæ, ſeu Ordinarii Diœceſani; nam ibi requiritur concurſus juxta Concilium Tridentinum *loc. cit.*, & *Pianam* ſanctionem. *Tertiò* ceſſat concurſus in Parochiali, ob non ſervatam formam dicti concurſus in proviſione Ordinarii, ad Papam devoluta: ſi nimirum ejus collatio ad Epiſcopum ſpectet, cui incumbit concurſum facere; nam ſi pertineat ad inferiores, nec per illos ſteterit, quò minus concurſus per Epiſcopum intra tempus præſcriptum factus fuerit, poterunt de ea liberè providere abſque concurſu, modò tamen conferatur perſonæ idoneæ & bene meritæ; cùm nemo ſine culpa ſua puniri debeat, *reg.* 23 *de reg. iur. in 6. l. aliud eſt fraus.* 131. *ff. de verb. ſignificat.* quia pœna ſolùm ſequitur ſuos auctores & non innocentes, *c. 2. de his quæ fi à maior. part. Capit. l. ſancimus.* 22. *C. de pœnis. l. abſentem.* 5. *ff eod. tit.* & ſicut lepra ſequitur leproſum, ſic pœna ſequitur auctorem culpæ, & illius perſonam non egreditur *l. quis ergò.* 16. & ibi *gloſſ. ff. de peculio.* Nec culpa ſolius Epiſcopi, vel Archiepiſcopi nocere debet alteri, vel ejus conditio deterior fieri, ut jure conferendi ſibi competenti privetur *c. denique.* 14. *q.* 5. *l. non debet.* 74. *ff. de reg. iur. l. coheredibus.* 17. *C. familiæ erciſcundæ. Menoch. de arbitrar. caſu* 182. *num.* 48. & 49. *Gonzalez ad reg.* 8. *gloſſ.* 6. *num.* 126. & *ſeq. Garcias de benef. part.* 9. *cap.* 2. 5. 1. *num.* 152. *Quartò*, quando collatores Ordinarii fuerunt in mora conferendi Parochiales vacantes intra ſex menſes. *Quintò*, quando approbati per concurſum & electi pro obtinenda à Sede Apoſtolica proviſione Parochialium eidem reſervatarum, intra quatuor menſium ſpatium à die notitiæ vacationis, per hujuſmodi approbationis tranſmiſſionem apud Summum Pontificem non fuere notificati. *Sextò* quando eſt iuris patronatus laicorum, nam tunc præſentatus à patrono debet ſimpliciter examinari ab examinatoribus in Synodo Diœceſana delectis, & idoneus repertus admitti & inſtitui, ut diſponit Concilium Tridentinum *eadem ſeſſ.* 24. *de reform. cap.* 18. & declaravit S. Congregatio ciuſdem Concilii interpretum apud *Gonzalez loc. præcit. num.* 134. *Rota in recent. part.* 2. *deciſ.* 579. *num.* 4. quod

intellige, dummodò Parochialis esset iuris patronatus meræ laicalis, secus verò, si esset mixti, partim Ecclesiastici, partim Laici, ex declaratione prædictæ S. Congregationis apud *Gonzalez suprà num.* 135. siquidem eo casu ad effectum concursus istud ius patronatus censetur Ecclesiasticum favore Ecclesiarum, ut illis melius provideatur, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num* 278. *& seq.* & facto concursu in hoc casu, dum Parochialis est de jure patronatus mixto, patronus debet electum præsentare, & ab Ordinario institutio fieri, *Gonzalez suprà num.* 136 *Garcias. loc. præcit. num.* 284. Si autem Ecclesia vacans in mense Pontificio fuerit patronatus Ecclesiastici, non solùm debet fieri concursus, sed etiam Ordinarius Episcopus Diœcesanus nullâ habitâ ratione patronorum eligit magis dignum à Summo Pontifice instituendum. *Garcias suprà num.* 272. *& seq.* Similiter concursus fieri debet, si patronus laicus præsentaverit plures quàm unum, sicuti ab eadem S. Congregatione declaratum refert *Gonzalez loc. cit. num.* 138. *Septimò* concursus omittitur, existente Parochiali tam tenui, ut nemo velit se subjicere concursui. *Octavò* in subrogatione gratiosa in jus defuncti collitigantis. *Nonò*, dum cura animarum spectat ad Ecclesiam Collegiatam, & cura exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios, aut Capellanos, vel alios Clericos *argum. text. in c. statutum.* 32. *de elect. in 6.* ex quo nemini prædictorum confertur titulus Parochialis. *Decimò*, in Vicariis perpetuis, de quibus *infrà dub. sequenti. Vndecimò* in Parochiali unita alicui dignitati. De quibus latiùs consule *Gonzalez locis præcit. Garciam de benef. part. 9. cap. 2. per tot & Barbosam de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg.* 60. *à num.* 18. explicantes Constitutionem

Pii V. Pontificis, quam uberioris cognitionis ergò hîc adjicio.

PIUS

PIUS PAPA V.

Pij Papæ V. Constit. 3. Bullar. tom. 2.

AD perpetuam rei memoriam. In conferendis beneficiis Ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus Ecclesiis, personis dignis & habilibus, quæ in loco residere, & per seipsos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, ALEXANDRI III. in Lateranen. & GREGORII X. Lugdunen. Generalibus Conciliis, ac INNOCENTII similiter III. & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum editæ Constitutiones testantur. *Exordium.*

Num. 1. Quod ut diligentiùs ac rectiùs perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione Parochialis Ecclesiæ etiam generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut aliàs quomodolibet reservatæ, vel affectæ, debeat Episcopus, habitâ notitiâ vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, & qui iuspatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum, aliquos clericos ad regendam Ecclesiam ideneos Examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi deputatis nominet, & non nisi ab eisdem Examinatoribus per concursum aliorum Examinatorũ, etiam tamquã magis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de Ecclesia provideatur; *Conc. Trid. Sess. 7. cap. 13. & Sess. 24. cap. 18. de reform. tradidit formam conferendi Parochiales Ecclesias, & eorum cui de Vicariis providendo.*

videatur : aliàs provisiones, seu institutiones omnes præter formam prædictam factæ, subreptitiæ censeantur.

Quidam verò Episcopi de hujusmodi Ecclesiis providerunt, non servatâ dictâ formâ.

II. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur, nisi sit, qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet; & verendum sit, ne propter Constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non sine gravi Nostra molestia pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Archiepiscopis & Episcopis, occurrente vacatione Parochialium Ecclesiarum, eas nullo, aut minùs ritè servato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine ritè servato, personis minùs dignis, carnalitatis aut alium humanæ passionis affectum, non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis providisse, volentes quantum cum Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere,

Idcò hic Pontifex collationes factas, & quæ fient deinceps contra dictam formam, annullat, & beneficia vacare decernit. Sedi Apostolicæ eadem reservans.

III. Eorundem Prædecessorum Nostrorum Constitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apostolicâ tenore præsentium omnes & singulas collationes, provisiones, institutiones, & quasvis dispositiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus tam ordinariis, quàm delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nunciis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam, factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore & esse, nullumq; provisis ius, aut titulum etiam coloratum possidendi

dendi præbere, & Parochiales Ecclesias huiusmodi, ut priùs ante collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus & declaramus, easq; omnes pro tempore sic vacantes Nostræ & sedis Apostolicæ, seu eorum quibus jus conferendi eas, præterquám Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretũ Cõcilii habere debent, competet, dispositioni reservamus.

IV. Insuper ne parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant, in maximum animarum periculum; quarumcumque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quosvis alios Ordinarios collatores, in mensibus Ordinariis collatoribus etiam per Nostras regulas assignatis, provisio & collatio spectat & pertinet, de quibus ijdem Episcopi, & Ordinarii prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earundam perfecto examine iuxta formam Concilii Tridentini præfati non providerint: ac illarum etiam, quarum collationes Nobis & dictæ Sedi generaliter vel specialiter, & ex quavis causa reservatæ, seu affectæ existunt, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competunt: ad quas, occurente illarum vacatione, Episcopi, & Archiepiscopi præfati personas per examen, concursu mutuo habito, iuxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis vel successoribus Nostris, aut iis ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significaverint; nec non parochalium Ecclesiarum similium, quæ

Prout & illas, quæ non fuere tempore præfixo.

quæ Iurispatronatus Ecclesiastici, vel aliorum seu clericorum & laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis à iure præfixum prævio examine iuxta formam dicti Concilii approbatus petatur instituï, institutioq; ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, omnimodam dispositionem Nobis, & ipsi sedi, ac personis indulti huiusmodi conferendi, providendi seu instituendi obtinentibus respectivè reservamus: datâ tamen in parochialibus iurispatronatus optione ipsis patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad sedem Apostolicam.

Terminus Concilii non prorogetur.

V. Prohibentes etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumant.

Beneficia sic reservata Ordinaris non conferant.

VI. Districtiùs inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiusmodi obtinentes, ut præfertur, quâcumque sit super hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficiis sic reservatis, ut præfertur, disponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel aliàs innovare quoquo modo præsumat.

Collatio prædicta.

VII. Vt autem non solùm dignis, sed magis idoneis reper-

repertis iuxta eiuſdem Concilii decretum parochiales Ecclesiæ conferantur, volumus, & eâdem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minùs habilem, poſthabitis magis idoneis, elegerit, poſsint ii, qui reiecti fuerint, à mala electione huiuſmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium, uti Noſtrum & Sedis huiuſmodi delegatum, aut aliàs ad ipſam Sedem Apoſtolicam appellare, ac præelectum ad novum examen coram ipſo appellationis Iudice, & eius examinatoribus provocare; & conſtitò de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoq; revocato, parochialis magis idoneo per eundem Iudicem appellationis auctoritate Noſtrâ (quatenus collatio ad Epiſcopum, á quo appellatum fuit, ſpectaret) conferatur; aliàs eidem magis idoneo per Iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, proviſio, vel inſtitutio ſpectabit. *rum ſtas idoneis, & gravati appellent.*

VIII. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat, aut ſuspendat, quò minùs electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni. & proviſus ab eadem Eccleſia, cauſâ appellationis huiuſmodi dependente, non amoveatur. *Appellatio autem non ſuſpendit executionem electionis.*

IX. Et ſi quis à ſententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellabit. ſi ſecus in præmiſsis omnibus & ſingulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. *Et à Iudice Appellationis ad Sedem Apoſtolicam appellabitur.*

X. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis *Tranſumptorum fides.*

ptis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Forma & effectus publicationis.

XI. Quodq; literæ ipsæ Cameræ & Cancellariæ Apostolicarum & Audientiæ causarum Palatii Apostolici vaduis, & in acie Campi Flori, dimissis inibi copiis, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergò omninò hominum &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, decimo quinto Kal. Aprilis, Pontificatus Nostri anno secundo.

Extra casus prædictos necessariò debet fieri concursus iuxta formã à Concilio Tridentino præscriptam.

§. 7. Igitur extra casus suprà expressos, in provisione Parochialium Vacantium observanda est forma á Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 18.* & prædicta *Piana* Constitutione præscripta, ut nimirum Episcopus loci, seu eius in spiritualibus Vicarius Generalis, statim habitâ notitiâ vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea vicarium instituat, cum congruæ portionis assignatione; dein ipse, & patronus, si iuris patronatus sit Ecclesiastici, intra decem dies, quos ultra alios decem prorogare non licet, coram examinatoribus in synodo deputatis nominet aliquot Clericos ad regendam eam Ecclesiam idoneos, vel si Episcopo ita videatur, poterit per Edictum publicum convocare omnes, qui se voluerint offerre: imò & quivis alius, si quos novit dignos, suggerere; & hi omnes sunt annotandi, ac transacto tempore, si comparuerint, ab eodem Episcopo, seu eius Vicario in spiritualibus Generali, & Examinatoribus synodalibus non paucioribus, quàm tribus

tribus examinandi; atque ex illis, quos examinatorès iudicarint & renuntiarint aptos ætate, moribus, prudentia, & aliis dotibus ad vacantem Ecclesiam regendam requisitis, Episcopus magis idoneum deligat, & huic, non alteri collatio fiat ab eo, cuius est conferre; si tamen institutio ad Episcopum pertineat, tum patronus Ecclesiasticus debet digniorem eligere ab Episcopo instituendum: alioqui si ad alium spectet, Episcopus solus eliget magis idoneum suo iudicio, & patronus hunc præsentabit ei, ad quem pertinet institutio: ut si institutor, vel collator sit Decanus, Capitulum, vel alius inferior: Episcopi enim est, non solùm convocare, & habere ius examinandi cum aliis examinatoribus, sed etiam eligere digniorem, qui à patrono præsentetur instituendus. *Lessius de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 16. num. 80. Zypæus in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 3. tit. de elect. num. 15.* Si autem ius patronatus est Laici, non est necesse, ut fiat examen per concursum, ut suprà dictum. Præter antedictam autem formam, omnis collatio, seu institutio in beneficiis curatis censetur subreptitia & nulla, ac nullius roboris & momenti, nullumq; proviso ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbet, & ipso facto, si pertinebat ad Episcopum, devolvitur ad Sedem Apostolicam *ex Tridentina & Piana* Sanctione, non obstantibus quibuscũque exemptionibus, indultis, privilegiis, etiam universitatibus concessis, consuetudinibus, præventionibus, affectionibus & aliis quibuscumque. *Lessius loco præcit. num. 81. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. num. 2.*

DVBIVM VII.

Quid censendum de Vicariis perpetuis, & an per concursum conferri debeant?

Ordinis ratio.

§. 1. QVia de Vicariis perpetuis aliquid *suprà* insinuavimus, materiæ ratio & connexitas exigit, ut earum nomen, naturam & conditionem paulò fusiùs explicemus.

Vicarius quis dicatur.

§. 2 Vicarius, omissâ eius nominis in iure Cæsareo variâ acceptione, quæ videri potest apud *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 1. & seq. & Barbosam de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 1.* propriè dicitur à vice, quod vicem alicuius gerat: cùm enim quis rebus suis interesse, vel superesse non potest, Vicarium sibi in ijs constituit, per quem quæcunque gesta fuerint, perinde habentur, ac si per ipsum constituentem expedita fuissent, *reg. qui facit per alium. 72. de reg. iur. in 6.* Quamquàm hoc loco non tam latè accipiatur nomen Vicarii, ut denotet eos omnes, qui quoquo modo vices alienas obeunt in functionibus Ecclesiasticis, sed strictiùs pro eo scilicet, qui officium Ecclesiasticum, quod alteri Ordinario iure incumbit, ipsius nomine exercet.

Vicarius duplex.

§. 3. Duplicis autem generis sunt Vicarij, alij perpetui *c. ex parte. 6. de off. Vicarii. c. extirpandæ. 30. §. qui verò. de præben. c. G. perpetuus. 12. de fide instrument. c. 1. de sapell. monach.* alij temporales *c. pervenit. 28. de appellat. c. cùm ex eo. 34. de elect. in 6. c. 2. de ætate & qualitate. extrauag. execrabilis. §. quantum autem.* Perpetuus dicitur, qui canonicè, id est, auctoritate Episcopi Diœcesani constituitur in aliqua Ecclesia Parochiali, cum certa & congrua portione annua, tanquam laboris & operæ mercede, ex proventibus ipsius Ecclesiæ; quæ hodie ex Constitutione Pii Papæ *V. infrà hoc dub. §. 12.* adducenda, ita determinata est,

ut non

ut non sit major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum, seu aureorum summa, computatis omnibus, etjam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis : adeoq; quotidianas distributiones numerandas censet *Gonzalez ad reg.* 8. §. 7. *proœm. num.* 185. Si verò reditus Ecclesiæ Parochialis non excedant quinquaginta scuta, tum omnes fructus Vicario assignandi sunt. Quod intelligi debet de scutis, vel aureis duodecim Iuliorum, *Gratian. discept. foren. tom.* 1. *cap.* 51 *num.* 17. Sic à sacris Canonibus permittitur habenti Parochialem Ecclesiam suæ vel dignitati, vel Præbendæ annexam, substituere sibi Vicarium idoneum & perpetuum auctoritate Episcopi *d. c. extirpanda.* §. *qui verò. & c. de monachis.* 12. *de præben. Concil. Trident. sess.* 7. *de reform. cap.* 5. & 7. & *sess.* 25 *de reform. cap.* 16. ubi idem permittitur Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, seu Collegiis, aut piis locis quibuscumque, quæ beneficia Ecclesiastica curata perpetuò sibi unita & annexa habent.

§. 4. Cæterùm Vicarius ejusmodi semel canonicè, ut dixi, id est, auctoritate Episcopi constitutus, non potest per proprium Ecclesiæ Rectorem, aut ejus successorem removeri, aut portione sibi assignatâ fraudari, *d. c. extirpandæ.* §. *qui verò. de præben. c. adhæc* 3. *& ibi gloss. verb. removere. de off. Vicarii. Clem. unica. eod. tit. de præben.* Licet aliàs mandatum revocari possit pro arbitrio mandantis. Imò nec Episcopo permittitur eidem administrationem auferre, nisi justis de causis, ut colligitur ex *c. adhæc.* 3. *de off. Vicar.* quia scilicet vicariatus perpetuus non habet se instar simplicis mandati, sed instar beneficii; Vicarius enim perpetuus non potest constitui sine erectione tituli Vicariæ perpetuæ, ut respondit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Zerolam in praxi Episc. part.* 2 *verb. vicarius. num.* 7. *Garciam de benef. part.* 11 *cap.* 2. *num.* 15. *Barbos. de jure Eccles. univers. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 4. Vnde Vicarius perpetuus ipso jure censetur beneficiarius *c. G. perpetuus.* 12. *de fide instrumen. gloss. in c.* 1. *verb. in diversis. de off. Vicarii. c. Michael.* 13. *de filiis presbyt.* ejusq; officium refertur inter beneficia in *c. postulasti.* 27. *de rescript.* 58 penes eundem est cura

Vicarius perpetuus non potest ad libitum removeri.

animarum, *Abbas in d.c extirpanda. §. qui verò.* Ideoq; curatus primitivus non potest, nec debet Sacramēta conferre; indeq; fit, quod Vicarius, sicut & quilibet alius in beneficio auctoritate Episcopi sibi collato institui debeat, *c. ex frequentibus. 3. de institut.* Semelq; institutus, temerè & sine causa, ac præter juris ordinem non sit amovendus; ut neque quisquam beneficio privandus est: quodq; quis nequeat esse Vicarius in diversis Ecclesiis *c. 1. & 2. de off. Vicar.* aut sibi alium Vicarium perpetuum substituere juxta communem sententiam, sed per se ipsum deservire compellendus est, *c. ult. de off. Vicar.* cùm hic spectetur industria personæ: ad tempus tamen justa de causa licet, *Abb. in c. clericos. 4. de off. Vicar.*

Vicarius temporalis quis dicatur.

§. 5. Vicarius temporalis est, qui in locum alicujus ad tempus Episcopi auctoritate substituitur, justâ subsistente causâ, puta, ob peregrinationem ad loca pia, infirmitatem, aut justâ absentiam ab eodem Episcopo cognitam & approbatam, graves occupationes, imperitiam, turpem & incorrigibilem vitam, aut suspensionem, privationem, vel mortem Parochi, seu beneficiati; item ob religionis ingressum durante novitiatu, vel si ob aliam aliquam causam, veluti necessitatem, utilitatemve Ecclesiæ, deservire suæ Ecclesiæ non possit, de quibus vide *c. fin. de voto. c. de rectoribus. 3. de cleric. ægrot. c. relatum. 4. de cleric. non resid. & c. cùm ex eo. 34. de elect. in 6. Concil. Trident. sess. 6. de reform. cap. 2. sess. 7. de reform. cap. 5. & 7. sess. 21. de reform. cap. 6. nec non sess. 24. de reform. cap. 18. Gregor. Tholosan. tract. de benef. cap. 7. à num. 9. usque ad fin.*

Vicarius temporalis non est beneficiatus.

§. 6. Cùm autem ad tempus dumtaxat hic Vicarius constituatur, non habet se instar beneficiarii *gloss. in extravag. execrabilis. de Præben.* sed iure penes Rectorem principalem manente, penes Vicarium solummodò est functio & administratio, quam exercet nomine alterius, & quæ expirat morte Rectoris principalis, ad cuius etiam nutum, & absque causa revocari potest, *Abb. in d. c. extirpanda. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 35. & seq. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 65. Rota inter impress. apud Coccin. decis. 18. num. 13.*

§. 7. Et ad eum modum se habent Religiosi, qui à superio-

ribus

ribus, prævio Episcopi examine, in Ecclesiis ipsorum monasteriis unitis & annexis constituuntur Vicarii ad nutum ipsorum amovibiles, ex *Pianæ* Constitutionis *infrà* ponendæ præscripto, à quo nec dissonat *Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7.* cùm nec iura antiqua permitterent monachos parochos, aut Vicarios perpetuos esse, ex vi professionis & obedientiæ superioribus debitæ: unde & modò adhuc obedientarii vocantur; sed sæculares Sacerdotes iis præficiendos jubeant. *c. monachi. 2. c. cùm ad monasteriũ. 6. § tales, de stat. monach. c. 1. de capell. monach. Clem. unic. de supplen. neglig. prælat. Rota apud Coccin. cit. decis. 18. n. 6. & seq. V Vamesi. consil. canon tom. 1. consil. 65. n. 11. 12. 13. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. num. 8.*

Vicarii Religiosi Vicarii constituti.

§. 8. Nec capii apæ V. Constitutio in hoc revocata fuit à *Gregorio XIII.* Pontifice Maximo *Constit. 9. Bullarii tom. 2.* sed potiùs revalidata, ut censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum ad *sess. 7. cap. 7. de reform.* ut nimirum Episcopus Diœcesanus ad nominationem Regularium deputet unum ex ipsis, prævio examine à se approbatum, & ad nutum eorundem amovibilem, cui unus dumtaxat socius cohabitet, ne plures extra claustrum maneant. *c. quod Dei timorem. 5. & ibi gloss. verb. regimen. de stat. monach. & c. ult. de capell. monach. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. § 3. num. 79. Quaranta in sum. Bullar. verb. vicarius Zypæus in consult. canonic. lib. 3. de instit. consult. 1. & in respons. de iure canonico. lib. 5. tit. de privileg. respons. 3. Barbos. de iure Eccles. univers. lib. 3. cap 6. num. 9.*

Ex Pianæ Constitutione, quæ à Gregorio 13. non fuit revocata.

§. 9. His positis, *Respondeo primò*, Vicariæ perpetuæ Parochialium unitarũ dignitatibus, Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, Monasteriis, Collegiis, aut aliis piis locis, (de manualibus enim hîc non agimus, nec de eis Papa unquam disponit, *Rota. decis. 704 num. 1. part. 2. recent.*) minimè cadunt sub Concordatis Germaniæ, aut Regulis reservatoriis Cancellariæ Apostolicæ; quia dispositio de huiusmodi vicariis in omni etiam mense spectat ad illos, quibus dictæ Parochiales sunt unitæ, etiamsi sint monialium monasteria, ex Constitutione *Pii* Papæ *V.* quæ concedit ipsis Ordinariis, seu illis, quibus Ecclesiæ sunt unitæ, liberam nominationem ad earum vicarias

Vicariæ perpetuæ non cadunt sub Concordatis Germaniæ.

rias indefinitè,& absque aliqua temporis, vel mensium distinctione,adeoq; in omnibus mensibus anni etiam reservatis.*fuse Gonzalez ad reg.8.gloss.5.§.3.num 59. 60.& seq. Garcias de benef.part.9.cap.2.§.2.num.289.& seq.& num.308.& seq. Barbosa de iure Eccles.univers.lib 3.cap.6.num.45. Rota d.decis.704.num.2.& decis.777.num.1 part. 2. recent.* Et cùm dicta Constitutio *Pii V* sit facta per viam legis generalis , non revocatur per Regulas Cancellariæ,*Gonzalez suprà num.*72.Sed & capit vicarias tam ante,quàm post Concilium Tridentinum erectas, & in titulum dari solitas,*Gonzalez loc. cit. num.*75. quidquid dubitaverit *Garcias loco præcit.num.*313.ita *Rota ead. decis.777.n.2.* nam eadem militat ratio in his, atque in illis, licet verba dictæ Constitutionis contrarium suadere videantur: quia magis inhærendum est rationi legis,quàm verborum cortici *c. intelligentia.6.& c.propterea.8.de verbor significat.l.scire oportet. 13.§.aliud.ff.de excusat.Gonzalez suprà num.76.* Quin illud jus nominandi Vicarios non est jus patronatus Ecclesiasticum, cui censeri posset derogatum,sed est jus nominandi competens de jure communi juxta *c.1.de capell.monach.* quod est inderogabile: imò vocatur collatio seu tituli collativum,quia continet in se institutionem,& illa Ordinarii Episcopi Diœcesani,est solùm auctorizabilis respectu curæ animarum,seu nominati vicarii approbatio,*Rota decis.*102.*num.*1.*part.*1.*recent. & apud Cavaler.decis.*599.*num.*1.Vnde ex præscripto antedictæ *Pianæ* Sanctionis,ejusmodi Vicarii deputari debent prævio Episcopi Diœcesani,aut ejus in spiritualibus Vicarii Generalis examine & approbatione,nec non novam à Sede Apostolica obtinere provisionem,& literas desuper expediri curare,atque annatam solvere,si fructus sine distributionibus,24. ducatos de camera excedant,antequam ad possessionem admittantur; & quanquàm *Gonzalez suprà num.*52. teneat novam hanc provisionem necessariò impetrandam , in quocumque etiam mense dictæ vicariæ vacaverint, verius tamen sentire videtur *Barbosa de iure Eccles.univers.lib.*3.*cap.*6.*num.* 45.*sub fin.*id restringens ad menses Apostolicos tantùm.

§.10. Ex

§.10. Ex his porrò conclude, hujuſmodi vicarias non cadere ſub Indultis conferendi, etiam Vniverſitatibus ſtudiorum generalium conceſſis: uti in puncto Indulti beneficia in Novembri tantùm uno anno, ſeu Novembri & Ianuario ſimul alternis annis conferendi, Vniverſitati Lovanienſi à *Paulo* ejuſce nominis *V.* Pontifice Maximo conceſſi ſæpiùs à Rota Romana fuit deciſum, ut proinde aberrarit *Sylvius variar. reſolut. part. 1. verb. vicariæ perpetuæ,* contrarium reſolvendo. Nam alioqui ad Ordinarios inferiores, ſeu illos, quibus Parochiales Eccleſiæ ſunt unitæ, non ſpectaret in omni etiam menſe nominatio ad prædictas vicarias, & ad Ordinarium Epiſcopum Diœceſanum in hiſce inſtitutio, ſicut expreſsè ſtatuit *Piana* Conſtitutio. Præterea ſi Sedes Apoſtolica in menſibus ſibi reſervatis non confert vicarias, ſed illæ providentur ad nominationem & inſtitutionem Ordinariorũ ut *ſuprà* §.9. non poteſt cenſeri conceſſum hujuſmodi jus Vniverſitatibus, ſeu aliis Indulta Apoſtolica habentibus; quia ipſi non poſſunt prætendere jus conferendi, niſi eo modo, quo Papa conferret, ſi non conceſſiſſet Indultum, *Gonzalez ad reg. 8. §. 4. proœm. num. 24. Rota deciſ. 442. num. 1. & 2. part. 1. diverſor.* & nemo plus juris ad alium transferre poteſt, quàm ipſe habeat. *reg. 54. ff. de reg. iur.* Huc accedit, quod Papa non intendat per hujuſmodi Indulta lædere jus Ordinariorum, quod patet ex eo, quod ſolùm concedantur in menſibus ſemper reſervatis, & non Ordinariis, uti in Indulto Vniverſitatis Lovanienſis. Ac facit etjam vulgaris regula, quoà privilegium & diſpoſitio quælibet Papæ debeat intelligi ſine præjudicio alterius, *c. dudum. 31. de privileg. c. ſuper eo. 15. de off. deleg. & c. quamvis 8. de reſcrip. in 6. l. 2. §. ſi quis à Principe. ff. ne quid in loc. publ.* cum infinitis cumulatis per *Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 28. num. 2. & ſeq.* Idcoq; neceſſum eſt, ut Papa nominatim deroget Regulæ olim XVII. nunc XVIII. Cancellariæ Apoſtolicæ *de iure quæſit. non tollen.* quæ Regula habet locum in quocumque iure etiam minimo, *Cæſar de Graſſis deciſ. 1. num. 4. de verb. ſignificat. Seraphin. deciſ. 1082. num. 2.* etiam ſi ius competat ex privilegio, *Cæſar de Graſſ. ſuprà num. 2. & ſeq. Chokier ad reg. 15. aliàs 16. cancell. per tot.* ubi

Nec ſub Indultis etiam Vniverſitatibus conceſſis.

plura ea de re ponuntur exempla. Hinc quando Papa dat facultatem alteri auctoritate suâ conferendi, semper censetur concedere cum clausula *sine præiudicio iuris alterius, quæsiti in re, vel ad rem, Vvamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1. Chokier loc. cit. num. 16.* cui Papa non vult derogare, nisi id expressè declaret.

Respondetur ad argumenta contraria.

§. 11. Nec obstant verba quantumcumque generalia eiusmodi privilegiorum, quia debent restringi, ut non operentur in præiudicium tertii, *Gonzalez loc. præcit. num. 7. & 8. Chokier suprà. num. 8. & 9.*

Adjicitur Constitutio Pii Papæ 5.

§. 12. Pro maiori autem Lectoris notitia *Pianam* istam Constitutionem hîc adscribere placuit.

PIUS PAPA V.

Exordium.

AD perpetuam rei memoriam. Ad exequendum Pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, beneficiorum, seu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui, Diviniq; cultus augmento, & opportunæ congruæq; sustentationi, Parochialium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati rectâ ratione, & providâ moderatione consuli, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus Nostræ solicitudinis partes.

Pii 5. Const. 47 B. rotun.

Ordinarii excedebant terminos Concilii Tridentini

Num. 1. Hinc est, quod Nos, ad quorum aures (quod non sine animi Nostri molestia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Patriarchis;

chis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in deputandis vicariis, ac in aſsignatione portionum vicariis perpetuis Parochialium dictis Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuò unitarum ex Concilio Tridentino faciendа, ita modum exceſsiſſe, ut parùm, aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus Parochialium Eccleſiarum ſic unitarum, Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliiſve locis piis remanſerit; ob idq; multæ ortæ ſint ſuper hoc controverſiæ circa interpretationes Decreti dicti Concilii.

in aſsignatione portionum vicariis perpetuis facienda.

II. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantesq; uniones ipſas ideò à Prædeceſſoribus Noſtris factas eſſe, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis & locis piis, quibus illa uniuntur, faciliùs onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptiùs à Miniſtris Eccleſiaſticis in eiſdem Divina officia celebrentur, hoſpitalitas ſervetur, aliaq; charitatis opera exerceantur: ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum Parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, & ex certa Noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolicâ, hâc Noſtrâ perpetuò valiturâ Conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſsignatione portionis ipſis vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita ſe continere & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta ſcutorũ annuorum ſumma, computatis

Declarat ideò Pontifex ipſa quantitatem ipſarum portionum.

tatis omnibus etiam incertis emolumentis,& aliis obventionibus communiter percipi solitis, eis omninò assignetur,nisi vicariis solitum fuisset plus assignari, sive in quantitate, aut quota fructuum,pecuniaq; numerata,fundo, seu alia re stabili portio hujusmodi constituatur: cujuscumque valoris Parochialis Ecclesia unita fuerit,& habita etiam ratione reddituum,& onerum loci,cui parochialis ipsa unita fuerit: ita quod portiones ultra, vel infra dictas summas scutorum centum,& scutorum quinquaginta hactenus assignatæ,vel in posterum forsan assignādæ,quoad excessum & defectum hujusmodi nullius roboris & momenti existant,& ad summas prædictas reductæ & auctæ respectivè censeantur; nisi tamen valor annuus ipsius parochialis unitæ habitâ ratione,ut præfertur,minor sit quinquaginta scutis,quo casu portio assignata,vel assignanda vicario perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris dictæ parochialis, sed sufficiat, quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipsi vicario perpetuo.

Et ad quos spectet onus solvendi quindenniapro ipsis portionibus.

III. Et quoniam iniquum esset,eos qui commodis privantur,eadem onera,quæ priùs sustinebant,debere sufferre, volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, Monasteria, Collegia,beneficia,& pia loca hujusmodi,in quorum Parochialibus Ecclesiis unitis continget vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis vicariis perpetuis assignatorum,ad solutionem quindenniorum,quam Nobis & Cameræ Apostolicæ solvunt, ulteriùs non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum,quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur. Ita tamen quod vicarii

perpe-

perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur acciperè à Sede Apostolica novam provisionem suæ deputationis, & solvere annatam pro portione fructuum, redituum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec aliàs ad possessionem dictarum vicariarum perpetuarum, & servitium earundem parochialium admitti possint, nisi solutâ annatâ, & expeditis literis Apostolicis novæ provisionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium solvi debere, nec vicarii prædicti antecà tutâ conscientiâ fructus percipere possint.

Et facultas eligendi vicarios.

IV. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio examine, & approbatione deputentur.

Facultas mendicantium circa vicarias ipsis unitas.

V. Et si dictæ parochiales unitæ erunt monasteriis Regularium Mendicantium, possint à superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus, quos si Ordinarii prævio examine per se, aut eorum vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, ita pro idoneis approbaverint, teneantur in vicarios, ad nutum tamen suorum superiorum amovibiles, deputare. Idemq; etiam servetur in Regularibus Monachis tantùm, dummodò in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit servatâ formâ prædictâ vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

Decretum irritans. VI. Sicq; per quoscumque Iudices quâvis auctoritate fungentes, sublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter iudicandi, & interpretandi potestate, iudicari & interpretari debere, nec non irritum & inane decernimus, quicquid secus à quoquam quâvis auctoritate attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. VII. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque.

Iussio publicationis. VIII. Volumus autem, quod præsentes literæ in Cancellaria Nostra Apostolica, & ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valituras describantur.

Exemplorum fides. IX. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transsumptis, etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergò &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kal. Novemb. Pontificatus Nostri anno secundo.

An vicariæ perpetuæ debeant conferri per concursum. §. 13. Sed quoniam modò versamur in materia vicariarum perpetuarum, offert se celebris controversia, an nimirum eædem prævio examine per concursum conferri debeant, vel non? quam quidem quæstionem iam pridem, & in dies agitari videmus inter Episcopos Belgij, eorumve ministros & officiales, ac Clerum nostrum Leodiensem: illis vacantes in Diœcesibus suis vicarias Parochialium Ecclesiis, seu Monasteriis Leodi-

Leodiensibus unitarum, non secùs, atque alias quascumque Ecclesias Parochiales concursui obnoxias prætendentibus, & de facto exponentibus, frustrà resistente & protestante Clero Leodiensi. Paucis itaque sensum meum edicam.

§. 14. *Respondeo secundò* vicarias perpetuas minimè per concursum conferendas, sed solùm ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiis Parochiales sunt unitæ & annexæ, de iis providendum, cum examine tamen simplici & approbatione Episcopi Diœcesani. Constat *ex c. extirpandæ. 30. §. qui verò de præben. c. unico. de capell. monach. Clem. 1. de jure-patron.* quia verò à iure antiquo recedendum non est, nisi aliud exprimatur in novo, *l. præcipimus. 32. C. de appellat.* id ipsum etiam disertis verbis colligitur ex antedicta Constitutione *Pii V. Volumus insuper & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum prævio examine & approbatione deputentur.* Quid clarius?

Resolvitur negativè ex Piana Constitutione.

§. 15. Nec dici potest, quod *Piana* Sanctio correctoria sit Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 18.* ut malè opinatur *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 53.* siquidem Concilium Tridentinum ibidem non de vicariis, sed de Parochalibus Ecclesiis manifestè statuit, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 292. Zypæus in consultat. canon. lib. 1. tit. de elect. consultat. 2. Rotæ apud Cavaler. decis. 599. num. 1.* uti legenti patebit, Vacare enim ibidem Ecclesias dicit, nunquam vacant unitæ: in vacantibus vicarios constitui iubet, vicarii vicarios non habent *c. clericos. 4. de offic. Vicar.* De Rectore provideri Ecclesiæ dicit, hîc tantum deputantur vicarii, cùm illi, quibus unio facta est, ipsi Rectores sint: conferri ibi parochiales Ecclesiæ dicuntur; denique totus Concilii contextus sonat ea, quæ accidunt in provisione ipsius tituli Ecclesiæ parochialis, non autem in subrogatione vicarij, penes quem solum exercitium curæ residet; & idcirco in vicariis sufficit sola nominatio eius, cui Ecclesia est unita, & examen simplex, atque approbatio Episcopi Diœcesani, non autem examinatorum Synodalium. *Garcias loco præcit. num.*

Quæ in hoc non est correctoria Concilii Tridentini.

Decretum irritans. VI. Sicq; per quoscumque Iudices quâvis auctoritate fungentes, sublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter iudicandi, & interpretandi potestate, iudicari & interpretari debere, nec non irritum & inane decernimus, quicquid secus à quoquam quâvis auctoritate attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. VII. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque.

Iussio publicationis. VIII. Volumus autem, quod præsentes literæ in Cancellaria Nostra Apostolica, & ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valituras describantur.

Exemplorum fides. IX. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transsumptis, etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergò &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kal. Novemb. Pontificatus Nostri anno secundo.

An vicariæ perpetuæ debeant conferri per concursum. §. 13. Sed quoniam modò versamur in materia vicariarum perpetuarum, offert se celebris controversia, an nimirum eædem prævio examine per concursum conferri debeant, vel non? quam quidem quæstionem iam pridem, & in dies agitari videmus inter Episcopos Belgij, eorumve ministros & officiales, ac Clerum nostrum Leodiensem: illis vacantes in Diœcesibus suis vicarias Parochalium Ecclesiis, seu Monasteriis Leodi-

Leodiensibus unitarum, non secùs, atque alias quascumque Ecclesias Parochiales concursui obnoxias prætendentibus, & de facto exponentibus, frustrà resistente & protestante Clero Leodiensi. Paucis itaque sensum meum edicam.

§. 14. *Respondeo secundò* vicarias perpetuas minimè per concursum conferendas, sed solùm ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiis Parochiales sunt unitæ & annexæ, de iis providendum, cum examine tamen simplici & approbatione Episcopi Diœcesani. Constat *ex c. extirpandæ.* 30. *§. qui verò de præben. c. unico. de capell. monach. Clem.* 1. *de iure patron.* quia verò à iure antiquo recedendum non est, nisi aliud exprimatur in novo, *l. præcipimus.* 32. *C. de appellat.* id ipsum etiam disertis verbis colligitur ex antedicta Constitutione *Pii V. Volumus insuper & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum prævio examine & approbatione deputentur.* Quid clarius?

Resolvitur negativè ex Piana Constitutione.

§. 15. Nec dici potest, quod *Piana* Sanctio correctoria sit Concilii Tridentini *sess.* 24. *cap.* 18. ut malè opinatur *Gonzalez ad reg.* 8. *glossa* 5. §. 3. *num.* 53. siquidem Concilium Tridentinum ibidem non de vicariis, sed de Parochalibus Ecclesiis manifestè statuit, *Garcias de benef. part.* 9. *cap.* 2. §. 2. *num.* 292. *Zypæus in consultat. canon. lib.* 1. *tit. de elect. consultat.* 2. *Rotæ apud Cavaler. decis.* 599. *num.* 1. uti legenti patebit. Vacare enim ibidem Ecclesias dicit, nunquam vacant unitæ: in vacantibus vicarios constitui iubet, vicarii vicarios non habent *c. clericos.* 4. *de offic. Vicar.* De Rectore provideri Ecclesiæ dicit, hîc tantum deputantur vicarii, cùm illi, quibus unio facta est, ipsi Rectores sint: conferri ibi parochiales Ecclesiæ dicuntur; denique totus Concilii contextus sonat ea, quæ accidunt in provisione ipsius tituli Ecclesiæ parochialis, non autem in subrogatione vicarij, penes quem solum exercitium curæ residet; & idcirco in vicariis sufficit sola nominatio eius, cui Ecclesia est unita, & examen simplex, atque approbatio Episcopi Diœcesani, non autem examinatorum Synodalium. *Garcias loco præcit. num.*

Quæ in hoc non est correctoria Concilii Tridentini.

Digitized by Google

cit. num. 293. & elegantissimè *Zypæus d. consuleat. Rota decis. suprà. cit. apud Cavaler.* Et ita persæpè tum à S. Congregatione Concilij Tridentini interpretum fuit declaratum, ut referunt *Zerola in praxi Episcop. part. 2. verb. Vicarius. §. 7. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. num* 93. *&* 94. *Garcias loc. cit à num.* 289. *usque ad num.* 296. Atque hanc sententiam unanimiter & passim tenent Doctores, *Zerola loc. cit Flamin. Paris. suprà. Gonzalez ad reg. 8 gloss. 5. §. 3. num. 53. & gloss. 6. num. 161. &* 162. *Vgolin. de off. & potest. Episc. cap 50. §* 3 *num.* 8. *Quaranta in sum. Bullary verb. beneficiorum Parochialium collatio. in addit. vers. Tertio quæritur. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap 5. art 3. nũ. 9. vers. neque fit concursu. Less. de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 36. num. 82. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289 & seq. Barbosa de off. & potest Episc. part. 3. alleg. 60. num.* 32. *& de iure Eccles. univers. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 35. *&* 45. *Gauantus in enchirid. Episcop. verb. Vicarius perpetuus. num.* 8. *Zypæus loc. præcit. & in analyt. iur. Pontif. nov. lib.* 1. *tit. de elect. sub. num.* 15. qui unicus, uti nationalis ipsis Belgis deberet esse pro mille. Quæ sententia etiam sæpiùs canonizata fuit à Supremo Rotæ Romanæ Tribunali, tã *in recent. part.* 3. *decis* 102. *num.* 1. *& seq. & part.* 2. *decis.* 323. *num.* 8. *ac decis.* 777. *num.* 1. *& seq.* quàm apud *Cavaler. decis.* 274. *num.* 4. *&* 5. *item decis.* 595. *num.* 4. *&* 5. *ac decis.* 599. *num.* 1.

Collationes autem Vicariarũ aliter factæ irritæ sunt.

§. 16. Quin si dictæ vicariæ conferantur per concursum, irritæ omninò sunt ciusmodi collationes ex Decreto irritanti in dicta Constitutione *Pii V.* adiecto, uti decidit *Rota apud Cavaler. præcit. decis.* 595. *num* 5. *& decis.* 599. *sub fin.* de cuius clausulæ vi & potestate vide *infrà. tit.* 3. *dub.* 2. §. 8.

Diluuntur argumenta contraria. Primum.

§. 17. Non obstat *primò*, si dicatur, quod à iure disposita in Pastoratibus, locum habeant in vicariis eorum; siquidem ad ea pertinent, quæ personarum capacitatem, ætatem, ordines, residentiam, beneficiorum pluralitatem, idioma, & his similia respiciunt, eoq; pertinent Canones id innuentes. *Barbosa de iure Eccles. univers. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 18. *& seq.* non autem ad illa spectant, quæ respiciunt vicariorum constitutionem, quatenus alios concernit, id est, patronos, collatores &c. vel eos, quibus

quibus ius ministros subrogandi, & vices demandandi competit. ita *Zypæus in consultat. canon. lib. 1. de elect. consultat. 2.*

§. 18. Nec obest *secundò*, quod Parochiales iuris patronatus Ecclesiastici subiaceant concursui, adeoq; & vicariæ personis Ecclesiasticis, seu earum Ecclesiis unitæ. Nam negatur consequentia, cùm longè diversa sit ratio unius ab alia; qui enim sub patronatu est, verus omninò Rector est, nec potest patronus administrationi illius se immiscere. *c. noverint. 10. q. 1. c. præterea. 4. de iurepatron. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.* qui autem unitam habet parochiam, Rector est, alter vicarius & minister: maior hîc nexus est; maior auctoritas: cui quò minùs derogetur, & concordia à dependentia fulciatur; mirandum non est, si non æquè in unitis, atque patronatui subiectis Ecclesiis concursum præscripserit Concilium Tridentinum. *Zypæus loc. præcit.* *Secundum*

§. 19. Advertendum tamen, quando unio non est ipsius tituli, sed tantùm bonorum, decimarum &c. ita ut is, cui bonorum unio fit, nullum ius in beneficio retineat, nullamve in Ecclesia auctoritatem, tunc cui facta est unio, non fit Rector, aut primitivus Pastor, sed Sacerdos in ea Ecclesia constitutus, actu & habitu est Rector, & is cui talis facta est unio, proventuum utilitatem possidet instar prædii, non autem tituli spiritualis; & tunc secus est dicendum, & concursus faciendus, uti in Parochialibus, à quibus tales vicariæ nihil differunt, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. nũ. 299. 300 & 301. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. nũ. 34. & 35. Zypæus in consultat. canon. loc. cit. Rota decis. 710. num. 1. & 2. part. 2. recent.* *Vbi tantùm unio tantùm esse facta bonorum, non autem tituli beneficialis, ibi cursus habet locum.*

§. 20. Vicariæ autem, ubi deest instrumentum unionis vel annexionis, probantur & dignoscuntur ex diversis signis; atque inprimis ex titulo Dominii, quod v. g. dignitates, Collegia, vel Monasteria ius principalis Pastoris prætendentia, in locis vicariarum habent, junctâ perceptione decimarum; dein ex oneribus, si nimirum sustineant omnia onera Ecclesiæ unitæ, tam ratione visitationis, quàm quæ pro reparatione & fabrica totius, vel partis eiusdem Ecclesiæ debentur, *Rota decis. 102. nũ. 2, 3. & 4. part. 1. recent.* Item si teneantur suppeditare dictis Pa- *Vnde vicariæ dignoscantur.*

rochiis calicem, Missale, aut alia huiusmodi, *Stephan. D'Aluin. in trac. de potest. Episc. cap. 15. num. 3.* Potissimum tamen pro vicariis comprobandis argumentum est certæ portionis assignatio; meritò enim receptum est, quod ubi certa portio Canonicis vel Monachis assignatur, & reliqui fructus vicario relinquuntur, ipse non propriè vicarius, sed parochus principalis censeri debeat, & bonorum Ecclesiasticorum habere rei vendicationem; non item, ubi certa portio assignatur vicario, ut patet in exemplo quotidiano, quando unio fit accessoriè, aut dum intra ambitum parochiæ, ob illius latitudinem, vel multitudinem populi nova Ecclesia ædificatur, & sacerdos ibidem constituitur cum certa portione; nam tunc illi, quibus unitæ sunt Parochiales, sicut & Parochi matricis, censentur Rectores principales, alii autem, quibus certa portio ex fructibus seu decimis assignatur, vicarij, *gloss. in c. expositi. 33. verb. necessitas. de præben. Abb. ad idem c. expositi. num. 10. & addit. ad eundem in c. postulasti. 27. de rescript. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. nũ. 16. Bassæus in floribus Theolog. practic. verb. Vicarius. num. 5. Zypæus in consultat canon. tit. de elect. consultat. 2. Rota decis. 710. num. 3. part. 2. recent. & apud Cavaler. decis. 595. num. 1. & 2.* Nam cùm Parochus ratione sui beneficij omnia iura tam auctoritativa seu honorifica, quàm utilia, ut sunt oblationes & decimæ, per districtum suæ parochiæ habeat sibi competentia, planum est, quod Sacerdos in ea constitutus cum congrua portione, parte verò iurium, oblationum, aut decimarum priori Parocho reservatâ, non sit in suo districtu Parochus ex proprietate sermonis, sed vicarius, manetq; alter Parochus primitivus, qui plerumque patronus Ecclesiasticus nominatur. Quod præcipuè obtinere solet in dignitatibus, & Collegiis Ecclesiasticis, quibus in dotem maximè olim altaria, atque Ecclesiæ Parochiales assignari, vel uniri consueverunt, quo titulo vel desuis Collegiis aliquẽ Sacerdotem, vel alium constituere solent auctoritate Episcopi Diœcesani instituendum, qui Parochialia munia subeat, perceptâ ex proventibus Parochialibus portione competente,

reliquis

reliquis autem dignitati, aut Collegio relictis: & qui sic constituuntur, procul dubio sunt vicarij: alij autem primitivi Pastores, apud quos cura animarum principaliter, seu habitualiter; apud vicarios verò minùs principaliter & exercitio tenùs, seu actualiter residet: ideoq; dicuntur vicarij Rectores curæ animarum, licet proprie non sint Rectores Ecclesiæ. *gloss. in c. super eo. 6. verb. annexæ. de praben. in 6. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 16. & seq. Layman Theolog moral. lib. 4. trac. 2. cap. 5. sub num.* 8. Tametsi vicarij vulgari sermone, & ab exercito Pastores dicantur. Constant hæc *ex c. ad audientiam. 3. de Eccles. adifican. & Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7. & sess. 25. de reform. cap. 16. Zypæus loc. cit. Barbosa suprà num. 26.*

DVBIVM VIII.

An Concordata Germaniæ capiant beneficia, in quibus quis habet regressum, vel ius Coadiutoriæ: ita ut Ordinarii ea in mensibus suis vacantia, in vim eorundem Concordatorum liberè conferre possint?

§. I. NOtandum *primò*, *regressum* nihil aliud esse, quám reversionem ad beneficium cessum, seu dimissum; quod ius datur à solo Papa, quando nimirum in bullis resignationis beneficii concedit, ut si resignatarius præmoriatur, beneficium resignatum revertatur ad resignantem: ob publicam scilicet Ecclesiæ utilitatem, & personæ resignantis merita: unde liquet, quod regressus habeat causam iuris de præterito, & non simpliciter iuris de futuro, cùm supponat ius pristinum, sicut privatio habitum. *Rebuff. in praxi part. 3. tit. de regressibus. Mandosius de signat. grat. tit. regressus.* *Regressus quid sit.*

greſſus. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 6. quæſt. 5. num. 6. 7. 8. & ſeq. Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 21. Rota apud Caſſador. deciſ. unica de pactis. num. 1. & 2.

Quid Coadiutoria.

§. 2. Notandum *ſecundò, Coadiutoriam* hîc accipi pro gratia, quâ quis à Superiore poteſtatem habente alteri in ſubſidium adiungitur explendi officij cauſâ: idq; pro maiori Eccleſiæ bono; ſive is ſit Epiſcopus, ſive alij Clerici inferiores animi aut corporis infirmitate impediti, aut aliàs inhabiles & minùs idonei ad munus ſuum exequendum; iuſtum enim non eſt, nec rationi conſonum, ut Rector Eccleſiæ ſimili caſu inutilis effectus, ſuo privaretur beneficio, ne afflictio addatur afflicto. *c. de rectoribus. 3. c. ex parte. 5. & c. fin. de clerico ægrot. & c. 1. eodem tit. in 6. Barboſa de iure Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 10. num. 3.*

Coadiutoria duplex.

§ 3. Notandum *tertiò*, Coadjutoriam aliam eſſe temporalẽ, ſeu revocabilem, quæ datur ad tempus, & ſine futura ſucceſſione; aliam perpetuam, & cum futura ſucceſſione, ut poſt ceſſũ, vel deceſſũ proprietarij, ſeu coadiuti beneficiũ conferatur coadjutori, ut ipſe in eodẽ ſuccedat (de qua hîc potiſſimùm agitur) *Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 7. quæſt. 20. nũ. 13. Gõzalez ad reg. 8. cancell. gloſſ. 5. §. 9 nũ 38. & ſeq. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 1. 2. & ſeq. Chokier ad eandem reg. 8. gloſſ. 1. num. 21. Barboſa loc. cit. in princip.*

Solus Papa concedit regreſſus & coadiutorias in beneficiis.

§. 4. Notandum *quartò* ſolius Papæ eſſe, ex plenaria quam in beneficialibus obtinet poteſtate, concedere regreſſus & coadjutorias perpetuas cum futura ſucceſſione, *Rebuff. loc cit. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 6. quæſt. 5. num. 14. & 15. & lib. 7. quæſt. 20. num. 14. Gonzalez loc. præcit. num. 34. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 17.* Et quamvis hæ gratiæ ſuperioribus ſæculis ex Summorum Pontificum indulgentia fuerint ſatis crebræ & familiares, teſte *Mandoſio de ſignat. grat. verb. regreſſus.* ubi ponit earum formulam. *& Fuſco de viſit. lib. 2. cap. 27. num. 4.* quia tamen ſuccreſcente hinc ambitioſâ hominum cupiditate beneficia Eccleſiaſtica affectandi, & in proximiores transferendi, compertum fuit hujuſmodi gratias hæreditariam ſucceſſionem, ſeu ejus imaginem præſeferre, & inducere votum captandæ mortis alienæ, quæ in beneficiis Eccleſiaſticis ex

Chriſti

Christi & pauperum patrimonio constitutis sunt vetitæ, sacris Constitutionibus,& Patrum Decretis omniuò contrariæ,& expressè interdictæ.*c. Apostolica.8.q.1. c.ex transmissa.7. & c.ad extirpandas.11.de filiis presbyt.c.1.de præben.c. consuluit.25. de iurepatron.& c.2.de concess. præben.* fuere postmodum tum à Concilio Tridentino *sess 25.de reform.cap.7.*tum à *Pio V.* Pontifice Maximo omninò sublatæ & prohibitæ, præterquàm si in Ecclesiis Cathedralibus,aut Monasteriis urgens necessitas, aut evidens utilitas postulaverit Prælato dari successorem; & ejusce causâ priùs à Summo Pontifice diligenter cognitâ, ac concurrentibus qualitatibus in Coadjutore requisitis. Vnde regressus hodie prorsus exulant ab aula,exceptis eis,qui conceduntur ob non solutionem pensionis, & aliis à jure adinventis,de quibus in *c.si beneficia.10.de præben.in 6.Flamin. Paris. de resignat. lib.6.quæst.5.num.110.Azor.præcit.part.2.lib.7.cap. 21. quæst.3.& seq. Zypæus in analyt.iuris Pontif.lib.3.de concess.præben. sub num.2.*Nihilominùs quia Papa huic Conciliari & Pontificiæ Constitutioni derogando,seu contrarium statuendo,potest ad sui libitum ex causis sibi benè visis regressus in beneficiis concedere,*Mandos.loc. cit.Flamin,Paris. loco etiam cit. num. 108.Branden ad Concordat.German.quæst.11. num.8.* Sicuti modò fit cum Coadjutoriis perpetuis & cum futura successione, quæ à Pontificatu *Sixti* Papæ *V.*ad hæc usque tempora concessæ fuerunt, & passim conceduntur tam in Episcopatibus, quàm aliis quibusvis dignitatibus & Canonicatibus cum Cathedralium,tum Collegiatarum Ecclesiarum,*Gonzalez ad reg. 8.cancell.gloss.5.§.9. num.48.49.& seq.Garcias de benef.part.4. cap. 5.num.22.23.& seq.Barbosa de iure Ecclesiast.univers.lib.3.cap.10. num.32.& 33.* Hinc non absre videbitur,si ad bipartitam propositi dubii partem paucis respondeamus.

Papæ Constit. 4. Bullarii tom.

§.5. *Respondeo itaque primò*, beneficia in quibus quis habet regressum,non cadunt sub Concordatis Germaniæ: ita ut in quocumque etiam mense vacaverint, Ordinarius ea conferre minimè valeat,prout in terminis aliàs decidit *Rota apud Cassador.decis. unica de pactis num.1.& decis.4. n.1. & seq. de privileg.item apud Puteum decis.225.lib.3.*quam plenioris cognitionis

Beneficia obnoxia regressui non cadunt sub Concordatis.

tionis ergò *infrà hoc dub. in fine* §. 6 ponemus. Regressus enim cùm fundetur in jure de præterito, & sit propriè ex voluntate resignantis, & Papæ admittentis præservatio seu continuatio primævi tituli; quia regrediens per mortem resignatarii reducitur ad eum statum, in quo erat ante renunciationem: ideoq; per fictionem juris nulla hîc intervenit vacatio, præsertim dum fit dispositio non in aliam, sed eandem personā; clarè sequitur non comprehendi sub Concordatis, quæ non capiunt, nisi beneficia, verè & cessantibus fictionibus vacantia, & de quibus dispositio fit in diversam personam. Et quamvis per eadem Concordata Papa excludat in mensibus Ordinariorum omnes gratias præventivas & expectativas, eo tamen nomine indulta regressus non censentur, propter præteactum pristinum, seu primævum titulum, & dispositionē in eandem personam. Sic, ut licet per regressum videatur dari jus & facultas ad vacatura *c. ult. de præb. in* 6. quia tamen habet causam, & pendet à jure de præterito, merè & simpliciter præventiva non est, *Flamin. Pariſ de resignat. lib. 6. quæſt. 5. per tot. præcipuè autem num.* 41. *& ſeq. & 69. Branden ad Concord. German. quæſt. 33. num. 3. VVameſius conſil. canonic. tom. 2. conſil. 345. num. 2. 3. & ſeq.* & eleganter decidit *Rota apud Caſſador. cit. deciſ. unicæ de pactis. & 4. de privilegiis.*

Concordata capiunt Coadjutorias perpetuas.

§. 6. *Reſpondeo ſecundò*, Concordata Germaniæ comprehendunt Coadjutorias perpetuas cum futura successione: adeoq; Ordinarii plenam habent potestatem beneficia Coadjutoriis obnoxia, in sex mensibus suis vacantia liberè conferendi; quia cùm Papa non possit in eisdem mensibus beneficia vacantia conferre, sine expressa dictorum Concordatorum derogatione, ita nec Coadjutorias cum futura successione concedere, præsertim cùm eadem Concordata excludant quascumque gratias præventivas, & expectativas reservationes, ac collationes, & quasvis dispositiones, Ordinatiorum jus, collationem, electionem, seu dispositionem in sex mensibus impedientes, *Rota part. 1. recent. deciſ. 570 n. 9.* Sintq; omninò favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda, utpote reducentia respectu dictorum sex mē-

sium,

ſium, materiam ad diſpoſitionem juris communis, quo Epiſcopi ſunt collatores beneficiorum omnium quovis menſe vacantium. *c. regenda* 10. *q.* 1. *c. omnes baſilicæ. & c. nullus omninò.* 16. *q.* 7. *Gonzalez ad reg.* 8. *cancell.* §. 1. *proœmiali. num.* 21. *VVameſius in conſil. canon. tom.* 1. *conſil* 262. *num.* 15. *Garcias de benef. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 52. *Piaſec. in praxi Epiſcop. part.* 2. *cap.* 5. *art.* 2. *num.* 9. *&* 10. *Chokier in comment. ad eandem reg.* 8. *n.* 5. *&* 6. *& gloſſ.* 13. *n.* 10. *&* 11. *Rota apud Gregor. XV. deciſ.* 99. *num.* 2. *& deciſ.* 291. *num.* 1 *& in addit. num.* 4. *& in recent. part.* 2. *deciſ.* 416. *num.* 1. *& deciſ.* 756. *ante fin.* Itaque certum eſt, quod Concordata Germaniæ comprehendant Coadjutorias, & quod Ordinarii collatores, niſi Papa iiſdem Concordatis expreſsè derogarit, beneficia in menſibus ſuis vacantia, non obſtante titulo coadjutoriali, rectè conferant, *Branden ad Concord. quæſt.* 11. *num.* 2. *Piaſec. in praxi Epiſcop. part.* 2. *cap.* 5. *art.* 2. *n.* 10. *Flamin. Pariſ. de reſignat. lib.* 6. *quæſt.* 5. *num.* 70. *Gonzalez ad reg.* 8. *cancell. gloſſ.* 5. §. 9. *n.* 11. *VVameſius in conſil. canon. tom.* 1. *conſil.* 33. *n.* 12. *Chokier ad reg.* 8. *gloſſ.* 11. *n.* 7. 23. *& ſeq. D. Remouchamps ICtus Leodienſis in tract. de coadiutoriis cap.* 5 *n.* 15. *& ſeq.* Idq; pertæpè à ſupremo Rotæ Romanæ Tribunali definitum fuit, tum apud *Caſſador loco præcit.* tum apud *Puteum deciſ.* 108. *lib.* 2. *& deciſ.* 225. *lib.* 3. *per tot.* quam, cùm perpulchra ſit, hîc verbotenùs adſcribere viſum fuit.

DECISIO ROTALIS

Apud Puteum 225. *lib.* 3.

N. I. IN una Germana Concordatorum, quam propoſui die 11. *Martii* 1549. dubitavi, an ſtantibus verbis Concordatorum, maximè illis verbis: *Placet etiam Nobis, quod per quamcumque aliam reſervationem &c.* Papa concedendo coadiutorias cum futura ſucceſſione in omnibus menſibus, dicatur Concordatis contravenire. *Caſus de quo.*

II. Et

In Concordatis duplex est reservatio.

II. Et pro resolutione fuit præsuppositum, quod in Concordatis fiebat mentio de duplici reservatione. *Primò* de reservatione scripta in iure, & de ea Papa loquitur usque ad verba: *Placet etiam Nobis &c. Secundò* de reservatione, quæ non est scripta in iure, & de ea habetur sermo in dicto versiculo: *Placet etiam Nobis &c.*

Concordata sunt pacis vinculum inter Ecclesiam Romanam & Principes Germaniæ.

III. *Secundò* fuit præsuppositum, quod Concordata facta erant ex causa unionis, pacis & tranquillitatis inter Ecclesiam Romanam, & Principes tam Ecclesiasticos, quàm Sæculares Nationis Germanicæ, & cum sint facta ex dicta causa, Papa uberiorem gratiam concedere voluit Ordinariis Germaniæ, quàm per Regulam Cancellariæ concedat aliis Ordinariis: & gratia uberior in duobus consistit. *Primò* respectu temporis, quia ubi Papa aliis Ordinariis concedit quatuor menses, istis Ordinariis Germaniæ concessit sex menses. *Secundò* ubertas gratiæ ex alio constat, videlicet circa remotionem obstaculorum, quia quoad alios Ordinarios Papa in Regula de mensibus Ordinariorum tantum removit reservationes, & gratias exspectativas impedientes dispositionem aliorum Ordinariorum. Et hîc Papa ultra reservationes, & gratias exspectativas, voluit removere quascumque dispositiones impedientes Ordinarios Germaniæ in dispositione sua quoad illos sex menses.

Papa per concessionem coadjutoriarū dicitur cōtravenire Concordatis.

IV. Istis sic præsuppositis, quod Papa diceretur contravenire, fuit per omnes conclusum. Et quod *Decisio Cassad. unica de pactis* esset vera; & pro conclusione dicebatur pro parte affirmativa, quod cui conveniunt verba legis, convenit ipsa lex. Coadiutoria cum futura successione est dispositio *ad not. per Doct. in c. cùm in illis. §. 1. de præben. in 6.* Item per mortem coadiuti beneficium dicitur vacare: cùm coadiutoria non duret, nisi durante vitâ coadiuti. *Cardinal. in c. fin. ubi materiam coadiutoriæ tractat. de Cler. ægrot.* Et sic cùm coadiutoria sit dispositio de beneficio vacanti, & Papa promittat in illis verbis, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservationes, gratias exspectativas, & quascumque alias dispositiones: item dicat, quod reservationibus aliis à præmissis, ac dispositionibus auctoritate Nostrâ factis vel faciendis, non obstantibus quibuscumque; & sic tollat omnes dispositiones, & per consequens coadiutorias.

Respondetur ad argumenta contraria primò.

V. Non obstant modo adducta in contrârium, ex quorum responsione ista materia clara redditur; & in primis dum opponebatur *de text. in l. fin. §. cui dulcia. ff. de vin. trit. & oleo leg.* & fuit motivum *D. Antonii Balesii*; nam ibi dicitur, *quod cui dulcia legata sunt, veniunt dulcia potabilia & comestibilia.* Sed si dictum fuerit, *lego vinum amphorarium-aminæum, & omnia dulcia*, ex collatione vini tantùm veniunt potabilia; ita in casu nostro esset dicendum, ut illa verba; *vel quamvis aliam dispositionem*, ex collatione præce-

præcedenti verborum, essent restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, videlicet reservationibus, & exspectativis, quæ fiũt sine consensu ad corpora incerta : coadiutoria vero fit de consensu ad certum corpus, ergò sub illis verbis generalibus non venit coadiutoria ; quia tantùm illa universalis debet referri ad illa, quæ sunt eiusdem speciei , non autem dissimilis speciei *per d. §. cui dulcia.* Sed ad illum textum fuit responsum quatuor modis, & *primò*, quod illud procedit in materia restringibili, quia illa dictio: *quamvis aliam*, intelligitur similia expressis, non autem maiora. *per not. per Soc. in l. quidam relegatus. colum. 3. in 6. concluſ. ff. de reb. dub. & per Ias & Dec. in l. pen. C. qui admit.* Sed hîc non eramus in materia restringibili, quod patet, quia concordia erat facta ex causa, & Papa propterea intendebat uberiorem istis Ordinariis gratiam, quam aliis facere. Et si dicatur, quod text. *in d. l. fin. §. cui dulcia.* loquitur in materia non restringibili, quia in legatis, in quibus voluntates testatorum plenius interpretamur, *l. in testamentis ff. de regul. iur.* fuit responsum, quod lex in testamentis non habet locum in legatis secundùm *Decium ibid.* vel saltem *d. §. cui dulcia*, est strictè interpretandus, ex quo tractatur ibi de præiudicio hæredis, quo casu etiam in legatis fit stricta interpretatio, secundùm *Cagnol. in d. l. in testamentis.*

VI. Vel & *secundò* fuit responsum , quod licet in principio illius §. *Placet etiam Nobis &c.* Vbi Iurisconsultus incipiat ab enumeratione specierum, & ideò genus esset restringendum ad similia specierum enumeratarum, tamen in aliâ parte posteà subsequenti ponitur genus absque enumeratione specierum, ut patet in illis verbis: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque.* & sic cùm generaliter loquatur, generaliter intelligi debet. *Respondetur secundò.*

VII. Item & *tertiò* fuit dictum, quod falsum erat, quod reservatio fieret tantùm ad incerta corpora, cùm etiam possit fieri de certo corpore, & de consensu possidentis, & illa appellatur specialis reservatio , ut per *Æneam de Falcon. in tract. reservat. in 2. quæst. princ. dum tractat de triplici reservatione speciali*, & ideo cùm reservatio possit fieri de consensu, & sine, ad certum corpus, & incertum, & Papa excludat quamcumque reservationem, ita etiam excludit quamcunque dispositionem de consensu, vel sine, ad certum corpus, vel incertum. *Respondetur tertiò.*

VIII. Itaque verum erit dicere, quod verba: *quamvis aliam dispositionem.* semper referantur ad similia expressis, & nisi dicamus, quod verbum *reservatio*, præcedens excludat reservationem etiam de consensu, certè parata esset via, quâ Concordata eludetentur, videlicet, quia quilibet consentiret, ut Papa beneficium pro suo nepote, vel consanguineo post obitum suum reservaret. *Concordata excludunt cavillationes.*

Respondetur quartò.

IX. Vel & *quartò* fuit dictum, quod illa verba: *vel quamvis aliam dispositionem*, etiam implicarent qualitatem similem in genere, videlicet quamvis aliam dispositionem impedientem Ordinarium in sua dispositione, ut sicut Papa excludit reservationem, & exspectativam impedientes Ordinarios in sua dispositione, ita quamcunque aliam dispositionem impedientem Ordinarium in sua dispositione in illis sex mensibus.

Respondetur etiam ad alia argumenta: ad primum.

X. Non obstant modo quatuor fundamenta *D. Antonii Gabrielis*, dum dicebat, coadiutoria de consensu non est simplex reservatio, nec simplex exspectativa, dispositio ergò excludens exspectativas, & reservationes, non excludit coadiutorias, tanquam sint dispositiones mixtæ; quia fuit responsum, quod si coadiutoria dicitur quid mixtum, propter consensum, quod etiam reservatio cum consensu, quæ est exclusa, est etiam quid mixtum, ergo meritò ab uno ad aliud licitum erit arguere. Item licet coadiutoria respectu consensus sit quid mixtum, tamen quia in isto casu non tractatur de ipsa coadiutoria, sed de illa successione, respectu cuius consensus defuncti nil operatur, sequitur, quod sumus in dispositione simplici, & istud est, quod dicit *Alciat. in l. 2. colum. 2. de verb. obligat.* quod quando duæ dispositiones æquè principaliter conglutinantur, tum iudicantur pro separatis & simplicibus, *post Doct. quos ibi allegat.*

Ad secundum.

XI. Non obstat *secundò*, quod regressus in Concordatis non comprehenditur, ergo ne coadiutoriæ, cùm æquiparētur; & hinc videmus, quod ex stylo Referendariorum in suspensione quarumcumque gratiarum, semper prælervantur regressus & accessus, & de consensu coadiutoriæ. Quia fuit responsum, tenendo etiam decisionem *Cassadori* in isto casu contra ultramontanos, quod diversa erat ratio. Nam regressus ideò non comprehenduntur sub Concordatis, quia ex voluntate resignantis non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & Papæ ita admittentis, per fictionem iuris non videtur inducta vacatio, sed potiùs est quædam continuatio primævi iuris, propter voluntatem ejus, qui legem in re sua apposuit, & illa voluntas, tempore quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quod nulla intervenit vacatio, ex quo fiat dispositio in eandem personā, & non diversam. & Concordata videntur loqui de dispositione, quæ tempore vacationis fit in diversam personam; sed in coadiutoria ista fictio non vacationis fieri non potest, nec coadiutor dicitur continuare, cùm ius esset titulatis, & ideò dispositio dicitur fieri in diversam personam, & non in eandem, ideò dicitur contravenire.

Ad tertiū

XII. Non obstat *tertiò*, quod coadiutoria datur propter bene merita, & ideo dispositio simpliciter loquens non habet locum in dispositione remuneratoria. *l. Aquilius Regulus. ff. de donat.* quia istud non est unum,

sed

sed datur propter necessitatem Ecclesiæ, cui coadiutus inservire non potest. *c.* 1. *de Cleric. agrot. in 6.* & toto *tit. extra*, & in recompensam suorum laborum coadiutori datur portio fructuum. *d. c.* 1. & *c. de rectoribus, de Cleric. agrot.* Et ideò si aliunde remunerationem habet, non debet sibi dari successio. Nec quod solvatur compositio, quicquam facit, quia propter compositionem non debet Papa à sua promissione recedere.

XIII. Non obstat *quartò*, quod per appositionem manus Papæ dando Coadiutorem, Ordinarius cessante coadiutoriâ. licet de iure sit futura successio, nihil de novo inducit, quia absque ea etiam Ordinarius disponere non potest; quia fuit responsum, & primo dubitatum fuit, an per datione coadiutoris induceretur talis affectio, ut Ordinarius non posset cõferre; quia simile quod adducebatur de commenda, nõ erat bonũ, quia in commenda beneficium vacabat, & commendando Papa per manus appositionem declarabat, quod de eo disponere intendebat, sed in isto casu, quando datur coadiutor, beneficium non vacat, sed facit illud quod est de iure, & ideò non videtur per talem appositionem beneficium afficere, ita ut Ordinarius, cessante coadiutoriâ, non possit de beneficio disponere. Sed posito, quod per donationem coadiutoriæ, beneficium esset affectum, tamen cùm Papa dicat in Concordatis, in dicto versu: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque*, & ista reservatio, seu affectio inter præmissas non sit enumerata, sequitur quod talis affectio Ordinario non obstet. *Ad quartum.*

XIV. Non obstat etiam fundamentum *D Marci Antonii*, quod sicut regressus præservantur, quia habent causam à iure de præterito, ita etiam & coadiutoriæ, cùm videantur dependere ab illo iure de præterito; quia ex præmissis colligitur responsio, quod successio nullam dependentiam habet à iure de præterito, immò cùm contineat duo æque principaliter, reputantur pro separatis iuxta *dict. Alciat. in l.* 2. *ff. de verb. obligat.* *Respondetur, idem ad primum.*

XV. Non obstat motivum *D. Martini Roman.* dum dicebat, quod Papa de iure potest coadiutorem cum futura successione deputare, ut patet *can. sicut vir. §. Ecce his auctoritatibus. 7. quæst.* 1. & *can. sequenti. §. non autem.* ubi Augustinus successit in Ecclesia Hypponensi de consensu possessoris; quia non negatur, quin Papa istud possit, sed dicitur, quod stantibus Concordatis, passim Papa deputando coadiutores cum futurâ successione, dicitur Concordatis contravenire: ex quo verba Concordatorum conveniunt isto casu, ut in principio dixi. Et quando Papa in simili casu illorum iurium, ex causa de qua ibi. & similes personas de quibus fit ibi sermo, deputaret credo, quod Natio Germanica non contradiceret. Et ideò sublatis fundamẽtis istis, fuit conclusũ, quod decisio *Cassadori* esset vera. *Et ad secundum.*

Allegatur eade re alia decisio Rotalis.

§. 7. Qua etiam de re non minùs insignis emanavit Decisio in causa Canonicatus Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ oppidi Tũgrensis, Leodiensis Diœcesis, anno 1606. die 16. *Iunii*, cuius tenor sequitur.

Leodien. Canonicatus Veneris 16. Iunii, 1606. coram R. P. D. Marquemontio.

Concordata capiunt coadutorias.

N. I. ORtâ lite inter D. *Leonardum* provisum ab Ordinario Collatore de quodã Canonicatu, qui vacavetat de mẽse Aprili 1603. & D. *Hertum*, cui antea à fel. record. *Clemente* Papa VIII. fuerat dicti Canonicatus cum futura successione concessa Coadiutoria, fuit dubitatum, an illa Coadiutoria obstaret Concordatis Germaniæ: & Domini responderunt inhærendum esse maiorum nostrorum sententiis, apud quos cùm iste articulus sæpè & copiosè fuerit discussus, semper fuit resolutum negativè, Coadiutorias scilicet non obstare Concordatis, idq; in hac causa fuit hodiè resolutum iuxta *decis. Cassador. unic. de pactis & 4. de privileg. Put. decis.* 225. *lib.* 3. & 208. *lib.* 2.

Ratio assignatur.

II. Ratio est, quia Coadiutoriæ cùm futura successione, qualis ista est, de qua agitur, cùm nihil habeant de præterito, sed totam vim suam recipiant à futuro, nempe à vacatione beneficii per obitum Coadiuti; unde cùm Coadiutoria sit dispositio de beneficio nondum vacante, & Papa promiserit, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservatorias gratias exspectativas, & quascumque alias dispositiones, sequitur, quod nec per Coadiutorias; cùm intrent Concordata, quandocumque datur vacatio, *Rebuff. super concord. Franciæ in tit. de reg. ad Prælat. no. in §. 1. in verb. vacantibus, in fine.* Non obstat, *l. fin. §. cui dulcia ff. de uino. trit. & oleo leg.* quia responsio habetur *in alleg. decis. Put.* 225. prout simile de regressu tollitur ex *decis. Cassad.* quia videlicet regressus habet causam iuris de præterito, & non simpliciter de futuro.

Respondetur ad argumenta contraria.

III. Et quod dicitur de mixtura, non urget, quia coadiuti consensus non facit mixturam respectu futuræ successionis, quandoquidem quoad illam huiusmodi consensus nihil operatur, & ubi talis mixtura daretur, non propterea sequeretur non esse comprehensam Coadiutoriam in Concordatis, in quibus uti favorabilibus casus mixtus continetur.

Papa potest derogare

IV. Non obstat, quod Papa possit derogare Concordatis Germaniæ, ut

niæ, ut per *moder. tract. super concord. q.*8, quia, ut dixit Rota *in una Varmien. Canonicatus*, 7. *maii* 1604. *coram Reverendissimo Domino Rodiensi*, non est quæstio de potestate, sed de voluntate, & hoc casu non est expresse derogatum Concordatis. Cætera etiam visa sunt bene tolli per informantes pro *Leonardo*. Itaque fuit conclusum Coadiutoriam non obstare Concordatis. *re Concordatis.*

§. 8. Quæ quidem Decisiones compluribus alijs ab eadem Rota fuere postmodùm confirmatæ, ut videre est *decis.* 10. *part.* 3. *lib.* 3. *diversor. num.* 2. *& apud Mohedan. decis.* 10. *aliàs* 338. *de privileg. & indult. per tot. item decis.* 570. *num.* 9. *part.* 1. *recent.* Sed etiam à *Paulo V.* Pontifice Maximo corroboratæ gratiâ motus proprij in causa Canonicatus & scholastriæ Tungrensis, de quibus in mense Ordinario vacantibus per Præpositum eiusdem Ecclesiæ, uti Ordinarium collatorem, in vim Concordatorum Germaniæ provisum erat, non obstante Coadiutoriâ à Sede Apostolica in his concessâ, sicuti retuli *suprà hoc tit. dub.* 1. §. 16 & patebit amplius *infrà tit.* 3. *dub.* 3. §. 13. sed & plures ea super re extant declarationes motus proprii tum *Pii IV. Adriani VI. & Gregorii XIII.* summorum Pontificum, apud *Chokier ad reg.* 8. *gloss.* 11. *post num.* 23. *Hæ decisiones pluribus aliis fuere confirmatæ.*

§. 9. Quin & id extenditur ad indulta Cardinalium & Episcoporum, si quibus à Summo Pontifice data est facultas conferendi beneficia in mensibus S. Sedi reservatis vacantia (qua li gaudet Ser.^mus & Rev.^mus Princeps, ac D. *Maximilianus Henricus* Episcopus & Princeps noster Leodiensis, tam pro Archiepiscopatu suo Coloniensi, quàm Leodiensi & Hildesiensi Episcopatibus) Siquidem ipsi cùm de iure communi fundatam habeant intentionem conferendi beneficia in omni mense vacantia, talia Indulta nihil de novo concedunt, nec propriè augent huiusmodi facultatem iure communi competentem; nec tam sunt privilegia, quàm quod per illa removeatur impedimentum obstans per Concordata & reservationes Apostolicas, ut optimè notarunt *Gonzalez ad reg.* 8. *cancell. gloss.* 24. *num.* 24. *& seq. Garcias de benef. part.* 5. *cap.* 5. *num* 7. *& post eos D. Nicolaus de Remouchamps trac. de Coadiutoriis. cap.* 5 *num.* 16. *Eadem ratio est de Indultis Cardinalium.*

17.18.& seq. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. n 2 & 3. & in addit num. 4. & 5. ac decis. 291. num. 1. & 2. & in addit. num. 4.5. & se & in recent decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. part. 2. adc quod collatio facta vigore Indulti censeatur facta auctoritat Ordinariâ. Gonzalez d. gloss. 24. num. 68. Rota apud Gregor XV. cit. decis. 99. in addit. num. 5. Idcircò iidem vigore dicto rum Indultorum, quæ non minùs sunt favorabilia, & clausu lis æquè prægnantibus munita, atque ipsa Concordata Germa niæ, beneficia Coadiutoriis affecta, in prædictis mensibus rit & rectè conferunt; quandoquidem Papa citra eorundem In dultorum specialem & expressam derogationem, aut ipsorum indultariorum consensum, eiusmodi Coadiutorias concedere nequeat, aut soleat, Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. qu. est. 5. num. 69. 70. & seq. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss 5. §. 9. num. 11. & 12. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 33. num. 12. & 13. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 7. D. Remouchamps loc. cit. à num. 15. usque ad 19. Rota apud Mohedan. præcit. decis. 10. aliàs 338. de privileg. & indult.

Locum tamen non habet in Indultis Collegiorũ, aut Vniversitatũ.

§. 10. Secus autem est in Indultis Collegiorum, Vniversitatum studiorum generalium, & Prælatorum, quibus citra assistentiam juris communis extraordinariè, & ex mera Sedis Apostolicæ benignitate, competit facultas nominandi, seu providendi de beneficiis in mensibus reservatis vacantibus; nam ejusmodi Indulta non comprehendunt Coadjutorias, nec circa illarum concessionem requiritur prædictorum Indultariorum consensus: utpote, quod dicta Indulta eo calu nitantur favore & privilegio speciali, soleantq; emanare ob privatam sæpè utilitatem, respectu certorum beneficiorum verè per obitum tantùm certis mensibus Apostolicis vacantium, salvisq; reservationibus, præventionibus, gratiis expectativis, & aliis beneficiis quæ contingeret Romanum Pontificem per manus appositionem afficere; manent enim affecta Papæ beneficia, de quibus per gratiam Coadjutorialem disponit, Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 2. num. 174. Vltrà, quod gratiæ Coadjutoriales etiam jure permissæ, & cum causis legitimis à Summo Pontifice admissæ, & concessæ aliàs omninò re-

nò redderentur elusoriæ; quippe quod procul dubio, præsertim Vniversitates, seu earum Rectores & Decani, aut Provisores nunquàm consentire vellent in ejusmodi Coadjutorias, in præjudicium Magistrorum & Scholarium expectantium.

§. 11. Nec refert, quod aliquibus forsan Indultis concedatur prærogativa gaudendi Concordatis Nationis Germanicæ, instar Ordinariorum, cum decreto irritanti; quia illa respicere potest duntaxat executionem sive modum conferendi & immittendi taxativè, respectu dictorum beneficiorum verè per obitum, non autem fictè seu alio modo non vacantium, vel reservatorum, aut per collationem expectativã, aut aliam manus appositionem affectorum: imò licet ejusmodi Indulta tollerent gratias præventivas, tamen quia illa sunt merè privilegia juris communis favore destituta, eorumq; concessio non officiat, quò minùs integra, pleniorve potestas inabdicabiliter remaneat penes concedentem, *c. dudum. 14. de prob. in 6 Gonzalez ad reg. 8. §. 2. proœmiali. num. 2. 10. & seq. Vameſius consil. canonic. tom. 1 consil. 255. num. 3.* tacita & virtualis derogatio resultans ex contraria dispositione sufficit; cùm solùm respectu Cardinalium, videlicet Episcoporum, seu Ordinariorum collatorum, quibus nimirum est impertita facultas conferendi sublatis etiam præventivis, Rota decideric requiri expressam in Coadjutoriis derogationem, *Gonzalez ad reg. 8. cancell gloss. 5. §. 9. num. 12. & gloss. 24. n. 38. & seq. Garcias de benef. part. 5 cap. 1. §. 11. num. 625. Chokier ad reg. 8. cancell gloss 10. n. 5.* elegantissimè *D. Remouchamps loco cit. post Rotam apud Cassador. decis. unica de pactis. & decis. 4 de privileg. Puteum decis. 108. lib. 2. & diversor. lib. 1. decis. 46. ac lib. 3. decis. 10. part. 3. Mohedan. decis. 10. de privileg. & indult.*

Etiam potentissimis clausulis munitis.

§. 12. Verùm hisce diutiùs non est immorandum, cùm passim in Germania, & maximè hac Diœcesi Leodiensi non dentur per Summum Pontificem, nec admittantur Coadiutores in beneficiis, nisi de consensu Ordinariorum, uti nec in electivis, præterquàm prævia electione per Capitulum, seu potiùs

Passim tamen in Germania non concedantur coadjutoriæ

17.18. & seq. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. n. 2. & 3. & in addit. num. 4. & 5. ac decis. 291. num. 1. & 2. & in addit. num. 4. 5. & seq. & in recent decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. part. 2. adeò quod collatio facta vigore Indulti censeatur facta auctoritate Ordinariâ. *Gonzalez d. gloss. 24. num. 68. Rota apud Gregor. XV. cit. decis. 99. in addit. num. 5.* Idcircò iidem vigore dictorum Indultorum, quæ non minùs sunt favorabilia, & clausulis æquè prægnantibus munita, atque ipsa Concordata Germaniæ, beneficia Coadiutoriis affecta, in prædictis mensibus ritè & rectè conferunt; quandoquidem Papa citra eorundem Indultorum specialem & expressam derogationem, aut ipsorum indultariorum consensum, eiusmodi Coadiutorias concedere nequeat, aut soleat, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quæst. 5. num. 69. 70. & seq. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss 5. §. 9. num. 11. & 12. VVamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 33. num. 12. & 13. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 7. D. Remouchamps loc. cit. à num. 15. usque ad 19. Rota apud Mohedan. præcit. decis. 10. aliàs 338. de privileg. & indult.*

Locum tamen non habet in Indultis Collegiorũ, aut Universitatũ.

§. 10. Secus autem est in Indultis Collegiorum, Universitatum studiorum generalium, & Prælatorum, quibus citra assistentiam juris communis extraordinariè, & ex mera Sedis Apostolicæ benignitate, competit facultas nominandi, seu providendi de beneficiis in mensibus reservatis vacantibus: nam ejusmodi Indulta non comprehendunt Coadjutorias, nec circa illarum concessionem requiritur prædictorum Indultariorum consensus: utpote, quod dicta Indulta eo casu nitantur favore & privilegio speciali, soleantq; emanare ob privatam sæpè utilitatem, respectu certorum beneficiorum verè per obitum tantùm certis mensibus Apostolicis vacantium, salvisq; reservationibus, præventionibus, gratiis expectativis, & aliis beneficiis quæ contingeret Romanum Pontificem per manus appositionem afficere; manent enim affecta Papæ beneficia, de quibus per gratiam Coadjutorialem disponit, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 2. num. 174.* Vltrà, quod gratiæ Coadjutoriales etiam jure permissæ, & cum causis legitimis à Summo Pontifice admissæ, & concessæ aliàs omninò res

nò redderentur eluſoriæ; quippe quod procul dubio, præſertim Vniverſitates, ſeu earum Rectores & Decani, aut Proviſores nunquàm conſentire vellent in ejuſmodi Coadjutorias, in præjudicium Magiſtrorum & Scholarium expectantium.

§. 11. Nec refert, quod aliquibus forſan Indultis concedatur prærogativa gaudendi Concordatis Nationis Germanicæ, inſtar Ordinariorum, cum decreto irritanti; quia illa reſpicere poteſt dunraxat executionem ſive modum conferendi & immittendi taxativè, reſpectu dictorum beneficiorum verè per obitum, non autem ficte ſeu alio modo non vacantium, vel reſervatorum, aut per collationem expectativã, aut aliam manus appoſitionem affectorum; imò licet ejuſcemodi Indulta tollerent gratias præventivas, tamen quia illa ſunt merè privilegia juris communis favore deſtituta, eorumq; conceſſio non officiat, quò minùs integra, pleniorve poteſtas inabdicabiliter remaneat penes concedentem, *c. dudum. 14. de præb. in 6 Gonzalez ad reg. 8. §. 2. proœmiali. num. 2. 10. & ſeq. Vameſius conſil. canonic. tom. 1 conſil. 255. num. 3.* tacita & virtualis derogatio reſultans ex contraria diſpoſitione ſufficit; cùm ſolùm reſpectu Cardinalium, videlicet Epiſcoporum, ſeu Ordinariorum collatorum, quibus nimirum eſt impertita facultas conferendi ſublatis etiam præventivis, Rota deciderit requiri expreſſam in Coadjutoriis derogationem, *Gonzalez ad reg. 8. cancell gloſſ. 5. §. 9. num. 12. & gloſſ. 24. n. 38. & ſeq Garcias de benef. part. 5 cap. 1. §. 11. num. 625. Chokier ad reg. 8. cancell gloſſ 10. n. 5.* elegantiſſimè *D. Remouchamps loco cit. poſt Rotam apud Caſſador. deciſ. unica de pactis. & deciſ. 4 de privileg. Puteum deciſ. 108. lib. 2. & diverſor. lib. 1. deciſ. 46. ac lib. 3. deciſ. 10. part. 3. Mohedan deciſ. 10. de privileg. & indult.*

Etiam potentiſſimis clauſulis munitis.

§. 12. Verùm hiſce diutiùs non eſt immorandum, cùm paſſim in Germania, & maximè hac Diœceſi Leodienſi non dentur per Summum Pontificem, nec admittantur Coadiutores in beneficiis, niſi de conſenſu Ordinariorum, uti nec in electivis, præterquàm prævia electione per Capitulum, ſeu potiùs

Paſſim tamen in Germania non conceduntur coadjutoriæ

Absque assensu Ordinariorum.

potiùs prævio Capitularium consensu, concurrente ea de re speciali placito atque Indulto Pontificio, quod videre licet *suprà tit. 1. dub. 1. post* §. 12. *Branden ad Concordat. German. quæst. 11. num 2. D. Remouchamps loco præcit. num.* 17.

Differentia regulæ 9. Cancellar. Apost. à Concordatis Germaniæ.

§. 13. Ad differentiam porrò Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, advertendum est, quod illa locum non habeat in Coadiutoriis, quia concessio alternativæ per eandem, habet in ventre clausulam, dummodò beneficia aliàs reservata, vel affecta non fuerint, uti loquitur *Rota decis. 570. num. 9. part. 1. recent.*

Regulæ Cancellariæ Apostolicæ extinguuntur morte Pontificis, non item Concordata Germaniæ.

§ 14. Insuper pro ulteriori differentia Regularũ Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, notare libeat, quod Sede Apostolicâ vacante, cessant dictæ Regulæ reservatoriæ, & omnes menses sunt Ordinarii, possuntq; Episcopi tanquam ad ius commune redeuntes, providere de beneficiis vacantibus in quolibet mense; secùs autem quoad Concordata: nam beneficia eorum vigore reservata, etiam Sede Papali vacante, in mensibus Pontificiis vacantia, Successori remanent affecta; quia Regulæ Cancellariæ Apostolicæ morte Pontificis extinguuntur, non item Concordata. *Chokier in comment. regular. Cancell. in proœm. num.* 21. *Barbosa de off. & pot. est. Episc. part. 3. alleg. 57. sub num.* 62.

DVBI-

DVBIVM IX.

An Ordinarii in mensibus Summo Pontifici reservatis valeant recipere resignationes, aut permutationes, & beneficia resignata, seu permutata liberè conferre, non obstantibus Concordatis Germaniæ, aliisq; Constitutionibus Apostolicis?

§. 1. PRo adæquata hujus dubii resolutione notare liceat *primò*, nomine & appellatione *Ordinarii* in materia collationis (qualiter & passim in hoc tractatu accepimus) censeri eos, qui habent de jure, vel privilegio, aut consuetudine Ordinariam collationem, seu dispositionem, *gloss. in extravag. execrabilis. verb. Ordinario.* quibus verbis nedum comprehenduntur Ordinarii, quibus jure communi libera competit omnium beneficiorum suæ Diœcesis dispositio, quales sunt Episcopi in propriis Diœcesibus, *c. omnes basilicæ. c. nullus. 16. q. 7. c. cùm olim 18. de præscript.* Sed etiam inferiores, uti Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, aliiq; Episcopo inferiores, qui consuetudine, vel privilegio, non de jure Ordinariam habent conferendi facultatem. *c. cùm satis 4 ibi gloss. verb consuetudinis de off. Archid. Clem unica. de supplen. Prælat. neglig. & gloss in verb. ordinarium. Clem. unica ut lite pendent. Flamin. Paris. de resignat. lib. 8 quæst. 9. num 23. & seq. Franciscus Leo in thesaur. fori Eccles. part 2. cap. 1. num. 71. Gregor. Tholos. tract. de benef. cap. 38. num. 2 Garcias de benef. part. 5. cap. 4. num. 1. 2. & seq. Chokier ad reg. 8. cancell gloss. 10. num. 1. 2. & seq. & in comment. ad reg. 14. cancell num. 1. & 2.*

Qui intelligantur nomine Ordinarii in materia collationis beneficii.

§. 2. Notandum *secundò*, resignationem seu renunciatio-

Resignationis quid detur.

nem esse *spontaneam proprii beneficii dimissionem factam coram legitimo superiore id acceptante* : ea autem bifariam dividitur, in *expressam*, seu quæ verbis expressis fit, aut scripto, (& de qua hîc solùm agimus) & *tacitam*, quæ fit facto aliquo renunciationem significante, plerumque etiam ex juris dispositione *Clem. gratiæ. de rescript.* puta, si beneficiatus nullo Ordine sacro initiatus matrimonium contrahat, *c.1. & c. quòd à te. 3. & c. diversis. 5. de cleric. conjug.* militiæ nomen det, *c. in audientia. 25. de sent. excommunic. gloss. in c. ultim. verb: redierint. de cleric. non resi den.* aliud beneficium incompatibile accipiat, *c. de multa. 28. de præben. Concil. Triden. sess. 7. de reform. cap. 5. & sess. 24. de reform. cap. 17.* Si lite super beneficio motâ cedat, *l. post quàm. 4. C. de pactis. l. si filius. 30 ff de minor.* vel eam intra tres annos non prosequatur iuxta *reg. aliàs 33. nunc 35. Cancell.* si post curatum acceptum intra annum, ad sacerdotium non promoveatur, *c. licet canon. 14. & c. commissa 35. de elect. in 6.* sicuti latiùs videre est apud *Rebuff. in praxi tit. de tacit: renunciat: Flamin. Paris. de resignat. lib. 1. quæst. 1. per tot: Azor. instit. moral. part. 2. cap. 19. quæst. 2. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. à num. 13. & seq.*

Resignatio expressa ab. duplex.

§. 3. Notandum *tertiò* expressam resignationem iterum esse duplicem, aliam *puram & simplicem*, quando videlicet beneficium purè & simpliciter resignatur ad manus superioris, absque ulla conditione, pacto, aut reservatione pro resignante; aliam verò *conditionalem*, cujus duæ sunt sunt species: una quæ fit in favorem certæ personæ, & non aliter, nec alio modo, nisi ut de beneficio resignato fiat gratia illi, in cujus favorem fit resignatio, reservatâ resignanti aliquâ pensione, aut jure, aut non reservatâ. Altera est, quæ fit causâ permutationis, cùm duo beneficiati unum vel plura sua beneficia Papæ non reservata in manu Episcopi sui Diœcesani resignant, eâ conditione, ut posteà alteri alterius beneficium conferatur. *c. ex parte. 12. de off. deleg. Azor. suprà quæst. 3. Lessius de just. & jure. lib. 2. cap. 34. dubit. 35. & 36. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. num. 2. & 3. Layman Theolog. moral. lib. 4 tract. 2. cap. 17. num. 3. & seq. Barbos. de jure Eccles. Univers. lib. 3. cap. 15. & ibid. §. 1.*

§. 4. Notandum *quartò* in præsenti non quæri de resignationibus.

tionibus conditionalibus, seu ad favorem certæ personæ, siquidem excepto solo Pontifice Maximo, qui eâ, quâ præeminet auctoritate, prohibitiones per Canones inductas tollit, & omne Simoniæ vitium excludit, *gloss. verb. illicitè. in c. cùm pridem. 4. de pactis. Rota apud Coccin. inter impress. decis. 40. num. 5.* nullis Ordinariis, etiam legatis de latere, & Nuntijs Apostolicjs, citra Simoniæ labem, eas admittere fas est, *gloss. verb. dimittere. in c. ex parte. 12. de off. iud. deleg. Rebuff. in praxi tit. de resignat. conditionali in favorem. num. 1. Navar. in manuali cap. 23. num. 107. ad decimum. Flamin Paris. de resignat. lib 14. quæst. 3 num. 12. Gomez de trien. possess. quæst. 16. versic. postremò. Less de iust. & iure lib. 2. cap. 35. dubit. 14. num. 87. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 152. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. num. 4. Layman Theolog. moral. lib. 4. trac. 2. cap. 17. num. 6.* ea præcipuè ex causa, ne sanctuarium Dei hæreditario iure, aut sanguinis affectu, quo quivis beneficiatus posset, ut hæredem in patrimonio, ita & pro libitu successorem constituere in beneficio; sed liberâ electione deferatur, iuxta *text. in c. Episcopo. c. Moyses. & c. Apostolica* 8. *q.* 1. & c. *Adhæc* 15. *de decimis. c. consuluit. 15. de iure patron. Barbosa de iure Eccles. univers lib. 3. cap. 15. §. 1. num. 55.* Quare *Pius* Papa V. peculiari hac de re editâ Constitutione *infrà* adducendâ vetuit, *ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.*

Hic non agitur de resignationibus conditionalibus, quia eas solus Papa admittit.

§. 5. Quamquàm in utroque foro licitum sit, post renunciationem beneficii purè & liberè factam, procurare, & humiliter postulare, ut beneficium illud certæ personæ conferatur, ut colligitur ex *c. tua nos. 34. in 2. respons. de simon. Navar. suprà. nũ. 107. Quaranta in sum. Bullary. verb. beneficii resignationes. vers pro complemento. Barbosa loc. cit. nũ. 59. & seq. Diana resolut. moral. part. 5. trac. 14. resolut. 26. sub fin.* Rota *apud Cassador. decis. 2. num. 6. & 7. de simonia.* Imò & eâ spe dimittere, quod Ordinarius conferet dictæ personæ, quando nihil horum est in conventione

Licet ratione post resignationem, personam certam commendare.

deductum. *Quaranta ibidem. Garcias de benef. part. II. cap. 3. §. 2. num.* 161.

Potestas Episcoporum in admittendis resignationibus limitata.

§. 6. Quibus prælibatis, *Respondeo primò*, licet olim Ordinarii scilicet Episcopi Diœcesani potuerint passim quorumcumque beneficiorum Sedi Apostolicæ non reservatorum resignationes simplices admittere, *c. admonet. 4. de renunciat. gloss. in Clem. unic. in verb. manibus. eod. tit. & in c. de regularibus. 25. verb. dimittant. de simon.* hodie tamen per Constitutionem *Pii* Papæ V. potestas illa est restricta & determinata ad certos duntaxat casus, quos ex eiusdem sanctionis Pontificiæ hîc adscriptæ tenore uberiùs cognoscere lubebit.

PIUS PAPA V.

Pii Pap. 5. Const. 58. Bullarii tom 2.

Exordium

AD perpetuam rei memoriam. Quanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, iam latè perspiciant, & cum mœrore expendant Præsules omnes & Pastores, quando hæc pernicies cæterarum omnium maxima tam multas orbis Ecclesias impiè violarit.

Hoc Pontif. alias suspendit facultates admittendi resignationes beneficiorum, & de aliis hic vacantibus dispensandi.

Num. I. Quia verò hoc malum cum in cæteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem inituri, officii Nostri partes in prohibenda omnibus interim resignationum

num huiusmodi receptione paulò severiùs interposueri-mus, omnesq; beneficiorum interim resignandorum dispositiones, quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus, nullum per eas in illis ius, neque titulum vel coloratum) tam in petitorio, quàm in possessorio ipsis provisis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuò inhabiles fore. Collatores verò aliàs in illorum dispositione, etiam tanquam devolutionis iure, sese interponere non posse, sed de eis ut verè vacantibus, sive per Romanos Pontifices, sive alios collatorum eorundem Superiores, uti præventum esset, liberè provideri.

Modo declarat quæ resignationes deinceps admitti & recipi possint per Ordinarios Episcopos Diœcesanos.

II. Nunc autem intendentes institutum hoc Nostrum, quo Sanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino persequi, ac simul quantum est in Nobis, cauere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisq;, vel certè leuibus de causis passim & temerè admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cætera omnia Nostris super his literis contenta eatenus relaxamus, ut posthac Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut Senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, censuriisq; Ecclesiasticis irretiti aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire; seu qui unum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoveri; Religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim posteà id re ipsâ exe-

quantur. Denique cùm quis ex aliis casibus acciderit, qui Constitutione sel. record. INNOCENTII Papæ III. de dimittendis cathedralibus ecclesiis editâ continentur. Qui etiâ ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii residere securi; sed nec horum ullus Sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus valeat ullo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit provisum, quo in vita possit commodè sustentari. Adhæc beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis Constitutionibus permittuntur.

Hæc Tenentur 3. Constitutio Innocentii 10. de renunciat.

Ea præcipit Episcopis præsentatoribus, & electoribus, quæ cavere debeant.

III. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemq; omnes electores, præsentatores & patroni, tam ecclesiastici, quàm Laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut aut nutu, vel signo, futuri in huiusmodi beneficiis & officiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis, promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.

Prohibetq; beneficio resignando conferri consanguineis collatorum, vel resignantium.

IV. Ceterùm præcipimus atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores de beneficiis, & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant providere; quod si secus, ac etiam quidquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit à quocumque temerè attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere.

V. Qui

V. Qui verò contrafecerint, ut in eo, quo deliquerint, puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, nec non electione, præsentatione, confirmatione & institutione, prout cuique competierit, tam diu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere: & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subjacere. Et nihilominùs in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere aûsi fuerint, excommuuicationis quo ad personas, quò verò ad Capitula & Conventus, à Divinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus: quibus etiam nullus alius, quàm ipse Romanus Pontifex, sive absolutionis, sive relaxationis gratiâ (excepto mortis articulo) valeat impertiri. Prohibitione, & literis Nostris prædictis nihilominùs in cæteris omnibus perpetuò valituris. *Contravenientibus pœnas infligit.*

VI. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus & specialibus, quibuscumque Episcopis & aliis superioribus, ac inferioribus Ecclesiarum Prælatis, nec non Ecclesiis, Monasteriis, & Capitulis, Conventibus, Collegiis, & Vniversitatibus, eorumq; & aliis personis, etiam Regiâ, & Imperiali Majestate præditis, sub quacumque verborum forma, & conceptione concessis, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocumque, vel differri: etiamsi de eis, ipsorumq; totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, nec non Ecclesiis, Monasteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus: de quibus, nec non causis, propter quas illa concessa sunt, specialem & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem. *Contrariis derogat.*

VII.

Digitized by Google

Publicari hanc Constitutionē jubet.

VII. Ceterùm jubemus easdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de urbe,& in acie Campi Flori publicari,& earum exempla affigi. Volumusq; eas sic publicatas,omnes & singulos perinde afficere & obligare,ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ.

Exemplis credi mandat.

VIII. Exemplis quoque prædictis,etiam impressis, manuq; Notarii publici,& sigillo Prælati Ecclesiastici,vel ejus curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi,quæ ipsis præsentibus,si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli autem &c. Datum Romæ apud S.Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo. Kalend. Aprilis,Pontificatus Nostri anno tertio.

Constitutio ista explicatur.

§.7. Ex qua quidem Constitutione manifestè patet, eas tantùm coram locorum Ordinariis Episcopis Diœcesanis admitti resignationes,quæ fiunt ex causa senii,vel infirmitatis, aut si resignans sit corpore impeditus,utpotè ob lepram,scabiem hetculeam,paralysim, apoplexiam, morbum comitialem,chiragram: vel vitiatus,qualis est cœcus utroque oculo, claudus,loripes,gibbosus,aut aliàs notabiliter diminutus quâlibet corporis parte,aut crimini obnoxius,veluti simoniacus, homicida, adulter, concubinarius, insordescens in excommunicatione,perjurus,blasphemus ante privationis sententiam,vel censuris Ecclesiasticis subjectus, aut qui nequit Ecclesiæ inservire,quales sunt prioris articuli exempla; quibus adde Clericum bannitum, damnatum, mutum,& qualemcumque irregularem; insuper ob vitam scandalosam & probrosam,imperitiam, sive illiteraturam, execrabilitatem, seu beneficiorum incompatibilium pluralitatem,status mutationem; si videlicet Clericus matrimonium est contracturus, vel religionem ingressurus,paulò antequam profiteatur; nec non

nõn ob causas relatas in *c. nisi cùm pridem. 10. de renunciat.* quæ his duobus versibus continentur.

Debilis, ignarus, malè conscius, irregularis;
Quem mala plebs odit, dans scandala, cedere possit.

§. 8. Denique eorum resignationes poterunt recipere, qui nequeunt, aut non audent in loco beneficii residere propter capitales inimicitias. Prohibetur tamen Ordinariis, ne beneficia ad ipsorum manus renunciata conferant suis, vel dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, de quibus latè vide *Flamin. Paris. de resignat lib. 5. quæst. 6. per tot. Quarantam loc. præcit. Azor. instit. moral. part. 2 lib. 7. cap. 19. quæst. 5. Chokier ad reg. 43. aliàs 44. num. 54. & seq. Barbosam de iure Eccles. univers. lib 3. cap. 15. §. 2. usque ad num. 113.*

Episcopi nequeunt beneficia resignata suis, vel dimittentiũ consanguineis conferre.

§. 9. *Respondeo secundò*, in casibus prædictâ Constitutione expressis, possunt Episcopi Diœcesani in quocumque etiam mense beneficiorum resignationes admittere, eaq; liberè conferre, non obstantibus Concordatis Germaniæ; dummodò tamen sint talia, quæ aliàs in mensibus non reservatis per obitum vacantia ad ipsorum Ordinariorum dispositionem pertinerent, & resignatio in illo casu, alio speciali jure non sit prohibita, prout prohibetur resignatio promovendorum ad Pontificalem Dignitatem *c. cùm in cunctis. 7. §. cùm verò. de elect. & reg. 26 cancell. Branden ad Concord. German. quæst. 9. & 12. num. 13. Gonzalez ad reg. 8. cancell gloss. 14. num. 31. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 3. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num 29. & 30. nec non ad reg. 24. num. 19. & seq.* Siquidem per reservationem Concordatorum non censetur Pontifex voluisse conditionem Ordinariorum Germaniæ facere deteriorem, seu duriorem, illisve plus detrahere, quàm solent Pontifices aliis Episcopis aliarum provinciarum: at per reservationem Regularum Cancellariæ Apostolicæ, quibus ligantur omnes Ordinarii, solent Pontifices excipere modum vacationis per resignationem, ut expressè quoque habetur in *reg. 9. cancell. Aliàs, quàm per resignationem quocumque modo vacatura &c.* Vbi reservat beneficia omnia in mensibus alternativis quocumque modo, & aliter, quàm per resignationem va-

Episcopi in quovis mense admittunt beneficiorum resignationes & permutationes.

cantia; atque ita ex identitate rationis etiam per renunciationem ex causa permutationis, ut minùs, quàm fieri possit, vitetur reservatio, & juris communis correctio, *c. cùm expediat. 29. de elect. in 6.* quia permutatio includit in se resignationem in favorem permutantium, & nihil aliud est, quàm reciproca resignatio, quæ fit inter utrumque permutantium, *text. in c. unico de rerum permutat. in 6. & Clem. unic. eod. tit.* ut proinde non secùs, ac simplices resignationes, ab Episcopis etiam in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis, expediri valeant, uti definivit sacra Cardinalium negotiis Episcoporum præpositorum Congregatio, teste *Gavanto in manuali verb. beneficiorum permutatio. n. 5. Brandeu dictâ quæst. 12. num. 13. 14. & 15. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 14 num. 32. Garcias de benef. part. 5. cap 1. §. 2. n. 543. Chokier in tract. de permutat. part. 1. cap. 3. & ad reg. 8. cancell. gloss. 7. num. 5. & gloss. 11. num. 29.*

An Episcopo inferiores possint recipere resignationes?

§. 10. An verò Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, aliique collatores Ordinarii Episcopo inferiores, valeant recipere resignationes, & permutationes beneficiorum ad ipsorum collationem spectantium, non adeò expedita est quæstio, variâ & ambiguâ Doctorum opinione implexa: verumtamen ut ego hîc meum fatear scrupulum, in praxi tutius & verius, ac stylo Romanæ Curiæ conformius semper existimavi, nequaquam posse; Superior enim, qui auctoritatem præstat resignationi, non intelligitur collator, sed is, qui potestatem habet instituendi & destituendi; *gloss. in Clem. unica. verb. manibus. de renunciat. Rota decis. 6. aliàs 311. n. 2. de rer. permutat. in nov. & decis. 8. aliàs 290. de renunciat. in antiq. & apud Bisignet. decis. 5. de renunciat. & apud Mantic. decis. 68. n. 6. & decis. 260. n. 7.* quia renunciatio habet vim destitutionis, cùm per eam renuncians desinat esse intitulatus & beneficiatus: ideò non mirum, si non possit fieri, nisi coram eo, qui potest destituere, videlicet Episcopo, ad quem tam institutio, quàm destitutio Sacerdotum noscitur pertinere, ut loquitur *text. in c. ex iniuncto 12. de haret. c. admonet. 4 de renunciat. Abb. in c. accepta. 3. de restit. Spoliat. num. 8. Rota apud Card. Mantic. cit. decis. 260. nũ. 7.* unde non valet consequentia, potest instituere, ergò potest

teſt deſtituere; nam unum ſit judicialiter, alterum extrajudicialiter, & juriſdictio voluntaria non includit contentioſam, *Abb. in d. c. accepta. 3. prope fin. de reſtit. Spol. Chokier de iuriſdict. Ordin. in exempt. part. 4. quæſt. 67. num. 2.* Et ita licet collatio beneficii ſpectet ad inferiorem Epiſcopo, cujus tamen reſignatio debet fieri in manibus Epiſcopi Diœceſani, collatio autem ab inferiore, ad quem ſpectat, vel ab Epiſcopo cum illius conſenſu, *Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 3. quæſt. 4. num. 64. & lib. 7. quæſt. 14. num. 17.*

§. 11. Generaliter ergò tenendum eſt, quod Prælati, & alii quotquot collatores Epiſcopo inferiores, utpote jure ſpeciali beneficia conferentes, quoniã deſtituere nõ poſſunt, reſignationibus auctoritatem non interponunt, uti cenſent *Zerola in praxi Epiſcop. part. 1. verb. renunciatio. ad quartum. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 7. quæſt. 10. à num. 6. uſque ad fin. & quæſt. 14. 15. & 16. per tot. Sanchez conſil. moral. lib. 2. cap. 1. dub. 31. num. 9. & cap. 2. dub. 29 num. 1. & 2. tom. 1. Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 19. quæſt. 7. Gregor. Tholoſ. tract. de benef. cap. 31. ſub num. 11. Rebuff. in praxi in forma vicariatus. num. 104. 105. & 106. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1 num. 251. & ſeq. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 12. num. 3. Caniſius ad lib. 1. Decretal. tit. 9. num. 5. Barboſa de off. & poteſt. Epiſc. alleg. 69. num. 1 & 4.* Ac perſæpè à ſupremo Rotæ Romanæ Tribunali deciſum eſt, & nominatim *deciſ. 6. aliàs 311. de rerum permutat. in nov. & deciſ. 5. aliàs 218. & deciſ. 8. aliàs 290. num. 1. de renunciat. in antiq. ac deciſ. 5. eod. tit. in antiquior.* nec non apud Card. Manticam *deciſ. 68. num. 6.* ubi. *Tertiò objcitur, quod etſi conſtaret D. Antonium de Toledo, qui contulit beneficium, eſſe Commendatorem, & ad ipſum ſpectare ius conferendi, tamen cùm ſit inferior collator, non potuit admittere reſignationem: quia huiuſmodi facultas ei tantùm conceditur, qui poteſt inſtituere & deſtituere.* Quod & confirmatur *deciſ. 260. n. 7. penes eundem Manticam.* & noviſſimè apud *Duran part. 1. deciſ. 237. num. 20. & 21.* hiſce verbis. *Et tantòminùs, ex quo dicta libera reſignatio fuit facta coram inferiore Collatore, qui non potuit acceptare, ſed debuit fieri coram Epiſcopo quâ factâ & admiſſâ, poterat inferior collator alii conferre, & non aliter, ut quotidie practicatur. Et ratio eſt, quia*

Tertia eſt ſententia negativa.

dimissio ad effectum abdicandi ius, debet fieri coram illo, qui nedum habet potestatem instituendi, sed etiam destituendi; quales sunt Papa, Legatus à latere, & Episcopus, non autem Collator &c. Hactenus Rota non minùs doctè, quàm eleganter.

Idem est in permutationibus.

§. 12. Et idem est in permutationibus beneficiorum, quas præter Papam, & Legatum de latere, soli Episcopi recipiunt. *text. in c. quæsitum. 5. de rerum permut. & c. admonet. 4. de renunciat. gloss. in Clem. unica verb. conferantur. de rerum permutat. Rebuff. in praxi. tit. de permutat. n. 20 & in 3. part. signat. vers. nec non iuris patronatus. num. 42. Navarr. consil 97. num. 2. lib. 5. Decretal. de simonia. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. num. 196. Azor. instit. moral. part 2. lib. 7. cap. 29. vers. Quarto quæritur. & seq. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 1. 2. 3. & seq. & optimè L. Aluin de potest. Episcoporum. cap. 11. num. 5. 10. 11. & 12. Garcias de benef. part. 11. cap. 4. num. 68. & 69. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 175. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 6. num. 1. & cap. 7. num. 4.*

Rotæ Romanæ Decisiones maximæ sunt auctoritatis.

§. 13. Præmissa porrò Rotæ Romanæ interpretatio, non obstantibus contrariis privatorum Doctorum sententiis, omninò sequenda est, & à prædictis Ordinariis Collatoribus Episcopo inferioribus quandoque potestatis suæ in hisce limites excedentibus, & Episcopalia jura usurpantibus meritò attendenda, cùm exploratum sit, Decisiones Rotæ maximi apud omnes esse ponderis, & majoris auctoritatis, quàm communem Doctorum opinionem, ut ab ea recedere, vel eidem refragari nefas reputetur, *Gomez ad reg. cancell. in proœm. quæst. 2 §. quartò. Vestrius in praxi lib. 2. cap. 17. in annot. num. 2. & 3. ac lib. 6. cap. 1. num. 18. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. Rotæ tribunal. Gregor. Tholosan in syntagm. iur. univers. lib. 15. cap. 29. num. 15. & cap. 42. num. 15.* ubi ait, *Auditorum Rotæ iudicia pro oraculis haberi. Garcias de benef. in præfat Chokier ad preces primar. sect. 3. sub lit. B Gudelinus de iure noviss lib. 6. cap. 3. num. 11.* ubi sic inquit. *Prætermittendum verò hîc non est, nobilissimum & summum illud tribunal, vocant Rotæ, in quo duodecim clarissimi iurisconsulti Auditores audiendis cognoscendisq; causis, quæ undique ad iudicium summi Pontificis deferuntur, deputati, quorum Decisiones tanti ubique fiũt, ut penè pro Constitutionibus Pontificiis allegentur.* ita ille. §. 14.

§. 14. Vnde rectè concluditur, quod Abbates, aliiq; Prælati supranominati Episcopo inferiores, haud possint resignationibus, aut permutationibus beneficiorum recipiendis sese intromittere, nisi sint tales, qui consuetudine, aut ex privilegio Summi Pontificis habeant ius Episcopale, seu iurisdictionem quasi Episcopalem, nulli Episcopo proximè subiecti, quod insinuari videtur suprà adductâ *Pii* Papæ V. Constitutione, namibi post *Episcopos*, subiungitur, *& alii facultatẽ habentes, eorum duntaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti &c. gloss. in Clem. 1. de rebus Eccles. non alienan. verb. proprii. Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quæst. 16 nũ. 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 4. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1. nu. 254. & cap. 4. num. 70. Canisius loco præcit. Chokier in trac. de permutat. benef. part. 1. cap. 2. sub num. 6. & cap. 6. num. 2. D'Alvin loc. cit. num. 12. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 4. & de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. 5. num. 175.* cùm Episcopalia iura ab inferioribus per præscriptionẽ possint acquiri, *c. auditis. 15. & c. cùm olim 18 de præscript. D'Alvin cap. 12. num. 4. & cap. 22. num. 20. Canisius loco cit. Rota decis. 324. num. 12. part. 1. recent.*

Itaque Abbates, & quotquot alii Episcopo inferiores, nisi iura Episcopalia habentes, nequeunt resignationes, aut permutationes recipere.

§. 15. Cæterùm in permutationibus, uti & resignationibus requiritur consensus illorum, ad quos collatio, electio, seu præsentatio pertinet, sive sint Clerici, sive laici, quia ipsorum interest, quamvis Episcopus totum debeat expedire, *gloss. in c. unico verb. collationem. de rerum permutat. in 6. & in Clem. unica. verb. conferantur. cod. tit. Rebuff. loco antecit. num. 21. Lessius suprà num. 193. & 198. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 22. & cap. 4. num. 72. Chokier de permutat. benef. part. 1. c. 12. num. 2. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15 §. 5. num. 182.* Quamvis *Piasec. in praxi Episc. par. 2. cap. 5. art. 1. num. 16. & 17.* usitatiorem doctrinam censeat, quod nimirum beneficium patronatum resignari possit absque consensu patroni, minimè tamen conferri absque eius consensu: & ita à Rota Romana decisum refert idem *Piasec. ibid.* Quin & dum permutatio vergit in utilitatem Ecclesiæ, sufficit patronos tantùm requirere,

In resignationibus & permutationibus beneficiorum requiritur collatorũ, electorum, & patronorum consensus.

licet consentire nolint. *Rebuffus loco cit. num. 22. Lessius suprà. Garcias loc. cit. cap. 3. num. 26. 27. 28. & seq.* & ita à S. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum Congregatione declaratum refert *Chokier in trac. de permutat. benef. part. 1. cap. 19. sub num. 10.*

In permutationibus beneficiorum diversarum diœcesium requiritur utriusque Episcopi auctoritas.

§. *16.* Interim pro praxi obiter est advertendum, dum beneficia quæ permutantur, sunt diversarum Diœcesium, requiri utriusque Episcopi auctoritatem; quia in permutatione duorum beneficiorum utrumque dimittitur, & utrumque confertur, ac proinde necesse est, ut utriusque Episcopi intercedat auctoritas, seu coram utroque fiat resignatio, & posteà ab eodem collatio, seu unus alteri committat vices suas, *gloss. in c. unico, verb. collationem. de rerum permutat. in 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 8. Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 38. num. 10. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 9. Lessius de just. & iure lib. 2. cap. 34. dubitat. 36. nũ. 197. Malderus in 2. 2. D. Thomæ. trac. 9. cap. 3. dub. 10. versic. beneficia diversarum &c. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 14 per tot. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 10.*

Non tamẽ uno eodẽq; tempore.

§. 17. Non tamen est necesse, ut uno eodemq; tempore utriusque auctoritas concurrat, ut ait *Rebuff. in praxi tit. de permutat. num. 37. & 38. Lessius loc. cit.* est tamen tutius, teste *Sylvestro verb. permutatio. §. 2. post nũ. 13. conclus. septima. & Chokier loco præcit. num. 1.*

Casu in quo compermutans uterque beneficium assequitur.

§. 18. Hinc sequitur, si *Petrus* & *Paulus* permutent sua beneficia, & *Paulus* resignet prior, factâq; resignatione & collatione, moriatur, antequàm *Petrus* resignationem sui beneficii faciat, *Petrum* habiturum utrumque, si sint compatibilia, & posse gaudere bonâ fortunâ. *Rebuff. suprà num. 38. Lessius ibidem num. 197. Malderus loco cit. in respons. ad quæst. 8. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 29. Garcias de benef. part. 11. cap. 4. num. 10. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. sub num. 169.*

An Ordinarii possint conferre

§. 19. An autem Ordinarii vigore Concordatorum Germaniæ in mensibus suis conferre queant beneficia ex tacita resignatione, seu de iure vacantia, meminimus nonnihil *suprà, hoc tit.*

hoc tit. dub. 1. §. 22. & pro uberiori eius cognitione Lector consulere poterit *Chokier ad reg.* 8. *gloss.* 7. *d num.* 13. *per tot.*

re benefi in d. iure vacantia.

DVBIVM X.

An beneficium resignatum non factâ mentione, quod resignans ad illius titulum Sacris Ordinibus fuerit initiatus, si contingat illum in mense Ordinario decedere, vacet per obitum; ita ut non obstante resignatione, valeat per Ordinarium in vim Concordatorum Germaniæ conferri?

§. 1. RE*spondeo primò*, à Tridentina Synodo *sess.* 21. *cap.* 2. rectè sancitum esse, ne beneficium, ad cuius titulum quis ad sacros Ordines promotus fuit, ipse resignare valeat, nisi factâ mentione expressâ, quod fuerit ad illius titulum sacris Ordinibus insignitus; quo quidem casu, nec etiam tunc erit admittenda resignatio, nisi constitò, quod aliunde vivere commodè possit ipse renuntians: ita ut utrumque iuxta Concilium Tridentinum *loc. cit.* debeat necessariò exprimi, & quod sit promotus ad Ordines ad titulum talis beneficii, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere possit; quod etiam colligitur ex *c. Sanctorum. c. neminem. dist.* 70. *c. Episcopus.* 4. *c. tuis.* 23. *de præben.* Vnde in resignatione beneficii non sufficit postea constare resignantem tempore resignationis habere aliunde, unde vivere queat, sed tempore resignationis debet fieri mentio, quod ad illius titulum fuit ordinatus, & ante admissionem constare Superiori, quod aliunde habeat, unde vivere possit: alioquin aliter facta resignatio est irrita & nulla, ex clausula annullativa eiusdem Concilii *d. cap.* 2. Nam

In resignatione beneficii exprimi debet an fuerit titulus ordinationis.

hæc

hæc expreſſio requiritur de forma, nec per æquipollens adimpleri poteſt, prout declaravit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum adducta à DD. infraſcriptis. *Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 2. quæſt. 6. num. 36. 37. 38. 39. & ſeq. ac lib. 5. quæſt. 6. num. 175. Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 20. quæſt. 7. & cap. 25. quæſt. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 5. §. 10. num. 35. Piaſec. in praxi Epiſcop. part. 1. cap. 1. art. 7. num. 12. verſ. ampliari poſſet. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. ſub num. 44. Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 192. 193. & ſeq. Maſſobr. in praxi haben concurſ. in parochial. requiſit. 5. dub. 1. num. 45 Chokier ad reg. 43. alias 44. num. 59 & ſeq. Barboſa de off. & poteſt. Epiſcopi. part. 2. alleg. 19. num. 33. Rota deciſ. 269. num. 1. part. 2. recent. & apud Seraphin. deciſ. 1471. num. 7 & 8. & apud Gregor. XV. deciſ. 441. num. 1. & addit. num. 9.* Et ratio, cur exprimi debeat, quod quis fuit ordinatus ad titulum illius beneficii, eſt, quia Papa poteſt ex hac narratione moveri ad non admittendam reſignationem *arg. d. c. Sanctorum.* & ſic regulariter debent narrari illæ qualitates, ex quibus poſſet moveri ad concedendum, vel negandum *Flamin. Pariſ. d. lib. 2. quæſt. 6. num* 38. ex quo enim non poſſit quis ordinari abſque titulo, ne cum Ordinis dedecore mendicare, aut turpem & ſordidum aliquem quæſtum exercere cogatur, ita nec poteſt illum titulum dimittere, niſi aliunde ipſi ſit proviſum. *Flamin. Pariſ. ſupra lib. 2. quæſt. 6. num. 4. & 35. Garcias loco cit. num. 197.*

Alioquin beneficium non vacat, ſed remanet penes reſignantem.

§. 2. *Reſpondeo ſecundò*, non factâ autem mentione, quod reſignans fuerit ad reſignati beneficii titulum ſacris Ordinibus initiatus, indeq; reſignatione nullâ exiſtente, ex dictis §. *præcedente.* & quidē nullâ, etiam in foro conſcientiæ iuxta *Garciā ſupra nū.* 216. beneficium reſignatum non vacat, ſed remanet penes reſignātem, & reſignanti competit actio ſpoliiſcùm explorati iuris ſit, quod dum reſignatio non tenet, ius non abdicetur à reſignante; ut proinde, ſi reſignans moreretur in menſe Ordinarii, non dubium ſit, quin in vim Concordatorum Germaniæ de eo, uti per obitum vacante poſſit per Ordinarium provideri, ſicut & è converſo per Papam, ſi decederet in menſe Pon-

se Pontificio. *Garcias loc. cit. num. 225. & seq. Barbosa supra à num. 33.* de quo extat præclara Rotæ Romanæ decisio sub R. P. D. *Remboldo. in una Leodiensis Canonicatus Collegiatæ nostræ Ecclesiæ S. Ioannis Evangelistæ. die lunæ. 28. Iunii. 1621.* relata à *Barbosa loc. cit. & Chokier in trac. de permutat. benef. part. 3. cap. 28. sub num. 7.* quam uberioris cognitionis ergò hic adscribere non abs re fuerit.

DECISIO S. ROTÆ ROMANÆ

In una Leodien. Canonicatus S. Ioannis die 28. Iunii 1621. coram R. P. D. Remboldo.

N. I. DOmini dixerunt Canonicatum esse adiudicandum *Theodoro*, quia ipse fuit de eo provisus per obitum *Balduini* à Serenissimo Electore Colonien si, vigore Indulti amplissimi, quod habet à Sede Apostolica. *Beneficium resignatum vacat per obitum.*

II. Nec obstat *primò*, quod dicitur d. Canonicatum vacasse per resignationem dicti *Balduini* ad favorem *Ægidii*, & non per ipsius obitum, quia dicta resignatio fuit nulla, ideoq; nec ius, quod priùs habebat, fuit ab eo mediante dictâ resignatione abdicatum, sed vacavit per mortem *Caputaqen. decis. 215. par. 1. num. 3. Card. Seraph. decis. 1498. num. 8.* *Stante nullitate resignationis.*

III. Quod autem resignatio fuerit nulla, patet, quia fuit facta contra formam Concilii Tridentini *cap. 2. de reformat. sess. 21.* ex quo non fuit in ea expressum, quod *Balduinus* esset promotus ad titulum dicti Canonicatus, prout in *d. cap.* expressè disponitur; & quod hoc casu resignatio sit nulla, tradit *Paris. de resignat. lib. 2. q. 6. num. 36. & 39. Garc. de benef. part. 2. cap. 5. num. 192. & seq. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 5. §. 10. num. 35.* & tenuit Rota *in Aresina Plebis coram Illustrissimo Cardinale Millino, relata per eundem Garciam cap. 5. part. 1. num. 438.* *Obmissa expressione, quod resignans fuisset promotus ad titulum dicti beneficii resignati.*

IV. Nec obstat *secundò*, quod dictum Sacrum Concilium decrevit,

Quamvis habeat aliunde, unde vivere possit.

quod dicta mentio fieret in resignatione ad effectum tantùm, nè Clericus in opprobrium Ordinis Clericalis mendicare cogatur, & cùm huic inconuenienti satis fuerit prouisum mediante clausulâ: *Constitò quod resignans habeat aliunde &c.* in dicta resignatione appositâ, videatur dictam resignationem ob defectum dictæ expressionis non posse dici nullam, eo quod forma potest adimpleri per æquipollens, quando habetur effectus à lege desideratus; quia fuit responsum, quod dictum Concilium, ut pingniùs provideret, nè Clerici ullo tempore in mendicitatem inciderent, non solùm disposuit, quod resignationes non admitterentur, nisi constitò, quod resignãs haberet aliunde, unde commodè vivere posset, sed ulteriùs decrevit, quod in resignationibus mentio fieret, quod resignans fuerit promotus ad titulum beneficii, quod resignat, ad hoc, ut vincularetur ab eo, à quo resignatio erat admittenda, si ita videretur, patrimonium resignantis, quod alias potuisset distrahere, perinde ac si fuisset vinculatũ, si ad titulum illius fuisset Ordinatus; unde non potest dici, quod mediante dictâ clausulâ *constitò. &c.* fuerit intentioni dicti Concilii satis factum, quia ex duobus requisitis non sufficit alterum adimpleviſſe, *l. cùm hi. §. si Prætor. & ibi gloss. ff. de transact. l si haredi plures: ff. de condit. institut. Dec. consil 433. nu. 6. Sarnen. in reg. de public. resignat. quæst. 8. n. 2. Put. decis. 193. lib. 1.* Et imò cùm dictũ Concilium ulteriùs etiam procedendo annullet resignationes aliter factas, sicq; contineat decretũ irritans, non potuisset forma ab eo tradita per æquipollens adimpleri, sed debebat seruari ad unguem, *Aldobr. cons. 92. num. 27. lib. 1. cum aliis per Marescot. var. resolut. lib. 2. cap. 38. num.* 10. & in terminis dicti Capituli, quod non possit adimpleri per æquipollens, firmat ex sententia Sacræ Congregationis Illustrissimorũ Sacri Concilii Interpretum, quam refert ad extensum *Gare. part. 2. cap. 5. num. 193. Gonzal. ubi suprà num. 35.* & fuit dictum *in dicta Aretina Plebis coram Illustriss. Cardinale Millino.*

Idq; tam in resignationibus coram Papa, quàm Ordinario.

V. Non obstat *tertiò*, quod Concilium non comprehendat resignationes factas in manibus Papæ; quia hoc esset nimis restringere dispositionem dicti Concilii, quod loquitur generaliter de omnibus resignationibus, & propterea generaliter intelligi debet, maximè cùm eadem ratio militet in omnibus, nec subsit causa dictæ restrictivæ: & quod locum habeat etiã in resignationibus factis corã Papa, firmat *Garz. ubi suprà n. 193.*

Cui non derogavit Pius Papa 5.

VI. Non obstat *quartò*, quod Constitutio *Pii V.* solùm mandat apponi clausulam *Constitò &c.* quia non est correctoria decreti dicti sacri Concilii, nec loquitur de beneficiis, ad quorum titulum resignans est promotus.

Et hujusmodi ex.

VII. Non obstat *quintò*, quod Papa in genere cogitare potuerit, quod resignans esset promotus ad titulum beneficii, quod resignat, quia Concilium,

cilium, ut dictum est, requirit pro forma, quod fiat expressio dictæ qualitatis, unde illa servari debet ex allegatis. Vltra quod Papa potuit etiam cogitare, quod resignatus non esset promotus ad titulum illius beneficii, eo ipso quod sibi hoc non fuit expressum.

Expressio requiritur pro forma.

VIII. Non obstat *sextò*, quod saltem Canonicatus remansit Sedi Apostolicæ affectus per appositionem manus Pontificis; quia dicta affectio per appositionem manus non intrat, quando resignatio est nulla, & per consequens beneficium vacat per obitum, & non per resignationem, *Achil. decis. 14. de restit. Spoliat. Rot. decis. 24. sub num. 1. ut lit. pend. in nov. & 419. par. 1. divers. & decis. 570. num. 8. vers. vel diversa eveniat, part. 1. in recent.*

Nec beneficium afficitur per appositionem manus Pontificis.

IX. Non obstat *septimò*, quod etiamsi resignatio sit nulla, tamen locus est affectioni, quando talis nullitas provenit culpâ resignantis *Garzias d. tract. de benef. par. 5. cap. 1. §. 2. num. 170.* quia hoc procedit, quando resignans est in culpa, quominùs resignatio sortiatur effectum, ob non implementum conditionis: nam tunc dicta conditio habetur pro impleta in præiudicium resignantis, & per consequens abdicatur ius à resignante, & beneficium vacat in Curia, remanetq; affectum & reservatum, secus est, quando resignatio fuit nulla de per se, & ex alia causa, quàm ob non implementum: tunc enim per huiusmodi resignationem non abdicatur ius à resignante, ut bene per eundem *Garz. part. 11. cap. 3. n. 217.* ubi exemplum adducit in resignatione Simoniaca, per quam non abdicatur ius à resignante, etiam quod sit pura, & per consequens nec beneficium vacat, nec illud remanet affectum; quia Papa non voluit providere, nisi in eventum, in quem vacaret per resignationem, & affectio non porrigitur ad vacationem diversam, ut in *d. decis. 570. num. 8. par. 1. in recent.*

Dum resignatio est nulla culpâ resignantis.

X. Vnde cùm in casu de quo agitur, resignatio non fuerit nulla ob non adimplementum, sed quia non fuit in ea servata forma Concilii, meritò non fuit ius abdicatum à resignante, & per consequens Canonicatus vacavit per obitum, & non per resignationem, neque ut dictum est, remansit affectus ex allegatis.

Ideoq; non abdicatur ius à resignante.

§. 3. Quæ decisio compluribus aliis confirmata fuit in una Leodien. Canonicatus S. Dionysii anno 1623. quas brevitatis causâ omitto.

Confirmatio dictæ decisionis.

§. 4. Id autem indistinctè locum obtinet tam in resignatione facta coram Papa, quàm Ordinario Episcopo Diœcesano, stando in terminis Concilii Tridentini *d. sess. 21. cap. 2.* ex Constitutio ne tamen *Pii* Papæ V. relata *suprà hoc tit. dub. 9. §. 6.*

Pii Papæ 5. Const. 58. Bullar. eius tom. 2.

Beneficium tamen resignatum, subticita quod resig-

dum sine ad illius titulum promotus, si non habeat aliunde, unde vivat, vacat.

in resignatione beneficii, ad cuius titulum aliquis fuit Ordinatus, facta coram Episcopo loci Ordinario, cùm resignans non haberet aliunde, quo posset commodè sustentari, dicendum est beneficium sic resignatum vacare, nec resignantem posse ad illud redire, sed de eo, ut iverè vacante liberè providendum, non per Ordinarium ipsum, sed per Papam, sive alios Superiores Ordinarii, aut patronos, si beneficium est juris patronatus; & eo casu Ordinarius Diœcesanus admittens talem resignationem incurrit pœnam suspensionis à collatione beneficiorum, & tenetur ipsum resignantem alere, donec ei sit de alio titulo provisum, ut censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quæst. 6. n. 41. & 42. Garciam de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 227. & 228. Chokier de permutat. benef. part. 3. cap. 28. num. 7. Rota apud Seraphin. decis. 1320. num. 4.*

Secùs verò, si habeat, unde vivat.

§. 5. In resignatione verò facta coram Ordinario Episcopo Diœcesano ab eo, qui aliunde commodè vivere potest, non tamen factâ mentione, quod ad illius beneficii titulum sit ad sacros Ordines promotus, videtur standum Concilio Tridentino, & per eam non vacare beneficium, quia supradicta Pii V. Pontificis Maximi Constitutio non loquitur in hoc casu. *Garcias loco cit. num. 229.*

Idem non procedit in resignatione faciendâ ex mandato Papæ.

§. 6. Hæc tamen Tridentina Sanctio non procedit in resignatione faciendâ ex Decreto Papæ appositio in gratia alterius beneficii incompatibilis; in ea enim non est opus facere mentionem, quod ad illius titulum quis fuit sacris Ordinibus insignitus. *Garcias ibidem num. 221.*

Secùs autem in beneficiorum permutatione.

§. 7. In permutatione autem beneficiorum habet etiam locum dicta Tridentina Constitutio; resignationis enim nomen simpliciter prolatum complectitur illam quoque ex causa permutationis factam; quia qui permutat, resignat: ita ut ex hoc capite sit quoque nulla permutatio, non factâ mentione, quod permutans ad titulum beneficii permutati sit ordinatus, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 10. à num. 34. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 43. aliàs 44. cancell. num. 27. & in tract. de permut. benef. part. 3. cap. 28. num. 6.* qui

ita

ita à ſacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum referunt. Quanquam alii idipſum limitent, ut nimirum permutatio, ſubticito etiam, quod permutans ad illius titulum fuit Ordinatus, tum non cenſeatur nulla, ſi permutans conſequatur validè poſſeſſionem pacifi-cam alicujus beneficii æquivalentis, & ad congruam ſuſten-tationem ſufficientis. *Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 218. Maſſobr. in praxi haben. concurſ. requiſit. 5. dub. 1. num. 45. Chokier ad d. reg. 43. aliàs 44. num. 62. Rota deciſ. 269. num. 1. 2. & 3. part. 2. recent. & ead. apud Gregor. XV. deciſ. 441.*

§. 8. Non abſimili modo beneficium reſignatum tam ad manus Ordinarii Epiſcopi Diœceſani, quàm Summi Pontificis, etiam in favorem, ſi reſignatio non eſt ſortita effectum, ex quo nimirum reſignans à die præſtiti conſenſus non ſupervixerit dies xx. dumodò extra Curiam Rom. obierit, cenſebitur vacare per obitum, ac ſi nunquã reſignatum fuiſſet; proindeq; poterit Ordinarius collator de eo in menſe ſuo vacante vigore Concordatorum Germaniæ liberè providere. *Simonetta de reſervationibus. quæſt. 28. num. 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 160. & ſeq. Leſſius de inſt. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 35. num. 194. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 5. num. 7. & ad reg. 18. aliàs 19. cancell. ſub num. 15. 20. 21. 22. & 23. Maſſobr. in Praxi haben. concurſ. ad Parochial. prælud. 7. dub. 23. num. 76. & prælud. 25. dub. 13. num. 25. & requiſit. 7. dub. 22. num. 22. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 9.* Et idem eſt in permutatione, ut ſimiliter ſi permutans moriatur infra viginti dies, beneficium permutatum cenſeatur vacare per obitum, *Rebuff. ſuper reg. de infirm. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 12. quæſt. 5. num. 20. & ſeq. Barboſ. de off. & poteſt. Epiſc. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 18. aliàs 19. cancell. num. 24. & in tract. de permut. benef. part. 1. cap. 5. num. 7.*

Beneficium reſignatum ab eo, qui moritur ante lapſum 20. dierũ, vacat per obitum.

§. 9. Sed quid, ſi reſignans ſupervivat quidem, & literæ de admiſſa reſignatione fuerint expeditæ, reſignatarius autem ante captam poſſeſſionem moriatur, an beneficium vacet per obitum? vacare cenſent *Flamin. Pariſ. de reſignat. benef. lib. 10. quæſt. 6. num. 54. Chokier in comment. ad reg. 25. aliàs 26. cancell.*

Beneficium reſignatum. moriaturſi reſignatarius eſt

Literas expeditas, vacat per ob.tum.

*num.*27. quia ex collatione dominium & omne jus consecutus fuit; ideoq; beneficium sic vacans, si fuerit in mense Ordinarii, ab eodem potest conferri. Secus autem, si moriatur resignans, antequam resignatarius expedierit literas, consensu tamen per resignantem præstito; beneficium enim tunc vacabit per renunciationem, & non per obitum: ac proinde resignatarius poterit postea expedire literas, & capere possessionem *Flamin. Paris. d. quæst. num.* 59. *Chokier loco cit.*

DVBIVM XI.

Intra quod tempus beneficia per Concordata Germaniæ conferri debeant?

Papa vigore Concordatorum tenetur intra tres menses conferre; ita ut saltem in partibus constet de facta P. ratificia provisione.

§. 1. *Respondeo primò*, Papa vigore Concordatorum Germaniæ debet de beneficiis in sex mensibus sibi reservatis vacantibus, intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, providere: alioquin Ordinarii de illis liberè poterunt disponere juxta *num.* 5. dictorum Concordatorum; qui terminus à *Gregorio* XIII. Pontifice Max. ex causis modificatus fuit, ut nimirum si intra tres menses nō constiterit in loco beneficii de hujusmodi provisione Apostolica per fidem, testimonia, seu publicationem à provisō faciendam, licet provisio ad locum beneficii nedum pervenerit, tum priùs dicti beneficii collatio spectet ad Ordinarium, uti ex infrascripta ejus Constitutione liquet,

GREGO-

GREGORIVS PAPA XIII.

Gregorii Papæ 13. Constit. 41. Bullar. tom. 2.

Exordium

AD futuram rei memoriam. Quæ in Ecclesiam Dei incommoda inferunt, Nostrâ Nos expedit animadversione removere.

Refert Constitutionem Nicolai Papæ 5.

Num. I. Cùm itaque per literas fel. recor. NICOLAI Papæ V. Nationi Germanicæ pro illius unione & concordia cum Sede Apostolica inter alia concedatur, ut quoties aliquo vacante beneficio Ecclesiastico in mensibus *Ianuarii, Martii, Maii, Iulii, Septembris, & Novembris,* in quibus vacantium Germaniæ beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio dictæ Sedi specialiter reservata est, non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de illo Apostolicâ auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non anteà Ordinarius, vel alius ad quem illius dispositio pertinet, de illo disponere possit, & sæpenumerò contingat, ut antequàm inquisitio, quam plerumque etiam concursu plurium, sive in partibus, sive apud Sedem fieri oportet in vitam, mores & doctrinam eorum, quibus de dictis beneficiis per Sedem eandem providendum est, compleri possit, aut antequàm de ipsis provisionibus, seu de mandatis, quæ ad inquisitiones & provisiones huiusmodi faciendas ab eadē Sede impetrantur, vel motu proprio procedunt, literæ Apostolicæ conficiantur, vel etiam antequàm mandata ipsa à Iudicibus, ad

bus, ad quos directa sunt, recipiantur, vel recepta expediantur; interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratiâ purificatâ, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completâ, antequàm omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii ad quos talium beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, lapso tempore prædicto, licet priusquàm illud laberetur, provisionis sive alterius dispositionis de illis à dicta Sede iam gratia facta fuerit (quod ipsum ad tribuendum & quærendum ius, satis superq; esse certa iuris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Qua de causa multis Religione & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus, beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores obtentu Ordinariæ collationis huiusmodi contra adversantur.

Eam q. hic Pontifex declarat.

II. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandum accuratiùs talium probitatem, industriam, & alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, locum iniuriis aperiat, attendentesq; verba prædicta: *in loco beneficii*, cum verbis *notæ vacationis*, quæ protinùs antecedunt, coniungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumq; concessionis, &

nis,& literarum prædictarum sic esse, ut disposítio beneficii intra tres menses à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri,deq; gratia facta alicubi apparere debeat,quemadmodum re inter utriusque juris interpretes jam pridem controversâ,summa ratione judicatum apparet,vix enim est,ut itineribus non modò infestis, aut prohibitis, quod ferè semper aliquo contingit,sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus,& in ea ad expediendum negotium vel paulisper moratus, in eadem se recipere tantâ temporis angustiâ possit. Quocircá æquitate & justitiâ suadentibus , præsentium auctoritate declaramus concessionem NICOLAI Papæ,& literas prædictas locum omninò non habere,quod Ordinarii, aut alii collatores prædicti,post lapsum trium mensium ex die notæ vacationis in loco beneficii, disponere possint de ullis beneficiis prædictis,aliàs sub concessione & literis prædictis comprehensis,extra Romanam Curiam in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Romanum Pontificem,ac dictam Sedem qualiscumque gratia,vel dispositio,aut concessio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum sit factam à Sede prædicta dispositionem huiusmodi in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ hujusmodi concedentur, etiam concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii hujusmodi,vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur.

III. Decernentes omnes, & quascumq; dispositiones *Decretum executionis.*

de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusq; roboris vel momenti fore. Sicq; in quibusvis causis pendentibus & futuris judicari debere; nec non irritum & inane, quidquid secus super his ab eisdem collatoribus, aut quibuscumque aliis scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Collatorū inobedientium pœnæ.

IV. Quod si forte quisquam collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, eum à beneficiorum & officiorum collatione tam diu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam à Sede prædicta meruerit obtinere.

Fides trãsumptorum.

V. Cæterum volumus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

VI. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, suspensionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo septuagesimo sexto. Kalend. Novembris, Pontificatus Nostri anno quinto.

§ 2. In

§. 2. In quo apparet S. Sedis Apostolicæ cum Ordinariis Germaniæ benignitas, quòd etiam sibi soli legem statuendo contra jus commune *c. licet. 3. de supplen. neglig. Prælat. c. postulasti. 15. de conces. præben. gloss. in c. statutum. 3. in verb numerandum. sub fin. de præben. in 6. V Amesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 218. num. 3 & consil. 247. num. 23.* patiatur devolutionem fieri à supremo ad inferiorem, *Branden ad Concordat. quæst. 6. num. 37. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 4. 5 & 28. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3.*

In quo patet Sedis Apostolicæ benignitas, quod permittat à se ad inferiores devolut. ond fiere.

§. 3. Notant tamen prædicti Doctores, quod si ejusmodi negligentia intervenerit, non per hoc concurrentiam excludi, quò minùs lapsis dictis tribus mensibus, Summus Pontifex conferat beneficium sic vacans, cujus collationis dies si prior sit collatione Ordinarii, dubium non est, quin à Pontifice provisus provisum ab Ordinario excludat, *c. dudum. 14. de præben. in 6.* Cùm inter Papam, & Ordinarios collatores sit locus præventioni; nam licet Concordata tollant gratias præventivas, & expectativas quoad beneficia vacatura, minimè tamen excludunt gratias præventivas, seu collationes de vacantibus. Neque enim cùm Pontifex alicui, seu aliquibus concedit facultatem conferendi beneficia, sibi illam omninò adimit, saltem quò minùs illum, seu illos prævenire possit in vacante beneficio *d. c. dudum. 14. §. nos igitur de præben. in 6.* Imò prohibitis expectativis & præventivis gratiis quoad vacatura, non censetur quoque prohibita præventio per Ordinariam viam; quia omnium beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio est in manu Papæ. *Clem. 1. ut lite pend. Rebuff. in praxi tit. de devolut. num. 46. 47. 48. & 49. & ad Concord. Galliæ. de mand. Apost. §. declarantes. vers. iure præventionis. Branden ad Concord. Germ. quæst. 6. num 18 & quæst 12 n. 19. & not ab. 1. num. 3. V Amesius in consil canonic. tom 1. consil. 237. num. 6 & consil. 239 num. 2. Gonzalez ad reg. 8. §. 3. proœm. à n. 1. & gloss 25. num 15. 16. 17. 18. 19. & 20. Lessius de just. & jure. lib. 2. cap 34. dubit. 10 num. 45. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 9. & seq. & cap. 5. num. 44. Chokier loco præcit. num. 5. 15. 16. & 17. Layman suprà cit. loco num. 2. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 10. & seq. Zypæus in consultat. canonic. lib. 3.*

Eo tamen casu cum inferioribus concurrere potest.

de præben. consultat. 5. vers. Et verè, Rota apud Gregor XV decis. 500. num. 7. & decis. 291. in addit. num. 11. Et ita sæpissimè Concordata Germaniæ interpretata est Rota Romana, tum *in una Meten. Canonicatus. 8. Novembris* 1577. *coram R. P. D. de Rubeu*, tum *in altera Paderbornen. Canonicatus. 29. Martii* 1610. *coram Reverendissimo D. Coccino*, nec non coram eodem *in Eluen. beneficii.* quæ postrema decisio refertur à *Marchesano de Commission. part. 2. in fine inter adiectas ibidem decisiones Rotales in imprimendo omissas fol. mihi* 607. quod videlicet Concordata non obstent, quò minus Papa in mensibus Ordinariis possit providere, & sit locus præventioni: quia hujusmodi Concordata tollunt tantùm obstacula ratione gratiarum præventivarum, & reservationum quoad vacatura, ut patet ex verbis & tenore ipsorum Concordatorum *suprà in princip. sub num.* 5. ibi, *per quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam &c.* & sequitur, *quò minus de illis, cùm vacabunt &c.* & relinquunt Ordinarios collatores in eorum jure Ordinario; non tamen ideò ut inquit Rota *in præcit. decisionibus*, Papa censetur sibi ligasse manus, ut in dictis sex mensibus Ordinariorum non possit conferre, cùm ipse sit universalis Ordinarius omnium, *c. per principalem* & *c. cuncta per mundum. 9. q. 3.* Nec obstat, si dicas, quod Concordata videantur etiam excludere alias gratias, præter præventivas, per illa verba sub *eod n. 5. aut quamvis aliam dispositionem &c.* quia secundùm interpretationem Rotæ in *dd. decisionibus* debent intelligi de dispositionibus similibus, & sic de gratiis præventivis, cùm dicatur de *gratia expectativa*, & inferiùs subdatur, *cùm vacabunt*. Pariter non obstat, quod in Concordatis adsit decretum irritans, quia illud sortitur naturam principalis dispositionis quoad gratias præventivas tantùm, & non ampliat dispositiones; sed nec Papam ligat, cùm non dicatur, *etiam per Nos &c.* ita Rota in *prædictis decisionibus.* qualis clausula irritans habetur in Concordatis Regnorum Poloniæ & Galliæ *infrà tit. 4. & 5.* relatis. Quanquàm Pontifex, vix aut rarissimè, & non nisi gravissima causa utatur via præventionis, aut concursus in mensibus Ordinariis, ut evitentur confusiones & lites. *Branden. ad Concord. quæst.*

quæst. 12. num. 20. Leſſius de iuſt. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48. Layman Theol. moral. lib. 4. trac. 2. cap. 10. num. 3.

§. 4. De beneficiis autem apud Sedem Apoſtolicam vacantibus (in cæteris enim nullum præfinitum eſt tempus) *Rebuff. cod. tit. de devolut. n. 5. Malderus in 2. 2. D. Thomæ, trac. 9. cap. 2. dub. 5. verſ. notandum ſecundò. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 12.* Pontifex intra menſem à die vacationis providere debet, alioquin dicto tempore lapſo, valebunt collationes ab Ordinariis factæ poteſtate ordinaria, perinde, ac ſi nulla unquam reſervatio extitiſſet. *c. ſtatutum. 3. de præben. in 6. Zerola in praxi Epiſc. part. 1. verb. beneficia ad tertium. & part. 2. verb. reſervatio verſ. decimo. Garcias de benef. part 5. cap. 1. num. 96. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 33. verſ. prima igitur. Barboſa de iure Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 13. num. 32 & 34.*

De beneficiis verò apud Sedem Apoſtolicam vacantibus Papa intra menſem providere debet

§. 5. Non operatur tamen hæc reſtrictio ad menſem, ut poſt menſem omninò excludatur Papa à conferendo, vel cum Ordinarius concurrendo, aut eos præveniendo, ut *ſuprà hoc dub. §. 3.* oſtendi, ſed ad hoc tantùm, ut poſt dictum menſem manus Ordinarii non cenſeantur ulteriùs ligatæ *gloſſ. in d. c. ſtatutum. Rebuff. loc. cit. num. 46. 47. 48. & 49. VVameſius in conſil. canonic. tom. 1. conſil. 237. ſub num. 6. & conſil. 239. num. 3. Chokier ſuprà. Barboſa loco præcitato num. 35.*

Licet poſt menſem cum Ordinariis collatoribus concurrere queas.

§. 6. *Reſpondeo ſecundò*, in iisdem Concordatis nullum certum Ordinariis conſtitui tempus, intrà quod illi conferre debeant; ideoq; relinqui iuris communis diſpoſitioni, quæ Ordinariis ſemeſtre præfigit à tempore ſcientiæ vacationis numerandum, ad beneficia in menſibus ſuis vacantia conferenda, alioquin eo elapſo, illa velut caduca ad Superiores gradatim uſque ad Papam devolvantur. *c. nulla. 2. c. quia diverſitatem. 5. de conceſſ. præben. c. licet. 3 de ſupplen. neglig. Prælat. & Clem unica. cod. tit. Rebuff. ſuprà num. 4. & 10. Franciſ. Leo in theſau. fori Eccleſ. part. 2. cap. 3. num. 30. Leſſius de iuſt. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 46. Malderus in 2. 2. D. Thomæ. trac. 9. cap. 2. dub 5. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 1. & ſeq. & cap 3. num. 1. ac ſeq. Barboſa de off. & poteſt. Epiſc. part. 3. alleg. 58. num. 1. & 5. Rotam recent. part. 2. deciſ. 106. num. 1.*

Ordinarii intra ſex menſes conferre tenentur, alioquin ad Sedem devolvitur.

Quorum quilibet etiam sex menses habet ad conferendum.

§. 7. Quo casu quilibet eorum habet similiter sex menses ad conferendum, *Garcias dicta part.* 10. *cap.* 3. *num.* 11. *Barbosa de off. & potest. Episc. part.* 3. *alleg.* 58. *num.* 11. *&* 15, Ita ut si v.g. collatio ad collatorem inferiorem spectaverit, eo negligente, devolvetur ad Episcopum tanquám ad proximum Superiorem, *præcit. c.* 2. *de concess. præben.* Rebuff. *suprà de devolut n.* 25. *Azor. Instit. moral. part.* 2. *lib.* 6. *cap.* 27. *quæst.* 4. *Barbosa de iure Eccles. univers. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 109. nequaquam tamen ad Capitulum Sede vacante, *Abb in c. cum olim. sub num* 2. *de major. & obed.* Rebuff. *loco cit. num.* 101. *Barbosa præcit. cap.* 13. *num.* 109. Quod procedit etiam in collatoribus regularibus, horum enim potestas ex negligentia in conferendis beneficiis ad Episcopum devolvetur, ut ipse possit conferre tanquam Ordinarius, si exempti non fuerint, alioquin tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, si exempti sint, & Romano Pontifici immediatè subiecti, *tex. in Clem. unica. de supplen. neglig. Prælat.* Rebuff. *loc. cit. num.* 37. *Zerola in praxi Episc. part.* 1. *verb. beneficia. vers. ad tertium. Erasm. Chokier. de. iurisdict. Ordin. in exemp. part.* 4. *quæst.* 30. *num.* 8. *Barbosa loco præcit.* Id tamen intellige de Episcopo loci, in quo sita fuerint beneficia, etiamsi collatores in alia Diœcesi morentur *gloss. in verb. locorum, in dicta Clem. unic. de supplen. neglig. Prælat.* Rebuff. *suprà num.* 39. *Garcias de benef. part.* 5. *cap.* 3. *num.* 28. *Barbosa de iure Eccles. univers. lib.* 3. *d. cap.* 13. *num.* 109. à Capitulo autem Cathedralis Ecclesiæ negligente in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent, ad Episcopum tanquàm immediatum Superiorem fit devolutio, iuxta *tex. in c.* 2. *de concess. præben. gloss. in c. irrefragabili,* 13. *verb. per Capitulum. de off. Ordin.* Rebuff. *dicto loco num.* 21. *Azor. loc. cit. cap.* 27. *quæst* 2. *Barbosa suprà num.* 110. Si verò collatio ad Capitulum & Episcopum communiter spectaverit, tunc devolutio ex causa negligentiæ non fiet ad Episcopum, sed potiùs Archiepiscopum, uti ad proximum Superiorem, sicuti & à Capitulo Metropolitano ad Patriarcham, seu Primatem, si sit, alioquin ad Nuntium Apostolicum, & demum ad Papam *c. postulasti* 15. *de concess. præben. c. licet,* 3. *de supplen. neglig. Prælat.* Rebuffus *suprà num.* 23.

num. 23. *Malderus loc. præcit.* Rota *decis.* 1. *aliàs* 313. *de supplen. neglig. Prælat. in nov. & part.* 2. *recent. decis.* 186. *num* 1

§. 8. Episcopo porrò negligente intra debitum tempus conferre beneficia ad suam collationem separatim à Capitulo spectantia, devolutio fit ad ipsum Capitulum tanquàm à Superiore ad inferiorem, diverso ab aliis exemplo. *c.* 2. *de conceſſ. præben.* ob communionem, quæ est inter Episcopum & suum Capitulum, *VVamesl. in consil canonic. tom* 1. *consil.* 246. *sub num* 16. Quod quidem locum tantùm habet in beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi proprio iure, non verò ubi ad eundem pertinuerint iure speciali, vel devoluto, tunc enim hæc collatio, negligente Episcopo, non devolvetur ad Capitulum, sed Superiorem, uti ad Papam, si collatio competebat vigore indulti Apostolici. *Rebuff. suprà num.* 22. *&* 23. *Garcias de benef part.* 10. *cap.* 2. *num.* 33 *&* 34 *Barbosa suprà num.* 111. Vbi verò Episcopus fuerit exemptus, & Romano Pontifici immediatè subiectus, tunc illo negligente, potestas ad eundem Pontificem, vel Legatum de latere, non autem ad Capitulum devolvetur *c. sicut. & c. licet* 3 *de supplen. neglig. Prælat. c. cùm singula.* 32. §. *fin. de præben. in* 6. *Abb. in c.* 2. *de succeſſ. præben. num.* 7. *&* 8. *Rebuff. loc. cit. num* 36. *& in Concord. Galliæ tit. de collat. §. si quis verò. in gloss verb. ad alium Superiorem. versic. in exemptis. Garcias de benef. part.* 10. *cap.* 3. *num* 3. *Barbosa cit. cap.* 33. *num.* 112. idq; in omnibus exemptis passim locum habet, exceptis regularibus; cùm Papa sit eorum Superior proximus, *c. auctoritate.* 4. *de privileg. in* 6 *VVamesl. in consil. canonic. tom.* 1. *consil.* 29 *num.* 6. *&* *consil.* 30. *num.* 3. *ac consil.* 246. *num* 12. *Erasm. Chokier de iurisdict. Ordin. in exempt. part.* 4 *quæst.* 30. *num.* 5, 8. *&* 12. *Barbosa de off. ac potest. Episc. part.* 3. *alleg.* 58. *num.* 13.

Ab Episcopo devolutio fit ad Capitulum.

§ 9. Idem autem tempus præfixum quoque est electionibus & præsentationibus, nisi sit patronus laicus, cui quatuor tantùm menses concessi sunt *c. unico de iurepatron. in* 6 *&* *c. quoniam.* 3. *ac c cùm propter.* 27. *X eod tit Rebuff dicto tit. de devolut. n.* 3. *Lessius de iust. & iure. lib.* 2. *cap* 34. *dubitat.* 6. *n.* 26. *Garcias de benef. part.* 10. *cap.* 2. *num.* 6. sex autem ex consortio patroni

Idem ſs. terminus electionibus & præſentationibus eſt præſi-

Eccle-

ni, excepto patrono laico, cui quatuor tantum concessi sunt menses.

Ecclesiastici. *Lessius loc. cit Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12. num. 168.* etiamsi laicus habeat majorem partem; jus patronatus enim mixtum assumit naturam Ecclesiastici patroni *Flamin. Paris de resig lib. 2. quæst. 4. num. 50. Barbosa loco cit. num.* 169. aut nisi de Episcopi, vel Abbatis, & ad similes majores dignitates electione agatur, cui perficiendæ præstitutum est trimestre, propterea quod in longa vacatione majorum officiorum majus periculum soleat versari, *c. dilectus. 12. de concess præben. c. ne pro defectu. 41. de elect. & ibi gloss. Rebuff. loco præcit. num.* 4. *Malderus suprà vers notandū etiam &c. Canis. in summa lib. 2. tit.* 28. §. 5. *Gudelin de iure noviss lib. 6. cap. 8. num.* 29. *Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 1. cap. 19. num.* 85. *&* 145. Vnde dum eligentes negligunt tempus præscriptum, electio devolvitur ad proximum Superiorem. *Barbosa ibidem.* Patrono autem seu Ecclesiastico, seu laico intra tempus præfixum præsentare negligente, tunc jus conferendi ad instituentem devolvetur. *Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num.* 46. *Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12 num. 165 & cap 13. num. 108.*

Electio ad Præpositur. Leodienses debet fieri intra 30. dies.

§. 10. Veruntamen Leodiensibus ex Indulto *Sixti* Papæ IV. vim Concordatorum habēte, in electionibus ad Præposituras tam Majoris, quàm cæterarum Ecclesiarum Collegiatarum Civitatis & ditionis Leodiensis, præfiguntur triginta dies à die vacationis computandi, intra quos eædem perficiantur, & earundem confirmatio intra semestre à die electionis numerandum à Summo Pontifice petatur: alioquin electiones sunt nullæ, & dictarum Præposiurarum dispositio ad Sedem Apostolicam devolvitur, uti videre licet apud *Chokier in comment. ad reg. 2. cancell. sub num. 16.* & à nobis relatum est *suprà tit. 1. dub. 1. §. 12.*

Beneficia in manibus Ordinarii Diœcesani resignata, vel permutata intra sex menses conferri debere certum est

§. 11. *Respondeo tertiò*, quamvis iuxta complurium Doctorum sententiam beneficia in manibus Ordinarii Episcopi Diœcesani, resignata vel permutata ex Constitutione *Gregorii XIII.* Pontificis Maximi intra mensem à die admissionis conferri debeant: alioquin eo elapso ad Papam devolvantur, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 11. quæst. 2. num. 6. & 7. & quæst. 5. num.* 4. 10. 13. *Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num.* 285. *&* 337. meo tamen ius

men iudicio non videtur hæc ipsorum interpretatio conformis textui dictæ *Gregorianæ*, quia per verba eiusdem Constitutionis: *Ipsi* (videlicet Ordinarii) *intra mensem negotium universum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi, & si per eos facienda erit, provisionis resignati beneficii iuxta Apostolicas & alias canonicas sanctiones, omninò absolvant &c.* idipsum non præscribitur; nam particula *&* ibidem interposita sensum disiungit, ac proinde orationem separatã facit, quasi dicat, quod negotium provisionis resignati beneficii iuxta Apostolicas & alias Canonicas sanctiones omninò absolvant, & sic collationis tempus regulari debet iuxta dispositionem iuris communis in, *c. nulla. 2. de conceſſ. præben.* videlicet, ut intra sex menses peragatur. Sola enim admissio & reiectio resignationis, in quibus cadere posset fraus, censentur restrictæ & limitatæ ad mensem: de provisione enim id nequaquam dici potest; quod vel ex eo patet, nam cùm certum sit, attentã dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. de reform. cap.* 18. concursum in parochialibus, etiam per resignationem vacantibus esse faciendum, & per Constitutionem *Pii* Papæ V. ea de re editam, ad conferendum semestre sit concessum, nec fuerit huic Constitutioni per supradictam *Gregorii XIII.* derogatum, videretur contrarietatem implicare, si intra mensem facienda esset collatio huiusmodi parochialis, præcedente concursu, uti post *Massobr. in praxi habendi concursum ad paroch. requisit. 7. dub. 1. n. 2. 3. & seq.* bene advertit *Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 2. sub num. 113.*

Pii Papæ 5. Const. 33. Bullarii tom. 2. relata supra hoc est. 1. dub. 6 p ß §. 6.

DVBIVM XII.

Quando incipiant, & terminentur menses Ordinariis per Concordata Germaniæ concessi?

Mensis & dies initiam variè apud varios inchoatur.

§. 1 COnstitutione *Eugenii* Papæ IV. datâ ad favorem Leodiensium anno 1441. quæ & vim concordatorum habet, ut latiùs ostendemus *infrà tit. 1. dub 1. §. 13. & 14.* decernitur, menses tam Apostolicos, quàm Ordinarios incipere ab ortu solis; quod tamen non in eo rigore intelligendum putem, ut nimirum mensis, seu dies prima mensis incipiat præcisè ab ortu solis, sed potiùs à media nocte, quæ terminus est diei præcedentis, & initium subsequentis; dicitur verò ab ortu solis, ex eo quod paulatim appropinquet soli orienti, sicuti vocare solemus meridiem, eam partem diei, quæ paulatim vergit ad meridiem. Nam cùm dies alius sit *Naturalis*, alius *Civilis*, qui & *Legalis* nuncupatur, ac viginti quatuor horarum spatio completur: in confesso autem est, quod dies *naturales* omnibus hominibus incipiant ab ortu solis, & cum eius occasu desinant, *civiles* autem, quales sunt illi, qui in contractibus, pactis seu negotiis civilibus usurpantur, *gloss. in c. 2. de feriis.* non item. Siquidem Hebræi insistentes primæ rerum creationi, qua tenebræ præcesserunt lucem, inchoabant diem civilem cum occasu solis, ad solem iterum occidentem. Et hos secuti sunt ex Græcis Athenienses, & plures alii. Contrà Babylonii inchoabant illum ab ortu solis, ad exortum eius, totum id spatium unius diei nomine appellantes. Veteres Umbri à meridie, usque ad insequentem meridiem, id interstitium pro uno die computantes. Verùm veteres Romani eum à media nocte, usque ad alteram mediam noctem supputandum voluerunt, & eos iam passim omnes aliæ per orbem terrarum gentes in hoc sequuntur, uti notavit *Tirinus cap. 1. Chronici præfixi tom. 1. comment. in sacram scripturam. post Aulum Gellium noct.*

noct. Attic. lib. 3. cap. 2. Layman Theolog. moral lib. 4. trac. 1. cap. 3. n. 1. post Sanchez consil. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 2. dub. 37. n. 1. Obiter tamen notandum, quod dies, quem *Tirinus* hîc *naturalem* vocat, apud alios nuncupetur *artificialis*, & quem *civilem* indigitat, *naturalis* dicatur, *Layman loc. cit.* & alii passim. Verùm nos retineamus in hac materia communem utriusque iurisconsultorum loquendi modum.

Mensis Apostolicus terminatur in media nocte ultimi diei, & ab illa incipit mensis Ordinarius.

§. 2. Itaque cum communi Doctorum sententia *Respondendum censeo*, quod nimirum quilibet mensium Apostolicorum terminetur in media nocte ultimi diei, & ex illa dimidia nocte incipiat mensis Ordinarius, & duret pariter usque ad mediam noctem ultimi diei illius mensis, *c. consuluit. 24. de offic. deleg. l. more Romano. 8. ff. de feriis. Rebuff. in Concord. Galliæ. tit. de collationibus. §. præfatiq; Ordinarii. vers. sequentibus mensibus. Gomezius ad reg. de infirmis. quæst. 38. per tot. Sanchez loco præcit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 13. num. 10. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 523. Chokier in comment. ad reg. 8. num. 10. Barbosa de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 183. Zypæus in consult. canon. lib. 3. tit. de præben. consultat. 5. Consultissimus D. de Mean ad ius Civile Leodien. part. 2. observ. 192. num. 2. Gavantus in manuali Episcop. verb beneficiorum reservatio. num. 34.* Ac proinde *Gonzalez loc. cit. num. 11.* consulit Episcopis, ut quando conferunt aliquod beneficium vacans ad finem sui mensis, vel in principio illius, in illa ultima nocte, quæ dat finem mensi Ordinario, & principium mensi Apostolico, vel è converso, ante collationem curent examinari testes de hora & puncto obitus ultimi possessoris, & idipsum in collationis instrumento annotari, ut sic evitetur controversia, quantum possibile sit, super tempore vacationis, an contigerit in mense Ordinario, vel potiùs Apostolico.

Media nox incipit ab hora duodecima.

§. 3. Media autem nox erit, ubi cœpit audiri hora duodecima noctis, etiam antequàm desinat sonare horologium, seu ante finitos pulsos illius horæ; nam cùm primus pulsus horæ sonat, iam est hora expleta, & horologium tantùm est testis id indicans, & si diversi pulsus sint, id evenit, quia nequit uno pulsu hora duodecima indicari, sicut indicatur hora prima uno pulsu, *San-*

su, *Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. sub num. 40. Garcias suprà num. 524. Barbosa loc. cit. num. 184.* & sic qui expiravit post primum pulsum horæ duodecimæ mediæ noctis diei ultimi v. g. Decembris, antequàm finiretur pulsus illius horæ, dicitur obiisse in mense Ianuarii, & non Decembris. Stantibus verò pluribus horologiis videtur hæc media nox regulanda horologio parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obiit, seu illo, per quod communiter reguntur incolæ, cessante tamen fraude, & notabili malâ ordinatione horologii, *Garcias ibidem, num. 525.*

Et ubi, plura sunt horologia inter se discordantia, spectanda est causa qualitas.

§. 4. Sed quid si in parochia, seu vicinia illa horologia discordent? amplectenda est doctrina *Bobadil. in sua politica lib. 5. cap. 2. num. 25. de horolog.* dicentis maximum discrimen faciendum esse, an res de qua agitur, favore digna sit, an odio: nam in his, quæ favoris sunt, standum erit, inquit, horologio, quod propitium fuerit causæ favore dignæ, uti est collatio Ordinarii, *Zypæus loco præcit.* in odiosa verò contrarium sequendum; quod *Parlador. lib. 3. quæst. 9. num. 10.* verissimum arbitratur, dum duo tantùm extant horologia, at si multa, idem quod de testibus pronunciandum esse putat, ut sequamur fidem illorum, quæ numero vincunt, & certiora esse solent, quàm alia, *Garcias suprà num. 525.*

Aut ubi nullum est horologium, aliæ circumstantiæ attendendæ.

§. 5. Vbi porrò nullum est horologium, vel si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum, accipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumq; ac iudicium hominum, præsertim experientiam & cognitionem habentium. Et etiam à communiter accidentibus, & verosimilibus, ut ex galli cantu &c. *Gavantus in manuali Episc. verb. beneficiorum reservatio. num. 35.* & ita à Rota aliàs decisum refert *Gonzalez loco supra cit. num. 16.* quod quia probatum fuerat tempore obitus gallos cantasse, vacationem evenisse post mediam noctem; licet idem *Gonzalez num. 24. & 25.* fateatur ad probandum noctem iam versus diem inclinatam, diemq; sequentem cœptum, esse levis ponderis præsumptionem, quæ in solo gallicinio fundatur, cùm diu noctuq; cantare non prætermittant, quamvis versus auroram frequentius cantare soleant: & quantum deferatur huic gallicinio, ar-

nio, arbitrio judicantis, pensatis circumstantiis, & testium rationibus, aliisq; verisimilitudinibus relinquendum putat ex *l.3.vers.Tu magis scire potes.ff.de testibus.& c.in præsentia.6.de renunciat.* Dicit tamen *Garcias loco præcit. num.* 526. *in fin.* præsumptionem ex galli cantu maximè accipiendam esse ad sustinendam provisionem Ordinarii, ex quo pro Ordinario faciat jus commune.

Vel ubi minimè scitur possit, in quo mense quis obierit.

§.6. Maior difficultas est in vacante beneficio circa mediam noctem ultimi diei mensis, ita ut minimè constare possit, an fuerit finitus unus mensis, & cœptus alius, & sic an vacaverit in mense Apostolico, vel Ordinario; aut quando vacat beneficium per obitum alicujus, cujus mortis dies, aut mensis ignoratur, an nimirum fuerit in Ordinario, vel Apostolico, quia v.g. invenitur mortuus in fluvio, puteo, aut in silvis, & nescitur quo die, & mense obierit, nemo enim vidit eum mori. Vel si quis die prima Ianuarii repertus est mortuus in lecto, & nescitur nûm obierit post mediam noctem, vel ante. An tunc beneficium censeatur vacare in mense Ordinario, aut Apostolico. Et an Ordinarius possit illud conferre, præsertim dum factâ omni diligentiâ & indagatione, sciri non potest, in quo mense beneficium vacaverit; nam Episcopus, seu quivis alius collator inferior, antequàm provideat de beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacaverit, ut sciat an ad se, an ad Papam provisio pertineat.

Præsumptio est pro Ordinario.

§.7. Occurrentibus autem casibus prædictis, quibus post diligentiorem inquisitionem, non potest sciri, in quo mense beneficium vacaverit, respondet *Garcias loc. cit. num.* 528. Episcopum illud posse conferre, nam in dubio præsumendum est pro Episcopo, ex quo ad eum spectet provisio omnium beneficiorum suæ Diœcesis de jure communi, cessantibus reservationibus, uti dixi *suprà hoc tit. dub* 8. §. 6. *& dub.* 9. §.1. quo jure privari non debet, dum non constat de reservatione; adeoq; interpretatio favorabilis hîc locum habet, per quam fit reditus ad jus commune *l. si unus.* 27. §. *pactus, ne peteret.ff. de pactis & ibi Iason num.*6. & quæ facit pro non reservatione; nam in dubio favendum est Ordinariæ collationi

su, *Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. sub num.* 40. *Garcias suprà num.* 524. *Barbosa loc. cit. num.* 184. & sic qui expiravit post primum pulsum horæ duodecimæ mediæ noctis dici ultimi v. g. Decembris, antequàm finiretur pulsus illius horæ, dicitur obiisse in mense Ianuarii, & non Decembris. Stantibus verò pluribus horologiis videtur hæc media nox regulanda horologio parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obiit, seu illo, per quod communiter reguntur incolæ, cessante tamen fraude, & notabili malâ ordinatione horologii, *Garcias ibidem, num.* 525.

Et ubi, plura sunt horologia inter se discordantia, spectanda est causa qualitas.

§. 4. Sed quid si in parochia, seu vicinia illa horologia discordent? amplectenda est doctrina *Bobadil. in sua politica lib. 5. cap. 2. num.* 25. *de horolog.* dicentis maximum discrimen faciendum esse, an res de qua agitur, favore digna sit, an odio: nam in his, quæ favoris sunt, standum erit, inquit, horologio, quod propitium fuerit causæ favore dignæ, uti est collatio Ordinarii, *Zypæus loco præcit.* in odiosa verò contrarium sequendum; quod *Parlador. lib. 3. quæst. 9. num.* 10. verissimum arbitratur, dum duo tantùm extant horologia, at si multa, idem quod de testibus pronunciandum esse putat, ut sequamur fidem illorum, quæ numero vincunt, & certiora esse solent, quàm alia, *Garcias suprà num.* 525.

Aut ubi nullum est horologium, aliæ circumstantiæ attendendæ.

§. 5. Vbi porrò nullum est horologium, vel si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum, accipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumq; ac iudicium hominum, præsertim experientiam & cognitionem habentium. Et etiam à communiter accidentibus, & verosimilibus, ut ex galli cantu &c. *Gavantus in manuali Episc. verb. beneficiorum reservatio. num.* 35. & ita à Rota aliàs decisum refert *Gonzalez loco supra cit. num.* 16. quod quia probatum fuerat tempore obitus gallos cantasse, vacationem evenisse post mediam noctem; licet idem *Gonzalez num.* 24. *& 25.* fateatur ad probandum noctem iam versus diem inclinatam, diemq; sequentem cœptum, esse levis ponderis præsumptionem, quæ in solo gallicinio fundatur, cùm diu noctuq; cantare non prætermittant, quamvis versus aurorā frequentius cantare soleant: & quantum deferatur huic gallicinio, ar-

nio,arbitrio judicantis,penſatis circumſtantiis, & teſtium rationibus, aliisq; veriſimilitudinibus relinquendum putat ex *l.3.verſ.Tu magis ſcire potes.ff.de teſtibus.& c.in præſentia.6.de renunciat.* Dicit tamen *Garcias loco præcit. num.* 526. *in fin.* præſumptionem ex galli cantu maximè accipiendam eſſe ad ſuſtinendam proviſionem Ordinarii,ex quo pro Ordinario faciat jus commune.

Vel ubi minimè ſ. in poteſt, in quo mẽſe quis obierit

§.6. Maior difficultas eſt in vacante beneficio circa mediam noctem ultimi diei menſis,ita ut minimè conſtare poſſit,an fuerit finitus unus menſis,& cœptus alius,& ſic an vacaverit in menſe Apoſtolico,vel Ordinario; aut quando vacat beneficium per obitum alicujus,cujus mortis dies,aut menſis ignoratur,an nimirum fuerit in Ordinario, vel Apoſtolico, quia v.g.invenitur mortuus in fluvio, puteo,aut in ſilvis, & neſcitur quo die,& menſe obierit,nemo enim vidit eum mori.Vel ſi quis die prima Ianuarii repertus eſt mortuus in lecto,& neſcitur nũm obierit poſt mediam noctem, vel ante. An tunc beneficium cenſeatur vacare in menſe Ordinario, aut Apoſtolico. Et an Ordinarius poſſit illud conferre,præſertim dum factâ omni diligentiâ & indagatione, ſciri non poteſt,in quo menſe beneficium vacaverit; nam Epiſcopus, ſeu quivis alius collator inferior,antequàm provideat de beneficio vacante,inquirere debet in quo menſe vacaverit, ut ſciat an ad ſe,an ad Papam proviſio pertineat.

Præſumptio eſt pro Ordinario.

§.7. Occurrentibus autem caſibus prædictis, quibus poſt diligentiorem inquiſitionem,non poteſt ſciri,in quo menſe beneficium vacaverit, reſpondet *Garcias loc. cit. num.* 528. Epiſcopum illud poſſe conferre, nam in dubio præſumendum eſt pro Epiſcopo, ex quo ad eum ſpectet proviſio omnium beneficiorum ſuæ Diœceſis de jure communi, ceſſantibus reſervationibus,uti dixi *ſuprà hoc ſit.dub.*8.§.6.*& dub.*9. §.1.quo jure privari non debet,dum non conſtat de reſervatione; adeoq; interpretatio favorabilis hîc locum habet, per quam fit reditus ad jus commune *l.ſi unus.*27.§.*pactus, ne peteret.ff.de pactis.& ibi Iaſon num.*6.& quæ facit pro non reſervatione; nam in dubio favendum eſt Ordinariæ collationi

& jurisdictioni, quæ est favorabilis, *gloss. in c. 1. verb. processus. in fin. de rescript. in 6. & in Clem. 2. verb. nolumus. de off. Ordin.* & reservationes, utpote inhibitivæ Ordinariæ potestatis, & impeditivæ libertatis, contra antiqua jura inductæ, sunt ut odia restringendæ. *gloss. in c. præsenti. 3. verb. finitur. de off. legati. in 6.* de quo latè *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 67. Zypæus in consultat. canon. lib. 3. tit. de præben. consult. 5.* nec fit magnum præjudicium Papæ, qui concurrit cum omnibus Ordinariis, sed præjudicaretur Ordinario, privando eum sua provisione, *Gonzalez ad reg. 8. §. 4. præam. num. 21.* idq; intellige de quolibet Ordinario, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 528.* Quod etiam procedit, quamvis provisus à Papa esset in possessione: imò & si Pontificia provisio foret anterior provisione Ordinarii, si nimirum fundetur in reservatione & vacatione in mense Apostolico, & non jure præventionis, fusè *Garcias loco præcit. num. 529. 530. 531. 532. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 188.*

Beneficium vacans in mense Ordinario conferri potest in mense Apostolico.

§. 8. Ad hæc quæri posset, si beneficium vacet in mense Ordinario, & Ordinarius illud non conferat in ipso mense, sed cœpto jam mense Apostolico: an ex eo, quod vacatio duravit, & introivit mensem reservatum, sit dictum beneficium etiam reservatum? *respondendum est*, non esse reservatum, quia Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, & Concordata Germaniæ duntaxat reservant beneficia vacatura in designatis mensibus Apostolicis, dictum autem beneficium non vacavit in mense Apostolico, sed Ordinario, quamvis ejus vacatio duret usque ad mensem Apostolicum: tum quia aliud est beneficium esse vacans, & aliud esse vacaturum: tum etiã quia sicut quando beneficium vacat in mense Apostolico, semper remanet reservatũ, etiamsi cesset causa reservationis, *Rota decis. 10. aliàs 181. & decis. 12. aliàs 207. de præb. in novis. Gomez. ad reg. de infirm. quæst. 32.* Sic etiam pari ratione, cùm beneficium vacaverit in mense Ordinario, & fuerit subjectum Ordinarii dispositioni, nunquam ampliùs incidit in reservationem, cùm correlativorum eadem sit ratio, *l. fin. ff. de accept. l. fin. C. de indict. viduit. toll.* nisi fortè per devolutionem, uti *dub. præcedenti.*

Insuper

Insuper Regulæ reservatoriæ loquuntur tantùm de tempore & initio vacationis, non autem de continuatione ipsius vacationis; cùm Ordinarius habeat sex menses ad conferendum, sicuti *dub. præceden.* est ostensum. *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 11. num. 53 & seq Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 536. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 189.*

§. 9. Denique pro hujus dubii conclusione notandum, quod ubi horologia non incipiunt à media nocte, & meridie, de 12. in 12. horas numerando, sed ab occasu Solis, usque ad viginti quatuor horas, numerando per quatuor senarios, seu duas duodenas, ut in Italia, media nox accipienda erit juxta quantitatem seu magnitudinem, & parvitatem dierum & noctium, & tempore æquinoctii media nox erit hora sexta, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. sub num. 525.*

Ubi verò horologia non incipiunt à media nocte & meridie, aliter est statuendum.

TITULUS II.

De Annatis.

DUBIUM UNICUM.

An, & quæ Annatæ debeantur Sedi Apostolicæ per Concordata Germaniæ.

§. 1. ANnatarum usus perantiquus est, & jam inde à temporibus Concilii Generalis Viennensis receptus juxta *Flamin. Paris. de confident. quæst. 9. num. 63. Cherubin. in compend. Bullarii tom. 1. ad Constit. 17. Pauli IV. & ibidem Scholio 2. Zoesium lib. 5. Decretal. tit. 3. num. 128.* seu ut aliis placet, secundùm morem, quo hodiè solvuntur, introductus à *Ioanne XXII.* seu *Bonifacio Papa IX.* uti notavit *Platina in eius vita. Gigas de pensionibus quæst. 26. num. 1. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 12. Zypæus in analyt. iuris Pontif. novi. lib. 3. tit. ut Ecclesiasticæ benefi-*

Annatarum usus antiquissimus.

beneficia sine diminutione conferantur. controv. 4. Sunt autem annatæ communiter medii fructus primi anni Episcopatuum, aliarumq; dignitatum & beneficiorum à Pontifice impetratorum, ejusdem Cameræ reservati: hac ratione, ut cui imposterùm de beneficio excedente valorem 24. ducatorum de Camera providebitur, teneatur is dimidium proventus beneficii impetrati fisco seu ærario Apostolico pendere; sed & in conformitatem beneficiorum, ubi pensiones excedunt summam 24. ducatorum juxta Constitutionem *Clementis* Papæ VII. sancitum est annatas debere persolvi: unde stylus Curiæ observat, ut quando alicui confertur beneficium, super cujus fructibus est alteri reservata annua pensio, tunc in expeditione literarum provisionis beneficii, solvatur annata, detractâ pensione. Est autem institutum hoc genus tributi, ad subventionem Summi Pontificis, & Cardinalium, aliasq; Ecclesiæ necessitates: simili modo, quo lege veteris Testamenti decimæ decimarum præstandæ erant summo Sacerdoti, *Gomezius in reg. de valore exprim. in impetr benef. in præfat Gigas de pension. quæst. 26. num. 1. & 2. Flamin Paris loc. cit. num. 56. & seq. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 12. Chokier in comment. ad reg. 61. num. 20. Gudelin. de iure noviss. lib. 6. cap. 4. num. 34. Zypæus in analyt. loc. cit. Zoesius suprà.* Naturalem enim æquitatem dictare docet *D. Thom. 2. 2. quæst. 87. art. 4. ad 3.* ut ille, qui omnium curam habet, de communi alatur: ideoq; Pontificem posse à singulis Clericis decimarum decimas exigere; quid ni unius, vel dimidii anni fructus sibi reservare? quod continet minus gravamen.

Clementis Papæ 7. Constit. 31. Bullarii tom. 1.

Num. 18. vers. 8. & seq.

De benefic. 24 ducatos non excedentibus nō solvitur annata juxta Concordata Germaniæ.

§. 2. His præmissis, *Respondeo* in Concordatis Germaniæ *suprà n. 6.* circa annatas expressè statui, ut inprimis de Cathedralibus Ecclesiis, & cœnobiis virorum duntaxat vacantibus & vacaturis, solvantur pro annatis ex fructibus primo anno colligendis à die vacationis, summæ pecuniarum in libris Cameræ Apostolicæ taxatæ, quæ communia servitia dicuntur. De cæteris verò Dignitatibus, Personatibus, officiis & beneficiis sæcularibus & regularibus quibuscumque, auctoritate Apostolicâ conferendis, solvantur annatæ, seu medii fructus,

ctus, juxta æstimationem taxari solitam à tempore possessionis infra annum: & debitum hujusmodi non transeat in successorem. Alia autem beneficia quæ annuum valorem 24. florenorum auri, seu ducatorum de Camera non excedunt, ab annatis sint immunia: & ideircò Regulæ Cancellariæ Apostolicæ jubent exprimi verum valorem annuum in impetrationibus beneficiorum, *Gomez ad dictam reg. de exprim. valor. Chokier in comment. ad reg. 61. cancell.* ad cujus ratam taxantur annatæ; verùm hodie ex generali consuetudine & stylo Curiæ Romanæ obtentũ est, ut omnes Canonicatus & Præbendæ, ac dignitates inferiores Germaniæ, Hispaniæ, & Belgii sub expressione illius taxæ Cameralis 24. ducatorum impetrentur: ideoq; nullæ solvantur annatæ juxta prædicta Concordata: atque ita ex consuetudine taxandi in Germania & aliis locis antedictis, Regulæ olim LXI. nunc LV. Cancellariæ Apostolicæ *de exprimendo vero valore.* satisfieri solet, *Brandẽ. ad Concord. post quæst. 12. notab. 2. num. 7. Chokier in comment. ad reg. 21. num. 17. & ad reg. 61. num. 21. Zypæus in consultat. canonic. lib. 1. consultat. 6. de valor. Belgic. benef. exprim. & in analyt. iuris Pontif. lib. 3. tit. ut Eccles. benef. sine diminut. conferantur. controv. 4.* Idq; multoties Rota Romana probavit, uti & non adeò pridem apud *Zypæum loc. præcit. in consultat. canonic. in una Cameracensis Canonicatus coram R. P. D. Merlino* 20. *Novembris* 1624. cujus decisionis verba hæc sunt. *Nec suffragatur Guilielmo, quòd fructus Canonicatuũ illarũ partium soleant exprimi per non excessum in ducatis 24. ut de consuetudine totius Germaniæ dixit Rota in Leodiens. Canonicatus. 9. Decembris. 1589. & in Colonien. Canonicatus. 20. Maÿ 1602. coram bon. mem. Cardinale Pamphilio. in Leodien. Canonicatus & Scholastriæ. 27 Februarÿ. 1612. coram bon. mem. Cardinale Sacrato. & in Paderbornen. Canonicatus. 29. Maÿ. 1620. coram Reverendissimo Domino meo Decano. Quoniam talis consuetudo obtinet quidem in provisionibus quæ fiunt in Curia ad effectum iustificationis narrativæ factæ in gratia concessa per Papam, & in his terminus procedunt dictæ decisiones. & hoc introductum fuit per Concordata, ut evitetur solutio annatæ in Curia &c.* hactenus Rota. Quod & in Gallia obtinere tradit *Rebuffus in syntagm. iur. canon, lib. 1. tit. 5. lit. N. &*

in praxi de signatura gratiæ. part. 3. §. nec non verus valor sub num. 7. & tit. de unionibus beneficiorum. gloss. 7. videlicet, quod exceptis majoribus beneficiis, in reliquis non soleat exprimi nisi valor 24. ducatorum, etiamsi mille valerent, *Vvamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 226 num. 5.*

Secus de pensionibus excedentibus 24. ducatos.

§. 3. Advertit tamen idem *Zypæus in analyt. loco præcit.* quod licet beneficia Germaniæ sint ab annatarum solutione libera, pensiones tamen super hujusmodi beneficiis assignatæ, si viginti quatuor ducatos excedant, ad annatas teneantur: nam cùm hoc privilegium exemptionis ab annatis non nisi indirectè concedatur beneficiis prædictis, ex eo nimirum, quod non supra viginti quatuor ducatos censeantur, non verò simpliciter sint ab annatis immunia, videtur, quod si pensio super iis assignata viginti quatuor ducatos excedat, eo ipso impetrantes privilegio priventur, ut ob detectam rei veritatem, legibus Ordinariis sese conformare teneantur.

Solus Papa annatas imponit.

§. 4. Solus porrò Papa annatas imponere valet; utpote qui ex plenitudine potestatis Papalis potest beneficia extinguere, alia aliis unire, dividere, reditus eorum augere & diminuere; item & partem reddituum beneficiorum vacantium, & non vacantium, cum consensu beneficiariorum; imò & sine illo, ob justam causam applicare alicui bello pio, vel aliis: piis operibus & necessitatibus, adeoq; & annatas vel compositiones imponere, *Layman Theol. moral lib. 4. tract. 10. cap. ult. §. 5. num 46.*

Et non Episcopi.

§. 5. Quamvis autem Episcopi olim annatas, seu primos fructus ex beneficiis sibi reservare plurib⁹ in locis solebant, teste *Gerson p. 2. operum. tr. de Simonia, obiect. 3.* Id tamen minimè licet, ac juri communi adversatur, quo jubetur beneficia Ecclesiastica absque diminutione conferri, ut colligitur *ex c. unico. ut benef sine diminut. confer. D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 4. ad ult.* quod & declaravit sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum hisce verbis: *Episcopus non potest primi anni fructus alicuius beneficii* (cujusmodi sunt annatæ) *sibi retinere, vel attribuere pro datione possessionis ei, qui legitimè est provisus. Zerola in praxi Episc. part: 2. verb. bulle. quæst. 3.* conformiter

Pii Papæ 5 Constit. 104 Bullarii tom. 2.

miter Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 14.* & *Pii* Papæ *V.* Constitutioni, quibus severè vetatur pro possessione, electione, præsentatione, nominatione, collatione, vel provisione alicujus Ecclesiæ, vel beneficii, Canonicatuum aut Præbendarum, vel provisi in possessionem inductione quidquam accipi, nisi in pios usus convertatur, *Zerola in praxi part. 2. verb. possessio beneficii. in fin.*

Capitula nihil exigere possunt pro electione, institutione, & possessionis datione.

§. 6. Vnde ex communi Doctorum sententia Capitula & alii quicumque nihil omninò exigere possunt ab eis, qui sunt electi, præsentati, instituti, vel instituendi, confirmati, vel confirmandi, vel ad possessionem admittendi suorum Canonicatuum & beneficiorum, aut distributiones recepturi, nisi ex antiqua consuetudine tale quid recipi solitum consueverit converti in pios usus: velut in usum fabricæ, sacristiæ, cœmeterii, aut pauperum eleemosynas, non etiam in commodum & utilitatem Canonicorum, aut beneficiariorum, prout fieret, si distribueretur inter Capitulares, aut si solveretur mensæ Capituli, vel in reparationem bonorum ejus, quia tum redundaret & cederet in utilitatem singulorum, juxta Declarationem Cardinalium Concilii Tridentini interpretum relatam à *Garcia de benef part 8. cap. 1. num. 90.* Alioquin censebitur Simoniacum, & accipientes & exigentes incurrere pœnas Simoniacorum, juxta Concilii Tridentini & *Pii* Papæ *V.* Sanctiones *suprà* adductas. Quod est diligenter notandum, ait *Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 35. dubit. 18. num. 111.* contra communes & quotidianos Capitulorum abusus. Sed & super his extat præclara Declaratio Cardinalium Concilii Tridentini interpretationi præpositorum *in una Leodien. Ecclesiæ Collegiatæ S. Foilliani Oppidi Fossensis.* extensè posita per *Garciam part. 8. de benef. cap. . num. 84.* quâ abusus istic vigens recipiendi à novo Canonico 153. florenos, omninò fuit interdictus. Quin & in his largitionibus nulla consuetudo etiam immemorialis excusat; cùm diuturnitas temporis non minuat peccatum, sed augeat *c. non satis. 8. de Simon.* adeò ut ne quidem liceat citra Simoniæ labem certum quid dare Capellanis, & pueris ministris chori, pro receptione novi Canonici; cùm

Digitized by Google

idipsum juxta Concilium Tridentinum & præcitatam *Pii V.* Pontificis Constitutionem, non convertatur in usus pios: imò nec pro pastu aliquid exigi potest, etiamsi solùm detur prandium, modò ex pacto & quasi debitum ob receptionem Canonici detur, non obstante quacumque consuetudine etiam immemoriali. *c. fin. 1. q. 3. c. non satis. 8. c. cùm in Ecclesia. 9. c. Iacobus 44 de Simon. gloss. in c. ex parte. 12. verb. dimittere. de off. deleg. Vallensis in paratit. Decretal. lib. 5. tit. 3. §. 4. num. 9.* præsertim cùm *Pius V.* eâdem suâ Constitutione, quæ est declaratoria *d. cap. 14. Concil. Trid.* declaraverit Episcopum, qui aliquid (etsi dulciaria duntaxat) exegerit in receptione alicujus in Canonicum, esse suspensum à Pontificalis officii exercitio: Capitulum autem seu Collegium talia exigens subjacere Interdicto: privatas verò personas sententiæ Excommunicationis & eos, qui sic aliquid acceperint, ad restitutionem teneri. Datum autem & factum absque ullo pacto, nihil mali moris includit, cùm liberalitas æstimationem alicujus rei non inducat. *c. tua nos. 34. de Simon.*

Nisi earum occupationes & labores aliud exquirant.

§. 7. Mihi tamen non usque censendum videretur Capitulum, si ob molestiam Congregationum, lecturam literarum prolixarum, operamve similem, quæ separabilis est à consideratione receptionis, sicuti fit in stipendio pro celebratione Missæ, proportionatum operæ pretium, & non amplius exigat; quanquàm satius sit & ab hoc abstinere, ne cui videatur species mali, ut monet *Zypæus in analyt. iuris Pontif. nov. lib. 5. tit. de Simon. num. 8.* ita docente Apostolo Paulo, *Ab omni specie mala abstinete vos.* Adeò enim à Sacris Canonibus & Constitutionibus Apostolicis damnantur hujusmodi largitiones, ut nec de cætero possit fieri statutum à Capitulo, quo obligentur novi Canonici aliquid solvere pro admissione ad possessionem: sed nec hodie licet in pium usum accipere, quod antè vertebatur in proprium; uti declaravit Sacra Congregatio ad dubia Concilii Tridentini interpretanda deputatorum apud *Garciam loc. cit. num. 87. 88. & seq.* Et ita circa præmissa à nobis tradita docent *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. bulla. ad 7. & part. 2. verb. possessio. ad 5. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 4.*

1. ad Thess. 5. v. 22.

cap. 4. art. 7. num. 15. Leſſius de iuſt. & iure lib. 2. cap. 35. dubit. 18. num. 111. Malderus in 2. 2. D. Thom. trac. 9. cap. 3. dub. 9. Garcias de benef. part. 8. cap. 1. num. 83. 84. 85. & ſeq. Gudelinus de iure noviſſ. lib. 6. cap. 8. num. 31. VViggers de iure & iuſt. trac. 7. cap. 4. dub. 12. num. 73. Caniſius in ſum. iuris canon. lib. 3. tit. 14. §. 3. Zypæus in analyt. iuris Pontif. nov. lib. 5. tit. de ſimon. num. 8. Zoeſius lib. 5. Decretal. tit. 3. num. 45. Vallenſis in paratit. Decretal. lib. 5. tit. 3. §. 4. num. 7. 8. & ſeq.

§. 8. Vtrùm verò Archidiaconi ex conſuetudine pro inſtitutionibus ſeu inveſtituris in beneficiis licitè aliquid accipiant, vel exigere valeant, videri poteſt apud *Flamin. Pariſ. de Confident quæſt. 38. n. 38. Binsfeldium de ſimon. in c. 32. quæſt. 1. concluſ. 4.* Item an pro literis collationis beneficii, expeditione & ſigillo citra ſimoniæ labem quidpiam recipi queat, conſuli poteſt *Piaſec. in praxi Epiſcop. part. 2. cap. 5. art. 3. num. 97 & 98. & Branden ad Concord. quæſt. 4. num. 30.*

An Archidiaconi pro inſtitutionibus aliquid exigere poſſint.

TITULUS III.

De Concordatorum Germaniæ uſu & obſervantia.

DVBIVM I.

Quibus potiſſimùm in locis vigeant Concordata Germaniæ?

§. 1. QVamvis difficile ſit ſingula loca ſpeciatim deſcribere, ſeu determinare, in quibus Concordatorum Germaniæ eſt uſus & obſervantia; tum quod ex ipſorum tenore primâ fronte inſpectò, quaſi appareat, eadem non univerſaliter per totam Nationem Germanicam, ſed tantùm per *Fredericum* III. Imperatorem, & nonnullos Germaniæ

Status quæſtionis, eiuſq; determinationis difficultas.

Principes quà Ecclesiasticos, quà laicos seu sæculares, cum Sede Apostolica fuisse pacta, laudata, approbata, concluſa, & acceptata, additâ ad finem clausulâ, *ut ordinatio collationum beneficiorũ non reservatorum per alternos menses posſit per dictam Nationem publicari, & omnes, qui eâ gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc à Kalendis Iunii currere incipiat &c. Zypæus in consultat. canon. lib. 3. tit. de præben. consultat. 3.* Tum etiam, quia exorientibus postmodùm impudici Lutheri, & impii Calvini hæresibus, non paucæ in Germania ditiones veram orthodoxam Religionem unà cum Concordatis reiecerẽ; quantum tamen ex scriptoribus ea de re colligere licebit, in medium proferam.

Concordata Germaniæ extra Imperium locum non habent.

§. 2. *Respondeo igitur primò* certum esse, quod Concordata Germaniæ non extendantur extra Imperii Germanici fines, siquidem cum solo Imperatore & Principibus Germaniæ, nomine solius & totius Nationis Germanicæ inita, *VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 246. n. 16. & consil. 255. n. 10. & seq. ac consil. 259. num. 3. Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. tit. de præben. consultat. 3. 5. & 6.* regulare enim est, quod pacta non nisi partes contrahentes ligent, nec ultra extendantur, aut aliis prosint, vel obsint, *l. 2. C. res inter alios acta.* Vnde concludunt *VVamesius & Zypæus locis præcit.* in Brabantia & reliquis Belgii provinciis, quibus cum Imperio nihil est commune, nec Concordata Germaniæ, aut preces Imperiales locum obtinere; si tamen perpaucas Ecclesias exceperis, videlicet Nivellensem, utpote quæ Principatus est Imperii, & fundationis Imperatoriæ; ac Cameracensem pariter notorium Imperii feudum & Principatum, ac Nationis Germanicæ membrum, quibus proinde nulla competit exemptio à iurisdictione Imperatoria, *Leoninus consil. 90. & Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. cit. consultat. 3. de præben.* Nec non etiam Thenensem, in qua nimirum servatâ Concordatorum formâ & normâ collatores Ordinarii sunt Decanus & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ S. Ioannis Evangelistæ Leodiensis, *VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 247. n. 1. 2. & seq. & 22.* ac Levvensem *VVames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. per tot.*

quin

quin & cùm prædictæ Ecclesiæ olim tum Imperio, tum Diœcesi Leodiensi subfuerint, ideò nec ex translatione ad alterius dominum primæva privilegia amisisse censentur, *Chokier ad preces primar. in proœm.* His adde Traiectum ad Mosam, quia ut disertè scribit *Zypæus supracit. consultat.* 3. licet Traiectum fuerit primùm à *Philippo II.* Imperatore, *Henrico* Duci Brabantiæ beneficiario iure concessum, & à *Frederico* II. & *Henrico* eius filio confirmatum, à Leodiensibus tamen variè semper extitit controversum: ac quamvis demùm á *Carolo* V. Imperatore, Brabantiæ firmiter sit annexum; non desierunt tamen Leodienses indivisa ibi iura possidere, ut non mirum sit, si illa Ecclesia Cathedræ suæ mores sit imitata, cui in spiritualibus & temporalibus non desierat subesse, adeoq; Concordata Germanica acceptaverit; hactenus *Zypæus* verùm hodie proh dolor! sub fœderatorum istic Belgii Ordinum Imperio & præsidio, ac prædominante hæresi, Ordinariæ dumtaxat collationes admittuntur, & Pontificiæ iuxta eadem Concordata, uti & preces Imperiales excluduntur, peiori certè ab hæreticis in Germania exemplo, qui etiamnum teste *Chokier ad preces primar. sect. 4. sub lit. C. versic. verùm enimverò.* preces Cæsareas & Concordata Germaniæ reverenter admittunt & observant.

§. 3. *Respondeo secundò*, si superiorum sæculorum acta revolvantur, fateamur necesse est, in omnibus Imperio Germanico subiectis Ecclesiis Concordatorum usum constantem fuisse, iisq; conformiter factas beneficiorum Ecclesiasticorum provisiones absque contradictione effectum suum esse sortitas *Brandenb. ad Concord. quæst.* 3. *num.* 5. 6. 7. *& seq.* utpote quæ sunt multò favorabiliora, quàm privilegium alternativæ per Regulam IX. Cancellariæ Apostolicæ concessum; ut proinde rectè asserat *Zypæus in analyt. iuris Pontif. nov. lib.* 3. *tit. de institt. num.* 11. imprudenter eos facere, qui cùm uti possint alternativa Concordatorum, quæ simplex est & sine restrictione, acceptant alternativam Regulæ prædictæ Cancellariæ, minùs validam, conditionatam & multis cautelis obnoxiam, & quâ non fulciuntur iura magis valida. Sed & hodie in

Concordata per Imperium passim sunt & fuere recepta.

die in plerisque potissimùm Episcoporum & Catholicorum Germaniæ Principum ditionibus, quæ intra Imperii Germanici fines & iurisdictionem continentur: imò & apud prætensæ reformatæ religionis Sectatores locum habent, ut quotidiana docet experientia; quandoquidem dicta Concordata, prout ex eorum tenore constat, per Imperatorem, & Principes Germaniæ, totius Nationis Germanicæ nomine, cum Sede Apostolica fuerint concluſa, & acceptata: adeoq; pro sibi subditis contraxisse, eosq; obligasse censeantur, *Leoninus consil.* 50. *Zypæus in consultat. canon. lib.* 3. *consultat.* 3. *verſ. Et quamvis. de præben.*

Quod & exemplis confirmatum apud Leodienſes

§. 4. Pro cuius rei confirmatione varia sunt exempla, quibus Cæsarea Maiestas in quotquot Sacri Imperii Romani provinciis tam orthodoxæ, quàm heterodoxæ religioni addictis, si qui dictis Concordatis contravenissent, illos specialibus suis edictis ad inviolatam eorum observantiam coëgit: ac nominatim quidem Episcopo Leodiensi, aliisq; in eius Diœcesi collatoribus id demandavit *Maximilianus* Imperator Diplomate suo II. *Iulii* 1518. dato, cuius summarius tenor sequitur

MAXIMILIANI I. Imperatoris Romanorum edicto cautum est, ut Concordata Germanicæ Nationis sedulò serventur apud Leodienses; ita ut nihil pactis & Concordatis illis derogetur: si verò quispiam Cæsareo edicto & voluntati ausu temerario contravenire præsumpserit, mulctabitur, quemadmodum latiùs patet in diplomate dato Augustæ die 11. *Iulii* 1518.

§. 5. Idemq; apud Cameracenses iussit *Carolus V.* Imperator literis

literis suis datis Bruxellæ 9. Februarii, 1554. ne adversus eadem Concordata provisos admitterent, *V Vamesin consil. canon. tom 1. consil. 33. num. 13. Zypæus cit. consultat. 3.* *Tum Camerazenses.*

§. 6. Et meritò quidem, cùm Imperator sit advocatus & defensor iurium Sedis Apostolicæ, & Concordatorum Germaniæ, *text. in c. venerabilem. 33. de elect. Clem. 1. de iure iur. Chokier ad preces primar. sect 1. lit. K.* uti eum vocat *Clemens* Papa VIII. in speciali Brevi ad *Rudolphum* II. Imperatorẽ. 15. Ianuarii. 1603. transmisso, hortaturq; ut circa Præposituram Ecclesiæ Bremensis, quam Capitulum uni ex Ducibus Luneburgensibus contra expressam Concordatorum reservationem conferre præsumpserat, eadem Concordata *tanto*, inquit Pontifex, *pondere sancita*, nullo modo violari, aut imminui patiatur, uti latiùs liquet ex eius hic subiecto tenore. *Cùm Imperator sit defensor Concordatorum, ita à Pontifice appellatus.*

CLEMENS PAPA VIII.

CHarissime in Christo fili Noster, Salutem & Apostolicam benedictionem. *Exordium*

Num. 1. Superioribus diebus, cùm Præpositura Ecclesiæ Bremensis vacaret per obitum *Theodorici à Gallen*, Nos illam Apostolicâ auctoritate contulimus dilecto filio *V V essefo de Brugeneio*, cognomento *Hasencambo*, qui literis Apostolicis de more expeditis, cùm eas possessionis obtinendæ causâ, Capitulo eiusdem Ecclesiæ ritè proponendas, atque intimandas curaret, à Decano & seniore illius Capituli convocationem impetrare non potuit; quin etiam, ut accepimus, & factis, & verbis parùm modestis Apostolicam provisionem reijce- *Exponit hoc Pontifex provisionem de Præpositura Bremensi a se factam, à Capitulo contra Concordata Germaniæ reiectam.*

re sunt visi, quasi ad eos liberæ electionis ius pertineret: immò verò usque eo progressi sunt, ut certum quoque hominem, ut audivimus, elegerint ex Ducibus Luneburgensibus, eumq; facto ipso, quod nullo iure licuit, in possessionē immiserint, non solùm gravi iniuriâ, & detrimēto illato eidem *Wesselo*, sed per summam inobedientiam erga hanc Sanctam Sedem, in qua Deo auctore, meritis licet impares præsidemus, & non mediocri etiam cum offensione Cæsareæ Maiestatis Tuæ, quæ pro sua insigni æquitate & prudentia se *Defensorem, ut par est, profitetur eorum, quæ iam pridem inter hanc ipsam Sedem & Nationem Germanicam pacta sunt, & conventa, quæ Concordata appellantur*; in quibus nominatim cautum est verbis disertis, ut eiusmodi dignitates post Pontificalem maiores reservatæ sint, & esse debeant dispositioni & provisioni Sedis Apostolicæ. Quibus illud accedit, quod ultimi supradictæ Præposituræ & dignitatis possessores & ab Apostolica Sede provisionem obtinuerint, & eiusdem vigore provisionis, à Capitulo Bremensi sint admissi, ut tantò magis eorum nunc temeritas gravis & reprehensibilis extiterit, quæ certè permolesta Nobis accidit, & nullo modo est ferenda.

Privilegiorum suorum manutentionē opem Cæsareæ Maiestatis implorat.

II. Quare ut tam pernicioſi exempli semen quàm celerrimè evellatur, & Capitularium audacia coerceatur, Maiestatem Tuam etiam atque etiam hortamur in Domino, atque ab ea efficaciter petimus, ut pro sua spectata in Nos, & hanc Sanctam Sedem pietate & iustitiæ Patro-

trocinio, *Concordata Germanica tanto pondere sancita, nullo modo violari, aut imminui patiatur*; immò verò ut ius postulat, ab ipsis Capitularibus observari curet, & re ipsâ ostendat, quod ab eis in hac causa actum est, & agitur, maximè Maiestati Tuæ displicuisse, & displicere: & denique omni adiumento & auctoritate Tuâ eidem *Wesselo*, qui Apostolicam Nostram collationem & provisionem habet, ita benignè faveas, & propensè suffrageris, ut is ius suum, & collatæ Præposituræ possessionem obtineat.

III. Erit hoc dignum virtute & magnitudine animi Maiestatis Tuæ, & Nobis etiam valde gratum, quod Noster etiam Apostolicus Nuncius Venerabilis frater Archiepiscopus *Spinellus* cumulatiùs exponet Maiestati Tuæ, cui toto ex animo felicissima omnia à Patre luminum optamus & precamur. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo piscatoris die 15. Ianuarii. M. DC. III. Pontificatus Nostri anno undecimo.

Eius virtute dignum.

§. 7. Circa eandem autem Præposituram Bremensem extat insignis Decisio Rotalis *part.* 2. *recent. decis.* 580. quam lector videre poterit, nam tangit eundem casum.

Huic conformis eiusdem rei decisio Rotalis.

§. 8. Insuper *Vrbanus* VIII. Pontifex Maximus anno 1624. in simili causa opem *Ferdinandi* II. Cæsaris imploravit contra Halberstadienses, ut refert *Carolus Caraffa* Episcopus Aversanus, Sedis Apostolicæ ad eundem Nuntius in commentariis suis de Germania sacra restaurata, fol. mihi. 177. & 178. his ce verbis: *hoc eodem anno*, scilicet 1624. & paulò pòst, *Româ mihi Breve Apostolicum venerat ad Cæsarem, quo sanctissimus Dominus suæ Maiestatis brachium implorabat ad tuenda iura Sedis*

Eos. etiam nom. ut Imperator ab Vrbano 8. Papa fuit implo. ratus.

Apostolicæ, in Præpositura Ecclesiæ Halberstadiensis, quam contra iura Sedis Apostolicæ, & Concordata Germaniæ, Rex Daniæ filio suo, etiam emptis votis, sacrilegè addixerat, admotâq; vi propugnare studebat. Cuius violentiæ cùm Cæsarem monuissem, magnâ diligentiâ Tillio imperavit, ut satageret iura Ecclesiæ Romanæ conservare; & licet multos parati exercitus inferioris Saxoniæ deterrerent, non deterruerunt tamen Cæsarem, neque Tillium, qui officii sui memor sedulò rem Catholicam promovit.

Exceptio de non usu Concordatorum, frivola.

§. 9. Ex his autem perspicere licet, quod exceptio de non recepta lege, seu non usu Concordatorum, tam intra, quàm extra iudicium sit nulla, frivola & inanis, *Branden ad Concord. quæst. 3. num. 5. 6. 7. & seq. ac quæst. 4. per tot. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. post. num. 8. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 12. & 14.* explorati enim iuris est, quod fuerint per Imperatorem & Principes Germaniæ nomine totius Nationis acceptata, & sic in pactum abierint. *Crescen. decis. 2. de privileg. Mohedan decis. 23. in fin. de præben. Chokier loc. cit.*

Respondet ad argumenta contraria, & quidem ad primum.

§. 10. Nec obstat, si dicas illa non fuisse universaliter per totam Nationem Germanicam acceptata & recepta; quia, ut eleganter deducit *Leoninus consil. 50.* contrarium elicitur ex narrativa *Nicolai* V. Pontificis in sua Constitutione, quâ refert Concordata pro pace & utilitate, ac nomine totius Nationis inter *Fredericum* Romanorum Regem, & nonnullos alios Ecclesiasticos, sæculares Principes Nationis Germanicæ, ac Legatum Sedis Apostolicæ, sufficienti ad hoc per eandem mandato suffultum fuisse inita, & à partibus hinc inde approbata, laudata, concluſa, & acceptata; quod & declaravit *Sixtus* Papa *IV.* Constitutione suâ ad favorem Episcopi & Cleri Vltraiectensis anno 1473. ut refert *Leoninus suprà* his verbis. *Et Nobis legitimè constitò, Concordata ipsa indifferenter pro tota Natione esse inita &c.* Vnde constat, statim & incontinenti absque ulteriori particularium acceptatione, præsentem & puram obligationem totius Vniversitatis, Nationis atque Imperij fuisse inductam; siquidem cùm ista Concordata ex parte Germanicæ Nationis per Regem Romanorum, & Electores Im-

Electores Imperii, ac plures alios sæculares & Ecclesiasticos Principes, nomine totius Nationis, & per eam repræsentantes, inita & acceptata fuerint, non fuit necessaria aliqua particularis subditorum acceptatio; quia Concordata habent vim pacti & contractus pro pace & utilitate totius Reipublicæ Germanicæ initi: & proinde omnes subditi Imperii, ac Nationis Germanicæ ab initio sine ulla acceptatione, etiam inviti & nolentes ad eorundem Concordatorum & conditionum initæ pacis observationem obligati fuere; cùm ad Regem seu Imperatorem, & Electores Imperii pertineat paeis & publicæ tranquillitatis media constituere, ac Concordata inire, & omnes subditos & successores iis obstringere, & universo populo bonum generale acquirere. Est enim Princeps omnium Præsul, & pro omnium salute vigilare debet, habetq; rerũ publicarum administrationẽ, ita quod ex cõtractibus per eum ac proceres Regni seu Imperii factis, Reipublicæ jus acquiratur, & Respublica obligetur: præsertim quando contractus per modum fœderis pro pace & nomine Nationis, seu Regni aut Imperii (uti hîc factum est) celebrantur in perpetuum. Nam quod venit in fœdera pacis, solidiùs subsistit, neque in particulari à subditis infringi, convelli aut argui potest: in his etenim quæ publici juris sunt, & Universitati Nationis competunt, nullum est subditorum arbitrium, aut potestas. Ita perpulchrè *Leoninus cit. consil.* 50. Vt proinde sicuti *Franciscus* I. Galliarũ Rex per Concordata cum *Leone X.* Summo Pontifice inita totum Regnum obstrinxit, & *Leo* toti Regno Concordatorum observantiam mandavit, non expectatâ particularium acceptatione, *Zypæus in consultat. canon. lib 3. tit. de præben. consultat 3. vers. Quæ in re &c.* non secus Imperator per hæc Concordata cum S. Sede pacta & concluſa, eo ipso omnes sibi subditos obligasse, & pro illis contraxisse censetur; quia uti supremum Imperii caput, præsertim etiam cum proceribus adunatum eminenter & virtualiter continet consensum inferiorum: adeoq; non immeritò à Summo Pontifice constituitur protector, defensor, & conserv-tor

prædictorum Concordatorum adversus omnes contraria attentantes, *suprà hoc tit. 3. dub. 1. §. 6.*

Ad secundum. §. 11. Nec quidquam facit in contrarium clausula de facultate acceptandi in Constitutione *Nicolai V.* adjecta; nam facultas illa non ad diminutionem, sed ad augmentum & abundantiorem cautelam apposita fuit, propter eos, qui quamvis in Germanica Natione consisterent, Imperii tamen superioritatem tempore Concordatorum non agnoscebant, *Leoninus loco cit.* utpote jura Regia possidentes, quales referuntur Rex Bohemiæ, Archidux Austriæ & similes, *Zypæus præcit. consultat. 3. vers. siquidem longè distat.* de quibus idem *Zypæus ibidem* meritò à Gallis respectu Regis sui, & ab eo initorum Concordatorum, diversam ponit rationem, non autem de aliis Imperii Germanici superioritatem agnoscentibus.

Apud Leodienses vigent Concordata Germaniæ §. 12. Licet porrò apud nos Eburones Concordata Germaniæ fuerint hactenus in viridi observantia, quod abundè demonstrat declaratio *Julii* III. Summi Pontificis hîc subjuncta.

JULIUS PAPA III.

Exordium. AD perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem Domini Nostri Iesu Christi, à quo pax & concordia, ac reliqua bona procedunt, in terris Vicarium concordiis inter Sedem Apostolicam & Nationes Germanicas initis firmiter adhærere, & ne eis contraveniatur, efficaciter providere. *Constit. Julii Papæ 3. super Concordiis Germaniæ ad favorem Leodiensem.*

Refert hic Pont. tenorem Concordat. Germaniæ. *Num.* 1. Sanè nuper accepimus, quod licet Concordatis inter dictam Sedem ex una, & inclytam Germanicã Nationem ex altera partibus dudùm initis, & per fel. recor-

Nico-

NICOLAUM V. primò, & deinde diversos alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros approbatis & innovatis, ac mutuo partium consensu firmatis, inter alia caveatur expressè, quod de beneficiis sæcularibus & regularibus dictæ Nationis, etiam dispositioni Apostolicæ aliàs quàm ex causis inibi expressis reservatis, pro tempore vacantibus, jure ordinario provideatur per eorum Ordinarios collatores, nec ipsi Ordinarii collatores impediantur, quò minùs de illis, cùm de *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris* mensibus vacent, liberè disponatur per eos, ad quos illorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinet, & Concordata hujusmodi Civitatem & Diœcesim Leodiensem comprehendant, seu ad illas extensa sint; nihilominùs pro eo, quod postmodùm piæ mem. SIXTUS Papa IV. etiam Prædecessor Noster Dilectis filiis Universitati Doctorum, Magistrorum, & Scholarium studii Lovanienſis dictæ Diœcesis, & seu forsan facultati Artium in eodem studio institutæ, aut pro tempore existenti Rectori Universitatis hujusmodi deputandorũ consilio & assensu nominandi singulis prædictis Capitulis, Cõventibus, Collegiis, & personis Ecclesiasticis utriusque sexus, sæcularibus & Regularibus, etiamsi Abbatissali, Abbatiali, Episcopali, vel Archiepiscopali, aut Cardinalatus fungantur dignitate & honore, ad quos, quas, & quæ, Canonicatuum & præbendarum, ac administrationum & officiorum, cæterorumq; beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, in terris temporalis

poralis Dominii, tunc Ducis Austriæ consistentium collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio communiter vel divisim pertinet, & eorum cuilibet, etiamsi aliqui ipsorum extra terras sedem & residentiam habeant, unum Clericum ex studentibus & graduatis Universitatis hujusmodi certo tunc modo expresso qualificatum facultatem perpetuò duraturam concessit, & concessio hujusmodi ad dictas Civitatem & Diœcesim extensa fuit: & à nonnullis forsan nimiùm scrupulosis asseritur, in concessione & seu illius extensione hujusmodi Concordatis prædictis derogatum fuisse; inter Ordinarios collatores Civitatis & Diœcesis prædictarum, seu eos, quibus beneficia ipla per eosdem Ordinarios collatores pro tempore conferentur, ex una, & pro tempore nominatos ad beneficia hujusmodi ex altera partibus, diversæ quæstiones & discordiæ, contentiones & lites sæpiùs oriuntur, & quæ ex similibus provenire consueveruut, odia, jurgia & scandala subsequuntur, majoraq; in dies subsequi formidantur, in maximum Ordinariorum collatorum, & aliorum, quibus beneficia hujusmodi pro tempore conferuntur, præjudicium, ac studentium seu graduatorum prædictorum perturbationem non modicam.

Statuit eisdem per Indultum Universitati Lovaniensi concessum non derogari.

II. Nos attendentes Concordata prædicta vim pacti inter partes habere, & quæ ex pacto constant, absque partium consensu abrogari non consueviſſe, neque debere, volentes litium fomites de medio tollere, singularum literarum Apostolicarum super præmissis confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes, motu proprio, & ex certa

certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per præsentes statuimus & ordinamus, atque decernimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus iidem Ordinarii collatores, quibusvis nominationibus in vim concessionis facultatis nominandi, & illius extensionis hujusmodi pro tempore factis non obstantibus, de beneficiis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, & electionem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinentibus, juxta ipsorum Concordatorum continentiam & tenorem disponere liberè & licitè possint, quodq; dispositiones per eos de ipsis beneficiis juxta tenorem Concordatorum hujusmodi aliàs ritè & rectè pro tempore factæ, validæ, & efficaces existant, suosq; plenarios effectus sortiantur.

III. Sicq; & non aliàs in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices & Commissarios quâvis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa & instantia, sublatâ eis & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & diffiniri debeat, ac irritum & inane existat, si secus à quoquam super his quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

IV. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Vniversitatis & facultatis prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoq; , indultis & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum *Clausulæ derogatoriæ.*

quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacibus & insolitis clausulis, nec non irritantibus & aliis decretis, etiam motu simili, ac aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitùs omisso, & formâ in illis traditâ observatâ, insertæ forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hâc vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, cæterisq; contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die 14. Septembris, anno millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, Pontificatus Nostri anno quinto.

Io. Larium.

Præterhæc autem Concordata, Leodiensis, habens alia particularia, iisdem antiquiora.

§. 13. Habemus tamen etiam alia Concordata specialia *Eugenii* Papæ IV. de data anni 1441. confirmata postea à *Pio* II. & *Sixto* IV. Romanis Pontificibus; quæ multis annis præcedunt Concordata Germaniæ, suntq; iis favorabiliora & fortiora; ut ait *Rota apud Cassador. decis. 7. sub num. 4. vers. in Concordatis Leodiensibus. ad regul. cancell.* quibus nimirum iidem Summi Præsules ob bene merita Ecclesiæ Leodiensis, quæ jam inde à temporibus Apostolorum in pura puta fide orthodoxa huc usque, etiam in mediis vicini Belgii flammis, & circumstrepentium hæreticorum procellis sæpè concussa, illæsa tamen, immota & constans permansit, adeoq; meruerit *fideli-*

Digitized by Google

lis Ecclesiæ Romanæ filia appellari: eam condecorarunt beneficio alternativæ; sicq; Serenissimus & Reverendissimus Episcopus & Princeps Leodiensis, aliiq; collatores inferiores multiplicatum habeant titulum alternativi mensis, absque cujus expressa derogatione, si Sedes Apostolica provideret, non teneret, quia plura vincula fortiora sunt uno, §. *affinitatis. instit. de nuptiis. l. cùm in adoptivis.* 10. *C. de adoption.* & duobus impedimentis existentibus, uno sublato, remaneat aliud. *c. pastoralis. 19. de privileg. c. ex tuarum. 5. de auctor. & usu pallii. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 13. in pr. n. 92. & 93. Chokier ad eandem reg. gloss. 11. n. 35. & in comment ad preces primar. sect. 4. sublit. C.* præsertim ubi est adjecta clausula irritans, ut in dictis Concordatis, quæ irritat omnes & quascumque alias Constitutiones quorumcumque tenorum, & quascumque derogatorias clausulas continentes, *Chokier suprà tam ad reg 8. quàm ad preces primar.* Vnde *Gonzalez loco præcit num. 101 ex Mandosio* asserit indultum ad conferendum beneficia reservata, non extendi ad beneficia reservata duplici reservatione, vel capite.

§. 14. Concordatorum autem Leodiensium hic est tenor. *Tenor Concordatorū Leodiensiū.*

EUGENIUS PAPA IV.

Concordata Leodiensium Eugenio Papæ 4. circa hæc.

Exordium

VEnerabili Fratri Ioanni Episcopo Leodiensi salutem & Apostolicam benedictionem. Pastoralis officii desuper Nobis injuncti cura deposcit, ad ea Nos intendere, per quæ devotè Sanctæ Apostolicæ Sedis consolationi ampliùs provideatur, ac charitati inter Nos & ipsos firmandæ atque augendæ ampliùs consulatur.

Num. I. Sanè cùm nonnulli ex Germaniæ partibus

Motivum hujus Constitutionis, seu Concordatis.

plurimùm affectare dicantur, ut circa reservationes beneficiorum juxta morem Prædecessorum Nostrorum per Nos factas, & gratias expectativas, nec non & causas judiciales, atque etiam subsidia ex fructibus vacantium beneficiorum Cameræ Apostolicæ exhibenda, majori liberalitate, quàm hactenus utcremur: Nos considerantes inprimis personam Tuam, pro omnibus servitiis Nobis & dictæ Sedi hactenus impensis, de hujusmodi Nostra liberalitate unà cum omnibus devotis Nostris in tua Civitate & Diœcesi consistentibus bene meritam, Fraternitati Tuæ provisiones & Ordinationes Nostras super præmissis, juxta modum & tenorem inferius descriptos, pro Te & successoribus Tuis recipiendi, ac omnibus & singulis aliis in prædicta Civitate & Diœcesi consistentibus, in quibusvis gradibus, statibus, dignitatibus, & conditionibus existant, ex parte Nostra exhibendi, tradendi, ac cum ipsis de prædictis concordandi, illasq; roborandi & stabiliendi, prout tibi melius expedire visum fuerit, tenore præsentium plenam & liberam auctoritate Apostolicâ concedimus facultatem, quarum proinde provisionum & Ordinationũ tenor sequitur in hæc verba.

In vim cujus declarat Pont. se nullas deinceps gratias expectativas concessurũ, & concessas nonnisi ad quatuor menses duraturas.

II. Placet Nobis, gratias expectativas sub quavis forma in dicta Natione de cætero non concedere, hactenus autem concessas per quatuor menses à die publicationis & acceptationis infrascriptorum duntaxat durare. Item nullas reservationes dignitatum, beneficiorumve cujuscumque status, valoris, vel conditionis existant, generales vel speciales facere, neque reservationibus per Nos aut Prædecessores Nostros hactenus factis uti, exceptis reservationibus

bus in corpore iuris clauſis, exceptis etiam dignitatibus & beneficiis Venerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiç Cardinalium, Prothonotariorum, Apoſtolicæ Sedis Auditorum, contradictarum Correctorum, Auditorum Sacri Palatii, & Auditorum Cameræ Apoſtolicæ ac Clericorum eiuſdem Cameræ, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad numerum centum, Scriptorum groſſæ ad numerum centum & unius, Scriptorum pœnitentiariæ ad numerum viginti quatuor, omnium verorum Commenſalium, familiarium Noſtrorum, ac etiam familiarium huiuſmodi omnium & ſingulorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, quamdiu duraverit vera familiaritas.

neſ. alias beneficiorum reſervationes facturum præter clauſas in corpore iuris, & extra. vag. Ad regimen.

III. Item placet Nobis, electiones ad Metropolitanas, Cathedrales, Monaſteria, dignitates maiores poſt Pontificales, & principales in Collegiatis electivas per tẽpus & tempora à iure ſtatuta expectari, illaſq; affirmari, approbari & confirmari, vel infirmari, prout iuſtitia & æquitas ſuadebit, niſi ex aliqua rationabili & evidenti cauſa in litteris Apoſtolicis exprimenda, aliter viſum fuerit providere, provisò etiam, quod confirmati ſeu proviſi per ipſam Sedem Apoſtolicam, Metropolitanis & aliis Ordinariis præſtent debita iuramenta, & alia ad quæ de iure tenentur.

Declarat etiam electiones tẽporibus ſtatutis faciendas, ellaſq; confirmandas, vel infirmandas.

IV. De cæteris verò dignitatibus, beneficiis & officiis ſæcularibus & regularibus, cuiuſcumque valoris & conditionis exiſtant, & quovis nomine nuncupentur, quæ, exceptis reſervationibus ſupradictis, quovis modo, vel ex quavis perſona à prædictis vacare contigerit, hoc modo diſpo-

Declarat inſuper vacationes futuras in mẽſibus Sedis Apoſtolicæ, & Or-

dinariis resp. Brevè reservatis.

natur, videlicet, quod quæ in mensibus *Ianuarii, Martii, Maii, Iulii, Septembris & Novembris* vacaverint, ut præmittitur, ad collationem Sedis Apostolicæ liberè pertineant, & quod nullus de vacantibus in dictis mensibus, ut præmittitur, præter Romanum Pontificem, se ullatenus intromittat; quæ verò in reliquis sex mensibus, videlicet *Februarii, Aprilis, Iunii, Augusti, Octobris, & Decembris* vacaverint, dispositioni Ordinariorum, vel aliàs quovis modo de eis disponendi ius habentium, iuxta facultatem eis competentem, similiter liberè cedant, iure patronatus laicorum in omnibus supradictis semper salvo: mensis autem in hoc ab ortu solis censeatur incipere.

Beneficia autem & officia claustralia in omni mense permittit Ordinariorum dispositioni.

V. De claustralibus autem beneficiis, officiis, & choralibus, & aliis alioquin merum servitium etiam perpetuum requirentibus in sæcularibus & regularibus Ecclesiis, per Ordinarios, ad quos pertinet, omni casu & omni tempore liberè disponetur. Ex dictis verò sex mensibus unum ex suppositis Vniversitatum studiorum generalium reservare etiam placet.

Præterea declarat. quæ causæ in partibus finiendæ.

VI. Placet etiam Nobis, ut omnes & quæcumque causæ (maiorum, ac & electionum Metropolitanarum, Cathedralium Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum maiorum post Pontificales, & principalium in Collegiatis, duntaxat exceptis) in partibus apud illos, ad quos de iure, consuetudine, vel alio iure speciali pertinent, tractentur & finiantur. Si quis autem ad ipsam Sedem Apostolicam

ſicam per querelam, aut appellationem recurſum habuerit, ſi cauſa fuerit ſuper re, cuius fructus, redditus & proventus quinquaginta florenorum auri de camera valorem annuum non excedunt, vel ubi non eſt annuus redditus, communis cauſæ æſtimatio ducentos florenos ſimiles non exceſſerit, per reſcriptum uſque ad finem litis incluſivè in partibus committatur: ubi verò ſummas prædictas exceſſerit, in tertia ſaltem inſtantia apud ipſam Sedem Apoſtolicam tractentur & finiantur, niſi fortè defectus iuſtitiæ ad iuſtum metum in partibus, de quibus priùs conſtiterit ſummariè, contractum, videatur cauſas ex caſibus prædictis apud eandem Sedem Apoſtolicam fortè eſſe retinendas. Romanæ verò Eccleſiæ Cardinales, & dictæ Sedis Apoſtolicæ Officiales, & Summi Pontificis, necnon & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ domeſticos, commenſales actu in ſuis officiis in Curia Romana exiſtentes, perſonaſq; infra ſex dietas á Romana Curia diſtantes, vel domino directo vel utili, ſeu mediatè, vel immediatè ſubiectas includere non intendimus, ſed neque alias perſonas in quibuſcumque cauſis, ubi utraque pars de iure ſuo experiri conſenſerit. Cauſæ autem præter has, niſi in caſibus à iure expreſsis, & commiſsionibus exprimentibus, ſummariè ad probandum, aut de expreſso partium conſenſu in Curia ipſa nullatenus committantur.

VII. Placet & Nobis, quod ab interloquutoria ſententia vel gravamine nec in partibus appellari poſsit: in citationibus autem, quas de Curia Romana emanare contigerit, per Actorem in prima inſtantia ius exprimatur, quo fundá-

Ne quod ab interlocutoria nemo liceat appellare.

fundare intendit, nec in prosequutione aliud possit deducere, ad hoc, ut Reus citatus de iure Adversarii instructus videat, deliberet plenius, an velit cedere, vel contendere; nisi fortè Actor ius quod ante ipsam citationem sibi competebat, probabiliter ignoraverit, de quo saltem per proprium iuramentum, si aliás sit persona honesta, fidem facere possit & teneatur.

Nec non quinto pro annata solvendum determinat.

VIII. Quoad subsidia Apostolicæ Sedi præstari solita, salvâ pro maiori relevatione ea solvere debentium, placet Nobis, quod ipsis oneribus, quæ in regimine Universalis Ecclesiæ ipsam Sedem Apostolicam subire oportet, quæ multiplicia & maxima sunt, ac pro sustentatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & Officialium necessitate, dignitates & beneficia, quæ in sua vacatione certam summam hactenus solvere consueverunt, dictæ summæ medietatem infra sex menses, & aliam medietatem infra alios sex à tempore adeptæ possessionis pacificæ, Cameræ Apostolicæ & Collegio Cardinalium fideliter persolvant, literæq; Apostolicæ post factam provisionem & obligationem solitam liberè & sine contradictione tradantur. Et si Ecclesiarum aliquarum taxam ex diminutione fructuum nimis gravem nunc & in futurum esse contigerit, ad petitionem eorum, quorum interest, placet Nobis, quod ad convenientem taxam reducatur. Si etiam infra annum vacatio eiusdem Ecclesiæ contingat, una tantùm vacatio eo ipso censeatur. Ratum & gratum habituri, quidquid iuxta præmissa egeris, concordaveris, statueris, vel ordinaveris, eaq; omnia & singula adiutore Domino faciemus

invio-

inviolabiliter obſervari. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo primo. pridie Kalendas Novembris, Pontificatus Noſtri anno undecimo. Publicata fuit Leodii anno 1442. menſis Ianuarii die ultima in valuis maioris Eccleſiæ, & ab omni Clero gratanter acceptata & recepta.

§. 15. Confirmavit hæc *Pius* Papa II. ſequenti Conſtitutione. *Quæ confirmavit Pius Papa 2.*

PIUS PAPA II.

Confirmatio & amplio prædictæ Conſtitutionis Eugenianæ per Pium Papam 2.

AD perpetuam rei memoriam. Laudanda Sedis Apoſtolicæ rectitudo, quæ in ſuis actibus providâ circumſpectione dirigitur, illis ex Prælatis & perſonis Eccleſiaſticis, non immeritò etiam in conceſsis per eam, declarationis adiecto beneficio, ſpeciales favores & gratiam impartitur, quos facti evidentiâ iudicante, ſibi devotos & obſequioſos fuiſſe & eſſe cognoſcit, ut tales ad eius beneplacita promptiùs in poſterum ſe coaptent, & alii eorum exemplo ad fideliores eſſendum propenſiùs excitentur. *Exordium.*

Num. 1. Dudum ſiquidem fel. recor. EUGENIO Papæ IV. Prædeceſſori Noſtro ad conſtantem Venerabilis Fratris Noſtri IOANNIS olim Epiſcopi Leodienſis, ac aliorum Eccleſiaſticorum Civitatis & Diœceſis Leodien- *Repetit tenorem Conſtitutionis Eugenii Papæ 4. circa be-*

officiorum collatic. nes.

sis, quam ad ipsum, & præfatam Sedem in arduis & periculosis casibus gesserant devotionem, quâ nimirum de ipso, & dicta Sede benemeriti extiterant, inter alia placuit, quod de dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus vel regularibus, cuiuscumque valoris & qualitatis forent, quovis modo, & ex quavis persona (exceptis infrascriptis reservationibus) in Civitate & Diœcesi Leodiensi ex tunc inantea vacare contingeret, ita disponeretur, videlicet, quod quæ in mensibus *Ianuarii*, *Martii*, *Maii*, *Iulii*, *Septembris* & *Novembris* ad collationem Sedis Apostolicæ, illa verò, quæ in reliquis, videlicet *Februarii*, *Aprilis*, *Iunii*, *Augusti*, *Octobris*, & *Decembris* mensibus vacarent, ad dispositionem Ordinariorum Collatorum Civitatis & Diœcesis prætactarum liberè pertineant.

Reservationes.

II. Placuit quoque Prædecessori præfato nullas reservationes dignitatum, vel beneficiorum prædictorum generales vel speciales facere, neque factis tunc per se, vel Prædecessores suos uti, exceptis reservationibus in corpore iuris clausis, & exceptis dignitatibus, & beneficiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, nec non Prothonotariorum, Sedis Apostolicæ Auditorum, literarum contradictarum Correctorum, Auditorum causarum Palatii Apostolici, & Auditorum Cameræ Apostolicæ, necnon Clericorum eiusdem Cameræ, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad numerum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum & unius, Scriptorum Pœnitentiariæ ad

merum viginti quatuor, nec non omnium verorum familiarium, continuorum commensalium suorum, & Cardinalium prædictorum, quamdiu vera familiaritas duraret.

III. Placuit præfato EUGENIO Prædecessori Nostro electiones ad Ecclesiam Cathedralem & Monasteria, ac maiorem post Pontificalem, & principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates electivas per tempus & tempora à iure statuta expectare, illasq; approbare, & confirmare, vel infirmare, prout iustitia & æquitas suaderent: nisi ex aliqua rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, aliter visum foret expedire: provisò etiam, quod confirmati, seu provisi per Sedem Apostolicam Ordinariis præstent debita iuramenta, & alia, ad quæ de iure & consuetudine tenentur. *Electiones.*

IV. Dein cùm super præmissis quædam dubia orta fuissent, idem Prædecessor per quasdam alias literas suas declaravit, illorum dumtaxat ex familiaribus prædictis beneficia intra Civitatem & Diœcesim prædictas consistentia censeri debere reservata, qui actu veraciter, & sine fraude sui & successorum suorum Romanorum Pontificum & Cardinalium huiusmodi pro tempore existentiũ familiares, continui commensales essent, & quod vera familiaritas huiusmodi censeri deberet dumtaxat durare, quamdiu familiares ipsi veraciter actu & sine fraude suis & eorum servitiis realiter insisterent, suisq; & eorum expensis cum effectu viverent, & non aliàs quoquo modo: nec non quod Scriptorum grossæ, & Scriptorum Pœnitentiariæ, ac suo- *Sedis Apostolicæ familiarium interpretationem.*

officiorum collatio. sis, quam ad ipsum, & præfatam Sedem in arduis & periculosis casibus gesserant devotionem, quâ nimirum de ipso, & dicta Sede benemeriti extiterant, inter alia placuit, quod de dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus vel regularibus, cuiuscumque valoris & qualitatis forent, quovis modo, & ex quavis persona (exceptis infrascriptis reservationibus) in Civitate & Diœcesi Leodiensi ex tunc inanteá vacare contingeret, ita disponeretur, videlicet, quod quæ in mensibus *Ianuarii*, *Martii*, *Maii*, *Iulii*, *Septembris* & *Novembris* ad collationem Sedis Apostolicæ, illa verò, quæ in reliquis, videlicet *Februarii*, *Aprilis*, *Iunii*, *Augusti*, *Octobris*, & *Decembris* mensibus vacarent, ad dispositionem Ordinariorum Collatorum Civitatis & Diœcesis prætactarum liberè pertineant.

Reservationes. II. Placuit quoque Prædecessori præfato nullas reservationes dignitatum, vel beneficiorum prædictorum generales vel speciales facere, neque factis tunc per se, vel Prædecessores suos uti, exceptis reservationibus in corpore iuris clausis, & exceptis dignitatibus, & beneficiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, nec non Prothonotariorum, Sedis Apostolicæ Auditorum, literarum contradictarum Correctorum, Auditorum causarum Palatii Apostolici, & Auditorum Cameræ Apostolicæ, necnon Clericorum eiusdem Cameræ, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad numerum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum & unius, Scriptorum Pœnitentiariæ ad

merum viginti quatuor, nec non omnium verorum familiarium, continuorum commensalium suorum, & Cardinalium prædictorum, quamdiu vera familiaritas duraret.

III. Placuit præfato EUGENIO Prædecessori Nostro electiones ad Ecclesiam Cathedralem & Monasteria, ac maiorem post Pontificalem, & principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates electivas per tempus & tempora à iure statuta expectare, illasq; approbare, & confirmare, vel infirmare, prout iustitia & æquitas suaderent: nisi ex aliqua rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, aliter visum foret expedire: provisò etiam, quod confirmati, seu provisi per Sedem Apostolicam Ordinariis præstent debita iuramenta, & alia, ad quæ de iure & consuetudine tenentur. *Electiones.*

IV. Dein cùm super præmissis quædam dubia orta fuissent, idem Prædecessor per quasdam alias literas suas declaravit, illorum dumtaxat ex familiaribus prædictis beneficia intra Civitatem & Diœcesim prædictas consistentia censeri debere reservata, qui actu veraciter, & sine fraude sui & successorum suorum Romanorum Pontificum & Cardinalium huiusmodi pro tempore existentiũ familiares, continui commensales essent, & quod vera familiaritas huiusmodi censeri deberet dumtaxat durare, quamdiu familiares ipsi veraciter actu & sine fraude suis & eorum servitiis realiter insisterent, suisq; & eorum expensis cum effectu viverent, & non aliàs quoquo modo: nec non quod Scriptorum grossæ, & Scriptorum Pœnitentiariæ, ac suo- *Sedis Apostolicæ familiarium interpretatorem.*

rum prædictorum Cubiculariorum beneficia sub hujusmodi reservatione includi deberent duntaxat, quamdiu tales veraciter & actualiter existerent: & quod illis tales esse realiter desinentibus, reservationes beneficiorum ipsorum omninò cessarent.

Nec non Abbreviatorum.

V. Voluit quoque, ac statuit & ordinavit, ex tunc & inanteà illorum dumtaxat Abbreviatorum beneficia, intra easdem Civitatem & Diœcesim consistentia, censeri debere reservata, qui de Civitate & Diœcesi Leodiensi nativi essent, etiamsi illi multò pauciores numero centum existerent, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inserti forent, haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

Præmissa confirmat & amplia.

VI. Nos igitur fidelitati & constantiæ Episcopi & aliorum dictarum Civitatis & Diœcesis collatorum non ignari, cupientesq; dilecto filio LUDOVICO electo Leodiensi, eiusq; successoribus & collatoribus antedictis materiam dare, ut in similibus casibus Nostri eis ob huiusmodi devotionem collati beneficii memores, studeant dictæ Sedi firmâ semper devotione parere, motu proprio, non ad alicuius Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de Nostra mera liberalitate eidem LUDOVICO electo, aliisq; Ecclesiarum Prælatis, & Monasteriorum, ac aliorum Religiosorum locorum quorumlibet, eorumq; Capitulis, Conventibus, Canonicis & personis Ecclesiasticis, & aliis quibuscumque, ad quos Maioris, & aliarum Civitatis & Diœcesis prædictarum Ecclesiarum Canonicatuum, Præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum

& of-

& officiorum, & aliorum quorumvis Ecclesiasticorum beneficiorum, sæcularium vel regularium, in eadem Civitate & Diœcesi consistentium, cujuscumque qualitatis & valoris annui fuerint, collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio communiter, vel divisim pertinet, eorumq; successoribus pro tempore existentibus, auctoritate Apostolicâ, & ex certa scientia, tenore præsentium concedimus, nec non statuimus & ordinamus, ut de eisdem Canonicatibus, & Præbendis, ac dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis vel beneficiis, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacare contigerit (dùmodò illa dispositioni Apostolicæ per modos reformationũ in eisdem EUGENII literis expressarũ generaliter reservata non sint) etiãsi per similes alios modos reservata fuerint, plenè & liberè, ac sine impedimento vel contradictione quacũque, auctoritate suâ ordinariâ disponere valeant, perinde, ac si nullæ ab eadem Sede, vel Legatis ejus expectativæ gratiæ speciales, vel aliæ similes reservationes, & de sic reservatis mãdata, uniones quoque & sanctiones, incorporationes, suppressiones, approbationes, prærogativæ, antelationes, declarationes, aliæq; ad vacatura beneficia quomodolibet concessæ literæ, quæ ipsos quomodolibet impedire valerent, & quæ in *Februarii* & aliis quinque alternativis mensibus supradictis, quibusvis in eis derogatoriis contentis clausulis non obstãtibus, sibi locũ vendicare volumus, pro tempore quomodolibet emanassent.

Eorumq; vigore collationes ab Ordinariis factas approbat & confirmat.

VII. Et quia certiores facti sumus, quod iidem Collatores post emanationem literarum Eugenii Prædecessoris hujusmodi, earum vigore suis collationibus in eisdem *Februarii* & aliis alternativis mensibus bonâ fide usi fuerunt, Nos ad litium, quæ exinde inter provisos ab eis, & quosvis alios subortæ sunt, vel de cætero roborari possent, succidendos anfractus, volumus singulos per Ordinarios supradictos in eisdem *Februarii*, & aliis alternativis mensibus de dictis Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, officiis, beneficiis, ad eorum collationem, provisionem, electionem, seu quamvis dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, aliàs rite factas collationes & provisiones, aut ad alias præsentationes, vel electiones, seu alias dispositiones quascumque, & quælibet inde secuta, dummodò illa per modos superiùs exceptos generaliter dispositioni Apostolicæ reservata non fuerint, ita ratas & firmas remanere debere, & earum vigore Canonicatuum, Præbendarum, dignitatum, personatuum, officiorum, & aliorum beneficiorum hujusmodi possessores, contra quos etiam lites inchoatæ sunt, dummodò ad conclusionem processum in causa exclusivè non extiterit, super eisdem Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, beneficiis de cætero per quemcumque, etiam quarumvis Apostolicarum commissionum obtentu molestari non possint; quas nihilominùs omnes & singulas collationes, provisiones, præsentationes, electiones, & alias dispositiones Nos, si & in quantum

opus

opus sit, eorundem Canonicatuum, Præbendarum, dignitatum, personatuum, officiorum, & beneficiorum qualitates & veros valores annuos pro expressis habentes, ratificamus, revalidamus, & approbamus, ac plenum robur obtinere decernimus. Nec non omnes & singulas lites hujusmodi coram quibuscumque Iudicibus seu Auditoribus, & ex quibuscumque commissionibus pendeant, illarum status pro expressis habentes, & eas ad Nos harum serie advocantes, motu, auctoritate, & scientia supradictis penitus extinguimus, nec non adversariis eorundem perpetuum silentium imponimus per præsentes.

VIII. Et insuper pariformiter placet Nobis, & de cætero intendimus electiones ad Cathedralem Ecclesiam, & maiorem in dicta Ecclesia Cathedrali post Pontificalem, nec non principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates, ad quas personæ consueverunt per electionem assumi, per tempus & tempora à iura statuta expectare, illasq; approbare, & confirmare, vel infirmare, prout iustitia & æquitas suadebunt, nisi forsan Ecclesia cathedralis per translationem, ac Monasteria, & dignitates ipsæ per promotionem ad aliorum Monasteriorum regimina, vel assecutionem aliarum dignitatum, seu beneficiorum Ecclesiasticorum auctoritate Apostolic â faciendam vacarent, aut illa ex modis reservationum prædictarum aliàs reservata forent, seu ex aliqua alia rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, Nobis & Sedi Apostolicæ præfatæ aliter visum fuerit expedire. Volentes quod confirmati, seu provisi per Sedem Apostolicam, Ordinariis præ-

Electiones ad Episcopatum, aliasq; dignitates maiores à Sede Apostolica confirmandas decernit.

stent

stent debita juramenta, & alia ad quæ de jure & consuetudine tenentur.

Beneficia duas argenti marchas non excedentia in omni mense Ordinarii reservat.

IX. Volumus insuper, quod nulli Canonicatus, Præbendæ, dignitates, personatus, officia, aut alia beneficia Ecclesiastica Civitatis & Diœcesis prædictarum, cujuscumque qualitatis fuerint (quæ saltem duas marchas argenti secundùm communem æstimationem non valeant annuatim) sub quibuscumque expectativis gratiis, quibuscumque personis per Sedem prædictam, vel ejus Legatos sub quavis verborum forma pro tempore concessis, quomodolibet comprehendantur, nec possint prætextu gratiarum hujusmodi acceptationes, & provisiones per quemquam fieri de iisdem, sed Ordinarii, seu illi ad quos illorum spectat collatio, provisio, seu quævis alia dispositio, liberè de illis disponere valeant, etiam in quocumque mense vacaverint.

Decretum irritans.

X. Decernentes, quod præsentibus Nostris concessioni, statuto, ordinationi, voluntati, decreto, & literis per quascumque alias Constitutiones, Regulas Cancellariæ, aut literas Apostolicas quorumcumque tenorum, & quascumque in se derogatorias clausulas continentes, etiam eisdem præsentibus, cum illarum de verbo ad verbum insertione, specificè & expressè derogantes non derogetur, nec quomodolibet derogatum censeatur; nisi tunc demũ, cùm Romanus Pontifex per trinas literas præsentium seriem continentes, eisdem collatoribus significandum duxerit, suæ mentis esse, pro ea vice dumtaxat concessioni, statuto, ordinationi, & declarationi hujusmodi derogare; nec non ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam

quōquam quâvis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

XI. Non obſtantibus præmiſsis, ac Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, atque Noſtris, etiamſi de illis de verbo ad verbum mentio facienda eſſet. *Derogatio contrariorum.*

XII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Noſtrorum conceſsionis, ſtatuti, ordinationis, ratificationis, revalidationis, approbationis, decreti, extinctionis, impoſitionis, intentionis, conſtitutionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo octavo, tertio decimo Kalen. Februarii, Pontificatus Noſtri anno primo. *Sanctio penalis.*

§. 16. Inſuper eadem confirmavit & approbavit *Sixtus IV.* Pontifex Maximus anno 1479. nec non corroboravere *Maximilianus* & *Carolus V.* Imperatores ſpecialibus diplomatibus ſuis, quorum poſterius hîc pariter pro Lectoris notitia adjicere viſum fuit. *Eadem Sixtus Papa 4. atque Maximilianus & Carolus 5. Imperatores probavere.*

CAROLUS V. Divinâ favente Clementiâ electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, ac Rex Germaniæ, Caſtellæ, Arragoniæ, Legionis,

C c utriuſque

utriusque Siciliæ, Hierusalem, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Navarræ, Granatæ, Toleti, Valentiæ, Galliciæ, Maioricarum, Hispalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corsicæ, Murtiæ, Giennis, Algerbii, Algeziræ, Gibraltaris, ac Insularum Balearium, Insularum Canariæ, & Indiarum, ac terræ firmæ, Maris Oceani &c. Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Luceburgiæ, Geldriæ, Calabriæ, Athenarum, Neopatriæ, Wirtembergæ &c. Comes Flandriæ, Habspurgi, Tyrolis, Barchinonæ, Arthois, & Burgundiæ, Comes Palatinus, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferretis, Kyburgi, Namurci, Rosilionis, Cerithaniæ, & Zutphaniæ: Lantgravius Alsatiæ, Marchio Burgoviæ, Oristani, Getziani, & Sacri Romani Imperii Princeps Sueviæ, Cathaloniæ, Asturiæ &c. Dominus Frisiæ, Marchiæ Sclavonicæ, Portus Naonis, Biscayæ, Molinæ, Salinarum, Tripolis, & Mechliniæ. Decet Imperialem Majestatem Principes & subditos Nobis ac Sacro Romano Imperio fideles devotos, in suis juribus, privilegiis, & libertatibus nedum

Exordium.

conser-

conſervare,& manutenere,verùm etiam novis prærogativarum beneficiis,& Cæſareæ munificentiæ gratificatione confovere & latiùs adaugere.

Num. I. Itaque privilegia Venerabili *Erardo* Epiſcopo Leodienſi,Principi & Conſiliario Noſtro devoto dilecto,ſuisq; Succeſſoribus,Eccleſiæq; , & patriæ Leodienſi,ac univerſis & ſingulis illius ſubditis á.q. Divæ memoriæ Avo & Anteceſſore Noſtro MAXIMILIANO ad perpetuam rei memoriam conceſſa,ut non poſsint dicti ſubditi in quacumque cauſa in prima inſtantia extra dictam patriã evocari,aut ad aliud Tribunal,præter quàm Ordinarium & ſui domicilii trahi,& ſeu in corpore,rebus, vel bonis arreſtari,repreſſaliæq; & impignorationes contra ipſos concedi; utq; nullæ appellationes à quibuſvis ſententiis ludicum, ſeu Iuſtitiarum majorum vel inferiorum, cenſualium, feudalium,ſeu allodialium,aut aliarum quarumcumque dictæ Patriæ ad Nos,aut Succeſſores Noſtros Romanorum Reges & Imperatores,eorumve Conſiſtorium ſeu Cameram Imperialem,aut alios Commiſſarios datos vel dandos interponi,devolvi,ſeu proſequi,aut per viam ſupplicationis, vel querelæ,ſeu aliàs quomodolibet introduci,niſi primùm & gradatim tales appellationes ad Conſilium Epiſcopi pro tempore exiſtentis fuerint devolutæ,introductæ,ac definitæ & deciſæ: à quo Conſilio non liceat ulteriùs appellare, niſi in certis caſibus & actionibus taxam determinatam excedentibus,ac mediantibus certis ſolemnitatibus in dictis privilegiis latiùs expreſsis,quæ in originalibus ſuis formis ad plenum vidimus,palpavimus, atque certam & indubi-

Hic Cæſar approbat p̃ivilegia Leodienſia.

tatam illorum scientiam habemus, aliaq; omnia & singula privilegia, indulta, gratias, Franchisias, libertates, donationes, confirmationes, approbationes, concessiones, sententias, diffinitiones, statuta, mores, usus, & consuetudines legitimè & rationabiliter institutas, & instituta, nec non quascumque possessiones, dominia & bona, jura, jurisdictiones, meriq; & mixti Imperii, ac publicæ potestatis functiones, quorum omnium tenores, nomina & cognomina, perinde ac si de verbo ád verbum præsentibus inserta forent, ac pro insertis & specialiter expressis habemus, & haberi volumus à Divis retrò Imperatoribus, & Romanorum Regibus Prædecessoribus Nostris, seu aliorum Regum & Principum largitione, seu fidelium quorumcumque oblatione, aut munificentiâ, Episcopis, Ecclesiæ, Civitati, Oppidisq. & aliis locis dictæ patriæ Leodiensis, illorumve subditis & incolis conjunctim & divisim, generaliter vel specialiter usque ad hæc tempora quomodolibet concessa seu indulta, & quæ aliàs inpræsentiarum justè obtinetis, seu vos, vel successores vestri legitimè obtinebunt; & specialiter privilegia alternativæ collationis beneficiorum quorumlibet in Ordinariis, etiam minutorum & taxam duarum marcharum argenti puri non excedentium in Apostolicis mensibus vacantium, à Sanctissimis quondam Eugenio, Pio, Sixto, & aliis Romanis Pontificibus præfatæ Leodiensi Ecclesiæ rationabiliter concessa, & confirmata, mandatumq; pœnale pro prædictorum privilegiorũ, ac Germaniæ Nationis pactorum manutenentia ac conservatione, à dicto quondam Avo Antecessore Nostro emanatum,

natum, ratas & gratas, rataq; & grata habentes, firmaq; & illibata permanere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, & auctoritate Nostrâ Romanâ Cæsareâ, ac de eius plenitudine potestatis, aliasq; omnibus modis & viis, quibus efficaciùs possumus, confirmavimus, laudavimus, approbavimus, & renovavimus, ac de novò quatenús opus est, concessimus, dedimus, indulsimus, restituimus, & reintegravimus, prout etiam tenore præsentium confirmamus, laudamus, approbamus, renovamus, atque de novo concedimus, damus, indulgemus, restituimus & reintegramus, nec non omnibus & singulis in eisdem privilegiis, & eorundem tenoribus concessis, perpetuam Imperialis roboris firmitatem adiicimus, motu, scientia, auctoritate & potestate quibus suprà, omnem defectum tam iuris, quàm facti, si forsan interveniisset, supplentes, præfatamq; Ecclesiam, & illius membra, atque supposita in dictis Eugenii, Pii & Sixti, quàm aliorum Romanorum Pontificum privilegiis comprehensa, eorundem beneficio perpetuò gaudere, inq; eorundem possessione & usu illæsa conservari & manuteneri. Et eorum vigore in mensibus Ordinariis, seu Apostolicis provisos, pro legitimis possessoribus recognosci, eisq; de fructibus & proventibus universis beneficiorum huiusmodi responderi, provisionibus, gratiis, reservationibus, nominationibus, & nominandi facultatibus quibuscumque Collegiis, Vniversitatibus, aut personis ad Nostri ipsius instantiam quomodolibet factis aut concessis, etiam per placitum Nostrum approbatis, & receptus, aliisq; in contrarium facientibus non obstantibus

quibuscumque, prout illas in præiudicium Ecclesiæ & privilegiorum antedictorum nullatenùs obstare; quin imò pœnis in prætacto Antecessoris Nostri mandato in contraeuntes quoslibet comminatis & fulminatis locum esse, illasq; executioni debitæ iuxta eiusdem tenorem ac continentiam, & aliàs tum omni rigore demandari volumus, & declaramus.

Et ampliat. II. Et ulteriùs cupientes dicto Episcopo, Ecclesiæ, & Patriæ Leodiensi, ob constantem illorum in Nos & Sacrum Imperium devotionem, ac bene merita, gratiam facere uberiorem, taxam sexingentorum florenorum aureorum in bonis realibus & immobilibus, & trecentorum florenorum consimilium in personalibus & mobilibus, in prætacto Antecessoris Nostri privilegio præfinitam, præsenti Nostrâ in perpetuum duraturâ Constitutione duplicamus, & ad mille ducentos & sexingentos florenos auri respectivè reducimus & ampliamus.

Modus statuitur in appellationibus. III. Itaque non liceat de cætero à sententiis præfati Consilii summam, sive taxam mille ducentorum florenorum auri in bonis realibus & immobilibus, aut sexingentorum in personalibus & mobilibus actionibus non excedentibus appellare, vel supplicare, aut aliàs illis quomodolibet contravenire; cæteris in dictis privilegiis contentis clausulis, decretis, atque capitulis, in suo robore permanentibus: volentes & præsenti Nostro Edicto Cæsareo decernentes, citationes, evocationes, arrestationes, represalias, aut impignorationes quâcumque auctoritate etiam Cæsareâ Nostrâ, aut Antecessorum Nostrorum, seu Successorum,

rum, etiam vigore quarumcumque rescriptionũ, seu commissionum generalium vel specialium, contra subditos & incolas antedictos quomodolibet factas vel in posterum faciendas, appellationesq; , provocationes, recursus, supplicationes, rescripta & commissiones, processusq; , inhibitiones, citationes, & acta ubilibet, etiam coram Imperiali Consistorio, aut alio quolibet Superiore in præiudicium prætactorum privilegiorum & indultorum, & à tempore datæ eorundem quomodolibet factas, interpositas, concessas, emanatas & introductas, & in posterum faciendas, interponendas, concedendas, cum omnibus & singulis suis exinde subsequutis & subsequuturis, nulla, cassa & irrita fore, prout tenore præsentium auctoritate Nostrâ Cæsareâ ex nunc, prout ex tunc, & è contra ad Nos advocamus, & omninò annullamus, cassamus, irritamus, ac prorsus abolemus & extinguimus, dictumq; Consilium, seu illius membra, aliosq; subditos & incolas antedictos ad præmissa, & eorum alicui parendum, sive obtemperandum nullatenus teneri, sed illis impunè contravenire, & dictorum privilegiorum beneficio gaudere, illaq; & sententias, ac decreta eorundem vigore lata vel ferenda, omnibus modis, viis & formis melioribus, ad instar Consistorii Nostri Imperialis, seu aliàs quomodolibet executioni debitæ demandari posse, ac debere declaramus, non obstantibus, quæ dictus Prædecessor Noster in prætactis privilegiorum rescriptis voluit non obstare : aut si aliquæ Iustitiæ patriæ prædictæ ad aliud capitale judicium extra dictam patriam provocare-

vocare consueverunt, aliisq; contrariis non obstantibus quibuscumque.

Decretum pœnale.

IV. Nulli ergò omninò hominum ubilibet sub sacro Romano Imperio, aut Nostra ditione, seu districtu constitutorũ, cujuscumque status, gradus, vel conditionis extiterint, liceat hanc paginã Nostræ confirmationis, innovationis, concessionis, ampliationis, decreti, declarationis, mandati, voluntatis, ac gratiæ infringere, aut ei quomodolibet contravenire. Si quis autem id attentare præsumpserit, præter & ultra nullitatem actus, pœnasq; in dictis privilegiis & mandato contentas, Nostram & Imperii sacri indignationem gravissimam, ac pœnam quinquaginta marcharũ auri puri, usibus in dictis privilegiis destinatis, & extra casus eorundem privilegiorum, erario Nostro applicandam, totiès quoties ipso facto incurrat. Mandantes omnibus & singulis Principibus, Ballivis, Ammannis, & locorum officiatis ubilibet constitutis, Nobis & Sacro Imperio subjectis, quatenus prætactas pœnas ad usum destinatum, & à contraventoribus irremissibiliter exigant, exequantur, tam per apprehensionem & arrestationem corporum, ac bonorum eorundem, quàm aliis modis & viis opportunis quibuscumque, nec priùs à dicta apprehensione seu arresto manum levent, donec contraventores huiusmodi præfatam pœnam, sicut præmittitur, applicandam ad ærarium dicti Consilii, & in casu contraventionis supradicti mandati, Nobis aut fisco Nostro integraliter persolverint, & attentata quælibet in præiudicium prætactorum indultorum & mandati revocaverint, dictarumq; apprehensionum seu

num seu attentatorum absolutionem, & relaxationem ab eodem Consilio, seu Nobis obtinuerint, cui etiam Consilio liceat contra communitates loci, seu domicilii huiusmodi contraventorum, quatenus modo præmisso, seu alio quovis modo constringi nequeant, & Dominus temporalis, & Magistratus, seu is qui iurisdictioni illius loci præest, desuper ab eodem Consilio & illius auctoritate requisitus in executione dictæ pœnæ negligens, aut remissus extiterit, represalias concedere & concedi mandare, ac fiscum & exactorem prædictæ pœnæ tam Nostro, quam Episcopi pro tempore nominibus deputare, & ordinare, eumq; toties quoties revocare, & alium in eius locum surrogare harum testimonio literarum sigilli Nostri appensione munitarum. Datum in Oppido Nostro Gandavo, die vigesima septima mensis Iulii, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo. Regnorum Nostrorum Romani tertio, aliorum verò omnium sexto. sic signatum de manu Cæsareæ Maiestatis sub plica *Carolus*. & retrò supra plicam, *Ad mandatum Cæs. S. Maiestatis proprium.*

A. a Mart. R.

DVBIVM II.

An Concordatis Germaniæ opponi queat exceptio non acceptationis, aut non usus, præscriptionis, vel contrariæ consuetudinis?

Argumentum vulgare.

§. 1. NVllum hoc tempore apud eos, qui Germaniæ Concordatis contravenire,& Apostolicas eorum vigore factas provisiones excludere præsumunt, vulgarius,aut frequentius est argumentum, quàm quod eadem Concordata non sint usu recepta, aut contrariâ consuetudine,ac præscriptione sint abolita: idcircò operæ pretium existimavi,hæc nonnihil fusiùs deducere.

Contra Concordata Germaniæ excipi non potest de non usu, vel non acceptatione.

§. 2. *Respondeo itaque* Concordata Germaniæ,uti *præcedenti dubio* demonstravi,si eorum ab initio initorum solemnitates,& rationes expendamus,haud dubiè in plerisque Imperii, & Nationis Germaniæ ditionibus recepta fuisse, & esse, & proinde servari debere; adeòut contra eadem frustrà excipiatur per non usum,seu non acceptationem, uti *præceden. dub.* ostensum est; nam cùm Concordata sortiantur vim pacti & contractus,sintq; quædam lex lata communi concordiâ Papæ & Imperaroris, aliorumq; Principum Ecclesiasticorum & sæcularium Nationis Germanicæ,*l. penult. C. de donat. inter vir. & uxor. Paulus Paris. consil.* 11. *num.* 56. *vol.* 1. *Rebuff. ad Concord. Galliæ in rubric. de collation. in princip. præfat. Gonzalez ad reg.* 8. *glos.* 25. *num.* 2. *& glos.* 26. *num.* 5 *Cherubin. in compend. Bullarii tom.* 2. *ad Constitut. Gregorii XIII.* 41. *Schol.* 3. *Gail lib.* 2. *observat* 127. *num.* 8. Idq; pro pace,unione & tranquillitate inter Ecclesiam Romanam & Principes tam Ecclesiasticos, quàm sæculares dictæ Nationis Germanicæ perpetuò solidandis, *Gonzalez glos.* 25. *num.* 10. ab omnibus omnino servanda sunt, *Branden super*

per Concord. German. quæst. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad reg. 8 gloss. 28. num. 11. Chokier ad eand. reg 8. gloss. 11. num. 12. Rota apud Crescen. decis. 2. de privileg. Mohedan. decis. 23. num. 4. de præben. Puteum decis. 45. num. 1. 2. & 3. lib. 1. & in recent. part. 2. decis. 180. num. 1. præsertim dum sunt tam favorabilia, rem beneficiariam proximè ad jus commune reducentia, *Gonzalez cit. gloss. 25. num. 9. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 11.* & potiùs sint quædam privilegia & indulta, quàm pacta, uti *dub. sequenti* dicemus. Ideoq; semper Concordatorum observantia præsumitur, & contrarium alleganti incumbit probatio, *Rebuff ad Concord. Gallic. §. præfatiq; ordinarii. vers. post præsentium acceptationem. Gonzalez ad regulam 8. gloss. 27. num. 53. Cherubin. suprà Schol. 2.* cùm alioquin si fidem non servent facientes Concordata cum Sede Apostolica, non sit illis fides servanda; nam Concordata sunt individua & correspectiva, *c. pervenit. 3. de iureiur. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 24.*

§. 3. Vnde consequens est, quod Concordatis Germaniæ, nec præscriptione, aut contrariâ consuetudine, vel non usu quidquam detrahi possit, aut derogari; quia inprimis, ut non minùs doctè, quàm eleganter discurrit *Leoninus consil. 50. post Branden ad Concord quæst. 2.* præscriptio non procedit, ubi deest bona fides, *Rota decis. 197. num. 6. & decis. 221. num. 7. part. 1. recent.* uti in casu præsenti, ex adjecto in ipso Concordatorum textu Decreto irritante: *Et insuper quoque irritum & inane, si secùs hus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergò omninò hominum &c.* Sed de hoc latiùs *infrà §. 9.* Tum quia ob universalem usum & observantiam Concordatorum, in qua constat Vniversitatem Germanicæ Nationis existere, particularis præscriptionis effectus locum non habet; nam in his, quæ sub universitate ejusdem juris continentur, per possessionem unius, possessionem alterius retinemus *l. 1. §. veteres. ff. de adquir. possess.* Et cùm totum includat quamlibet partem suam, usus universalis Concordatorum impedit particularem præscriptionem, ex vi inseparabilis connexitatis, seu identitatis, quam habent inter se partes & totum; in individuis enim & connexis, quod uni com-

Concordata non possunt præscriptione, vel contrariâ consuetudine elidi.

petit, ad alios extenditur, *l. unica. C. si in communi eademq; causa.* Quin, prout subjungit idem *Leoninus loc. cit.* cessat omnis dubitatio, si attendamus Concordata Germaniæ juris publici causam continere, ac cum universitate Nationis Germanicæ pro publica pace & unione esse inita, concluſa, acceptata & approbata, atque efficax jus ex illis universitati Imperii acquisitum esse: indubitata autem Regula est, jus publicæ utilitatis, subditorum vel privatorum pactis nec mutari, nec tolli posse: ita nec præscriptione, vel consuetudine; adeò quod particulares, nec expressè consentiendo in derogationem Concordatorum, nec tacitè per non usum sese à nexu & vinculo Concordatorum exuere possint; sicuti nec Clerici expressè vel tacitè fori privilegium à se abdicare possunt, quoniam hoc universitatis Clericorum commune est, ita *Leoninus suprà.*

Nec potest dari de non usu contra Pontificias reservationes, & Concordata.

§. 4. Ad hæc planum est, quod contra Pontificias reservationes tam Regularum Cancellariæ Apostolicæ, præsertim IX. quam Concordatorum Germaniæ, quæ, utpotè pacis & tranquillitatis vincula, arctissimè ligant, nulla admittatur præscriptio, aut consuetudo contraria, vel non usus etiam immemorialis. *Branden ad Concord. quæst. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad reg. 8. in divis. regula sub n. 9. & gloss. 35. n. 21. & seq. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. post num. 8. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 558. & 678. Chokier ad eand. reg. 8. in princ. n. 19. & gloss. 1. num. 5. sub fin. ac gloss. 8. num 3. & gloss. 11. num. 12. Rota in recent. part. 1. decis. 58. num. 7. & decis. 88. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. sub num. 3. & 4. & in addit. sub num. 7.* Tum quia Papa reservando generaliter, derogat omnibus juribus, statutis, seu consuetudinibus contrariis, & tollit omnem potestatem conferendi. *Garcias suprà num. 558. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. sub fin.*

Quod probatur ulterius.

§. 5. Tum, ex quo Concordata Germaniæ sint indulta, & respectivè ordinationes, seu lèges quædam quasi perpetuæ utilitatis causâ in alterum latæ, summam Reipublicæ felicitatem continentes, & sine quibus veteres Romani Pontifices existimarunt decus Christianæ Religionis, pacis & tranquil-

litatis

litatis publicæ ſuſtineri & conſervari non poſſe, ut loquitur *Leonius dicto conſil.*50.communi Papæ, Cæſaris, Principumq; Germaniæ beneplacito factæ, & Pontificiâ auctoritate ſtabilitæ,*Pariſ.Rebuff.Gonzalez & Cherubinus ſuprà* § 2.*allegati* conſtat eaſdem pariter citra illorum expreſſum conſenſum,præſertim Summi Pontificis,per nullam contrariam conſuetudinem,etiam longiſſimi temporis,poſſe elidi:indubitati ſiquidem juris eſt, quod contra Reſervationes, Ordinationes, Conſtitutiones,& Leges Pontificias,atque Indulta Apoſtolica,dari nequeat de non uſu, ſeu præſcriptione,aut contraria conſuetudine,ſine certa & poſitiva ſcientia Papæ,& illius expreſſo conſenſu,& animo ad inducendam conſuetudinem, *gloſſ.in* §.*leges abrogatæ.diſt.*4.*Archid.in c.cùm de beneficio.* 5. *n.* 2.*circa med.verſ.nam & ibi notat.de præben.in* 6. *ubi optimè dicit hunc caſum eſſe expreſſum in c. conſequens.* ubi ſic ait Pontifex, *Conſequens eſt,ut quod ab huius Sedis Rectoribus plenâ auctoritate ſancitur,nullius conſuetudinis præpediente occaſione,proprias tantùm ſequendo voluntates,removeatur: ſed firmiter atque inconcuſsè teneatur.& in c.nolite* 11.*diſt.c.facta.*9.*q.*3.*c.illud.ac c.ridiculum.* 12. *diſt.Ioan.Andreas in dicto c.cùm de beneficio.poſt princip.de præben.in* 6.*Geminianus ibid num.*6.*& Francus n.*3.4. *& S.Antoninus in ſumma part.*1 *tit.*16.*cap.unico.*§.2 *ante fin.verſ.dicit autem Ioannes.Driedo lib.*1.*de libertate Eccleſiaſt.cap.* 11.*ſub fin.Ioan.de Salas de legibus quæſt.* 97.*tract.*14.*diſput.*19 *ſect.*6.*num.*62.*in fin.Garcias de benef.part.*5.*cap.*1.§.11.*num.*558.*Chokier in comment.adreg.*43.*aliàs* 44 *num.*42.*&* 69.*Diana reſolut.moral.part.*6.*tract.*5. *reſolut.* 13.*& part.*7 *tract.*1.*reſolut.*28.*num.*2. *& ſeq.Ioannes Maria Novarius in Lucerna regularium verb.electio.num.*34. Idq; crebrioribus deciſionibus firmavit Rota Romana apud *Caputaquen.deciſ.*204.*num.*2.*part.*3.*&* tum *in recent. part* 1 *deciſ.* 197.*n.* 3 *&* 4. *deciſ.*213.*num.*1 *&* 2.*deciſ.*221.*num.*4.5 6.*&* 7.*item deciſ.*246.*num.* 1.quæ habentur etiam apud *Cavalerium deciſ.*77. 85. 91. *&* 111. tum *in una Treviren. Abbatia S.Maximini die* 24. *Ianuarii* 1625. *coram bon.mem.Decano Coccino.num.*4 *& ſeq.*relata à nobis *ſuprà tit.*1.*dub* 1.*poſt* §.5.eaq; etiam refertur *apud Tamburin.tom.*3. *de iure abbat,ubi eſt deciſio* 23.*& apud Maſſobrium in praxi habendis*

concurs. ad parochial. praiud. 8. num. 75. Idq; etiam confirmatum fuit *in una Maioricen. Indultorum. 11. Aprilis 1639 coram R. P. D. Merlino, & in eadem. 16. Novembris 1640. coram R. P. D. Peutingero.* quæ duæ decisiones referuntur à *Diana sub finem. part. 6. resolut. moral.* nec non *in Messanensis Decanatus coram Reverendissimo Domino Dunozet Decano, 27. Maij 1641.* ut refert *Diana part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 3.*

Assignatur ratio.

§. 6. Ratio autem est, ut verbis Rotæ utar, quia Principes sæculares auctoritatem habent à populo & homine, & ideò eorum leges eatenùs obligant, quatenùs moribus utentium, qui auctoritatem contulerunt, approbentur, ut egregiè explicat *D. Thom. 1. 2. quæst. 97. art. 3. ad 3.* Papa verò supremam suam in Ecclesia universali potestatem non à populo per electionem, sed immediatè à Christo accipit, ex vi primæ institutionis ac promissionis S. Petro factæ *Matth. 16. vers. 18. & 19. Ioan. 21. vers. 15. 16. & 17. text. in c. novit. 13. §. cùm enim. de iudic. c significasti. 4. de elect. c. ubi periculum. 3. §. caterùm. eod. tit. in 6. & c. ad Apostolica. 2. §. Nos itaque. de sent. & re iudic. eod 6. Abb. in c. 1. num. 1. & 6. de translat. Episc.* absque ulla dependentia à consensu subditorum, *Layman Theol. moral. lib. 1. tract. 4. cap. 3. num. 1. & 2.* ac proinde ipsius Leges & Constitutiones, ac Regulæ reservatoriæ pro firmitate sua non indigent approbatione & consensu inferiorum, seu quod alii usu recipiendo illas admittant, sed mox, ut à Papa promulgatæ sunt, & innotuerint, etiamsi in singulis provinciis non sint publicatæ, vim obtinent & auctoritatem, & habentur pro effectuatis, & usu receptis, atque obligant inferiores ad illarum acceptationem & observantiam; *Suarez de legibus lib. 4. cap. 15. num. 3. & seq. Pesantius in 1. 2. D. Thomæ quæst. 108. art. 4. disp. 5. Chokier in comment. in proœm. regul. cancell. num. 20. Barbosa de off. & potest. Episc. part 3. alleg. 57. num. 62. Diana cit. part. 6. tract. 6. resolut. 39 & part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 1.* nec possunt ab inferioribus abrogari per non usum, etiam mille annorum spatio, *ut ex communi docet Iason. in l. quibus 33. n. 33. ff. de legib. Rota in præcisatis decisionibus.* aut ullam contrariam consuetudinem, vel temporis præscriptionem, absque certa & positiva scientia, atque expresso con-

so consensu Summi Pontificis, uti loquitur Rota *in supracitatis Decisionibus.*

§. 7. Neque enim sufficit tacitus consensus, quia Summus Pontifex interdum tacitè dissimulat, & ex quasi dissimulatione sive conniventia permittit aliquid, quod in se iniquum est, non tamen propterea in illud positivè consentit, nec permittit illud fieri absque peccato, sed ob vitandum maius malum, *c. cùm iam dudum.* 18. *de præben.* ubi ait Pontifex, pluralitatem beneficiorum se dissimulare, non autem approbare, vel dispensare, & ibidem *textus* inquit, *multa per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente iustitiâ, toleranda non essent.* Et exemplum est in lupanaribus, & usuris in foro externo impunè permissis, ad vitandum maius malum: cùm ex duobus malis necessariò impendentibus, melius est, id quod minus est, seligere, *c. duo mala. & ibi gloss. dist.* 13. Vnde Rota inter legem Canonicam & Civilem eam statuit differentiam, quod hæc tacito Principis consensu, non autem illa per contrariam consuetudinem possit abrogari, ex ratione suprapositа. *Nec sufficiis tacitus Papæ consensus.*

§. 8. Tantum autem abest, quod Pontifices Maximi, & Imperatores Augustissimi consuetudines Concordatis Germaniæ contrarias, seu collationes beneficiorum contra eorum formam factas approbarint, aut in illas consenserint, quin potiùs ab initio, & posteà etiam successivis vicibus, ubi de his notitiam habuere, diversis Constitutionibus, Edictis & Diplomatibus eas omninò improbarint, & contraventores ad debitam eorundem observantiam, & usum pristinum. Decretis etiam pœnalibus revocarint, ut patuit *suprà hoc tit. dub.* 1 §. 4. *& seq.* Vnde etiam per novissimas Capitulationes electionis Regiæ recol. mem. *Ferdinando IV.* in Regem Romanorum electo, anno 1653 propositas, idem *Ferdinandus* sese expressè obstrinxit, quod dicta Concordata inter summum Pontificem, & Nationem Germanicam inita manutenerer, & perpetuo atque inviolatè observari curaret, uti videre est *art.* 16. praedictarum Capitulationum sub finem historiæ *D. Thuldeni* relatarum. *Nusquam aut à Pontifices, aut Cæsa es expressè consenserunt in contrarium Concordatis usum.*

§. 9 Insuper huc spectat clausula *Decreti irritantis* iisdem Concor-

Quin & contrarium usum tollit clausula Decreti irritantis.

Concordatis Nationis Germanicæ, & reservatoriæ Regulæ IX. formalibus verbis inserta, cuius tanta est potestas & efficacia in annullando quidquid fit in contrarium, vt enervet omninò vim quorumcumque actuum contrariorum subsequentium, & inobservantiæ eorundem Concordatorum; & penetrabilius est omni gladio ancipiti, *Rota apud Manticam decis. 76. n. 4.* & impedit introductionem cuiuscumque consuetudinis contrariæ, *Hoieda de benef. incompatib. part. 1. cap. 10. num. 5. & seq.* imò instar fulguris, uti ait *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. num. 14.* quidquid invenit in oppositum, destruit, ut nec iuris effectum, aut fomentum habeat; adeoq; in beneficialibus causis ipso iure inficit nedum titulum, sed & possessionem provisi, ut ne quidem colorem tribuat in iudicio possessorio summariissimo manutentionis; sed etiam afficiat ignorantes. *c. tibi qui. 12. §. quin imò. & ibi gloss. de rescript. c. si eo tempore. 45. de elect. c. dudum. 14. de præben. & c. 1. §. adijciebatur. de concess. præben. in 6. Felin. in c. cùm accessissent. n. 30. vers. quarto limita. de Constit. Rebuff. ad Concord. Galliæ. tit. de firma & irrevocabili Concordatorum stabilitate. Branden ad Concord. German. quæst. 2. num. 5. 6. & 7. & quæst. 4. num. 22. Flamin Paris. de resignat. benef. lib. 5. quæst. 6. num. 220. & lib. 6. quæst. 5. num. 57. & lib. 11. quæst. 7. num. 25. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. per tot. Francis. Leo in thesau. fori Ecclesiast. part. 3. cap. 1. num. 33. & 34. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 221. num. 4. consil. 223. n. 8. consil. 247. n. 21. consil. 249. num. 6 & 7. consil. 252. num. 3. 5. & 10. consil. 255. num. 20. & consil. 256. num. 14. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 9 num. 407. & seq. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 14. & seq. & ad reg. 8. gloss. 1. num. 7. 8. & seq. & ad preces primar. §. 2. sect 5. lit. M. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 438. Diana resolut. moral part. 7. trac. 1. resolut. 28. num. 7. Rota decis. 3. aliàs 294. de privileg. in antiq. & decis. 3. aliàs 16. num. 1. de restit. spoliat. in nov. & decis. 22. num. 5. & decis. 149. num. 2. part. 1. diversor. & apud Cassador. decis. 1. num. 7. de restit. spoliat. & decis. 11. & 12. num. 5. ad regulas Cancell & apud Manticam decis. 76. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. num. 4. & 5. atque in recent. decis. 41. num. 9. decis. 613. num. 7. part. 1. & part. 2. decis. 142. num. 4.* ubi dicitur

citur Decretum irritans habere oculos retrò, ut operetur nullitatem ab initio. Item *decis. 710. num. 6 & decis. 740. num. 1. ead. par. 2. recent. & apud* Coccin. *inter impress. decis. 51. num. 2 & seq ac latè in adductis decisionibus suprà hoc tit. & dub. §. 5.*

§ 10. Adeò ut ex hac clausula Decreti irritantis, contra formam Concordatorum per qualemcumque Ordinarium provisus, in possessionem inductus, si spolietur, non possit obtinere in interdicto recuperandæ possessionis, quia exceptio reservationis Papalis firmata Decreto irritante, ab initio inficit proprietatem, & possessionem, tollitq; omnem quasi possessionem conferendi; ita ut ne coloratum quidem titulum pro sustinenda possessione in contrarium acquiri patiatur. *Rota & DD. supracitati.*

Inficit &, omnem possessionem.

§. 11. Pro certo ergò tenendum est, per contraventionem, aut præscriptionem, vel non usum, etiam longissimi temporis, Concordatis minimè derogari, ex Decisionibus Rotalibus, & Doctorum auctoritatibus *suprà* adductis. Nam quando de Superioris intentione constat, tunc inferioris contraventio nihil operatur, *c. dilecto 25. de præben. & ibi gloss. in verb. huiusmodi clausula. Gail. observat. 60. num. 12. lib. 2. Rota suprà in una Maioricen. Indultorum. die 16. Novembris* 1640. *coram R.P. D. Peutingero.* præsertim dum derogat cuicumque consuetudini seu tolerantiæ contrariæ, sicut in sequenti Constitutione *Clementis* Papæ VII. lex enim Canonica reprobans contrariam consuetudinem, non tollitur non receptione, sed debet recipi & servari, *Garcias de benef. part. 3. c. 2. num. 558. & part. 11. cap. 5. num. 115.* Et meritò, quippe frea foret vis contraventionis, non receptionis, aut non usus, profectò nullus Canon, Lex, aut Constitutio Apostolica observaretur; siquidem facile est in qualibet Civitate, nedum provincia contra qualcumque Ecclesiasticas leges invenire actus contrarios. *Branden ad Concord. quæst. 4. num. 33. sunt enim,* iuxta Apostolum Paulum, *multi* *Ad Tesum cap. 1 v. 10. etiam inobedientes.* Hinc & ab integritate Germanica alienum censet *Brandend. quæst 4. n. 42.* Concordatis suis tantâ solemnitate stipulatis, opponere non usum.

Et sic per nullam contraventionem, præscriptionem, aut non usum Concordatis derogatur.

§. 12. Huc præterea accedit Constitutio *Clementis* Papæ

VII. quâ motu proprio & de Apostolicæ potestatis plenitudine declaravit quascumque collationes contra formam Concordatorum factas, & imposterum faciendas, irritas & inanes, nullum titulũ, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus habendos & censendos, ac fructus per eos perceptos & percipiendos, nullo unquã tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse &c. cuius Constitutionis tenor sequitur.

CLEMENS PAPA VII.

Exordium

AD futuram rei memoriam. Admonet Nos incumbentis Nobis Pastoralis officii cura, ut non solùm Nobis, sed etiam cunctorum Christi fidelium, & præsertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispendiis, & quæ in cuiusque ipsorum præiudicium sive noxam, quâvis etiam auctoritate prodiisse comperimus, salubriter reformemus.

Prælati & principes usurpabant dispositiones beneficiorum contra formam Concordatorum.

Num. I. Sanè dudum ad Nostram pervenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac Ecclesiarum Prælati, nonnulli etiam Principes, & Domini temporales inclytæ Nationis Germanicæ, post miserabilem Vrbis direptionem, collationes & dispositiones beneficiorum Ecclesiasticorum, Nobis & Sedi Apostolicæ, etiam virtute Concordatorum inter Sedem & Nationem præfatas reservatorum, temerè usurpare præsumpserunt, ac col-

latio-

lationes & dispositiones Nostras, & dictæ Sedis de illis factas admittere contemplerunt, nedum in Nostrum & ipsius Sedis vilipendium, sed etiam iurium Nostrorum, & eiusdem Sedis, ac illorum, quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem aliàs disposuimus, seu provideri & disponi mandavimus, grave præiudicium. Et quamvis contra præsumptores & contemptores huiusmodi, in Bulla quæ quotannis in die Cœnæ Domini de more lecta fuit, declaraverimus, & protestati fuerimus, quod in præmissis, & aliis quibuscumque iuribus dictæ Sedi, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ undecunque, & quomodocunque quæsitis, seu quærendis, per quoscunque actus contrarios, aut quomodolibet præiudicantes, tacitos vel expressos, à Nobis, vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam Nostram, Nobis aut eidem Sedi nullatenus præiudicari debere, aut quomodolibet posse: tamen, sicut non sine animi Nostri mærore intelleximus nonnulli ex Archiepiscopis, Episcopis, Prælatis, Principibus, & Dominis prædictis, adhuc à præmissis desistere non curarunt, nec de præsenti curant: quin imò, quod deterius est, ne provisiones Apostolicæ admittantur, per sua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum suarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis pernicioſum exemplum, & scandalum plurimorum.

II. Nos igitur, qui à dictis CONCORDATIS, quæ olim à Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis hominibus, *Idò hic Pontifex collationes*

beneficiorum factas contra formam decretorum Concordatorum irritas, & provisos usi mala fidei possessores ad fructuum restitutionem teneri decernit,

pro ipsius Ecclesiæ unione, ac pace, & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem prædictas perpetuò solidandis & conservandis laudata, concluſa, & acceptata fuerunt, nulla tenus recedere intendimus, ne dicti præsumptores & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex huiusmodi temeraria præsumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis prædictis per Nos aut dictam Sedem, seu eius auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicuius temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam præiudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac CONCORDATIS prædictis firmiter inhærentes, Motu proprio, & ex Nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolicâ, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium declaramus prætensas collationes & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, Nobis & dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & sæculares Principes, & Dominos quoscumque dictæ Nationis, seu ad eorum præsentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum beneficiorum collatores, à tempore dictæ direptionis, citra & contra tenorem & formam dictorum CONCORDATORUM quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus, aut in quarum favorem factæ sunt, aut in posterum fient, nisi sint per Nos, aut Nostrâ, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipsa be-

ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & censeri, ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci Nostri instantiam, omnibus viis iuris, & remediis compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio *Regularum de annali, & triennali pacifico possessore* gaudere potuisse, aut posse.

III. Illis verò, quibus eadem beneficia per Nos, aut auctoritate Nostrâ, vel dictæ Sedis, tenore, & formâ CONCORDATORUM hujusmodi servatis, collata seu commendata sunt, aut in futurũ conferentur, vel commendabuntur, nec non Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuò, vel ad tempus eâdem auctoritate unita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis, qui in executione literarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, Principum, vel Dominorum prædictorum, hactenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impedientur, dictas Regulas, & quemcumque temporis fluxum, seu patientiam, vel tolerantiam minimè obstare debere, quò minus contra dictos intrusos, & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

Provisio autem à Sede Apostolica iuxta tenorem Concordatorum iura quæcumque reservat, etiam agendi quãdocumque contra intrusos.

IV. Decernentes, si per quoscumque Iudices, & Commissarios,

Decretum irritans.

missarios, quâvis auctoritate fungentes, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores sententiari, interpretari, & iudicari debere, sublatâ eis & eorum cuilibet quâvis aliter sententiandi, interpretandi, & iudicandi facultate & potestate: ac irritum & inane, si secùs super his, ab eis vel quibusvis aliis quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, aut in posterum contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

V. Non obstantibus Regulis & aliis præmissis, aliisq; Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque. Vt autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus præsentes in Cancellaria Apostolica more solito publicari, & in quinterno eiusdem Cancellariæ describi.

Transumptorum fides.

VI. Præterea, quia difficile foret præsentes literas ad singula loca, in quibus de eis forsitan fides facienda foret, deferri, eâdē Apostolicâ auctoritate decernimus, quod ipsarū transumptis, manu alicuius Notarii publici inde rogati subscriptis, & sigillo alicuius personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus in iudicio & extra, & aliàs ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

VII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorū Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurū. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominī

minicæ millesimo quingentesimo trigesimo quarto, Kal. Iulii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

Blosius.

§. 13. Ex qua collige *primò*, hujusmodi provisos per Ordinarios contra formam Concordatorum Germaniæ, omni titulo carere & possessione, nec eorum possessionem veræ possessionis, sed potius iniquæ usurpationis & veræ intrusionis nomen mereri. *Felin. in c. in nostra, in fin. de rescript. Simonetta de reservat. quæst. 48. Branden ad Concord. German. quæst. 2. num. 11. & seq. ac quæst 5. num. 9. & seq. Chokier ad reg cancell. reg. 1. num. 15.* ex prædicta *Clementis* Papæ VII. Constitutione. *Unde provisi contra formam Concordatorum carent omni titulo & possessione.*

§. 14. *Secundo*, nec tutos esse beneficio Regulæ de *Annali & Triennali possessore*, ex disertis verbis dictæ Constitutionis: sed cùm ipso jure privati sint beneficio, non possunt illud citra peccatum mortale retinere verùm tenentur in foro conscientiæ & animæ judicio statim dimittere, etiam ante omnem Iudicis sententiam, *Abb. in c. extirpanda. 5. verò. num. 24. de præben. Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 63. Tiraquell in l. si unquam. num. 291. & 292. C. de revoc. donat. Branden ad Concord. quæst. 5 num. 10. Covar. tom. 1. relect. in c. possessor. part. 2. §. 10. num. 10. de reg. iur. in 6. Flamin. Pariſ. de resignat. benef. lib. 3. quæst. 1. num. 58. & lib. 7. quæst. 1. num. 110. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 8. & ad reg 33. aliàs 35. n. 89. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 15. num 2. 3. & 4.* & fructus perceptos restituere, juxta eandem *Clementis* Papæ Constitutionem: adeoq; frustrà dubitamus, habentes verba expressa Principis. *l. ancillæ. 12. C. de furtis.* *Nec tuti sunt beneficio regulæ de annali, vel triennali possessore.*

§. 15. *Tertiò*, Collatores, & eos, qui hujusmodi provisos non intrantes per ostium, sed aliunde ascendentes, ad possessionem admittunt, præter gravissimum peccatum, quo animam suam illaqueant, mittendo falcem in messem alienam, & jura Pontificia violando, qui est actus injustitiæ, ex genere suo peccatum mortale, *D. Thom. 2. 2. q. 59 art. 4. & q. 70. art 4. Branden quæst. 5. num 15. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. ad secundum.* teneri ad restitutionem damni & interesse, quod *Sed etiam sic conferentes grauissimè peccant.*

provi-

provisus Apostolicus patitur. Vide *Rebuff. in praxi benef. de pœnis collat. indign. Garciam de benef. part 7. cap. 16. n. 51. & seq.* Nec non suspensos esse à beneficiorum & officiorum collatione, donec veniam petentes, restitutionis gratiam à Sede Apostolica meruerint obtinere, per Constitutionem *Gregorii XIII* Pontificis Maximi. *Gonzalez ad reg. 8. §. 7. proœm. num. 247.* Quibus subjungit *Branden loc. cit. num. 20. & seq.* quod Confessarii tales malè provisos, & eorum collatores non possint in Sacramentali Confessione absolvere, nisi priùs dimisso beneficio, fructus & damna restituerint.

Nec illos excusat ulla contraria possessio.

§. 16. Nec Collatores excusat contraria possessio, aut consuetudo cujuscumque etiam temporis; quia diuturnitas temporis non diminuit, sed adauget potiùs peccatum, *c. fin. 1. q. 3. & ibi gloss. c. non satis 8.* ibi, *nec sub obtentu cuiusquam consuetudinis reatum suum quis tueatur. & c. cùm Ecclesia. 9. de Simon. vide suprà tit. 1. dub. 2. §. 5.*

Nec huiusmodi provisi ad eorum beneficiorum titulum possunt Ordinari.

§. 17. Collige *quartò*, in praxi, & conscientia tutius videri, quod quicumque de beneficiis Sedi Apostolicæ per Concordata Germaniæ reservatis, contra eorundem tenorem per Ordinarios sunt provisi, & ea scienter retinent, nequaquam valeant ad eorum titulum sacro Ordine initiari. Quia cùm Concilium Trid. *sess. 21. cap. 2. de reform. &* Pius Papa *V. Constit. 75. Bullarii tom. 2.* expressè decernant, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia & ætate, ad SS. Ordines titulo beneficii promoveatur, nisi priùs legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victũ honestè sufficiat, pacificè possidere: hujusmodi autem, quibus sic beneficia invalidè collata sunt, cùm sint merè intrusi, nec ullũ omninò habeant titulum, ne quidem coloratũ, sed nec ullam possessionem; cùm acceptatio beneficii notoriè nulla, possidendi nullum colorem tribuat, *Chokier in comment. ad reg. 27. aliàs 28. cancell. num. 36. cum aliis ibid. citatis.* Imò nec ullo unquam tempore gaudere queant beneficio Regulæ de annali & triennali possessore, sed ipso jure privati sint, & beneficia sic obtenta teneantur dimittere, etiam ante omnem Iudicis sententiam, & fructus perceptos restituere, uti ex præceden-

cedentibus abundè patet, sequitur planè, quod ii ad ejusmodi beneficiorum titulum nequeant sacris Ordinibus insigniri, citra suspensionem ab executione Ordinis sacri per ipsos susceptí, uti sine titulo Ordinati. *Bonacina tom. 1. de Sacram. Ord. disp. 8. quæst. 1. punct. 5. sub num. 30. & tom. 3. disp. 3. quæst. 1. punct. 8. num. 1. 4. & 12 in fin. contra Garciam de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num.* 148.

§. 18. Nec relevat, si cum eodem *Garcia loc. cit.* dicas, juxta Concilium Tridentinum suprà citatum sufficere, ut quis non dicatur Ordinatus sine titulo, quod sine fraude pacificè possideat beneficium, esto, non habeat legitimum titulum. Siquidem hæc possessio, non est vera possessio, cùm taliter provisus suum non possideat, sed potiùs est alieni detentio, intrusio, invasio, & iniqua usurpatio, omni possessionis colore, & juris adminiculo destituta, ut *suprà* § 13. *& seq.* latè est demonstratum; quæ nec à fraude potest excusari, *Simonetta de reservat. quæst. 39. num. 2.* sicut ergò quis non potest titulo alieni beneficii Ordinari, teste prædicto *Garcia de benef. part. 2. cap. 5 num. 95.* ita nec eo modo provisus, cùm verè alienum occupet. Ad hæc, si licitè posset quis taliter collati beneficii titulo ad sacros Ordines promoveri, etiam posset hujusmodi beneficium in favorem alterius resignare; cùm juxta Concilium Tridentinum *cit. sess 21. de reform. cap. 2.* liceat liberè resignare beneficia, ad quorum titulum quis fuit Ordinatus, factâ tamen de eo mentione, & habito aliunde, unde vivat; atqui taliter provisus id non potest, quamvis diu pacificè possederit, *Flamin. Paris de resignat. lib. 3 quæst. 1. num. 39. 40. 41. 42. 43. & seq.* nam ex quo verè intrusus est, & ab initio jus nullum habuit in sic obtento beneficio, in alium transferre nequit. *c. Daybertum. 1. q. 7. c. quod autem. 5. de jure patron.* uti nec permutare, sed statim dimittere tenetur ex dictis *suprà* § 14. Nec longa detentio beneficii iust. ficat titulum aliàs invalidũ *c. dilecto. 25. de præben. reg. 18. de reg. jur. in 6. c. cautam. 7. & c. accedentes. 33. ibi Abb. & Felin de præscript* Neque ex diuturnitate tẽporis nascitur titulus in beneficialibus & spiritualibus, *Bald. per tex. in cap. ex parte. 3. de testibus.* & qui retinent rem furtivam, quantò magis retinent,

Respondetur ad argumentum contrarii.

tantò magis peccant, *c. si res. 14. q. 6. l. si pro iure. 7. ff. de condic. fur.* eleganter *Flamin. Paris. loc. cit. & lib. 7. quæst. 1. num. 108. 109. & seq. Branden ad Concord. German. quæst. 5 n. 11 & 12.* Igitur nec ad eorundem titulum Ordinari potest. Vnde suaserim, ut ubi nullus foret à Sede Apostolica provisus, ii, quibus sic nulliter ab Ordinario collatum est beneficium, pro secura dicti beneficii retentione, & conscientiæ exoneratione, indilatè novam à Sede Apostolica provisionem impetrent. *Branden suprà quæst. 5. num. 31.*

Argumenta à non usu, seu non receptione, aut contraria consuetudine nostræ Constitutiones Apostolicas, sunt frivola.

§. 19. Ex his porrò quisquis obediens S. Ecclesiæ Romanæ filius liquidò cognoscet, vulgaria hæc argumenta non usus, contrariæ consuetudinis, seu præscriptionis, aut non receptionis contra leges Canonicas, & Constitutiones Apostolicas, esse potiùs inobedientiæ fulcimenta, quàm filialis erga S. Sedem Apostolicam reverentiæ & observantiæ documenta; quandoquidem summi Pontifices tot suis sanctionibus, ac Decretis, & antè & nunc, quascumque consuetudines contrarias, non usus, & præscriptiones omninò prohibuerint, sustulerint, & proscripserint, & in dies prohibeant & damnent. De Pontificia autem in hoc potestate nemo verè Catholicus dubitare potest, minùs de voluntate, quæ ex clausulis Decreti irritantis, & verbis disertis in Constitutionibus suis expressè adiectis clarissimè elucet. Quin etiam, cùm nec eius leges pendeant ab acceptatione populi, uti optimè docent *Suarez lib. 4. de legibus. cap. 16. num. 2. & seq. Diana resolut. moral. part. 7. trac. 1. resolut. 28. num. 2.* consequens est, quod nec per non receptionem, seu non usum abrogari queant, uti ex præmissis abundè constat, & perpulchrè tradit *Diana resolut. moral. part. 6. trac. 5. resolut. 13. & part. 7. trac. 1. resolut. 28. per tot.* Insuper toties à Sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum fuit, teste *Branden ad Concord. quæst. 4. num. 28.* nec non à summo Sacræ Rotæ Romanæ Tribunali decisum, per nullos actus contrarios, non usum, aut inobservantiam, præscriptionem, consuetudinem, etiam mille annorum, aut immemorialem, derogari Pontificiis Constitutionibus, & legibus Canonicis, citra certam, positivam

fcien-

scientiam, & expressum Summi Pontificis consensum, sicuti *suprà hoc tit. & dub.* §. 5. *& seq.* luculenter est demonstratum: adeò ut his deficientibus, vanum sit eiusmodi exceptiones prætexere, sed verè dici possit, *Servus, qui cognovit voluntatem Domini sui, & non præparavit, & non fecit secundùm voluntatem eius, vapulabit multis.* Et inde, ut deplorat *Branden ad Concord. loc. cit. n.* 15. plurimarum Ecclesiarum ruina provenit, dum per eiuscemodi exceptiones, Apostolicis Constitutionibus illuditur.

Luc. 12. v. 47.

§. 20. Quæ meritò á quibuscumque Ordinariis collatoribus, illis præsertim, qui Pontificia iura per suas attentatas collationes invadere non verentur, contra apertam Concordatorum dispositionem, quæ ipsis nota est, vel esse debet, & consequenter eos latere nequit prædictarum provisionum nullitas & iniustitia, forent penitiùs examinanda, & perpendenda, cùm scriptum sit, *Obedite Præpositis vestris, & subiacete eis.* Et Christus nos apertè doceat, *Reddite quæ sunt Cæsaru, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.* Alioquin, uti seriò inculcat *Branden quæst. 4, num.* 35. non dubitandum sit, quin sub istis prætensionibus legis non receptæ, seu non usus, vel contrariæ consuetudinis, aut præscriptionis contra Indulta Apostolica, leges Canonicas, Ordinationes & Constitutiones Pontificias, magna eorum, prout & Advocatorum, Procuratorum, Iudicum minùs circumspectè agentium, atque etiam Theologorum in excusandis Confitentium erroribus, contra ius positivum plus æquò propensorum, magna inquit *d. Branden*, caterva volet, & descendat ad eos, ubi sine lege est sempiterna confusio; à qua nos omnes Divina Bonitas præservare dignetur.

Ad quæ merito attendere debeant.

Ad Heb. 13. v. 17. Matth. 22. v. 21.

§. 21. Insuper advertant dicti collatores Ordinarii, dum uti nolunt privilegio Concordatorum, vel eadem non observare, usu recepta non esse allegantes, se teneri ad observationem Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ; siquidem, ubi exeunt Concordata, subintrant reservationes Regularum Cancellariæ: & egressus unius operatur ingressum alterius, *c. cùm renuntiatur. 32. q. 1. l. 1. §. illud sciendum. ff. de separat.* & à remotione unius contrarii, sequitur positio alterius, *l. sed si pupillus. 11. §*

Concordata Germaniæ prædictis tenentur observare Regulas Cancellariæ Apostolicæ.

si institoria. ff. de institor. action. Branden ad Concord. quæst. 4. num. 43. *Choker ad reg. 8. gloss. 20. num. 7. & 8.* & sic non nisi in quatuor mensibus, videlicet *Martio, Iunio, Septembri, & Decembri* beneficia vacantia conferre possunt, reliquis octo mensibus, *Ianuario, Februario, Aprili, Maio, Iulio, Augusto, Octobri & Novembri* per eandem Regulam Summo Pontifici reservatis: ita ut incidant in scyllam, cupientes vitare charybdim.

In benef. cio intrusus non potest conferre beneficio ad se in illa qualitate spectantia

§. 22. Quæret forsan aliquis, an intrusus in beneficio reservato, puta, Præpositura, Decanatu, vel Scholastria &c. & habitus ac reputatus pro Præposito, Decano, aut Scholastico, & in possessione existens, possit pro eo tempore beneficia vacantia ad collationem Præpositi, Decani, vel Scholastici spectantia conferre? *Responsio* facilis est ex præmissis, eaq; negativa, prout resolvit *Simonetta de reservat. benef. quæst. 44. per tot.* motus auctoritate Rotæ *decis. 20. in antiq. & decis. 4. in antiquior. de præben.* quem sequitur *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 45. §. 2. num. 44. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. § 4. num. 251. & cap. 5 num. 21.* Ratio est, quod possessio beneficii reservati careat omni iuris adminiculo, imò possidens propriè nullam possessionem habeat, obstante reservatione & Decreto Irritante, sed & ipso iure privatus sit beneficio, uti dictum *supra hoc dub. 5. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 17. & 18.*

Provisiones Apostolicæ debent executioni mandari sine placeto prævio Episcoporum, seu vel Officialium, sub pœna excommunicationis contra impedientes.

§. 23. Cùm porrò in quibusdam Episcopatibus introductus esset abusus ille, sed & per statuta Synodalia cautum, (prout etiam in quibusdam Germaniæ Episcopatibus factum scio) ne ullæ literæ, provisiones, bullæ & gratiæ Apostolicæ publicarentur, seu executioni demandarentur, nisi prævia earundem approbatione, seu *Placeto*, ut vocant, ab Episcoporum Officialibus, ministrisve obtento: eoq; prætextu fiebat, ut dictæ provisiones & literæ Apostolicæ, per eosdem Officiales Ordinariis collatoribus plus æquò faventes, vel supprimerentur, suspenderentur, aut impedirentur; & iidem collatores suos intrusos in beneficiis S. Sedi reservatis cò facilius manutenerent, in gravissimum eiusdem Sedis, ab eaq; provisorum præiudicium: hinc *Clemens* Papa VII. ut hisce incommodis obviaret, huiusmodi statuta Synodalia omninò cassavit, & annullavit, atque è

statu-

ſtatutorum libro expungenda decrevit, nec non literas Apoſtolicas abſque eiuſcemodi placeto exequendas: Epiſcopos verò, eorumq; Officiales, & alios quoſvis, qui proviſos Apoſtolicos ad hoc adigere, vel aliàs literarum Apoſtolicarum executionem quomodocumque impedire, eiſq; auxilium directè, vel indirectè præſtare præſumpſerint, Anathematis ſententiæ tamdiu ſubiacere voluit, quouſque ad cor redeuntes, eius interdicti relaxationem, debitâ ſatisfactione præmiſsâ, meruerint à Summo Pontifice impetrare, uti ex illius Conſtitutione hîc ſubiecta patet.

CLEMENS PAPA VII.

Clemens Papa 7. Conſtit. 39. Bullarii tom. 1.

AD perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, qui ſolet pro debito Paſtoralis officii alios in ſua juſtitia conſovere, non debet ſuam, & Apoſtolicæ Sedis juſtitiam negligere, quare Nos ad ea debemus ſolicitè intendere, per quæ Noſtra, & ejuſdem Sedis auctoritas conſervetur, & quæ propterea à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris providè proceſsiſſe comperimus, ut perpetuò firma & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolico munimine roboramus, ac aliàs Noſtræ proviſionis remedium adjicimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. *Exordium.*

Num. 1. Sanè licet olim bonæ mem. VRBANUS Papa VI. in ſua obedientia nuncupatus, conceſſerit *Vrbanus Papa 6. conceſſit olim*

quibusdam Prælatis, ut literæ Apostolicæ sine eorum approbatione non possent in eorum locum executionis mandari,

certis Prælatis, ut in eorum Civitatibus & Diœcesibus executio literarum Apostolicarum fieri non posset, nisi literæ ipsæ eisdem Prælatis, aut eorum Officialibus priùs exhibitæ, & per eos approbatæ forent; & eorundem Prælatorum Officiales id in consuetudinem deduxissent: aliqui verò prætextu statutorum provincialium, seu synodalium etiam servassent, quod nullus literas Apostolicas hujusmodi exequi auderet, nisi postquàm Prælati, seu Officiales ipsi per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet* nuncupabant, mandarent, & concederent, ut Iudices in ipsis literis Apostolicis deputati, illa exequi possent.

Quod Bonifacius Papa 9. revocavit,

II. Tamen fel. recor. BONIFACIUS Papa IX. etiam in sua obedientia nuncupatus, providè attendens quod propter tales literas *vidimus*, seu *placet* nuncupatas, impetrantes Apostolici sæpè literarum Apostolicarum effectû consequi nequiverant, concessionem VRBANI hujusmodi, ac statuta quæcumque super his facta revocavit, cassavit, & annullavit, ac decrevit, quod Iudices & executores quicumque in literis Apostolicis protempore deputati, etiam sine licentia, vel consensu quorumcumque Prælatorum, vel Superiorum, aut Officialium eorundem, literas Apostolicas exequi possent, & deberent.

Similiter Martinus Papa 5.

III. Et successivè fel. recor. MARTINUS Papa V. Prædecessor Noster in Concilio Constantiensi considerans, quod in exordiis pestiferi, & antiquati schismatis, tunc per Dei gratiam extincti, ad tollendum scandala, quæ propter executionem diversarum literarum, quæ ab his, qui pro

Romanis

Romanis Pontificibus in diverſis obedientiis ſe gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, ſupradictus VRBANUS in ſua obedientia quibuſdam Prælatis ſupradictam conceſſionem fecerat, & quod poſteà ipſi Prælati, ſeu Officiales in conſuetudinem traxerant: aliqui verò prætextu dictorum ſtatutorum provincialium, ſeu ſynodalium, ſervabant & ſervari faciebant, quod literas Apoſtolicas nullus exequi deberet, niſi poſtquàm Prælati, ſeu Officiales ipſi per ſuas literas, quas *vidimus*, ſeu *placet*, ut præfertur, nuncupabant, mandarent & concederent, quod poſſent exequi per Iudices in eis deputatos; propter quod executio literarum Apoſtolicarum plus debitò plerumque retardata fuerat, & ſæpè ipſæ literæ Apoſtolicæ executione caruerant totaliter, in gravem iniuriam Sedis Apoſtolicæ, & enorme impetrantium præiudicium & gravamen. Cenſenſq; rationi congruum, ut quod dicti ſchiſmatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, conceſsionem prædictam, & quæcumque ſtatuta circa præmiſſa quomodolibet facta, auctoritate Apoſtolicâ, dicto ſacro Concilio approbante, revocavit, caſſavit, & annullavit, ac voluit & decrevit, quod Iudices & executores quicumque in literis Apoſtolicis deputati, & deputandi, & alii quicumque, nec non Notarii, & tabelliones ſuper his requiſiti, & requirendi, abſque huiuſmodi literis *vidimus*, ſeu *placet* nuncupatis, ac etiam licentia, vel aſſenſu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut aliá quâvis dignitate inſignitorum, & locorum Ordinariorum, aut Officialium eorun-

dem

dem liberè huiusmodi literas Apostolicas exequi deberent, atque possent; ac eâdem auctoritate decrevit, omnes & singulas sententias, quas prædicti Prælati, aut eorum Officiales contra huiusmodi Iudices, vel executores, seu impetrantes, propter executiones huiusmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgaverant, irritas & inanes, ac nullius existere roboris, vel momenti. Nec non quemcunque, qui contra præmissa aliquid attentare præsumeret, ab exercitio iurisdictionis Ecclesiasticæ per tres menses suspensum fore.

Et Leo. IV. Ac novissimè piæ mem. Leo Papa X. etiam Prædecessor Noster, cum aliàs in publica signatura coram eo nonnullæ supplicationes propositæ fuissent, continentes, quod in Toletana & Carthaginensi Ecclesiis, sub colore falsitatibus obviandi, conditæ fuerant constitutiones synodales, quibus caveri dicebatur, ut tabelliones & Notarii, etiam à partibus requisiti, literas Apostolicas nullatenus recipere possent, nisi illæ priùs per Archiepiscopum Toletanum, & Episcopum Carthaginensem pro tempore existentes, aut eorum Officiales examinatæ forent; & ab eodem Leone Prædecessore earundem constitutionum confirmatio peteretur, petitionem huiusmodi, ut ratione carentem (cùm Romani Pontificis gesta per inferiores, & sibi subditos sine eius speciali licentia examinari non deberent) indecens & absurdum, quin imò temerarium fore censens, quod aliquis quâvis occasione literas Apostolicas sine Romani Pontificis speciali commissione examinare velle præsumeret, ac supplicationes ipsas, prout meritò

rejici

rejiciendæ erant, reiecit, & coram eo lacerari fecit. Ac super his tale remedium adhibere volens, ut aliis in posterum committendi similia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas dicti BONIFACII approbavit & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illasq; inviolabiliter observari debere decrevit.

V. Nec non quascumque constitutiones Synodales, tam in dictis Toletana & Carthaginensi, quàm quibusvis aliis Ecclesiis per universum Orbem constitutis, super his factas, motu, scientiâ, auctoritate, & potestate prædictis cassavit & annullavit, ac statuit & ordinavit, quod Iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas sine alicuius personæ, cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis esset, licentia vel consensu exequi possent, & deberent.

Synodales constitutiones impedientes executionem literarum Apostolicarum annullando, & illas absque licentia exequi mandando.

VI. Et insuper universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis, & aliis Prælatis, & personis Ecclesiasticis, nec non Communitatibus Civitatum, & universitatibus castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum sub interdicti, singularibusq; personis eorũ, etiam sæcularibus, sub excommunicationis & anathematis pœnis, quas eo ipso, si contrà fecissent, absque alia declaratione incurrerent, & à quibus non nisi ab eodem LEONE Prædecessore, vel Successoribus suis canonicè intrantibus, præterquàm in mortis articulo constitutæ, & debitâ satisfactione præmissâ, absolvi, & interdicti huiusmodi relaxa-

Impedientibus ejusdem literarum executionem pœnas hic adscriptas imponere.

tionem obtinere possent, in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandavit, ne Iudices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quominús literas Apostolicas huiusmodi exequi possent, quoquo modo impedire præsumerent, ac eos, qui executionem literarum huiusmodi impedirent, seu impedientibus auxilium, vel favorem quovis modo, directè, vel indirectè, publicè, vel occultè præstare præsumerent, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, vel quâvis aliâ Ecclesiasticâ, vel mundanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel aliâ præfulgeant dignitate, eidem excommunicationis & anathematis sententiæ, á qua non nisi, ut præfertur, absolvi possent, subiacere: ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes & contrà facientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, Ecclesiastico suppositi interdicto, tamdiu firmiter observando, donec compuncti corde, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint obtinere, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine similibus decrevit.

Contra ius constitutiones ut synodalibus cassatis.

VII. Nec non sub dictis pœnis etiam mandavit illis, in quorum libris constitutiones synodales, & provinciales huiusmodi descriptæ reperirentur, ut eas deleri & cassari facerent, ut ampliùs legi non possent, prout in singulis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

VIII. Cùm autem Nobis summè cordi sit, conatibus istorum

istorum, qui executionem literarum & mandatorum Apostolicorum sic impediunt, omnibus, quibus cum Deo possumus modis, viis, & mediis obviare: quamvis enim de præsenti sint alia turbulentissima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatissimæ hæreses pullulent, tamen his temerariis præsumptionibus duximus necessariò obviandum. Nos igitur, qui sumus, licet immeriti, Divinâ providentiâ unicus sponsus Ecclesiæ sponsæ Nostræ, & non debemus Nostram, & ipsius sponsæ Nostræ justitiam negligere, qui alios in sua justitia confovemus, inducti eisdem rationibus, quibus præfatus MARTINUS Prædecessor cum Sacro Concilio prædicto motus fuit, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Nostra matura deliberatione, & de simili potestatis plenitudine, singulas BONIFACII, MARTINI, & LEONIS Prædecessorum literas hujusmodi, ac omnia & singula in eis contenta, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium approbamus & innovamus, plenamq; roboris firmitatem obtinere, & perpetuò inconcussè & inviolabiliter observari debere decernimus.

Hic Pontifex sæpe dicta ea confirmat.

IX. Nec non quascumque constitutiones provinciales & synodales, de non exequendo literas Apostolicas sine placito Ordinariorum locorum, & nisi ipsæ literæ sint priùs per eosdem Ordinarios, seu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commissarios visæ & admissæ, in supradictis & quibusvis aliis Ecclesiis, ac Civitatibus, Diœcesibus, & provinciis per totum orbem terrarum constitutis, ut præfertur, editas & factas, ac quomodolibet, etiam sub dicto colore obviandi falsitatibus & fraudibus, innovatis, motu,

Et quascumque Ordinationes de videndis literis Apostolicis antè earum executionē, admissas, & cassatis mandat.

scientiâ, auctoritate, & potestatis plenitudine prædictis cassamus & annullamus, ac ex quibuscumque libris, ubi descriptæ reperiuntur, penitùs cassari, & deleri sub dictis pœnis mandamus.

Liberam ſi executionem permittit iubet.

X. Nec non de novo statuimus & ordinamus, quod Iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas liberè, & sine alicuius personæ cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel consensu exequi possint, & debeant. Et nihilominùs universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis locorum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigilliferis, & Commissariis, ac aliis personis tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, quâvis auctoritate fulgentibus, nec nõ Communitatibus Civitatum, & universitatibus castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis & anathematis pœna in eorum singulos, quam si contrà fecerint, eo ipso, etiam absque alia declaratione desuper facienda, incurrant, à qua non nisi per Nos, aut successores Nostros canonicè intrantes, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, eis etiam per Nos quomodolibet concessorum, aut innovatorũ, quæ eis quoad hoc nullatenus suffragari volumus, præterquàm in mortis articulo constitutæ, & debitâ satisfactione præviâ, absolvi possint, districtè præcipiendo mandamus, ne Iudices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios, & tabelliones super his pro tẽpore requisitos, quominùs literas Apostolicas

huiusmodi

huiusmodi liberè, & absque eorum placito, licentia, & consensu exequantur, quovis modo impedire præsumant.

XI. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipsarum Apostolicarum impediverint, seu impedientibus auxilium, consilium, vel favorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quæsito colore præstare præsumpserint, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, & quâvis aliâ Ecclesiasticâ, vel mũdanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel aliâ dignitate præfulgeant, per alias Nostras literas in die Cœnæ Domini publicè lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præsentium eos eidem excommunicationis, & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possint, subiacere: ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes & contrà facientes manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, Ecclesiastico supposita esse interdicto, tamdiu firmiter observando, donec ad cor reversi, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint à Nobis, aut dictis Successoribus Nostris obtinere. Nec non omnes & singulas sententias, censuras & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales, contra huiusmodi Iudices, & executores literarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu Notarios & tabelliones, propter executiones per eos factas, vel faciendas, inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas & inanes, ac nullius

Contravenientibus pœnam imponit.

roboris vel momenti existere, eisdem motu, scientiâ, auctoritate, vel potestatis plenitudine decernimus, & declaramus.

Executorem huius suæ Constitutionis deputat, & facultates concedit.

XII. Quocircà dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, auctoritate & tenore prædictis, motu simili committimus & mandamus, ut si, & quando, ac quoties de cætero ad eius notitiam per delationem partis, cuius interest, vel fisci Nostri, seu famam publicam, aut aliàs quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, seu eorum Officiales, sigilliferos, & Commissarios, aut quosvis alios, seu eorum aliquem dictis constitutionibus, ut præfertur, cassatis & annullatis adhuc pertinaciter uti, & illas ex eorum libris non deleviſſe, seu ipsos Iudices, & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quominùs easdem literas Apostolicas liberè, & absque eorum placito, visione, vel admissione exequantur, quoquo modo impediant, seu impedientibus præmisso, aut alio quovis modo auxilium, consilium, vel favorem præstent, habitis & receptis priùs per eum desuper aliquibus probationibus, ad instantiam partis, vel fisci, vel etiam ex mero officio, etiam summariè, & extra iudicialiter, quantum sibi sufficere videbitur, eosdem Ordinarios, eorumq; Officiales & Sigilliferos, & Commissarios, ac quosvis alios in præmissis culpabiles, & eorum singulos, etiam nominatim & in specie, ad instantiam partis, vel fisci prædictorum, vel etiam ex suo mero officio, prout sibi videbitur magis expedire, vigore præsentium peremptoriè moneat & requirat, ac moneri & requiri faciat,

etiam

etiam per edictum publicum in locis affigendum publicis, & in partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis coniectura, quod ad ipsorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparendum legitimè coram eo, infra terminum arbitrio suo eis præfigendum, per se, vel procuratores idoneos, & si sibi videbitur, quoad Officiales & Sigilliferos, ac Commissarios, & alios inferiores, etiam personaliter, & non per procuratorem, sub privationis omnium & singulorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eosdem obtentorum, & ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, & alios quoscumque actus legitimos exercendum inhabilitatis pœnis, eo ipso, si non paruerint, incurrendis, se de præmissis legitimè excusandum: & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commissarios aliter, quàm quod iussu Dominorum suorum id fecerint; cùm hoc casu teneantur Nobis, tanquàm maiori potestati obedire, non autem eorum Dominis, tamquàm minori potestati Nobis subiectæ; quo quidem termino elapso, & dictis monitis modo præmisso non comparentibus, vel etiam comparentibus, sed se non sufficienter, vel minus legitimè excusantibus, eos omnes & singulos, etiam nominatim & in specie, quâcumque appellatione, vel exceptione remotâ, pro excommunicatis & anathematizatis: ac Civitates, castra, Oppida & loca, in quibus manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, similiter nominatim & in specie pro interdictis ubique locorum publicari, & denunciari faciat, ipsosq; Officiales, Sigilliferos & Commissarios, ac alios inferiores, in dictam privationis pœnam damnabiliter in-

cidisse,

cidisse,& eorum beneficia & officia tamquam per privationem hujusmodi,tam de jure,quàm de facto verè vacantia, à Nobis & dicta Sede duntaxat liberè impetrari posse,ac eos ad illa, & quævis alia beneficia & officia Ecclesiastica obtinenda,ac eorum officia,& quoscumque alios actus legitimos exercendum penitùs inhabiles perpetuò fore , auctoritate Nostrâ declaret,literasq; desuper necessarias & opportunas suo sub sigillo quibusvis petentibus det, & concedat.

Clausula de ogatoriæ.

XIII. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis,quæ BONIFACIUS,MARTINUS,ac LEO Prædecessores præfati in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter,vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari,aut eorum loca Ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas Apostolicas,non facientes plenam & expressam,ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis,quâcumque auctoritate muniti sint,contra præmissa in aliquo suffragari non posse,quò minùs ipsi hujusmodi sententiis & pœnis subjaceant,& dicta loca Ecclesiastico interdicto supposita existant,

Iussio publicationis.

XIV. Vt autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur,volumus & mandamus,eas in Cancellaria Apostolica publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi,& præfatum Auditorem lapsis duobus mensibus post publicationem hujusmodi, ad illarum executionem

modo

modo præmisso procedere posse decernimus & declaramus.

XV. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, cassationis, annullationis, statuti, ordinationis, declarationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo tertio, quarto Kalend. Ianuarii, Pontificatus Nostri anno undecimo. *Sanctiopænalis.*

§. 24. Eadem verò Excommunicatio contra impedientes executionem literarum Apostolicarum, à Papa quotannis reiteratur die Cœnæ Domini, sicuti videre est in ejus bulla apud *Quarantam verb. Excommunicationes in bulla die cœna Domini. Bonacin. tom. 3. disp. 1. per tot. & maximè quæst. 15.* & apud *D. Gerlacum Vinitorem in compendio de Sacrament sit. 7. cap. 11. quæst. 3. §. 14.* *Quæ etiã reiteratur in bulla Cœnæ Domini.*

§. 25. Denique pro hujusce dubii coronide, & controversiarum, quæ subinde inter provisos à Sede Apostolica, & item ab Ordinariis, de beneficiis eidem Sedi reservatis exoriuntur, elucidatione, in praxi notatu dignum est, quod licet ex dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 20. de reform.* causæ omnes, etiam beneficiales, in prima instantia coram locorum Ordinariis cognosci debeant; idipsum locum non habeat in causis beneficiorum Summo Pontifici reservatorum; quia illæ etiam in prima instantia in Curia Romana decidi possunt, *Gonzalez ad reg. 8. glos. 52. num. 36.* uti expressè decrevit *Gregorius* XIII. Pontifex Maximus præclarâ ea de re Constitutione tenoris sequentis. *Causæ beneficiorum reservatarum, etiam in prima instantia, decidi possunt in Curia Romana.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Exordium

AD futuram rei memoriam. Ad Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum decretis pro tempore insurgentia, sic suæ declarationis oraculo dilucidare, & interpretari, ut exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoveri.

Gregorius Papa XIII. Constitutione Bullarii tom. 2

Romanus Pontifex solet quandoque præcipere, ut possessio & fructus beneficiorum sedis Apost. reservatorum, nemine eius rem apprehendantur, donec literæ Apost. expectentur; & quandoque etiam mandat provisos ipsos in possessionem induci.

Num. I. Accepimus sanè nuper, quod licet multoties Romanus Pontifex, ut provisiones & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis Apostolicæ dispositioni & ordinatoini reservatis, in favorem diversarum personarum sibi gratarum & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum literæ Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia ipsa ab aliquibus indebitè occupentur, aut aliqua in spiritualibus & temporalibus detrimenta sustineant, nonnunquàm corporalem possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, iuriumq; & pertinentiarum quorumcumque, Sedis & Cameræ Apostolicarum nominibus apprehendi, ac omnes & quoscumque fructus, redditus, & proventus beneficiorum, & annexorum eorundem percipi, exigi, eosq; integros personis prædictis, postquàm ipsæ literas sub plumbo expeditas haberent, unâ cum dicta possessione consignari; quandoque verò, dum literæ sub plumbo

plumbo expeditæ existunt, ut ius suum unicuique illorum conservetur, & temerariorum audacia, debitâ castigatione compescatur, ac ipsæ literæ Apostolicæ facilius debitæ executioni, ut par est, demandentur, provisos de beneficiis, in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, iuriumq; & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri, amotis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliaq; fieri, & exequi per diversas suas in forma brevis, & sub annulo Piscatoris confectas literas mandet & præcipiat, certis inibi modo & formâ tunc præscriptis, dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, seu aliis executoribus desuper deputatis, quibus omninò parendum esset.

II. Nihilominùs nonnulli beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumq; intrusiones & detentiones improbè tueri satagentes, executionem literarum in forma brevis huiusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributam, diversis dubiis & cavillationibus remorentur, & processus per eosdem executores desuper habitos & formatos, ac inde secuta quæcumque nulla & invalida, nulliusq; roboris vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub prætextu, quod in decreto S. Concilii Tridentini *sess.* 24. *cap.* 20. dispositũ fuerit, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiamsi beneficales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, exceptis his, quæ iuxta canonicas sanctiones apud Sedem prædictam

Complures tamen ad impediendam executionem literarum Apost. decebant causas omnes in forma infrascripta spectare ad Ordinarios ex capite causis aliquo modo per speciale rescriptum committendis

sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabiliq; causa iudicaverit Summus Pontifex Romanus per speciale rescriptum signaturæ suæ, eius manu propriâ subscribendũ, committere, aut avocare. Verùm cùm decretum huiusmodi Concilii, concessionem prædictarum literarum in forma brevis, & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos causa, seu instantia introducatur, sed merè executivè procedi mandetur: literæ quoque in forma brevis annulo Piscatoris munitæ, non minoris sint efficaciæ & auctoritatis, quàm rescripta signaturæ Romani Pontificiis eius manu propriâ subscripta.

Idèo hic Pontifex declarat executionem huiusmodi literarum A. posse impediri non posse ex prædictis.

III. Nos in his Nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum prædictorum ius adversus dubia & cavillationes huiusmodi, æquitate & iustitiâ suadentibus, perseverare volentes, nec non prædictarum, & quarumcumque literarũ in forma brevis super capienda possessione nomine Cameræ huiusmodi, aut in favorem literarũ sub plumbo expeditarum, tam à Prædecessoribus Nostris, quàm Nobis, & dicta Sede hactenus concessarum tenores, ac litis & causæ, si quæ desuper executæ sint, statum, merita, nominaq; & cognomina iudicum, executorum, & collitigantium, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum Nobis pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera Nostra deliberatione decernimus & declaramus, per concessionem literarum in forma brevis, & sub annulo Piscatoris, super capienda possessione quorumcumque beneficiorum dispositioni Apostolicæ reserva-

reſervatorum, ſeu affectorum, Sedis & Cameræ Apoſtolicarum nominibus apprehendenda, & in eiuſdem poſſeſſionis in favorem proviſorum ab ipſa Sede de eiſdem beneficiis, poſtquàm literas ſub plumbo ſuper proviſionis huiuſmodi habuerunt expeditas relaxatione; nec non aſſiſtentia ipſis proviſis literas deſuper ſub plumbo expeditas habentibus præſtanda, & aliorum inibi expreſſorum executione facienda, quæ mandata executiva ſunt, & ſummariam dumtaxat cauſarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii huiuſmodi non contraveniri, nihilq; præiudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut cenſeri, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo ſuſpendi, ſive remorari, aut facultatem literarum executoribus conceſſam impediri, ſed executores ipſos, & ab eis deputatos ſubexecutores, facultate ſibi per eaſdem literas, ut præfertur, conceſſâ uti, frui, gaudere, & contrà illis non parentes, ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum in eiſdem literis in forma brevis contentarum, ac invocationem brachii ſæcularis procedere, ac alia omnia & ſingula in eiſdem literis contenta (illarum tamen formâ ſervatâ) facere & exequi liberè & licitè potuiſſe & poſſe; nec non proceſſus deſuper habitos & formatos, habendosq; & formandos, ac inde ſecuta & ſequenda quæcumque, firma, valida, & efficacia fuiſſe, & eſſe & fore, ſuoſq; integros & plenarios effectus ſortiri debere in omnibus & per omnia,

sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabiliq; causa iudicaverit Summus Pontifex Romanus per speciale rescriptum signaturæ suæ, eius manu propriâ subscribendũ, committere, aut avocare. Verùm cùm decretum huiusmodi Concilii, concessionem prædictarum literarum in forma brevis, & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos causa, seu instantia introducatur, sed merè executivè procedi mandetur: literæ quoque in forma brevis annulo Piscatoris munitæ, non minoris sint efficaciæ & auctoritatis, quàm rescripta signaturæ Romani Pontificiis eius manu propriâ subscripta.

Ideò hic Pontifex declarat executionem huiusmodi literarum Apostolicarum non posse impediri ex prædictis.

III. Nos in his Nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum prædictorum ius adversus dubia & cavillationes huiusmodi, æquitate & iustitiâ suadentibus, perseverare volentes, nec non prædictarum, & quarumcumque literarũ in forma brevis super capienda possessione nomine Cameræ huiusmodi, aut in favorem literarũ sub plumbo expeditarum, tam à Prædecessoribus Nostris, quàm Nobis, & dicta Sede hactenus concessarum tenores, ac litis & causæ, si quæ desuper executæ sint, statum, merita, nominaq; & cognomina iudicum, executorum, & cõlitigantium, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum Nobis pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera Nostra deliberatione decernimus & declaramus, per concessionem literarum in forma brevis, & sub annulo Piscatoris, super capienda possessione quorumcumque beneficiorum dispositioni Apostolicæ reserva-

reſervatorum, ſeu affectorum, Sedis & Cameræ Apoſtolicarum nominibus apprehendenda, & in eiuſdem poſſeſſionis in favorem proviſorum ab ipſa Sede de eiſdem beneficiis, poſtquàm literas ſub plumbo ſuper proviſionis huiuſmodi habuerunt expeditas relaxatione; nec non aſſiſtentia ipſis proviſis literas deſuper ſub plumbo expeditas habentibus præſtanda, & aliorum inibi expreſſorum executione facienda, quæ mandata executiva ſunt, & ſummariam dumtaxat cauſarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii huiuſmodi non contraveniri, nihilq; præiudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut cenſeri, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo ſuſpendi, ſive remorari, aut facultatem literarum executoribus conceſſam impediri, ſed executores ipſos, & ab eis deputatos ſubexecutores, facultate ſibi per eaſdem literas, ut præfertur, conceſſâ uti, frui, gaudere, & contrà illis non parentes, ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum in eiſdem literis in forma brevis contentarum, ac invocationem brachii ſæcularis procedere, ac alia omnia & ſingula in eiſdem literis contenta (illarum tamen formâ ſervatâ) facere & exequi liberè & licitè potuiſſe & poſſe; nec non proceſſus deſuper habitos & formatos, habendosq; & formandos, ac inde ſecuta & ſequenda quæcumque, firma, valida, & efficacia fuiſſe, & eſſe & fore, ſuoſq; integros & plenarios effectus ſortiri debere in omnibus & per omnia,

Clauſulæ præſervativæ.

IV. Præſentes quoque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus poſſe.

Decretum irritans.

V. Sicq; in præmiſsis omnibus & ſingulis, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quâcumque auctoritate fungentes, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales (ſublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere; nec non irritum & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quâvis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contravenientium pœnæ.

VI. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quâvis, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, vel aliâ maiori dignitate Eccleſiaſticâ, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quâvis ſæculari poteſtate fungentibus, ne decreto & declarationi Noſtris prædictis, quovis quæſito colore, directè vel indirectè contravenire audeant, vel præſumant.

Executorum deputatio, & facultates.

VII. Et nihilominùs univerſis & ſingulis Noſtris, & dictæ Sedis Nuntiis, ac locorum Ordinariis, eorumq; Officialibus, quatenus ipſi & eorum ſinguli, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte proviſorum, & executorum, & ſubexecutorum prædictorum, ſeu quarumcumque aliarum perſonarum in præmiſsis intereſſe habentium, vel alicuius ex eis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſq; in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio

fidio assistentes, faciant auctoritate Nostrâ prædictos provisos, & executores, & subexecutores, seu alios in præmissis interesse habentes, eorumq; singulos decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmissis pacificè frui & gaudere, ac præsentes literas, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes aliquem desuper contra illorum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposità, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

VIII. Non obstantibus fel. record. BONIFACII P.P. VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis (dummodò non ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium trahatur) aliisq; Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. *Clausulæ derogatoriæ.*

IX. Cæterùm, quia difficile foret præsentes literas ad singu- *Exemplorum fides.*

singula loca, ubi opus fuerit, deferri, volumus & dictâ auctoritate decernimus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die decima Iulii, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus Nostri anno tertio.

DVBIVM III.

An Papa possit Concordatis Germaniæ derogare?

Quæstio difficilis resolutionis.

§. 1. ARdua est hæc quæstio, in utramque partem à DD. variè disputata: aliis negativam, aliis affirmativam sententiam tenentibus.

Argumenta sententiæ negativæ. Primum.

§. 2. Negativam suadent sequentia argumenta. *Primò*, quod pacta, seu contractus publici, sicuti sunt Concordata, utramque partem contrahentem æqualiter complectantur & obligent; cùm sint individua & correspectiva, & correlativorum idem sit iudicium, *c. pervenit. 3. de iureiur. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num.* 24. adeoq; nequit à Papa contrahente, sine alterius partis consensu, illis derogari, uti habetur in Constitutione *Iulii* III. Pontificis relata suprà *hoc tit. 3. dub. 1. §. 12.* Quin & nihil est, quod ampliore luce præfulgeat, quàm recta fides in Principe *l. inter claras. 8. C. de sum. Trinit. gloss. in c. ad Apostolicæ. 2. de sent. & re iudic. in 6.*

Secundum.

§. 3. *Secundò*, quia etiam Princeps contrahendo obligatur civiliter & naturaliter, *Restaur. trac. de Imper. quæst.* 114. nam in con-

in contractibus Princeps consideratur ut privatus, qui à Principio contrahere potest, vel non, sed iam initum observare tenetur, sicut & privatus, *text. in l. sicut. 5. C. de obligat. & act. Reginald. lib. 13. cap. 17. num. 168. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 5. cap. 11.* si enim foret in arbitrio Principis contractum infringere, nullus cum eo contrahere vellet, & commercio hominum careret contrahendo, quod esset absurdum, ut qui est Princeps omnium, commercio omnium careret, & qui est omnium Præsul, esset omnium exul. *Bald. in l. Princeps. ff. de leg.*

§. 4. *Tertiò*, contractus à iure gentium ducit originem, & cui Princeps derogare non potest *c. 1. de probat. & gloss. in l. 2. C. de precib. Imp. offer. l. ex hoc iure. 5. ff. de iustit.* & ius gentium est æternum, & vicissitudinem non admittit. § *sed naturalia quidem iura. instit. de iure naturali, gent. & civili.* Concordata autem Germaniæ sunt eiusmodi, ergò Pontifex iis derogare non valet; ut nec eius successor, quia successor est una & eadem persona cum suo decessore, *Authen. de iureiur. à morien. præst. col. 5. c. 1. ibi prædecessores suos. de probat.* maximè propter clausulam Decreti irritantis, quæ etiam ligat manus Papæ, *c. quodam. 40. ibi Dominic. de præben. in 6. VVamesl. in consil. canonic. tom. 1. consil. 32. num. 12. & seq.* plura vide apud *Rebuff. ad Concord. Galliæ. in præfat. ad rubric. de collat. vers. contrarium credo verius. Leoninum consil. 50.* *Tertium.*

§. 5. Verùm his non obstantibus, affirmativa nobis est amplectenda, sub distinctione tamen, quâ utraque sententia videtur posse conciliari. *Respondeo itaque*, quod Papa passim pro arbitrio, & sine legitima causa nequeat Concordatis Germaniæ derogare; bene tamen dum iusta & rationabilis id exigit causa, puta, Ecclesiæ utilitas, vel necessitas, aliave similis pro locorum & temporum circumstantiis. Priorem partem probant argumenta *suprà* pro sententia negante adducta; quæ & sub prædicta distinctione commodè solvuntur. Posteriorem verò convincit inprimis summa & absoluta potestas à Christo immediatè proveniens, quæ in Pontifice uti capite ministeriali & Vicario residet, de rebus, & præsertim beneficiis & officiis Ecclesiasticis in Ecclesiæ utilitatem disponendi & dis- *Affirmativa magis placet.*

pensandi, *Clem. ut lite penden. in fin.* quam nec per ulla pacta à se adeò abdicare vult, aut potest, quin semper penes se majorem retineat. *c. dudum. 14 de præben. in 6. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proœm. num. 10. & seq. Suarez contra Regem Angliæ lib. 4 cap. 34. num. 22. 23. & 24. Diana resolut. moral. part. 5. tract. 1. resolut. 14.* eo quod quis juri privato pro se, & in suam privatam utilitatem, non verò juri publico, & quidem, ut hic Divino publicam Ecclesiæ utilitatem concernenti renuntiare possit per *l. iurisgentium. 7. §. ait prætor. ff. de pactis.* Et implicat, ut caput corporis Hierarchici, vel sacri politici, quà tale consideratum, non sit caput, nec habeat potestatem capiti ejusdem corporis Hierarchici jure Divino competentem, cùm per illam potestatem in esse capitis constituatur per *l. potestatis. 215. & ibi DD. ff. de verbor. significat.*

Quia Concordata Germaniæ habent vim privilegii.

§. 6. Ad hæc, Concordata Summi Pontificis cum aliquo Rege, seu Principe, quantum est ex parte ipsius Papæ, habent non tam vim pacti, quàm cujusdam privilegii, prout hæc Concordata Germaniæ, quæ sunt maximè favorabilia, & per quæ ex mera Pontificia benignitate Ordinariis collatoribus indulgetur alternativa mensium: ubi juxta Regulam IX. Cancellariæ Apostolicæ tantùm habent quatuor menses, in quibus beneficia vacantia conferant: unde sicut privilegium revocari potest, ita & Concordata, *Rebuff. ad Concord. Galliæ tit. de approbat. conventorum. vers. privilegiis. Branden ad Concord. Germaniæ. quæst. 8. num. 3. Suarez contra Regem Angliæ. lib. 4. cap. 34. num. 22. 23. & 24. Malderus in 1. 2. D. Thomæ quæst. 96. art. 4. Layman Theol. moralis lib. 4. tract. 9. cap. 10. num. 3. Diana resolut. moral. part. 1. tract. 2. resolut. 96. & part. 5. trac. 1. resolut. 14. D. Remouchamps in tract. de Coadiutor. cap. 5. num. 22.* Quam sententiam etiam Rota Romana comprobavit *in una Leodien. Canonicatus. 15. Martij 1610. coram R. P. D. Sacrato* hisce verbis. *Et quæ aliàs dicuntur, quod Concordata Germaniæ habent vim contractus, vel non sunt vera, quia spiritualia non cadunt in commercium, sed expediuntur per viam gratiæ: & Papa per huiusmodi Concordata nihil de novo acquisivit, sed multum de iure suo remisit, unde remanet privilegium merum,* hactenus Rota.

§. 7. Sed

§.7. Sed nec obstat, etiamsi concesserimus Concordata Germaniæ habere vim contractus; quia certum est, quod Princeps possit ex causa à pactis & contractibus, præsertim cum suis subditis inuitis recedere,& illis derogare, *DD. in c. in nostra.de iureiur Felin.in c.novit ille.13. de iudiciis. num.* 8. *& alii citati apud Chokier ad reg.* 8.*gloss* 11. *num.*31. *Anton. Butrio in c. cùm M.Ferrarien num.*11.*de constit.Paulus Paris. consil.* 11. *num.* 5. *& seq.vol.*1.*Suarez & Diana locis cit. Rebuffum refutantes.* Vbi eam inter Papam,& Principem laicum statuunt differentiam, quod hic,si quid privilegii & favoris facit Ecclesiæ,per aliqua Concordata vel privilegia,omninò id facit superiori, & non subdito,& ideò manet irrevocabile; et illius potestatem; sed Papa quicquid favoris,aut privilegii facit Principi laico, cùm semper faciat sibi subdito in spiritualibus,ideò semper remanet à se revocabile,si ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiæ. Quò facit,quod Princeps subditis concedendo venationem, cùm iisq; concordando, ut certo loco,vel tempore venētur,possit ex causa publicæ utilitatis contravenire,subditisq; venationem inhibere,*Navar.in manuali confessar.cap.*17 *num.*124. *Binsfeld.in tract. de iniur. cap.* 4.*quæst.*4.*concluf.* 7.*Gregor. Mor.de monte nigro.in tract de iure venandi.part.*1. *cap.* 2.*num.* 59. 60. *&* 61.

Nec etiam obstat ratio contractus.

§. 8. Hinc bene concludit *R. P. Crusius comment. Hayan. tom.*2.*tract.*2.*resolut.quæst.princip.VI.cap.*2 §.22.*num.*350. *ex DD. ibidem adductis.*quod Princeps Constitutioni suæ,quæ transi vit in contractum,seu pactum gratuitum, dummodò ex hoc in alium non sit translatum, nec transferatur dominium, possit ex causa derogare; eo quod omnis Constitutio & dispositio intelligatur rebus eodem modo se habentibus; sin secùs,possit ab illa,non tantùm ipse,sed & ipsius successor recedere,*Vlamesl.in consil.canon tom* 1.*consil* 300. *num.*4. quando nimirum dispositio ea transiit in ejusmodi contractum dominii non translativum,& qui habeat tractum successivum, & respiciat tempus futurum; quod si tamen inter Principem & subditos interveniisset contractus oneros us,vel etiam gratuitus,unde in subditos translatum esset dominium,tunc ille

Nam Princeps potest ex causa contractui derogare.

à Principe invitis subditis revocari non posset; nisi aliud natura contractus inferret, *DD. communiter in c. 1. de probat. l. fundi. C. de fundo patrimon.* Atqui in præsentiarum Constitutio *Nicolai V.* Pontificis, ut illud gratis admittamus, transivit quidem in pactum seu contractum cum subditis initum, sed gratuitum, ex quo in ipsos subditos contrahentes non est translatum dominium, isq; habet tractum successivum, ac respicit tempus futurum. Igitur ab hac Constitutione, quæ transivit in pactum gratuitum, seu Concordata Germaniæ, poterit ex causa Pontifex, etiam invitis subditis, decedere, illiq; derogare.

Idem probatur diversis exemplis.

§. 9. Dein conclusio nostra firmatur facto diversorum Pontificum, qui persæpè dum justa publicæ utilitatis suberat causa, Concordatis Germaniæ derogarunt; & nominatim *Sixtus IV.* qui in Indulto Universitati Lovaniensi concesso, expressè iisdem Concordatis derogavit in verbo. *& Nationi Alemaniæ.* & aliorum complurium. Tum etiam elicitur ex communi stylo, quo passim derogare solent Pontifices Concordatis Germanicis, in facultatibus nominandi, quas novo Imperatori concedunt ad beneficia Ecclesiastica, quæ vulgò preces primariæ, seu Imperiales dicuntur. §. *nec non Concordatis Nationis Germanicæ &c.* quâ derogatione non uterentur, nisi scirent ei locum esse, & acceptari posse beneficia etiam in alternativis Ordinariorum mensibus.

Ex Rotæ Romanæ Decisionibus.

§. 10. Ac proinde quod Papa possit Concordatis Germaniæ derogare, disertis verbis sæpiùs decidit Rota, in allata decisione *suprà tit. 1. dub. 8. §. 7.* ibi, *num. 4.* & geminatis etiam vicibus in una Tungren. Canonicatus anno 1612. pro q. *Quirino Bilstain* Clerico Leodiensi, qui à Sede Apostolica obtinuerat jus coadjutoriæ cum derogatione Concordatorum, contra bon. mem. Reverendissimum D. Avunculum meum *Richardum Paulum Strazium*, nuper defunctum Suffraganeum Leodiensem, tunc temporis ex collatione Ordinarii de eodem Canonicatu provisum Nec non etiam coram Decano *Coccino* 4. *Maij* 1618. quæ decisio extensè refertur à *Chokier ad prec. primar. sect. 4 post lit. C. vers. denique postremò.* & ita passim

tenent

tenent *Mandoſ. in reg. 2. cancell. quæſt. 2. verſ. imò etiam in Gallia. Simonetta ſen eius additionator in tract. de reſervat. quæſt. 1. num. 5. & quæſt. 99. num. 25. & 26. Branden ad Concord. quæſt. 8. per tot. & quæſt. 12 prope fin. & eiuſdem notab. 1. Gabriel commun. concluſ. lib. 3. concluſ. 6. de iure quæſit. non toll. num. 1. & 5. ac ſeq. Gonzalez ad reg. 8. gloſſ. 28 num. 26. VVameſ. in conſil. canon. tom. 1. conſil. 47. num. 4. in fin. & conſil. 255. num. 3. & ſeq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 15. Malderus loco cit. Chokier ad reg. 8. gloſſ. 11. num. 7. 21. 22. 23. & 31. & ad preces primar. ſect. 5. §. 2. verſ. His nihilominùs &c. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3. & tract. 9. cap. 10. num. 3. Suarez, & Diana locis prædictis ſuprà hoc dub. 5. 5. & 6. Nicolaus de Remouchamps in tract. de coadiutoriis. cap. 5. num. 22. 23. & 24. R. P. Cruſius loco ſuprà cit. num. 349. & 397. ac ſeq.*

§. 11. Neque officit Decretum irritans Concordatis appoſitum, quia hoc non ligat, nec ligare poteſt manus Papæ, ut conſtat ex ratione concluſionis noſtræ; præſertim cùm non dicat *per Nos & ſucceſſores Noſtros.* ut aliàs reſolutum fuit à Rota in una Metenſis & Leodien. Canonicatus. & aliis diverſis apud *Branden ad Concord. notab. 1. Marcheſan. part. 3. de Commiſſion. in una Elven. beneficii. inter deciſiones ſub finem d. par. relatas, fol. mihi. 607. Garciam de benef. part. 5. cap. 1. num. 85. & ſeq. Chokier ad reg. 8. gloſſ. 11. num. 19. & 22. & ad preces primar. ſect. 5. §. 2. verſ. His nihilominùs.* quibus adde *VVameſ. præcit. conſil. 255. n. 3. 6. & 9.* vide *ſuprà tit 1. dub. 11. §. 3.*

Nec obſtat Decretum irritans.

§. 2. Sicut porrò Papa non poteſt ſibi ligare manus *c. fin. & ibi gloſſ. de reſcript. in 6. & c. innotuit. 20. de elect.* ita nec etiam Papa Papæ legem imponere valet, cùm par in parem non habeat imperium *d. c. fin. ibiq; gloſſ. verb. temporibus. & eod. c. innotuit. et l. digna vox. 4. C. de legib.* Rota *in una primiceriatus Montis Alti. coram R. P. D. Veroſpio. 8. Iunii 1643. relata à Diana ſub fin. part. 7. reſolut. moral.* Ratio eſt, quia Pontifices ſucceſſores non à deceſſoribus ſuis, nec à Prælatis Germaniæ, ſed à Deo immediatè, hoc ipſo, quod ſint legitimè electi in caput Eccleſiæ, ſuam accipiunt poteſtatem, ut *ſuprà hoc tit. dub. 2. §. 6.* ex deciſionibus Rotalibus retuli. Adeoq; eius poteſtatis uſum non videntur deceſſores ipſius, vel Prælati Germaniæ

Papa nec ſibi, nec ſucceſſori ſuo poteſt ligare manus.

per pactum restringere & impedire posse; quia iuxta distinctionem, quam ponit *Ferretus in c. 1. de probat. num. 6.* aliud est quoad hoc in Imperatore, aliud in Papa; licet enim Imperatoris successor non à decessoribus suis, sed per electionem, ius in Imperium consequatur; tamen si ipse nomine Imperii contrahat, tunc etiam successor Imperatoris ligetur; & rectè, quia ius aliquod ad Imperium ab ipso accipit; at hîc nihil simile de Pontifice, eiusq; successore definit, ubi secùs se res habet; cùm Pontifex ius suum non ab Ecclesia, sed immediatè à Christo accipiat. Huc accedit, quod Princeps regalia Principalis status, vel ius regium in præiudicium sui successoris, qui ab ipso titulum non habet, per pactum abdicare non possit, *Felin. in c. 1. de probat. num. 5. & 6.* Igitur à pari nec videtur Pontifex prædecessor, qualis fuit in hisce Concordatis *Nicolaus V.* supremam potestatem in præiudicium successoris, qui ab ipso titulum non habet, per pactum abdicare, & renunciare posse. ita non minùs eleganter, quàm eruditè argumentatur R. P. *Crusius loco cit num. 401.*

Pontifex rarissimè Concordatis derogat.

13. Advertendum tamen est, quod quamvis in potestate Pontificia sit Concordatis Germaniæ derogare, id tamen rarissimè facit, vel deficiente iustâ causâ, vel voluntate contraveniendi: ita enim *Paulus V.* Pontifex, ut refert *Chokier ad preces primar. sect. 5. §. 2. verf. His nihilominùs. in una Paderbornen. Canonicatus.* dum intellexit clausulam Concordatorum derogatoriam provisioni suæ insertam, eandem declaravit irrepsisse per inadvertentiam. Similiter anno 1613. in gratia motus proprii concessa antememorato q Reverendissimo Domino Avunculo meo *Richardo Paulo Stravio, & Guilielmo Vossio* litigantibus contra *Quirinum Bilstain* Clericum Leodiensem, pro Canonicatu & Præbenda, ac Scholastria Tungren in quorum regimine idem *Bilstain* coadiutorem perpetuum in locum cuiusdam *Lamberti Gilkens* deputari se à Sede Apostolica obtinuerat, cum expressa derogatione Concordatorum Germaniæ, in præiudicium Ordinariæ provisionis dictis *Richardo, & Guilielmo*, vigore Concordatorum factæ, declaravit idem Pontifex *Paulus V.* nec suam, nec decessoris sui mentem fuisse derogare Concor-

Concordatis Germaniæ in deputatione dictæ coadiutoriæ: ideoq; collationem & provisionem de eisdem Canonicatu & Scholastria ad favorem *Bilstain* factas,& literas præfatas sub-& obreptitias censendas, eaq; uti & prædictam derogationem Concordatorum revocavit , atque suprà nominatos *Richardum, & Guilielmum* in possessionem dictorum Canonicatus & Scholastriæ immittendos decrevit sequenti Motus proprii gratiâ.

PAULUS PAPA V.

Paulo Papæ 5. Confir. super Concordatis Germaniæ.

Exordium.

AD perpetuam rei memoriam. Ex Pastoralis officii Nobis Divinâ dispositione commissi debito fideles quoslibet,præsertim Clericos à litium & controversiarum inter eos pro tempore subortarum molestiis maturè explicari cupientes, lites & controversias huiusmodi extinguimus , ac eiusdem officii Nostri partem interdùm interponimus, prout conspicimus salubriter expedire.

Refert Pontifex tenorem Concordatorum Germaniæ & sistit controversiæ.

Num. I. Aliàs siquidem postquàm in Concordatis inter Sedem Apostolicam, & inclytam Nationem Germanicam initis,& firmatis caveatur expressè,quod beneficia sub illis comprehensa, cessantibus tunc expressis reservationibus , extra Romanam Curiam in *Februario*, & quinque aliis etiã tunc expressis mensibus alternatis pro tempore vacantia,per eos, ad quos iure Ordinario beneficiorum huiusmodi collatio , & alia dispositio pertineret, illa

quoties illa deinceps vacare contingeret, conferrentur, nec ipsi per quamcumque aliam reservationem, seu gratiam expectativam, aut quamcumque aliam collationem, vel dispositionem Apostolicam impedirentur : sicut accepimus, dilectus filius *Quirinus Bilstain* assertus Clericus, se q. *Lamberto Gilkens* olim Canonico & Scholastico Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis, Oppidi Tungren. Leodiēsis Diœcesis, tunc in humanis agenti, coadjutorem perpetuum & irrevocabilem in regimine, & administratione Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ dictæ Ecclesiæ, quos dictus *Lambertus* tunc obtinebat, per fel. recor. CLEMENTEM Papam VIII. Prædecessorem Nostrum Apostolicâ auctoritate constitui & deputari, sibiq; de Canonicatu & præbenda, ac Scholastria præfatis, ex tunc, prout postquàm illos per cessum, vel decessum ipsius *Lamberti*, aut aliás quovis modo vacare contingeret, provideri, succesiveq; asserens verùm annuum valorem fructuum, reddituum ac proventuum Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ præfatorum, in dictis literis minimè expressum, nec præfatis Concordatis derogatum fuisse, sibi ab eodem CLEMENTE Prædecessore, quod literæ prædictæ valerent, plenamq; roboris firmitatem obtinerent, & sibi suffragarentur in omnibus & per omnia, perinde ac si in illis, quod fructus, redditus & proventus præfati certum tunc specificatum valorem non excedebant expressum, ac Concordatis prædictis expresè derogatum fuisset, concedi, & indulgeri, simulq; dictis Concordatis derogari obtinuit,

nuit, prout in dictis Concordatis, ac prædicti Prædecessoris, nec non in Nostris exinde, pro eo, quod dictus Prædecessor, antequàm eius literæ desuper expedirentur, rebus fuerat humanis exemptus, desuper confectis litteris plenius continetur: obitu autem dicti *Lamberti* extra Romanam Curiam de mense *Februarii* anni Domini 1606. defuncti superveniente, de Canonicatu & præbenda, videlicet *Richardo Paulo Stravio* Clerico, de Scholastria verò præfatis *Guilielmo Vossio* Præsbytero, dictæ diœcesis dilectis filiis per tunc existentem Præpositum dictæ Ecclesiæ, uti Ordinarium Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ prædictorum collatorem, iuxta formam & tenorem Concordatorum huiusmodi, extra Romanam Curiam ordinariâ auctoritate provisum extitit: hincq; lis & causa in vim specialis rescripti à Nobis emanati inter *Richardum & Guilielmum* ex una, ac *Quirinum* præfatos ex altera partibus, super Canonicatu & præbenda, ac Scholastria prædictis, ad quos ipse *Quirinus* prætextu provisionis sibi de illis, ut præfertur, factæ, huiusmodi ius habere prætendebat, introductâ, diuq. primò coram quondam Magistris *Alexandro Litta*, & successivè coram *Bernardino Scotto* Capellanis Nostris, & Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, postremoq; coram Venerabili fratre Nostro *Francisco* Archiepiscopo Damasceno, etiam olim Causarum eiusdem Palatii Auditore, nunc verò unius ex Auditoribus dicti Palatii

locum ex indulto Apostolico tenente discussâ, nec non eorundem Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ possessio, in qua dictus *Quirinus* intrusus forsan tunc reperiebatur, apprehensa, & fructus sequestrati fuerint, lisq; & causa huiusmodi coram eodem *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenente adhuc pendeat indecisa; hoc verò non sine gravi Concordatorum, & Ordinarii Collatoris, ac *Richardi & Guilielmi* prædictorum præiudicio, dispendio & perturbatione evenerit.

Declarat nec suam, nec decessoris sui intentionem fuisse, dicta Concordata derogare, proinde litem motam extinguit.

II. Nos igitur scientes, nec dicti CLEMENTIS Prædecessoris, nec Nostram mentem & intentionem fuisse, Concordatis huiusmodi per provisionem dicto *Quirino*, ut præmittitur, factam, & literas prædictas derogare, nec illa in aliquo lædere, de præfatis omnibus & singulis plenè & sufficienter informati, volentesq; pro Pastoralis officii Nostri debito *Richardum & Guilielmum* præfatos à litium huiusmodi ulterioribus dispendiis & molestiis tempestivè explicare, indemnitati, paci, & quieti consulere, ac aliàs in præmissis oportunè providere, ipsosq; *Richardum & Guilielmum* à quibusvis Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, motu proprio, non ad eorum, vel alterius pro ipsis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiâ, sed de Nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, collationem & provisionem de Canonicatu, & præbenda, ac

Scho-

Scholaſtria prædictis dicto *Quirino* ab eodem CLEMENTE Prædeceſſore ſic factas, & literas præfatas tanquam ſubreptitias, ac obreptitias, & præter, ac contra dicti CLEMENTIS Prædeceſſoris, & Noſtram intentionem quoad derogationem, & læſionem Concordatorum huiuſmodi emanatas, cum omnibus & ſingulis decretis, etiam irritantibus, aut clauſula ſublata, aliiſq; clauſulis, quamtũvis pregnantiſsimis, nec non inde ſequutis quibuſcũque in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi numquam emanaſſent, Apoſtolicâ auctoritate tenore præſentium revocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, ac penitùs abrogamus, viribuſq; & effectu evacuamus, ac revocatas, caſſatas, annullatas, irritas, abrogatas, ac viribus & effectu evacuatas, nulliuſq; roboris, vel momenti unquam fuiſſe & eſſe ac fore, & pro talibus cenſeri & reputari, nec ullo modo attendi, nullumq; per eas dicto *Quirino*, vel cuivis alteri ius in Canonicatu & præbenda, ac Scholaſtria prædictis, vel ad illos, ſeu illorum fructibus, redditibus, proventibus, & pertinentiis quibuſcumq; tribui aut acquiri, minuſq; ſibi ſuffragari potuiſſe, nec de cætero poſſe Apoſtolicâ Auctoritate, motu, ſcientiâ, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus decernimus, & declaramus, liteſq; & cauſas huiuſmodi in quacumque inſtantia, & coram quibuſcumque Iudicibus, etiam Cauſarum dicti Palatii Apoſtolici Auditoribus, ſeu illorum loca tenentibus pendeant, ac in quibuſcumque ſtatu, & terminis reperiantur, etiamſi quomodolibet inſtructæ, & uſque ad illarum concluſionem perductæ, ac quæ-

cumque resolutiones ad favorem, & commodum eiusdem *Quirini* factæ fuerint, quas omnes abroganus, & ad Nos etiam avocamus, easq; penitùs & omninò extinguimus, ac prædicto *Quirino*, & quibuscumque aliis desuper interesse habentibus, seu habere prætendentibus, super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium (sumptibus & expensis utrimque quomodolibet factis, cuiuscumque summæ & quantitatis sint, confusis & compensatis) imponimus; & nihilominùs dicto *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenenti, aliisq; Auditoribus prædictis, nec non quibusvis Iudicibus Ordinariis, vel delegatis districtè præcipimus & interdicimus ne ulteriùs de statu, & meritis causæ & causarum, ac iuribus, & prætensionibus partium huiusmodi, nunc & quandocumque in futurũ cognoscere, minusq; dictum *Quirinum*, vel eius procuratores, aut alios interesse quomodolibet habentes, vel prætẽdentes ad illarum & illorũ prosecutionem, etiam prætextu cuiusque commissionis, seu rescripti admittere, vel desuper quandocumque audire, autaliàs in causa, & causis huiusmodi ad ulteriores actus procedere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Insuper declarat hasce literas semper firmas debere permanere.

III. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod dictus *Quirinus*, & quicũque alii interesse habentes, seu prætẽdentes, ad id vocati non fuerint, seu quocũque alio prætextu, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intẽtionis Nostræ, vel quocũque alio defectu notari, impugnari, annullari, retractari, infringi,

in ius

ius vel controversiã vocari, aut adversus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut etiam motu pari concedi posse, neque easdem sub quibusvis similium, vel dissimiliu m gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam à Nobis, & quibuscumque aliis Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, dictaq; Sede sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, pro tempore faciendis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinũ, & eum, in quo anteà quomodolibet erant, statum restitutas, repositas & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data, per *Richardum & Guilielmum* prædictos, quandocumque eligẽda concessas esse & fore, suosq; plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac tã *Richardo, & Guilielmo*, quàm Præposito pro tempore existenti prædictis suffragari, & ab omnibus, ad quos quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari.

IV. Sicq; per *Franciscum* Archiepiscopum, & alios Auditores prædictos, nec non quoscumque iudices Ordinarios, vel delegatos, quâvis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, etiam de latere legatos, dictæq; Sedis Nuncios, sublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: ac irritum & inane, quidquid secus super his á quoquam quâvis auctoritate, scienter vel *Decretum irritans.*

ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus singulis præmissis, ac Nostrâ *de iure alteri quæsito non tollendo*, aliisq; Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque.

Exemplis fides & parisio faciendo.

V. Volumus autem, quod præsentium copia cum originali collationata, & per unum ex dilectis filiis Cursoribus Nostris in actis Notarii causæ & causarum huiusmodi dimissa, vim validæ & efficacis inhibitionis obtineat, quodq; prædictus *Franciscus* Archiepiscopus & locum tenens, statim visis præsentibus, suam, seu aliam quamcumque inhibitionem moderari, ac sequestra super possessione Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ prædictorum, illorumq; fructibus huiusmodi quomodolibet apposita in favorem *Richardi*, & *Guilielmi* prædictorum revocare, & relaxare, ipsosq & eorum quemlibet in corporalem, realem, & actualem possessionem Canonicatus & præbendæ, ac Scholastriæ prædictorum respectivè immittere, seu iam anteà immissos manutenere & conservare, ac quietos, & pacificos dimittere debeat, & teneatur.

Sanctio pœnalis.

VI. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, scientiæ, intentionis, Motus proprii, revocationis, cassationis, annullationis, irritationis, abrogationis, evacuationis, declarationis, avocationis, extinctionis, impositionis, præcepti, interdicti, decreti, & voluntatis infringere, aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum

forum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ M.DC.XIII. quinto Kalend. Aprilis, Pontificatus Nostri anno octavo.

TITULUS IV.

De Concordatis Regni Poloniæ.

DVBIVM VNICVM.

Quæ & qualia sint Concordata cum Regno Poloniæ inita?

§. 1. A Præsenti tractatu minimè alienum existimavi, paucis delibare Concordata inter Sedem Apostolicam, & Regnum Poloniæ, sub *Leone* X. Pontifice Maximo inita & à *Clemente* Papa VII. confirmata & ampliata, quæ penè in omnibus coincidunt cum Concordatis Nationis Germanicæ, eo excepto, quod idem *Clemens* VII. expressè concesserit nullas coadjutorias in quibuscumque beneficiis, etiam familiarium & commensalium Papæ, ac Cardinalium, nec non majoribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis admittendas, nisi de ipsorum Regis Ordinatiorum loci, & Capitulorum Ecclesiæ, in qua extiterint, consensu, sed eadem beneficia in sex mensibus Ordinariis vacantia, ad ipsorum Ordinariorum collationem & dispositionem, non obstante ullâ reservatione Apostolicâ, plenè spectare debere.

Concordata Poloniæ capiunt etiam majores dignitates post Pontificalē in Cathedralibus, & principales in Eccl. his Collegiatis.

§. 2. Insuper nec hisce Concordatis unquam derogatum censeri, aut derogari posse, nisi in supplicatione manu Pontihcis

Nec his Concordatis Papæ

derogare potest, nisi cum expressione causæ derogationis.

ficis signata, & cum expressione causæ derogationis, individua, specifica & absoluta ea de re fiat mentio; alioquin revalidationi locus sit, uti ex eorundem hîc subjuncto tenore clariùs potest videri.

CONCORDATA REGNI POLONIÆ.

CLEMENS PAPA VII.

Exordium

Clemens Papa 7. Constitutio ad favorem Polonorum.

AD perpetuam rei memoriam. Cùm singularem fidei constantiam & integritatem, ac eximium devotionis affectum, quibus charissimus in Christo filius Noster SIGISMUNDUS Poloniæ Rex illustris, in Nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu semper claruit, & continuò claret, paternâ meditatione revoluimus, dignum atque debitum censemus, ut quæ eius consideratione ab eadem Sede proinde processerint, promptâ benevolentiâ Nostri muniminis præsidio solidemus: & ut sublato quovis ambiguitatis dispendio, in sui roboris integritate firmiter, ac perampliùs fructuosa reddantur, Nostri officii partes favorabiliter extendamus.

Narrat hic Pontifex diversa Poloniæ Prælatos

Num. I. Dudùm siquidem per fel. mem. LEONEM Papam X. Prædecessorem Nostrum acceptò, quod licet diversæ alternativarum literæ diversis Ordinariis in Regno

Regno Poloniæ à Sede prædicta emanatæ fuissent, dictusq; Prædecessor per diversas Constitutiones suas, Prælatis & aliis personis Ecclesiasticis, ad quas dignitatum & aliorum beneficiorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, ut de quibusvis dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, canonicatibus & præbendis, nec non aliis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, Sæcularibus & Regularibus, ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem pertinentibus, quæ in certis tunc expressis mensibus vacare contingeret, ac si à Sede præfata, vel Legato eius expectativæ gratiæ, aut super illis specialis, vel generales reservationes non emanassent, Ordinariâ auctoritate liberè disponere possent, concessisset; ac ex tunc quidquid secùs super his à quoquam quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decrevisset.

concessa fuisse alternativa gratiæ privilegia.

II. Nihilominùs nonnulli speciales vel generales reservationes, & alias gratias in dicto Regno cum derogatione & suspensione literarum alternativarum, & Constitutionum prædictarum, & aliàs extorserant, & in dies extorquere nitebantur: quò fiebat, ut Ordinarii Collatores Regni huiusmodi, qui Reipublicæ ipsius Regni Consiliarii existebant, & diversa onera sustinebant, quò minùs eorum Ordinariâ auctoritate super his uti, vel iuxta alternativas & constitutiones prædictas, de beneficiis ad eorum dispositionem pertinentibus, personis idoneis & benemeritis providere possent, impediebantur, in eorum & Reipu-

Quibus non jampridem prætensæ gratiæ, ac à Pontifice, variis fraudibus impetratæ revocantur.

blicæ Regni huiuſmodi præiudicium, & detrimentum non modicum; dictus Prædeceſſor motu proprio, & ex certa ſcientia, nec non conſideratione præfati SIGISMUNDI Regis, tam in Lateranenſi Concilio noviſsimè celebrato, quàm aliàs, quaſcumque Conſtitutiones ſuas in favorem Ordinariorum editas, cum irritantibus & aliis in eis contentis decretis, & clauſulis innovando, per ſuas literas perpetuò ſtatuit, ordinavit & decrevit, quod nulla beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia vel Regularia, cuiuſcumque qualitatis forent, in dicto Regno conſiſtentia, in menſibus Ordinariis collatoribus per Conſtitutiones alternativas, & Conſtitutiones prædictas conceſsis, pro tempore vacantia, ſub quibuſvis ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, unionibus, expectativis, & aliis gratiis, mandatis & indultis, quocumque nomine cenſerentur, & quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alternativis, & Conſtitutionibus prædictis, nec non literis Prædeceſſoris huiuſmodi expreſsè derogantes continentibus, etiam Cardinalibus, ac ſuis, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, etiam antiquis & deſcriptis familiaribus, & aliis cuiuscumque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtentibus, per eundem Prædeceſſorem & Sedem prædictam pro tempore conceſsis, & concedendis minimè comprehenderentur, nec comprehendi, aut illa minimè acceptari poſſent ſeu deberent, ſed dicti Ordinarii collatores de illis, dummodò diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, & affecta non exiſterent, iuxta facultatem eis per alternativas, & Conſtitutiones

tutiones prædictas conceſſam, Ordinariâ aũctoritate diſponere poſsint, perinde ac ſi reſervationes, uniones, expectativæ, & aliæ gratiæ, mandata & indulta cum huiuſmodi derogationibus nullatenùs emanaſſent, & in poſterum emanarent, ac nonnulla alia tunc expreſſa decrevit, prout in eiſdem literis pleniùs continetur.

III. Cùm autem ſicut accepimus, à nonnullis hæſitari poſſet, an beneficia conſiſtentia in Regno huiuſmodi, in prædictis menſibus Ordinariis collatoribus conceſsis, pro tempore vacantia, ſub coadiutoriis, & regreſsibus, ac acceſsibus, etiam de conſenſu ipſorum beneficiorum poſſeſſorum pro tempore conceſsis, comprehenſa cenſeantur, & comprehendi poſsint. Nos, ne literæ Leonis Prædeceſſoris huiuſmodi eiſdem Ordinariis collatoribus, quoad hoc minùs utiles reddantur, ſed ſemoto huiuſmodi hæſitationis obſtaculo, votivum ſortiantur effectum, providere volentes, motu ſimili, non ad alicuius Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de Noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, nec non intuitu eiuſdem Sigismundi Regis, literas Leonis Prædeceſſoris huiuſmodi, cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium approbamus & innovamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus. *Et literas Leonis Pape 10 approbat.*

IV. Et ad hoc, ut beneficia prædicta in dicto Regno conſiſtentia, etiamſi Canonicatus & Præbendæ, dignitates, etiam maiores poſt Pontificales & principales perſonatus, adminiſtrationes vel officia, etiam curata, & electiva *Declaratio per nullas cadentes rias etiam in ſig ſtatutis &*

quibuſvis beneficiis, gratiæ alternativæ præiudicare poſſe.

in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Eccleſiis, & ex quavis cauſa, etiã ratione familiaritatis continuæ, comenſalitatis Noſtræ, ac etiam alicuius Cardinalis viventis, cuius conſenſus requiri deberet, generaliter reſervata fuerint in ſex menſibus, videlicet, *Februarii, Aprilis, Iunii, Auguſti, Octobris & Decembris*, Ordinarius per literas alternativas, aut quævis alia privilegia & indulta Apoſtolica, ut præfertur, conceſſa, & concedenda, pro tempore vacantia, ſub huiuſmodi coadiutoriis, coadiutorum deputationibus, ac regreſsibus & acceſsibus per Nos & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, ac Sedem eandem, etiam de conſenſu beneficiorum poſſeſſorum eorundem, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum prædictis, & quibuſvis aliis clauſulis & decretis, pro tempore conceſsis minimè comprehendi, nec comprehenſa cenſeri, ſed ipſos Ordinarios collatores de illis in eisdem *Februarii, Aprilis, Iunii, Auguſti, Octobris & Decembris* menſibus huiuſmodi coadiutoriis, & regreſsibus, ingreſsibus, & acceſsibus non obſtantibus, etiamſi beneficia in Romana Curia, vel extra eam litigioſa exiſtant, dummodò lis ſuper illis mota, ſeu pendens vera & legitima introducta non fuerit, perinde ac ſi coadiutoriæ, regreſſus, ingreſſus & acceſſus huiuſmodi conceſsi, & illa litigioſa non exiſterent, liberè providere, ac aliás diſponere poſsint.

Niſi de conſenſu Regis, Or.

V. Quodq; omnes & ſingulæ coadiutoriæ, regreſſus, ingreſſus & acceſſus, etiam de conſenſu beneficiorum poſſeſſo-

sessorum huiusmodi, aut etiam cum derogatione LEONIS Prædecessoris huiusmodi, & præsentium literarum, alternativarum etiam Constitutionum prædictarum pro tempore concessi, nisi etiã ipsius SIGISMUNDI, & pro tempore existentis Poloniæ Regis, & loci Ordinarii, ac Capituli Ecclesiæ illius, in qua beneficium huiusmodi fuerit, ad id expressus accesserit assensus, nullius roboris vel momenti existant, auctoritate, & tenore præsentium extendimus, & ampliamus; ac quod dicti sex menses *Februarius, Aprilis, Iunius, Augustus, October, & December* perpetuis futuris temporibus Ordinariis collatoribus Regni huiusmodi concessi, & reliqui sex menses dictæ Sedi, & pro tempore existenti Romano Pontifici reservati existant, & esse censeantur. Quodq; LEONIS Prædecessoris huiusmodi, ac præsentes literæ sub quibuscumque revocationibus generalibus & specialibus, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis hactenùs, etiam per piæ mem. ADRIANUM Papam VI. similiter Prædecessorem Nostrum editis, minimè comprehensæ fuerint, nec sint, neque comprehensæ fuisse, aut esse censeri, nec in genere vel in specie revocari, suspendi, vel aliàs quomodolibet alterari possint, semper validæ & efficaces existant, perinde ac si huiusmodi revocationes, Constitutiones & regulæ etiam per Nos, non emanassent nec in posterum per Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Sedem eandem emanarent,

dinariis Diœcesani & Capitulo Ecclesiæ, in qua beneficium existat.

ac vim validi pacti & contractus, ac ſtatuti inter Nos & Sedem prædictam, ac dictos Ordinarios collatores initi & iurati habeant; collationeſq; per Nos & Romanum Pontificem in dictis menſibus Ordinariis conceſsis, huiuſmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliuſq; roboris vel momenti exiſtere, ac eiuſdem LEONIS Prædeceſſoris præfati, & præſentibus literis, nec non in eis contentis, per generalem, non obſtantibus literis alternativarum, & indulti Ordinariis collatoribus Regni prædicti, ſuper conferendis beneficiis Eccleſiaſticis in menſibus alternatis pro tempore vacantibus conceſsis, aut quaſcumque alias ſpeciales vel generales, etiam derogatoriarum derogatorias, ac efficaciores & inſolitas clauſulas pro tempore conceſſas nullatenùs derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi in ſupplicatione deſuper Noſtrâ & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis manu ſignata, de ſingulis literis huiuſmodi & illarum data, ac Pontificatus, & cauſa, propter quam illi derogatur, ſpecialiter, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio facta fuerit, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur; & quoties præſentibus derogari contigerit, toties illorum revalidatio de novo & ſub quacumque data per Regem & Ordinarios præfatos, & illos de quorum intereſſe ageretur, eligenda expediri poſsit.

De rerum irritans.

VI. Et ſic non aliter in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quâvis auctoritate fungentes, ſublatâ eis quâvis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecùs ſuper his à quoquam, etiam per Nos, quâ-

quâvis ãuctoritatẽ contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Mandantes ſummiſtæ pro tempore exiſtenti ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ut literas revalidationis præſentiũ ſub data per intereſſe habentem, ſine alia ſupplicatione, ſeu Noſtra, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis licentia expedrat, ad omnem intereſſe habentis requiſitionem.

VII. Quocircã Venerabilibus Archiepiſcopo Leopoliẽſi, & Epiſcopo Olomucenſi, ac dilecto filio Scholaſtico Cracovienſi per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorũ, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ordinariorum prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſq; in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate Noſtrã præſentes literas, & in eis contenta quæcumque huiuſmodi firmiter obſervari, ipſoſq; Ordinarios collatores pacifice illis gaudere: non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra earundem literarum tenorem quomodolibet moleſtari, contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam auctoritate Noſtrã, appellatione poſtpoſitã, compeſcendo. *Huiuſce Conſtitutionis publicatio demandatur certis Prælatis Poloniæ.*

VIII. Non obſtantibus præmiſsis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis: quodq; dicti Ordinarii, ſeu eorum aliqui de Regulis Cancellariæ Apoſtolicæ notitiam forſan non habentes, ſeu aliàs in menſibus Sedi prædi- *Clauſula derogatoria.*

prædictæ reservatis, videlicet *Ianuarii*, *Martii*, *May*, *Iulii*, *Septembris* & *Novembris*, aliquas personas Ecclesiasticas ad aliqua beneficia præsentarunt, seu in illis instituerunt, aut de illis providerunt, vel ea commendarunt. Nec non omnibus illis, quæ præfatus Prædecessor in dictis suis literis voluit non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim à dicta Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Sanctio pœnalis.

IX. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ innovationis, approbationis, decreti, extensionis, ampliationis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vicesimo quinto, Kalend. Decemb. Pontificatus Nostri anno tertio.

TITV.

Digitized by Google

TITULUS V.

De Concordatis Gallhæ.

DVBIVM VNICVM

Quæ & qualia sint Concordata Galliæ?

§. 1. UT curiosus Lector quoque notitiam habeat Concordatorum Galliæ cum Sede Apostolica initorum, non minùs gratum, quàm utile futurum arbitratus sum, eorum seriem compendio tradere. *Concordata Galliæ expenuntur.*

§. 2. Sciendum ergò est, quod post abolitionem pragmaticæ sanctionis, quæ in Regno Franciæ circa provisiones beneficiorum contra Apostolica Decreta, etiam tum vigebat, *Franciscus* ejusce nominis primus Rex Galliarum, anno 1515. Bononiam se conferens, cum *Leone X.* Pontifice Maximo, nomine totius Regni Galliarum, in certa perpetuæ pacis, & concordiæ puncta convenerit, quorum capita præcipua sunt hæc. *Compendiosa relatione.*

§. 3. Inprimis, ut Rex Galliæ faciat nominationem ad Archiepiscopatus & Episcopatus, Abbatias, Prioratus, & Monasteria, & Papa conferat; in aliis verò dignitatibus inferioribus, & beneficiis quibuscumque conceditur Ordinariis collatoribus libera collatio in omnibus mensibus, juxta juris communis dispositionem; ita tamen, quod conferant unum Canonicatum in unaquaque Ecclesia Cathedrali & Metropolitana, uni Magistro, Licentiato, aut Baccalaureo formato in Theologia, qui per decennium studuerit cum onere prædicationis, & S. Scripturæ lectionis; & insuper tertiam partem omnium dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum vacantium in quatuor mensibus anni, videlicet 1. 4. 7. & 10. mense, post acceptationem Concordatorum, similiter *Eorum punctis sequuntur.*

Viris literatis graduatis,& nominatis per Vniversitates conferant.

Et explicantur. §. 4. Denique quod non solùm nullæ gratiæ expectativæ, nec reservationes generales,& speciales ad beneficia Regni à Sede Apostolica emanare possint, sed neque lites & causæ beneficiales deinceps in Romana Curia tractari & agitari, ut pleniùs cognoscere licebit ex ipsa *Francisci I.* præfatione, & subsequente *Leonis* Papæ X. Constitutione.

PRÆFATIO FRANCISCI REGIS,

FRANCISCVS DEI GRATIA FRANCORum Rex, Mediolani Dux: Astensis Comes, ac Genuæ Dominus. Omnibus literas has lecturis salutem.

Narrat hic Rex actum fuisse sub Ludovico 12. Rege, de abolitione pragmaticæ sanctionis.

Num. 1. Cùm non pridem superstite adhuc LUDOVICO mem. commendabilis Rege, Socero Nostro (cuius animæ propitietur Altissimus)sacrũ Lateran. Concilium sæpiùs editis decretis, eundem Socerum Nostrum ad eiusdem Concilii conventũ evocasset, cum coq; Regni Nostri Curias summas (quas parlamentarias vocamus) Ecclesiam insuper universam Gallicam, cunctasq; Regni Nostri gentes, Delphinatusq; Nostri potentatus admonendos censuisset, ut si quid auctoritatis priscæ afferre, si qua iura citare, si rationes consentaneas palàm edisserere posse confiderent,quò minús sanctio pragmatica eiusdem

Conci-

Concilii auctoritate ac ſententiâ antiquaretur, abrogaretur, induceretur, irritaq; etiam, & nulla pronunciaretur & ſchiſmatica; id infra diem dictis decretis præfixam efficerent. Quo neglecto, talis denique ſacro approbante Concilio decerneretur; dudum autem, ſtatimq; Nobis diadematico faſtigio Divinâ benignitate auctis, Regnumq; auſpicatò ineuntibus, cùm rurſus huiuſcemodi edicta alia atque alia ab eadem auctoritate manantia, Nobis innotuiſſent, Noſtriſq; Curiis Eccleſiæ Gallicanæ, ac ſubditis populis edicto noviſsimo ac cauſæ peremptorio ſpes omnis eſſet purgandæ moræ præciſa, ut ſi ulteriùs cunctari in animum induxiſſemus, futurum omninò videremur in hæc diſcrimina incidere, quæ ante dictæ pragmaticæ ſanctionis decretum hoc in Regno Noſtro, patriaq; Delphinali locum ſibi vendicabant.

Simulq; exponit incommoda ex publicatione dictæ Pragmaticæ pregnata.

II. Ideò Nos animo reputantes, quanta olim ante illius pragmaticæ ſanctionis promulgationem, indignitas rerum, ac deformitas in Regno Noſtro, patriaq; Delphinali graſſaretur, cùm videlicet res nummaria (quibus veluti nervis Reſpublica ſubnixa eſt) ea maximè ac præcipuè ratione exhauritur, cùm Præſulibus & Antiſtibus Sacerdotiorum conferendorum libertas, facultaſq; adimeretur: cùm peregrini, & incolæ ſacerdotiis Gallicis ſæpenumerò donarentur, cum diplomatibus Apoſtolicis, quæ expectativas nuncupabant, generatim ſigillatimq; ſuperſtitum hominum, ſpirantiumq; ſacerdotia electiva, mixta ac collativa in diem mortis eorum conferrentur, qui eis fungebantur: id quod cum bonis moribus non convenit, tum verò

alieni fati votum habet adiunctum. Postremò cùm sacerdotiorum controversiæ, litesq; sacræ in curia Romana disceptarentur, ingenti Nostrorum hominum dispendio & incommodo, ex quo sequi plerumque necesse erat, ut qui vel sumptibus suppeditandis, vel labori sufficere nequirent, hi aut iuri suo cedere, aut causas deserere, ac pro derelictis habere cogerentur; simul ea accedebat deformitas, ut literarum studiosi, & disciplinis liberalibus incumbentes, aut sacerdotia adipisci nequirent, aut qui adipisci cuperent, literarum studium abijcere, aut certè deponere cogerentur, passimq; per urbes errabundè vagari, ut id periculum imminere videretur, ne literarum tandem amor, & scientia per incuriam exolescerent. Cùm igitur summoperè Nobis videndum esse existimaremus, ne huiusmodi indignitas in Regno Nostro exoriretur, id quod futurum intelligebamus, tempori utique inserviendum esse duximus, ac rebus Nostris periclitantibus pro re nata consulendum; imminentiaq; detrimenta minore ac leviore dispendio redimenda.

Idèo loco prædictæ sanctionis pragmaticæ initæ sunt infrascripta Concordata.

III. Quare cùm Bononiam cum omni Nostro comitatu venissemus, exhibendæ gratiâ reverentiæ sanctissimo Patri Nostro *Leoni* X. Pontifici summo, quam ei Franciæ Reges maiores Nostros, ut proximos, ac maximos sacro sanctæ Ecclesiæ filios, exhibuisse novimus, obnixis precibus ab eo contendimus, ut si pragmaticæ nomen omninò esset abrogandum, saltem vice illius, bonâ suâ, Conciliiq; veniâ, veras certas Nobis leges, conditionesq; meditari, comminiscíq; liceret, quibus Imperium Nostrum supradictum

ctum in posterum uteretur. Quod ad ea quidem pertinet, quæ sanctione pragmaticâ cavebantur; quibus Nostris precibus exorata Pontificis sanctitas (nam ei quoque cordi erat Regni Nostri Ecclesias rectè atque ordine administrari) haud egrè Nobis indulsit, ut conventa quædam Nobis meditari, commentariq; liceret pragmaticæ sanctionis vicem Regno ac potentatui supradicto utique præbitura, quæ ipsa eiusdem Concilii auctoritate, assensuq; confirmarentur, quam homologationem vocant, cum irritante decreto. Huius commentationis curam, cùm tunc sua sanctitas & Nos mandavissemus viris quibusdam consultissimis, ita confecta tẽperataq; sunt ea contenta, ut pleraque pragmaticæ sanctionis capita firma Nobis posthac rataq; futura sint, qualia sunt ea, quæ de reservationibus in universum, aut sigillatim factis statuunt, de collationibus, de causis, de frustratoriis appellationibus, de antiquatione Constitutionis Clementinæ, quam literis vocant, de liberè quietèq; possidentibus, de concubinariis, quædamq; alia, quibus nihil iis conventis derogatum, abrogatumve fuit, nisi si in quibusdam capitibus nonnulla interpretanda, immutandave censuimus, quod ita referre utilitatis publicæ arbitraremur. Quod ad electiones pertinet, minimè quod optabamus, obtinere potuerimus, causis in dictis conventis latissimè insertis, ac nihilò seciùs tamen cum ab eiusdẽ Pontificis sanctitate dilationem semestrem impetrassemus iis rebus transigendis, super iisq; viros multos doctrinâ eximiâ, literarumq; peritiâ præditos, usuq; rerum calentissi-

mos censuiſſemus, tandem de eorum ſcientia, quando ita ferebat ratio, difficultasq; temporis, rerumq; Nos circumſtantium neceſsitas, ſæpè dicta conventa in Regno Noſtro ac Delphinatu promulganda cenſuimus, ita ut ſanctionis vicem, inſtarq; plenum habeant, quorum conventorum ſeu approbationis conſilii tenor ſequitur, & eſt talis.

TENOR CONCORDATORVM GALLIÆ.

LEO PAPA X.

Exordium ab Vnitate Eccleſiæ Romanæ præſervanda.

Leonis Ep. 10. Conſt. 20. Bullar. tom. 1.

AD perpetuam rei memoriam. Primitiva illa Eccleſia in angulari petra à Salvatore Noſtro IESV CHRISTO fundata, Apoſtolorum præconiis clata, Martyrum q; ſanguine conſecrata, & aucta, ubi primùm iuvante Domino, per Orbem terrarum lacertos movere cœpit, providè attendens quantum oneris humeris impoſitum haberet, quot oves paſcere, quot cuſtodire, ad quot etiam remotiſſima loca oculos intendere oporteret, Divino quodam conſilio parochias inſtituit, Diœceſes diſtinxit, Epiſcopos creavit, & Metropolitanos præfecit, ut tamquam membra capiti obſequentia, cuncta ſecundùm eius voluntatem ſalubriter in Domino gubernarent, & tamquam rivuli à perenni fonte, Romana videlicet Eccleſia derivantes, ne angulum quidem Dominici agri irrigatum dimitterent. Vnde ſicut alii Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri ſuo tempore omni ſtudio curarunt, ut dicta Eccleſia uniretur, & in Sancta unione ſine ruga, & macula conſervaretur, & omnes vepres ab eadem Eccleſia abolerentur. cui proprium eſt, Divinâ opitulante gratiâ, virtutes colere, & vitia radicitùs extirpare, ita & Nos tempore Noſtro, & præſenti durante Concilio ea facere, & curare debemus, quæ unioni & conſervationi eiuſdem Eccleſiæ conducere videntur. Eapropter omnes ſpinas quæ unioni

unioni huiusmodi obsistunt, & Segetem Domini pullulare non sinunt, tollere prorsus & extirpare, ac virtutes in ea Domini inserere satagimus.

N. I. Sanè inter arcana mentis Nostræ revolventes, quot tractatus inter piæ memoriæ PIUM II. SIXTUM IV. INNOCENTIUM VIII. ALEXANDRUM VI. & IULIUM II. Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, & claræ memoriæ Reges Franciæ Christianissimos, super abrogatione certæ Constitutionis in dicto Regno Franciæ vigentis, quæ pragmatica vocatur, habiti fuerunt. Et licet PIUS II. præfatus Nuncijs ad claræ memoriæ LUDOVICUM XI. Franciæ Regem destinatis, tantis eidem persuaserit rationibus, ut ex ipse pragmaticam sanctionem huiusmodi, tamquam in seditione & schismatis tempore natam, suis patentibus literis abrogaverit, tamen huiusmodi abrogatio, nec etiam literæ Apostolicæ præfati SIXTI super concordata cum oratoribus præfati Regis LUDOVICI ad præfatum SIXTUM Prædecessorem destinatis habita expeditæ, per Prælatos, & personas Ecclesiasticas dicti Regni receptæ fuerunt, nec ipsi Prælati & personæ Ecclesiasticæ illis parere, nec monitis INNOCENTII & IULII prædictorum aures præbere, sed eidem Pragmaticæ Constitutioni inhærere voluerunt.

Cuius gratiâ concordia cum Regibus Franciæ tractata fuit, pro abrogatione pragmaticæ sibi vigentis; eamq. Ludovicus XI. abrogavit, sed non fuit observata.

II. Vnde præfatus IULIUS Prædecessor in præsenti Concilio Lateranensi Vniversalem Ecclesiam repræsentante, per eum legitime indicto, abrogationis pragmaticæ sanctionis huiusmodi negotium, & illius discussionem Venerabilium Fratrum suorum Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, & aliorum Prælatorum Congregationibus, relationemq; discussorum sibi, & eidem Concilio faciendam commisit, Gallicosq; Prælatos, Capitula Ecclesiarum, Monasteriorum Conventus, ac Parlamenta, & Laicos illis faventes, cuiuscumque dignitatis, etiamsi Regalis existerent, sanctione prædicta utentes, seu illam approbantes, omnesq; & singulos alios sua communiter, vel divisim interesse putantes, per edictum publicum, cùm ad partes illas tutus non pateret accessus, in certis Ecclesiis tunc expressis affigendum moneri, & citari infra certum competentem terminum præfigendum, ad comparendum coram eo in Concilio præfato, causasq; dicendum, quare sanctio prælata in concernentibus auctoritatem, dignitatem, & unitatem Ecclesiæ Romanæ & Apostolicæ Sedis, sacrorumq; Canonum, & Ecclesiasticæ libertatis violationem, nulla & invalida declarari, decerni, & abrogari non deberet.

Ideò Iulius 2 Concilio Lateranense se indixit, ut ibidem super eiusdem pragmaticæ abrogatione ageretur.

III. Et cùm super iis, in forma iuris in præfato Concilio Lateranensi procederetur, dictusq; IULIUS Prædecessor (sicut Domino placuit) rebus fuisset humanis exemptus, Nosq; Divinâ favente Clementiâ ad Summi Apostolatus apicem assumpti fuissemus, & contra Prælatos, Capitula, Conventus, & personas huiusmodi ad nonnullos actus processissemus, tandem

Eoq; defuncto, hic Pontifex ad ulteriora processit, cum quo

Rex Franciscus I. personaliter tractavit.

tandem considerantes pacem esse vinculum charitatis,& spiritualem virtutem,quâ salvamur,dicente Domino: *Qui biberit aquam, quam ego dabo ei bibere,non sitiet in æternum*: & quod in pace consistat salus universorum,*Cassiodoro* testante, omni quippe Regno desiderabilis debet esse tranquillitas,in qua & populi proficiunt,& utilitas gentium custoditur, maturâ deliberatione cognovimus,non per Nuncios, aut Legatos Nostros,sed in præstatione obedientiæ filialis,quam charissimus in Christo filius Noster *Franciscus* Francorum Rex Christianissimus personaliter Nobis præstitit,hæc cum Maiestate sua coram discutere,eumq; paternis hortari monitis, ut ad laudem Dei, & sui honorem, prompto animo libens,ac volens dictæ pragmaticæ sanctioni abrenunciare , & secundùm Canones,& Constitutiones S. R. E. quemadmodum cæteri Christiani vivere,mandatis Apostolicis,& provisionibus , quæ à Sede Apostolica pro tempore emanarent,parere,& obedire veller.

Ac Constitutiones hic enunciatæ in eadem initiatæ fuere.

IV. Et cùm ex electionibus,quæ in Ecclesiis Cathedralibus,& Metropolitanis,ac Monasteriis dicti Regni à multis annis citra fiebant, grandia animarum pericula provenirent,cùm plerasque per abusum sæcularis potestatis,nonnullæ verò,præcedentibus illicitis & simoniacis pactionibus,aliæ particulari amore,& sanguinis affectione, & non sine periurii reatu fierent,cùm electores ipsi,etiamsi ante electionem per eos faciendam,magis idoneum,& non eum,quem promissione aut datione alicui s rei temporalis,seu prece vel precibus per se vel alium interpositis, electionem,procurare didicissent,eligere sponte iurarent, iuramentum huiusmodi non servarent , sed contra proprium huiusmodi iuramentum in animæ suæ præiudicium venirent, ut Nobis notorie constat ex crebris absolutionibus,& rehabilitationibus à Nobis,& Prædecessoribus Nostris petitis, & obtentis: idem FRANCISCUS Rex Nostris paternis monitis tamquam verus obedientiæ filius parere volens,tam pro dono obedientiæ,in qua magnum meritum verè consistit,quàm pro communi,& publica Regni sui utilitate,in locum dictæ pragmaticæ sanctionis, ac singulorum Capitulorum in ea contentorum Constitutiones infrascriptas invicem tractatas,& cum Fratribus Nostris S.R.E. Cardinalibus diligenter examinatas,& de eorum consilio cum præfato Rege Concordatas,per dilectum filium *Rogerium Barme* Regium Advocatum,oratorem suum, ad hoc ab eodem FRANCISCO Rege ad Nos destinatum, habentem ad hoc speciale & sufficiens mandatum,acceptavit: de eorundem Fratrum consilio,& unanimi consensu,ex certa Nostra scientia & potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus. quod de cetero perpetuis futuris temporibus,loco dictæ pragmaticæ Constitutionis, ac omnium, & singulorum capitulorum in ea contentorum, in dicto Regno, Delphinatu, &

Comitatu

Comitatu Dien. ac Valentinen. infrascriptæ observentur Constitutiones.

V. Videlicet, quod Cathedralibus & Metropolitanis Ecclesiis in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, nunc & pro tempore, etiamsi per cessionem in manibus Nostris, & Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium spontè factam, vacantibus, illarum Capitula, & Canonici ad electionem seu postulationem inibi futuri Prælati procedere non possint, sed illarum occurrente huiusmodi vacatione, Rex Franciæ pro tempore existens unum gravem Magistrum, seu Licentiatum in Theologia, aut in utroque seu in altero iurium Doctorem, aut Licentiatum in Vniversitate famosa, & cum rigore examinis, & in vigesimo septimo suæ ætatis anno ad minùs constitutum, & aliàs idoneum, infra sex menses à die vacationis Ecclesiarum earundem computandos, Nobis, & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus, seu Sedi prædictæ nominare, & de persona per Regem huiusmodi nominata, per Nos, & Succeessores Nostros, seu Sedem prædictam provideri: & si contingeret præfatum Regem personam taliter non qualificatam ad dictas Ecclesias sic vacantes nominare, per Nos & Successores Nostros, seu Sedem huiusmodi de persona sic nominata eisdem Ecclesiis minimè provideri debeat, sed teneatur idem Rex infra tres alios menses à die recusationis personæ nominatæ non qualificatæ, solicitatori nominationem non qualificatam prosequenti, consistorialiter factæ intimandæ computandos, alium supradicto modo qualificatum nominare: alioquin ut dispendiosæ Ecclesiarum huiusmodi vacationi celeriter consulatur, Ecclesiæ tunc sic vacanti per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem huiusmodi de persona, ut præfertur, qualificata, nec non Ecclesiis per obitum apud Sedem prædictam vacantibus semper, nullâ dicti Regis præcedente nominatione, liberè provideri possit, decernentes electiones contra præmissa attentatas, ac provisiones per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem huiusmodi factas, nullas & invalidas existere.

Nimirum super electionibus Cathedralium & Metropolitanarum Ecclesiarum, nec non de Ecclesiis per obitum vacantibus apud Sedem Apostolicam.

VI. Consanguineis tamen præfati Regis, ac personis sublimibus ex causa rationabili & legitima, in nominatione, & Apostolicis literis exprimenda, nec non Religiosis mendicantibus reformatis, eminentis scientiæ, & excellentis doctrinæ, qui iuxta sui Ordinis regularia instituta ad gradus huiusmodi assumi non possint, sub prohibitione præmissa minimè comprehensis, sed de eorum personis dictis Ecclesiis pro tempore vacantibus, ad dicti Regis nominationem per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem huiusmodi liberè provideri possit.

Electionibus q. consanguineorum Regis, aut sublimium personarum, aut mendicantium reformatorum.

VII. Monasteriis verò & Prioratibus Conventualibus, & verè electivis, videlicet in quorum electionibus forma *c. quia propter.* servari, & confirmationes electionum huiusmodi solemniter peti consueverunt, in

Monasteriis & be-

officio electivo.

Regno, Delphinatu, & Comitatu huiusmodi nunc & pro tempore etiam per similem cessionem vacantibus, illorum Conventus ad electionem seu postulationem Abbatis, seu Prioris procedere non possint, sed idem Rex illorum occurrente huiusmodi vacatione, Religiosum eiusdem Ordinis in ætate viginti trium annorum ad minus constitutum, infra simile tempus sex mensium à die vacationis Monalteriorum, & Prioratuum huiusmodi computandorum, Nobis, & Successoribus Nostris, aut Sedi huiusmodi nominare, & de persona per Regem huiusmodi Monalterio vacanti nominata, per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem huiusmodi provideri; Prioratus verò personæ ad illum per eundem Regem nominatæ conferri debeat. Si verò idem Rex presbyterum sæcularem, vel Religiosum alterius Ordinis, aut minorem viginti trium annorum, vel aliàs inhabilem, Nobis aut Successoribus Nostris infra dictum semestre, seu Sedi huiusmodi nominaret, talis nominatus recusari, & nullatenus ipsi provideri debeat, sed Rex ipse infra trimestre à die recusationis supradicto modo intimandæ computandos, alium modo supradicto qualificatum Monasterio, seu Prioratui tunc vacanti nominare, & de persona ad Monasterium nominata illi provideri, ad Prioratum verò nominato, Prioratus ipse per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem prædictam conferri debeat. Alioquin dictis novem mensibus effluxis, nulla seu de persona minùs idonea, & modo præmisso non qualificata facta nominatione, ac etiam vacantibus apud Sedem prædictam, semper, etiam nullâ Regis expectatâ nominatione, per Nos, & Successores Nostros, seu Sedem prædictam Monalteriis provideri; Prioratus verò personis, ut præfertur, qualificatis dumtaxat conferri liberè possint. Electiones autem, & illarum confirmationes, nec non provisiones, per Nos & Successores Nostros, & Sedem prædictam contra præmissa pro tempore factas, nullas, irritas & inanes esse decernimus. Per præmissa tamen non intendimus in aliquo præiudicare Capitulis Ecclesiarum, & Conventibus Monasteriorum, & Prioratuum, huiusmodi privilegia à Sede Apostolica proprium eligendi Prælatum obtinentibus, quominùs ad electionem Episcoporum, ac Abbatum, & Priorum iuxta privilegia in eis concessa liberè procedere possint, iuxta formam in eorum privilegiis contentam; & si in eorum privilegiis forma aliqua expressa non fuerit, tunc formam Concilii Generalis *c. Quia propter.* Servare teneantur, dummodò de privilegiis sibi concessis huiusmodi per literas Apostolicas, seu aliàs authenticas scripturas docuerint, omni aliâ specie probationis eis in hoc ademptâ.

De expectativis & reservationibus tollendis.

VIII. Volumus quoque, & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, de cætero non detur aliquæ gratiæ expectativæ, ac speciales vel generales reservationes ad vacatura beneficia, per Nos, & Sedem

Sedem prædictam non fiant, & si de facto per importunitatem, aut aliàs à Nobis, & Successoribus Nostris, & Sede prædicta emanaverint, illas irritas, & inanes esse decernimus. In Cathedralibus tamen, Metropolitanis, & Collegiatis Ecclesiis, in quarum statutis caveretur expressè, quod nullus ibidem dignitatem, personatum, administrationem, vel officium obtinere possit, nisi in illis actu Canonicus existat, Canonicos (ad effectum dumtaxat inibi obtinendi dignitatem, personatum, administrationem vel officium hujusmodi, & non consequendum primam præbendam vacaturam) creare posse intendimus.

De Collationibus faciendis per Ordinarios.

IX. Statuimus insuper, quod Ordinarius collator in unaquaque Cathedrali, ac etiam Metropolitana Ecclesia Canonicatum & præbendam Theologalem inibi existentem conferre teneatur uni Magistro seu Licentiato, aut Baccalaureo formato in Theologia, qui per decennium in Universitate studii generalis privilegiata studuerit, ac onus residentiæ, lecturæ, & prædicationis actu subire voluerit, quique; bis, aut semel ad minus per singulas hebdomadas, impedimento cessante legitimo, legere debeat, & quoties ipsum in hujusmodi lectura deficere contigerit, ad arbitrium Capituli, per subtractionem distributionum totius hebdomadæ puniri possit, & si residentiam deserverit, de illis alteri provideri debeat, & ut liberius studio vacare possit, etiamsi absens fuerit à Divinis, habeatur pro præsente, ita ut nihil perdat. Præfatique Ordinarii collatores, seu patroni Ecclesiastici, quicumque fuerint, ultra dictam præbendam Theologalem, quam, ut præfertur, qualificato conferre tenentur, tertiam partem omnium dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet spectantium, viris literatis, graduatis, & per Universitates nominatis, hoc modo, videlicet, primo mense post præsentium acceptationem, & earundem publicationem, præfati Ordinarii collatores, dignitates, personatus, administrationes, & officia ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem, ut præfertur, spectantia, graduatis hujusmodi, qui literas suorum graduum cum tempore studii debitè insinuaverunt, conferre teneantur. Beneficia verò, quæ in duobus sequentibus mensibus vacare contigerit, illa juxta juris communis dispositionem, personis idoneis liberè conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ in quarto mense vacare contigerit, viris graduatis per Universitatem nominatis, qui gradus, & nominationis literas cum tempore studii debitè insinuaverint, conferre, seu præsentare teneantur. Beneficia verò, quæ quinto mense, & sexto vacare contigerit, simili modo personis idoneis liberè conferre, seu per-

sonas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ septimo mense vacare contigerit, graduatis, qui simili modo litetas gradus cum tempore studii debitè insinuaverint, conferre teneantur. Beneficia verò, quæ octavo & nono mensibus vacare contigerit, pari modo personis ideoneis conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare teneãtur. Beneficia autẽ, quæ mense decimo vacare cõtigerit, graduatis nominatis, qui gradus, & nominationis literas cum tempore studii debitè insinuaverint, per eosdem Ordinarios conferri, seu ipsi ad illa præsentari debeãt. Beneficia autem, quæ undecimo, & duodecimo mensibus vacare contigerit, per eosdem Ordinarios personis idoneis juxta juris communis dispositionem conferri, seu ipsi ad illa præsentari debeant. Si quis verò cujuscumque status, etiamsi Cardinalatus, Patriarchalis, Archiepiscopalis, aut Pontificalis, vel alterius cujuslibet dignitatis, contra prædictum ordinem, & qualificationes superiùs ordinatas, de dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis, seu quibusvis aliis beneficiis Ecclesiasticis hujusmodi aliter, quàm modo præmisso disposuerit, dispositiones ipsæ sint ipso jure nullæ, collationesq; & provisiones, ac dispositiones illorum ad immediatum Superiorem devolvantur, qui eisdem personis modo præmisso qualificatis, providere teneatur, & si contravenerit, ad alium superiorem devolvatur provisio, & præsentatio hujusmodi gradatim, donec ad Sedem Apostolicam fiat devolutio. Prætereà volumus, quod collatores Ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati, qui dignitates, personatus, administrationes, & officia, ac beneficia in mensibus graduatis & nominatis assignatis vacantia, illis graduatis simplicibus, aut nominatis illa conferre, aut ad illa eos dumtaxat præsentare teneantur, qui per tempus competens in Vniversitate famosa studuerint; tempus autem competens decennium in Magistris, seu Licentiatis, aut Baccalaureis in Theologia. Septennium verò in Doctoribus, seu Licentiatis in jure Canonico, Civili, aut Medicina. Quinquennium autem in Magistris, seu Licentiatis in artibus cum rigore examinis à Logicalibus inclusivè, aut in altiori facultate. Sexennium autem in Baccalaureis simplicibus in Theologia. Quinquennium verò in Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, in quibus Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, si ex utroque parente nobiles fuerint, triennium esse decernimus; præfatiq; graduati, & nominati Collatoribus Ordinariis, sive patronis Ecclesiasticis, semel ante vacationem beneficii, de literis gradus, seu nominationis, & de præfato tempore studii per literas patentes Vniversitatis, in qua studuerint, manu scribæ, & sigillo Vniversitatis signatas, fidem facere teneantur. Cùm vero probatio nobilitatis fieri deberet ad effectum, ut nobiles ipsi gaudere possint beneficio minoris temporis studii, tunc nobilitas ipsa per quatuor testes deponentes in judicio coram judice Ordina-

rio,

rio loci, in quo est natus ille, de cujus nobilitate ex utroque parente constare deber, etiam in partis absentia probari possit; teneanturq; præfati graduati, tam simplices, quàm nominati, patronis Ecclesiasticis, aut Collatoribus Ordinariis, quibus gradus, aut nominationis literas hujusmodi insinuare deberent, literas suorum gradus & nominationis, certificationis temporis studii, & attestationis nobilitatis duplicatas dare, ac in singulis annis tempore Quadragesimæ, per se vel procuratorem suum, Collatoribus, nominatoribus, seu patronis Ecclesiasticis, aut eorum vicariis, eorum nomina & cognomina insinuare, & eo anno, quo præfatam insinuationem facere omiserint, beneficium in vim gradus, aut nominationis hujusmodi petere non possint; & si Collatoribus Ordinariis, aut patronis Ecclesiasticis, in mensibus deputatis graduatis simplicibus, aut graduatis nominatis, qui diligentias præfatas fecerit, collatio, seu præsentatio per Collatorem, seu patronũ Ecclesiasticum, etiam eisdem mensibus facta alteri, quàm graduato, vel nominato non propter hoc irrita censeatur. Si tamen graduatus simplex, aut nominatus, beneficiũ post insinuationẽ gradus, aut nominationis in mensibus eis assignatis vacans petierit, & inter suam insinuationem, & præfatam requisitionem non supervenerit Quadragesima, in qua nomen & cognomen insinuare debuerit, ad beneficium sic vacans cum capacem, ipsumq; illud consequi posse debere decernimus. Statuimus quoque & ordinamus, quod collatores Ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati, inter graduatos, qui literas gradus cum tempore studii, & attestatione nobilitatis debitè insinuaverint, quoad beneficia in mensibus eis deputatis vacantia, gratificare possint illum ex eis, quem voluerint: quò verò ad beneficia in mensibus graduatis, nominatis, deputatis, antiquiori nominato conferre, seu antiquiorem nominatum, qui literas nominationis, tempore studii, & attestationis nobilitatis debitè insinuaverit, præsentare, seu nominare teneantur; concurrentibus autem nominationibus ejusdem anni, Doctores Licentiatis, Licentiatos Baccalaureis, (demptis Baccalaureis formatis in Theologia: quos favore studii Theologici, Licentiatis in jure Canonico, Civili aut medicina præferendos esse decernimus) Baccalaureos juris Canonici aut Civilis, Magistris in artibus præferri volumus. Concurrentibus autem pluribus Doctoribus in diversis facultatibus, Doctorem Theologum Doctori in jure, Doctorem in jure Canonico, Doctori in jure Civili, Doctorem in Civili: Doctori in Medicina præferendos esse decernimus; & idem in jure Licentiatis & Baccalaureis servari debere volumus, & si in eidem facultate, & gradu concurrerent, ad datam nominationis seu gradus recurrendum esse volumus, & si in omnibus his concurrerent, tunc collator Ordinarius inter eosdem concurrentes gratificare possit. Volumus autem, quod nominati literas nominationis ab-

Vniversitatibus, in quibus studuerint, obtinentes, in nominationum literis beneficia per eos possessa, & eorum verum valorem exprimere teneantur, alioquin literæ nominationis hujusmodi eo ipso nullæ sint, & esse censeantur. Si quis verò ex dictis qualificatis graduatis simplicibus, aut nominatis tempore vacationis beneficii in mensibus eis deputatis vacantis duas obtineat præbendas, in Cathedralibus etiam Metropolitanis, aut Collegiatis, seu dignitatem vel præbendam, vel aliud beneficium seu alia beneficia, quorum insimul, vel cujus fructus, redditus & proventus tempore residentiæ, & horis Divinis interessendo, ad Summam ducentorum florenorum auri de Cameta ascenderēt, beneficium in vim gradus seu nominationis hujusmodi tunc petere, seu consequi non possit. Et insuper quod tam graduati simplices, quàm nominati beneficia in mensibus eis assignatis vacantia petere & consequi possint secundùm propriæ personæ condecentiam & conformitatem, videlicet sæculares sæcularia, & Religiosi regularia beneficia Ecclesiastica: ita quod sæcularis nominatus beneficia regularia in mensibus deputatis vacantia, prætextu cujusvis dispensationis Apostolicæ, & è contra Religiosus beneficia sæcularia petere, aut consequi minimè possit. Quodq; beneficia simpliciter, vel ex causa permutationis in mensibus graduatis simplicibus, & nominatis assignatis vacantia, eis non sint affecta, nec debita, sed ex causa permutationis cum permutantibus dumtaxat, simpliciter verò vacantia beneficia hujusmodi personis idoneis per ipsos Ordinarios liberè conferri possint.

De collatione Ecclesiarum Parochialium.

X. Statuimus quoque, quod Parochiales Ecclesiæ in Civitatibus, aut Villis muratis existentes, non nisi personis modo præmisso qualificatis, aut saltem qui per tres annos in Theologia, vel altero jurium studuerint, seu Magistris in artibus, qui in aliqua Vniversitate privilegiata studentes, Magisterii gradum adepti fuerint, conferantur. Monemus autem præfati Regni Vniversitates sub pœna privationis omnium & singulorum privilegiorum à Nobis & Sede Apostolica obtentorum, ne Collatoribus seu Patronis Ecclesiasticis habeant aliquos nominare, nisi eos, qui secundùm præfata tempora studuerint, & secundùm dictarum Vniversitatum statuta ad gradus, & non per saltum provecti fuerint. Quod si secùs fecerint, ultra nullitatis pœnam, quam in præfatarum nominationum literis declaramus, Vniversitates ipsas nominandi privilegio ad tempus secundùm culpæ qualitatem suspendemus. Si quis autem graduatorum vel nominatorum in mensibus deputatis à collatoribus Ordinariis, aut personis Ecclesiasticis beneficium vacans in vim gradus, aut nominationis petierit, & collatorem Ordinarium in vim præfati gradus aut nominationis in processu posuerit, & aliter molestaverit, illum ultra expensarum, damnorum, & interesse condemnationem, à fructibus sui gradus, & nominationis privandum esse

esse decernimus; eodemq; vinculo collatores Ordinarios, & patronos Ecclesiasticos, quibus graduati, & nominati debitè, ut supra, qualificati suos gradus, & nominationis literas insinuaverint, adstringimus, ut beneficia ad eorum collationem, & præsentationem spectantia, in mensibus graduatorum simplicium, & nominatorum vacantia, stantibus præfatis graduatis, aut nominatis debitè qualificatis illa prosequentibus, altis quàm graduatis aut nominatis non conferant, sub pœna suspensionis potestatis conferendi beneficia in octo mensibus illo anno ad collationem eorum, ac præsentationem libetam spectantibus.

De literis Papæ in forma mãdati, cuius tenor videri potest Bullarii tom. 1. ad Leonis X. Constit 20. & apud Rebuff. ad Concord.

XI. Statuimus quoque, & ordinamus, quod quilibet Rom. Pont. semel dumtaxat tempore sui Pontificatus literas in forma mandati juxta formam inferius adnotatam, & non ultra dare possit, hoc modo, videlicet, unum collatorem habentem collationem decem beneficiorum in uno, habentem autem collationem quinquaginta beneficiorum, & ultra, in duobus beneficiis dumtaxat gravare possit: ita tamen quod in eadem Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata collatorem unum pro tempore in duabus præbendis non gravet. Et ut obvietur litibus, quæ occasione literarum mandatorum hujusmodi oriri possent, mandata hujusmodi sub forma quæ est inferiùs annotata, dari volumus, quam ad perpetuam rei memoriam in Cancellaria Apostolica publicari, & in illius quinterno registrari mandamus. Declarantes, prosequentes hujusmodi mandata quoad beneficia sub illis comprehensa, Ordinariis collatoribus, & graduatis simplicibus, & nominatis præferendos esse, Nosq; & Successores Nostros jure præventionis, dignitates, personatus, administrationes, & officia, cæteraq; beneficia Ecclesiastica, & sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, quæcumque, & quomodocumque qualificata, tam in mensibus graduatis simplicibus, & nominatis, quàm Ordinariis collatoribus præfatis assignatis vacantia, ac etiam sub dictis mandatis comprehensa liberè conferre.

De vero valore exprimendo.

XII. Statuimus insuper, quod in provisionibus, quas personis quibusvis de beneficiis vacantibus, seu certo modo vacaturis, per Nos, & Successores Nostros, ac Sedem prædictam, etiam motu proprio, etiam promotis ad Ecclesias Cathedrales, & Metropolitanas, ac Monasteria, ut obtenta per eos beneficia retinere possint, fieri contigerit, illorum verus annuus per florenos, aut ducatorum auri de Camera, aut libras Turonenses, seu alterius monetæ valor secundùm communem æstimationem exprimi debeat, alioquin gratiæ ipsæ sint ipso jure nullæ.

De causis in partibus Franciæ cognoscendis, & earũ

XIII. Statuimus quoque & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, omnes & singulæ causæ, exceptis majoribus in jure expressè denominatis, apud illos Iudices in partibus, qui de jure, aut consuetudine præscripta, vel privilegio, illarum cognitionem habent, & terminari

appellationibus.

nati & finiri debeant. Et ne sub umbra appellationum, quæ nimiùm, & nonnunquam frivolæ interponi consueverunt, atque etiam in eadem instantia ad prorogationem litium sæpè multiplicati injustis vexationibus, materia præbeatur, volumus, quod si quis offensus coram suo Iudice Iustitiæ complementum habere non possit, ad immediatum superiorem per appellationem recursum habeat; nec ad aliquem Superiorem, etiam ad Nos, & Successores Nostros, vel Sedem prædictam, omisso medio; nec à gravamine in quacumque instantia, ante definitivam sententiam quomodolibet appelletur, nisi forsitan tale gravamen extiterit, quod in definitiva reparari nequiret, & eo casu non nisi ad immediatum Superiorem liceat appellare. Si quis verò immediatè subjectus Sedi Apostolicæ, ad eandem Sedem duxerit appellandum, causa committatur in partibus per rescriptum usque ad finem litis, videlicet usque ad tertiam sententiam conformem inclusivè, si ab illis appellari contigerit: nisi propter defectum denegatæ justitiæ, aut justum metum, & tunc committi debeat in partibus convicinis. & cum causarum expressione, quæ etiam de illis, etiam legitimè aliàs quàm per juramentum coram Iudicibus à Sede Apostolica deputandis constare debeat. Processus autem contra præmissa attentatos, nullos, & irritos esse volumus, ac rescripta contra præmissa impetrantes, in expensis, damnis, & interesse condemnari debere decernimus, atque declaramus. Sanctæ verò Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui pro universali Ecclesia continuè laborant, nec non dictæ Sedis officiales, officia sua actu exercentes, sub præsenti decreto non intendimus comprehendi.

Earundem, instantiis & terminatione.

XIV. Statuimus etiam & ordinamus, quod Iudices causas, quæ in partibus terminari debent, coram eis pro tempore pendentes, sub pœna excommunicationis, & privationis beneficiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrenda, infra biennium terminare debeant, pars vero diffugiens, & expeditionem ipsius causæ malitiosè impediens, gravissimè per eosdem Iudices mulctetur, etiam usque ad privationem juris in hujusmodi processu prætensi, si eis vilum fuerit, super quo eorum conscientias oneramus; ab interlocutoriis autem secundò, à definitivis verò tertiò dumtaxat provocare licere decernimus.

Appellationibus.

XV. Volumusq; secundam sententiam interloquutoriam conformem, & tertiam definitivam etiam conformem, omni morâ cessante executioni debitæ demandari debere, quâcumque appellatione interpositâ non obstante.

Triennalis pacifice possessores.

XVI. Statuimus quoque, quod quicumque, dummodò non sit violentus, sed habens coloratum titulum, pacificè & sine lite prælaturam, dignitatem, personatu, administrationem, vel officium, seu quodcumque beneficium Ecclesiasticum triennio proximo hactenus possidet, vel pro tempore

pore possidebit, in petitorio vel possessorio à quoquam etiam ratione juris noviter reperti molestati nequeat, præterquàm prætextu hostilitatis, aut alterius legitimi impedimenti, de quo protestati, & illud juxta Concilium Viennense intimari debeat; lis autem hoc casu quoad futuras controversias intelligatur si ad executionem citationis, jurisq; sui in judicio exhibitionem, aut terminorum omnium observationem processum fuerit.

Beneficia sine titulo possidentibus.

XVII. Monemus etiam Ordinarios, ut diligenter inquirant*, ne quis sine titulo beneficium possideat, & si quem beneficium sine titulo possidere reperierint, declarent illius jus non competere, cujusvis temporis detentione non obstante, de ipsoq; beneficio possit illi (dummodò non sit intrusus, vel violentus, aut aliàs indignus) vel alteri idoneo provideri.

Concubinariorum pœnis.

XVIII. Et insuper statuimus, quod quicumque Clericus cujuscumque conditionis, status religionis, dignitatis, etiamsi Pontificalis, vel alterius præeminentiæ fuerit, qui post habitam præsentium notitiam, quam habere præsumatur post duos menses, post earundem præsentium publicationem in Ecclesiis Cathedralibus factam, quam ipsi Diœcesani omninò facere teneantur, postquàm præsentes ad eorum notitiam pervenerint, publicus concubinarius à perceptione fructuum omnium beneficiorum suorum trium mensium spatio sit ipso facto suspensus, quos suus Superior in fabricam vel aliam evidentem Ecclesiarum utilitatem, ex quibus ii fructus percipiuntur, convertat: nec non hujusmodi publicum concubinarium, ut primùm talem esse noverit, mox suus Superior monere teneatur, ut infra brevissimum terminum concubinam dimittat, & si illam non dimiserit, vel dimissam, seu aliam publicè resumpserit, jubemus, ut ipsum in omnibus suis beneficiis omninò privet. Et nihilominus ii publici concubinarii, usquequò cum eis per suos Superiores post ipsarum concubinatum dimissionem, manifestamq; vitæ emendationem fuerit dispensatum, ad susceptionem quorumcumque honorum, dignitatum, beneficiorum, officiorumve sint inhabiles, qui si post dispensationem recidivo vomitu ad hujusmodi publicum concubinatum redierint, sine spe alicujus dispensationis ad prædicta prorsus inhabiles existant, quodq; si hi ad quos talium correctio pertinet, eos, ut prædictum est, punire neglexerint, eorum Superiores tam in ipsos de neglectu, quàm in illos pro concubinatu modis omnibus digna punitione animadvertant. In Concilius etiam provincialibus, & Synodalibus adversus tales punire negligentes, vel de hoc crimine diffamatos, etiam per suspensionem à collatione beneficiorum, vel alia condigna pœna severiter procedatur. & si ii quorum destitutio ad Nos, & Sedem prædictam spectat, per Concilia provincialia, aut suos Superiores propter concubinatum publicum reperiantur privatione digni, statim cum processu inquisitionis ad Nos deferantur: eadem diligentia, & in-

quisitio in quibuscumque generalibus Capitulis, etiam provincialibus, quoad eos servetur, pœnis aliis contra prædictos, & alios non publicos concubinarios à jure statutis in suo robore permansuris.

Concubinarii publici qui sint.

XIX. Publici autem intelligendi sunt non solùm ii, quorum concubinatus per sententam aut confessionem in jure factam; seu per rei evidentiam, quæ nullâ possit tergiversatione celari, notorius est, sed etiam qui mulierem dê incontinentia suspectam & diffamatam tenent, & per suum Superiorem admoniti, ipsam cum effectu non dimittunt.

De concubinariis non permittendis.

XX. Quia verò in quibusdam regionibus nonnulli jurisdictionem Ecclesiasticam habentes, pecuniarios quæstus à concubinariis percipere non erubescunt, patientes eos in tali fœditate sordescere, sub pœna maledictionis æternæ præcipimus, ne deinceps sub pacto, compositione, aut spe alterius quæstus, talia quovis modo tolerent, aut dissimulent: alioquin ultra præmissam negligentiæ pœnam, duplum ejus, quod propterea accepetint, restituere, & ad pios usus omninò convertere teneantur, & compellantur. Ipsas autem concubinas, aut suspectas Prælati omnibus modis curent à suis subditis, per auxilium, & brachii sæcularis invocationem (si opus fuerit) penitùs arcere, qui etiam filios ex tali concubinatu procreatos apud patres suos cohabatare non permittant. Iubemus insuper, quod in prædictis Synodis, & Capitulis præmissa publicentur, & ut quilibet suos subditos ad ipsarum concubinatum dimissionem moneat diligenter. Iniungimus præterea omnibus sæcularibus viris, etiamsi Regali præfulgeant dignitate, ne ullum qualecumque inferant impedimentum, quocumque quæsito colore Prælatis, cui ratione sui officii adversus subditos suos pro hujusmodi concubinatu, & aliis casibus sibi à jure permissis procedunt. Et cùm omne fornicationis crimen lege Divinâ prohibitum sit, & sub pœna peccati mortalis necessariò evitandum, monemus omnes Laicos, tam uxoratos, quàm solutos, ut similiter à concubinatu abstineant; nimis enim reprehensibilis est, qui uxorem habet, & ad aliam uxorem seu mulierem accedit; qui verò solutus est, si continere nolit, juxta Apostoli consilium uxorem ducat: pro hujusmodi autem Divini observantia præcepti, hi ad quos pertinet, tam salutaribus monitis, quàm aliis canonicis remediis omni studio laborent.

De conversatione eli excommunicatis.

XXI. Statuimus insuper, quod ad evitandum scandala & multa pericula, subveniendumq; conscientiis timoratis, quod nemo deinceps à communicatione alicujus in Sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscumque Divinis, vel etiam prætextu cujuscumque sententiæ, aut censuræ Ecclesiasticæ, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine vel à jure generali promulgatæ, teneantur abstinere, vel aliquem vitare, vel interdictum Ecclesiasticum observare, nisi sententia, prohibitio, suspensio,

pensio, vel censura hujusmodi fuerit, vel contra personam, Collegium, Universitatem, & Ecclesiam, aut locum certum, aut certam, à Iudice publicata, & denunciata specialiter & expressè, aut si notoriè in excommunicationis sententiam constiterit incidisse, quod nullâ possit tergiversatione celari, aut aliquo iuris suffragio excusari, cum à communione illius abstinere volumus, juxta Canonicas sanctiones. Per hoc tamen hujusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intendimus in aliquo relevare, nec eis quomodolibet suffragari.

XXII. Et quoniam ex indiscreta interdictorum promulgatione, multa consueverunt scandala evenire, statuimus, quod nulla Civitas, Oppidum, Castrum, Villa, aut locus Ecclesiastico supponi possit interdicto, nisi ex causa, sive culpa ipsorum locorum, aut Domini, seu Rectoris, vel Officialium: propter culpam autem, seu causam alterius cujuscumque privatæ personæ, hujusmodi loca interdici nequaquam possint, auctoritate quâcumque ordinariâ, vel delegatâ, nisi talis persona priùs fuerit excommunicata, ac denunciata, seu in Ecclesia publicata; aut Domini, seu Rectores, vel Officiales ipsorum locorum auctoritate Iudicis requisiti, hujusmodi personam excommunicatam infra biduum inde cum effectu non ejecerint, aut ad satisfaciendum compulerint; quâ etiam post biduum ejectâ recedente, vel satisfaciente, mox Divina resumi possint, quod etiam in pendentibus locum habere decernimus. *Interdicta Ecclesiastica.*

XXIII. Nec non constitutionem de eorundem Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio editam, quam cum iterato decreto statuimus, & decrevimus & ordinavimus, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, decessione regiminis, & administrationis Ecclesiarum, & Monasteriorum factâ per eos, qui Ecclesiis & Monasteriis ipsis præerunt, seu illa in administrationem, seu commendam, aut ut aliis unita, aut aliàs obtinebant, seu resignatione aliorum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, seu cessione iuris in eis, vel ad ea quomodolibet competentis, aut privationis, vel depositionis, aut censurarum fulminatione, etiam literis Apostolicis à Nobis, & Sede Apostolica, etiam motu proprio pro tempore emanatis, quæ in manibus Romani Pontificis factæ dicerentur, consentis, etiamsi super illis narratis fundaretur intentio, constare & apparere deberet per publica instrumenta, vel documenta authentica. Alioquin tam in iudicio, quam extra illud, narrativæ & assertioni hujusmodi in præiudicium tertii minimè stari, nec ex illis alicui præjudicium afferri debere, nisi de hujusmodi narrativa, & assertione etiam in literis Apostolicis facta altera ex præmissis modis doceretur, innovamus, illamq; perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari mandamus. *Resignationibus bene factorum.*

Stabilitur concordia cum Rege, qui Bononiæ ipsemet huic Pontifici obedientiã præstitit.

XXIV. Et quia ad supradictam concordiam cum præfato Rege ob illius sinceram devotionem erga Nos, & Sedem prædictam ostensam, cùm ad præstandam Nobis reverentiam, & filialem obedientiam, ad Civitatem Nostram Bononiæ personaliter accessit, consentimus, illamq; inviolabiliter observari desideramus, illam veri contractus & obligationis inter Nos, & Sedem Apostolicam prædictam ex una, & præfatum Regem, & Regnũ suum ex altera partibus, legitimè initi, vim & robur obtinere.

Cui derogari non posse decernit.

XXV. Ac illi & præsentibus in aliqua sui parte per quascumque literas, & gratias per Nos, & Successores Nostros desuper concedendas derogari, clausulamq; cum earundem derogatione præsentium latissimè extendenda, ac quod eædem præsentes literæ, & earum tenor pro expressis habeantur in quibusvis supplicationibus pro tempore signatis appositam, nihil penitus operari, & illius vigore in literis Apostolicis super ipsis supplicationibus conficiendis quicquam, per quod præsentibus, aut alicui particulæ de contentis in eis derogaretur, seu derogari videretur, narrari non possit: & sic per quoscumque judices, etiam Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, & præfatæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quibusvis causis super præmissis, vel eorum aliquo pro tempore motis judicari, definiri & sententiari debere, sublatâ eis aliter sententiandi, & definiendi omnimodâ facultate, & auctoritate; nec non irritum & inane quidquid secùs super iis, vel eorum aliquo, à quoquam quavis auctoritate, etiam per Nos, & Successores Nostros præfatos scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Pallium, quod Rex infra certum tempus hanc concordiam in suo Regno acceptari faciat.

XXVI. Volumus autem, quod præfatus Rex præsentes literas, ac omnia & singula in eis contenta, quæ in prima futura Sessione præsentis Concilii Lateranensis approbari & confirmari facere promisimus, infra sex menses à die approbationis & confirmationis computandos non approbaverit, & ratificaverit, & ea perpetuis futuris temporibus in Regno suo, & omnibus aliis locis, & dominus dicti Regni per omnes Prælatos, & alias etiam Ecclesiasticas personas, ac Curias Parlamentorum legi, publicari, iurari & registrari, adinstar aliarum Constitutionum Regiarum, & de acceptatione, lectione publicatione, juramento, & registratione prædictis infra prædictum terminum per omnium & singulorum supradictorum patentes literas, aut authenticas scripturas Nobis non transmiserit, aut Nuncio Nostro apud ipsum Regem existenti, per eum ad Nos destinandas non consignaverit. & deinde singulis annis etiam legi, prout aliàs ipsius Francorũm Regis Constitutiones, & Ordinationes, quæ in viridi sunt observantia, observari debent, inviolabiliter observari cum effectu non fecerit, præsentes literæ, & inde secuta quæcumque sint cassa, & nulla, nulliusq; roboris, vel momenti.

XXVII. Et

XXVII. Et cum omnium quæ in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis agantur notitiam non habeamus, consuetudines, statuta, seu usus libertati Ecclesiasticæ, & auctoritati Sedis Apostolicæ quomodolibet præjudicantia, si qua in Regno, Delphinatu & Comitatu prædictis aliàs quam in præmissis existant, non intendimus Nobis, & eidem Sedi in aliquo præjudicare, seu illa tacitè, vel expressè quomodòlibet approbare. *Declaratio d. Concordia.*

XXVIII. Et nihilominus præfato FRANCISCO & pro tempore existenti Francorum Regi in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios in dignitate Ecclesiastica constitutos, præsentes literas, ac omnia & singula in eis contenta, quando & quoties opus fuerit publicari, & ea inviolabiliter observari faciant. Contradictores cujuscumque dignitatis & præeminentiæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaq; juris & facti quævis opportuna remediaa, ppellatione quâlibet omninò postposita, compescendo. *Observantia Concordiæ per Regem executioni demandanda.*

XXIX. Non obstantibus omnibus supradictis, aut si aliquibus, communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. *Clausula derogatoria.*

XXX. Nulli verò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, mandati, decreti, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ in publica Sessione in Lateranensi Sacrosancta Basilica solemniter celebrata. Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo sexto decimo, quarto decimo Kalen. Januarii, Pontificatus Nostri anno quarto. *Sancto pœnalis.*

§. 5. Hæc porrò Concordata fusissimè explicat *Rebuffus* speciali in ea edito commentario, ad quem proinde lectorem remitto, ac me, meaq; omnia, quæ in hoc opusculo scripsi, infallibili Sanctæ Matris Ecclesiæ Romanæ censuræ, & melius sentientium judicio humillimè submitto. *In eadem Concordata commentatus est Rebuffus.*

Ad maiorem Dei, & immaculatæ Virginis Mariæ, cœlitumq; omnium gloriam, cultum & honorem.

INDEX LOCVPLETISSIMVS

Rerum, verborum, ac ſententiarum, quæ in hoc tractatu continentur. Prior numerus *Titulum*, alter *Dubium*, tertius *dubii paragraphum*, quartus *Paginam* denotat. Vbi verò quandoque additur *proæm. Proœmium*: ubi *text. Concord.* ipſa *Concordata*: ubi *num. Conſtitutionis Apoſtolicæ, Edicti Cæſarei*, vel *Deciſionis Rotalis* ibidem inſertæ *numerum* deſignat.

A.

A Jure veteri non eſt recedendum, niſi aliud exprimatur in novo. tit. 1. dub. 7. §. 14. pag. 111.

A potentiori ſit denominatio tit. 1 dub. 5 § 15. pag. 85

A remotione unius contrarii ſequitur poſitio alterius. tit. 3. dub. 2 §. 21. pag 227

Abbas non poteſt recipere beneficiorum reſignationes, vel permutationes, niſi jurisdictionem habeat quaſi Epiſcopalem. tit 1 dub. 9. § 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 135 139. 140 141

Abbates, & hujuſmodi habentes curam animarum, non dicuntur curati tit. 1. dub. 6 §. 1. pag. 88

Abbatiæ ſæculares ſunt primæ dignitates in Eccleſiis quibuſdam Collegiatis apud Leodienſes in Conſtit. *Urbani* Papæ 8. relata. tit. 1. dub 1. poſt §. 12. pag. 44 .48 & ſeq.

Abbatum electio debet fieri juxta formam c. *quia propter de elect.* tit. 1. dub. 1 poſt §. 4. in adducta ibi deciſion. Rotal. num. 1. 2. & ſeq & 12. pag. 15. & ſeq. & pag. 22. & ſeq. & poſt §. 6 in altera deciſ. Rot. pag. 24 & ſeq.

Acceptatio beneficii notoriè nulla, nullum poſſidendi colorem tribuit. tit. 3. dub. 2. §. 17. pag 224

Acceptatio particularium non eſt neceſſaria in Concordatis Germaniæ. tit 3. dub. 1. §. 10. pag. 80. & ſeq.

Acceptandi facultas appoſita in Concordatis Germaniæ, non præjudicat eorundem obligationi tit. 3. dub. 1. §. 11. pag 182

Adminiſtrationes Eccleſiaſticæ cadunt ſub Concordatis Germaniæ tit. 1. dub. 1. §. 6. pag. 48 & 50

Advocatorum & aliorum allegantium non uſum, legis non receptionem, præſcriptionem, contrariam conſuetudinem, contra leges Canonicas, & Concordata Germaniæ, periculoſus ſtatus tit. 3. dub. 2. §. 20. pag 227

Altaria, quæ in titulum dantur, cadunt ſub Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub 3 § 3. pag. 71

Amotio beneficiati juſta ex cauſa, non reddit beneficium amovibile. tit 1. dub. 3. §. 7. pag. 74

Annatæ quando, à quo, & cur introductæ. tit. 2. dub. unico. §. 1. p. 167. & 168

Annatæ quid ſint. ibid. pag 168

Annatarum ſolutio quando, & quomodo

modo facienda. ead. pag. & ibid. §. 2.

Annatæ quæ per Concordata Germaniæ præscriptæ. ibid.

Annatæ nullæ solventur de beneficiis, & pensionibus non excedentibus valorem 24 ducatorum de Camera. tit. 2. dub. unico. §. 1. 2. & 3. p. 168. 169 & 170

Annatas solus Papa imponit. ibid. §. 4. & 5. pag. 170

Appellatione *Ordinarii* in materia collationis beneficii, qui veniant. tit. 1. dub. 9. §. 1. pag. 129

Appositio manus Papæ non intrat, dum resignatio est nulla culpâ resignātis. tit. 1. dub. 10. post §. 2. in adducta ibid. decis. Rot. num. 8. & 9. pag. 147

Arbiter est quilibet rerum suarum, facere tamen nequit, quin jura desuper statuta locum habeant. tit. 1. dub 4. § 5. pag 78

Archidiaconi non possunt recipere beneficiorum resignationes, vel permutationes, nisi potestatem habeant Episcopalem. tit. 1. dub 9. § 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 138 139 140 & 141

Archidiaconi an aliquid licitè accipiant, vel exigant pro institutionibus, seu investituris in beneficiis. tit. 2. dub. unico. §. 8. pag. 73

Argomenta non usus, non receptionis, præscriptionis, vel contrariæ consuetudinis contra leges Canonicas, & Constitutiones Apostolicas, sunt frivola. tit. 3. dub. 2. §. 9. pag. 80. & dub. 2. §. 19. pag. 126. & seq.

Attestanti de receptione, vel consuetudine non creditur. tit. 1. dub. 1 post §. 6. in adducta ibid decis. Rot. num. 5. p. 67

Auctoritas Papæ tollit vitium simoniæ. tit. 1. dub. 9 §. 4. pag. 131

Auditorum Rotæ Rom. decisiones sunt maximæ auctoritatis, & præponderant communi Doctorum opinioni. tit. 1 dub. 9. §. 13. pag. 140

Augustani gaudent facultate eligendi Præpositum. tit. 1 dub. 1 §. 13. pag. 57

B.

BAsileense Concilium initiò fuit Oecumenicum, sed postea conciliabulum. tit. 1. dub. 1 post § 5 in adducta ibid. decis. Rot. num. 8. pag. 30

Basileensis Concilii decreta non fuere à *Nicolao* Papa 5 confirmata, sed tantùm electiones in dicti Concilii obedientia factæ. ibid. num. 9. pag. 35

Beneficium, ad cujus titulum quis est Ordinarus resignari, aut permutari nequit, nisi factâ de eo mentione, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere valeat. tit. 1 dub. 10 § 1. 2. & seq. pag. 143 144. 145. 146. 147. & seq. & ejusd dub §. 7. pag. 148. & seq.

Beneficia ad manus Ordinarii Diœcesani resignata, vel permutata, intra sex menses conferenda. tit 1. dub. 1. §. 11. pag. 160 & 161

Beneficii appellatione venit officium perpetuum Ecclesiasticum. tit. 1. dub. 3. §. 2. pag. 70. & 71

Beneficia creata post preces Cæsareas, iisdem non afficiuntur. tit. 1. dub. 4. § 3. pag. 76

Beneficium curatum quod dicatur, & quæ requirantur. tit. 1. dub. 6 § 2. pag. 88

Beneficium curatum non facit potestas fori contentioli ibid. §. 3. pag. 89

Beneficium curatum non dicitur, quando non habet curam perpetuam. ibid.

Beneficium curatum non dicitur prioratus per Vicarium perpetuum deserviri solitus. ibid.

Beneficia curata comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ tit. 1. dub. 6. §. 1 & 5. pag. 87. & 90

Beneficia curata provideri debent per concursum, etiamsi vacent in mensibus Apostolicis, alioquin collatio est null. tit. 1. dub. 6. §. 5. pag. 90. 93. 94. & seq & §. 7. pag 98. & 99.

Beneficiorum collatio non potest vigore fundationis, Ordinariis in omni mense reservari, excluso Papa; adeoq; nihil impedit, quò minùs cadant sub Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 4. §. 5. pag. 77. & seq.

Beneficium conferri potest ab Ordinario, dum sciri nequit dies obitus defuncti. tit. 1. dub. 12. §. 6. & 7. pag. 165

Benefi-

Beneficia Ecclesiastica, quomodocumque nuncupentur, dummodò in titulum dentur, cadunt sub Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ, & Concordatis Germaniæ. tit 1 dub 3. §. 3. pag. 71

Beneficium Ecclesiasticum perpetuũ unde probatur. ibid §. 5. pag 72

Beneficia inferiora electiva cadunt sub Concordatis Germaniæ. tit. 1 dub. 1. §. 14. 15. 16 & seq. pag. 57. & seq & ejusd. dub. § 21. pag. 64

Beneficia etiam tenuissima cadunt sub Coocordatis Germaniæ, & Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ. tit. 1. dub. 2. § 3 pag. 68. 8. dub 3 §. 3. pag. 71

Beneficia & officia, ut cadant sub Concordatis Germaniæ, debent esse perpetua, & in titulum dari. tit. 1. dub. 3. §. . pag. 70 & 71

Beneficia exemptorum, ex causa negligentiæ devolvuntur ad Papam, non tamen Regularium. tit. 1. dub. 11. §. 7. & 8. pag. 158. & 159

Beneficia ex diuturnitate temporis censentur ab Episcopo in titulos erecta. tit. 1. dub. 3 §. 5. pag. 72

Beneficia Germaniæ, Hispaniæ, Galliæ & Belgii non rescribuntur nisi ad 24. ducatos de Camera. tit. 2. dub unico. §. 2. pag. 168. & 169

Beneficia in Diœcesi Leodien. non excedentia duas argenti marchas, liberè possunt Ordinarii conferre in omni mense, uti & Cameracenses, non obstantibus Concordatis Germaniæ. tit. 1 dub. 1. § 20 pag. 63 64 & tit. 3 dub 1. post §. 15. in adducta ibid. *Fii* Papæ 2. Constit. num. 9. pag. 200. & §. 16. in Diplomate *Caroli* 5. num. 1. pag. 204

Beneficia in quibus quis habet regressum, non cadunt sub Concordatis Germaniæ. tit 1. dub. 8. §. 1. pag 117 & 118

Beneficia in mense Apostolico erecta, possunt per Ordinarios conferri, nec cadunt in prima vacatione ex causa erectionis, sub Regulis reservatoriis. tit. 1. dub 4 §. 4. pag. 77

Beneficia intra præscriptum tempus non collata devolvuntur gradatim ad immediatum Superiorem. tit. 1. dub. 11. §. 6. pag. 157

Beneficia juris patronatus Ecclesiastici cadunt sub Concordatis Germaniæ, & Regulis Cancellariæ Apostolicæ, non tamen juris patronatus Laici, vel mixti. tit. 1 dub. 5. §. 7 8 & 14. pag. 81. 82. & 83.

Beneficia juris patronatus Laici, etiam vacantia apud S. Sedem, spectant ad nominationem patronorum, & institutionem Ordinariorum. ibid §. 13. p. 84

Beneficia manualia & ad nutum amovibilia non comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ, aut Regulis reservatoriis tit. 1. dub. 3. §. 4. pag 72

Beneficium manuale & amovibile fit consuetudine & præscriptione perpetuum ibid. §. 6. pag. 73

Beneficia monocularia quæ dicantur. tit. 1 dub 2. §. 2. pag. 67

Beneficia moooculatia comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ, & Regula 9 Cancellariæ Apostolicæ ibid. §. 3. pag. 67. & 68

Beneficium obtinens contra formam Concordatorum Germaniæ, nullum habet titulum, nequidem coloratum, nec ullam possessionem, nec juvatur *Regula de Annali, vel triennali possessore*, sed habetur pro merè intruso. tit. 1. dub. 2. § 5. pag. 69 & tit. 3. dub. 2. §. 10. & 12. pag 217 & seq. & §. 13. & 14. pag. 223. item §. 17. & 18. pag. 224 & 225.

Beneficia Papæ reservata per Regulas Cancell Apost. eo mortuo, non manent reservata, sed Ordinarius potest illa in omni mense conferre, secus autem in reservatis per Concordata Germaniæ. tit. 1. dub. 8. §. 14. pag. 128

Beneficia Papæ reservata per Concordata Germaniæ, debent intra tres menses à die notæ vacationis conferri, ita ut de hoc in loco beneficii constet, alioquin devolvuntur ad Ordinarios. text. Concord. num 5 pag. 9 & tit. 1. dub. 1. §. 14 pag. 57. & eod. tit. 1. dub. 11. §. 1. pag 150. & seq.

Beneficia verò Ordinariis reservata debeor intra sex menses à die notæ vacationis conferri, alioqui devolvuntur gradatim ad proximos Superiores. tit. dub.

dub.11 §.6 & seq. pag. 157. & seq.

Beneficii perpetuitas colligitur ex fundatione, dotatione, atque Episcopi Diœcesani institutione & approbatione tit.2.dub.5.§.3. pag.71

Beneficia in dubio præsumuntur perpetua, & Episcopi Diœcesani auctoritate erecta, licet de eo non appareat.tit.1.dub 3 §.5. pag.72

Beneficium perpetuum debet conferri ad vitam beneficiari. ibid.

Beneficium non desinit esse perpetuum, licet beneficiatus justa de causa amoveri queat: imò quamvis in receptione sua juret, se ad nutum collatoris, beneficio cessurum.ibid. §.7 pag.74

Beneficia post datam Concordatorum Germaniæ erecta, sub iis comprehenduntur, ut & sub Regula 9. Cancell. Apost.tit.1.dub 4 §.2. pag.75

Beneficia quæcumque, exceptis majoribus dignitatibus in Cathedralibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis, comprehenduntur sub alternativa Concordatorum Germaniæ.text.Concord.num.5.pag.8.& tit.1.dub.1.§.14.15. 16.& seq. pag. 57. & seq. & ejusd dub. §.21. pag. 64

Beneficia ipso jure vacantia an sub Concordatis Germaniæ cadant. tit. 1. dub.1.§.22. pag.64.& 65

Beneficia quænam reserventur per Constitutiones *Execrabilis* & *Ad regimen*.text.Concord.num 3. pag 4.& tit 1.dub 1.§ 1. pag 12

Beneficia quæ vacant in mensibus Ordinarii, conferri possunt ab eodem, cœpto mense Apostolico. tit. 1.dub 12. §.8. pag 166

Beneficia coram Episcopo Diœcesano resignata, non possunt suis, vel resignantium consanguineis conferri tit 1.dub.9 post §.6. in adducta ibid. Constit. *Pii* Papæ 5.num.4 pag 134.& ejusd. dub.§.8. pag.137

Beneficii resignatio est nulla, non facta mentione, quod ad illius titulum resignans sit Ordinatus.tit.1.dub. 10.§. 1 & 2 pag 143.144.& seq

Beneficiorum resignationes ad favorem solus Papa admittit. tit.1.dub. 9.§. 4. pag 130 & 131

Beneficiorum resignationes simplices, vel permutationes, nemo Episcopo inferior admittere potest.tit. 1. dub. 9. § 10.11 & 12. pag.138 139.& 140 & §. 14. pag. 141.

Beneficiorum resignationes non nisi ex causis *Piani* Constitutione expressis, Episcopi admittere queunt. tit. 1. dub. 9 §.6.pag 132.& in adducta ibid Constit.*Pii* Papæ 5.num.2.pag.133.& 134.& § 7.& 8 pag. 136.& 137.

Beneficiorum resignationes ex causis *Pianæ* Constitutionis. & permutationes, possunt Episcopi in omni mense admittere.tit. 1 dub.9 § 9. pag 137

Beneficium simplex potiùs præsumitur, quàm curatum tit.1. dub. 6. §.4. pag. 89

Beneficia vacantia in mensibus Februarii. Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris, sunt Ordinario reservata, in aliis autem sex mensibus spectant ad Papam.text.Concord.num. 3 pag.8 & seq & tit 1. dub.1 § 14.15.16. & seq pag.57.58 & seq.& ejusd. dub. §. 21. pag 64.

Beneficia vacantia per promotionem ad Episcopatum, non comprehendunt Episcopos Titulares. tit 1. dub. 1. § 24 pag 66.

Beneficia vacantia per resignationē, aut permutationem, non cadunt sub Concordatis Germaniæ.tit.1.dub 9 §. 9 pag 137.& 138.

Beneficia vacantia per Constitutiones *Execrabilis* & *Ad regimen*.sunt Papæ reservata, salvis modificationibus. text. Concord.num.3.pag.4 & seq & tit.1. dub.1.§.1. pag.12

Beneficia vacantia per promotionem ad Episcopatum, etiam electiva, sunt Papæ reservata. text. Concord. num. 5. pag 6 & 7.& tit. 1.dub 1 §.23. pag.65

Beneficia vacantia ipso jure, uti propter hæresim, Simoniam, non publicatam intra tempus constitutum resignationem, non comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ, sed sunt Papæ

speciaſiter reſervata. tit. 1. dub. 1. § 22. pag 64. & 65

Beneficia vacantia apud S. Sedem ſunt Papæ reſervata, conferri tamen debent intra menſem à die vacationis. tit. 1. dub. 11. §. 4. pag. 157

Beneficium vacat per obitum, ſi reſignans vel permutans non ſupervixerit xx. dies à die præſtiti conſenſus. tit. 1. dub. 10. §. 8 pag. 149

Beneficium vacat per obitum, dum reſignans moritur, non factâ mentione, quod ad illius titulum fuit Ordinatus. tit. 1. dub. 10. § 2. & ſeq. pag. 144. 145. & ſeq.

Beneficium vacat per obitum, ubi reſignatarius ante captam poſſeſſionem vivente reſignante, moritur, ſecùs autem, ſi reſignans poſt conſenſum præſtitum moriatur. ibid. § 9. p. 149. & 150.

Beneficiorum ultimus ſtatus attendendus. tit. 1. dub. 3. §. 7. pag. 74

In beneficialibus longa detentio non juſtificat titulum aliàs invalidum. tit. 3. dub. 2. § 18. pag. 225

Beneficiati juſta amotio, non facit beneficium amovibile. tit. 1. dub. 3. §. 7. pag. 74

Beneficiati quamvis in receptione ſua jurent, ſe ad nutum collatoris, beneficio ceſſuros, non ideò deſinunt eſſe perpetui beneficiati. ibid.

Breve *Clementis* Papæ 8. ad *Rudolphum* 2. Imper. tit. 3. dub. 1. poſt §. 6. pag. 177. & ſeq.

C.

Cæſar, *vide*, Imperator.

Cameraceuſes ſervant Concordata Germaniæ. tit. 3. dub. 1. § 2. & 5. pag. 174. 176. & 177.

Canonicatus Tungrenſis vigore Concordatorum Germaniæ adjudicatus *Richardo Paulo Stravio* Avunculo Auctor. 3. tit. 1. dub. 1. §. 6 pag. 58. & 59 & dub. 8. §. 8. pag. 125. & tit 3 dub. 3. § 13. pag 254

Canonicæ electiones quæ dicantur. tit. 1. dub. 1. §. 4. pag. 13. & ſeq.

Canonicæ electionis forma. ibid.

Canonicæ electionis forma quadruplex. ibid.

Canonica electio accipitur tribus modis. tit. 1. dub. 1. poſt §. 5. in adductis ibid. deciſ. Rotal. num. 6. pag. 19

Canonicæ leges, & Conſtitutiones Apoſtolicæ non tolluntur non uſu præſcriptione, aut contrariâ conſuetudine, niſi eum certa & poſitiva ſcientia Papæ, ejuſq; expreſſo conſenſu. tit. 1. dub. 1. poſt § 5. in adducta ibid. deciſ. Rot. num. 3 pag. 25. & num. 4. & 5. pag. 27. & 28. & tit. 3. dub. 2 §. 4. 5. 6. 7. & ſeq. pag. 212. 213. 214. & ſeq. & ejuſd. dub. §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Capellæ quæ in titulum dantur, cadunt ſub Concordatis Germaniæ, & Regula 9. Cancellariæ Apoſtolicæ. tit. 1. dub. 3. §. 3 pag. 71

Capellæ præſumuntur Epiſcopi Diœceſani auctoritate erectæ. ibid. § 5. p. 72.

Capellani nihil recipere poſſunt pro receptione novi Canonici tit. 2. dub. unico. § 6. pag. 171

Capitula non poſſunt recipere beneficiorum reſignationes, aut permutationes. tit. 1. dub. 9. §. 10. 11. 12 13. & 14. pag. 138. 139. 140. & 142

Capitula nihil poſſunt accipere, vel exigere citra Simoniam, pro Canonicorum, vel beneficiatorum electione, præſentatione, inſtitutione, confirmatione, receptione, vel ad poſſeſſionem admiſſione, niſi id ſolitum ſit in pios uſus converti. tit. 2. dub unico §. 6. p. 171

Capitula tamen poſſunt excuſari, ſi pro moleſtia congregationum, literarum prolixarum lectura, ſimilive opera aliquid accipiant. ibid §. 7. pag. 172

Capitula non poſſunt condere ſtatutum, quo obligentur novi Canonici aliquid dare pro receptione ſua, nec id in uſum pium convertere, quod antè vertebatur in proprium. ibid.

Capitulationes *Ferdinandi* 4. Regis Rom. ſuper Concordatis Germaniæ. tit. 3. dub. 2. § 8. pag 215

c. *quia propter de elect.* ſervandum in electionibus, ut dicantur canonicæ. tit. 1. dub. 1 § 4 pag 13. 14. & in adductis ibid. deciſ Rotal.

c. *quia propter de elect* ſervari debet in electio-

electionibus Abbatum. ibid. post. § 4 in adducta decis. Rot num. 1. & seq pag. 15. & num 12. pag. 22. & in subseq. decis. Rot. pag. 24. & seq.

c. *quia propter.* servandum in electione quorumcumque Prælatorum Regularium. tit 1. dub 1. §. 8. pag. 45

c. *quia propter.* explicatur. ibid. post §. 4. in adducta decis. Rot. num. 5. pag. 17

c. *quia propter.* derogat Regulæ *S Benedicti* præscriptæ in electionibus ibid. in ead. decis. num 11. pag. 21. & 22

c. *quia propter.* locum habet in majoribus dignitatibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis, non autem in Decanatibus. tit. 1. dub. 1 §. 6. pag. 37. & in adductis ibi 1. decis. Rotal. pag. 38 39. 40. 41. 42 & seq.

c. *quia propter.* procedit in electionibus ad Ecclesias, quæ per mortem Prælati viduantur. ibid. post §. 6. in prima decis. Rot. num 2. pag. 38

Cardinalium indul a comprehendunt beneficia coadjutoriis affecta. tit. 1. dub. 8. §. 9. pag. 125

Caroli 5. Imperatoris privilegium pro Leodiensibus tit 3. dub. 1. post §. 16. pag 201. & seq.

Causæ, citra quas Episcopi resignationes simplices beneficiorum admittere non possunt ex Constit. *Pii* Papæ 5. relata. tit. 1. dub 9 post §. 6 pag. 132. & seq. & ibid. §. 7. pag. 136. & seq.

Causæ beneficiorum S. Sedi reservatorum possunt in prima instantia in Curia Romana decidi. tit. 3 dub 2. §. 25. & seq. pag. 241. & seq.

Choraulibus nihil dandum pro receptione novi Canonici. tit. 2. dub. unico. §. 6. pag. 171

Io. à Chokier encomium. tit. 1. dub. 1. §. 1. pag. 12

Clausula Decreti irritantis, *vide*, Decretum irritans.

Clementis Papæ 7 Constitutio contra violatores Concordatorum Germaniæ. tit. 3 dub. 2 post §. 12. pag. 218 & seq.

Clementis Papæ 7. Constitutio contra impedientes executionem provisionum Apostolicarum. tit. 3. dub. 2. post §. 23. pag. 229. & seq.

Clemens Papa 7. decrevit provisos contra Concordata Germaniæ, nullum titulum, vel colorem habere possidendi beneficia, sed esse meros intrusos, atque ad fructuum restitutionem teneri. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag 69 & tit. 3. dub. 2. §. 12. pag. 217. 218. & seq. & §. 13. 14 15. 16 & 17. pag. 223 & 224. & seq

Clementis Papa 8. Breve ad *Rudolphum* 2 Imperatorem. tit. 3. dub. 1. post §. 6. pag. 177

Coadjutoria quid sit, & quotuplex. tit. 1. dub. 8. § 2. & 3. pag. 116

Coadjutorias cum futura successione solus Papa concedit. ibid. §. 4. pag. 116

Coadjutoriarum concessione contravenitur Concordatis Germaniæ. ibid § 6. pag. 118. & 119. & in adducta ibid. decis. Rot. num. 4. & 15. pag. 120. & 123.

Coadjutoriæ comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ, & Indultis Cardinalium & Episcoporum. tit. 1. dub. 8. §. 6. & in adductis ibid. decis. Rot. pag. 118. 119. & seq. & ejusd. dub. § 8. & 9. pag. 125

Coadjutoriæ per Papam concessæ effectus non extenditur ad mensem Ordinarium, nisi Papa justis de causis Concordatis Germaniæ derogarit. ibid.

Coadjutoriæ non impediunt Ordinarios, quò minus vigore Concordatorum Germaniæ ea beneficia conferant. ibid.

Coadiutoriæ habent ius de futuro. tit 1. dub. 8 §. 7. in adducta ibid. decis. Rot. num. 2 pag. 114

Coadiutoriæ hodie non concedu tur, nisi de consensu Ordinarii eod. tit. 1. & dub. 8. §. 12. pag. 127

Collatio beneficiorum non potest Ordinariis in omni mense ex fundatione reservari, excluso Papa; proinde eâ non obstante, beneficia taliter fundata cadunt sub Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 4. §. 5. pag. 77. & seq.

Pro collatione beneficii nihil licet dare, aut accipere. tit. 2. dub. unico. § 5. 6. & 7. pag. 170 171. & 172

Pro literis collationis, & expeditione

ne an aliquid accipi queat. ibid. §. 8. pag 173

Collatio facta vigore Indulti censetur facta auctoritate Ordinariâ tit. 1. dub. 8. §. 9. pag. 125 & 126

Collatio beneficii Sedi Apostolicæ reservati per Ordinarium facta nihil prodest, nequidem quoad titulum coloratum. tit. 1. dub. 2. § 5. pag. 69. & tit 3. dub. 2. §. 9. & 10 pag. 215. 216. & 217. & § 12 pag. 217 & seq. ac §. 13. 14. 15. & 16. & seq pag. 223 & 224. & seq.

Collatio beneficiorum Papæ per Concordata Germaniæ reservatorum debet fieri intra tres menses à die notæ vacationis, ut de ea in loco beneficii constet, alioquin devolvuntur ad Ordinarios. texte Concord. num. 5. pag. 8 & 9 & tit. 1. dub. 1. §. 14. pag. 57. & cod tit. 1. dub. 11 § 5. pag. 150. & seq.

Collatio beneficiorum apud Sedem Apostolicam vacantium debet fieri intra mensem à die vacationis. ibid. §. 4. pag 157

Collatio beneficiorum Ordinariis per Concordata Germaniæ reservatorum debet fieri intra sex menses à die notæ vacationis, alioquin devolvitur gradatim ad proximos Superiores. tit. 1. dub. 11. § 6. 7. & 8. pag. 157 158. & 159

Collatio beneficii ad manus Ordinarii Diœcesani resignati, vel permutati debet fieri intra sex menses. ibid. §. 11. pag. 160. & 161

Collationes diversæ de beneficio ad vitam beneficiaci factæ, indicant illud esse perpetuum tit 1. dub 3 § 5. pag 73

Collatores Ordinarii qui dicantur. tit. 1. dub. 9. §. 1. pag. 129

Collatore inferiore intra sex menses negligente conferre, devolutio fit ad Episcopum, qui etiam habet sex menses ad conferendum beneficium devolutum. tit. 1. dub. 11 §. 7. pag. 158

Concilium Basilecnse in principio fuit Oecumenicum, sed postea conciliabulum tit. 1. dub 1. post §. 5. in adducta bi decis. Rot num 8. pag 30

Concilii Basilecnsis decreta non fuisse à *Nicolao* Papa 5. confirmata, sed tantùm electiones in ejus obedientia factæ. ibid. num. 9. pag. 31

Concilii Tridentini dispositio de conferendis beneficiis curatis, seu Ecclesiis Parochialibus. tit. 1 dub. 6. § 7. pag 98

Concilii Tridentini dispositio *Sess.* 21 c. 2 *de reform* extenditur ad permutationes; non tamen locum habet in resignatione facta ex decreto Papæ. tit. 1. dub. 10 § 6. & 7. pag 148

Concilii Tridentini dispositio non potest per æquipollens adimpleri. ibid. §. 1. pag. 143. & 144

Concilii Tridentini declaratio super prima instantia. tit. 3. dub. 2. §. 25. pag 241. & seq.

Concilium Tridentinum prohibet admitti resignationem beneficii, ad cujus titulum quis est Ordinarius, nisi facta de eo mentione, & constito, quod aliunde commodè vivere possit tit. 1. dub. 10 §. 1. & seq. pag. 143. 144. & seq.

Concilium Tridentinum *Sess 24 cap.* 18. *de reform.* non loquitur de Vicariis perpetuis tit. 1 dub 7 §. 15. pag. 111

Concilium Tridentinum *Sess 25. de regular. c. 6.* non derogat c. *quia propter. de elect* in electionibus Abbatum. tit. 1. dub. 1. post. § 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 12. pag. 22

Concordata Galliæ ubi, & inter quos inita. tit. 5 §. 2. pag. 273 & seq.

Concordatorum Galliæ summa ibid. §. 2 3. & 4. pag. 273. & 274

Concordatorum Galliæ textus tit. 5. post §. 4. in adducta ibid. Præfatione *Francisci* Regis, & Constit. *Leonis* Papæ 10. pag. 274 & seq & pag. 278 & seq.

Concordata Galliæ successerunt loco pragmaticæ sanctionis à Sede Apostolica damnatæ. ibid.

Concordatorum Galliæ reservationes. tit. 5. §. 2 pag. 273 & in seq. Præfat. *Francisci* Regis, & Constit *Clementis* Papæ 7. pag. 274 & seq & 278. & seq.

Concordata Germaniæ ubi, cur, quomodo, quando, & inter quos, ac quibus articulis cœpta & inita proœm. §. 1 2. 3. & seq. pag. 1. 2. 3 & seq.

Concordatis Germ. qui interfuerint. ibid.

Concordata Germ. facta fuere pro pace & unione inter Ecclesiam Romanam, & Nationem Germanicam. ibid. & tit. 1. dub. 8 post § 6. in adducta ibid. decis. Rot. num. 3 pag. 120. & tit. 3. dub. 2. §. 2. pag. 210

Concordata Germ. cœpta sub *Eugenio* Papa 4 & concluſa sub *Nicolao* Papa 5. & *Frederico* 3. Imperatore proœm. § 2. 3. & ſeq pag. 1. 2. 3. & ſeq & text. Concord num. 1. pag. 3

Concordata Germ. fuere inita nominatorius Nationis Germanicæ. proœm. §. 2. 3. & ſeq. pag. 1. 2. 3 & ſeq. & in text. Concord num 1. pag. 3. & tit. 3 dub. 1. §. 2. pag. 174 & § 10 pag. 180. & eod. tit. 3. dub. 2. §. 2 & 3. pag. 210. 211. & 212

Concordatorum Germ. ſummarius tenor. tit. 1. dub. 1 § 1. & 2. pag. 12. & 13

Concordatorum Germ. textus poſt proœm. pag 3. & ſeq.

Concordata Germ. obligant abſque particularium acceptatione. tit 3. dub. 1. § 10. pag 180. & ſeq.

Concordata Germ utramque partem æqualiter complectuntur. tit. 3. dub. 3. §. 1. pag 248

Concordata Germ quibus in locis vigeant. tit. 3. dub. 1. §. 1 2 3. & 4. pag. 173. 174. & 175

Concordata Germ. fuére & ſunt per totum Imperium Germanicum recepta, & ſervantur etiam apud hæreticos. ibid. & dub 2. §. 2. pag. 217

Concordata Germ non habent locum extra fines Imperii Germanici. utinec in Brabantia, aut Belgii provinciis, exceptis perpaucis Eccleſiis. tit. 3 dub. 1 §. 2. pag. 174. & ſeq

Concordata Germ. vigent apud Cameracenſes, Nivellenſes, Thenenſes. & Lovvenſes ibid

Concordata Germ. ſervatur apud Leodienſes. tit 3 dub. 1. §. 4. & 2. & ſeq pag. 176. & 182 & ſeq.

Concordatorum Germ. defenſor eſt Imperator ibid §. 6. pag. 177. & ſeq.

Concordata Germ. ſtabilita Capitulationibus *Ferdinandi* 4 Regis Romanorum. tit. 3. dub. 2. §. 8. pag 215

Concordatorum Germ. obſervantia ſeverè demandata tit 3. dub. 1. §. 4. & 5. pag. 176. & 177 & dub 2. §. 8. pag. 215

Concordatorum Germ. obſervantia præſumitur. tit. 3. dub. 2. §. 2. pag. 210. & 211.

Concordata Germ. non ſervantes, tenentur ſervare Regulam 9. Cancellariæ Apoſtolicæ tit. 3. dub. 2. §. 21. p 227

Concordata Germ. ſunt favorabilia, & latiſſimè interpretanda. tit. 1. dub 8. §. 6 pag. 118. & tit. 3. dub. 2. §. 2. pag. 210. & 211.

Concordata Germ. ſunt favorabiliora Regulâ 9. Cancellariæ Apoſtolicæ. eod tit. 3 dub. 1 §. 3. pag. 175

Concordatis non utentes imprudenter faciunt. ibid.

Concordata Germ. habent vim pacti, ſaltem quantum eſt ex parte Nationis Germanicæ; ideoq; ſervanda ſunt. tit. 3 dub. 1. § 9. pag. 180 & dub. 2 §. 2. pag 210

Concordata Germ. quantum eſt ex parte Papæ, ſunt potiùs indulta, quàm pacta. tit. 3. dub 2 §. 2. pag. 210. & 211. & § 3. pag. 212. & dub 3. §. 6. pag 250.

Concordata Germ. reſervant Papæ beneficia vacantia per Conſtitutiones *Execrabilis*, & *Ad regimen*. ſalvis modificationibus text. Concord. num. 3 pag. 4 & tit. 1 dub. 1. §. 1 pag. 12.

Concordata Germ reſervant Papæ electiones ad Eccleſias Metropolitanas & Cathedrales; ac Monaſteria non canonicè factas, vel in tempore ad Sedem Apoſtolicam pro confirmatione non delatas. text. Concord. num. 4. pag. 7. & tit 1 dub. 1 § 3. pag. 13.

Concordata Germ. reſervant Papæ beneficia vacantia per promotionem ad Epiſcopatum. text. Concord. num. 3. pag. 4. & ſeq. & tit. 1 dub. 1. §. 23. pag. 65. & dub. 9. §. 9. pag. 137.

Concordata Germ. reſervant Papæ in omni menſe dignitates majores in Cathedralibus, & principaliores in Eccleſiis Collegiatis. text. Concord. num 15. pag. 8.

5. pag. 8. & tit. 1. dub. 1. §. 9. pag. 47.

Concordata Germ. reſervant alternativè tum Papæ, tum Ordinariis quascumque dignitates inferiores, & quæcumque beneficia, etiam electiva, in alternis menſibus vacantia, exceptis maioribus dignitatibus in Cathedralibus, & principalibus in Eccleſiis Collegiatis. text. Concord. n. 5. pag. 8. & 9. & tit. 1. dub. 1. §. 14. 15. 16. & ſeq. pag. 57. & ſeq. & §. 21. pag. 64.

Concordata Germ. ſex menſes conceduntur Papæ, & ſex Ordinario in beneficiorum collatione. ibid.

Concordata Germ: permittunt electiones in Eccleſiis Metropolitanis & Cathedralibus, ac Monaſteriis, quæ tamen ad Sedem Apoſtolicam pro confirmatione intra tempus à Nicolao Papa 3. ſtatut. deferantur. text. Concord. num. 4. pag. 7. & tit. 1. dub. 1. §. 2. & 3. pag. 12. & 13.

Concordata Germ. non diſponunt de Monaſteriis monialium, niſi fuerint exempta. text. Concord. num. 4. pag. 8. & tit. 1. dub. 1. §. 2. pag. 13.

Concordata Germ. capiunt etiam beneficia & officia Eccleſiaſtica etiam tenuiſſima. tit. 1. dub. 2. §. 3. pag. 68. & dub. 3. § 3. pag. 71.

Concordata Germ. capiunt beneficia monocularia, & dignitates monoculares. tit. 1. dub. 1. §. 3. & 4 pag. 68

Concordata Germ. complectuntur quæcumque beneficia & officia Eccleſiaſtica, quæ in titulum dantur, quocumque nomine vocentur. tit. 1. dub. 3. § 3. pag. 71.

Concordata Germ. non comprehendunt beneficia & officia manualia, & ad nutum amobilia. tit. 1. dub. 3. §. 2. pag. 70. & §. 4. pag. 72.

Concordata Germ. comprehendunt beneficia etiam poſt eorum datam erecta. tit. 1. dub. 4. §. 2. pag. 75.

Concordata Germ. capiunt beneficia, etiam quorum collatio in omni menſe ex fundatione reſervata eſt Ordinariis. ibid. §. 5. pag. 77. & ſeq.

Concordata Germ. non capiunt Vicatias perpetuas. tit. 1. dub. 7. §. 9. pag. 103

Concordata Germ. non comprehenduntur beneficia, in quibus quis habet regreſſum. tit. 1. dub. 8. §. 5. pag. 117. & poſt §. 6. in adducta ibid. deciſ. Rot. num. 11. pag. 122.

Concordata Germ. non comprehendunt beneficia vacantia ipſo iure, præſertim per ſimoniam, hæreſim, & non publicatam in tempore reſignationem. tit. 1. dub. 1. §. 22. pag. 64. & 65.

Concordata Germ. comprehendunt beneficia curata. tit. 1. dub. 6. § 1. & 5. pag. 87 & 90

Concordata Germ. capiunt Coadiutorias. tit. 1. dub. 8. §. 6. pag. 118. & ſeq. per tot.

Concordata Germ non complectuntur beneficia per reſignationem, vel permutationem vacantia. tit. 1. dub. 9. §. 9. pag. 137. & 138

Concordata Germ. comprehendunt beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, non tamen laici, vel mixti. tit. 1. dub. 5. § 7. 8. & 14. pag. 81. 82. 83. & 84

Concordata Germ. tollunt tantùm gratias expectativas, ſeu præventivas quoad beneficia vacatura, non tamen impediunt, quò minùs Papa concurrat cum Ordinariis & eos præveniat in beneficiis vacantibus. tit. 1. dub. 11 §. 3. pag. 155 & §. 5. pag. 157

Concordata Germ. non ceſſant mortuo Papa, ſicut Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ. tit. 1. dub. 8. §. 14. pag. 128

Concordata Germ. explicantur à Gregorio Papa 13. tit. 1. dub. 11. poſt §. 1. pag. 151

Concordata Germ. intelliguntur de electionibus canonicis ſtrictiori modo acceptis. tit. 1. dub. 1. poſt § 5. in adducta ibid. deciſ. Rot. num. 7. pag. 29. & ſeq.

Concordata Germ. de electionibus non intelliguntur iuxta decreta Concilii Baſileenſis. tit. 1. dub. 1. poſt §. 5. in adducta ibid. deciſ. Rot. num. 9. & 10. pag. 31. 32. & 33

Concor-

Concordata Germ. sunt leges quædam latæ communi concordiâ Papæ & Imperatoris, Principumq; Germaniæ pro pace & tranquillitate, summam reipub. felicitatem continentes. tit. 3. dub. 2. § 2. pag. 210. & § 5. pag 212. & seq.

Concordatis Germ. incorporatæ sunt Constitutiones *Execrabilis* & *Ad regimen*. text. Concord. num. 3. pag. 4. & seq. & tit. 1. dub. 1. §. 1. pag. 12.

Concordatis Germ. non potest opponi non usus, non receptio, præscriptio, vel contraria consuetudo. tit. 3. dub. 1. §. 9. pag. 180. & dub. 2 §. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & seq. pag. 210. 211. 212. 213. & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Concordatis Germ. contravenitur per concessionem coadiutoriarum cum futura successione. tit. 1. dub. 8. pag. 118. & seq. & §. 6. & in adducta ibid. decis. Rot. num. 4. pag. 120 & n. 15. pag 123

Concordatis Germ. Papa potest iusta de causa derogare. tit. 1. dub. 9. §. 7. in adducta ibid. decis. Rot. num. 4. pag. 124. & 125. & tit. 3. dub. 3. § 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11. pag 249. 250. 251. 252. & 253.

Concordatorum Leodiensium tenor. tit. 3. dub. 1. post §. 14 p. 187. & seq

Concordata Leodiensia sunt favorabiliora Concordatis Germaniæ. tit. 3. dub. 1. §. 13. pag. 186

Concordatorum Poloniæ summa & tenor. tit. 4. dub. unico. §. 1. & 2. p. 263

Concordatorum Poloniæ textus. ibid. post. § 2. pag. 264

Concordata Poloniæ reservant alternativè Papæ & Ordinario maiores dignitates post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis. ibid § 1. pag. 263. & post §. 1. in adducta ibid. *Clementis* Papæ. 7. Constit. num 4. pag. 267. & 268. & seq.

Concordata Poloniæ non admittunt ullas Coadiutorias, nisi de consensu Regis, & loci Ordinarii, ac Capituloram. ibid & post §. 2. in adducta *Clementis Papa* 7. Constit. num. 4 & 5. pag. 267. 268. & 269.

Concordatis Poloniæ Papa derogare non potest, nisi per supplicationem propriâ manu suâ signatam, & cum expressione causæ derogationis. ibid. §. 2. pag 263. & 264. & in adducta ibid. Constit. *Clementis Papæ* 7. num. 5. pag. 269. & 270

Concubinarius publicus quis dicatur. tit 5. post Præfat. *Francisci* Regis in adducta Constit. *Leonis* Papæ 10 num. 19. pag. 290

Concubinariorum pœnæ. ibid num. 18. pag. 289

Concursus est de forma provisionis beneficiorum curatorum, aut Ecclesiatum Parochialium, etiamsi vacent in mensibus Pontificiis. tit. 1. dub. 6. § 5. & 6. pag. 90. 93. 94. & seq. & §. 7. pag. 98. & 99

Concursus in quibusdam casibus omittitur. ibid. §. 6. pag. 90

Concursus à quo fieri debeat, & quomodo. ibid. §. 5. & 7. pag. 90. & seq. 98. & seq.

Concursus non fit in Parochialibus Ecclesiis vacantibus per resignationem in favorem, vel permutationem. ibid. §. 6. pag. 90. & seq.

Concursus non fit in beneficiis curatis iuris patronatus laici, secùs autem, dum sunt iuris patronatus Ecclesiastici, vel mixti. ibid. § 6. pag. 91. & 92

Concursus non fit in Vicariis perpetuis, imò aliter de iisdem facta provisio est nulla. ibid. & tit. 1. dub. 7. §. 13. 14. & seq. & 16. pag. 110. 111. & 112

Concursus non omittitur in Vicariis, ubi unio tantùm est facta bonorum, non autem ipsius tituli beneficialis. ibid §. 19. pag. 115

Conferentes beneficia contra formam Concordatorum Germaniæ, & talibus provisos admittentes peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem fructuũ & interesse atque damni, quod provisus Apostolicus patitur. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag. 69. & 70. & tit 3. dub. 2 §. 12. 14. 15. & 16. pag. 217. & seq & pag. 223. & 224

Confessarii non debent provisos de beneficiis contra Concordata Germaniæ, eorumq; collatores absolvere, donec & usque paruerint, ibid.

Con-

Confirmatio electorum Præpositorum Leodiensium debet peti à Sede Apostolica intra sex menses à die electionis, alioquin eorum provisio devolvitur ad Papam tit 1.dub.1 §. 12. pag. 46. & seq & eod tit.1.dub. 1.§. 10, pag 160

Consensus patronorum & electorum requirendus in beneficiorum resignatione & permutatione.tit.1.dub.9 § 55. pag. 141

Consensus tacitus non sufficit pro abrogatione legi Canonicæ, vel Constitutionis Apostolicæ tit.3. dub 2 §.7. pag 215

Constitutiones Pontificiæ non tolluntur non usu, præscriptione aut contrariâ consuetudine, nisi de certa & positiva scientia Papæ, atque expresso ejus consensu tit.1.dub.1 post.§ 5. in adducta ibid.decis.Rotarum 3 4.& 5 pag. 27.& 28.& tit.3.dub.2.§.3. 4. 5. 6 & 7.pag.211.212.213.214.& seq & §.11. & 19 pag.217 & 226

Constitutio *Nicolai* Papæ 5. super Concordatis Germaniæ. post proœm. pag.3.

Constitutio *Pii* Papæ 2. ad favorem Leodiensium super electionibus ad Decanatus.tit.1 dub.1.6.18 pag.60

Constitutio *Urbani* Papæ 8. ad favorem Leodiensium super electionibus ad Præposituras.tit.1.dub.1.§.12. pag.46. 47.& seq.

Constitutio *Julii* Papæ 3 ad favorem Leodiensium circa collationes beneficiorum per Indulta Lovaniensia non impediendas.tit.3.dub.1.post §.12. pag. 161.

Constitutio *Eugenii* Papæ 4.ad favorem Leodiensium super alternativa beneficiorum collatione, habens vim Concordatorum. tit.3.dub.1. post §. 14. pag.187.& seq.

Constitutio *Pii* Papæ 2. eadem Concordata confirmans, & Ordinariis concedens jo omni mense collationem beneficiorum non excedentium duas argenti marchas. tit. 3. dub.1. post 6.15 pag.193.& seq.

Constitutio *Caroli* 5. Cæsaris eadem confirmans.ibid.post § 16 p 201.& seq.

Constitutio *Maximiliani I.* Cæsaris super observatione Concordatorum Germaniæ.tit.3 dub.5,post §. 4. pag.156

Constitutio *Clementis* Papæ 7.reprobans collationes beneficiorum contra Concordata Germaniæ.tit.3.dub.2 post §. 12. pag 218 & se.

Constitutio *Clementis* Papæ 7 contra impedientes execut.onem provisionum Apostolicarum. tit. 3 dub. 2 post §.23. pag 229.& seq.

Constitutio *Gregorii* Papæ 13. circa Concordata Germaniæ. tit.c. dub. 15. post § 1. pag 111

Constitutio *Gregorii* Papæ 13. circa causas beneficiorum reservatorum in Curia Romana etiam in prima instantia decidendas tit 3.dub 2. post §.35. pag.242.& seq.

Constitutionis *Gregorii* Papæ 13. super beneficiorum resignationibus explicatio tit.1 dub 1. § 11. pag.160.& 161

Constitutio *Pii* Papæ 5. super provisione Ecclesiarum Parochialium: tit.1. dub.6.post § 6. pag.93.& seq.

Constitutio *Pii* Papæ 5. de Vicariis perpetuis tit.1.dub.7. post § 12 pag.106

Constitutio *Pii* 5 super Vicariis fuit revalidata tit.1.dub.7 § 8. pag.103

Constitutio *Pii* 5. de Vicariis non est correctoria Concilii Tridentini. ibid § 15. pag 111

Constitutio *Pii* Papæ 5. dans formam resignationibus.tit.1.dub.9. post. § 6. pag.532

Consuetudine potest beneficium manuale & amovibile reddi perpetuum tit.1 dub.3 §.6. pag.73

Consuetudo contra leges Canonicas & Regulas reservatorias est corrupte-la.tit.1.dub.2.§.5. pag.68 69 & 70

Consuetudo contra leges Canonicas, & Constitutiones Pontificias nullâ tempor.s diuturnitate, vel præscriptione induci potest, sine certa & positiva scientia, atque expresso Papæ consensu.tit.1.dub 2.post § 15 in adducta ibid. decis.Rot.num.3.4.& 5. pag.25.27. & 28.& tit.3 dub.2.§.4.5.6.& 7. pag. 212. 213.

213. 214. & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Consuetudine variâ non receditur à Lege communi. tit. 1. dub. 1. post § 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 3. pag. 25. & 26.

Consuetudo contraria nil operatur contra concordata Germaniæ, & Regulas Cancellatiæ Apostolicæ. tit. 3. dub. 1. §. 9. pag. 180. & dub. 2. §. 2. 3. 4. 5. 6. & seq. pag. 210. 211. 212. 213. 214 & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Consuetudo non suffragatur Capitulis, ut ipsis liceat aliquid accipere, vel exigere pro receptione novi Canonici. tit. 2. dub. unico. §. 6. pag. 171

Consuetudo obtinet in Germania, Hispania, Gallia & Belgio, ut beneficia Ecclesiastica rescribantur non nisi ad 24. ducatos de Camera. tit. 2. dub. unico. §. 2. pag. 168. & 169.

Contractus à jure gentium ducit originem tit. 3. dub. 3. §. 4. pag. 249

Contraventio inferioris non prodest, dum constat de superioris intentione, tit. 3. dub. 2. §. 11. pag. 217.

Curatum beneficium quod dicatur, & quæ requirantur. tit. 1. dub. 6. §. 2. pag. 88.

Curatum beneficium non dicitur, quando non habet curam perpetuam ibid. §. 3. pag. 89.

Curatum beneficium non dicitur Prioratus per Vicarium perpetuum deservire solitus, ibid.

Curatum beneficium non facit potestas fori contentiosi, ibid.

Curata beneficia cadunt sub Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 6. §. 1. pag. 87. & §. 5. pag. 90

Curata beneficia debent conferri per concursum, & intra tempus præfixum, alioquin collatio est nulla, ibid. §. 5. & 6. pag. 90. & seq. & in adducta ibid. Constit. *Pij* Papæ 5. num. 1 2 3. & seq. pag. 93. 94. 95. & seq. & ibid. §. 7. pag. 98. & 99

Curatum non definit esse beneficium, licet non percipiat decimas ibid. §. 3. pag. 88. & 89.

Cura animarum non infertur ex iure sepeliendi. ibid.

Cura animarum non arguitur per actum baptizandi. ibid.

Cura animarum in Ecclesijs Collegiatis residet penes totum Collegium. ibid.

D.

Decanatus, Scholastriæ & his similia, sunt beneficia, seu officia perpetua Ecclesiastica, Concordatis Germaniæ obnoxia. tit. 1. dub. 1. § 14. 15. 16. & seq. pag. 57. 58. & seq.

Decanatus, Scholastriæ & similes dignitates inferiores in mensibus Apostolicis spectant ad Papæ collationem. & in mensibus Ordinarijs ad Ordinariorum dispositionem. ibid.

Decanatuum electio in omni mense est concessa Leodiensibus. tit. 1. dub. 1. §. 18. pag. 60

Decanatus non sunt primæ dignitates in Germania, nisi ubi deest Præpositura tit. 1. dub. 1. §. 6. & in adducta ibid. 2. decis. Rot. n. 2. & seq. pag. 40. 41. & seq. & ibid. in sequenti 3. decis. Rot. num. 1 & seq. pag. 43. & eod. tit. 1. dub. 1. §. 10. pag. 46

In Decanatuum electione locum non habet forma in c. *quia propter. de elect.* præscripta. tit. 1. dub. 1. §. 6. pag. 37. & in adductis ibid. decis. Rotal. pag. 38. 39. 40. 41. 42. & seq.

Decani, & alij Prælati Episcopo inferiores non possunt recipere beneficiorum resignationes, vel permutationes. tit. 1. dub. 9. §. 10. 11. 12. 13. & 14. & seq. pag. 138. 139. 140. & 141

Decisiones Rotæ *vide* Rotæ Rom. decisiones.

Decreti irritantis vis, potestas & energia. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag. 69. & tit. 3. dub. 2. §. 9. pag. 215. 216. & seq.

Decretum irritans inficit titulum & possessionem, & tollit omnem potestatem conferendi ibid.

Decretum irritans tollit omnia in contrarium acta. ibid.

Decretum irritans non tribuit ullum colorem possidendi, etiam in possessorio summarijssimo. ibid.

Digitized by Google

Confirmatio electorum Præpositorum Leodiensium debet peti à Sede Apostolica intra sex menses à die electionis, alioquin eorum provisio devolvitur ad Papam tit 1.dub.1 §. 12. pag. 46. & seq & eod tit.1.dub. 1.§. 10, pag 160

Consensus patronorum & electorum requirendus in beneficiorum resignatione & permutatione tit.1.dub.9 § 15. pag 141

Consensus tacitus non sufficit pro abrogatione legi Canonicæ, vel Constitutionis Apostolicæ.tit.3. dub 2 §.7. pag 215

Constitutiones Pontificiæ non tolluntur non usu,præscriptione aut contrariâ consuetudine,nisi de certa & positiva scientia Papæ, atque expresso ejus consensu tit.1.dub.1 post.§ 5.in adducta ibid.decis.Rot.num 3 4.& 5 pag. 25.27.& 28.& tit.3.dub.2.§.3. 4. 5. 6 & 7.pag.211.212.213.214.& seq & §.11. & 19 pag.217 & 226

Constitutio *Nicolai* Papæ 5. super Concordatis Germaniæ. post procem. pag.3

Constitutio *Pii* Papæ 2. ad favorem Leodiensium super electionibus ad Decanatus.tit.1 dub. 1.§.18 pag.60

Constitutio *Urbani* Papæ 8. ad favorem Leodiensium super electionibus ad Præposituras.tit.1.dub.1.§.12. pag.46. 47.& seq.

Constitutio *Julii* Papæ 3 ad favorem Leodiensium circa collationes beneficiorum per Indulta Lovaniensia non impediendas.tit.3.dub.1.post §.12. pag. 182.

Constitutio *Eugenii* Papæ 4.ad favorem Leodiensium super alternativa beneficiorum collatione, habens vim Concordatorum. tit.3.dub.1. post §. 14. pag.187.& seq.

Constitutio *Pii* Papæ 2. eadem Concordata confirmans, & Ordinariis concedens in omni mense collationem beneficiorum non excedentium duas argenti marchas. tit. 3. dub.1. post §.15. pag.193.& seq.

Constitutio *Caroli* 5. Cæsaris eadem confirmans.ibid.post § 16 p 201.& seq.

Constitutio *Maximiliani I.* Cæsaris super observatione Concordatorum Germaniæ.tit.3 dub 1,post §. 4. pag.176

Constitutio *Clementis* Papæ 7.reprobans collationes beneficiorum contra Concordata Germaniæ.tit.3.dub.2 post §. 12. pag 218 & se.

Constitutio *Clementis* Papæ 7 contra impedientes execut.onem provisionum Apostolicarum. tit. 3 dub. 2 post §.23. pag 229.& seq.

Constitutio *Gregorii* Papæ 13. circa Concordata Germaniæ. tit.1. dub. 15. post § 1. pag 1.1

Constitutio *Gregorii* Papæ 13. circa causas beneficiorum reservatorum in Curia Romana etiam in prima instantia decidendas tit 3.dub 2. post §.35. pag.242.& seq.

Constitutionis *Gregorii* Papæ 13.super beneficiorum resignationibus explicatio tit.1 dub 1 .§ 11. pag.160.& 161

Constitutio *Pii* Papæ 5. super provisione Ecclesiarum Parochialium tit.1. dub.6.post § 6. pag.93.& seq.

Constitutio *Pii* Papæ 5. de Vicariis perpetuis tit.1.dub.7 post § 12 pag.106

Constitutio *Pii* 5 super Vicariis fuit revalidata tit.3.dub.7 § 8. pag.103

Constitutio *Pii* 5. de Vicariis non est correctoria Concilii Tridentini. ibid § 15. pag 111

Constitutio *Pii* Papæ 5. dans formam resignationibus.tit.1.dub.9. post. § 6. pag.132

Consuetudine potest beneficium manuale & amovibile reddi perpetuum tit.2 dub.3 §.6. pag.75

Consuetudo contra leges Canonicas & Regulas reservatorias est corruptela.tit.1.dub.2.§.5. pag.68 69 & 70

Consuetudo contra leges Canonicas, & Constitutiones Pontificias nullâ tempore diuturnitate, vel præscriptione induci potest, sine certa & positiva scientia,atque expresso Papæ consensu.tit.1.dub 1.post § 5. in adducta ibid. decis.Rot.num.3.4. & 5. pag. 25. 27. & 28.& tit.3 dub.2.§.4.5.6.& 7. pag. 212. 213.

213. 214. & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Consuetudine variâ non recedituràLege communi. tit. 1. dub. 1. post § 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 3. pag. 25. & 26.

Consuetudo contraria nil operatur contra concordata Germaniæ, & Regulas Cancellariæ Apostolicæ. tit. 3. dub. 1. §. 9. pag. 180. & dub. 2. §. 2. 3. 4. 5. 6. & seq. pag. 210. 211. 212. 213. 214 & seq. & §. 21. & 19. pag. 217. & 226.

Consuetudo non suffragatur Capitulis, ut ipsis liceat aliquid accipere, vel exigere pro receptione novi Canonici. tit. 2. dub. unico. §. 6. pag. 171

Consuetudo obtinet in Germania, Hispania, Gallia & Belgio, ut beneficia Ecclesiastica tescribantur non nisi ad 24. ducatos de Camera. tit. 2. dub. unico. §. 2. pag. 168. & 169.

Contractus à jure gentium ducit originem tit. 3. dub. 1. §. 4. pag. 249

Contraventio interioris non prodest, dum constat de superioris intentione, tit. 3. dub. 2. §. 11. pag. 217.

Curatum beneficium quod dicatur, & quæ requirantur. tit. 1. dub. 6. §. 2. pag. 88.

Curatum beneficium non dicitur, quando non habet curam perpetuam ibid. §. 3. pag. 89.

Curatum beneficium non dicitur Prioratus pet Vicarium perpetuum deserviti solitus. ibid.

Curatum beneficium non facit potestas fori contentiosi. ibid.

Curata beneficia cadunt sub Concordatis Germaniæ. tit. 1, dub. 6. §. 1, pag. 87. & §. 5. pag. 90

Curata beneficia debent conferri pet concursum, & intra tempus præfixum, alioquin collatio est nulla, ibid. §. 5. & 6. pag. 90. & seq. & in adducta ibid. Constit. *Pij* Papæ 5. num. 1 2 3. & seq. pag. 93. 94. 95. & seq. & ibid. §. 7. pag. 98. & 99

Curatum non desinit esse beneficium, licet non percipiat decimas ibid. §. 3. pag. 88. & 89.

Cura animarum non infertur ex iure sepeliendi. ibid.

Cura animarum non arguitur pet actum baptizandi. ibid.

Cura animarum in Ecclesijs Collegiatis residet penes totum Collegium. ibid.

D.

Decanatus, Scholastriæ & his similia, sunt beneficia, seu officia perpetua Ecclesiastica, Concordatis Germaniæ obnoxia. tit. 1. dub. 2 § 14. 15. 16. & seq. pag. 57. 58. & seq.

Decanatus, Scholastriæ & similes dignitates inferiores in mensibus Apostolicis spectant ad Papæ collationem. & in mensibus Ordinarijs ad Ordinariorum dispositionem. ibid.

Decanatuum electio in omni mense est concessa Leodiensibus. tit. 1. dub. 1. §. 18. pag. 60

Decanatus non sunt primæ dignitates in Germania, nisi ubi deest Præpositura tit. 1. dub. 1. §. 6. & in adducta ibid. 2. decis. Rot. n. 2. & seq. pag 40. 41. & seq. & ibid. in sequenti 3. decis. Rot. num. 1 & seq. pag. 43. & eod. tit. 1. dub. 1. §. 10. pag. 46

In Decanatuum electione locum non habet forma in c. *quia propter. de elect.* præscripta. tit. 1. dub. 1. §. 6. pag. 37. & in adductis ibid. decis. Rotal. pag. 38. 39. 40. 41. 42. & seq.

Decani, & alij Prælati Episcopo inferiores non possunt recipere beneficiorum resignationes, vel permutationes. tit. 1. dub. 9. §. 10. 11. 12. 13. & 14. & seq. pag. 138. 139. 140. & 141

Decisiones Rotæ *vide* Rotæ Rom. decisiones.

Decreti irritantis vis, potestas & energia. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag. 69. & tit. 3. dub. 2. §. 9. pag. 215. 216. & seq.

Decretum irritans inficit titulum & possessionem, & tollit omnem potestatem conferendi ibid.

Decretum irritans tollit omnia in contrarium acta. ibid.

Decretum irritans non tribuit ullum colorem possidendi, etiam in possessorio summatijssimo. ibid.

Decretum irritans ligat etiam ignorantes. ibid.

Decretum irritans an liget Papam tit. 1. dub. 11. §. 3. pag. 155. & 156. & tit. 3. dub. 3. §. 11. pag. 253

Decretum irritans tollit omnem consuetudinem contrariam. tit. 1. dub. 1 post §. 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 0. pag. 18. & tit. 3. dubio 2. §. 9. pag. 216. & seq.

Decretum irritans operatur duntaxat quoad gratias præventivas, nec tollit potestatem Papæ. tit. 1. dub. 11. §. 3. pag. 155. & 156.

Decretum irritans est penetrabilius omni gladio ancipiti tit. 3. dub. 2. § 9. pag. 216. & seq.

Decretum irritans habet oculos retrò. ibid.

Decretum Concilij Tridentini. vide Concilium Tridentinum.

Derogare non censetur Papa iuri patronatus Laici, nisi id exprimat. tit. 1. dub. 5. §. 8. & seq. pag. 82. & seq.

Derogatio iuris patronatus Laici, non censetur de iure patronatus illustrium personarum. ibid. §. 11. pag. 83

Derogare Concordatis Germaniæ potest Papa ex iusta & rationabili causa tit. 1. dub. 8. §. 7. in adducta ibid. decis. Rot. num. 4. pag. 124. & 125. & tit. 3. dub. 3. §. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11. pag. 249 250. 251. 252. & 253

Devolutio beneficiorum qui fiat. tit. 11 dub. 11. §. 1. & seq. pag. 150. & 157 & n. 2. 3. 4. §. 5. 6. 7. & 8. pag. 155. 156. 157 158. & 159.

Devolutio ex negligentia collatorum fit gradatim ad immediatos superiores. ibid. §. 6. pag. 157.

Devolutio in beneficijs exemptorum fit ad summum Pontificem, non tamen si fuerint beneficia Regularium, quæ devolvuntur ad Episcopum. ibid. §. 7. & 8. pag. 158. & 159.

Devolutio ab inferiore collatore fit ad Episcopum tit. 1. dub. 11. §. 7. pag. 158

Devolutio à Capitulo fit ad Episcopum. ibid.

Devolutio ab Episcopo fit ad Capitulum, nisi iure speciali habeat collationem, vel sit exemptus. ibid. §. 8. pag. 159

Devolutio ab Episcopo & Capitulo in simultanea collatione fit ad Archiepiscopum. ibid. §. 7. pag. 158

Devolutio in electionibus ad Episcopatus & Abbatias fit ad Papam. text. Concord. num. 4. pag. 7. & tit. 1. post §. 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 1. pag. 15

Devolutio in electionibus ad Præposituras Leodienses fit ad summum Pontificem. tit. 1. dub. 1. §. 12. pag. 46. & dub. 11. §. 10. pag. 160.

Devolutio ex causa dilatæ præsentationis fit ad instituentem. tit. 1. dub. 11. §. 9. pag. 159. & 160

Dictiones *Omnia* & *Quæcumque* sunt universales, comprehendentes sub se omnia præter expressa. tit. 1. dub. 6. §. 1. pag. 87.

Dictio *vero* inducit repetitionem omnium qualitatum in præcedenti dispositione. tit. 1. dub. 1. §. 15. pag. 57. & 58.

Dies quando incipiat & desinat tit. 11. dub. 12. §. 1. pag. 162.

Dies quotuplex. ibid.

Dum dies obitus beneficiati sciri nequit, beneficium conferri potest ab Ordinario. ibid. §. 6. & 7. pag. 165.

Differentia Legis Canonicæ à Civili. tit. 3. dub. 2. §. 7 pag. 219

Differentia Concordatorum Germaniæ à Regulis Cancellariæ Apostolicæ tit. 1. dub. 8. §. 13. & 14. pag. 128

Dignitas monocularis comprehenditur sub Concordatis Germaniæ, & Regula 4. & 9. Cancellariæ Apostolicæ. tit. 1. dub. 2. §. 4. pag. 68

Dignitates inferiores electivæ cadunt sub Concordatis Germaniæ, uti & Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ, ita ut ad Papæ & ordinarij collationem in alternis mensibus respectivè spectent. tit. 1. dub. 1 §. 14. 15. 16. & seq. p. 57. & seq.

Dignitates inferiores cadunt sub indultis Apostolicis universitatibus concessis. ibid. § 17. pag. 60.

Dignitates maiores post Pontificalem in Ecclesijs Cathedralibus, & principaliores, in Ecclesijs Collegiatis, quæ censeantur, tit. 1. dub. 1. post §. 6. in adducta ibi. 2. decis. Rot. n. 2 & seq. pag. 40 & seq.

& seq. & ibid. in 3. decis. Rot. num. 1. & seq. pag. 43. & seq. & eod. tit. 1. ac dub. 1. §. 10. pag. 46. 47. & seq.

Dignitates maiores & principales prædictæ, sunt Papæ per concordata Germaniæ in omni mense reservat. text. Conc. num. 5. pag. 8. & tit. 1 dub. 1. § 9. pag. 45

Dignitatum maiorum electio concessa est Leodiensibus peculiari Indulto Apostolico. tit. ibid. § 12 pag. 46. & seq.

Dignitates prædictæ sunt reservatæ Papæ, si illarum possessor, promovendus ad Episcopatum, eisdem reponat ad manus ordinarij tit. 1. dub. 1 §. 23. pag 65 & 66. & eod. tit. 1. dub. 9. §. 9 pag. 137

In dignitatum maiorum, & Principalium in Ecclesijs collegiatis electione, servanda est forma in c. *quia propter de elect.* præscripta, non autem dignitatum inferiorum aut Decanatuum. tit. 1. dub. 1. §. 6. pag. 37. & in adductis. ibid. decis. Rot. pag. 38. 39. 40. 41. 42. & seq.

Disposita de Prælatis non procedunt in Vicarijs perpetuis. tit. 1. dub. 7. §. 17. pag. 112.

Dispositio Concilij Trid. per æquipollens non potest adimpleri, quando illa traditur pro forma. tit. 1. dub. 10. §. 1. pag. 143. & 144

Doctori de receptione, aut consuetudine attestanti non creditur. tit. 1. dub. 1. post §. 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 5. pag. 17

Duo testes destruunt dictum unius. & probant plenè contra inducentem. tit 1. dub. 1. post §. 6. in adducta ibid. 2. decis. Rot. n. 4. pag. 41

E.

Ecclesia non viduatur per vacationem inferiorum dignitatum, sed primæ. tit. 1. dub. 1. post §. 6. in adducta ibid. 2. decis. Rot. num. 2. pag. 40 & in sequenti decis. 3. n. 1 pag 44

Egressus unius operatur ingressum alterius tit 1. dub. 2. § 21. pag. 227

Electio ad decanatus in omni mense indulta est Leodiensibus. tit 1. dub. 2 § 18. pag 60. & seq.

Electio ad *Præposituras* concessa est Leodiensibus & Augustanis. tit. 1 dub 1 §. 12. pag. 46. & seq. & § 13. pag. 57.

Electio ad *Præposituras* Leodienses debet fieri intra 30 dies à die vacationis, & intra sex menses à sede Apostolica peti confirmatio, alioquin ad eandem devolvuntur ibid & eod. tit. 1. dub. 11. §. 10. pag. 160

Electio ad Episcopatus & Abbatias conceditur Ordinariis per Concordata Germaniæ ita tamen, ut fiant canonicè & intra tempus à *Nicolao* Papa 3. statutum. ad Sedem Apostolicam pro confirmatione deferantur, alioquin ad eandem devolvuntur. text. Concord. n. 4. pag. 7. & tit. 1. dub. 1. §. 3. p. 13. & ibid, post §. 4. in adducta ibi decis. Rot. n. 1, 12. & 14. pag. 15. 22. & 23.

Electionis Canonicæ quæ dicantur. tit. 1. dub. 1. §. 4. pag. 13. & seq.

Electiones canonicæ forma. ibid.

Electionis canonicæ forma quadruplex. per *Scrutinium*, *Compromissum*, *viam Spiritus sancti*, & *Scrutinium cum Compromisso mixtum* ibid.

Electio præter istos quatuor modos, non est canonica, & devolvitur ad Papam ibid.

Electio canonica accipitur tribus modis. tit. 1. dub. 1. post § 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 6. pag. 29

Electio stantibus reservationibus est fraudulenta. tit. 1. dub. 1. § 19. p. 63

In electione Abbatum servanda est forma in c. *quia propter de elect.* præscripta. tit. 1. dub. 1. post. §. 4. in adducta ibid, decis. Rot. num. 1. & 2. pag. 15. & seq. & num. 12. pag. 22. & post §. 5. in altera decis. Rot pag. 24

Item in electionibus quorumcumque Prælatorum Regularium. ibid. § 8. pag. 45

Electiones ad Episcopus & Abbatias debent fieri intra tres menses, in aliis autem dignitatibus intra sex menses. tit. 1. dub. 11 §. 9. pag. 159. & 160

Electio debet per unum publicari nomine omnium. tit. 1 dub. 1. §. 4. pag. 14. & post. §. 6. in adducta ibid. 1. decis. Rot. num. 3, pag. 19. & ibid. in 2. decis. Rot. num. 7. pag. 42

Electivæ dignitates inferiores cadunt sub Concordatis Germaniæ, & Regula. 9. Cancellariæ Apostolicæ. tit. 1. dub. 1. §. 14. 15. 16. & seq. p. 57. & seq.

Eligentium vota debent in scriptis redigi, & publicari. tit. 1. dub. 1. post §. 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 9. & 10. pag. 20. & 21

Eligentium nomina non debent publicari. in ead. decis. Rot. n. 12. p. 22

Episcopi, seu eius vicarij in spiritualibus Generalis est concursum facere in provisione beneficiorum curatorum, seu Ecclesiarum Parochialium, & personam magis idoneam eligere ab eo instituendam, ad quem collatio spectat. tit. 1. dub. 6. §. 5. pag. 90. & §. 7. pag. 98. & 99

Episcopus Diœcesanus admittit resignationes simplices, & permutationes, ex causis in *Pij* Papæ 5. Constitutione expressis. tit. 1 dub. 9. §. 10 11. 12. 13. & 14. pag. 138. 139. 140. & 141

Episcopi Diœcesani auctoritas censetur in dubio in beneficiorum erectione & institutione interveniſſe, licet de ea non appareat. tit. 1. dub. 3. §. 5. pag. 72

Episcopi iure communi habent collationem omnium beneficiorum suæ Diœcesis, in quovis mense vacantium. tit. 1. dub. 8. §. 6 pag. 118. & 119. & eod. tit. 1. dub. 9. §. 1. pag. 129.

Episcopi olim admittebant promiscuè omnium beneficiorum simplices resignationes, hodie tamen id non possunt, nisi ex causis *Pianæ* constitutione expressis. tit 1. dub. 9. §. 6. pag. 132. & seq. & §. 7. pag. 136. & 137

Episcopi possunt ex prædictis causis resignationes & permutationes in omni mense admittere. ibid. §. 9. pag. 137. & 138

Episcopi non possunt resignata coram se beneficia, suis, vel resignantium consanguineis conferre. tit. 1. dub. 9. in adducta ibid. Constit. *Pij* Papæ 5. num. 4. pag. 134. & ibid. §. 8. pag. 137

Episcopi conferentes beneficia ultimo die mensis sui vacantia, diligenter examinent horam, & punctum obitus, & id in collationis instrumento notari curent. tit. 1. dub. 12. §. 2. pag. 163

Episcopus habet sex menses ad conferendum beneficia devoluta. tit. 1. dub. 11. §. 7. pag. 158.

Episcopo negligente intra tempus præfixum conferre, devolutio fit ad Capitulum, nisi iure speciali habuerit collationem, vel sit exemptus. ibid §. 8. pag. 159

Episcopi non possunt aliquid accipere, vel exigere pro præsentatione, nominatione, collatione beneficij, aut possessionis datione, sub pœna suspensionis, à Pontificalis officij exercitio. tit. 2. dub. unico §. 5. & 6. pag. 170. 171. & 172.

Episcopi non possunt annatas imponere. ibid. §. 5. pag. 170

Episcopi impedientes executionem provisionum Apostolicarum sunt excommunicati. tit. 3. dub. 2. § 23. pag. 228. & seq.

Episcopo inferiores non præstant auctoritatem resignationibus, & beneficiorum permutationibus. tit. 1. dub. 9 §. 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 138. 139. 140 & 141.

Episcopus Titularis non subiacet dispositioni Regulæ de beneficijs vacaturis per promotionem. tit. 1. dub. 1. §. 24 pag. 66

Eugenij Papæ 4. Constitutio pro Leodiensibus habet vim Concordatorum tit. 3. dub. 1. post §. 14. pag. 187 & seq.

Sub *Eugenio* Papa 4. cœpta sunt concordata Germaniæ. in proœm. §. 2. 3. & seq. pag. 1 & 2

Exceptio de non usu, vel non receptione, contra Concordata Germaniæ & Regulas Cancellariæ Apostolicæ irrelevans est & nulla. tit. 3. dub. 1. §. 9. pag. 180. & dub. 2. §. 2. 3. 4. 5. & seq. pag. 210. 211. 212. 213. & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226

Verbum *exceperunt*, non significat in scriptis. tit. 1. post §. 5. in adducta ibid. decis. Ror. num. 2. pag. 24. & 25

Excommunicantur impedientes cursum causarum Curiæ Romanæ. tit. 3. dub. 2. §. 23. pag. 228. & seq.

Executor voluntatis defuncti, potest sibi ius patronatus reservare. tit. 1. dub. 5. §. 18. pag. 86

Exemptorum, non tamen Regularium beneficia devolvuntur ad Summum Pontificem ex causa negligentiæ in collatione. tit. 1. dub. 11. §. 7. pag. 158

Exemptorum superior proximus est Papa. ibid. §. 8. pag. 159

Dami-

F.

FAmiliares Cardinalium qui dicantur apud Leodienses ex Constitutione *Eugeniana*. tit. 3. dub. 1 post §. 15. in adducta ibid. *Pij* Papæ. 2. Constit. num. 4. pag. 195.

Familiaritas ad effectum reservationis quomodo consideretur in Civitate & Diœcesi Leodiensi. ibid.

Facultas acceptandi adiecta Concordatis Germaniæ, non præiudicat ipsorum obligationi. tit. 3. dub. 1. §. 11. pag. 182.

Ferdinandi 4. Regis Romanorum Capitulatio circa Concordata Germaniæ. tit. 3. dub. 2. §. 8. pag. 215.

Formâ omissâ actus est nullus, nec per æquipollens potest adimpleri. tit. 1. dub. 10. § 1. pag. 143. & 144.

Forma in parte servari, & in parte omitti non potest, cùm sit indivisibilis. tit 1. dub. 1. post §. 4. in adducta ibid. decis. Rot. num. 7. pag. 19. & 20.

Forma c. *quia propter de elect* servanda est in electionibus ad maiores dignitates & principales in Ecclesiis Collegiatis, non autem ad Decanatus. tit. 1. dub. 1. § 6. pag. 37. & in adductis ibid. decis. Rotal. pag. 38. 39. 40. 41. 42. & seq.

Forma c. *quia propter de elect* servari debet in electione Abbatum, & quorumcumque Prælatorum Regularium tit. 1. dub. 1. post §. 4 in adductis ibi decis. 3. Rotal. pag. 15. & seq. & §. 8. pag. 45.

Forma electionis per *scrutinium, compromissum, viam spiritus Sancti, & Scrutinium cum compromisso mixtum* explicatur. tit. 1, dub. 1. §. 4. pag. 13. & seq.

Franciscus 1. Galliarum Rex cum *Leone* Papa. 10 Concordata fecit. tit. 5. dub. unico §. 2. 3. & seq. pag. 273

Francisci 1. Regis Galliarum præfatio circa Concordata. tit. 5. dub. unico post § 4 pag. 274.

Fredericus 3, Rex Rom. & Principes Germaniæ iniuerunt Concordata cum Legato *Nicolai* Papæ. 5. in procem. § 2. 3. & seq. pag. 1. 2. 3. & seq. & text Concord. num. 1. ead pag. 3.

Fructus malè percipiunt provisi contra Concordata Germaniæ, & tenentur ad eorum restitutionem. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag. 68. & 69. & tit. 3. dub. 2. §. 12. pag. 217. & seq. & §. 14. & 17. pag. 223. & 224.

G.

GAlliæ Concordata, *vide* Concordata Galliæ.

Galli cantus argumentum est ad probandam mediam noctem, maximè pro collatione Ordinarij. tit. 1. dub. 12. §. 5. pag. 164. & 165.

Germaniæ Concordata, *vide* Concordata Germaniæ.

Gratia, seu reservatio facta ad favorem certæ personæ de beneficio vacaturo, non se extendit ad beneficium post datam gratiæ erectum tit. 1. dub. 4 §. 3. pag. 76.

Gregorii 13. Papæ declaratio circa Concordata Germaniæ. tit. 1. dub. 11. post § 1. pag. 151.

Gregorij 13. Papæ declaratio circa causarum in prima instantia cognitionem. tit. 3. dub. 2. post §. 25. pag 241.

H.

HÆreditaria beneficiorum successio à SS. Canonibus damnata. tit. 1. dub. 8. §. 4. pag. 116. & 117.

I.

IMpedientes executionem literarū Apostolicarum, sunt excommunicati. tit. 3. dub. 2. §. 23. pag. 218. & seq.

Impedimentorum uno sublato, remanet aliud. tit. 3, dub. 1. §. 13. pag. 186. & 187.

Imperator est defensor Concordatorum. Germaniæ tit. 3. dub. 1. §. 6. pag. 177.

Imperator per Concordata Germaniæ contraxit pro omnibus sibi subditis. tit. 3. dub. 1. §. 19. pag. 180. & 181. & seq.

Impera-

Imperatores severissimè prohibuerunt consuetudines Concordatis Germaniæ contrarias tit 3.dub.1.§.4.&seq. pag.176.& dub.2.§.8. pag.215.

Impetrans beneficium contra Concordata Germaniæ, est ipso iure privatus.tit.3.dub.2 §.14.& §.17.pag.223.& 224.

Impetrans beneficium, tenetur juxta Regulas Cancellatiæ Apostolicæ expetitum eius valorem.tit.2 dub.unico.§.2. pag.168 & 169.

Indulta Apostolica non tolluntur præscriptione,non usu, vel contrariâ consuetudine,sine certa & positiva scientia Papæ, & eius expresso consensu. tit.3.dub.2.§.5. pag.212.213.& seq.

Indulta conferendi Vniversitatibus concessa.non capiunt vicarias perpetuas.tit.1.dub.7.§.10. pag.105

Nec Coadiutorias.tit.1.dub.8 § 10. pag 126.

Indulta Apostolica nominandi ad beneficia,concessa universitatibus, capiunt etiam dignitates inferiores electivas in mensibus Apostolicis vacantes. tit 1.dub.1.§ 17. pag.60

Indulta Cardinalium & Episcoporum comprehendunt beneficia coadiutorijs affecta.tit 1.dub.8.§.6.7.8.9.&10. pag.118.119. & seq.

Indulta conferẽdi in mensibus Apostolicis,non propriè augẽt potestatem Episcopis competentem, tit,1.dub. 8.§. 9. pag.125.

Indultũ concedens facultatem conferẽdi beneficia reservata, nõ extenditur ad beneficia,reservata duplici reservatione.tit.3.dub.1.§.13.pag.186.&187.

Indultũ conferendi in utroque mense concessũ Serenissimo & Reverendissimo Principi, ac Domino *Maximiliano Henrico* Episcopo & Principi Leodiensi.tit.1.dub.8 §.9. pag 125.

Indultum concessum Leodiensibus eligendi Præpositos in omni mense.tit. 1.dub.1.post §.12. pag.47.

Item eligendi Decanos in omni mense.tit.1.dub.1.§ 18. pag.60.

Item conferendi in utroque mense beneficia non excedentia duas marchas argenti puri.tit.1 dub 1.§ 20.pag. 63 & tit.3.dub. 1.post §. 15. in adducta ibid.Constit. *Pij* Papæ 2. num. 9. pag. 200. & post §.16.in Diplomate *Caroli* 5.num.1. pag.203.&204.

Inferiores Episcopo, habent de eius consensu,seu alias ex privilegio & consuetudine, jus collationis in beneficils. tit.1.dub.4.§.5.pag.78. & dub. 9. §.1. pag.129.

Inferiore collatore intra sex menses negligente conferre, devolutio fit ad Episcopum, qui etiam habet sex menses ad conferendum beneficium devolutum.tit.1.dub.11.§.7. pag.158.

Inferiores Episcopo Prælati non possuot recipere beneficiorum resignationes,vel permutationes, nisi habeant jurisd.&tionem Episcopalem, vel quasi Episcopalem.tit.1.dub. 9.§ 10.11. 12.13. & 14. pag.138.139 40. & 141.

Inferiores dignitates electivæ cadunt sub Concordatis Germaniæ.tit. 1. dub 1.§.14.15 16. & seq. pag.57. & seq.

Inferioris contravocatio nil operatur dum constat de superioris intentione. tit.3 dub.2.§.11. pag.217.

In prima instantia causæ beneficiorum reservatorum possunt in Curia Romana decidi.tit.3.dub. 2. §.25 pag.241. & seq.

Intellectus e *quia propter. de elect.* tit. 1.dub.1.post §. 4.in adducta ibid. decis. Rot. num.5. pag.17.

Intrusi censentur quicumque habent beneficia contra Concordata Germaniæ.tit.1.dub.2.§ 5. pag. 68. & 69. & tit. 3.dub.2.§.12.pag.217.& seq. & § 13. & seq.pag.225.& §.18. pag.225.

Intrusus in beneficio, licet sit bonæ fidei, beneficia ad illius collationem spectantia conferre nequit.tit. 3.dub.2. §. 22. pag.228.

Julij Papæ 3, Constitutio quoad Leodienses.tit.3.dub.1.post §. 12. pag.182.& seq.

Iurisdictio & potestas disponendi de bene-

beneficiis à principio non Apostolis, sed soli Petro à Christo data fuit. tit. 1. dub. 4. § 5. pag. 77.

Iurisdictio non distinguit prioritatem dignitatum sed locus nobilior. tit. 1. dub. 1. post § 6. in adducta ibid 2. decis. Rot. num. 4. pag. 41.

Ius patronatus quid sit, & quotuplex tit. 1. dub. 5. § 1. 2. 3 & seq pag. 79. & seq.

Ius patronatus laicum vel mixtum non comprehenditur sub Concordatis Germaniæ, aut Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ, sed tantum Ecclesiasticum tit. 1. dub. 5 § 7. 8. & 14. pag 81. 82. & 84.

Ius patronatus laicum translatum in Ecclesiam, Capitulum, vel Collegium, aut annexum beneficio, vel dignitati Ecclesiasticæ fit Ecclesiasticum. tit. 1. dub. 5. § 4. pag. 80.

Ius patronatus Confraternitatibus concessum, laicum censetur. ibid. § 5. pag 80.

Iuri patronatus Ecclesiastico derogatur per simplicem collationem. ibid. § 8. pag. 82.

Iuri patronatus laico Papa derogare non censetur, nisi id exprimat. ibid § 8. & 12. pag. 82. 83.

Iuri patronatus laico Illustrium personarum Papa derogare debet specificè & determinatè ibid. § 12. pag. 83.

Ius patronatus dubium, si laicus est in possessione, censetur laicum. ibid. § 17. pag. 85. & 86.

Ius patronatus sibi reservate potest executor voluntatis ultimæ defuncti. ibid. § 18. pag. 86.

Ius non abdicatur à resignante non facta mentione, quod ad resignati beneficii titulū fuit Ordinatus tit. 1 dub. 10. § 2. & seq. ac § 7. pag. 144. 145. 146. 147. & 148.

Ius publicæ utilitatis, privatorum pactis tolli non potest. tit. 3 dub. 2. § 3. pag. 211. & 212.

Iura gentium sunt incommutabilia. tit. 3. dub. 3. § 4. pag. 249.

Iuri quæsito, etiam minimo Papa non censetur velle derogare. tit. 5. dub 7. § 10. pag. 105. & 106.

L.

LAici non interveniunt in electionibus. tit. 1. dub. 1. post § 4. in adducta ibid. decis. Rot num. 5. in fin. pag. 18.

Leges Canonicæ & Pontificiæ non possunt tolli non usu, præscriptione, aut ulla contrariâ consuetudine, sine certa & positiva scientia atque expresso Papæ consensu. tit 1. dub. 1 post § 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 3. 4. & 5. pag. 25. 27. & 28 & tit 3 dub. 2 § 5. 6. & 7. pag. 212. 213. 214. & seq. & § 11. & 19. pag. 217 218 & seq & pag 226.

Leges Pontificiæ non dependent à consensu vel acceptatione populi. tit. 3. dub. 2. § 6. pag. 214. & § 19. pag. 226.

Legis Canonicæ à Civili differentia. tit. 3 dub 2. § 7. pag. 215

Lex Pontificia incipit ligare à tempore publicationis Romæ factæ. tit. 3. dub 2. § 6. pag. 214.

Leodienses Canonici, nonnisi unius Ecclesiæ Præpositi esse possunt, ex Constit. *Urbani* 8. tit. 1. dub. 1. post § 12. pag. 47. & seq.

Leodienses ex indulto Apostolico eligunt Decanos in omni mense. tit. 1. dub. 1. § 18 pag. 60

Leodienses liberi sunt à reservatione 4. Reg Cancell. Apost. utpote habentes facultatem eligendi Præpositos in omni mense. tit. 1 dub 1. § 12 pag. 46 & seq.

Leodienses intra 30 dies à die vacationis eligere debent Præpositos, & electi intra sex menses à Sede Apostolica petere confirmationem. tit 1. dub. 1. § 12. pag. 46. & seq. & eod. tit. 2. dub. 11. § 10. pag. 160

Leodiensis Ecclesiæ elogium. tit. 3. dub. 1. § 13. pag. 186.

Leodienses habent specialia Concordata cum Sede Apostolica. tit. 3. dub. 1. § 13 & 14. pag. 186 & seq.

Leodiensium Concordata sunt favorabiliora Concordatis Germaniæ. ibid.

Leodien-

Imperatores severissimè prohibuerunt consuetudines Concordatis Germaniæ contrarias tit 3.dub.1.§.4.& seq. pag.176.& dub.2.§.8. pag.215.

Impetrans beneficium contra Concordata Germaniæ, est ipso iure privatus.tit.3.dub.2 §.14.& §.17.pag.223.& 224.

Impetrans beneficium, tenetur juxta Regulas Cancellariæ Apostolicæ expti. mere eius valorem.tit.2 dub.unico.§.2. pag.168 & 169.

Indulta Apostolica non tolluntur præscriptione, non usu, vel contrariâ consuetudine, sine certa & positiva scientia Papæ, & eius expresso consensu. tit.3.dub.2.§.5. pag.212.213.& seq.

Indulta conferendi Universitatibus concessa.non capiunt vicarias perpetuas.tit.1.dub.7.§.10. pag.105

Nec Coadiutorias.tit.1.dub.8 § 10. pag 126.

Indulta Apostolica nominandi ad beneficia.concessa universitatibus, capiunt etiam dignitates inferiores electivas in mensibus Apostolicis vacantes. tit 1.dub.1.§ 17. pag.60

Indulta Cardinalium & Episcoporum comprehendunt beneficia coadiutorijs affecta.tit 1.dub.8.§.6.7.8.9.&10. pag.118.119. & seq.

Indulta conferẽdi in mensibus Apostolicis, non propriè augẽt potestatem Episcopis competentem, tit, 1.dub. 8.§. 9. pag.125.

Indultũ concedens facultatem conferẽdi beneficia reservata, nõ extenditur ad beneficia, reservata duplici reservatione.tit.3.dub.1.§.13.pag.186.&187.

Indultũ conferendi in utroque mense concessũ Serenissimo & Reverendissimo Principi, ac Domino *Maximiliano Henrico* Episcopo & Principi Leodiensi.tit.1.dub.8 §.9. pag 125.

Indultum concessum Leodiensibus eligendi Præpositos in omni mense.tit. 1.dub.1.post §.12. pag.47.

Item eligendi Decanos in omni mense.tit.1.dub.1.§ 18. pag.60.

Item conferendi in utroque mense beneficia non excedentia duas marchas argenti puri.tit.1 dub 1.§ 20.pag. 63 & tit.3.dub. 1.post §. 15. in adducta ibid.Constit. *Pij* Papæ 2. num. 9. pag. 200. & post §.16.in Diplomate *Caroli.* 5.num.1. pag.203.&204.

Inferiores Episcopo, habent de eius consensu, seu alias ex privilegio & consuetudine, jus collationis in beneficiis. tit.1.dub.4.§.5.pag.78.& dub. 9. §.1. pag.129.

Inferiore collatore intra sex menses negligente conferre, devolutio fit ad Episcopum, qui etiam habet sex menses ad conferendum beneficium devolutum.tit.1.dub.11.§.7. pag.158.

Inferiores Episcopo Prælati non possunt recipere beneficiorum resignationes, vel permutationes, nisi habeant jurisd.ctionem Episcopalem, vel quasi Episcopalem.tit.1.dub. 9.§ 10.11. 12.13. & 14. pag.138.139 40.& 141.

Inferiores dignitates electivæ cadunt sub Concordatis Germaniæ.tit. 1. dub 1.§.14.15 16. & seq. pag.57.& seq.

Inferioris contravenrio nil operatur dum constat de superioris intentione. tit.3.dub.2.§.11. pag.217.

In prima instantia causæ beneficiorum reservatorum possunt in Curia Romana decidi.tit.3.dub. 2. §.25 pag. 241. & seq.

Intellectus c *quia propter. de elect.* tit. 1.dub.8.post §. 4.in adducta ibid. decis. Rot.num.5. pag.17.

Intrusi censentur quicumque habent beneficia contra Concordata Germaniæ.tit.1.dub.2.§ 5. pag. 68. & 69. & tit. 3. dub. 2.§.12.pag.217.& seq. & § 53.& seq.pag.225.& §.18. pag.225.

Intrusus in benefi.io, licet sit bonæ fidei, beneficia ad illius collationem spectantia conferre nequit.tit. 3.dub.2. §. 22. pag.228.

Julij Papæ 3. Constitutio quoad Leodienses.tit.3.dub.1.post §. 12. pag. 182.& seq.

Iurisdictio & potestas disponendi de benefi-

beneficiis à principio non Apostolis, sed soli Petro à Christo data fuit. tit. 1. dub. 4. § 5. pag. 77.

Iurisdictio non distinguit prioritatem dignitatum sed locus nobilior. tit. 1. dub. 2. post § 6. in adducta ibid. 2. decis. Rot. num. 4. pag. 41.

Ius patronatus quid sit, & quotuplex tit. 3. dub. 5. § 1. 2. 3 & seq pag. 79. & seq.

Ius patronatus laicum vel mixtum non comprehenditur sub Concordatis Germaniæ, aut Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ, sed tantum Ecclesiasticum tit. 1. dub. 5 § 7. 8. & 14. pag 81. 82. & 84.

Ius patronatus laicum translatum in Ecclesiam, Capitulum, vel Collegium, aut annexum beneficio. vel dignitati Ecclesiasticæ fit Ecclesiasticum. tit. 1. dub. 5. § 4. pag. 80.

Ius patronatus Confraternitatibus concessum, laicum censetur. ibid. § 5. pag 80.

Iuri patronatus Ecclesiastico derogatur per simplicem collationem. ibid. § 8. pag. 82.

Iuri patronatus laico Papa derogare non censetur, nisi id exprimat. ibid § 8. & 12. pag. 82. 83.

Iuri patronatus laico Illustrium personarum Papa derogare debet specificè & determinatè ibid. § 11. pag. 83.

Ius patronatus dubium, si laicus est in possessione, censetur laicum. ibid. § 17. pag. 85. & 86.

Ius patronatus sibi reservare potest executor voluntatis ultimæ defuncti. ibid. § 18. pag. 86.

Ius non abdicatur à resignante non facta mentione, quod ad resignati beneficii titulū fuit Ordinatus tit. 1 dub. 10. § 2. & seq. ac § 7. pag. 144. 145. 146. 147. & 148.

Ius publicæ utilitatis, privatorum pactis tolli non potest. tit. 3 dub. 2. § 3. pag. 211. & 212.

Iura gentium sunt incommutabilia. tit. 3. dub. 3. § 4. pag. 249.

Iuri quæsito, etiam minimo Papa non censetur velle derogare. tit. 1. dub 7. § 10 pag. 105. & 106

L.

LAici non interveniunt in electionibus. tit. 1, dub. 1. post § 4. in adducta ibid. decis. Rot num. 5. in fin. pag. 18

Leges Canonicæ & Pontificiæ non possunt tolli non usu, præscriptione, aut ulla contrariâ consuetudine, sine certa & positiva scientia atque expresso Papæ consensu. tit 1. dub. 1 post § 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 3. 4. & 5. pag. 25. 27. & 28. & tit. 3 dub. 2 § 5. 6. & 7. pag. 212. 213. 214. & seq. & § 11. & 19. pag. 217 218 & seq & pag 226.

Leges Pontificiæ non dependent à consensu vel acceptatione populi, tit. 3. dub. 2. § 6. pag. 214. & § 19. pag. 226.

Legis Canonicæ à Civili differentia. tit. 3 dub 2. § 7. pag. 215

Lex Pontificia incipit ligare à tempore publicationis Romæ factæ. tit. 3. dub 2. § 6. pag. 214

Leodienses Canonici, nonnisi unius Ecclesiæ Præpositi esse possunt, ex Constit. *Urbani* 8. tit. 1. dub. 1. post § 12. pag. 47. & seq.

Leodienses ex indulto Apostolico eligunt Decanos in omni mense. tit. 1. dub. 1. § 18 pag 60

Leodienses liberi sunt à reservatione 4. Reg Cancell. Apost. utpote habentes facultatem eligendi Præpositos in omni mense. tit. 1 dub 1. § 12 pag. 46. & seq.

Leodienses intra 30 dies à die vacationis eligere debent Præpositos, & electi intra sex menses à Sede Apostolica petere confirmationem. tit 1. dub. 1. § 12. pag. 46. & seq. & eod. tit. 2. dub. 11. § 10. pag. 160

Leodiensis Ecclesiæ elogium. tit. 3. dub. 1. § 13. pag. 186

Leodienses habent specialia Concordata cum Sede Apostolica. tit. 3. dub. 1. § 13. & 14. pag. 186 & seq.

Leodiensium Concordata sunt favorabiliora Concordatis Germaniæ. ibid.

Leodien-

Leodienſes non poſſunt in prima inſtantia extra patriam trahi ex privilegio *Caroli 5.* relato tit. 3. dub. 1. poſt §. 16. num. 1. pag 203.

Leodienſes à quibus ſententiis poſſint appellare ex privilegio *Caroli 5.* nũ. 1. 2. & 3. pag. 205, & 206.

Leodienſes conferunt in omni menſe beneficia non excedentia duas argenti marchas, tit. 1. dub. 1. §. 20. pag. 63. & tit. 3. dub. 1. poſt §. 15. in addita ibid. Conſtit. *Pij* Papæ 2. num. 9. pag. 200. & poſt §. 16. in Diplomate *Caroli 5* num. 5. pag. 203. & 204.

Leodienſes poſſident Traiecti indiviſa iura, tit. 3. dub. 1. §. 2. pag. 174. & 175.

Leyvenſes ſubiecti Concordatis Germaniæ tit. 3 dub. 1. §. 2. pag. 174. & 175.

Literæ Apoſtolicæ executioni debent mandari ſine Epiſcopi Diœceſani, aut eius Officialium placeto. tit. 3. dub. 2. §. 23. pag. 228. & ſeq.

Locus nobilior diſtinguit prioritatem dignitatum, non juriſdictio. tit. 1. dub. 5. §. 6. in adducta ibi. 2. deciſ. Rot. num. 4. pag. 41.

Lovanienſes habene indultum conferendi beneficia in Novembri & Ianuario alternis annis, & altero anno in Novembri tantùm. tit. 1. dub. 7. §. 10. pag. 105.

M.

MAnualia beneficia poſſunt conſuetudine & præſcriptione fieri perpetua. tit. 1. dub. 3 § 6. pag. 73.

Marcha argenti puri quid valeat. tit. 1. dub. 1. §. 20. pag. 63. & 64.

Maximiliani I. Imperatoris edictum contra Leodienſes, de obſervandis Concordatis Germaniæ. tit. 3. dub. 1. §. 4 pag. 176.

Media nox eſt, ubi cœpit audiri hora duodecima, etiam antequàm deſinat ſonare. tit. 1. dub. 12. § 1. pag. 153.

Media nox regulanda horologio parochiæ, vel viciniæ, & ſtantibus pluribus, illo, quod pluralitate vincit. ibid. & §. 4. pag 164.

Media nox, ubi nullum eſt horologium, accipienda eſt iuxta arbitrium & iudicium hominum experientiam habentium, uti ex galli cantu. ibid. §. 5. ead. pag. 164.

Media nox in Italia accipi debet iuxta magnitudinem & parvitatem dierũ & noctium. tit. 1. dub. 12. §. 9. pag. 167.

Menſes ſex Summo Pontifici & totidem Ordinariis per Concordata Germaniæ reſervati. text. Concord. num. 5. pag. 8. & 9 & tit. 3. dub. 1. § 14. 15 & 16. pag. 57 & 58. & §. 21. pag. 64.

Menſes Apoſtolici & Ordinarii quãdo incipiant & finiantur. tit. 1. dub. 12. §. 2. pag. 163.

Menſis *Apoſtolicus* cœptus non præiudicat Ordinariorum collationi circa beneficia, quæ in eorum menſibus vacarunt. tit. 1. dub. 12. §. 8. pag. 166.

Intra tres menſes conſtare debet de proviſione beneficiorum Papæ reſervatorum. text Concord. num. 5. pag. 9. & tit. 1. dub. 1. §. 14. pag 57. & eod. tit. 1. dub. 11. §. 1. pag. 150 & ſeq.

Menſes ſex habent Ordinarij ad conferendum beneficia in menſibus ſuis vacantia tit. 1. dub. 11 § 6. pag 157.

Menſes ſex habent ſuperiores ad cõferendum beneficia devoluta. tit. 1. dub. 11. §. 7. pag. 158.

Menſes tres præſcripti electionibus Epiſcoporum & Abbatum &c. ſex autem in inferioribus dignitatibus. tit. 1. dub. 11 § 9. pag. 159 & 160.

Menſes ſex præſcripti Patrono Eccleſiaſtico ad præſentandum, & laico quatuor, ex conſortio tamen Patroni Eccleſiaſtici etiam ſex. ibid.

Monachi poſſunt ad nutum amoveri à beneficiis Parochialibus. tit. 1. dub. 7. §. 7. pag. 102 & 103. & in adducta ibid. poſt. § 12. *Pij* Papæ 5. Conſtit. n 5 p. 109.

Monocularia beneficia, quæ dicantur. tit. 1. dub. 2. §. 2. pag. 87.

Monocularia beneficia cadunt ſub Concordatis Germaniæ, & Regula 9. Cancellariæ Apoſtolicæ ibid. § 3. pag. 87 & 8.

Monocularis dignitas comprehenditur ſub Concordatis Germaniæ & Re-

& Regula 4. & 9. Cancellariæ Apostolicæ. ibidem. §. 4 pag. 68

Motus proprius *Pauli* Papæ 5. ad favorem *Richardi Pauli Stravis* Avunculi Auctoris tit. 1. dub. 1. §. 16. pag 58 & 59. & tit 3. dub. 3. §. 13 pag. 214. & seq.

Motus proprii *Pii* 4. *Adriani* 6. *Gregorii* 13. & *Pauli* 5 quibus ipsi declarant non intendisse se derogare Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 8. § 8. pag. 125

N.

NAtura rei magis attendenda, quã simplex nominatio, tit. 1. dub. 3. §. 3. pag. 71

Negligente Papa intra tres menses conferre beneficia sibi per Concord. Germaniæ reservata, aut intra unum mensem beneficia apud Sedem Apostolicam vacantia, collatio devolvitur ad inferiorem. tit. 1. dub 11. §. 1. 2. 3. 4. 5. pag. 150. 155. 156. & 157.

Negligente collatore inferiore intra sex menses conferre, collatio devolvitur ad proximos superiores, qui etiam habent sex menses ad conferendum beneficia devoluta. ibid. §. 6. & 7. pag. 157. & 158.

Negligente Episcopo intra tempus debitum conferre, collatio cedit Capitulo, nisi jure speciali habuerit collationem, vel nisi sit exemptus, tit. 1. dub 11. §. 8 pag. 159

Negligente Patrono intra præfixum tempus præsentare, jus conferendi devolvitur ad instituentem. tit. 1. dub. 11 §. 9. pag. 159. & 160

Nemo sine culpa sua puniri debet. tit. 1 dub. 6 § 6. pag 90 & 91

Nicolaus Papa 5. approbavit Concordata Germaniæ. in proœm. §. 5. pag. 2. & 3.

Nicolaus Papa 5. non confirmavit decreta Concilii Basileensis, sed tantùm electiones in ejus obedientia factas. tit. 1. dub. 1. post. §. 5. in adducta ibid. decis. Rot. num. 9. pag 31

Nivellenses subjecti sunt Concordatis Germaniæ. tit. 3. dub. 1. §. 2. pag. 174

Nominationes Lovanienſium, in quibus mensibus Apostolicis modò vigeant tit. 1. dub. 7. §. 10. pag. 105

Nox media, *vide*, media nox.

O.

OFficium perpetuum Ecclesiasticum venit beneficii appellatione tit. 1. dub. 3 §. 2. pag. 70. & 71

Officia Ecclesiastica perpetua, & quæ in titulum dantur, cadunt sub Concordatis Germaniæ & Regula 9 Cancellariæ Apostolicæ, non autem officia amovibilia & quæ in titulum non dantur. ibi

Omnia, *vide*, dictio.

Oratoria quæ in titulum dantur, cadunt sub Concordatis Germaniæ & Regulis Cancellariæ Apostolicæ. tit. 1. dub. 3. §. 3. pag. 71

Ordinarii appellatione in materia collationis qui veniant. tit. 1. dub. 9. §. 1. pag. 129

Ordinarii habent sex menses in collationibus beneficiorum. rex. Concord. num 5. pag. 8. & tit. 1. dub. 1. §. 21. pag. 64.

Ordinarii debent intra sex menses conferre beneficia in mensibus suis vacantia, alioquin collatio devolvitur ad proximos superiores. tit. 1. dub. 11. §. 6. pag. 157

Ordinarius in mensibus suis confert beneficia quocumque modo vacatura, quamvis contrarium videatur verius. tit. 1 dub. 1. §. 21. pag. 64. & seq.

Ordinarius in mensibus suis non confert beneficia vacantia ex causa hæresis, Simoniæ, non publicatæ intra tempus debitum resignationis. ibid.

Ordinarii non possunt conferre beneficia Summo Pontifici per Concordata Germaniæ reservata, & secùs facientes mortaliter peccant, & sunt suspensi à beneficiorum collatione, & tenentur ad restitutionem fructuum, damni, & interesse, quod provisus Apostolicus patitur. tit. 1. dub. 2. §. 5. pag. 68. 69. & 70. & tit 3 dub. 2 §. 12. 15 & 17. pag. 217. 223. & seq.

Ordinarii collatio de beneficio Sedi

Apostolicæ reservato nullum titulum tribuit, oequidem coloratum. tit. 1 dub. 2. §. 5. pag. 68. & 69. & tit. 3. dub. 2. §. 12. pag 217. & seq. & §. 13. 14. 17. 18 pag. 223. 224. & 225.

Ordinarii queri non possunt de alternativa Concordatorum. tit. 1. dub. 1. §. 21. pag. 64

Ordinarios non juvat possessio, aut usus immemorialis conferendi beneficia monocularia & alia quævis in mensibus Apostolicis. tit. 1. dub. 2. & 5. pag. 68. & 69. & tit. 3. dub. dub. 2 §. 16 p. 224

Ordinarii conferre possunt beneficia, dum sciri nequit dies obitus defuncti tit. 1. dub. 12. §. 6. & 7. pag. 163

Ordinarii conferre possunt beneficia, quæ in mensibus suis vacarunt, cœpto jam mense Apostolico. tit. 2. dub. 12. §. 8. pag. 166

Ordinarii in omni mense disponunt de Vicariis perpetuis. tit. 1. dub. 7. §. 9. pag. 103

Ordinariorum collatio favorabilis, & ampliandæ. tit. 1. dub. 11. §. 4. 5. & 6. pag. 164 165. & seq.

Ordinarii monentur, quod non debeant conferre beneficia contra formam Concordatorum Germaniæ. tit. 1. dub. 2. §. 6 pag. 70. & tit. 3. dub. 2. §. 20. pag. 227

Ordinarii allegantes non usum, præscriptionem vel contrariam consuetudinem contra Concordata Germaniæ, incidunt in Scyllam. tit. 3. dub. 2. §. 21. pag. 227. & seq.

Ordinarii non servantes Concordata Germaniæ tenentur servare Regulam 9. Cancellariæ Apostolicæ. ibid.

Ordinarii queri non possunt, se in mensibus Apostolicis privari beneficiorum monocularium collatione. tit. 2. dub. 2. §. 3. pag. 67. & 68

Ordinarii quinam resignationes & permutationes admittere queant. tit. 1 dub. 9. §. 10. 11. 12. & seq. pag. 138. 139. 140 & seq.

Ordinarii Episcopi Diœcesani non possunt admittere beneficiorum resignationes, nisi ex causis Constitutione *ana* relatis. tit. 3. dub. 9 §. 6. pag. 132. & seq. & §. 7 pag. 136. & seq.

Ordinarii Episcopi Diœcesani possunt ex causis *Piana* Constitutione relatis recipere resignationes & permutationes beneficiorum, etiam in mensibus Pontificiis. ibid §. 9. pag. 137

Ordinarii Episcopi Diœcesani recipientes resignationes beneficiorum ex causis *Piana* Constitutione relatis, non possunt ea conferre suis, vel resignantium familiaribus, consanguineis, & affinibus ibid. in adducta *Pii* Papæ 5. Constit. n. 4. pag. 134. & §. 8. pag. 137

Ordinarii Episcopi Diœcesani resignationes beneficiorum admittere non debent, nisi is, qui resignat, habeat aliunde, unde commodè vivere possit. tit. 1. dub. 10 §. 1. & 4. pag 143. & 147. & seq.

Ordinari non potest quis titulo beneficii contra Concordata Germaniæ sibi collati. tit. 3. dub. 2. §. 17 & 18. p. 224. & 225

Ordinatus ad titulum alicujus beneficii, non potest illud resignare, vel permutare, nisi facta de eò mentione, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere valeat. tit. 1 dub 10. §. 1. 2. & seq. pag. 143. 144. & seq. & §. 4 pag. 148. & 149

Ordinationes Cancellariæ Apostolicæ expirant morte Papæ, non autē Concordata Germ. tit. 1. dub. 8. §. 14. p. 128.

P.

PActa privatorum jus publicæ utilitatis tollere nequeunt. tit. 3. dub. 2. §. 3. pag. 211. & 212

Papa solus admittit resignationes beneficiorum ad favorem. tit. 2. dub. 9 §. 4. pag. 130. & 131.

Papa excludit vitium Simoniæ. ibid.

Papa non obstantibus Concordatis Germaniæ concurrere potest cum Ordinariis, & eos prævenire in beneficiorum, etiam ipsis Ordinariis reservatorum vacantium collatione tit. 5 dub. 11. §. 3 & 5. pag 155. & 157

Papa ratiùs utitur via prævencionis in collatione beneficiorum. tit. 1. dub. 11 §. 3. pag. 155. & 156

Papa intra tres menses tenetur conferre juxta Concordata Germaniæ, ita ut saltem in loco beneficii constet de facta

facta Pōtificia provisione, alioquin collatio devolvitur ad Ordinarium. text. Concord. num. 5 pag. 9. & tit. 1. dub. 1. §. 14 pag. 57. & eod. tit 1. dub. 11. §. 1. pag. 150. & seq.

Papa si negligat conferre intra tres meoses, noo propterea confert Ordinarius privative, sed erit præventioni locus. tit. 1. dub. 11. § 3. pag 155 & § 5. p. 157

Papa iotra mensem tenetur conferre beneficia apud Sedem Apostolicam vacantia, eo tamco lapso, erit præveotioni loeus. ibid.

Papa majorem potestatem sibi reservat, quàm à se abdicet tit 1. dub 11. § 3. p. 155. & seq & tit. 3 dub 3 §. 5. p. 249. & 250

Papa est Ordinarius Ordioariorum. & Episcopus Episcoporum tit. 1. dub 4. §. 5. pag 77. & seq.

Papa per Concordata Germaniæ manus sibi ooo ligavit tit. 3. dub. 3. § 11. & 12. pag. 253

Papa est supremus & Universalis collator beneficiorum, & quasi Deus in beneficialibus. tit. 1. dub. 4 §. 5. pag. 77. & seq. & eod. tit. 1. dub. 11. § 3. pag. 155.

Papa potestatem suam habet immediatè à Christo. tit. 1. dub. 1. post §. 5. in adducta. ibid. decis Rot num. 4. pag. 27. & tit. 3. dub. 2 §. 6 pag. 214. & dub. 3. § 12. pag 253. & 254

Papa non potest à se abdicare potestatem jure Divino sibi competentem. tit. 3. dub. 3 § 5. pag. 249. & 250

Papa per Concordata Germaniæ reservat dispositioni suæ beneficia vacantia per Constit. *Execrabilis* & *Ad regimen* cum certis tamen limitationibus. text. Concord. n 3. pag. 4 & tit. 1. dub 1. §. 1. pag. 12

Papa per Concordata Germaniæ sibi reservat majores dignitates in Cathedralibus post Pontificalem, & Principales in Ecclesiis Collegiatis in omni mense text. Concord. num. 5. pag 8. & tit. 1 § 9. pag 45

Papa per Concordata Germaniæ partitus est annum inter se & Ordinarium, sibi sex, & Ordinario sex menses io beneficiorum collatione reservando. tit. 1. dub. 1. § 21. pag. 64

Papa potest ex causa justa & rationabili si velit, Concordatis Germaniæ derogare. tit. 1. dub. 8 § 7 10 adducta ibid. decis. Rot. n. 4. p 124 & 25 & tit 3. dub. 3. §. 5. 6 7. 8. 9. 10. & 11 pag. 249. 250. 251. 252 & 253.

Papa non potest aliquam legem suis Successoribus impooere. ibi. §. 12. p 253

Papa aiòs let derogare Concordatis Germaniæ. ibid §. 13. pag. 254

Papa ubi semel maous appositr, cadit affectio. tit. 1. dub. 8. §. 6. pag. 126

Papa reservando generaliter, derogat omnibus juribus, statutis, & consuetudinibus. & tollit omnem potestatem conferendi. tit. 1. dub. 4 §. 5. pag. 77. & 78. & tit. 3. dub. 2 § 4. pag. 212

Papa per Indulta cooferend Voiversitatibus concessa, noo iotendit derogare juri tertii & Regulæ *de iure quæsito non tollendo* tit. 1 dub 5. 10. p. 105. & 106

Papa simpliciter conferens derogat juri patronatus Ecclesiastici. tit. 1. dub. 5. §. 8. & seq. pag. 82. & seq.

Papa potest quidem derogare, non tamen facilè derogat juri patronatus Laici, nisi id exprimat. ibid.

Papa derogando juripatronatus Laico, non censetur derogare juripatronatus illustrium personarū, ibid. §. 11. p. 85

Papa mortuo, cessant Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, noo tamē Concordata Germaoiæ. tit. 1 dub. 8. §. 14. p. 128

Papa cooeedendo coadjutorias cum futura succession dicitur contravenire Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 8. §. 6. pag 118. & in adducta ibid. decis. Rot. n. 4. & 15. pag. 120. 121 & 123.

Papa sæpissimè damnavit consuetudines Concordatis Germaniæ. & Constitutioibus Apostolicis contrarias. tit. 3. dub. 2. §. 8 pag. 215. & §. 19. pag. 226.

Papa solus aonatas imponere valet. tit. 2. dub. uoico §. 4. pag. 170

A Papæ jurisdictione & potestate collativa oullum beneficium est exemptum. tit. 1. dub. 4. §. 5. pag. 77 & 78

Papæ Constitutiones nō possunt tolli per non osum, præscriptioocm, seu ulli coorrariam consuetudinem, sioe certa & positiva scientia, atque expresso Papæ consensu. tit. 1. dub. 2. post § 5. in adducta.

dubitata ibid. decis. Rotæ. num. 3. 4 & 5. pag. 25. 27. & 28 & tit. 3 dub. 2. § 3. 4. 5. 6. 7. & seq. pag. 211. 212. 213. 214 & seq. & § 11 & 19. pag. 217. & 226.

Papæ certa scientia & expressus consensus requiritur ad inducendam consuetudinem contra leges Canonicas & Pontificias. ibid.

Patronatus est triplex. tit 1. dub 5. §. 2. 3. 4. & seq. pag 79 80. & seq.

Patronatus Ecclesiasticus quis? ibid

Patronatus Laicus quis? ibid.

Patronatus mixtus quis? ibid. § 6. pag. 81

Patronatum sibi reservare potest executor defuncti. tit. 1 dub. 5. §. 18. pag. 86

Patronatus in dubio, si Laicus est in possessione, censetur Laicus. ibid § 17. pag. 85. & 86.

Patronus Ecclesiasticus habet sex menses ad præsentandum à die notitiæ vacationis. tit. 1. dub. 11. §. 9. pag. 159. 160. & seq.

Patronus Laicus habet quatuor menses ad præsentandum; ex consortio tamen Ecclesiastici sex, nisi Laicus habuerit pluralitatem vocum. ibid.

Patrono non præsentante infra tempus ipsi præscriptum, jus devolvitur ad instituentem. ibid.

Patronus potest pro unica vice de consensu Ordinarii Diœcesani præsentare unum, qui non habet omnes qualitates requisitas. tit. 1. dub. 5. §. 18. pag. 86

Paulus V. revocavit derogationem Concordatorum Germaniæ per *Clementem* VIII. suum prædecessorem factam, ad favorem *Richardi Pauli Stevvii* Avunculi auctoris. tit. 1. dub. 1. §. 16. pag. 58. & 59. & dub. 8. § 8. pag 125. & tit. 3. dub 3. § 13. pag. 254. & seq.

Peccata quò dicuntur mora, eò gravora tit. 1. dub. 2. § 6. pag. 69. & 70. & tit. 2. dub unico. § 6. pag 171. & tit. 3. dub. 2. § 16. & 18. pag. 224. & 225.

Pensiones excedentes 24. ducatos de Camera solvunt annatam. tit. 2. dub. unic. § 1 & 3. pag. 167. 168 & 170

Permutatio quid sit? tit. 1. dub. 9. § 3. pag. 130

Permutationes beneficiorum quis admittere possit. eod tit. & dub. § 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 138. 139. 140. & 141

Permutatio beneficiorum à quo, & quando auctoranda, si in diversis Diœcesibus existant. ibid § 16. & 17 pag. 142

Permutationes beneficiorum possunt Episcopi in omni mense admittere. tit. 1. dub. 9 § 9. pag. 137. & 138

Permutationes beneficiorum sunt nullæ, non factâ mentione, quod permutans ad titulum beneficii permutati fuit Ordinatus. tit. 1. dub. 10. § 7. pag. 148

Permutatio subsistit requisito Patrono, licet consentire nolit, si facta sit ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ. tit. 1 dub 9. § 15. pag. 141

Permutatione beneficii factâ, ab uno permutantium, si is moriatur, antequàm compermutans suum beneficium resignaverit, habebit compermutans utrumque. tit. 1. dub. 9. § 18. pag 142

Perpetua in dubio præsumuntur beneficia, & Episcopi auctoritate erecta. tit. 1. dub. 3. § 5. pag. 72

Perpetuum beneficium Ecclesiasticum unde probetur. ibid.

Perpetua redduntur beneficia consuetudine, & præscriptione. tit. 1. dub. 3. § 6. pag. 73

Perpetua non desinunt esse beneficia, licet beneficiati justa de causa amoveri queant, imò jurent in receptione, se ad nutum collatoris beneficio cessuros. tit. 1. dub. 3 § 7. pag. 74

Perpetuitas beneficii colligitur ex fundatione, & dotatione, atque Episcopi Diœcesani institutione, & approbatione tit. 1. dub. 3. § 3. pag 71

Perpetuitas beneficii inducitur ex diversis successivè collationibus factis ad vitam beneficiatis. tit. 1. dub. 3. § 5. pag. 71. & 73

Pii Papæ 2. Indultum concessum Leodiensibus eligendi Decanos in omni mense. tit. 1 dub 1. § 8. pag 60. & seq.

Pii Papæ 2. Indultum pro Leodiensibus habens vim Concordatorum. tit. 3. dub. 1. post § 15. pag. 193. & seq.

Pii Papæ 5. Constitutio super collationes

tione Ecclesiarum Parochialium. tit. 1. dub 6. post §. 6. pag. 93

Pii Papæ 5 Constitutio de Vicariis perpetuis, tit. 1. dub 7 post § 12 pag 106

Pii Papæ 5. Constitutio dans formam Resignationibus coram Ordinariis Episcopis Diœcesanis. tit. 1. dub 9. §. 6. pag. 132. & seq.

Pœna solum suos auctores sequitur. tit. 1. dub. 6. § 6. pag. 91

Pœnæ concubinariorum, juxta Concordata Galliæ. tit. 5. post Præfat. *Francisci* Reg 5 in adducta Constit. *Leonis* Papæ 10. num. 18. pag. 289

Poloniæ Concordata, *vide*, Concordata Poloniæ.

Portio perpetuorum Vicariorum est 50. scutorum de duodecim Juliis. tit. 1. dub. 7. §. 3. pag. 100. & 101

Portio assignata Rectori indicat ipsum esse Vicarium. tit. 1. dub. 7. §. 20. pag. 113. & 114

Possessio sive detentio beneficii contra Concordata Germaniæ, est mera intrusio, usurpatio carens omni juris adminiculo, & privilegio Regulæ de Annali & Triennali possessore. tit. 1. dub. 2. §. 5 pag. 68. & 69 & tit. 3. dub. 2. §. 12 pag. 217. & seq. & §. 13. 14 & 18. pag. 223. 224. & 225.

Possessio conferendi beneficia monocularia & alia in mensibus Apostolicis contra Concordata Germaniæ non suffragatur Ordinariis. tit 1 dub. 2. §. 5. pag. 68. & 69 & tit 3 dub 2. §. 16. pag. 224

Pro possessione seu inductione ad possessionem beneficii nihil dari vel exigi debet, nisi solitum fuerit in pios usus converti. tit. 2. dub. unico. §. 5. & 6. pag. 170. 171. & seq.

Potestas disponendi de beneficiis à principio, non Apostolis, sed soli Petro a Christo data fuit. tit 1. dub. 4. § 5. pag. 77 & 78.

A potestate collativa Papæ nullum beneficium eximitur. ibid.

Potestas Papæ venit immediatè à Christo, & non à populo sicut in Imperatore & Principibus tit. 1 dub 5 post post §. 5. in adducta ibid. decis. Rot. n. 4. pag. 27. & tit. 3. dub. 2 § 6. pag. 214. & dub. 3. §. 12. pag. 253. & 254.

Prandium dare veterum pro receptione novi Canonici. tit. 2. dub. unico. § 6. pag. 171 & 172

Prælatus Episcopo inferior non potest recipere beneficiorum resignationes, seu permutationes. tit. 1. dub. 9. §. 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 138. 139. 140. & 141.

Præpositi non possunt recipere beneficiorum resignationes vel permutationes. ibid.

Præpositi Leodienses debent intra triginta dies à die vacationis eligi, & infra sex menses à Sede Apostolica petere confirmationem, alioquin electio devolvitur ad Sedem Apostolicam. tit. 1. dub. 1. §. 12. pag. 46. & seq. & dub. 11. §. 10. pag. 160

Præposituræ sunt primæ dignitates in Germania tit. 1 dub. 1 § 6. pag. 37. & ibid. in adductis decis. Rotal. pag. 38. 39. 40. & seq. & §. 10. pag. 46.

Præposituræ sunt Papæ reservatæ per Concordata Garmaniæ. text. Concord. num. 5. pag. 8. & tit. 1. dub. 1. § 9. pag. 45. & 46.

Præpositurarum electio indulta est Leodiensibus & Augustanis. tit. 1. dub. 1. § 12. pag. 46 & seq & § 13. pag. 57.

Præposituræ Leodienses non possunt resignari nisi ad favorem Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ Leodiensis. tit. 1. dub. 1. §. 12. pag. 46. & seq.

Ad Præposituras Leodienses soli Canonici Cathedralis Ecclesiæ eliguntur ex Indulto Apostolico. tit. 1. dub. 1. post §. 12. pag. 47. & seq.

Præposituram unius tantum Ecclesiæ obtinere possunt Leodienses, ex Constit. *Urbani* Papæ 8. ibid.

Præscriptio non procedit, ubi deest bona fides. tit. 3. dub. 2. §. 3. pag. 211

Præscriptio non admittitur contra Regulas Cancell. Apostolicæ & Concordata Germaniæ. ibid. §. 3. 4. 5. 6. 7. & seq. pag. 211. 212. 213. 214. & seq. & §. 11. & 19. pag. 217. & 226.

Præscriptio non elidit leges Canonicas,

nicas, Constitutiones Pontificias, & Indulta Apostolica, sine certa & positiva scientia Papæ, atque expresso eius consensu. tit. 3. dub. 2. § 5. & seq. pag. 212. 213 & seq.

Præscriptio non iuvat contravenientes Concordatis Germaniæ. tit. 3. dub. 1. §. 9. pag. 180. & dub. 2. §. 2. 3. 4. 5. & seq. pag. 210. 211. 212. & seq & §. 11. & 19. pag. 217. & 216

Præsentari potest de consensu Ordinarii Diœcesani pro una vice ad beneficium, qui non habet omnes qualitates requisitas. tit. 1. dub. 5. §. 18. pag. 86

Præveniti potest Ordinarius per collationem Papæ. tit. 1 dub. 11. §. 3. & 5. pag. 155. 156. & 157

Preces primariæ non capiunt beneficia post earum datam erecta. tit. 1. dub. 4. § 3. pag. 76

Preces primariæ non habent locum in Belgio, exceptis aliquibus Ecclesiis. tit. 3. dub. 1 §. 2. pag. 174

Princeps obligatur naturaliter, & civiliter. tit. 3. dub. 3. § 3. pag. 248

Princeps in contractibus considerat ur ut privatus ibid. pag. 249

Princeps potest ex causa contractui derogare, ibid. §. 7. & 8. pag 251

Principalis dignitas in Collegiata quæ dicatur. tit. 1. dub. 1 post § 6. in adducta ibid. 2. decis. Rot. n. 2. 3. 4. 5. & 6. pag. 40. 41. & 42. & ibid. in subseq. decis. 3. n. 1. & 2. pag. 43. & 44. & ibid. §. 10. pag. 46

Principes Ecclesiastici & sæculares nomine totius Nationis Germaniæ acceptarunt Concordata. in procem. §. 3. & seq. pag. 2. & text. Concord. num. 1. pag. 3. & tit. 3. dub. 1 § 2. & 3. pag. 173. & 174. & 175. & §. 10. pag. 180. & seq.

Privatus est ipso iure beneficio contra Concordata Germaniæ provisus. tit. 3. dub. 2. §. 14. & 17. pag. 223. & 224

Promoti ad Episcopatum non possunt priores dignitates resignare ad manus Capituli, sed sunt Papæ reservatæ. tit. 1. dub. 1 §. 23. pag. 65. & 66. & eod. tit. 1. dub. 9. §. 9. pag. 137

Promori ad Episcopatum Titularem non subiacent Regulæ de beneficiis vacaturis per promotionem. tit. 1. dub. 1. §. 24. pag. 66

Promotorum beneficia etiam elective, sunt Sedi Apostolicæ reservata. text. Concord. n. 3. pag. 6. & 7. & tit 1. dub. 1. §. 23. pag. 65

Provisus contra Concordata Germaniæ, nec titulum, nec possessionem coloratam habet, sed est merè intrusus, nec potest obtinere in interdicto recuperandæ possessionis, nec tutus est beneficio Reg. de *annali & triennali possessore*, nec in foro conscientiæ, quoad detentionem beneficii, & perceptionem fructuum, sed peccat mortaliter, & ipso iure est privatus beneficio. tit. 1. dub. 2. §. 5. p. 69. & tit. 3. dub. 2 §. 10. & 12. p. 217. 218. & seq. & §. 13. 14. 17. & 18. p. 223. 224. & 225

Promoti contra Concordata Germaniæ non sunt absolvendi à Confessariis quousque pareant. tit. 1. dub. 2. §. 5. p. 70. & tit. 3. dub. 2. §. 15. p. 223. & 224

Provisi Apostolici possunt omni tempore contra intrusos ab Ordinariis iudicialiter experiri. tit. 3. dub. 2. §. 12. in adducta ibid. Constit. *Clementu* Papæ 7. num. 3. pag. 221

Provisus contra Concordata Germaniæ, non potest illius titulo ad sacros Ordines promoveri, nec illud resignare aut permutare valet. tit. 3. dub 2. 8. §. 17. & 18. pag. 224. & 225

Proviso contra Concordata Germaniæ consulium est impetrare novam provisionem Apostolicam tit. 3. dub. 2. §. 18. pag. 226

Provisi per Papam de beneficiis reservatis tenentur publicare gratiam intra tres menses. tit. 1. dub. 11. §. 1. pag. 150. & seq.

Q.

QValitates quæ probent perpetuũ beneficium Ecclesiasticum. tit. 1. dub. 3. §. 5. 6. & 7. pag. 72. 73 & 74

Quæ requirantur ad beneficium curatum;

ratum. tit. 1. dub. 6. §. 2. pag. 88

Quæcumque, *vide.* dictio.

Qu libet eſt rerum ſuarum arbiter, non tamen facere poteſt, quin iuta deſuper ſtatuta locum habeant. tit. 2. dub. 4 §. 5. pag. 77. & 78

Quoties verò in Concordatis inducit devolutionem à Superiori ad inferiorem. text. Concord. num. 5. pag. 9

R.

RAtio reſervationis Papalis. tit. 1. dub. 1. § 21. pag. 64

Ratio Legis magis ſpectanda quàm verborum cortex. tit. 1. dub. 7. ſub. §. 9. pag. 103. & 104

Regreſſus quid ſit. tit. 1. dub. 8. §. 1. pag. 115

Regreſſus habet cauſam iuris de præterito, & non de futuro. ibid. & §. 5. pag. 117. & 118

Regreſſus hodie exuant ab aula per Concilium Tridentinum. ibid. §. 4 pag. 116. & 117

Regreſſus non comprehenduntur ſub Concordatis Germaniæ. ibid. § 5 pag. 117.

Regulæ Cancellatiæ Apoſtolicæ ceſſant mortuo Papæ, non item Concordata Germaniæ. tit. 1. dub. 8. §. 14. pag. 128

Regulæ Cancellatiæ Apoſtolicæ non tolluntur præſcriptione, non uſu, vel contrariâ conſuetudine. tit. 3. dub. 2. §. 4. & ſeq. pag. 212. & ſeq.

Regula 4. Cancellariæ locum non obtinet apud Leodienſes, & Auguſtanos. tit. 1. dub. 1. §. 12. & 13. pag. 46. & 57

Regula 4. & 9. Cancellariæ comprehendit etiam unam tantum & monocularem dignitatem minorem poſt Pontificalem. tit. 1. dub. 2. § 4. pag. 68

Regula 9. Cancell. reſervat quaſcumque vacationes exceptis vacationibus per reſignationem. tit. 1. dub. 9. §. 9. p. 137

Regula 9 Cancellariæ Apoſtolicæ comprehendit etiã beneficia tenuiſſima. tit. 1. dub. 2. §. 3. 3. 68 & dub. 3. §. 3. p. 71

Regula de beneficiis vacantibus per promotionem ad Epiſcopatus, non extenditur ad beneficia eorum qui promoventur ad Epiſcopatus in partibus infidelium. tit. 1. dub. 2. §. 24. pag. 66

Regula de beneficiis vacantibus per promotionem, comprehendit etiam dignitates electivas, non obſtantibus Concordatis Germaniæ. tit. 1. dub. 1, §. 23. pag. 65. & 66

Regula de viginti procedit a die præſtiti conſenſus. tit. 1. dub. 10 § 8. p. 149

Regula de viginti locum habet etiam in permutationibus. ibid.

Regula *de non tollendo ius quæſitum*, præſervat ius quomodolibet quæſitum, etiam minimum, & locum habet in iure quæſito ex privilegio. tit. 1. dub. 7. §. 10. pag. 105. & 106

Regula de *annali & triennali poſſeſſore*, non tuetur proviſos contra Concordata Germaniæ. tit. 3. dub. 2. §. 12. pag. 217. & ſeq. & §. 14. & 17. & ſeq p. 223, 224. & ſeq.

Regula 5. *de exprimendo beneficiorum valore* locum non obtinet in Germania, Hiſpania, Gallia. & Belgio. tit. 2. dub. unico. §. 2. pag. 168. & 169

Regulæ reſervatoriæ non comprehendunt Vicarias perpetuas. tit. 1. dub. 7. §. 9. pag. 103

Regularium etiam exemptorum beneficia devolvuntur ad Epiſcopum ex cauſa negligentiæ in conferendo. tit. 1. dub. 11. §. 7. pag. 158

Religioſi habentes curam animarum ſunt ad nutũ amovibiles. tit. 1. dub. 7. pag. 102. & 103. & poſt §. 12. in adducta ibid. *Pii* Papæ 5. Conſtit. n. 5. p 109

Reſervationes Apoſtolicæ non comprehendunt beneficia iuris patronatus laici, vel mixti, ſed tantùm Eccleſiaſtici. tit. 1. dub. 5. §. 7 8. & ſeq. pag. 81. 82. & ſeq & §. 14. & ſeq. pag. 84. & ſeq.

Reſervationes Apoſtolicæ non tolluntur præſcriptione, non uſu, vel contrariâ conſuetudine ſine certa & poſitiva ſcientia Papæ & eius expreſſo conſenſu. tit. 3. dub. 2. §. 4. 5. & ſeq. pag. 212 213 & ſeq. & §. 11. & 19. p. 217. & 226

Reſervationes Regularum Cancellariæ Apoſtolicæ ceſſant poſt obitum Papæ, non tamen Concordata Germaniæ. tit. 1, dub. 8. §, 14. pag. 128

Reservationes sunt odiosæ, & juris communis correctoriæ, & propterea restringendæ. tit. 1. dub. 12. §. 7. pag. 165. & 166.

Reservationes inductæ per extravag. *Execrabilis* & *Ad regimen* sunt incorporatæ Concordatis Germaniæ. text Concord. num. 3. pag. 4. & seq. & tit. 1. dub. 1. §. 1. pag. 12

Reservationes speciales non comprehendunt beneficia post earum datam erecta; secùs autem reservationes generales. dum sunt per viam legum & Constitutionum, tit. 1. dub 4 §. 1. 2. & 3. pag. 75 & 76

Reservatio Regulæ 4. Cancellariæ Apostolicæ locum non habet apud Leodienses, & Augustanos, tit. 1. dub. 1. §. 12. & 13 pag. 46. & 57

Reservatio Regulæ 9. uti & Concordatorum Germaniæ derogat omnibus juribus, consuetudinibus, & statutis in contrarium, etiam in limine fundationis concessis. & tollit omnem potestatem conferendi. t. 1. dub. 4 §. 5. pag. 77. & 78. & tit. 3 dub 2. & 4. pag. 212.

Resign. to beneficii quid & quotuplex sit. tit 1 dub. 9 §. 2. & 3. pag. 129. & 130.

Resignatio quæ dicatur tacita, & quæ expressa. ibid.

Resignatio expressa est duplex, simplex & conditionalis. ibid §. 3. pag. 130

Resignatio conditionalis etiam duplex. ibid §. 4. pag. 130

Resignationem ad favorem solus Papa admittit. ibid §. 4. pag. 130. & 131

Resignationes ad favorem coram Ordinariis Diœcesanis factæ sunt Simoniacæ. ibid.

Resignationes simplices beneficiorum Episcopi olim promiscuè admittebant. ibid. §. 6. pag. 132

Resignationes simplices præter Papam & Legatum de latere, est solius Episcopi Diœcesani admittere, ad exclusionem quorumcumque Prælatorum Episcopo inferiorum, nisi habuerint jurisdictionem quasi Episcopalem. tit. 1. dub. 9. §. 10. 11. 12. 13. & 14. pag. 138. 139. 140 & 141.

Resignationes beneficiorum non nisi ex causis in *Pii* Papæ 5. Constitutione expressis, Episcopis nunc admittere fas est ibid §. 6. pag 132. & §. 7. pag. 136

Resignationes beneficiorum ex causis *Pianæ* Constitutione expressis, & permutationes Episcopi Diœcesani omni mense admittere possunt. tit. 1. dub. 9. §. 9. pag. 137

Resignatio beneficiorum promotis ad Episcopatum vetita tit. 1. dub. 1. § 23. pag. 65. & 66. & eod. tit. dub. 9. §. 9. pag 137.

Resignatio beneficii est nulla, non factâ mentione, quod resignans ad illius titulum sit Ordinatus, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere possit. tit. 1. dub. 10. §. 1. pag. 143. & 144.

in Resignatione facta ad manus Papæ, subticitò, quod resignans ad illius titulum fuit Ordinatus, non abdicatur jus à resignante, nec beneficium vacat, secùs in resignatione coram Ordinario Episcopo Diœcesano, si resignans non habeat aliunde, unde vivat. ibid. §. 2. pag. 144. & §. 4. pag 147

in Resignatione autem facta coram Episcopo Diœcesano, & non factâ mentione, quod ad resignari beneficii titulum fuit Ordinatus, dummodò habeat aliunde, unde vivat, beneficium non abdicatur à resignante, nec vacat. tit. 1. dub. 10. §. 5. pag. 148

in Resignatione faciendæ ex decreto Papæ non est necesse exprimere, quod resignans ad illius titulum fuit Ordinatus. tit. 1. dub. 10. §. 6. pag. 148

in Resignationibus & permutationibus opus est requirere Patronorum consensum. tit. 1. dub. 9. §. 15. pag. 141

in Resignatione seu permutatione beneficii, quæ vergit ad utilitatem Ecclesiæ, sufficit Patronos requirere. licet consentire nolint. ibid.

Resignans, si non supervixerit 20. dies. à præstito consensu, beneficium vacat per obitum. tit. 1. dub. 10. § 8. pag. 49

Resignans tenetur facere mentionem, quod ad titulum beneficii fuit Ordinatus, & habeat aliunde, unde commodè vivere potest; nec sufficeret, si postea id contiterit &c. alioquin resignatio nulla est & jus non abdicatur à resignante. tit. 1 dub. 10. §. 1. & 2. & seq. pag. 143. 144. & seq.

Resignantes non possunt verbo, nutu, vel signo indicare successorem in beneficio coram Episcopo Diœcesano resignato; licet tamen post resignationem factam, certam personam commendare, imò & eâ spe dimittere. tit. 1. dub. 9. §. 4. & 5. pag. 131. & post §. 6. in adducta ibid. Constit. *Pii* Papæ 5. num. 3. pag. 134.

Resignari non potest beneficium contra Concordata Germaniæ collatum tit. 3. dub. 1. §. 18. pag. 225

Resignatarius, si literis expeditis ante captam possessionem moriatur, beneficium vacat per obitum, non autem, si resignans moriatur consensu præstito, antequam resignatarius expedierit literas. tit 1. dub 10. §. 9. pag. 149. & 150

Resignatum beneficium Episcopus Ordinarius Diœcesanus non potest conferre suis, vel resignantium consanguineis & affinibus. tit. 1. dub. 9 §. 6. in adducta ibid. Constit. *Pii* Papæ 5. num. 4. pag. 134. & §. 8 pag. 137

Richardo Paulo Stravio Avunculo auctoris fuit adjudicatus Canonicatus Tungrensis vigore Concordatorum Germaniæ. tit. 1. dub. 1 §. 16 pag. 59. & tit. 3. dub. 3 §. 13 pag. 254 & seq.

Rotæ decisiones sunt majoris ponderis, quam communis Doctorum opinio; habentur penè pro oraculis & Constitutionibus Apostolicis. tit 1. dub. 9. §. 13 pag. 140

Rotæ Rom decisio super eo, quod beneficia Germaniæ non referibantur, nisi ad 24 ducatos, adeoq; sint ab annatis libera. tit. 2 dub. unico. §. 2. pag. 168. & 169.

Rotæ decisio dicentis in resignatione, vel permutatione faciendam esse mentionem tituli beneficii, ad quem quis est Ordinatus. tit. 1. dub. 10. post § 2. pag 145

Rotæ decisio in una Viseten. Abbatiæ ad favorem q. *Ioan. à Chokier.* tit. 3. dub 1. §. 7. pag 44

Rotæ decisiones, quod Concordata Germaniæ capiant coadjutorias cum futura successione, non autem regressus. tit 1. dub. 8. post §. 6. & 7. pag. 119. & seq.

Rotæ decisiones de servanda forma c. *quia propter. de elect.* in electionibus Abbatum. tit. 1. dub. 1. post § 4. pag. 15. & §. 5. pag 24. & seq.

Rotæ decisiones resolventes formam in c. *quia propter de elect.* locum habere in majoribus dignitatibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis, non autem Decanatibus. tit. 1. dub. 1. post § 6. pag. 38. 39. 40. 41 42. & seq.

Rotæ decisiones in una Trevirensi *S. Maximini.* tit. 1. dub. 1. post §. 4. & 5. pag. 15. 16. 17. & seq. & pag. 24 & seq.

Rotæ decisiones in una Decanatus S. Bartholomæi Leodiensis. tit. 1. dub. 1. post §. 6. pag. 38 & seq.

Rotæ Romanæ decisiones resolventes quod nullus Prælatus Episcopo inferior possit recipere beneficiorum resignationes, vel permutationes, tit. 1. dub. 9 §. 11. pag. 139

Rotæ Rom. decisiones, resolventes quod Concordata Germaniæ capiant coadjutorias perpetuas tit. 1 dub. 8. §. 6. & 7. pag. 119 & seq. & pag. 124

Rotæ Rom. decisiones resolventes, quod leges, Constitutiones, & Indulta Pontificia non possint tolli per non usum, non acceptationem, præscriptionem seu consuetudinem contrariam, etiam longissimi temporis, sine certa & positivâ scientia Papæ, ejusque expresso consensu. tit. 3. dub. 2. 4. 5. pag. 213. & seq.

Rotæ decisiones resolventes, quod Papa possit Concordatis Germaniæ derogare. tit. 1. dub 8. post §. 7. pag. 124. & tit. 3 dub 3. §. 10. pag. 252.

S.

SCientia certa, & expressus Papæ consensus requiritur ad inducen-

dam consuetudinem contra Canones. tit.1.dub.1.post §.5.in adducta ibid. decis.Rotæ num.34.& 5.pag.25, 27 & 28 & tit.3.dub.2.§.4.5.& seq. pag.212. 213. & seq.

Scholastriæ & similes dignitates inferiores in mensibus Apostolicis vacantes spectant ad collationem Papæ, & in mensibus Ordinarii ad Ordinarii dispositionem tit.1 dub.1.§.16. pag.58

Scholastriæ & his similes dignitates sunt perpetua beneficia, seu officia Ecclesiastica tit.1.dub.1.§.16 pag.58.& 59

Scrutinium quid sit. tit.1.dub.1 §.4. pag.13.& seq.

Scrutinium cum compromisso mixtum explicatur.tit.1 dub.1.§.4 pag.13 & 14 & post §.5.in adducta ibid.decis.Rot. num.18. pag.34

Scrutinium cum compromisso mixtum fit expresè & tacitè ibid. pag.14

Scrutatores tantùm debent esse tres, & quidem de Collegio, qui per se scrutentur vota eligentium.tit.1 dub.1 post 4 ,in adducta ibid.decis.Rot. n 3.4 5.8 pag.16 & seq.& pag.24 & seq

Scrutatores duo debent tertium scrutari.ibid.num.7. pag.19.& 24 & seq.

Scuta quinquaginta de duodecim Juliis assignantur Vicario perpetuo pro suâ portione seu competentia.tit.1.dub. 7 §.3. pag 100.& 101

Sedis Apostolicæ benignitas erga Germanos.tit.1.dub 11.§.2. pag.155

Signa Ecclesiastici beneficii. tit.1. dub.3.§.5. pag.72. & 73

Simoniacum est aliquid accipere, vel exigere pro collatione, præsentatione, electione & in possessionem inductione.tit.2.dub.unico §.5.6. & 7. pag.170.171. & 172

Simplex potius præsumitur beneficium, quam curatum. tit.1. dub.6.§.4. pag 89

Spiritus Sancti via in electionibus. tit.1.dub 1.§4. pag.13.& 14

Statutum Ecclesiæ S. *Feliciani* Oppidi Fossensis recipiendi à novo Canonico 153.florenos, fuit reprobatum.tit.2.dub. unico §.6. pag.171

Statuta fieri non possunt, quibus obligentur novi Canonici pro receptione suâ aliquid solvere.ibid §.7. pag.172

Statuta synodalia de non expediendis literis Apostolicis, sine prævio Episcopi Diœcesani ejusve Officialium placeto damnata. tit. 3. dub. 2 §. 23. pag. 228.& seq.

T

TEmporis diuturnitas non minuit, sed auget peccatum. tit. 1. dub. 2. sub §.5.pag.70.& tit 2. dub. unico sub §. 6.pag 171.& tit 3. dub 2, §.16. pag. 224. & §.18. pag.225 & 226

Tempus recipiendæ vel admittendæ resignationis vel permutationis. tit.1. dub.11.§.11. pag.160

Testes duo destruunt dictum unius, & probant plenè contra inducentem uti & pro illo. tit.1.dub.1 post §.6.in adducta ibid.2.decis.Rot. num.4. pag.41

Textus Concordatorum Germaniæ post procem. pag.5

Textus Concordatorum Leodiensium.tit.3 dub.1.post §.14.p.187.& seq.

Textus Concordatorum Poloniæ. tit.4 dub.unico post §.2. pag.264

Textus Concordatorum Galliæ. tit. 5 dub.unico post §.4. pag.274 & 278

Thenensium beneficiorum collatores sunt Decanus & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ S.Joannis Evangelistæ Leodiensis, juxta formam Concordatorum Germaniæ.tit.3.dub.1.§.2. pag. 174

Titularis Episcopus, *vide*, Episcopus.

Titulum coloratum non habet provisus contra Concordata Germaniæ. tit.1.dub 2 §.5. pag. 68.& 69. & tit.3. dub.2.sub § 9.10.12.pag.216.217.& seq. & § 13.14. 17. & 18. pag. 223. 224.& 225.

Titulus beneficii non abdicatur à resignante, nisi factâ mentione, quod resignans ad illum fuerit Ordinatus, & constitò, quod aliunde commodè vivere possit.tit.1.dub.10 § 12. & seq. pag. 143.144.& seq.

Titulus

Titulus beneficialis non acquiritur temporis diuturnitate tit. 3. dub. 2. §. 18. pag. 225

Traiectenses hactenus obseruarunt Concordata Germaniæ. tit. 4 dub. 1. §. 2 pag. 174. & 175.

Traiectenses indiuiso iure Leodiensibus subiecti ibid,

Tungrensis Canonicatus in vim Concordatorum Germaniæ adiudicatus *Richardo Paulo Stravio* auunculo auctoris. tit. 1. dub. 1. § 16. pag. 58. & 59. & tit. 3. dub. 3. post. §. 13. pag. 254 & seq.

V.

VAcat beneficium per obitum, si resignatarius vivente resignante, post litteras expeditas ante captam possessionem moriatur, secùs autem si post consensum præstitum moriatur resignans. tit. 1. dub. 10. §. 9 pag. 149. & 150

Vacat beneficium per obitum, ubi resignans à præstito consensu non supervixit 20. dies. tit. 1. dub. 10. §. 8. pag. 149

Vacat beneficiũ resignantis corã Episcopo Diœcesano, subtricitò, quod fuerit ad illum titulum Ordinatus, si non habeat aliunde, undę commodè vivere possit. tit. 1. dub. 10 §. 4 pag. 147. & 148

Vacant Præposituræ apud Leodienses, si ad illas electio intra 30. dies non fiat & confirmario intra sex menses à Sede Apostolica non peratur. tit. 1 dub. 1. §. 12. pag. 46. & seq. & eod. tit. 1. dub. 11. §. 10. pag. 160

Vacant beneficia propter crimen hæresis, simoniæ & non publicatam intra tempus resignationem, suntq; Papæ reservata. tit. 1. dub. 1. §. 22. pag. 65

Vacant beneficia ob non promotionem intra annum, qui assecutus est Ecclesiam Parochialem. tit. 1. dub 9. §. 2. pag. 130

Vacant beneficia ob non servatam formam concursus in conferendis Parochialibus. tit. 1 dub. 6. §. 7. pag. 99

Vacant beneficia per promotionem ad Episcoparum. tit. 1. dub. 1. §. 23. pag. 65

Vacant beneficia per militiam sæcularem, per matrimonium contractum. tit 1, dub. 9. sub §. 2. pag, 130

Vacant beneficia propter crimen hæresis, simoniæ & non publicatam intra tempus resignationem, suntq; Papæ reservata. tit. 1. dub. 1. §. 22. pag. 65

Valor beneficiorum in Germania, Hispania, Gallia, Belgio non rescribitur nisi ad 24. ducatos de Camera. tit. 2, dub. unico §. 2. pag. 168. & 169.

Verbum *quæcumque & omnia, vide*, dictio.

Verbum *exceperunt* non significat in scriptis. tit. 1. dub. 1. §. 5. in adducta decis. Rotæ num. 2. pag. 25

Verò. vide, dictio.

Vicarius quis dicatur. tit. 1. dub. 7. § 2, pag. 100

Vicarius duplex perpetuus & temporalis ibid. §. 3. pag. ead. & §. 5. pag. 102

Vicarius perpetuus semel canonicè institutus non potest pro libitu amoveri. ibid.

Vicarius perpetuus nequit quis esse in diversis Ecclesiis, nec alium ubi substituere. tit. 1. dub. 7. §. 4. pag. 101. & 102

Vicariæ perpetuæ sunt beneficia Ecclesiastica. ibid. §. 4. pag. 101

Vicarius temporalis non est beneficiatus ibid. §. 6. pag. ead.

Vicarius temporalis quibus de causis ponatur. ibid. §. 5. pag. 102

Vicariæ perpetuæ non cadunt sub Concordatis Germaniæ, aut Regula 9. Cancellariæ Apostolicæ, sed ad eas nominatio in omni mense spectat ad Ordinarios. tit. 1. dub. 7. §, 9. pag. 103

Vicariæ perpetuæ sine concursu conferendæ, alioquin provisio nulla est, nisi facta esset tantum unio bonorum & non tituli beneficialis tit. 1. dub. 7. §. 13. 14. & seq. pag. 110. 111. 112. & §. 19. pag. 113.

Vicariæ perpetuæ unde dignoscantur. ibid. §. 20. pag. ead 113

Vicariæ perpetuæ non cadunt sub

Indultis Vniversitatibus concessis. tit. 1. dub. 7. §. 10. pag. 105

Vicarii perpetui deputari debent prævio examine Episcopi Diœcesani & approbatione, & novam à Sede Apostolica impetrare provisionem. ibid. §. 9. pag. 113. & 114

Vicarii non sunt propriè Pastores, ibid. §. 20. pag. 113. 114. & 115

Vicariorum pepetuorum portio ibid. §. 3. pag. 100. & 101

in Vicariis locum non habent quo ad omnia, quæ de Pastoratibus disponuntur. tit. 1. dub. 7. §. 17. pag. 112

Vincula duo forriora sunt uno. tit. 3.

Vltimus beneficiorum status attendendus. tit. 1. dub. 3. §. 7. pag. 74

dub. 1. §. 13. pag. 186. & 187

In unito beneficio quoad bona tantum, non autem quoad titulum beneficialem fieri debet concursus. tit. 1. dub. 7. §. 19. pag. 113

Vniversitatum Indulta *vide* Indulta.

Vtora eligentium debent in scriptis redigi, & publicari. tit. 1. dub. 1. post. §. 4 in adducta decis. Rot. n. 9. & 10. pag. 20. & 21

Vrbani Papæ 8. Indultum concessum Leodiensibus eligendi Præpositos in omni mense. tit. 1. dub. 1. post §. 12. pag. 47

Vrbanus Papa 8. implotavit opem *Ferdinandi* 2. Imperatoris pro defensione Præposituræ Halberstadiensis. tit. 3. dub. 1. §. 8. pag 179

Non usus non tollit leges Pontificias & Canonicas, nisi de certa & positiva scientia atq; expresso Papæ consensu. tit. 3 dub. 2. §. 3. 4. §. 6. 7. & seq. pag. 212. 213. 214. & seq. & §. 18. pag. 217 & §. 19. pag. 226

Non usus non potest opponi Concordatis Germaniæ, & Regulis Cancellariæ Apostolicæ ibid.

Omissa per Typothetas.

In proœmio. §. 4. lin. 5. post *Postulata.* adde *nonnulla.* Item tit. 1. dub. 10. §. 1. lin. 1. post *cap.* 2. adde *de reform.* Reliqua menda prudens Lector facilè emendabit.

Auctor Lectori.

Non cuivis Lectori hoc scripto fortè placebo,
Nil miri; Lector nec mihi quisque placet.
Nam
VerItas non oMnI pLaCet, at oDIosa est.
Verùm concludamus.
soLI Deo seMper sIt LaVs, honor & gLorIa.

FINIS.

605547
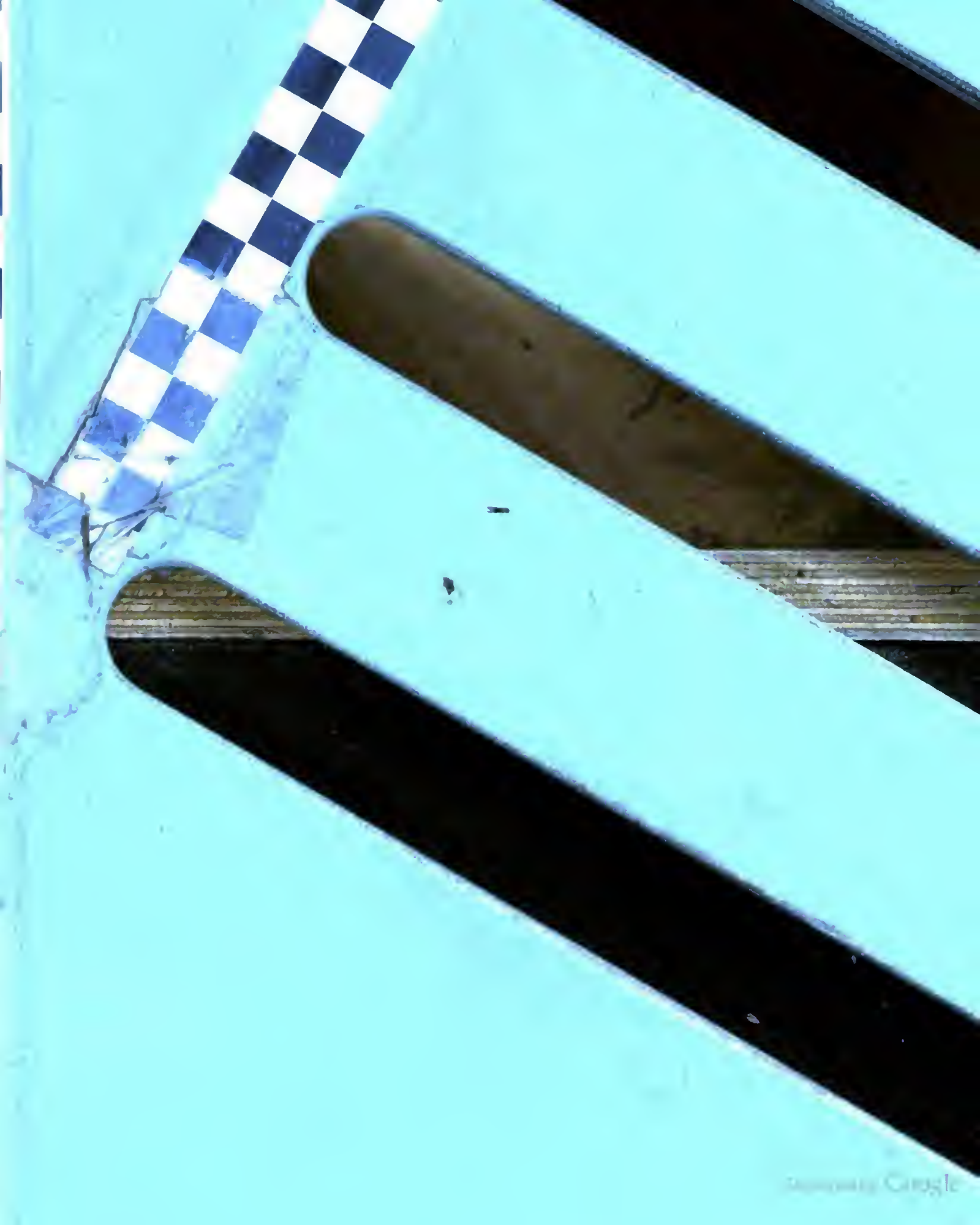
Digitized by Google